

GUIDES

1

De Orientalske Samlinger
The Oriental Collections

GUIDES

TO THE COLLECTIONS
OF THE ROYAL LIBRARY

1

De Orientalske Samlinger
The Oriental Collections

Stig T. Rasmussen

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

De Orientalske Samlinger · En guide

The Oriental Collections · A Guide

Danish Humanist Texts and Studies

Edited by Erland Kolding Nielsen

GUIDES TO THE COLLECTIONS OF THE ROYAL LIBRARY

volume 1

THE ROYAL LIBRARY · COPENHAGEN

Stig T. Rasmussen

De Orientalske Samlinger · En guide

The Oriental Collections · A Guide

DET KONGELIGE BIBLIOTEK · THE ROYAL LIBRARY
COPENHAGEN 2016

De Orientaliske Samlinger · En guide
The Oriental Collections · A Guide

© 2016 Det Kongelige Bibliotek · The Royal Library & Stig T. Rasmussen

Grafisk tilrettelæggelse: Jakob K. Meile, Det Kongelige Bibliotek

Sat med New Baskerville ITC Pro og trykt på
Munken Premium Cream 13, 115 g
Dette papir overholder de i ISO 9706:1998
fastsatte krav til langtidsholdbart papir.

Tryk og indbinding: Bording ^Å/₆
Printed in Livonia
Oplag: 300 eks.

ISSN 2445-7825 (GUIDES ...)
ISBN 978-87-7023-138-1

FORORD

Med denne *Guide til Det Kongelige Biblioteks Orientaliske Samlinger* i fortid og nutid indleder Det Kongelige Bibliotek som Danmarks Nationalbibliotek og Københavns Universitetsbibliotek en serie af en ny type hjælpemidler, karakteriseret ved det nydanske begreb af engelsk proveniens en *Guide*. Serien vil i de kommende år dække flertallet af de komplekse samlinger af forskellige materialekategorier og -typer ud over trykte bøger og tidsskrifter, som gamle nationalbiblioteker og nogle universitetsbiblioteker er så rige på, indsamlet gennem 3-400 år og vanskelige at overskue, finde rundt i og derved udnytte bare nogenlunde udtømmende. Guiderne vil afspejle, at Det Kongelige Bibliotek er en hybrid af et traditionelt bibliotek, et stort komplekst arkiv og et eller flere museer.

Guiderne beskriver således samlingerne i det meget brede felt imellem de traditionelle kataloger, der registrerer og beskriver samlingerne på de enkelte dokumenters niveau, for så vidt de overhovedet er individuelt katalogiseret, hvad mange materiale- eller dokumenttyper ikke er, og så de helt overordnede oplysninger om samlingerne på vejviserniveau for afdelinger og institutioner.

Ideen, der dog har forgængere og tilløb også i Danmark, er således at dække behovet for at kunne finde rundt i samlingerne på baggrund af den nødvendige viden om deres opståen, proveniens og erhvervelse, idet det kan være svært at afdække logikken i den måde, hvorpå en samling er opbygget. Den må alene forstås ud fra dens historiske erhvervelseskontekst.

De spørgsmål, guiderne skal besvare, er, hvad man kan forvente at finde, og – mindst lige så vigtigt – hvad man ikke kan; hvorfor Det Kongelige Bibliotek har dette eller hint, men også, hvorfor der er noget, man måske skulle forvente at finde, men som ikke haves; og endelig hvordan og hvorfor samlingerne er organiseret, som de nu er, og hvor og hvordan man således skal søge og finde frem til, hvad de rummer.

Traditionelle forestillinger om både kataloger, organisation og benyttelse, som benytterne ofte kommer med, lader sig som hovedregel ikke overføre til Nationalbibliotekets specialsamlinger. Struktur og organisering er historisk betinget og kan, uanset at den ud fra dens egne præmisser på beslutningstidspunktet kan være både rationel og velbegrundet, synes uforståelig i dag, og fortidens beslutninger tynger således efterfølgerne – og nutidens brugere – og er vanskelige og i

hvert fald ofte uhyre ressourcekrævende at omgøre, selv i den digitale tidsalder. Samtidig ligger der mange værdifulde informationer i proveniens-, erhvervelses- og organisationshistorien, som ikke fremgår af de traditionelle kataloger. Hver samling må endvidere tillige forstås på baggrund også af sin materielle art og type.

Det ligger således i samlingernes natur, at guiderne hverken i opbygning eller form kan forventes at være ensartede m.h.t. beskrivelsesniveau eller udførlighed, selvom de alle skal leve op til de generelle krav om at beskrive proveniens, erhvervelseshistorie, organisation, indholdsomfang og benyttelsesmuligheder. De vil formentlig repræsentere mindst to hovedtyper, guider til samlinger af samme materialetype, f.eks. håndskrifter og arkivalier, billeder og fotografier, musikaler, sprogligt afgrænsede materialekategorier som orientalia og judaica, og guider til enkelte temaer på tværs af samlinger og indholdsmæssige kategorier, f.eks. materialer fra en bestemt periode.

For så vidt som de sigter på både danske og udenlandske brugere af samlingerne, vil de – som denne – blive udgivet på både dansk og engelsk.

Det Kongelige Bibliotek
September 2015

Erland Kolding Nielsen
Direktør, nationalbibliotekar

INDHOLDSFORTEGNELSE

De Orientaliske Samlingers historie	13
---	----

Personoversigt. Enkeltpersoner og ekspeditioner, der har bidraget til opbygningen af de Orientaliske Samlinger	139
---	-----

Litteratur	207
----------------------	-----

Kildeoversigt

Litteraturoversigt, alfabetisk

Litteraturoversigt, geografisk og kronologisk

Tillæg

1 Frederik III's alfabetiske katalog 1660	221
2 Laurids Ulfeld-katalog 1662	229
3 Peder Scavenius-katalog 1665	231
4 Tilvækst under Peder Schumacher 1663-1671	243
5 Katalog Marcus Meibom, Peder Schumacher 1663 og Willum Worm 1671	247
6 Katalog Willum Worm 1670-1704	265
7 Frederik Rostgaards håndskrifter 1726	289
8 Christian Danneskiold-Samsøes håndskrifter 1732	301
9 Identificerede håndskrifter fra Rostgaard og Danneskiold-Samsøe	313
10 Håndskrifter fra Den Arabiske Rejse 1761-1767	321
11 Fortegnelse over arabiske og hebraiske håndskrifter 1779	353
12 Jon Erichsens oversigt 1786	375
13 Otto Thotts orientalske håndskrifter 1786	381
14 Johann Jakob Reiskes arabiske håndskriftkopier 1796	417
15 Jens Lassen Rasmussens katalog 1814	433
16 D.G. Moldenhawers håndskrifter 1824	475
17 Håndskriftkatalog 1846-1857, tilføjelser	483
18 Orientaliske håndskrifter fra David Simonsen 1932	491
19 Catalogue of Oriental Manuscripts in Danish Collections 1966ff.	503

Registre	507
--------------------	-----

Håndskrifter

Personer

Steder

PREFACE

This *Guide to the Royal Library's Oriental Collections*, past and present, initiates a series of tools of a new type, called *Guides* to the collections of the Royal Library (Denmark's National Library and Copenhagen University Library). In the coming years, the series will cover the majority of the complex collections of various categories and types of materials, in which, in addition to printed books and journals, old national libraries and some university libraries are so rich. Since these have been collected over 300–400 years, such materials are difficult to assess, navigate and use in a reasonably exhaustive manner. These guides will reflect that the Royal Library is a hybrid made up of a traditional library, a large complex archive and one or more museums.

Thus, the guides will describe the collections in the very broad spectrum between traditional *catalogues*, which register and describe the collections at the level of individual documents, and the level of *directories* with general information about the collections of departments and institutions.

Such collections often require insight into their origins, provenance and acquisition in order to understand the logic of their structure. Locating materials in these collections is facilitated when the terms of its historic acquisition context have been explained.

The questions which the guides must answer are *what* can one expect to find, and – at least as important – what one cannot; why the Royal Library has this or that, but also, *why* expected items are not to be found; and finally, how and why the collections are organized as they are now, and where and how one must search eventually to find what they do contain.

As a basic rule, users' traditional expectations regarding catalogues, organization and use are not to be transferred to the special collections of the National Library. Structure and organization are historically conditioned and may, regardless of whether they might have been both rational and well-founded based on their own premises, seem incomprehensible today. Thus the decisions of the past weigh heavily on the current custodians – as well as today's users – and are difficult and, in any case, often extremely resource intensive to rectify, even in the digital age. At the same time, there is much valuable information in the history of provenance, acquisition and organization, which is not specified in

the traditional catalogues. Each collection must also be understood on the basis of the nature and type of its material.

It is therefore in the nature of the collections that the guides cannot be expected to be uniform in structure or form with regard to level of description or exhaustiveness, even though they must all live up to the general requirements for describing provenance, acquisition history, organization, range of content and use options. They will presumably represent at least two main types; guides to collections of the same type of material, e.g. manuscripts and records, pictures and photographs, music, linguistically defined material categories such as Orientalia and Judaica; and guides to individual themes across collections and content categories, e.g. material from a specific period of time.

Insofar as they are aimed at both Danish *and* foreign users of the collections, they will – as here – be published in both Danish and English.

The Royal Library
September 2015

Erland Kolding Nielsen
Director, National Librarian

TABLE OF CONTENTS

A History of The Oriental Collections.	75
List of persons. Contributors to the building of The Oriental Collections	173
Literature.	207
<i>Survey of sources</i>	
<i>Survey of literature, in alphabetical order</i>	
<i>Survey of literature, arranged geographically and chronologically</i>	
Appendices	
1 King Frederik III's alphabetical catalogue 1660.	225
2 Laurids Ulfeld catalogue 1662.	229
3 Peder Scavenius catalogue 1665	231
4 Accession under Peder Schumacher 1663-1671	245
5 Catalogue Marcus Meibom, Peder Schumacher 1663 and Willum Worm 1671	247
6 Catalogue Willum Worm 1670-1704.	265
7 Frederik Rostgaard's manuscripts 1726	295
8 Christian Danneskiold-Samsøe's manuscripts 1732	307
9 Identified manuscripts from Rostgaard's and Danneskiold-Samsøe's collections	317
10 Manuscripts from The Arabian Journey 1761-1767.	337
11 List of Arabic and Hebrew manuscripts 1779.	353
12 Jon Erichsen's overview 1786.	375
13 Otto Thott's oriental manuscripts 1786	399
14 Johann Jakob Reiske's Arabic manuscript copies 1796	425
15 Jens Lassen Rasmussen's catalogue 1814	433
16 D. G. Moldenhawer's manuscripts 1824	479
17 Manuscript catalogue 1846-1857, additions.	487
18 Oriental manuscripts from David Simonsen 1932	497
19 Catalogue of Oriental Manuscripts in Danish Collections 1966ff.	505
Indices	507
<i>Manuscripts</i>	
<i>Names of persons</i>	
<i>Place names</i>	

DE ORIENTALSKE SAMLINGER

HISTORISK OVERSIGT

med en indføring i samlingsopbygning og bestand

Det Kongelige Bibliotek anses for grundlagt kort efter Frederik III's tronbestigelse 1648 og blev hurtigt udbygget, ikke mindst gennem erhvervelsen af fire store privatbiblioteker: Mogens Friis' senest 1657 (1.500 bd.), Joachim Gersdorffs 1661 (7.700 bd.), Laurids Ulfeldts 1663 (2.600 bd.) og Peder Scavenius' 1664-1665 (5.500 bd.).¹

Orientaliske tekster og især orientalistisk litteratur (vestligtsprogede behandlinger af orientalske emner) er fra begyndelsen indgået i biblioteket, først og fremmest som teologiske hjælpediscipliner i form af bibelrelevante tekstudgaver og afhandlinger om hebraisk sprog og jødiske religiøse forhold, men også koranoversættelser – mere eller mindre tendentiøse – med henblik på at forsvare den rette kristentro, hvad enten den var protestantisk eller katolsk, og gerne udbrede den gennem velforberedt missionsarbejde.

Den indflydelsesrige arabiske filosofi i form af kommenterede oversættelser af oldtidens filosoffer og videreudviklende behandlinger deraf findes i oversættelse til latin, og arabisk astronomis indflydelse er tydelig (udtryk som zenith og nadir og mange arabiske stjernensavne vidner om kulturarven), også på det praktiske plan: astrolabiet og dets brug ved astronomiske målinger beskrives i værk efter værk.

Der er rejselitteratur om pilgrimsfærd til Det hellige Land og om det Tyrki, der stadig i 1600-årene var en formidabel modstander og trussel mod Europa, samt enkelte beretninger om rejser til fjernere lande, herunder det kristne Etiopien, der var blevet afskåret fra den øvrige kristenhed af islams fremtrængen i Nordafrika i 640'erne (og har været

¹ Harald Ilsøe: *Det Kongelige Bibliotek i støbeskeen. Studier og samlinger til bestandens historie indtil ca. 1780*. Kbh.: Det Kongelige Bibliotek: Museum Tusculanums Forlag 1999. 2 bind (vii, 717 s.): ill. (nogle i farver). Danish Humanist Texts and Studies; 21. Side 35ff. behandles Det Kongelige Biblioteks tidligste historie. – Mogens Friis' bibliotek er særskilt behandlet af Ilsøe i "Magnus friisus mp". Fra Det Kongelige Biblioteks samlinger til et jysk herregårdsbibliotek på Christian IV's tid", i *Fund og Forskning* 34, 1995, s. 61-98.

medvirkende årsag til det middelalderlige sagn om Præstekongen Johannes, der skulle bo hinsides hedningerne og ville komme de betrængte kristne til hjælp).

Iran er beskrevet gennem den gottorpske sendefærd 1633-1639, der ikke resulterede i de ønskede, givtige handelsaftaler, men kun i samlinger af kurioser til det hertugelige kunstkammer; et antal persiske håndskrifter, som senere kom til Det Kongelige Bibliotek; en detaljrig rejsebeskrivelse; samt oversættelser af persisk litteratur til tysk.

Kina er repræsenteret ved enkelte titler, blandt andre trykte udgaver af Vilhelm af Rubruks beretning om sin kombinerede religionsudbredende og diplomatiske mission til den mongolske storkhan i Karakorum 1253-1255 og Marco Polos beretning om sin handelsrejse gennem Asien til Kina 1271-1295. Også senere rejseberetninger indgår, flere med særligt henblik på regeringsudøvelsen.

Japan er sparsomt dækket ind, dog forefindes der en japansk grammatik fra 1632 med tilhørende ordbog udarbejdet af en spansk dominikanermunk, der opholdt sig i Japan i begyndelsen af 1600-årene.

Joachim Gersdorffs bibliotek er beskrevet i tre store håndskrevne foliantbind og to mindre registerbind.² Der anføres ingen håndskrifter, men en del trykt teologi og enkelte orientalistiske værker.

Over Laurids Ulfeldts bibliotek findes der en trykt katalog,³ hvori er anført fire bibelrelaterede titler og et lille håndskrevet titelindex,⁴ hvorudfra der ikke kan sluttes meget med sikkerhed om den eventuelle orientalske del af bogbestanden. To af 1600-årenes kendteste orientaler er dog repræsenteret: Hollænderen Thomas Erpenius (1584-1624), der især var en fremtrædende arabist, og tyskeren Athanasius Kircher (ca. 1602-1680), der blandt andet var med til at grundlægge ægyptologien ved at formode et slægtskab mellem koptisk og hieroglyffernes dengang endnu ukendte sprog. En Achmet er anført, men uden nærmere identifikationsmuligheder.

² KB's arkiv E 2: *Catalogi Bibliothecæ Gerstorffianæ*. 5 bd. – Anm.: Forfattet af Marcus Meibom [bibliotekar 1653-1663]. To sidste bd. består af indices. Gersdorff levede 1611-1661. Se også Carl S. Petersen: "Rigshofmester Joachim Gersdorffs Bibliotek", i Carl S. Petersen: *Afhandlingar til dansk Bog- og Bibliotekshistorie*, Kbh. 1949, s. 116-76.

³ *Catalogus librorum selectissimorum bibliothecæ raræ et quoad librorum compactionem nitidissimæ Laur. Ulfeldii*. Hafniæ 1662. Laurids Ulfeld levede 1605-1659. – Se tillæg 2.

⁴ *Index Autorum Bibliothecæ Laur. Ulfeldii*. NKS 1259 c 4°.

I Peder Scavenius' bibliotek⁵ indgik – excl. de talrige bibeludgaver – godt 120 bind trykt orientalistik (flere med adskillige titler indbundet sammen), som skal ses i forhold til de mange hundrede bind teologi i øvrigt. De 120 bind indeholder 156 tekster fordelt på de sprog, der omhandles, som følger:

Hebraisk	65	(treogtyve jødiske tekster, treogtyve grammatikker, femten ordbøger, to bibeltekster og to kristent missionerende tekster)
Arabisk	43	(toogtyve forskelligartede tekster, elleve grammatikker, seks ordbøger, fire koraner)
Syrisk og aramæisk	18	(ti grammatikker, fem ordbøger, tre tekstudgaver)
Orientaliske sprog, flere	9	(heriblandt oldægyptisk; de første tilløb til en videnskabelig ægyptologi blev gjort i 1600-årene, jf. ovf.)
Persisk	7	(tre skønlitteratur, to astronomi, en historisk fremstilling, en sproglære)
Tyrkisk	3	(to historiske fremstillinger, en sproglære)
Armensk	3	(to ordbøger, en kalender)
Malajisk	3	(heriblandt to katekismer)
Japansk	3	(en grammatik, en ordbog, et missionsrelateret værk)
Etiopisk	1	(etiopisk behandles dog i flere værker sammen med andre semitiske sprog)
Annamitisk	1	(ordbog vietnamesisk-portugisisk-latin)

⁵ Fortegnelse herover i: *Designatio librorum in qualibet facultate, materia & lingua rariorum summâ curâ, tum quoad librorum, editionum que perfectionem, tum quoad eorundem compactionem varijs in locis, in amorem patriæ, et supplementum instructissimæ Bibliothecæ Regiæ, conquisitorum [...]* Peder Lauridsen Scavenius. Hafniæ 1665. Peder Scavenius levede 1623-1685. – Liste over de orientalske og orientalistiske titler i tillæg 3.

Ser man på udgivelsesårene, fordeler titlerne sig på følgende måde (idet der dog ikke for dem alle er angivet trykkeår i fortegnelsen):

1520-1530	4	1600-1610	10
1530-1540	7	1610-1620	26
1540-1550	5	1620-1630	19
1550-1560	4	1630-1640	30
1560-1570	1	1640-1650	20
1570-1580	1	1650-1660	6
1580-1590	10	1660-1670	1
1590-1600	6		

Efter 1650 koncentrerede Scavenius sig om juraen,⁶ og det er nok dét, der afspejler sig i den brat faldende anskaffelse af orientalistiske værker (der udgør ca. 2 % af hans samlede bibliotek). For 1500-årenes vedkommende er dækningen tynd, bortset fra 1580'erne, medens 1600-årenes produktion nok er tilstrækkelig rimeligt repræsenteret til, at man kunne danne sig et overblik over fagområdet.

De fire store bogsamlinger blev sammenflettet med den eksisterende mindre samling på Københavns Slot og dannede derved grundstammen i Det Kongelige Bibliotek. Den første samlede katalog over bibliotekets trykte bøger forelå 1660.⁷ Den næste fra 1663⁸ blev – efter en revision af bestanden, der tydeligt fremgår af markeringer på de enkelte sider – brugt som overdragsdokument i forbindelse med den første bibliotekar Marcus Meiboms fratræden og Peder Schumachers (Griffenfelds) samtidige tiltræden, lige som det blev brugt på tilsvarende vis i 1671 ved Willum Worms overtagelse af biblioteket.

⁶ Se levnedbeskrivelse i *Dansk Biografisk Leksikon*, 1. udg. (DBL¹), bd. 15, s. 15-17, og i DBL³ via *Den Store Danske Encyklopædi*.

⁷ KB's arkiv E 1: *Catalogus Bibliothecae Regiae (Frideric III) alphabeticus anno 1660*. Opregner trykte bøger, ingen håndskrifter. – Se tillæg 1.

⁸ KB's arkiv E 6: Katalog over trykte bøger signeret af Marcus Meibom ved overdragelsen af KB til Peder Schumacher pr. 18.7.1663 og med dennes kvittering af samme dato; endvidere med kvittering for modtagelse af KB ved Willum Worm 4.1.1671. 2 bd.: 1 med emneinddelt pladskatalog (426 s.), 1 med alfabetisk register. – Se tillæg 5.

På dette tidspunkt omfattede Det Kongelige Bibliotek lige knap 230 bind trykt orientalistik (flere med adskillige titler indbundet sammen). De 230 bind indeholder 248 tekster fordelt på de sprog og kulturer, der omhandles, som følger:

Hebraisk	102	(hovedsagelig jødiske tekster og afhandlinger, samt et dusin bibeltekstudgaver)
Arabisk	43	(størsteparten filosofi og naturvidenskab)
Tyrkisk	39	(altovervejende historiske fremstillinger og rejsebeskrivelser)
Persisk	15	(hovedsagelig skønlitteratur)
Ægyptisk og koptisk	12	(mest om hieroglyffer)
Etiopisk	11	(tekster, bl.a. bibeltekster)
Kinesisk	10	(generelt om kinesiske forhold og om kejserhof-fet)
Syrisk og aramæisk	7	(hovedsagelig tekstudgaver)
Indisk	2	(generelt om indiske forhold)
Japansk	2	(om sprog og historie)
Armensk	2	(kalender og historie)
Asien generelt	2	(oversigtlige fremstillinger)
Kaukasisk	1	(om det georgiske alfabet).

Af håndskrevne originaltekster er der blandt de tidlige erhvervelser kun få – i Peder Scavenius' bibliotek indgik 6 orientalske håndskrifter:⁹ fire

⁹ *Designatio librorum* 1665 (note 5 ovf.). Håndskrifterne har ikke kunnet identificeres med sikkerhed.

arabiske, heriblandt en koran og en ordbog, og to hebraiske, der begge er jødiske bibeltolkende afhandlinger:

Side 368, nr. 5: *Codex Arabicus, quo continentur, Lexicon, omniumq; generum Epistolæ & Orationes.* 2°.

Side 370, nr. 18: *Liber Rabbinicus.* 4°.

Side 370, nr. 4: *Liber Arabicus.* 12°.

nr. 5: *Libellus itidem Arabicus.* 12°.

nr. 6: *Alcoranus Arabice in sericâ chartâ seu byssinâ elegantissimis characteribus exquisitissime exaratus.*

nr. 8: *Libellus Rabbinicus excusus anno 1585.* 8°.

I 1600-årene var hebraistik med judaistik som hjælpedisciplin dominerende inden for orientalistikken, som fordelingen her også afspejler. Organisatorisk er Det Kongelige Biblioteks bestand imidlertid med tiden blevet opdelt i en Judaistisk og en Orientalisk Samling, og i det følgende behandles kun den orientalske. Judaistisk Samling vil blive behandlet særskilt.

TILVÆKST I ÅRENE LIGE EFTER BIBLIOTEKET'S OPRETTELSE

I listen over indgåede håndskrifter¹⁰ under Peder Schumacher¹¹ er der opført to arabiske håndskrifter under den beklageligt uidentificerbare betegnelse "M.S. Arabicum", ét indeholdende en "Grammatica Hebræa paa danske" og ét syrisk, sandsynligvis *Cod. Syr.* 1, der er en afskrift af et håndskrift udført i Paris i november 1634 af Olav Johannesen.¹² Den syriske tekst er en typisk og for datiden aktuel encyklopædisk gennemgang af universet, om muligheden af at erkende Gud og hans natur, om den skabte og den usynlige verden, om menneskets natur, om himmellegemerne og den os omgivende natur: fugle og fisk, saltvand og

¹⁰ KB's arkiv E 8. – Se tillæg 4.

¹¹ 1635-1699 (*DBL*). Overbibliotekar 1663-1671, rigskansler 1674-1676. Adlet 1673 under navnet Griffenfeld.

¹² Se personoversigt s. 151.

ferskvand, metaller og forskelligartede forekomster, om det himmelske styre, om helvede og om fordømmelsens uigenkaldelighed.

Blandt de indgåede trykte bøger er anført et hebraisk-aramæisk leksikon udgivet i Amsterdam 1669, Athanasius Kirchers *China* trykt samstedts 1667 og en ny udgave af "Olearii reyse nach Moskow undt Persien. Slesvig 1666".¹³

THEODOR PETRÆUS

Petræus¹⁴ var en vidtspændende orientalist inden for sin samtids typiske *philologia sacra*, videnskaben om de hellige sprog, der både i missionsøjemed skulle sørge for at få bibelens ord ud på alle Orientens sprog og i forskningens tjeneste indsamle og udgive de allerede eksisterende orientalske versioner af bibelteksterne.

Petræus, den første internationalt kendte danske orientalist, studerede orientalske sprog 1645-1649 i Leipzig, Wittenberg og Jena, 1649-1654 i Leiden, hvorefter han med den danske konges støtte 1655-1659 rejste til Palæstina, hvor han fik en pilgrimstatovering på sin højre arm, samlede en sten op på Golgatha og erhvervede et par af sine etiopiske håndskrifter; Ægypten, hvor han studerede arabisk, etiopisk, koptisk, persisk og armensk, og hvor han nær var blevet brændt levende af pøbelen for at have taget en koran op i hånden; og Tyrkiet, hvor han havde kontakt med den hollandske gesandt, orientlisten Levin Warner,¹⁵ og hvor en god del af hans indkøbte håndskrifter blev konfiskeret i tolden, der ikke ville tillade ham at udføre dem.

Undervejs gjorde han i 1656 ophold i Rom, hvor han bl.a. læste etiopisk hos en af de derboende etiopiske gejstlige og besøgte koptologiens (og ægyptologiens) grundlægger Athanasius Kircher.¹⁶ 1659 var han i London, 1660-1666 opholdt han sig i Leiden, derefter i Amsterdam, indtil han i 1670 (på konsulatets regning) kom til København. Han fik

¹³ Se nedf. s. 24ff. og note 43. – 1. udgave udkom 1647, 2. forøgede udgave 1656.

¹⁴ Ca. 1630-1672. (*DBL*, bd. 13, s. 77ff.). – Detaljeret biografi ved Erik Iversen: "Theodor Petræus og det 17. Aarhundredes orientalske Studier" i *Fund og Forskning* IX, 1962, s. 79-113; med meget udførligt noteapparat. – Harald Ilsøe skriver i Ilsøe 1999 (note 1 ovf.), s. 252-254, "Om en erhvervelse som ikke blev til noget: Theodor Petræus' orientalske håndskrifter". – Se personoversigt s. 160.

¹⁵ Se personoversigt s. 168.

¹⁶ Ca. 1602-1680. Tysk jesuit, der var produktiv i en lang række videnskabsgrene, primært inden for orientalistik, geologi og medicin. Se også ovf. s. 14.

1667 tilbød et professorat i Königsberg, men tog ikke imod det; de embeder i Kiel og København, han gerne ville have, fik han til gengæld ikke.

Petræus udgav, eller gjorde tilløb til at udgive, tekster på etiopisk¹⁷ og armensk,¹⁸ men han arbejdede også med koptisk¹⁹ (hvor han var foregangsmand mht. fonetisk transskription) og forberedte en oversættelse af et tyrkisksproget historieværk²⁰ og af et værk om Kina.²¹

Trykning med orientalske typer var et problem i det 17. århundrede, kun få trykkerier rådede over dem, og de vogtede nidkært over deres monopol, hvad der fik forskere rundt om i Europa til selv at forsøge sig på feltet – ofte med økonomisk ruin til følge. Af boet efter sin nære ven og kollega, den tyske etiopist J.G. Nisselius (d. 1662), købte Petræus i 1662 et trykkeri med orientalske typer efter at have fået tilsagn fra Frederik III om støtte til formålet. Det lykkedes dog ikke rigtig Petræus at formå sine fagfæller til at lade ham trykke deres orientalske tekster, så trykkeriet blev hurtigt en alvorlig økonomisk belastning for ham.

På sin rejse til Det nære Østen købte Petræus især håndskrifter i Palæstina og Ægypten, men også enkelte i Konstantinopel, og af håndskrifter hidrørende fra hans samling har Det Kongelige Bibliotek to koraner,²² begge med dedikation til kongen, samt ét koptisk og ét koptisk-arabisk håndskrift;²³ tillige tre tyrkiske eller tyrkisk-relaterede mss.,²⁴ hvoriblandt ét med Süleimans historie forsynet med indskudte blade med Petræus'

¹⁷ *Homilia Æthiopica de nativitate Domini nostri Jesu Christi, in Latinum ad verbum conversa, & notis necessariis ac Æthiopum proverbii illustrata* [...], Londini 1659, 1 blad (prøvetryk). Mere synes ikke udkommet. – *Prophetæ minores, Aethiopice et Latine* (per Theodorum Petraeum). 313 s. Manuskript. E don.var. 41 4°. Klar og tydelig etiopisk håndskrift.

¹⁸ *Doctrina Christiana, Armenice*, Amstelodami 1667.

¹⁹ *Philologica Coptica, Arabica et Ebraica*. 213 s. (I den gamle katalog er bemærket: Ansees for at være Theodori Petraei Haand.). Manuskript. E don.var. 32 4°.

²⁰ *Historia de Suleimano Muslimanorum Sultano victoriosissimo, Turcice conscripta et en Latinum versa a Theodoro Petraeo. Lugduni Batavorum, Typis et impensis auctoris*. 1664, med dedikation til Frederik III; men derefter et andet titelblad med årstallet 1671 og med dedikation til Christian V. 102 bl. Manuskript. E don.var. 38 4°. Smuk, regelmæssig arabisk (osmannisk-tyrkisk) hånd; elegant, klar latinskrift. Teksten er fast og velproportioneret sat op, som var det den endelige udgave.

²¹ *Chronologia Chattai, nunc primum in Latinum versa a Th. P. et Scatim Kandi, Lugduni Batavorum. Typis et sumptibus Auctoris*. Manuskript. E don.var. 40 4°.

²² Cod.Arab. 19, Cod.Arab. 29.

²³ Cod.Copt. 1, Cod.Arab.Copt. 1.

²⁴ E don.var. 38 4° (jf. også note 20 ovf.); 39 4° (jf. også note 26 nedf.); og 40 4°.

noter og udkast til oversættelse,²⁵ og ét ms. kun med udkast til oversættelser.²⁶

Cod. Arab. 19 indeholder Petræus' egenhændige dedikation til kongen på arabisk, der er en pendant i højstemt arabisk stil til hans symmetrisk opsatte latinsk-græske version på den modstående side. Den arabiske tekst lyder i oversættelse:

“Denne koran skænkes til den store konge
og vidtkendte monark
vor hersker Frederik den Tredje
søn af herskeren Kristian den Fjerde
herre over de to kongeriger Danmark og Norge
må Gud den Højeste lade hans regeringstid vare ved
gøre hans kongeværdighed udødelig og hans vælde uendelig!
Sendt fra Holland, fra Leiden, af den arme og ydmyge tjener,
ærbødigste
Guds Gave [= Theodor]
kendt som Søn
af Klippen [= Petersen]
i året 1664”

Udkastet til en senere, aldrig anvendt, dedikation til kongen afsluttes derimod med den beske bemærkning: “Mais faute d’argent on manque à faire beaucoup de choses! [Uden penge er der meget, der ikke kan lade sig gøre]”.²⁷ Kongen havde ikke holdt sit ord, og Petræus fik aldrig refunderet sine udlæg, så han kunne indfri den gæld, han havde pådraget sig i tillid til den støtte, kongen havde stillet ham i udsigt.²⁸ Han døde i yderste fattigdom, og de fleste af Petræus' omkring 30 orientalske håndskrifter kom ikke til Det Kongelige Bibliotek i København, men blev erhvervet af kurfyrsten af Brandenburg.

²⁵ Se note 19, ovf.

²⁶ E don.var. 39 4°. Med udkast til dedikation til Christian V på arabisk og tyrkisk.

²⁷ Iversen 1962 (note 14 ovf.), s. 107-108, med kildeangivelsen E don.var. 38 4°. – Ilsøe 1999 (note 1 ovf.), s. 252.

²⁸ Ilsøe 1999 (note 1 ovf.) gengiver s. 253-254 et andragende herom, dateret 30. januar 1664, fra Petræus til rentemester Christoffer Gabel.

ORIENTALSKE HÅNDSKRIFTER KØBT PÅ AUKTIONERNE OVER FREDERIK ROSTGAARDS OG CHRISTIAN DANNESKIOLD-SAMSØES BOGSAMLINGER

Det Kongelige Bibliotek erhvervede et mindre antal orientalske håndskrifter på auktionerne over Frederik Rostgaards bogsamling i 1726 og Christian Danneskiold-Samsøes i 1732. Nogle af håndskrifterne vandrede fra Rostgaard til Danneskiold-Samsøe og derfra til Otto Thott, enkelte kom direkte til Det Kongelige Bibliotek, medens atter andre er indgået i andre samlinger indenlands eller udenlands. Langtfra alle har kunnet identificeres i bibliotekets samlinger, heller ikke dem, der blev købt af Hans Gram,²⁹ Det Kongelige Biblioteks leder 1731-1748.

FREDERIK ROSTGAARD

Frederik Rostgaard³⁰ var gehejmearkivar, oversekretær, legatsifter og en af det 18. århundredes betydeligste danske bogsamlere. Han foretog 1690-1699 en studierejse til universiteter i Tyskland, Holland, England, Frankrig og Italien, hvorfra han hjembragte betydelige samlinger af håndskrifter og trykte bøger.

I 1725 kom Rostgaard i vanskeligheder og måtte sælge sin ejendom i Købmagergade og sit bibliotek, der på auktionstidspunktet omfattede 7.840 trykte bøger og 1.068 håndskrifter.³¹ Samlingen omfattede mange sjældenheder og kostbarheder, samt et orientalsk trykkeri med arabiske, persiske og tyrkiske typer, som Rostgaard i 1712 havde købt i Amsterdam gennem Mathias Ancheren.³² 1726 skænkede Rostgaard tryktyperne til Københavns Universitet. Det var hans ønske, at de studerende gennem trykkeriet skulle få lyst til at øve sig i de orientalske sprog. Og i et legat,

²⁹ Hans Gram, 1685-1748. *DBL*², bd. VIII, s. 255ff. – Ilsøe 1999 (note 1 ovf.); Grams tid som bibliotekar behandles s. 86-108.

³⁰ 1671-1745. – Kort biografi i *DBL*¹, bd. 14, s. 337f.; *DBL*², bd. 20, s. 189-193; *DBL*³, bd. 12, s. 404-406. – Udførlig biografi i Chr. Bruun: *Frederik Rostgaards Liv og Levnet* 1-2, Kbh. 1870-1871. – F. Løkkegaard i *Københavns Universitet 1479-1979*, bd. 8, 1992, s. 488. – Stig T. Rasmussen i *Fund og Forskning* 35, 1996, s. 267, og i *Umisteligt. Festskrift til Erland Kolding Nielsen*, Kbh. 2007, s. 183-192.

³¹ Beskrevet i auktionskataloget *Bibliotheca Rostgardiana, in duas partes divisa, quarum Prior Impressos Libros (7.123), Altera Manuscriptos (1.068) exhibet. Vendenda Hafniæ, Anno 1726, a.d. 7. Januarii & seqq.* 57 orientalske mss. er opregnet s. 443-450. – Detaljeret gennemgang i tillæg 7.

³² 1682-1741. *DBL*², bd. I, s. 293f. Teolog, orientalist (disputats 1704 om rabbinsk terminologi). 1720-1731 sognepræst i Tårnby og København (Trinitatis). 1731 blev han forbigået ved besættelsen af et teologisk professorat og i stedet udnævnt til biskop i Ribe.

han oprettede 1736, bestemtes det, at Universitetsbiblioteket skulle oppebære en årlig renteindtægt til indkøb af sjældne bøger inden for botanik, naturhistorie eller østerlandske sprog.

Af Rostgaards 57 orientalske håndskrifter blev 24 købt af Det Kongelige Biblioteks leder, Hans Gram,³³ og 26 af Christian Danneskiold-Samsøe,³⁴ – af hvilke Otto Thott³⁵ i 1732 købte et antal, der 1786 sammen med Thotts andre orientalske håndskrifter indgik i Det Kongelige Bibliotek.³⁶ 6 blev købt af Mathias Ancheren, og 1 af Marcus Wöldike.³⁷ Rostgaards samling omfattede 30 arabiske håndskrifter (heraf 4 koraner), 10 hebraiske, 3 koptiske, 3 tyrkiske, 2 persiske, 2 armenske, 2 malabariske, 2 kinesiske, 1 syrisk, 1 etiopisk og 1 med flere sprog.

CHRISTIAN DANNESKIOLD-SAMSØE

Christian Danneskiold-Samsøe³⁸ var bogsamler og stod i nær forbindelse med Hans Gram. Den tilvejebragte bogsamling androg ved hans død 7.500 bd. trykte bøger og 522 håndskrifter.³⁹

Katalogens nr. 1-120 og 236-357 blev forlods udtaget til Det Kongelige Bibliotek.⁴⁰

Ikke flere end 19 af Rostgaards og Danneskiold-Samsøes håndskrifter, der senere er indgået i bibliotekets samlinger, har kunnet identificeres.⁴¹ Det kan undre, at så få af de orientalske håndskrifter er kommet til Det Kongelige Bibliotek, til trods for at bibliotekets leder, Hans Gram, stod

³³ 1685-1748. *DBL*², bd. VIII, s. 255f.

³⁴ 1702-1728. *DBL*², bd. V, s. 589f.

³⁵ Otto Thott, 1703-1785. *DBL*¹, bd. XVII, s. 336ff. *Fund og Forskning* 37 (se note 36 nedf.).

³⁶ Behandlet af Stig T. Rasmussen i "Otto Thotts orientalske håndskrifter identificeret på grundlag af Det kgl. Biblioteks Arkiv E 63", *Fund og Forskning* 37, 1998, s. 299-324.

³⁷ 1699-1750. *DBL*², bd. XVI, s. 373f. Professor i teologi og en periode tillige i hebraisk; behandlede 1722-1733 i 6 bd. Moses Maimonides' skrift om de forbudte spiser og medvirkede 1734-1737 ved oversættelsen af den talmudiske traktat *Chagiga*. Famulus ved Det Kongelige Bibliotek i 1720'erne.

³⁸ 1702-1728. *DBL*², bd. V, s. 589f.

³⁹ Beskrevet i *Bibliotheca Danneschioldiana seu Catalogus Librorum B.M. Illustrissimi Domini Dn. Christiani Comitis de Danneschiold in Samsoe, Baronis in Lindenborg et Hoegholm, Equ. Avr.S.Reg.Maj.Dan.&Norv. Cubicularii clavigerorum ordine, ac inter rei maritimæ curatores primi. Auctio illorum habebitur Havniæ a d. X. Januar. seqq. An. MDCCXXXII. Havniæ E Typographéo S.Reg.Maj. [2], 441 s. – Detaljeret gennemgang i tillæg 8.*

⁴⁰ *På Papir, Pergament og Palmeblade ... Skatte i Det Kongelige Bibliotek*, Kbh. 1993, s. 77. – Ilsøe 1999 (note 1 ovf.), s. 93-94.

⁴¹ Liste i tillæg 9.

for mange af købene. Forklaringen kan være, at Gram også handlede som kommissionær for andre interesserede.

BIBLIOTEKET PÅ GOTTORP SLOT 1735 – ADAM OLEARIUS' PERSIANSKE REJSE

I KB's arkiv E 32 er en gruppe på 11 ikke nærmere specificerede orientalske håndskrifter under ét angivet som overført fra Gottorp, medens yderligere tre er anført med Gottorp som proveniens: Cod.Pers. 22 (medicinsk kompendium); Cod.Pers. 42 (historie); og Cod.Pers. 84 (Sa'dî's *Gûlistân*).⁴²

Adam Olearius,⁴³ der blandt meget andet var hofbibliotekar på Gottorp Slot, daterer grundlæggelsen af slottets bibliotek⁴⁴ til 1606, selv om der allerede tidligere fandtes en bogsamling til fyrstens brug (i 1590 omfattende 667 titler). Ifølge den ældste fortegnelse fra 1633 rummede biblioteket 57 græske håndskrifter, 126 latinske – og, opregnet blandt de græske, en "Liber Arabicus MS". I 1650 noterer den hollandske filolog Nicolaus Heinsius under sit besøg i Gottorp ét Koran-håndskrift og 5-6 andre "Codices Arabici". En lidt senere, udateret fortegnelse opregner 554 håndskrifttitler i 442 bind.

Adam Olearius deltog 1635-1639 i en holstensk delegation, der blev sendt til Persien med det formål at oprette en handelsforbindelse via Rusland. Det mislykkedes, dels pga. persisk forbeholdenhed og holstenernes urealistiske forestillinger om, hvor meget de kunne opkøbe f.eks. af silke, dels pga. heftig russisk og svensk modstand. De håndgribelige resultater blev en del kurioser til det hertugelige kunstkammer på Gottorp Slot og omkring 30 persiske håndskrifter. I forbindelse med, at størstedelen af slotsbibliotekets håndskrifter og bøger overførtes til København som følge af Gottorp lens ophævelse 1713 efter den Store Nordiske Krig, blev der i 1732 udfærdiget en liste på 328 titler, kvitteret

⁴² Eschel Lohmann: *Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Gottorpiensis*. Dateret 17. Sept. 1735.

⁴³ 1599-1671. – *Vermeehrte Neue Beschreibung Der Muscovitischen und Persischen Reyse [...]* Welche zum andern mahl heraus gibt Adam Olearius Ascanius / der Fürstlichen Regierenden Herrschafft zu Schleswig Holstein Bibliothecarius vnd Hoff Mathematicus. Schleswig Im Jahr M DC LVI [1656]. Hrsg. von Dieter Lohmeier. Tübingen, 1971, Nachwort, s. 3*-42*; komplet bibliografi sammesteds s. 63*-72*. – Første udgave kom i 1647.

⁴⁴ Biblioteket og dets bestand er detaljeret behandlet i Ilsøe 1999 (note 1), s. 405-434. – Tillige af Dieter Lohmeier i "Gottorperbiblioteket: Et dansk krigsbytte fra Den store nordiske Krig", *Fund og Forskning* 37, 1998, s. 63-102, en redigeret udgave af kapitlet "Die Gottorfer Bibliothek" i *Gottorf im Glanz des Barock*, 1997, bd. I, s. 325-348.

af Det Kongelige Biblioteks daværende leder, Bernhard Møllmann. I 1749 fulgte yderligere 25 håndskrifter med overførslen af de i alt 9927 bind trykte bøger. Bibliotekets bestand var fordelt på 19 emnegrupper, blandt hvilke nr. 5 omfattede orientalske sprog.

Blandt de 353 håndskrifter, der overførtes fra Gottorp til Det Kongelige Bibliotek, befandt sig tre identificerede, persiske håndskrifter og 11 uidentificerede, blot omtalt som gruppe. Et lignende antal var i 1672 blevet solgt til Det Kongelige Bibliotek i Berlin.⁴⁵ I 1649 havde Olearius skænket et arabisk håndskrift til Wolfenbüttel.⁴⁶

Cod.Pers. 22 er dateret 1104 H (1692 e.v.t.) og hører således ikke til Olearius' erhvervelser. De to identificerede håndskrifter, der hidrører fra Olearius' Persien-rejse 1636-1639, er flg.:

Cod.Pers. 42: *Verdenhistorie*, sandsynligvis skrevet i Gottorp af perseren Haqqwirdî, der ledsagede Olearius fra Persien til Gottorp i 1639 og opholdt sig nogle år dér. Historien begynder med skabelsen og fortsætter med Adam, Job, Abraham, Josef, Alexander med de To Horn (Alexander den Store som sagnfigur) og Jesus. Teksten slutter med Ali, Hasan og Husayn – shiismens hovedpersoner. På titelbladet har Olearius på latin beskrevet teksten: "Historia De Creatione Mundi, quomodo a Persis juxta Alcoranum ejusdemque paraphrasin per Zsafer Saduk [Ġa'far al-Ŝadiq, shi'ismens 6. imâm] factam creditur. Per Hakwirdi Persam conscripta."

Cod.Pers. 84: *Gûlistân* af Abû 'Abd Allâh Mušarrîf al-Dîn Sa'dî (ca. 610 H / 1213 e.v.t. – 691 H / 1292 e.v.t.). Sa'dî's forfatterskab er rigt varieret. Hovedværkerne er *Bustân* ("Haven") og *Gûlistân* ("Rosenhaven"). *Bustân* er spekulativ poesi, *Gûlistân* består hovedsagelig af anekdoter på rimprosa. *Gûlistân* giver et levende billede af det persiske samfund på godt og ondt, med dets spændinger mellem rig og fattig sat i relief af en jordbunden fornuftfilosofi. Denne sunde fornuft omsat i slående billeder og slagkraftig sprogbehandling har sikret Sa'dî's position som en den dag i dag hyppigt citeret digter. – I håndskriftets margen har Olearius skrevet noter på latin, utvivlsomt som forberedelse til sin tyske oversættelse.⁴⁷ Håndskriftet havde Olearius fået foræret af en lokal sheikh, der underviste ham i persisk kort efter ankomsten til Iran.

⁴⁵ Dieter Lohmeier 1971 (note 43 ovf.), Nachwort, s. 40*, note 168.

⁴⁶ Dieter Lohmeier 1971 (note 43 ovf.), Nachwort, s. 36*, note 141.

⁴⁷ *Persianischer ROsenthal. In welchem viel lustige Historien / scharffsinnige Reden und nützliche Regeln. Vor 400. Jahren von einem Sinnreichen Poeten SCHICH SAADI in Persischer Sprach beschrieben. Jetzo ober von ADAMO OLEARIO, Mit zuziehung eines alten Persianers Namens HAKWIRDI übersetzt* / [...] – Hamburg, 1654.

Olearius skriver om ham i sin rejsebeskrivelse,⁴⁸ 4. bog, kapitel 19 om "Hvorledis vi leffvede til Schemachie, hvad vi der haffve seeit, om nogle festers begengelse"; s. 434; citeret efter en upubliceret dansk oversættelse fra 1673-1675 i Karen Brahes bibliotek:⁴⁹ "Den Molla udi den samme Skole var en lystig oc from Mand, ved Naffn Maheb Aali, hand beviste mig stor Venskab og tjenstvillighed at lære Sproget: Iligemaade oc en Ohnbaschi eller Captein, hed Imamculi, Mahebs Aali gode Ven, hvilcke hver dag skiffediss til at komme til mig, at lære mig derisz sprog, og Jeg dennem Vort, Ja end oc omsider, da de meente, at de skulle komme i mistancke for religionens skýld, (hvor til nogle aff vort folck icke gaff ringe aarsage), stillede sig ind om nattetiden."

Gulistân, "Rosenhaven", præsenteres i 5. bog, kapitel 25: "Om de Persers Academier og fri Kunster"; s. 618: "De haver Oratoriam [indføring i talerkunst] forfatted i korte Præ[ce]ptis [anvisninger], saa og Poesin, men til praxin læser de dennem begge med hver annder, effterdi deris Oratoriske saa vel som og Historiske skrifter ere prydede med vers, hvorudi mange fiine moralia og sindrige sprog ere befattede; formedelst sprogetz siirlighed læser de gerne og allerförst Külustan [Gulistan], som de[n] udi gandske Orienten höistberönte Poet, Schich Saadi haver giort og [som er] for it Aar siden [1654] paa Týdsk oversat [af Olearius selv]; Thi denne förer foruden en lifflig Oratoriske maneer at tale med og mange kloge politiske regle at tale med sig udi vers forfattede; Og er der ingen i Persien, som ikkun kand læse og skrive, der jo skal have denne bog i deris huuse og hvo der vill være noget lærd og fornem gandske i deris hoveder [dvs. de skal kunne teksten udenad], hvilket mand nocksommeligen og med stor lyst kand fornemme aff deris discusser udi deris gestebud, handell og vandell, thi da löber der gemeenlig it vers iblant med, som holder it efftertænkelig ordsprog eller lignelse i sig."

DEN ARABISKE REJSE 1761-1767

Den Arabiske Rejse – den danske ekspedition til Ægypten og Jemen udsendt af Frederik V – blev oprindelig planlagt med bibelrelateret sprogforskning som formål, men udviklede sig under indtrykket af den

⁴⁸ *Vermehrte Neue Beschreibung Der Muscowitischen und Persischen Reyse* (note 43 ovf.).

⁴⁹ Under signaturen C.V.4-5. Citaterne herfra er tidligere publiceret i *Den arabiske rejse, danske forbindelser med den islamiske verden gennem 1000 år*. Forhistorisk Museum, Moesgård 1996, i Stig T. Rasmussen: "De persiske og arabiske rejser i 1600- og 1700-tallet – træk af den videnskabelige udforskning af den islamiske verden", s. 44-65.

overvældende interesse fra hele den europæiske lærde verden til en regulær videnskabelig ekspedition. En hovedopgave for Den Arabiske Rejse deltagere, specielt ekspeditionens filolog F.C. von Haven, var at indkøbe arabiske og hebraiske håndskrifter til Det Kongelige Bibliotek som bestemt i § 11 i den kgl. instruks af 15.12.1760:⁵⁰

"Hvis de rejsende kan opkøbe manuskripter til en billig pris, så er de berettigede til det op til en sum af 2.000 rigsdaler i gangbar dansk mønt. Er deres meninger delte ved valget af manuskripter på grund af en i og for sig prisværdig kærlighed til deres egen disciplin, kan naturhistorikeren disponere over $\frac{2}{5}$, filologen over $\frac{2}{5}$ og matematikeren over $\frac{1}{5}$. De skal dog ikke se på manuskripternes skønhed og kostbarhed, men på brugbarheden af deres indhold, og som det sidste på deres alder. Ifølge forskriften forlanger man ikke, at de køber afskrifter af koranen, som man finder langt billigere i Europa efter enhver tyrkisk krig. Desuden kunne de, dersom de købte dem eller frit berørte dem, undertiden pådrage sig fare fra ivrige muselmænds side. De bør ej heller medbringe asketiske bøger eller bønnebøger, ej heller så gerne arabernes poesier, dog er køb af sådanne manuskripter ikke simpelthen forbudt, hvis der findes en årsag, som tilråder det. Dog går hensigten hovedsagelig på skrifter, som omhandler naturhistorie, geografi og historie, endvidere på de gamle kodicex [håndskrifter] af den hebraiske og græske Bibel, til nød også gamle afskrifter af arabiske bibeloversættelser. Blandt hebraiske håndskrifter skal man foretrække dem, hvis alder – og især de forældede og dem, som afviger fra de nuværende bogstavers form – gør dem værdifulde, eller dem, som afviger fra de nuværende masoretiske tekster på en måde, som kunne være af interesse for kritikerne.

De fleste af arabernes medicinske skrifter er kun af middelmådig brugbarhed, men eftersom de, der indeholder noget om kopper, kan fortjene nogen opmærksomhed, så bør der ved et eventuelt køb af medicinske skrifter fortrinsvis tænkes på sådanne. Hvis skrevne leksika udbydes til salg, så bør de foretrækkes, som endnu ikke er brugt af Golius og Giggeius [datidens autoritative ordbøger over arabisk].

⁵⁰ Stig T. Rasmussen (red.): *Den Arabiske Rejse 1761-1767. En dansk ekspedition set i videnskabshistorisk perspektiv*, Kbh. 1990, s. 67.

Vi vil og befaler herved udtrykkeligt, at alle indkøbte manuskripter uden nogen undtagelse indsendes af de rejsende til Vort kongelige bibliotek i København, hhv. indsendes til den i § 9 foreskrevne adresse [overhofmarskal grev Moltke] eller afleveres ved tilbagekomsten.”

Der blev indkøbt 36 håndskrifter i Istanbul og 74 i Cairo, hvoraf 7 hebraiske, og yderligere 8 i Jemen. – I alt 118 håndskrifter.⁵¹

Under datoen d. 16. dec. 1761 skriver von Haven om et af købene i sin rejsedagbog:⁵²

“Ieg var bleven bekiendt med en ung Scheich hos den Franske Drogueman, som var hans Informator i det Tyrkiske Sprog. Ieg forsøgte, efter at han nogle gange havde bragt mig Arabiske bøger at sælge, om det ved ham ikke var mueligt at erholde en Catalogus paa alle de Arabiske Manuscripter, som findes udi den store berømte Mosgée al-Azhar. Ieg havde hørt at M^r le Grand, da han opholdt sig i Egypten, skulde have forskaffet sig noget sligt; uagtet han selv intet sagde mig deraf, da ieg talte med ham i Constantinopel. Mr Fourmon[t] udi hans liden beskrivelse over Cairo, hvis titel ieg andensteds har anført, siger at saadan en Catalogus findes udi Kongen af Frankrigs Bibliothek. Bemeldte Skeich fandtes villig til Accorden, han lod negociere med sig, og efter at han havde tenderet den øverste Scheich, som er Bibliothecarius, proponerte han en exorbitant priis for hans Umage og for tilladelsen at copiere Catalogus. Efter lang striid, thi man maae altid strides med Tyrker i alle slags Negociationer, bleve vi eenige om 10 Zermahbuf til present, foruden at betale a parte en Copiist og Papiret. Men han forlangte denne present forud, førend han vilde begynde paa arbejdet. Hans Ærlighed var mig ubekiendt, ieg afslog at betale ham i forveyen. Tolken vilde ikke repondere for ham, han selv derimod intet præstere uden denne condition. Ieg maatte altsaa hazardere det; men fandt en Middelvey, som var, ikke at give ham heele Summen. Ieg gav ham alene 10 Battakker, som gjør 850 Mediner, og han skulde have i alt 1.100 Mediner. Det restende var 250 M: han

⁵¹ Liste over de erhvervede håndskrifter i tillæg 10.

⁵² *Min Sundheds Forliis. Frederik Christian von Havens Rejsejournal fra Den Arabiske Rejse 1760-1763* / udg. af Anne Haslund Hansen og Stig T. Rasmussen, Kbh. 2005; s. 292-293. Uddraget er tidligere publiceret i Rasmussen 1990 (note 50 ovf.), s. 330-331.

lovede derpaa at begynde strax Copien. Vanskeligheden var at finde en habil Skrivere. Der fandt sig een, som for heele arbejdet forlangte 15 Zermahbuf. Ieg valgte en anden som tog 25 Mediner for hver hefte, som blev ikke regnet efter det han skrev, men efter hver 10 Blade udi den Catalogus, som tilhørte Bibliotheket selv. Den havde ongefer 650 pag: men ilde og ulæselig skrevet.”

Håndskriftet – nu Cod.Arab. 172 – bærer forfatternavnet Muḥammad ‘Īsā al-‘Aṣmāwī al-Mālikī al-Azharī og titlen *Daftar al-kutub fī Ġāmi’ al-Azhar* [Fortegnelse over bøgerne i al-Azhar moskéen]. Det Kongelige Biblioteks håndskriftkatalog 1851 karakteriserer håndskriftet således: “Neschi festinanter quidem, sed satis distincte scriptus, optime conservatus” [En noget hastigt, men tilstrækkelig tydeligt skrevet naskhi (brødskrift), i særdeles god stand]. – Senere undersøgelser har dog vist, at det ikke drejer sig om en egentlig katalog, men om en generel bibliografi, en fortegnelse over samtlige dengang kendte bøger – og det svarer nok ganske godt til, hvad der fandtes i al-Azhars bibliotek: man havde alle anerkendte bøger. Og det forklarer, hvorfor der ikke er medtaget ét eneste koranhåndskrift: Det gav sig selv, at islams centrale universitetsmoské havde koranen.

I 1779 opstillede orientlisten Jacob Georg Christian Adler⁵³ en fortegnelse over 146 orientalske håndskrifter i Det Kongelige Bibliotek,⁵⁴ primært arabiske, begyndende med de kufiske koraner, der havde Adlers særlige bevågenhed,⁵⁵ men også 16 indiske (telugu og tamil) med kristent-missionsk indhold.

Få år senere opregner Det Kongelige Biblioteks leder 1781-1787, Jón Erichsen⁵⁶ i sin *Udsigt over den gamle Manuscript-Samling i det store Kongelige Bibliothek*,⁵⁷ Kbh. 1786, et fåtal af de nærorientalske, og kun arabiske og persiske. Erichsen skriver indledningsvis:

⁵³ 1756-1834. – Se personoversigt s. 139.

⁵⁴ KB’s arkiv E 42: *Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Regiae Havniensis secundum materias digestas*. 1 bd. Heri: Index librorum Arabicorum et hebraic. Manuscriptorum. – Håndskriftliste i tillæg 11.

⁵⁵ Resulterende i afhandlingen *Descriptio codicum quorundam cuficorum in Bibl. regia Hafniensi et ex iisdem de scriptura cufica Arabum observationes novae*, Altona 1780.

⁵⁶ 1728-1787.

⁵⁷ Se tillæg 12. – Online tilgængelig på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

“Jeg maae altsaa lade det blive ved allene at meddele de fornemste Resultater af hvad jeg, med mine Medarbeidere, Hr. Kammerraad og Under-Bibliothecarius *Broager* og Hr. Mag. *Nyerup*, haver kundet opdage om denne Samling, ved fra Grunden at optage og ordne den fra ny, og vil da begynde med det Orientaliske.

Nogle faa iblant disse spores at have været ved Bibliotheket fra gammel Tid af; men de allerfleste ere dog en Frugt af den af høist-salig Kong *Friderich* den Femte foranstaltede Reise til Østerlandene, fornemmelig til Arabien, for at befordre saavel den østerlandske Lærdom overhoved, som den Hellige Skrifts Forklaring især, hvortil hans Kongelige Majestet nylig haver allernaadigst tilladt at samle dem, Sal. Prof. *von Haven* efterlod, og som hidtil have ligget ved Universitetets Musæum. Endelig er kommen hertil en Samling, fornemmelig af tyrkiske eller persiske og tildeels af arabiske, mest haandskrevne Bøger, som Hr. Prof. *Kratzenstein*⁵⁸ haver faaet fra Ost-indien efter Dr. *Flor*,⁵⁹ og som han 1786 haver overdraget Kongen, i anledning af den med hans apparatus instrumentorum trufne Indretning. De malabariske Codices, skrevne paa Palmeblade,⁶⁰ formodes billigen at have deres Oprindelse fra den Danske ostindiske Mission.

De iblant disse Bøger, der ere med Arabisk-Cufisk Skrift, ere alt bekiendte af vor Prof. *Adlers* Beskrivelse derover, Alt. 1780 i 4to.⁶¹ De hebraiske og chaldaiske ere tildeels ligesaa af *Kennikots* Bibelværk,⁶² hvortil de tildeels ere blevne benyttede. Af de øvrige Arabiske og andre, haver Hr. Professor *Adler*, paa min Anmodning, (thi jeg er saa lidet Orientalist, at min Forfatning haver endog nødt mig til reent at glemme mit Hebraisk) foruden de Underretninger, han alt haver meddelt den lærde Verden om nogle af dem i *Eich-horns* Repert. für die Bibl. und morgenl. Lit. 15 Th. N. VIII p. 265 o.s. opgivet som de vigtigste.”

⁵⁸ Se personoversigt s. 153.

⁵⁹ Se personoversigt s. 145.

⁶⁰ Beskrevet af J.G.C. Adler, jf. ovf. s. 29, personoversigt s. 139, og tillæg 11.

⁶¹ Se note 55 ovf.

⁶² Se Egon Keck: “De hebraiske manuskripter og Kennicott-bibelen”, i Rasmussen 1990 (note 50 ovf.), s. 339-346.

OTTO THOTTS SAMLING

Otto Thott⁶³ var statsmand og bogsamler. Han studerede retsvidenskab, historie og filosofi i Tyskland, Holland, England og Frankrig, og gjorde efter sin hjemkomst karriere i statsadministrationen. Han stod som 1. Deputeret 1746-1759 i spidsen for Finanskollegiet og blev 1758 medlem af Gehejmekonseillet. Han blev afskediget 1770 som følge af Bernstorffs fald, men genansattes efter Struensees fald 1772 og fortsatte til sin død som medlem af kommissioner og styrende organer.

Thotts egentlige interesse synes at have været bøger og håndskrifter, og hans bibliotek omfattede til sidst 116.395 bind, foruden 15.000 disputatser.⁶⁴

Auktionen over den Thottske bogsamling tog 3 ½ år, fra 1788 til 1792, og fulgte udgivelsestakten i den trykte *Catalogus Bibliothecæ Thottianæ*, der fylder 11 bind. Godt halvdelen af samlingen, ca. 60.000 bd., erhvervedes af Det kgl. Bibliotek, der tillige som testamentarisk gave modtog Thotts håndskriftsamling på 4.154 numre, samt 6.059 bøger trykt før 1530.

I 1795 udkom katalogens bind VII, der beskriver håndskrifterne med undtagelse af de orientalske. Blandt bogsamlingens håndskrifter befandt sig 76 numre af orientalsk oprindelse, og i Det Kongelige Biblioteks arkiv nr. E 63 med titlen *Donationis Thottianæ Pars prior complectens Libros manu exaratos* findes en fortegnelse herover under overskriften *Bibliothecæ Thottianæ codicum manuscriptorum Arabic. Persic. Turcicarum et Sinensium*.⁶⁵ Fortegnelsen er affattet på latin med bogtitler i arabisk og hebraisk skrift; enkelte beskrivelser er på dansk. Fortegnelsen fylder ni sider; på den tiende side befinder sig et appendix på latin og en påtegning på dansk af Jón Erichsen,⁶⁶ (over)bibliotekar ved Det kgl. Bibliotek 1781-1787:

⁶³ 1703-1785 (DBL¹, bd. 17, s. 336ff.). – E.C. Werlauff: *Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn*. 2. udg. 1844; især s. 222-231 og 260-262. – Palle Birkelund: “Det Thottske biblioteks sidste dage” i *Fra de gamle bøger verden, Festskrift fra en Kreds af Husets Venner, udsendt i Anledning af Firmaet Herman H.J. Lynge & Sønns 100-aarige Bestaaen som videnskabeligt Antikvariat 1853-1953*, Kbh. 1953, s. 83-110. – Harald Ilsøe har i “Hvordan så Otto Thotts bøger ud?”, *Fund og Forskning* 35, 1997, s. 65-94, set nærmere på bogbindene i Thotts bibliotek. – Teksten her er uddrag af *Fund og Forskning* 37, 1998, s. 299-324 (note 36 ovf.).

⁶⁴ Werlauff 1844 (note 63 ovf.), s. 260, note y.

⁶⁵ KB's arkiv E 63. – Liste over de erhvervede håndskrifter i tillæg 13.

⁶⁶ Se ovf. s. 29f.

“Herstaaende Manuscripter ere af Dhere Executores i det Høyærvædige Thottske Boe rigtigen afgivne til Det Store Kongelige Bibliothek, huilket herved tilstaaes, og for samme tilbørlig quitteres: – Kiøbenhavn den 28de September 1786. – [sign.] J. Erichsen”.

Håndskriftsamlingen omtales af Fr. Ekkard i *Kjøbenhavns Vejviser*, 1794,⁶⁷ under overskriften “Om det store Kongelige Bibliothek”:

“Ved Salens østlige Ende, som grændser til det Geheime=Archiv, glemmes den ældre Kongelige Manuscript=Samling, som salig Conferentsraad Erichsen haver bragt i den nuværende Orden, og hvorover han selv 1787 udgav en kort Udsigt,⁶⁸ som gjør Reisende snart bekiendte med Samlingens betydeligste Haandskrivter, hvor siden neppe et Hundrede ere komne til. – Den Grevelige Thottiske Manuscript=Samling, hvorover Fortegnelsen nu trykkes, er endnu ikke opstilt: da den største Deel Kundskabs=Elskere mere spørge efter trykte Bøger, og disse altsaa først maatte bringes i Orden”.

“Blandt den ældre Kongelige Manuscript=Samling findes nogle Chinesiske Malerier, samt en Suite Portraiter af Arabernes Khaner, alle prydede med Guldmalerie, og med ligesaadant Løwerk omkring Randene. I den Thottiske Manuscript=Samling findes samme Portraiter endnu engang”.⁶⁹

“To store med Guld skrevne Firmans⁷⁰ af den Othmanske Storherre, i lange Guldpapiirs Futteraler lignede Perspectives, sees blandt de Thottiske Haandskrivter; og ligesaa en lang oprullet arabisk Calender, skreven med Guld og prydet med Løwerk.⁷¹ Af nyere Ebraiske Haandskrivter indeholder den Thottiske Donation især en stor Thorah eller 5 Moses=Bøger,⁷² paa Pergament oprullede efter ældgammel Sædvane, med et langt Svøbebaand af Lærred, hvorpaa de fornemmeste Jødiske Skikke ere stikkede med Silke. Da Baandet

⁶⁷ Topografisk og økonomisk Lommebog over Kjøbenhavns Mærkværdigheder, samt Post=Taxter og Reise=Router indtil Trondhjem, Aalborg og Hamborg; Saa og Stæmpelpapiirs=Taxterne. Tillegemed Vejviseren til de Flestes Boepæle. Kjøbenhavn 1794.

⁶⁸ Nærmere omtalt ovf. s. 29f.

⁶⁹ Rotul. 3.

⁷⁰ Ikke identificerede; fremgår ej heller af E 63 (note 36 ovf. og tillæg 13).

⁷¹ Måske Rotul. 2: “Rotulus Calendarium Turcicum a.H. 1168 = Ch. 1755 elegantissime exaratum exhibit.” [En rulle med kalender for året 1168 efter Higraph = 1755 e.v.t., meget smukt udført].

⁷² Cod.Heb.Rotul. 30.

i Thotts Bibliothek var revet af fra Thoraen, og der traaddes under Fødderne, fordi Haandlangerne ei kiendte til dets Agtværdighed; og Paasen, hvori Thoraen stak, ikkun var af Cattun: haver nyligen Hr. David Amsel Meier⁷³ dertil skienket et reent Svøbebaand med paatrykt ebraisk Skrivt, samt en Paase af Brocade, besat med Sølv-Kniplinger. Men der fattes endnu et Skab til, hvor denne hellige Bog hæderligen burde opstilles, ligesom det er Skik i Synagogen.

Om et andet mærkværdigt Stykke bør Læsere, som ei kiende Jødernes religiøse Indretninger, her nøiere underrettes. Hver formuende Huusfader skylder at lade skrive en Thorah: men for at tilegne sig denne Giernings Fortieneste, maa han selv skrive det første og sidste Ord. Er der noget forskrevet, saa tør saadant et Afskrivt ikke bruges i Synagogen. Nu indeholder den Thottiske Samling just saadan en Stump af den Iste Moses=Bog,⁷⁴ hvori der maa have været nogen Feil; hvorfor ingen haver villet betale Arbeidet, og altsaa det første Ord ei er skrevet til. Ellers er der ogsaa en liden Pergament=Rulle med Hamans-Historien, som læses i Synagogen, naar Jøderne helligholde den Dag, hvor deres Forfædre forhindrede Hamans lumske Hensigter med dem. Denne Hamans=Historie kaldes Megilloth, eller i den nyere Udtale Megilles.⁷⁵

Den mindste Ebraiske Bog i Thotts Donation er Jødernes daglige Bønebog, med malede Figurer, som forestille Skikkene ved Bønnen.⁷⁶ En temmelig stor skønskreven Foliant indeholder mod Enden kabbalistiske Figurer, og hedder Ez Chajim eller Livets Træ.⁷⁷ Titelbladet er prydet med et Frontispice tegnet med Pennen, som forestiller Moses og Ahron. Saavel dette Exemplar, som nogle andre hos Jødiske Lærde i Kiøbenhavn og Helsingør, ere skrevne af en gammel Skrifer Jehudah i Altona.

I det Kongelige Cabinet sees ogsaa den haandskrevne Damuliske Bibelovertættelse paa Palmblade,⁷⁸ optrukne paa Silkesnore, hvormed hver bibelske Bog ogsaa er sammenbunden. (Denne hele Oversættelse er ellers trykt i Trankebar, og staaer paa den nordiske Sal). Blandt de Thottiske Haandskrevter ere ogsaa Stykker af hiin

⁷³ 1755-1813 (DBL). Dansk grosserer og finansmand, 1808-1811 rådgiver for Frederik VI.

⁷⁴ Cod.Heb. 15.

⁷⁵ Ashkenazisk jiddisch-inspireret udtale.

⁷⁶ Cod.Heb. 32.

⁷⁷ Cod.Heb. 43.

⁷⁸ Cod.Tamul.[Christ.] 14.

Bibel; samt nogle faa i en Ring sammenbundne Blade, som skulle være Breve”.

Samlingen har sit tyngdepunkt i religion (17 arabiske titler, 2 persiske, 2 tyrkiske; 5 hebraiske; 1 armensk og 1 indisk), med litteratur (8 arabiske, 9 persiske) og sprog (5 arabiske, 2 tyrkiske) i næste række. Naturvidenskab (4 arabiske, 1 tyrkisk) og historie (2 arabiske, 2 tyrkiske, 1 persisk) følger. Samlingen afrundes af forskellige mere praktiske dokumenter (1 jura, 1 rejsepass, 1 kalender) og billedværker (1 album med moghul-fyrsteportrætter, 1 sydindisk håndskrift med tegninger), samt lidt diverse litteratur (2 kinesiske håndskrifter, 1 bundt trykte arabiske og persiske bøger, 6 ikke nærmere beskrevne tekster og fragmenter).

J.J. REISKES ARABISKE HÅNDSKRIFTKOPIER

Johann Jakob Reiske⁷⁹ studerede 1728-1732 græsk og latin i Halle an der Saale, og 1733-1738 arabisk i Leipzig, efter at det viste sig uigen-nemførligt at fortsætte de klassiske studier, han var begyndt på. 1738 rejste Reiske til Leiden. I begyndelsen måtte han forsøge sig som korrekturlæser. Lønnen var fornærmeligt lav, og også på andre områder kom Reiske på kant med orientalisterne i Leiden,⁸⁰ så han til sidst måtte sælge sit bibliotek og indskrive sig ved det medicinske fakultet, hvor han studerede de næste fire år. I den tid afskrev Reiske dog fortsat arabiske håndskrifter,⁸¹ nu hovedsagelig historiske tekster i modsætning til de tidligere afskrevne poetiske.

I juni 1742 forlod Reiske Leiden og vendte tilbage til Leipzig. 1746-1758 slog han sig nødtørftigt igennem som korrekturlæser, privatlærer og oversætter. Videnskabeligt var det hovedsagelig græske tekster, Reiske læste og skrev om, men enkelte arabiske tekster kom dog også på tryk. Krigsomstændigheder bragte i 1758 Reiske til rektorposten ved St. Nicolai-skolen i Leipzig. 1764 giftede han sig med Ernestine Christine, og til hendes første fødselsdag derefter forærede han hende et lille skrift med prøver af Mutanabbi's arabiske digtning.⁸² I sine sidste 10

⁷⁹ 1716-1774. – Biografi i *Allgemeine Deutsche Biographie*, bd. 28, 1889, s. 129f. – Selvbiografi i *Johann Jacob Reiskens von ihm selbst aufgesetzte Lebensbeschreibung*, Leipzig, 1783. Reiskes arabiske håndskrifter er opregnet s. 152-172, hans trykte værker s. 178-182.

⁸⁰ *Lebensbeschreibung* (note 79 ovf.), s. 24-26.

⁸¹ Indtil opfindelsen af fotokopiering var nøjagtige afskrifter uvurderlige for filologerne.

⁸² *Lebensbeschreibung* (note 79 ovf.), s. 92.

år levede Reiske optaget af videnskabeligt arbejde og korrespondance med lærde over det meste af Europa. Carsten Niebuhr var blandt Reiskes gæster i 1771.

Den danske bogsamler P.F. Suhm⁸³ erhvervede Reiskes håndskrifter mod en årlig pension til hans enke, og sammen med Suhms øvrige bibliotek kom de arabiske håndskriftkopier⁸⁴ til Det Kongelige Bibliotek i 1796.

JENS LASSEN RASMUSSENS HÅNDSKRIFTKATALOG 1814

*Catalogus manuscriptorum codicum Persicorum, Arabicorum atque Turcicorum Magnæ Regiæ Bibliothecæ quem sub auspiciis Illustrissimi et celeberrimi Dni. D.G. Moldenhawer [...] conscripsit J.L. Rasmussen*⁸⁵ anno MDCCCXIV. 1 bd.,⁸⁶ omfatter 85 persiske (heraf 58 fra P.J. Flor) og 250 arabiske håndskrifter, i alt 335, der er indført i en regelmæssig, smuk og letlæselig skrift, antagelig udført af en professionel skriver, idet korrektioner, marginalnoter og 43 senere tilføjelser er indført med en noget vanskeligere læselig skrift af Rasmussen selv, som det fremgår af en bemærkning i katalogen.⁸⁷

Rasmussen var orientalist med særlig interesse for arabisk. Han tog teologisk eksamen fra Københavns Universitet 1806, skrev disputats 1811 (*De monte Caf. Commentatio*, om arabiske folkelige kosmografiske forestillinger). Han var 1811-1813 på studierejse til europæiske universiteter og læste bl.a. hos grundlæggeren af den arabiske filologi, Antoine Silvestre de Sacy⁸⁸ i Paris. 1813 blev han lektor og 1815 professor i østerlandske sprog ved Københavns Universitet, hvor han som den første også underviste i arabisk talesprog. Han har publiceret værker om filologiske og historiske emner, bl.a. en hebraisk grammatik og en handelshistorisk betydningsfuld afhandling om *Arabernes og Persernes Handel og Bekjendtskab med Rusland og Skandinavien i Middelalderen*, 1814 (oversat til svensk, engelsk og fransk; 1825 omarbejdet udgave på latin); endvidere *Historia præcipuorum Arabum regnorum rerumque ab iis gestarum ante Islamismum*, 1817 (med *Additamenta*, 1821) og *Annales Islamismi s. Tabulæ synchronistico-chronologicae chalifarum et regum Orientis et Occidentis*, 1825 – begge med tekster udgivet på grundlag af håndskrifter i Det

⁸³ 1728-1798. Biografi i *DBL*¹, bd. 15, s. 558-570. – Se personoversigt s. 165.

⁸⁴ En annoteret liste på 51 numre findes i *Lebensbeschreibung* (note 79 ovf.), s. 152-167. 28 heraf er verificeret i Det Kongelige Biblioteks samlinger i tillæg 14.

⁸⁵ 1785-1826. – Se personoversigt s. 161.

⁸⁶ KB's arkiv E 70. – Se tillæg 15.

⁸⁷ Spørgsmålet behandles i note 5 i tillæg 15.

⁸⁸ 1758-1838. – Se personoversigt s. 163.

Kongelige Bibliotek. – Langt de fleste af de katalogiserede håndskrifter har kunnet identificeres i *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis*,⁸⁹ *Pars II* 1851 og *Pars III* 1857.

RASMUS RASKS STORE ORIENTREJSE 1816-1823

Det Kongelige Biblioteks enestående samling af iranske avesta-håndskrifter og betydelige samling af indiske håndskrifter blev anskaffet til Universitetsbiblioteket af den danske sprogforsker Rasmus Rask⁹⁰ under hans rejse over Rusland og Kaukasus til Persien og Indien i 1816-1823 og blev suppleret med anskaffelser foretaget af N.L. Westergaard⁹¹ under dennes rejse til Persien og Indien 1841-1844. I sin rejsedagbog⁹² giver Rask detaljerede oplysninger om erhvervelsen af avesta-håndskrifterne:

“Sept. 29. [1820] Gik jeg i Land [i Bombay] med en Båd som kom ombord for at modtage Skibspapirerne. Kapt. Campbell fulgte med den samme; jeg havde alle mine Bombay-Breve med, og besøgte først Mr. Shotton, som tog ganske vel imod mig, og modtog en hel Del af mine Breve at besørge. Derfra gik jeg til Kapt. Fearon, som straks førte mig til Statholderen Elphinstone. Denne tog overordentlig vel imod mig og anviste mig et Værelse i et Hus tæt ved hans eget, som var lejet af Guvernementet. Kapt. Fearon gav mig Mellemad hjemme hos sig (Tiffin: Middagsmad) og førte mig derpå til mit Losi. Jeg spiste bestandig hos Statholderen, undtagen når jeg var inviteret. Han var en meget lærd og i enhver Henseende fuldkommen [oven over linjen: udmærket] Mand.

30. Ombord at hente Shottons Sager og nogle flere af mine egne end dem Kaptejn Fearons Soldater havde hentet forrige Dag. Jeg forsynede mig ved en parsisk Tjeners Hjelp med adskillige Fornødenheder [i randen: Oktbr.] af Klæder o.desl. Jeg gjorde nu Bekjendtskab med adskillige Herrer.

1. Kapt. [Mors?] førte mig til Hr. Erskine og Dr. Taylor, som vi ikke fandt hjemme. Major Tovi tog mig med på en Spadserekørsel tilligemed Fru Gray om Søndag Aften. Major Willes så jeg hos Guvernørens. Mit Brev til Guvernementssekreter Wardin blev afsendt.

⁸⁹ Se nedf. s. 40f.

⁹⁰ 1787-1832. – Se personoversigt s. 160f.

⁹¹ 1815-1878. – Se personoversigt s. 169.

⁹² NKS 389^{ek} 8°.

2. Mandag Aften var til Bal hos Stath. Jeg gjorde der Bekjendtskab med Præsten, samt med Hr. Simson og Hr. Wilkins, en Brodersøn af Forfatteren til den sanskr. Sproglære. Den første lånte mig nogle Bøger.

3. Spiste jeg til Aften hos Hr. Erskine tilligemed Dr. Taylor samt begyndte at læse Hindustansk med [over linjen: Sprog] Lærer [med arabiske bogstaver: Dusabhai].

4. Onsdagen var det Ilddyrkernes (eller som de kalder sig *izdân-parsat*) Nyårsdag, min Sproglærer, som [Shotton] skaffede mig var en af disse Parser. Imidlertid havde også Dr. Jukes besøgt mig og givet mig et nyt Lægemiddel til Bylden på min højre Hånd.

5. Antog jeg en Palenkin. Så Hr. Bost, Dr. Jukes Broder, og afleverte min Pakke til Major Mackintosh i hans Kontor. Guvernøren havde lånt mig Wilson's Sanskrit Ordbog og set adskillige af mine sjældne Bøger. En Portugisisk Sproglærer kunde jeg ikke finde og Shotton syntes at køle i sin Iver for mig, Willes at bryde sig lidet om mig. Imidlertid havde jeg nu alle nødvendige Bøger bragt til Veje for at studere Hindustansk og Sanskrit alvorlig.

8. Om Søndagen besøgte Ilddyrkernes Præst Mulla Piroza mig, så og den parsiske Købmand Ardashir; de vilde ikke [i randen: Han påstod at de talte Dari endnu i Landsbyen eller Flækken Khûrâskân nær Ispahan] nyde nogen Ting, der blev ikke meget talt, da Hr. Wilkins optog næsten den hele Tid Samtalen især med Piroza, som han disputerte hæftig med om Ægtheden af [Desatten?] o.desl. Han blev hos mig til Kl. 3 og gav mig Oplysning om adskillige Steder i Hitapadesa, som Hamilton har misforstået.

10. Ved Frokostbordet så jeg Sir George Cooper, som indbød mig til at leve i sit Hus, når jeg skulde komme til Madras. Jeg spiste til Aften hos Dr. Taylor hvor jeg første Gang hørte en Bramin læse Sanskrit, lånte det sanskritiske N.T. af Dr. Taylor.

Næst efter Hindustansk anvendte jeg Tiden til at undersøge Desatir som jeg dog i [kke] kom til noget Udslag med, dels med at læse lidt Portugisisk med Hr. L.M. de Sousa og en anden Herre, som han anbefalede, begge vare halvsorte og ikke meget stærke hverken i deres eget Sprog ell. Engelsk. De vilde lære Fransk af mig isteden, men vi kom ikke meget langt på nogen af Siderne.

25. Men min Hovedsyssel den sidste Måned i Bombay var at opdage den tabte Kundskab af Zend og Pehlevi. Uagtet alle Oversættelser af Zendavesta i Pehlevi, Persisk, Sanskrit, Guzeratisk og Fr. er nl. dette Sprog aldeles uddødt. Det samme gælder måske om

ligefuldt om Pehlevi, men der gives dog de som påstå at kende det. Mulla Piroz gav sig ikke ud for at kjende nogen af Delene, men Destur Edelji påstod at forstå begge så temmelig. Jeg henvendte mig til hans Beskytter [i randen: efter Erskines Råd] og Understøtter den rige købmand Hormezdji [Z?] omanji, som virkelig sendte mig Desturen, men hindrede ham fra at meddele sin Kundskab, der dog syntes at være såre indskrænket og af ringe Værdi. Munshi Dusabhai skaffede mig nogle Stykker af Zendavesta og Dr. Jukes Adgang til det litterære Selskabs Bogsamling, hvor jeg fik Anquetils Zendavesta og Memoires i 30 Tome af Mem. des Infor. & bell. Lettres. Den sidste er af såre ringe Værdi. [...]

[i randen: Kapt. Gordon gjorde mig bekendt med the Rev. Mr. Hall, en amerikansk Missionær, som forstod Mahratti. Den anden Missionær Hr. Horner syntes at være en meget dannet mand og viste mig uendelig megen Artighed med Boglån o.desl.] Jeg besøgte Mulla Piroz adskillige Gange og havde Genbesøg af ham, men lærte intet og fik intet af ham, der kunde befordre min Undersøgelse af Zend og Pehlevi. Han viste mig ikke en Gang sine zend og pehlevi Bøger, uagtet jeg bad ham, fordi, som han sagde, jeg havde taget min Munshi med mig. Ikke desmindre åbenbarede han for ham på Guzeratisk at han vilde give mig Anvisning på Fedumji Mirzbanji, som vilde sælge mig alt hvad han havde i disse Sprog. Ved min Munshis hjælp bragte jeg denne Handel til Virkelighed, skjønt med megen Anstrængelse og Umage, da jeg fik 1.000 Rupier til Låns hos mr. Shotton, foruden disse købte jeg adskillige mærkværdige Stykker fra andre Steder (Edelji, Dusabhai o.s.v.).

Stath. havde tilbudt at låne mig Penge, da han skulde rejse til de nordlige Dele af sit Statholderskab og jeg besøgte ham på Malabar Hill spurgte han hvor meget jeg kunde behøve, jeg svarede 5 à 600 Rupier. Han gav mig siden en skriftlig Ordre til Kapt. Fearon at udbetale mig 600 uden at jeg skulde tænke på at tilbagebetale dem. Dette gjorde mig umuligt siden at forlange mere da jeg sluttede den nysomtalte Boghandel, så at jeg var nødt til at låne af Hr. Shotton. Statholderen foreslog mig til Medlem af det litterære Selskab i Bombay, efter at have spurgt mig om jeg ville antage det. Erskine understøttede mig i Selskabets Forsamling, som jeg så af Underrettelsen om min Antagelse fra Major Kennedy i et Brev, som nåede mig i Jápúrí. Imidlertid hørte jeg af Hr. Gray at Kapt. Close skulde gå til Gvalior, som britisk Resident ved Seindeaks Hof og at han vilde gjerne tage mig med for Selskabs Skyld; jeg fik siden

et skriftligt Tilbud derom fra ham selv; og da jeg straks fandt ham at være en ypperlig mand, lærd og venskabelig så tog jeg ikke i Betænkning at forandre min første Plan at gå først sønder på til Søs, siden over Land til Tranquebar og Madras og derfra til Kalkutta; jeg gjorde Ende på mine Underhandlinger med Ferdumji så snart som mulig og antog Kapt. Closes Tilbud.

26. Fra Kundahar skrev jeg hjem til [overstreget: Prof. Bülov, Müller og Nyerup] [i randen:] min Kommiss. og Prof. P.E. Müller om mine Opdagelser i Zend, hvilke Breve jeg sendte til Erskine for at sendes til Søs til den danske Gesandt i London. Erskine havde nemlig tilbudt mig, da jeg tog Afskjed med ham at være mig til Tjeneste i min Fraværelse. Fra Bombay havde jeg med Dr. Jefferys skreven over Teheran og Konstantinopel til [overstreget: min Kommissionær og Prof. Müller] Nyerup og Bülov.

12. [Dec.] På Vejen havde jeg anvendt den ledige Tid til at varetage mine zend. og pehlev. Bøger, samt forfatte Fortegnelse over dem, læse Portug., Hindustansk o.s.v."

De 33 avesta-håndskrifter, Rask købte, er kort katalogiseret af N.L. Westergaard i *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis*, vol. I, Hafniae 1846, pp. 111-115. Rasks egne håndskriftbeskrivelser er udgivet i *Samlede tildels forhen utrykte Afhandlinger af R.K. Rask, udgivne efter Forfatterens Død af H.K. Rask. Tredje Del. Tilligemed en fuldstændig Fortegnelse på alle Forfatterens Håndskrifter m.m.* København 1838; 33 avesta-mss. s. 4-9, 162 indiske mss. s. 10-26 (heraf dog et lille antal på nypersisk og urdu, samt enkelte på andre sprog som thai og burmesisk). De 10 håndskrifter, Westergaard købte, er beskrevet på katalogkort i *Orientalisk Samling*. De 9 vigtigste af Rasks og Westergaards håndskrifter, samt uddrag af yderligere to, er udgivet i *Codices avestici et pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis; published in facsimile by the University Library of Copenhagen* / ed. by Arthur Christensen, 1931-1944, 12 bd. Håndskrifterne er senere overført til Det Kongelige Bibliotek.

D.G. MOLDENHAWER

Daniel Gotthilf Moldenhawer⁹³ studerede fra 1773 filologi og teologi i Göttingen. Kom 1777 i dansk tjeneste som professor i filosofi ved universitetet i Kiel for især at læse over orientalske sprog. 1778 ekstraordinær

⁹³ 1753-1823. – Se personoversigt s. 156.

og 1779 ordinær professor. 1783 professor i teologi ved Københavns Universitet. 1788 overbibliotekar ved Det store Kongelige Bibliotek, hvor han i 35 år ydede en betydelig indsats for at gøre biblioteket til et egentligt videnskabeligt bibliotek. Blandt Moldenhawers mange fordelagtige auktionskøb betød erhvervelsen af det Thottske bibliotek på 50.000 bd. (1786), P.F. Suhms bogsamling (1796) og den Kallske manuskriptsamling (1822) bl.a. en væsentlig udvidelse af bibliotekets orientalske og orientalistiske bogbestand. – I løbet af Moldenhawers embedsperiode forøgedes bibliotekets samlinger fra 100.000 til 300.000 bind. Moldenhawer forelagde i 1809 planer om en storstilet udgivelse af bibliotekets håndskriftsamlinger, men de økonomiske vilkår hindrede planerne i at blive realiseret. Hans private håndskriftsamling⁹⁴ kom til Det Kongelige Bibliotek i 1824, skænket af arvingerne.

I 1836 opgjorde Moldenhawers efterfølger, E.C. Werlauff,⁹⁵ Det Kongelige Biblioteks orientalske håndskriftsamling til i alt 601 i antal,⁹⁶ forud for det første store samlede katalog:

CODICES ORIENTALES BIBLIOTHECAE REGIAE HAFNIENSIS, PARS I-III, HAFNIAE 1846-1857

De håndskrifter, der var blevet erhvervet på Den Arabiske Rejse 1761-1767, fik videregående betydning for Det Kongelige Bibliotek, idet håndskrifterne som en stor, og for første gang systematisk anskaffet, gruppe var medvirkende til iværksættelsen af katalogiseringen af de orientalske håndskrifter i katalogserien *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis* 1846-1857.⁹⁷ Forud for denne katalogisering var 13 af ekspeditionens indkøbte håndskrifter i 1786 overført fra universitetets Naturhistoriske Museum,⁹⁸ hvortil de var kommet på grund af

⁹⁴ Liste over de orientalske mss. i tillæg 16.

⁹⁵ 1781-1871. Overbibliotekar 1829-1861. – Se personoversigt s. 168f.

⁹⁶ KB's arkiv, *Journalsager*, Ældre Række, nr. 890: Werlauffs oversigt af 28. dec. 1836 over de orientalske mss.

⁹⁷ Digital facsimile på Orientalisk Samlings hjemmeside. – En omfattende korrespondance om katalogets tilblivelse findes i KB's arkiv A 8: Nr. 1555-1557 kps. XX: Den orientalske manuskriptsamling [...] og -katalog. – Senere tilvækst til bd. 1 er indført i KB's arkiv E 100: *Codices Orientales ... Tilføjelse til Pars Prior. Haandskrevne Fortegnelser over senere Erhvervelser*, – se tillæg 17.

⁹⁸ Fortegnelse herover i *Supplementum Librorum Orientalium in itinere Arabico collectorum per Dr. von Haven sed ex Museo rerum Naturalium Universit. Hafn. per Dr. Brünnich auctoritate Regia in Bibliothecam regiam majorem translatorum* 1786. – Se tillæg 10.

deres indhold; og 134 orientalske håndskrifter var overført i 1845 fra Universitetsbiblioteket.⁹⁹ Man kan således betragte Den Arabiske Rejse erhvervelser som katalysatoren, der satte den proces i gang, som fik Det Kongelige Biblioteks orientalske håndskriftsamling til afgørende at udvikle sig fra en kuriosa-samling til et videnskabeligt bibliotek.

Måske endnu mere betydningsfuld for katalogiseringens iværksættelse var Rasmus Rasks og N.L. Westergaards ovennævnte persiske og indiske erhvervelser, eftersom tidens store sprogvidenskabelige interesse samlede sig om de indoeuropæiske sprog. Katalogens første bind, udkommet 1846, kom derfor til at omfatte de indiske håndskrifter, med avesta-håndskrifterne i et tillæg. På grund af Treårskrigen 1848-1850 udkom bind II omfattende hebraiske og arabiske håndskrifter ikke før i 1851, og bind III i 1857 med beskrivelser af mindre samlinger på en række sprog, heriblandt nypersisk, tyrkisk og urdu, samt enkelte håndskrifter på syrisk, etiopisk, koptisk, armensk, mongolsk og malajisk, hvortil kommer en "Georgisk Sproglære" tilskrevet Rasmus Rask.

Katalogen er affattet på latin med citater i forskellige orientalske alfabeter (dog ikke alle: f.eks. mangler etiopisk, koptisk, armensk og tamil skrift; formentlig har man ikke haft tryktyperne og i de knappe efterkrigstider ikke villet investere i anskaffelsen til et så begrænset formål). Beskrivelserne er for det meste ret grundige mht. indholdet, men sparsomme med proveniensangivelser.

Ingen sydøst- og østasiatiske håndskrifter (bortset fra to malajiske), og kun et enkelt centralasiatisk (mongolsk), er beskrevet i katalogen. Først senere er der tilkommet væsentlige samlinger på disse områder, bl.a. som resultater af de Danske Centralasiatiske Ekspeditioner i 1930'erne, 1940'erne og 1950'erne (der behandles nedenfor, s. 59-70).

JOHANNES ØSTRUP: ROMANER PÅ OSMANNISK TYRKISK

Johannes Østrup,¹⁰⁰ der var docent i islamisk kultur 1898-1918, og professor 1918-1937, rejste meget i Det nære Østen, interesserede sig særligt for de moderne samfundsforhold og talesprog og indkøbte godt 200 romaner på osmannisk tyrkisk.

⁹⁹ Svend Dahl: "Det Kongelige Biblioteks orientalske Håndskriftsamling. Hovedtræk af dens historie og katalogisering", i: *Øst og Vest. Afhandlinger tilegnede Professor Dr. phil. Arthur Christensen på Halvfjerdsdaarsdagen*. Kbh. 1945, s. 34.

¹⁰⁰ 1867-1938. – Se personoversigt s. 170f.

Om en af tidens fremtrædende forfattere, Ahmed Midhat (1841-1916), skriver Østrup i sine *Erindringer*:¹⁰¹

“Blandt de Tyrker, jeg ved dette Ophold [i 1899] fik Lejlighed til at træffe, var den mest interessante den berømte Forfatter *Ahmed Midhat* [...]. Han var den karakteristiske Type for Overgangen fra det gamle Tyrki til det nye, som var ved at bryde frem. Han stod med et Ben i hver af de to Verdener, og hans massive skikkelse stod overmaade fast.

Ahmed Midhat havde som ung Student stillet sig i Ungtyrkernes Rækker, men hans jævne, sunde Fornuft havde snart ført ham bort fra disse [...] og [han havde] sluttet sig til Sultanen, og denne, der ikke var forvænt med litterære Begavelser i sine Omgivelser, lønnede ham rigeligt med gode Embeder og høje Ordener [...].

Ahmed Midhat var ikke blot Embedsmand, men tillige – og navnlig – Forfatter, og han virkede baade som Oversætter og som original Skribent. I den første Egenskab havde han sat sig det Maal at gøre sine Landsmænd delagtige i det vigtigste af den europæiske Kulturs Hovedresultater, og med utrolig Flid oversatte han en Mængde franske Værker, omhandlende Teknik, Naturhistorie, Filosofi og mere. Jeg er ikke sikker paa, at han selv forstod alt det, der saaledes løb gennem hans ubegribeligt hastige Pen, men det saa i alt fald pænt ud, at der ogsaa paa Tyrkisk fandtes Bøger i alle disse Fag.

Som original Forfatter blev Ahmed Midhat Skaberen af den moderne, tyrkiske Roman, og hans litterære Hovedfortjeneste blev, at han optog den brede, udpræget folkelige Stil,¹⁰² som de professionelle Eventyrfortællere har skabt.

Den lidet skriftkyndige Orient har altid været glad for den mundtlige Fortælling, og dette førte til, at ogsaa al Slags moralsk Belæring klædtes i en fri, digterisk Form; dette var den Forgyltning, som skulde faa Folk til at tage den bitre Pille; dette er jo noget, som vi kender baade fra de indiske Dyrefabler og fra det Nye Testaments Lignelser. Ved Siden af den moralske Fortælling blev navnlig det fantastiske Eventyr Folkets Underholdning, og allerede i Middelalderen frembragte Kafélivet i Byerne professionelle Fortællere, som hver Aften kunde underholde Gæsterne med opbyggelige eller fornøje-

lige Historier. Kunsten bestod saa, ligesom for Prinsesse Shahrazad i “Tusind og én Nat” [som Østrup skrev en stadig læseværdig disputats om 1891 og i udvalg oversatte til dansk i 1927-1928], i at holde op paa et spændende Sted, saa at man kunde være sikker paa, at Tilhørerne kom igen næste Aften for at faa Fortsættelsen, saa at de atter kunde lægge en Skærv paa Fortællerens Tallerken.

De tyrkiske Fortællere har, i Modsætning til de andre orientalske, foretrukket ikke udelukkende at holde sig til Fantasiverdenens Prinsesser og Drager og Trolde; de har udviklet, hvad man kunde kalde den borgerlige Novelle, Scener fra Dagliglivet, hvor Hovedvægten lægges paa den korrekte Gengivelse af dette, med et lille ironisk Stænk iblandet hist og her. Det er karakteristisk for de osmanniske Tyrker, i Modsætning til de fleste af de Nationaliteter, der omgiver dem, at de har megen Sans for Vid og Humor; den arabiske Beduin er som Regel gravalvorlig – han tror, at han er for fornem, til at han tør le –, og den ægyptiske Fellah er barnagtig pjanket; men Tyrken kan sige virkeligt gode Vittigheder. Denne humoristiske Sans, ofte forenet med et skarpt Blik for Medmenneskenes smaa Svagheder, har sat sit Præg paa de tyrkiske Ordsprog og trængte ogsaa ind i de professionelle Fortælleres Ydelser.

Det var denne ægte folkelige Tone, som Ahmed Midhat optog i Litteraturen, og som i lange Tider gjorde hans Romaner til yndet Læsning; nu, under den tyrkiske Republik, har Tyrkerne faaet andre litterære Idealer.”

En del af de osmannisk tyrkiske romaner er ikke desto mindre efter retskrivningsreformen i 1928, der afskaffede det arabiske alfabet i skriftlig tyrkisk sammenhæng, blevet omskrevet gang på gang, og hver gang er flere og flere osmanniske ord af arabisk og persisk oprindelse blevet udskiftet med mere oprindeligt tyrkiske – dvs. østtyrkiske – ord. Samlingen giver derfor gode muligheder for at belyse denne stadigt igangværende sprogrensning.

EYSERS SAMLING

Johan Eyser¹⁰³ var ansat ved Universitetsbiblioteket i København fra 1906. Han havde læst latin, græsk og tysk til 1. del af skoleembeds-

¹⁰¹ Udk. 1937; s. 41-43, her i uddrag.

¹⁰² En tilsvarende observation er gjort af Arthur Christensen for persisk litteraturs vedkommende, jf. nedf. s. 47f.

¹⁰³ 1879-1947. – Se personoversigt s. 144. Livfuldt portrætterende erindringer om Eyser i Carl Dumreicher: *Mellem Bøger og Biblioteker*, Kbh. 1959, s. 81-83.

eksamen, men hans hovedinteresse blev påli (middelindisk), og på Universitetsbiblioteket fik han ansvaret for de af Rasmus Rask og N.L. Westergaard hjembragte indiske håndskrifter og de iranske (avestisk og pehlevi),¹⁰⁴ som Eyser har skrevet en fyldig introduktion til.¹⁰⁵ Han arbejdede energisk for konserveringen af håndskrifterne og deltog i den 16. internationale orientalistkongres i Athen 1912, hvor han også talte om planerne for katalogisering af dem og foreslog en facsimile-udgave¹⁰⁶ til sikring af indholdet, hvis håndskrifterne i deres fysiske form skulle gå til grunde. Efter kongressen rejste han til Istanbul, hvor han for egne midler købte 53 håndskrifter – 17 arabiske, 13 persiske, 21 tyrkiske og 2 arabisk-tyrkiske – som han skænkede til Universitetsbiblioteket. Eyser skriver:¹⁰⁷

“Min Hjemrejse fra Athen foregik over Tyrkiet, og her havde jeg i Konstantinopel det usædvanlige Held hos en tyrkisk Antikvar-boghandler at erhverve en Samling orientalske Haandskrifter, som havde tilhørt en nyligt afdød tyrkisk Dervish, en muham-medansk Lærd, hvis øvrige Bibliotek for Størstedelen var gaaet til Grunde ved en af de i det gamle Stambul tidligere saa hyppige Ildebrande. Den svenske Gesandt i Konstantinopel, Kammerherre C. Anckarsvård, som ogsaa varetog Danmarks diplomatiske Inter-esser i Tyrkiet, viste mig den store Velvilje at lade Haandskrifterne deponere i det svenske Gesandtskab, indtil jeg havde bragt mit Mellemværende med den tyrkiske Boghandler i Orden og gen-nem Gesandtskabet og det danske Udenrigsministerium kunde faa dem sendt her til Landet.

En af de senere Professorer Arthur Christensen og J. Østrup foretog kritisk Undersøgelse af Samlingen, der i alt omfattede 53 arabiske, persiske og tyrkiske Haandskrifter, gav til Resultat, at Haandskrifterne, blandt hvilke der fandtes flere meget gamle, var endog særdeles værdifulde.

¹⁰⁴ Se ovf. under Rasmus Rask.

¹⁰⁵ “Vore verdensberømte gammeliranske Haandskrifter”, i: *Ex Bibliotheca Universitatis Hafniensis*, Kbh. 1920, s. 144-182.

¹⁰⁶ Realiseret 1931ff. i *Codices avestici et pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis; published in facsimile by the University Library of Copenhagen* / ed. by Arthur Christensen, 1931-1944, 12 bd. – jf. ovf. under Rasmus Rask.

¹⁰⁷ I sin selvbiografi i Ordenskapitlet, efter at han havde fået tildelt ridderkorset 2.10.1937.

Under disse Omstændigheder besluttede jeg mig til at skænke hele Samlingen til Universitetsbiblioteket, og Hs. Exc. Professor Vilhelm Thomsen, som lige fra først af havde været meget interesse-ret i disse Haandskrifter, tog da som Præsident for Videnskabernes Selskab Initiativet til, at der af de to nævnte Videnskabsmænd blev udarbejdet et paa Fransk affattet deskriptivt Katalog”.¹⁰⁸

“Senere har jeg for egne Midler ladet Haandskrifterne omhyg-geligt konservere, saa at de nu ogsaa i rent ydre Henseende frem-træder som en særdeles smuk Samling.”

Eyser knyttede sig stærkt til Vilhelm Thomsen,¹⁰⁹ assisterede ham løben-de på forskellig vis, ledsagede ham på udenlandsrejser, og udarbejdede en bibliografi over hans arbejder.¹¹⁰

ARTHUR CHRISTENSENS INDKØB I IRAN 1914

Arthur Christensen¹¹¹ var den første professor i iransk filologi ved Kø-benhavns Universitet.¹¹² Under sin rejse til Iran i 1914¹¹³ erhvervede han 158 persiske håndskrifter,¹¹⁴ til supplering af de 143, der fandtes i den gamle samling,¹¹⁵ samt 97 arabiske mss.,¹¹⁶ altovervejende med shi'itisk

¹⁰⁸ Arthur Christensen og J. Østrup: “Description de quelques manuscrits orientaux appartenant à la Bibliothèque de l'Université de Copenhague”, i: *Oversigt over det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger* 3-4, 1915; s. 255-284.

¹⁰⁹ 1842-1927 (DBL). Sprogforsker, professor i sammenlignende sprogvidenskab ved Københavns Universitet 1887-1913. Berømt for sin tydning i 1893 af de runetyrkiske Orkhon-indskrifter fra 700-årene. – Nærmere om Eysers nære tilknytning til Thomsen findes i selvbiografien i Ordenskapitlet og i Dumreicher 1959 (note 103 ovf.), s. 82-83.

¹¹⁰ *Festschrift Vilhelm Thomsen, zur Vollendung des siebzigsten Lebensjahres am 25. Januar 1912 dargebracht. von Freunden und Schülern*, Leipzig 1912. – Bibliografi s. 222-236.

¹¹¹ 1875-1945. Professor 1919-1945. – Se personoversigt s. 142.

¹¹² Biografi ved Kaj Barr i *Københavns Universitets Festschrift*, Nov. 1945, s. 131-141, og Mette Søltøft i *Arthur Christensen, iransk filologi og jagten på det indo-europæiske, en viden-skabshistorisk rejse*, Kandidatspeciale, KbhUniv/ToRS/CNA, 2002.

¹¹³ Hvorom han skrev *Hinsides det kaspiske Hav, Fra en Orientrejse ved Krigens Udbrud*, Kbh. 1918.

¹¹⁴ Beskrives i *COMDC* vol. 8.1, 2014. – Vedrørende erhvervelserne findes papirer i Ny Kgl. Samling 2688 fol., samt Utilg. 319 og 578.

¹¹⁵ Beskrevet i *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis*, Pars III, Hafniae 1857. – Om denne katalog, se ovf. s. 40f.

¹¹⁶ Beskrevet i *COMDC* vol. 5.2, 2003.

indhold, som derved afbalancerede den da eksisterende samplings hovedsageligt sunnitiske tekster. Arthur Christensen skriver om indkøbene:¹¹⁷

“Der var imidlertid en Ting, jeg maatte have fra Haanden inden Afrejsen. Jeg maatte have besørget en Del i Teheran indkøbte Bøger til afsendt til København. Sagen var den, at Carlsbergfondet havde stillet en Sum Penge til Disposition for mig til Indkøb af Haandskrifter og litograferede Tryk, som Fondet agtede at overlade til Universitetsbiblioteket, og samtidig havde jeg for det kongelige Bibliotek paataget mig at indkøbe Haandskrifter, der havde særlig Værdi ved deres kunstneriske Udstyrelse (Miniaturer o.l.), samt, saa vidt muligt, Haandskrifter vedrørende Behai-Religionen. Medens min Opgave saaledes for det kongelige Biblioteks Vedkommende var bestemt afgrænset, havde jeg frie Hænder med Hensyn til Valget af den Litteratur, jeg vilde anskaffe til Universitetsbiblioteket, og jeg havde da besluttet mig til først og fremmest med litograferede og haandskrevne Tekster at supplere Bibliotekets Bestand af persiske Klassikere og dernæst særlig at have Opmærksomheden henvendt paa Haandskrifter, der omhandlede Emner fra shiitisk Religion, idet det forekom mig naturligt, at det nyere Persiens Nationalreligion blev repræsenteret saa fyldigt som Omstændighederne tillod det, paa vort Universitetsbibliotek, der jo i forvejen, takket være Mænd som Rask og Westergaard, besidder den bedste Samling Haandskrifter vedrørende det gamle Persiens Nationalreligion (Avesta- og Pehlevilitteratur), som overhovedet findes.”

“Haandskrifternes Værdi beror dels paa deres Sjældenhed, dels paa Indbindingen, Papirets Godhed og Skriftens Elegance – hvorved det dog maa bemærkes, at en elegant Skrift ofte dækker over en slet Tekst, idet Kalligraferne interesserer sig mindre for Indholdet. Endelig influerer naturligvis ogsaa Haandskriftets Alder paa Prisen.

De almindelige Haandskrifter købes og sælges kun for Indholdets Skyld. Men anderledes er Forholdet med de saakaldte “illuminerede” Haandskrifter, og jeg gjorde snart den sørgelige Erfaring, at Planen om at købe Haandskrifter med Miniaturer til det kongelige Bibliotek var uigennemførlig. Efter at Europas Kunstinteresse først havde samlet sig om de gamle persiske Tæpper og fajancer, kom de illuminerede Haandskrifter paa Moden. [...] Hvis man faar

tilbudt et gammelt Haandskrift med Miniaturer for 100 eller 200 Tumaner, kan man være sikker paa, at der foreligger et Falskneri”.¹¹⁸

“Men er det for Folk, der ikke er overdaadigt udstyrede med Pengemidler, ikke til at tænke paa at købe Miniatur-Haandskrifter, saa er der en anden Art illuminerede Haandskrifter, som Spekulationen endnu ikke har kastet sig over, og som derfor endnu kan faas til rimelige Priser. Det er Haandskrifter med Ser-i-lauh d.v.s. en dekoreret Frise, undertiden udført med en ganske henrivende Finhed og Smag, i Farver og Guld over Tekstens, undertiden over hvert Hovedafsnits eller hvert Kapitels første Blad. [...] Det blev om disse Haandskrifter med Ser-i-lauh, at mine Indkøb til det kongelige Bibliotek kom til at koncentrere sig”.¹¹⁹

De erhvervede håndskrifter og tryk omfatter følgende emner og typer:¹²⁰ Digte og digtsamlinger (50 mss.). Historie, dagbøger og biografi (26); særligt interessante er fem dagbøger med rejsebeskrivelser, de tre skrevet af Nâser al-Dîn Šâh Qâğâr (regerede 1848-1896).¹²¹ Arthur Christensen skriver herom:¹²²

“De der dyrker den klassiske persiske Litteratur, har ofte undret sig over Sprogets næsten fuldstændige Uforanderlighed fra den første Stund, da det løste sig ud fra det arabiske Sprogs Tvang, indtil vore Dage, d.v.s. gennem det meste af et Aartusinde. [...] Poesien var altid virkelighedsfjærn, Prosaen bestod mest af abstrakte, teologiske og filosofiske Skrifter [...]. Menigmands jævne Tilværelse med alle derhen hørende Forhold, Samtaler i dagligt Sprog om Dagen og Vejen, naaede slet ikke ind i Litteraturen.

En Forandring heri indtraadte med Nâser-od-dîn Shâhs Rejsedagbøger fra Halvfjerdserne og Firserne i forrige [dvs. 19.] Aarhundre-

¹¹⁸ På s. 90-91 i rejseberetningen giver Arthur Christensen derefter en teknisk gennemgang af falsknerier i håndskrifterne.

¹¹⁹ Udvalgte ser-i-lauh gengives i *COMDC* vol. 8.1 (note 120 nedf.). – Arthur Christensen har skrevet om “Boghaandværk og Bogkunst i Persien” i *Aarbog for Bogvenner* Aarg. 2, 1918, s. 22-46.

¹²⁰ Jeg skylder fil.dr. Irmeli Perho tak for indholdsoversigten. Irmeli Perho har beskrevet samtlige 270 persiske mss. indgået i biblioteket siden den seneste katalog i 1857 (se ovf. s. 40f.), herunder Arthur Christensens erhvervelser, til *COMDC* vol. 8.1, 2014 (jf. note 114 ovf.). – Om *COMDC*, se nedf. s. 73.

¹²¹ Cod.Pers.AC 48, 74, 88.

¹²² I *Kulturskötter fra Iran*, Kbh. 1937, s. 39 og 47.

¹¹⁷ *Hinsides det kaspirske Hav* (note 113 ovf.), s. 88ff.

de. Her blev for første Gang Talesproget anvendt i Litteraturen. Det var ganske vist de dannede Klassers Talesprog, men det bragte dog allerede mange Ord og Vendinger frem, som havde været banlyst fra den klassiske Litteratur. Denne Udvikling fortsættes navnlig i Skuespildigtningen. Dertil kom efterhaanden Pressens Indflydelse.”

“Den Tilnærmelse af Litteratursproget til det talte Sprog, som var indledet med Nâser-od-dîns Rejsedagbøger, er blevet fortsat efter en udstrakt Maalestok af de moderne Forfattere.¹²³ Det drejer sig nu ikke blot om den store Mængde dagligdags Ord og Vendinger, som hører det dannede Talesprog til, men som ikke havde været fine nok til at blive anvendt i det klassiske Litteratursprog. Nu øser Skribenterne Sprogstof af alle Kilder; de anvender vulgære Gloser, Haandværker- og Arbejderslang og zünftige Talemaader, der afspejler det iranske Folkevid. Talesprogets grammatiske Nydannelser vinder Indpas. I Romanerne taler Almuesfolk deres eget Sprog. Man forsøger lejlighedsvis at udtrykke den vulgære Udtale i Ordenes Skriftformer. Dialektord og lokale Udtryk fra Forfatternes Hjemstavn bidrager til at oplive Stilen. En komisk Virkning opnaar man ved at karikere Tyrkeres, Armenieres eller Europæeres Udtale af det persiske Sprog. For dyrkere af nyiransk Filologi er hele denne Udvikling overordentlig interessant og lærerig, men den volder dem samtidig store Vanskeligheder, da alle sproglige Hjælpemidler svigter. Forfatterne er heller ikke bange for at konstruere nye Ord, hvis Betydning ikke altid er lige gennemskuelig. Ikke sjældent hænder det, at man under Læsningen støder paa Vanskeligheder, som selv en kyndig Iraner ikke kan klare. Saa er den sidste Udvej at spørge Forfatteren selv. Jeg har endog været ude for det Tilfælde, at en Forfatter ikke selv forstod alle Ordene i nogle Dialektvers, som han havde indlagt i en af sine Noveller.”

Samlingen omfatter endvidere shi'itisk islam: tafsîr, ḥadîṭ, etik, doktrin (23); prosalitteratur: 16, heraf 10 'adab og 6 fortællinger, af særlig interesse er her folkelitteratur fra årtierne omkring år 1900; og fiqh, islamisk retslære (9).

¹²³ Lignende iagttagelser er gjort af J. Østrup for tyrkisk litteraturs vedkommende, jf. ovf. s. 42f.

Inden for hvert af emnerne sufisme, retorik, epistolografi, magi,¹²⁴ medicin, genealogi, geografi, astrologi og zarathustrisme findes enkelte tekster.

Ét håndskrift er en autograf:¹²⁵ Irans historie fra førislamisk tid til 1904; den indeholder forfatterens selvbiografi og er interessant derved, at den senere del af historien, dvs. 1800-tallet, omhandler forfatterens egen tid.

Samlingen indeholder også 60 litografiske tryk, incl. folkelitteratur. Der er tale om dagligdags brugsbøger, af hvilke i almindelighed kun få er bevarede, hvorfor de er ret sjældne. Mange er illustrerede, enkelte signerede af kendte tegnere. Indkøbene af iransksproget folkelitteratur begyndte allerede i Georgiens hovedstad Tbilisi (Tiflis) på vej til Iran:¹²⁶

“For det andet ville jeg opkøbe ossetisk Folkelitteratur. Osseterne, der bor i den midterste Del af Kaukasus, til begge Sider af den saakaldte ‘grusinske Hærvej’ fra Vladikaukas til Tiflis, er ligeledes et iransk Folk og taler et eget Sprog, der er nærmest beslægtet med det nordiranske Maal. [...] Det var Professor Andreas, der havde henledt min opmærksomhed paa de ossetiske Folkebøger. ‘Kommer De til Tiflis,’ sagde han til mig, ‘køb da alt, hvad De kan faa fat i af ossetisk Folkelitteratur; det er smaa Piecer, der sælges for nogle faa Kopek, men deres Antal formindskes stadig; det er en Litteratur, der er i færd med at uddø, og snart vil den slet ikke være at finde mere.’”

“I de tre Dage, mit Ophold i Tiflis varede, gennemstøvede jeg nu alle Bogladerne og købte alt, hvad jeg kunde finde, og vist nok alt, hvad der overhovedet var at faa i Tiflis af ossetisk Litteratur. Store Sager var det ikke, i alt elleve Piecer,¹²⁷ Digte, Komedier, kristne Legender, en ABC, en kort Skildring af Osseternes Historie, en ossetisk Oversættelse af H.C. Andersens ‘Nattergalen’.¹²⁸ Enkelte georgiske og armenske Smaating tog jeg med til det kongelige Bibliotek.”

¹²⁴ Cod.Pers.AC 5, beskrevet af Arthur Christensen i *Videnskabernes Selskabs Historisk-filologiske Meddelelser* III, 4, 1920.

¹²⁵ Cod.Pers.AC 20.

¹²⁶ *Hinsides det kaspiske Hav* (note 113 ovf.), s. 18-19.

¹²⁷ De ossetiske titler er i REX.

¹²⁸ Katalogsignatur 57,-76 8°.

ANDEN SÆRLIG TILVÆKST

Under og lige efter 1. Verdenskrig blev der indkøbt i alt 125 håndskrifter fra boghandlere i Europa:¹²⁹ 56 laotiske, 31 pali, 20 arabiske, 5 javanske, 4 armenske, 4 persiske, 2 koptiske, 1 syrisk, 1 etiopisk og 1 tyrkisk.

DET INDISKE PANDITBIBLIOTEK, 1924

1.127 håndskrifter, der tilsammen udgør en indisk, omvandrende lærds (en pandits) bibliotek, er erhvervet i 1924 af Poul Tuxen.¹³⁰ Panditsamlingen stammer fra Maharashtra og er et typisk panditbibliotek indeholdende en lang række værker inden for de videnskabsgrene, en traditionel indisk pandit forventes at beherske: Filosofi, herunder erkendelsesteori og logik, grammatik, leksikografi, poetik, medicin, matematik, astronomi, astrologi, lov og ret samt erotik. Hertil kommer digtning og drama, foruden værker af religiøs karakter. Hverken buddhistiske eller jaina tekster er dog repræsenteret, og der synes at være en overvægt af dharmaśāstra (retslære). Håndskrifterne, der stammer fra 1500-1800-årene, er alle skrevet i devanāgarī-alfabetet og for størstedelens vedkommende affattet på sanskrit; et mindre antal er på marāṭhī (37), prākṛit (2) og hindi (1). En meget stor del af panditsamlingens tekster er upublicerede, og håndskrifterne vil kunne bidrage væsentligt til etablering af kritiske udgaver. Det er endvidere muligt at studere regionale forskelle i overleveringerne, eftersom Det Kongelige Bibliotek ejer håndskrifter fra både Vest-, Nord-, Øst- og Sydindien. Og samlingens mange praktiske ritualanvisninger har religionshistorisk interesse.

Der foreligger en håndskreven liste over denne samling, formentlig udfærdiget af Tuxen selv. Listen er dog ikke særlig grundigt beskrivende: Mange håndskrifter optræder kun med én titel, uden at de medfølgende kommentarer og subkommentarer nævnes, ligesom flere optræder med forkert eller mangelfuld titel. Listen redegør heller ikke for det enkelte håndskrifts stand, datering, omfang, skriverhænder, ejermærker, stemmatiske forhold etc.¹³¹ Der udestår derfor et større katalogiseringsarbejde, om end alle panditsamlingens tekster har en minipost i REX.

¹²⁹ Primært Markert & Petters i Leipzig, ifl. Svend Dahl 1945 (note 99 ovf.).

¹³⁰ 1880-1955. – Se personoversigt s. 167.

¹³¹ Jeg skylder Helge Præstgaard Carlsen og ph.d. Hartmut Büscher tak for substantielle bidrag til oversigten. Hartmut Büscher har beskrevet et udvalg af bibliotekets sanskrit mss. i COMDC vol. 7.1 (note 196 nedf.).

DEN KINESISKE SAMLING¹³²

Fra grundlæggelsen af Det Kongelige Bibliotek har der været enkelte bøger om Kina i bibliotekets eje,¹³³ men der kan ikke med sikkerhed konstateres tekster skrevet på kinesisk før i anden halvdel af det 18. århundrede: I 1782 afgav kongens håndbibliotek blandt tre snese værker et kinesisk billedværk om landbrug og silkeavl;¹³⁴ i 1786 fik Det Kongelige Bibliotek fra Otto Thotts samling et kinesisk værk med akvareller af 102 kinesiske blomster;¹³⁵ og i 1796 fik biblioteket fra bogsamleren P.F. Suhm en central kinesisk ordbog.¹³⁶

Ved Kunstammerets opløsning i 1827 kom to fragmenter af kinesiske romaner til. Som et særligt dansk kuriosum kan det nævnes, at illustrationer, enkeltord og sætninger især fra det største fragment, *Quanxiang Shuihu chuanzhuan* [Fortællingen om Flodbreddens],¹³⁷ trykt i Kina ca. 1600, har tjent som forlæg for dekorerede paneler på Rosenborg Slot¹³⁸ udført 1663-1668 af den hollandske lakerer Francis de Bray,¹³⁹ der sandsynligvis har medbragt bogen til formålet.

Korvetten Galatheas jordomsejling 1845-1847 resulterede blandt meget andet i anskaffelsen af 15 kinesiske titler i 82 bd. med medicinsk indhold, indkøbt i Shanghai. I løbet af den anden halvdel af det 19. århundrede indgik et lille antal værker skænket af enkeltpersoner, der på den ene eller den anden måde havde haft kontakt med Kina.¹⁴⁰

¹³² En udførlig beskrivelse findes i Bent Lerbæk Pedersen: "Tegn på papir. Den kinesiske samling i Orientalsk Afdeling på Det Kongelige Bibliotek", i *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 10. årg., nr. 1, juni 1995, s. 13-31. – En oversigtlig beskrivelse ordnet efter emner er givet i Andreas Hansen: "Det kgl. Biblioteks kinesiske Samling", i *Bogens Verden* XXV, 1943, s. 145-157.

¹³³ F.eks. P. Alvaro Semido Portoghese: *Relatione della Cina*, la Roma 1653 – se tillæg 1; og *Regnum Chinæ*, Leidæ 1639, samt Gonsalos de Mendoza: *Historia rerum morumque in regno Chinæ maxime notabilium*, Lat. 1655 Ant: – se tillæg 5.

¹³⁴ *Geng zhi tu*, forfattet 1210; denne udgave er fra sidst i 1600-årene. OA 102-1449/MS.

¹³⁵ Thott 183 fol.

¹³⁶ *Kangxi zidian*. OA 102-193.

¹³⁷ OA 102-145/Mus.

¹³⁸ Beskrevet i "Prinsessens lakerede Tårnkammer på Rosenborg: Nyfund i forbindelse med en restaurering," i *Nationalmuseets arbejdsmark*, København 1989, s. 128-142.

¹³⁹ Data ukendte – måske søn af maleren Salomon de Bray 1597-1664, der havde 10 sønner, af hvilke tre andre: Dirck, Jan og Joseph, er kendte som malere.

¹⁴⁰ Se Lerbæk Pedersen 1995 (note 132 ovf.), s. 20-25.

Knud Kring,¹⁴¹ der var ansat ved Det Kongelige Bibliotek 1906-1908, har i 1907 udarbejdet den håndskrevne fortegnelse *Catalogus librorum Sinicorum bibliothecae Regiæ Havnensis. Fortegnelse og bibliografiske Undersøgelser over de chinesiske Bøger &c på det kongelige Bibliothek i København*,¹⁴² der beskriver bibliotekets på det tidspunkt beskedne kinesiske samling. Kataloget opregner godt 600 titler fordelt på 32 emnegrupper valgt ud fra specifikt kinesiske kriterier:

“Et System må rette sig efter det, der skal systematiseres, og [den her valgte¹⁴³] Inddeling er da også baseret på en Undersøgelse af den foreliggende chinesiske Litteratur frem for på en mere eller mindre apriorisk, europæisk Litteraturinddeling. – Bogtitlerne er oversat så ordret og fuldstændigt som muligt under behørig Hensyntagen til en naturlig Gengivelse på Dansk. Man kan jo ligesålidt forlange af chinesiske Bogtitler som af europæiske, at de skal angive Indholdets Natur.”

Den mest udførlige beskrivelse i katalogen er flg. (s. 18), der også kaster et sidelys over bogcensuren i Kina:

“Ta t’ang kuo¹⁴⁴ – – –

China – – –

(Et med kolorerede Håndtegninger rigt illustreret Manuscript, uden Titel, Paginering, Årstal og Forfatterangivelse. – Teksten er for største Delen skrevet på Vers. – Gave til Biblioteket fra Hr. Premierløjtnant C.A. Schultz¹⁴⁵ d. 1/9 1876.

Han skriver om den:

Udgiver sig for at være en Samling af Profetier af de forskellige chinesiske Dynastiers Skjæbne lige fra T’ang-Dynastiets Tid. Den udkom for c. en halv Snes Aar siden og da den efter Sandsigernes Forklaringer (eller rettere sagt de Forklaringer over dens meget dunkle og uforståelige Indhold, som kom i Omløb mellem Befolkningen), skulde indeholde Forudsigelser om meget store Ulykker, som vilde ramme det nuværende Dynasti, blev den undertrykt af

¹⁴¹ 1886-1918. – Se personoversigt s. 153.

¹⁴² Opbevares i Orientalisk Samling.

¹⁴³ Udarbejdet af Maurice Courant (1865-1935), professor i fjernøstlige sprog i Lyon, Frankrig.

¹⁴⁴ OA 102-4/Mus.

¹⁴⁵ 1848-1904. – Se personoversigt s. 163.

Regjeringen og kan ikke erholdes tilkjøbs. Det lykkedes mig kun at erholde dette Exemplar ved at lade det afskrive efter et Exemplar, som ejedes af en chinesisk Ven.)”

I 1908-1918 opholdt Kring sig som forretningsmand i Kina, hvor han opbyggede en betydelig samling af kinesisk litteratur, omfattende et lille antal håndskrifter og 550 titler i henved 10.000 bind trykte bøger, især inden for kinesisk sprog og historie, samt udgaver af de kinesiske klassikere som Konfutses samlede værker med tilhørende kommentarer. Krings store samling gav, efter at det lykkedes at erhverve den til Det Kongelige Bibliotek og derved fordoble bibliotekets kinesiske bogbestand, anledning til oprettelsen af Østasiatisk Samling, senere Orientalisk Afdeling.

Det Store Nordiske Telegrafskab havde i årtierne omkring 1900 koncession i Kina, og tre af selskabets danske udstationerede medarbejdere har skænket kinesiske tekster til Det Kongelige Bibliotek: Arthur Bollerup Sørensen,¹⁴⁶ Sophus Black¹⁴⁷ og L.S. Münter¹⁴⁸ (der dog især har doneret tibetanske og mongolske bloktryk). I 1915 erhvervede Bollerup Sørensen 14 håndskrevne skriftruller¹⁴⁹ fra Dunhuang-grotterne, der med en stor samling håndskrifter på kinesisk og en halv snes andre sprog var blevet forsejlet i år 1038 og havde henligget urørte indtil omkring år 1900. De 14 skriftruller i Det Kongelige Bibliotek indeholder 16 tekster: 15 buddhistiske og én daoistisk; fire af teksterne har særlig interesse på grund af deres sjældenhed, den ene er unik.¹⁵⁰

I 1943 fuldførtes katalogiseringen af den daværende kinesiske samling, der omfattede 1.200 titler i 19.000 bd. Siden er samlingen vokset betragteligt, og den udgør nu med sine godt 41.000 titler i 65.000 bd. et veludbygget grundlag for studier inden for klassisk kinesisk sprog og kultur såvel som Kinas samtidshistorie og moderne samfundsforhold. Hele samlingen er katalogiseret i REX.

¹⁴⁶ 1880-1932 (DBL³). Overtelgrafist 1901-1931. – Se personoversigt s. 141.

¹⁴⁷ 1882-1960 (DBL³). Telegrafbestyrer 1902-1931. – Se personoversigt s. 140f.

¹⁴⁸ 1877-1957. Telegrafbestyrer. – Se personoversigt s. 157.

¹⁴⁹ Nærmere beskrevet på the International Dunhuang Project's website under British Library, hvor der også er adgang til digitale facsimiler af skriftrullerne.

¹⁵⁰ Se Lerbæk Pedersen 1995 (note 132 ovf.), s. 26; og mere detaljeret i Jens Østergaard Petersen: ‘The Dunhuang Manuscripts in the Royal Library of Copenhagen’ in *Analecta Hafniensia*, 25 Years of East Asian Studies in Copenhagen (ed. Leif Littrup), Copenhagen: Curzon Press, 1988, pp. 112-117.

MANJU-SAMLINGEN

Samlingen af 105 manjuriske håndskrifter og trykte bøger¹⁵¹ er for det store flertals vedkommende erhvervet af Kurt Wulff¹⁵² i 1922-1923, enkelte af Kaare Grønbech¹⁵³ under den 2. Danske Centralasiatiske Ekspedition¹⁵⁴ i 1938-1939. Af særlig interesse er et anatomisk værk¹⁵⁵ med tegninger efter Thomas Bartholin,¹⁵⁶ erhvervet af storkøbmanden P.A. Kierulff¹⁵⁷ i Beijing 1901 og i 1906 skænket til Det Kongelige Bibliotek.

Anatomiværket er blevet til på bestilling¹⁵⁸ af den kinesiske kejser Kangxi¹⁵⁹ og er udført af to jesuitiske missionærer, der baserede beskrivelserne på franske anatomers fremstillinger, men foretrak Bartholins tegninger. Kejseren stillede tre kyndige embedsmænd, to særligt udvalgte skønskrivere, to velkvalificerede figurmalerere og en række assistenter til rådighed for arbejdet. For hver 10 sider, der blev færdige, ønskede kejseren resultatet forelagt til godkendelse. Der blev fremstillet tre håndskrevne og hånd tegnede eksemplarer, af hvilke det første tog 20 mand otte måneder at fuldføre. Det vides ikke, hvordan sælgeren er

¹⁵¹ Katalogiseret af Walter Fuchs og Martin Gimm i *Aetas Manjurica. Klassische, moderne und bibliographische Studien zur Mandschuforschung* / herausgegeben von Martin Gimm, Giovanni Stary, Michael Weiers = Studi mancesi classici, moderni e bibliografici, Wiesbaden 1991, vol. 2, s. 42-114.

¹⁵² Se personoversigt s. 169f.

¹⁵³ Se personoversigt s. 148.

¹⁵⁴ Se nedf. s. 60-64.

¹⁵⁵ MANJU 49, dateret 1723. – Facsimile-udgave i *Anatomie mandchoue, facsimilé du manuscrit no. II du fonds oriental de la Bibliothèque Royale de Copenhague* / publié sous les auspices de Abr. Clod-Hansen par Victor Madsen; traduction du texte mandchou par Vilhelm Thomsen. Cph. 1928. Katalogsignatur 10,-171 2°.

¹⁵⁶ *Thomæ Bartholini, Archiatri Danici, Anatome quartum renovata*, Lugduni 1677. – Også tysk udgave samme år: *Neu verbesserte Künstliche Zerlegung dess Menschlichen Leibes*, Nürnberg. – Th. Bartholin (1616-1680) var dansk læge og anatom, professor ved Københavns Universitet fra 1648.

¹⁵⁷ Se personoversigt s. 152.

¹⁵⁸ Fremstillingen her er baseret på Victor Madsens indledning til facsimile-udgaven 1928 (note 155 ovf.).

¹⁵⁹ Regerede 1662-1722. På hans ordre blev der blandt andet udarbejdet en omfattende manju ordbog, MANJU 59, der udkom i 25 bd. i 1708; en udvidet udgave på både manju og kinesisk, MANJU 62, udkom i 1772. I Kangxis regeringstid udkom tillige en manju-version af det nykonfutsianske hovedværk *Xingli jing-i* i 10 bd., MANJU 58, og en oversættelse af den nykonfutsianske rationalist Zhu Xis moralfilosofiske kompendium til mere end 1300 års kinesisk historie, *Zizhi tongjian gangmu* i 94 bd., MANJU 64. Nævnes kan også kejserens egen lille afhandling fra 1704 om astronomisk triangulering, MANJU 29.

kommet i besiddelse af det eksemplar, Kierulff købte, eller hvem han var, kun at erhvervelsen fandt sted umiddelbart efter, at Bokseropstanden 1900-1901 var nedkæmpet.

DE JAPANSKE OG KOREANSKE SAMLINGER

Samlingerne af japanske og koreanske tekster, altovervejende trykte bøger, er for det meste kommet til i det 20. århundrede. Biblioteket ejer, ud over gængs litteratur, en mindre samling sjældnere ældre japanske tryk¹⁶⁰ og et lille teaterbibliotek på omkring 100 *nô*- og *kabuki*-tekster.¹⁶¹

Enkelte af samlingens værker findes ikke i de japanske nationalbibliografier og er derfor særligt interessante.¹⁶² Flere værker er illustreret med træsnit, heriblandt en bog fra 1805 med tidstypiske farvetrykte træsnit af flora og fauna,¹⁶³ der har tilhørt den tyske læge Philipp Franz Balthasar von Siebold,¹⁶⁴ som i hollandsk tjeneste opholdt sig i Japan 1823-1829 og som, ud over praktisk lægegering og undervisning i vestlig lægekunst, ydede en betydningsfuld indsats ved indsamling og beskrivelse af japansk plante- og dyreliv.

Den koreanske samling stammer især fra det 20. århundredes anden halvdel. Samlingen omfatter et repræsentativt udvalg af litteratur fra både Syd- og Nordkorea, førstnævnte erhvervet primært gennem indkøb og donationer fra the Korea Foundation, sidstnævnte gennem udveksling og officielle gaver. I 1974 erhvervedes 70 bd. ældre koreanske (ca. 80 titler) håndskrifter og bloktryk.¹⁶⁵

¹⁶⁰ 90 af titlerne er i 1991 beskrevet af Peter Kornicki til *Union Catalogue of Early Japanese Books in Europe*, nu i en online tilgængelig database på National Institute for Japanese Literature (Kokubungaku Kenkyu Shiryokan) i Tokyo.

¹⁶¹ Skænket af Willie Flindt. – Se personoversigt s. 145.

¹⁶² OA 93-42 og OA 93-158. Digitale facsimile-udgaver i REX.

¹⁶³ OA 93-120. Bag i bogen har Siebold identificeret fuglene og planterne på latin efter Linnés system (*Systema naturae*, Lugduni Batavorum 1735 med talrige senere reviderede og udvidede udgaver; 1758-udg. er den ældste oversigt over dyreriget med toledet navngivning: ét slægtsnavn + ét arts karakteriserende led).

¹⁶⁴ 1796-1866. Hovedparten af Siebolds tekstsamling befinder sig på Cambridge University Library. De af ham hjembragte etnografica fra hans første rejse findes på Museum Volkenkunde i Leiden, etnografica fra hans anden rejse er på Staatliches Museum für Völkerkunde, München.

¹⁶⁵ *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 25. årg., nr. 2, 1974, s. 22; købt i Sydkorea af Hui Dong Shin (note 200 nedf.).

ORIENTALIA FRA DAVID SIMONSENS BIBLIOTEK

I 1932 erhvervede Det Kongelige Bibliotek for fondsmidler tidligere overrabbiner David Simonsens usædvanlig righoldige bibliotek,¹⁶⁶ der gav anledning til oprettelsen af Judaistisk Afdeling. Afdelingens første leder, Rafael Edelmann,¹⁶⁷ har givet en ret detaljeret beskrivelse af Simonsens bibliotek,¹⁶⁸ der væsentligt uddyber Simonsens egen korte beskrivelse.¹⁶⁹ De trykte bøger udgjorde i runde tal 40.000 bind, heraf 25.000 om jødiske emner på hebraisk og jiddisch såvel som på en række andre sprog. Simonsens håndskriftsamling omfattede 137 hebraiske håndskrifter (heraf adskillige med mere end én tekst), 21 arabiske (også her flere mss. med mere end én tekst), 7 judæo-arabiske, 10 persiske, 3 tyrkiske og 2 på mere end ét orientalsk sprog.

De hebraiske håndskrifter er alle digitaliserede.¹⁷⁰ De 21 arabiske er beskrevet i Det Kongelige Biblioteks katalogserie *Catalogue of Oriental Manuscripts and Xylographs etc. in Danish Collections*.¹⁷¹ De 10 persiske er beskrevet i vol. 8.1, 2014.

Blandt de 7 judæoarabiske mss. er to responsa-samlinger¹⁷² af Mûsâ ibn Maymûn/Moshe ben Maimon/Moses Maimonides,¹⁷³ middelalderens mest fremtrædende jødiske tænker, de væsentligste.

¹⁶⁶ Simonsens meget betydelige samling af hebraica og judaica, samt hans store brevarkiv, behandles i en særskilt publikation om Judaistisk Samling, jf. s. 18 ovf.

¹⁶⁷ 1902-1972 (DBL). Ansat ved Det Kongelige Bibliotek 1933-1970: honorarlønnet medarbejder 1933 med varetagelsen af Simonsens bibliotek som særlig opgave, bibliotekar 1939, førstebibliotekar fra 1945. Fra 1953 tillige lektor i jødisk litteratur ved Københavns Universitet; æresdoktor smst. 1966.

¹⁶⁸ I artiklen "Bibliotheca Simonseniana" trykt i: *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen* 24, 1937, s. 223-232. – Simonsens arabiske og persiske mss. er opregnet i tillæg 18.

¹⁶⁹ Publiceret i artiklen "Meine Bibliothek" i *Mitteilungen der Soncino-Gesellschaft*, Neue Folge, Heft 2 (Oktober 1932), s. 34-39; optrykt i *Wir deutschen Juden, Deutsch-jüdische Kultur der Jahre 1871-1933 im Spiegel der Büchersammlung David Simonsens*, Heide in Holstein 1993, s. 11-14.

¹⁷⁰ Se Judaistisk Samlings hjemmeside.

¹⁷¹ *Catalogue of Arabic Manuscripts: Codices Arabici Additamenta & Codices Simonseniani Arabici*, [by] Ali Abd Alhussein Alhaidary & Stig T. Rasmussen, COMDC, vol. 5.1, 1995.

¹⁷² Cod.Sim.Jud.Arab. 1 og 2. Begge er digitaliserede – se Judaistisk Samlings hjemmeside. Responsa er autoritative svar på spørgsmål om lovens fortolkning og jødisk praksis.

¹⁷³ 1138-1204 (*Stanford Encyclopedia of Philosophy*). Rabbiner, filosof, læge. Han var født i Cordoba, opholdt sig seks år i Fez i Marokko, men tilbragte det meste af sit liv (fra 1166) i Cairo og skrev på såvel arabisk som hebraisk. Hans rabbinske hovedværk er *Mishneh Torah*, et 14 binds kompendium over jødisk lov, hans filosofiske hovedværk

Simonsens muslimsk-arabiske interesser samlede sig især om *fiqh*, islamisk retsvidenskab (9 ud af 21 mss.), hvad der falder fint i tråd med hans hebraiske samplings hovedvægt på juridiske fortolkninger af den hebraiske bibel; dernæst dogmatik (kristen og muslimsk, 4 mss., heraf to polemiske), koranen (3 mss.), arabisk filologi (2 mss.), den hebraiske bibel i arabisk oversættelse (1 ms. med enkelte profettekster), muslimske bønner (1 ms.) og arabiske håndskrifter (1 ms. med katalog over et ikke-identificeret bibliotek).

De persiske håndskrifter er af mere overordnet orienterende art: Epistolografi (om kunsten at skrive breve, 4 mss.), skønlitteratur (2 mss.: *'adab* (almendannende litterær genre) 1, fortællinger 1), etik (1 ms.), *fiqh* (1 ms.), *tafsîr* (korankommentar, 1 ms.), historie (1 ms.). Om håndskrifterne skriver Simonsen:¹⁷⁴

"Im Gegensatz zu vielen anderen wertvollen Bücher-sammlungen ist meine Bibliothek auf mein *spezielles Studium* und meine *persönlichen Neigungen* zugeschnitten. Mit anderen Worten: ich habe mehr Gewicht darauf gelegt, dass der Inhalt der Bücher für mich von Werte sei, als nach Art vieler Bücherfreunde danach gestrebt, Komplettes auf Spezialgebieten zusammenzubringen.

Mein Studium war von Jugend auf jüdische Theologie mit allen Hilfswissenschaften in weiter Ausdehnung, daneben Semitistik, auch wo diese Wissenschaft, speziell die Arabistik, nicht in nächste Berührung mit der jüdischen kam; sodann hatte ich immer historische Interessen, ganz besonders für Biographie und Kulturgeschichte."

"Von besonders schönen Sachen, die auch wissenschaftlich von grossem Wert sind, nenne ich nur zwei prachtvolle Folianten, die *erste Ausgabe* von Natan ben Jeschiel's talmudischen Wörterbuch "Aruch" (wahrscheinlich Rom, vor 1480)¹⁷⁵ und die *erste Mischna-Ausgabe* mit dem Kommentar des Maimonides (Neapel 1492).¹⁷⁶"

"*Handschriften* zu sammeln hatte ich wenig Gelegenheit. Auch hier kommen vor allem zwei Sammlungen Responsen des Maimonides in Betracht. Zunächst erwarb ich aus dem Nachlass des

den på arabisk forfattede *Dalâlat al-hâ'irîn* (på hebraisk *Moreh nebuḥim*), "De rådvildes vejviser", der søger at forene jødedom og aristotelisk filosofi.

¹⁷⁴ I "Meine Bibliothek" (note 169 ovf.).

¹⁷⁵ *Aruḥh*, [af] Nathan ben Jechiel, Roma [før 1480]. – I Det Kongelige Biblioteks inkunabelsamling: Inc.Haun. 4265.

¹⁷⁶ *Mischna* [med kommentar af Moses Maimonides], Neapel: Josua Salomon de Soncino 1492. – I Det Kongelige Biblioteks inkunabelsamling: Inc.Haun. 2761.

Oberrabbiners Bernstein die Handschrift, aus der Mordechai Tama einen Teil hebräisch wiedergegeben und unter dem Namen "Pe'er Hador" veröffentlicht hatte. Den 2. Band erwarb ich während eines Aufenthaltes in Nauheim durch die Vermittlung meines Freundes Prof. Freimann, dem über Tarnopol aus Tiberias eine Anzahl Handschriften zugeschickt waren mit der Bitte, dieselben bestens zu verkaufen. Selbstverständlich erheischte das Sammeln eine ungeheure Korrespondenz, und da ich viele Jahre ein recht zeitraubendes Amt inne hatte, wurden meine Nächte sehr kurz. Die vielfachen Katalogen sollten gemustert werden. Einmal fand ich die grosse arabische Bibliographie des Türken Hadschi Chalfa¹⁷⁷ (17. Jhdt.) zu einem recht mässigen Preis angeboten, weil der 7. Band, der viel später als das Hauptwerk gedruckt war, in diesem Exemplar fehlte. Ich kaufte das Werk. Dann hatte ich ein Paar Jahre bei der Durchsicht von orientalischen Katalogen aufzupassen, ob nicht jener 7. Band einzeln vorkommen sollte. Und er kam, und mein Exemplar war vollkommen."

"Es würde zu weit führen, wenn ich über alle Abteilungen meiner Bibliothek berichten sollte, über die Bibelausgaben, die Talmudkommentare, die religionsphilosophischen und historischen Werke, über die christliche Theologie und die Philosophie, über die vielen Briefsammlungen und biographischen Werke, jüdische und allgemeine Wörterbücher aller Art, und über die jüdischen und theologischen Zeitschriften. [...] Die Naturwissenschaften sind sparsam bei mir vertreten, nur die Medizin, speziell die jüdisch-medizinische Literatur, hat ihren Platz. Reichlich ist dagegen die Erzählungskunst vertreten, wo Jüdisches, Orientalisches und allgemein Europäisches nebeneinander stehen. –

Vor dem vielen Erzählen wird zwar nicht der Erzähler, aber vielleicht der Leser müde, und so will ich schliessen."

DE DANSKE CENTRALASIATISKE EKSPEDITIONER I 1930'ERNE, 1940'ERNE OG 1950'ERNE

I perioden 1936-1952 udsendtes tre danske ekspeditioner til Centralasien. På alle tre blev der, ud over store samlinger til især Nationalmuseet, erhvervet håndskrifter og bloktryk til Det Kongelige Bibliotek, og

¹⁷⁷ كشف الظنون عن أسامي الكتب والفنون, Lexicon bibliographicum et encyclopædicum, [ed.] Kâtip Çelebi, Gustav Lebrecht Fluegel, Leipzig & London 1835-1858. 1-7 i 8 bd.

i forlængelse af ekspeditionerne opholdt to af deltagerne sig i Asien i længere tid i 1950'erne, resulterende i yderligere væsentlige anskaffelser til biblioteket, således at den mongolske samling nu anses for den bedste uden for Rusland og Mongoliet selv, medens den tibetanske er særdeles repræsentativ, og Nepal-samlingens newari-håndskrifter udgør et ikke omfangsrigt, men usædvanligt studiegrundlag.

DEN MONGOLSKE SAMLING

Henning Haslund-Christensen¹⁷⁸ indkøbte i 1936-1937 især kanonisk lamaistisk litteratur på mongolsk. Om sine forskningsresultater i almindelighed skriver han:¹⁷⁹

"Da jeg i 1936 brød op for at undersøge Resterne af den engang saa mægtige østmongolske Horde, var min Opgave først og fremmest at indsamle saa mange som muligt af de endnu bevarede Fortidsminder, inden de sporløst forsvandt. Jeg besøgte derfor de mest afsides beliggende Lejre og deres ældste Indbyggere og levede sammen med dem i seks vidunderlige Maaneder."

"Det er omkring Aftenens Lejrbaal, at disse strengtlevende Menneskers Oplevelser i den vældige Natur berettes, tager Form og gengives med Naturmenneskets stærkt udviklede Sans for det dramatiske, indtil de antager Sagnets fantastiske Form, uden dog nogensinde at tabe Forankringen i i Virkeligheden. Og det er ved de flammende Baal i Lejrens Samlingstelte, at Forfædrenes Bedrifter berettes og besynges, at Nomadernes gamle Melodier og Legender holdes i Live og føres videre til den nye Generation.

Den andægtige Tilhører føler det, som var han kun paa Armslængdes Afstand af et Milieu, som har sin Rod helt tilbage i Landets og Befolkningens Urtid."

"Da jeg efter en Maanedes Ophold ved Manchu Ail atter forlod dette Tilholdssted fra en svunden Tid, kunde jeg medføre en rig samling Melodier, Legender og Etnografica og meget andet, som skabte det ægte Milieu omkring disse primitive Mennesker, der havde levet Fortidens Liv lige ind i vor larmende Nutid. Jeg havde endnu engang oplevet den store Glæde, det er for en Forsker ikke

¹⁷⁸ 1896-1948. – Se personoversigt s. 149.

¹⁷⁹ I *Asiatiske Strejftog*, Kbh. 1945.

blot at læse og drømme sig tilbage til den Tid, der har ens Interesse, men selv at opleve den."

Kaare Grønbech,¹⁸⁰ der 1938-1939 deltog i den 2. Danske Centralasiatiske Ekspedition, kompletterede den nu enestående samling af mongolske håndskrifter og bloktryk, oprindelig tiltænkt det centralasiatiske institut ved Københavns Universitet, som Grønbech havde planer om (oprettet i 1948), men i 1949 overgivet til Det Kongelige Bibliotek. Samlingen udmærker sig især gennem altovervejende at have sin oprindelse i det Indre Mongoli, hvis litteratur var næsten ukendt, og ved ikke kun at bestå af religiøse tekster, men også at omfatte historiske kilder i form af hidtil ukendte krøniker og en del skønlitterære tekster. Grønbech skriver:¹⁸¹

"Den del af Mongoliet der ligger syd for Gobi har været berejst af adskillige naturvidenskabelige ekspeditioner, men for de mennesker der bebor dette land har europæisk forskning indtil fornylig vist en paafaldende ringe interesse, og om deres sprog har vi lige til de allersidste aar været aldeles uvidende. Dette skyldes tilfældige aarsager, først og fremmest den at studiet af de mongolske sprog, lige siden det for godt 100 aar siden tog fart, i overvejende grad var i hænderne paa russiske forskere, hvis interesse ganske naturligt samlede sig om de stammer som Rusland under sin politiske ekspansion havde faaet direkte berøring med. Det blev altsaa Vestmongolerne (Oirater), mongolerne (Oirater, Kalmykker) ved Volga og i Djungariet, Khalkha i Nordmongoliet og Burjaterne i Sibirien, og med denne tredeling, som blot afspejler Ruslands kolonisationshistorie og rent aktuelle politiske interesser, har man lige til vor egen tid slaaet sig til taals, ogsaa naar det gjaldt at rubricere Mongolernes sprog. De talstærke stammer i Østmongoliet, Manchuriet og Sydmongoliet skød man udenfor som degenererede afarter af de rigtige nomader, hvis ærketype man fandt i Khalkhamongolerne; for dem der fra Kina drog ud for at studere folk og sprog, var det Indre Mongoli blot et gennemgangsland, som man

¹⁸⁰ 1901-1957. - Se personoversigt s. 148.

¹⁸¹ I "Sprog og skrift i Mongoliet. Foreløbig beretning om det sproglige arbejde paa Det Kgl. Danske Geografiske Selskabs Centralasiatiske Ekspedition 1938-39", i: *Geografisk Tidsskrift*, Bind 43, 1940, s. 56-93. Indeholder en gennemgang af den mongolske litteratur sat i sammenhæng med ekspeditionens anskaffelser.

lagde bag sig i en fart for hurtigst muligt at naa frem til de „ægte" mongoler nord for ørkenen. Sydmongoliet blev i alt væsentligt overladt til naturvidenskaberne.

Dette er saa meget des mere mærkværdigt som det Indre Mongoli, eller Sydmongoliet, altsaa hele det store steppeomraade mellem Gobi og Kina, har været tumleplads gennem tiderne for Hunner, Tyrker, Kitajer, Tanguter, Juchen og mange andre folkeslag, hvis dunkle fortid maa friste enhver historiker. Med undtagelse af Tanguterne er de alle trængt ind fra nord, den ene i hælene paa den anden, for at faa del i Kinas brogede og ogsaa i Centralasien sagnagtig berømte kulturgoder."

"En af ekspeditionens opgaver var nu at erhverve et udvalg af den mongolske litteratur. Ogsaa for denne side af det filologiske arbejde viste hovedkvarterets placering i Chahar sig at være uhyre heldig. Chahars livlige forbindelse med det manchuriske hof medførte et udbredt kendskab til manchurisk sprog. Rundt om i jurterne finder man hyppigt lige saa mange manchuriske som mongolske bøger, og ikke sjælden træffer man Chaharmongoler der læser Manchurisk med samme lethed som de læser deres eget sprog. Den megen boglige syssel stimulerede aabenbart ogsaa kendskabet til det mongolske skriftsprog, som i Chahar synes at være mere udbredt blandt menigmand end hos nogen anden mongolstamme. Den nære forbindelse med Kina har for resten i senere tid fremkaldt talrige oversættelser til Mongolsk fra Kinesisk, navnlig skolebøger og underholdningslitteratur; særlig yndede er de meget langstrakte heltehistorier og quasi-historiske romaner. Denne litteratur er imidlertid for ny i Mongoliet til i nævneværdig grad at have naaet at præge Mongolernes kultur. Ekspeditionen har derfor ikke anlagt systematiske samlinger af den, men nøjedes med enkelte prøver."

"Det var ikke ekspeditionens opgave at foretage en systematisk indsamling af buddhistisk litteratur paa Mongolsk. Denne var allerede repræsenteret i københavnske samlinger ved karakteristiske hovedværker, som i sig selv var tilstrækkelige for studiet af det mongolske skriftsprog. En systematisk samling maatte begynde med købet af hele Kanjur,¹⁸² hvad der antagelig vilde overstige ekspeditionens økonomiske kræfter. Derimod foresatte jeg mig, om muligt at erhverve Kanjurs 108. og sidste bind, som giver en detailleret indholdsfortegnelse (karchig, tib. dKarchag, af Mon-

¹⁸² Se nedf. under den tibetanske samling.

golerne ofte med en nærliggende folkeetymologi kaldt khärchag 'skrinet'); denne kunde have sin betydning, da der nemlig aldrig er udgivet noget katalog over indholdet af den mongolske Kanjur, saaledes som tilfældet er med den tibetanske. Dette lykkedes os i Kuei-hua, hvor et ganske lille tempel, T'ai-p'en-chu, som ikke længere var i daglig brug, havde et frygtelig forsømt eksemplar af Kanjur liggende. Efter langvarig leden fandtes endelig det søgte 108. bind, gemt under aartiers støv. Et forsøg paa ved samme lejlighed for en billig pris at købe hele Kanjur strandede derved at den opsigtsførende lamas moralske betænkeligheder for en gangs skyld oversteg hans pengetrang.

Ellers begrænsedes indkøbene af buddhistisk litteratur til ganske bestemte omraader. Der købtes prøver paa forskellige bogtyper, deriblandt de saakaldte blaabøger, pragtmanuskripter i potiforformat med guld- og sølvbogstaver paa blaat papir; endvidere nogle tryk og haandskrifter med afbildninger af en række lamaistiske guder og kirkefædre, der er vigtige som en første vejledning i den ganske uoverskuelige lamaistiske ikonografi, som ingen endnu har dristet sig til at give en samlet fremstilling af.

Større interesse for studiet af Mongolerne har imidlertid de tekster der anvendes ved den ene eller den anden af hverdagslivets foretelser. Hertil hører først og fremmest den medicinske litteratur, som anskaffedes til støtte for ekspeditionens samling af lægeredskaber og medicin. Mongolernes læger er lamaer der ofte har helliget sig medicinen som speciale; baade deres teori og deres praksis stammer fra Tibet. Hovedværket er et tibetansk skrift paa over 1.000 folier 'Den ottegrenede hemmelige lære', hvoraf ekspeditionen i et tempel i Kuei-hua erhvervede en xylograferet udgave. Det bestaar af en almen systematisk del og fire saakaldte kommentarer, hvoraf den første opregner de 2.400 (?) sygdomme, der stilles anskueligt op i form af et manglegrenet træ; den anden omhandler diagnosen, der grunder sig paa berøring med fingrene og undersøgelser af legemets afsondringer; tredje del gennemgaar sygdommenes aarsager og helbredelse, og den fjerde indeholder en fysiologi. Jeg giver disse oplysninger som jeg fik dem; min hjemmelsmand var en begavet og belæst lama, men det var altid vanskeligt at blive klar over hvornaar han overskred grænserne for sin viden og vovede sig ud paa fantasiens overdrev. Hele værket er oversat og trykt paa Mongolsk, og i Mongoliet erhvervedes afskrifter af de enkelte dele.

Som kuriosum købtes ogsaa en moderne mongolsk lægebog efter europæisk mønster, trykt af Mongghol bichigun khoriya."

Ud over originaldokumenter indeholder samlingen affotograferinger af tekster, Grønbech ikke kunne få lov at købe, samt mundtligt overleverede fortællinger nedskrevet på hans foranledning:

"I Kalgan lykkedes det at gøre bekendtskab med en Khorchinmongol, hvis private mongolske navn var Sain Bayar, men som altid omtaltes ved sit officielle kinesiske navn Pao Yüeh Ch'ing. I sin ungdom havde han ligget og krigedes med Kineserne i de nordlige grænseegne, havde i 1935 gjort fælles sag med Sunitfyrsten Teh Wang, da denne løsrev sig fra Kina og senere, tvunget af omstændighederne, gav sig ind under japansk protektorat, og var nu af Japanerne sat til at være nominelt overhovede for den mongolske seddelbank i Kalgan. Han var ligesom Teh Wang en lidenskabelig elsker af sit land, af dets sange og af dets historie, og han ejede en bogsamling som der gik stort ry af over hele Mongoliet. Med en rørende beredvillighed og interesse stillede han sine ualmindelig smukt holdte bøger til disposition for mig og tillod mig at affotografere saa mange jeg havde lyst. Biblioteket rummede en mængde oversættelser fra Kinesisk, men jeg fotograferede ogsaa tre store, forholdsvis sene mongolske krøniker: Toda Teiike 'Den tydelige historie' i 6 bind, Dai Yuwan ulusun teiike 'Det store Yuanfolks historie' i 13 bind, og Koke Sudur 'Den blaa bog' i 15 bind. Disse tre krøniker har optaget meget stof fra kinesiske kilder, og er karakteristiske for mongolsk historieskrivning i det 19. aarhundrede."

"I Kuei-hua var forholdene ikke gunstige for optagelse af dialektprøver, da man paa steder, hvor Mongoler fra mange forskellige stammer træffer sammen, risikerer at dialektejendommeligheder udviskes og giver plads for et slags fællessprog. Optegnelsen af tekster maatte derfor vente, men da sprogstudiet ikke alene skulde tage sigte paa den fonetiske side af sagen, men ogsaa omfatte den mundtligt overleverede folkelitteratur, benyttede vi de lejligheder der allerede nu frembød sig til at indsamle ordsprog; alle de mange Mongoler, der besøgte os i vort midlertidige hovedkvarter i Hr. George Söderboms hus i Kuei-hua, opfordredes til i en særlig gæstebog at nedskrive mongolske ordsprog. En del af disse blev desuden indtalt paa grammofonplader, og hos en gammel Tumetfamilie i

bjergene nord for byen suppleredes samlingen med et haandskrift, der indeholdt en mængde mongolske ordsprog.”

Grønbech udgav på baggrund af det indsamlede tekstmateriale bl.a. *Specimens of Mongolian Poetry*, Stockholm 1944, *Mongolian in Tibetan script*, Helsinki 1953, og (sammen med John R. Krueger) *Introduction to classical (literary) Mongolian*, Wiesbaden 1955.¹⁸³ Forud for ekspeditionerne ejede Det Kongelige Bibliotek et enkelt mongolsk håndskrift på birkebark fra gammel tid,¹⁸⁴ samt en snes tekster erhvervet i 1922-1924. Hele den mongolske samling er katalogiseret.¹⁸⁵

DEN TIBETANSKE SAMLING

Prins Peter¹⁸⁶ deltog i Den 3. Danske Centralasiatiske Ekspedition 1947-1952 og ledede Mindeekspeditionen 1953-1955. Efter den kinesiske besættelse af Tibet i 1949 var det ikke muligt at opnå indrejsetilladelse til Tibet, hvorfor prins Peter etablerede sig i Kalimpong i Sikkim og dér fortsatte sit arbejde på at erhverve tibetanske kulturgenstande til Nationalmuseet og tekster til Det Kongelige Bibliotek. Han skriver:¹⁸⁷

“During the course of my participation in the Third Danish Expedition to Central Asia, from 1950 to 1954, it has been my good fortune to acquire a certain amount of books from that mysterious and, today more than ever, closed country. It was at the request of the Royal Library of Copenhagen that the purchases were made, and with funds made available for the purpose by that institution.”

“Tibetan literature – which is extensive and still hardly known in the West – consists mostly of religious texts; but stories, legends, guide books, medical treatises, dictionaries, etc. are not unknown.

¹⁸³ En oversigt over tekstudgaver og oversættelser af tekster fra den mongolske samling findes s. 173 i *Bøger, samlinger, historier. En antologi*, Det Kongelige Bibliotek 1999, hvor samlingen er beskrevet s. 161-174 (optryk efter *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, årgang 5, nr. 2, 1990). – I 1988 rekvirerede mongolske forskere mikrofilm af 36.000 s. fra samlingens tekster til supplerung af de eksisterende samlinger i Huh Hot, Indre Mongoli.

¹⁸⁴ Beskrevet i *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Havnensis*, pars III, 1857, s. 82.

¹⁸⁵ *Catalogue of Mongol Books, Manuscripts and Xylographs*, [by] Walther Heissig, assisted by Charles Bawden. Cph – 1971. COMDC, vol. 3. – Digital facsimile på Orientalisk Samlings website. – Vol. 3.

¹⁸⁶ 1908-1980. – Se personoversigt s. 159.

¹⁸⁷ I “Books from Tibet”, i *Fund og Forskning* II, 1955, s. 113-124.

The value of the religious texts consists mainly in that, in Tibet, there are translations of Sanskrit originals which no longer exist elsewhere. These can be reconstructed from the Tibetan, which, in nearly all cases, is a word for word rendering of the Indian Buddhist compilation. In some instances, indeed, where the original, believed to have completely disappeared, has been found again, it has been possible to verify translations into Sanskrit thus made, and the results have proved astonishingly accurate. This does not mean, of course, that there is no national Tibetan literature. On the contrary, there definitely is one, but it is still, I repeat, somewhat unknown in the West.

The books acquired for the Royal Library of Denmark are principally the Buddhist Canon, the *Kan-gyur*, and the commentaries on the latter, the *Tän-gyur*. Both consist of a great number of volumes, the former of one hundred and the latter of two hundred and twenty-four, plus one volume of index, the lot constituting a rather bulky collection.”

Om vanskelighederne ved at få leveret det eksemplar af *Kanjur*, han havde bestilt fra Narthang-klosteret i Tibet, hvor det skulle trykkes (med trykblokke skåret i 1934), rapporterer Prins Peter i 1951:¹⁸⁸

“Der kom besked i juli fra Lhasa, at den (Kanjur) var færdig til afsendelse, og snarest ville blive sendt af sted til Kalimpong. Der viste sig imidlertid ikke noget, så der blev spurgt, hvad der var sket. Efter en betragtelig forsinkelse erfarede man, at muldyrene fra Radeng klosteret, som skulle have bragt læsset ned, var blevet sendt nordpå mod Nagchuka i et andet ærinde, hvor de var blevet stjålet af røvere. Men Kanjur var i sikkerhed i Tsatora Shimsa i Lhasa, og der var nu truffet foranstaltninger til at bringe den ned så hurtigt som muligt med en karavane, der tilhørte Dele Rabden-familien. Priserne på transport er desværre steget betragteligt i mellemtiden, og der kræves nu Rs 130 pr. dyr for turen fra den tibetanske hovedstad til Kalimpong. I et forsøg på at få de 100 bind af den bestilte Kanjur ud, inden de kinesiske kommunister kommer, blev der den 17. januar 1951 betalt Rs 1.000 i forskud, da man vurderede, at det under de givne omstændigheder var risikoen værd.”

¹⁸⁸ Her citeret efter *Tarab Tulku XI* (se note 7 i personoversigt), 2009, s. 84. Engelsk version i *Fund og Forskning* II, 1955 (note 187 ovf.).

Senere på året kunne prins Peter notere: "Den Kanjur, der var bestilt til Det kongelige Bibliotek i København, ankom i maj. Den var pakket i otte store yakhuder og vejede ni indiske maund eller 720 pund. Risikoen, vi tog ved at betale Rs 1.000 i forskud, var således fuldt berettiget. Bindene blev sendt videre til Calcutta til afskibning til København med ØK. Og det forlød senere, at de var ankommet til deres bestemmelsessted. Indtil nu er der kun betalt for transporten og vi afventer den endelige afslutning af regnskabet – som måske aldrig kommer, nu hvor den kinesiske kommunistiske hær har besat Lhasa."

En af yakhuderne,¹⁸⁹ adresseret på tibetansk til "Prins Peter, Danmark", opbevares stadig i Orientalisk Samling. Det til *Kanjur* hørende kommentarværk *Tenjur* blev efterfølgende bestilt i Narthang i 1953 (trykt med trykblokke skåret i 1742) og er ligeledes nået frem. Ud over *Kanjur* og *Tenjur* erhvervede prins Peter 66 tibetanske hovedtitler¹⁹⁰ indeholdende mere end 3.000 tekster, fordelt på alle den tibetanske litteraturs genrer: astronomi og astrologi, digtning, eksegese, filosofi, hagiografi, historie, kanoniske og apokryfe tekster, medicin, sakralgeografi, skønlitteratur og sproglære – alt set i et overordnet spirituelt udfrielsesperspektiv. Prins Peter beskriver tilvejebringelsen heraf:¹⁹¹

"In an interview with the State Librarian, Mr. Palle Birkelund, I volunteered to obtain other Tibetan books if he so wished. I asked, however, to be given a list of the principal Tibetan works needed, and when I left in December 1952, I did so supplied with an exhaustive and comprehensive description of I should get.

No sooner had I arrived back at my station than I set to work to try to procure these further volumes. My Tibetan friends had in the meantime all gone back to their country, recalled there by their government, so that there seemed very little chance of enlisting their help. Fortunately I made the acquaintance of a monk, an incarnation of the old, unreformed order, a Nyingma-pa Rimpoche, who eventually proved to be a very helpful contact.

Born in Sikkim but of Khampa (eastern Tibetan) parents, he was a big, burly man of attractive physique and much charm of

¹⁸⁹ Sammensyet: aflang, firkantet – 37 cm bred, 35 cm høj og 60 cm dyb.

¹⁹⁰ Liste herover i "Books from Tibet" (note 187 ovf.), s. 120-123.

¹⁹¹ "Books from Tibet" (note 187 ovf.), s. 119-120.

manner. When I asked him to assist me in obtaining these books which I wished to acquire, he immediately agreed and assured me that he would very quickly be able to obtain the principal ones for me. He was perfectly true to his word and regularly, for over eighteen months, kept up a continual supply, very much on time, and at remarkably reasonable prices. Where he procured the books from still remains a mystery to me, but I have learnt enough about Tibetan ways (*lugsö*) to know that one should not be too inquisitive in these matters. As it was, it was sufficient for me and for him that he produced the goods. I suspect, however, that he had many acquaintances who either wanted to make a little cash or to rid themselves of volumes, not always acquired in a perfectly regular fashion. After eighteen months of this, the source seemed to dry up, and I was no longer able to get anything worth while from the Nyingma-pa Rimpoche."

Forud for ekspeditionerne fandtes i Det Kongelige Bibliotek et mindre antal tibetanske håndskrifter, enkelte udført i guld og sølv, og et større antal bloktrykte tekster, begge dele erhvervet i 1922-1924. Den tibetanske samling er katalogiseret i sin helhed.¹⁹²

NEPAL-SAMLINGEN

I forlængelse af den 3. Danske Centralasiatiske Ekspedition 1947-1952 erhvervede Werner Jacobsen i Nepal godt 200 håndskrifter på *newari* – et sino-tibetansk sprog, der tales i Kathmandu-dalen i Nepal – og klassisk indisk *sanskrit*, samt et antal kolorerede figurative bloktryk.¹⁹³ Om bloktryksamlingen skriver Jacobsen 24.4.1966 i sin håndskrevne dedikation til biblioteket:

"Da jeg kom til Nepal havde endnu ingen "fået øje på" bloktrykkene. For nepaleserne havde bloktrykkene en funktion knyttet til

¹⁹² *Catalogue of Tibetan Manuscripts and Xylographs*, [by] Hartmut Buescher and Tarab Tulku. – Cph 2000. COMDC Vol. 6.1-2.

¹⁹³ Et udvalg med forklarende tekst er publiceret i Werner Jacobsen: *Bloktryk fra Nepal*, Kbh. 1966. – Et specialfremstillet eks. med 45 originale bloktryk – heraf et antal, der ikke er med i den trykte udgave – og dedikation til Det Kongelige Bibliotek, samt en kort håndskreven indledning, findes i Orientalisk Samling (NEPAL 185). – Generelt om Jacobsens indkøb i Frede Møller-Kristensen: "Etnografen Werner Jacobsen og Det Kongelige Bibliotek", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 6. årg. nr. 2, 1991, s. 17-28.

bestemte fester og ceremonier, men herudover tillagdes de ingen betydning, og blev derfor ikke opbevarede.

Smittet af min aktivitet opstod blandt enkelte amerikanere og andre fremmede i Nepal en mild interesse for bloktrykkene, der dog vistnok ikke afkastede større resultater end at nogle af de mest kulturinteresserede benyttede bloktrykkene som julehilsner.

Nærværende samling af nepalesiske bloktryk – beskeden som den er – er derfor nok den største eksisterende.”

Mere generelt skriver Jacobsen i den trykte udgave: “Vil man illustrere, at kultur ikke nødvendigvis er betinget af storhed, kan der næppe fremholdes et bedre eksempel end Kathmandudalen. Indenfor et beskeden landområde, mindre end 600 kvadratkilometer, udviklede sig her i meget gammel tid en højstående kultur. På et tidspunkt, hvor Norden var beboet af primitive stammer, var Kathmandudalen allerede kendt og beundret udover det ganske asiatiske kulturområde, fra Cape Comerin på Indiens sydspids til Gulehavets kyster, som et flittigt arbejdende kunstens og lærdommens center.”

“De nepalesiske kunsthåndværk smykkede deres eget samfund; men var samtidig en eftersøgt eksportvare, som bragte rigdomme hjem til dalen og derved skabte den økonomiske mulighed for dannelsen af en højtdviklet kultur.”

“Der findes en del gamle blokke bevarede, som ikke mere anvendes til trykning, men som gennem deres motiver kan henføres til bestemte fester og ceremonier, uden det dog er muligt nu at opspore deres oprindelige funktion i disse.

Nytrykket efter en gammel blok fra Bhaktapur [...], fremstiller gudinden Durga i kamp med bøffeldjævelen Mahishasura, og der kan derfor næppe herske tvivl om, at dette bloktryk tidligere har været benyttet i forbindelse med den blodige Maha Navami (den store niende) ceremoni.”

“Newarerne kalder denne religiøse fest Syako Tyako, hvilket betyder: “Dræb så mange du kan”, en opfordring, som ikke mange sidder overhørig. Festen fejrer Durgas sejr over Mahishasura, og foran de utallige statuer, der repræsenterer denne blodtørstige dame i dalen, nedslagtes et utal af ofre, fortrinsvis bøfler, da disse betragtes som symboler for Mahishasura.”

“Overalt i dalen foretages blodofre, i templer og privathuse. Bonden ofrer til sine redskaber, håndværkeren til sit værktøj, og har man ikke noget specielt at ofre til, maler man med risstivelse

et sværd på husets facade. Til dette symbol for Durga kan man så foretage sine blodofre. Har man ikke mulighed for at ofre bøfler, er får, geder, høns og ænder anvendelige.”

Enkelte af de 82 erhvervede håndskrifter på newari¹⁹⁴ har tydeligvis indgået i rituelle handlinger, måske i en sammenhæng som den her anførte: der er rester af blod og påklæbet bl.a. hønsefjer.¹⁹⁵ Samlingen er interessant netop på grund af sin sammensætning efter kulturhistorisk-etnografisk orienterede, snarere end filologiske, kriterier.

I Nepal indkøbte Werner Jacobsen også 122 sanskrit-håndskrifter, der indeholder en lang række væsentlige tekster, både buddhistiske og hinduistiske, heriblandt enkelte hidtil ukendte værker. Samlingen rummer en væsentlig bestand af ritualtekster, hymner, mantraer og tantriske værker, der er kulturhistorisk og religionshistorisk interessante. En del af teksterne indeholder illustrationer, der er af væsentlig kunsthistorisk interesse og derfor reproduceret i større antal end sædvanligt i den trykte håndskriftkatalog.¹⁹⁶ Om indisk kunst skriver Jacobsen:¹⁹⁷

“For den moderne europæiske beskuer tager det sig ud, som om al indisk kunst er religiøs. Dette er for så vidt rigtigt, men så må det samtidig fastholdes, at begrebet religion må tages i dets indiske altomfattende betydning, der også omslutter, hvad vi kalder politik, forskning og videnskab. Kort sagt alle tænkelige metoder, som kan bringes i anvendelse for at opnå en udvidet erkendelse af sandheden og til at indrette sig i overensstemmelse med det erkendte.”

“Den anden årsag [ud over den vestlige verdens insisteren på rationalitet], der afskærer os fra en umiddelbar forståelse af de enestående resultater, som indisk intuition afsatte, skyldes, at de er formidlede i en kode, som det er så vanskeligt for os at tyde og forstå, som matematikeren og fysikerens udviklede formler er det for lægmand.

¹⁹⁴ Digitale facsimiler på Orientalisk Samlings hjemmeside.

¹⁹⁵ Særligt NEPAL 06.

¹⁹⁶ *Catalogue of Sanskrit Manuscripts: Early Acquisitions and the Nepal Collection*, [by] Hartmut Buescher. Cph 2011. COMDC vol. 7.1.

¹⁹⁷ I artiklen “Kunsten, kunstneren og inderen”, i *Jai Hind – en bog om Indien*, udgivet af Mellempfolkeligt Samvirke 1970, s. 129-144.

Den vigtigste metode til formidling var i Indien kunsten i alle dens former. Formidling gennem skrift og tale i et område beboet af mennesker af vidt forskellig afstamning, talende et utal af forskellige sprog, med vidt forskellige forudsætninger for at modtage meddelelse i verbal og skreven form, var på forhånd indsnævret af uoverstigelige barrierer. Formidlingen ved hjælp af kunstnerne overskred derimod med største lethed disse forhindringer, fordi kunstneren så det som sin fornemste opgave at udtrykke sig i en vedtagen symbolik, et kunstens alfabet, som også alle andre kunstnere betjente sig af, og som det derfor var overkommeligt og muligt for en stor befolkningsmasse at tyde og forstå.”

SYSTEMATISERET SAMLINGSOPBYGNING, FAGREFERENTERNE

Efter Orientalisk Afdelings oprettelse i 1952 blev der til varetagelse af Orientalisk Samling ud over afdelingslederne¹⁹⁸ ansat fagreferenter¹⁹⁹ og assisterende fagreferenter i 1960'erne (koreansk,²⁰⁰ indisk,²⁰¹ kinesisk,²⁰² tibetansk,²⁰³ iransk²⁰⁴), 1970'erne (japansk,²⁰⁵ arabisk²⁰⁶), 1980'erne (yderligere én i kinesisk²⁰⁷) og 1990'erne (japansk på ny,²⁰⁸ tyrkisk²⁰⁹) og begyndelsen af 2000-årene (iransk på ny²¹⁰). Fagreferenterne skulle opbygge og udbygge samlingerne i samordning med universitetsinstitut-

¹⁹⁸ Leo Buschardt (1906-1966, indolog), ansat 1945-1966, afdelingsleder 1952-1966; Erik Haahr (1929-1993, tibetolog), afdelingsleder 1966-1969.

¹⁹⁹ Om fagreferentsystemet generelt, se Erland Kolding Nielsen: "Fra bibliotekar til fagreferent. Udviklingen af et system siden ca. 1945 med særligt henblik på Det Kongelige Bibliotek", i *Bibliotek. Tradition och Utveckling. Festskrift til Lars-Erik Sanner den 18 januari 1991*, s. 87-105.

²⁰⁰ Hui Dong Shin (1935-1985), fagreferent 1965-1985.

²⁰¹ Frede Møller-Kristensen (1933-2003), fagreferent 1967-2000, afdelingsleder 1969-1987. I 2003 blev han posthumt afsløret som bogtyv i stor skala.

²⁰² Kirsten Rønbøl Lauridsen (f. 1937), fagreferent 1967-1989, afdelingsleder 1987-1989.

²⁰³ Tarab Tulku (1935-2004), fagreferent 1989-1999; biblioteksassistent 1967-1989.

²⁰⁴ Hertha Kirketerp-Møller (1908-1989), fagreferent 1959-1978.

²⁰⁵ Sachiko S. Schierbeck (f. 1932), ansat i Orientalisk Afdeling 1971-1977; og Charlotte Rohde (f. 1951), ansat 1979-1989 (varetog fagreference til 1993).

²⁰⁶ Stig T. Rasmussen (f. 1944), fagreferent 1979-2011, afdelingsleder 1989-2011.

²⁰⁷ Bent Lerbæk Pedersen (f. 1949), fagreferent 1988-2011; biblioteksassistent 1974-1988.

²⁰⁸ Merete Pedersen (f. 1953), fagreferent 1989-2002.

²⁰⁹ Anne Grete Öker (f. 1944), fagreferent 1992-2007.

²¹⁰ Verner Jul Andersen (1946-2009), fagreferent 2001-2008.

terne og Nordisk Institut for Asien-Studier, afstemt således, at Orientalisk Samling såvel som Det Kongelige Biblioteks vestligtsprogede samlinger af relevans²¹¹ både understøttede og i videnskabsfagligt kompletterende perspektiv supplerede institutbibliotekernes umiddelbart efterspørgselsstyrede anskaffelser.

Målet for samlingsopbygningen kan formuleres som følger: Orientalisk Samling og biblioteket som helhed skulle have:

- Andre kulturers konstituerende tekster (koranen, avesta, Buddhas lære, vedaerne, dao, Kongfuzi, shinto, zen m.m.fl.).
- Andre kulturers hovedværker i deres enkelte epoker, fra den tidligste tid til nutiden.
- De leksikografiske, grammatiske og encyklopædiske hjælpemidler, der er nødvendige for at få adgang til og fuld forståelse af teksterne.
- Den faglitteratur, der kræves for at sætte teksterne ind i deres historiske og samfundsmæssige sammenhæng og vekselvirkning, indbyrdes såvel som med den vestlige verden.
- Endvidere varetagelsen af de af danske rejsende og forskere hjembragte samlinger af håndskrevet og trykt materiale fra Asien og Nordafrika.

I løbet af 4-5 årtier er der skabt velafbalancerede, sammenhængende samlinger inden for de betydeligste asiatiske og nordafrikanske kulturer, samt repræsentative samlinger på felter, hvor biblioteket ikke har rådet over ekspertise.

Fagreferentordningen ophørte for Universitetsbiblioteket i 2007 og for Nationalbiblioteket med udgangen af 2011.

INDVANDRERLITTERATUR

I 1980'erne var Det Kongelige Bibliotek det eneste, der havde litteratur på sprog, der taltes af det stigende antal indvandrere fra lande i Asien og Nordafrika. En privat donation gjorde det muligt at indkøbe og katalogisere en repræsentativ samling af moderne litteratur på thai,² og der blev tilsvarende opbygget en samling på urdu. Den klassisk orienterede samling af persisk litteratur blev i 1980'erne suppleret med moderne

²¹¹ I Udenlandsk Samling, fra 2005 Københavns Universitetsbibliotek.

gennem en forskers²¹² rejse til Iran og i 1990'erne ved en studerendes²¹³ længerevarende ophold dér. Ny arabisk litteratur blev løbende opprioriteret, om end primært med sigte på anskaffelse af samlede forfatterskaber. Tyrkisk blev styrket og udvidet til også at omfatte den nye skønlitteratur, og en moderne litterært orienteret hindi-samling blev konsolideret.²¹⁴ I samme periode erhvervedes ud over trykte indiske tekster en komplet samling båndoptagne veda-recitationer.²¹⁵ For alle disse sprogs vedkommende blev anskaffelserne afgrænset til original litteratur fra de pågældende områder, dvs. der indkøbtes som hovedregel ikke litteratur oversat fra vestlige sprog og ikke almen faglitteratur; disse områder blev dækket af folkebibliotekerne og senere Statsbibliotekets Center for Integration, hvormed der var et overordnet indbyrdes fordelende samarbejde.

Thai-samlingen blev i øvrigt indtil midt i 1990'erne forøget ved gaver fra lånerne, der efter endt læsning skænkede deres private bøger til biblioteket, så andre thai-lånere kunne få glæde af dem. Og i nogle år fungerede Orientalisk Afdelings læsesal som uformel byttecentral for uge- og månedsblade på thai; der blev stillet et par hylder til rådighed for formålet, og lånerne havde selv opsynet med de uregistrerede periodica.

DANSK-EGYPTISK DIALOG-INSTITUT

En særbevilling for årene 2006-2008 fra Dansk-Egyptisk Dialog-Institut i Cairo gjorde det muligt at opbygge en samling på godt 1.500 titler samtidslitteratur²¹⁶ med særligt henblik på samfundsdebat, løbende udvalgt uge for uge.²¹⁷ Bevillingen blev givet som led i styrkelsen af den

²¹² Lektor Bo Utas (f. 1938), Københavns Universitet, senere professor ved Uppsala Universitet. Ved samme lejlighed anskaffedes en mindre samling kassettebånd med taler af ayatollah Ruhollah Khomeini (1902-1989; 1979-1989 Irans *de facto* diktator).

²¹³ Shadi Bazeghi (f. 1975), nu dansk digter og oversætter af persisk poesi.

²¹⁴ Ved Arun Kumari Gupta (f. 1941), 1999-2001.

²¹⁵ Tilvejebragt i 1980'erne af Guni Hesting Kirchheiner (d. 2007) støttet af danske forskningsmidler. Samlingen, der først blev deponeret og siden er overgået i Det Kongelige Biblioteks eje, omfatter 446 kassettebånd, af hvilke 434 er overspillet på CD'er, der udgør et samlet sæt, hvortil der findes præcise teksthenvisninger. De sidste 12 bånd indeholder recitationer, for hvilke der ikke foreligger kendte tekstforlæg. – Se personoversigt s. 152 og nærmere beskrivelse på Orientalisk Samlings hjemmeside.

²¹⁶ Tilgængelig via et link på Orientalisk Samlings hjemmeside, hvor der også gives en kort karakteristik af udvalgte forfatterskaber. (Teksten i dette afsnit er en let redigeret version af teksten på hjemmesiden, af samme forf.).

²¹⁷ Af Duna Ghali (f. 1963), selv aktiv forfatter.

dialog, der er instituttets formål, og tog ikke mindst sigte på at stille relevant litteratur til rådighed for arabisk-læsende i Danmark, således at læserne kunne følge den mangefacetterede debat, nutidens politiske, sociale og religiøse forhold rejser.

Der er fortrinsvis anskaffet nyudgiven litteratur, men også vanskeligt opdrivelige, tidligere udgivne værker af forfattere, der eksempelvis har skabt politisk ubekvem opmærksomhed, har været højt prioriterede. Seriøs litteratur om islam og dens mange forgreningers indbyrdes modsætninger skal give baggrund for en nuanceret forståelse af religionsbetingede aspekter af det offentlige liv i Mellemøsten.

Skønlitteraturen giver velafvejede indblik i privatsfæren og de personlige udfordringer, den enkelte står over for, og det er i skønlitteraturen, komplekse indre sammenhænge bedst skildres. Derfor blev den nye prosa og poesi købt repræsentativt ind – også med henblik på de stærkt tiltrængte oversættelser til dansk, som er en afgørende forudsætning for den almindelige danske læsers indlevelse i nærestlig kultur.

CATALOGUE OF ORIENTAL MANUSCRIPTS IN DANISH COLLECTIONS (COMDC)

Tilvæksten af håndskrifter i biblioteket siden 1857 og udviklingen i de filologiske videnskaber har motiveret en ny katalog med redegørelser for samlingernes tilkomst, dyberegående beskrivelser af de enkelte håndskrifter og fremstillinger af teksternes kulturelle baggrund og lærdomshistoriske betydning. *Catalogue of Oriental Manuscripts, Xylographs etc in Danish Collections* blev grundlagt i 1952 og er en katalog, der beskriver håndskrifter fra Asien og Nordafrika i Det Kongelige Bibliotek og i andre danske institutioner, i praksis Nationalmuseet – en catalogue raisonné, hvis udarbejdelse forudsætter videnskabelig indsigt og som selv søger at yde bidrag til relevante videnskaber. COMDC viderefører den ovenfor behandlede, i 1846-1857 udgivne håndskriftkatalog med hovedtitlen *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis*.²¹⁸ Det første bind af COMDC udkom 1966,²¹⁹ det hidtil seneste i 2014; katalogserien sigter mod en afslutning i 2015.²²⁰

²¹⁸ Se ovf. s. 40f.

²¹⁹ De 4 første bind findes i digital facsimile på Orientalisk Samlings hjemmeside.

²²⁰ Liste over udkomne og planlagte bind i tillæg 19.

STATUS MEDIO 2012

- *Den nærpøstlige samling* omfatter 515 arabiske, 455 persiske (heraf 43 avestiske) og 180 tyrkiske håndskrifter. De ældste stammer fra det 10. årh. e.v.t. (kufiske koraner). Udlånssamlingen af trykte bøger omfatter 8.270 arabiske, 2.300 persiske, 6.390 tyrkiske, og 700 kaukasiske titler (hovedsagelig armenske og georgiske).
- *Den sydasiatiske samling* omfatter 1.330 håndskrifter på sanskrit (heraf 1.127 i panditsamlingen), 310 middelindiske, 82 newari, 169 singhalesiske, 97 tamil og 13 urdu. Af trykte bøger forefindes 3.410 på sanskrit, 125 middelindiske, 1020 nyindiske, 190 på singhalesisk og 830 på urdu.
- *Den centralasiatiske samling* af håndskrifter omfatter 437 tibetanske, 448 mongolske og 14 manju-tungusiske titler; af bloktryk 1.375 tibetanske, 86 mongolske og 64 manju-tungusiske. Af moderne trykte bøger forefindes 1.900 på tibetansk og 325 på mongolsk.
- *De sydøstasiatiske samlinger* omfatter 127 indonesiske, 66 pali-burmesiske, 44 pali-cambodianske, 82 laotiske og 10 thai håndskrifter. Af trykte bøger 150 titler på burmesisk, 2.070 på thai, 100 indonesiske og 700 på vietnamesisk.
- *De østasiatiske samlinger* omfatter 30 håndskrifter på kinesisk (heraf 14 Dunhuang-ruller²²¹) og 23 på koreansk. Af trykte bøger forefindes 40.800 titler på kinesisk, 6.100 på japansk og 4.800 på koreansk.

Alt i alt omfatter de Orientaliske Samlinger således 4.432 titler håndskrifter og 1.525 bloktryk,²²² samt 80.180 titler moderne trykte bøger.

Pr. 31. december 2011 er samlingstilvæksten stillet i bero indtil videre.

²²¹ Se note 149 og 150 ovf.

²²² Antallet af håndskrifter og bloktryk har i tidligere opgørelser undertiden været angivet som et samlet antal pga. bloktrykkenes karakter af håndskårne trykforlæg modelleret over håndskrifter.

THE ORIENTAL COLLECTIONS

A HISTORICAL SURVEY

with a Guide to the Collections

The Royal Library is considered to have been founded shortly after Frederik III's accession to the throne in 1648 and was quickly expanded, not least by the acquisition of four large private libraries: Mogens Friis' 1657 (1,500 volumes), Joachim Gersdorff's 1661 (7,700 volumes), Laurids Ulfeldt's 1663 (2,600 volumes) and Peder Scavenius' 1664–1665 (5,500 volumes).¹

Oriental texts and particularly orientalist literature (oriental subjects in western languages) were from the very beginning incorporated in the library, first and foremost as auxiliary disciplines to theology, *i.e.* texts relevant to the study of the Bible, and dissertations on the Hebrew language and Jewish religious conditions, but also translations of the Koran — more or less tendentious — with a view to defending the true Christian faith, whether Protestant or Catholic, and preferably spreading it by well-prepared missionary work.

Influential Arabic philosophy, in the form of annotated translations of the philosophers of antiquity and further refinements thereof, is represented in Latin translation. Arab astronomy's influence is clearly displayed (expressions such as zenith and nadir and the many Arabic stellar names bear witness to this cultural heritage), also at a practical level: the astrolabe and its use in astronomical measurement is described in work after work.

There are travel accounts of pilgrimages to The Holy Land and about Turkey which during the 1600s was still a formidable opponent and

¹ Harald Ilsøe: *Det Kongelige Bibliotek i støbeskeen. Studier og samlinger til bestandens historie indtil ca. 1780*. Kbh: (The Royal Library in the Melting Pot. Studies and Collections for the History of the Holdings until c. 1780). Cph.: The Royal Library: Museum Tusculanum 1999. 2 volumes (vii, 717 pages): ill. (some in colour). Danish Humanist Texts and Studies; 21. Page 35–37 describe the earliest history of The Royal Library. — Mogens Friis' library is dealt with separately by Ilsøe in "Magnus friisus mp'. From The Royal Library's Collections to a Jutland Manor House Library at the Time of Christian IV", in *Fund og Forskning* 34, 1995, pp. 61–98.

threat to Europe; as well as a few accounts of journeys to far-off countries, including Christian Ethiopia, which had been cut off from Christianity elsewhere by the advance of Islam in North Africa in the 640s (a contributory source of the medieval myth of Prester John, who was believed to live beyond the heathens and would become the rescuer of hard-pressed Christians).

Iran is described by the Gottorp emissary mission 1633–1639, which failed to achieve the desired lucrative trade agreements, but only produced collections of curios for the ducal cabinet of curiosities; a number of Persian manuscripts, which later came to The Royal Library; a travel account rich in detail; as well as translations of Persian literature into German.

China is represented by a few titles, *i.a.* printed editions of William of Rubruck's account of his combined religious and diplomatic mission to the Mongolian Great Khan in Karakorum 1253–1255, and Marco Polo's account of his trading journey through Asia to China 1271–1295. Later travel accounts are also incorporated, several with a particular view to good governance.

Japan is sparsely represented, however, there is a Japanese grammar from 1632 which includes a dictionary prepared by a Spanish Dominican monk, who stayed in Japan at the beginning of the 1600s.

Joachim Gersdorff's library is described in three large handwritten folio volumes and two smaller index volumes.² There is no mention of any manuscripts, but some printed theology and a few orientalist works.

A printed catalogue exists of Laurids Ulfeldt's library,³ which mentions four Bible-related titles, and a small handwritten title index,⁴ from which it is not possible to deduce anything much with certainty about the possible oriental part of the book stock. Two of the best known orientalist works from the 1600s are, however, represented: The Dutchman Thomas Erpenius (1584–1624), who was a particularly prominent Arabist, and the German Athanasius Kircher (*c.* 1602–1680), who *i.a.* was instrumental in founding Egyptology by surmising a relation between

² The Royal Library's (RL) archive E 2: *Catalogi Bibliothecae Gerstorffianae*. 5 vols. — Ann.: Written by Marcus Meibom [librarian 1653–1663]. Last two volumes consist of indices. Gersdorff lived 1611–1661. See also Carl S. Petersen: "Rigshofmester Joachim Gersdorff's Library", in Carl S. Petersen: *Afhandlinger til dansk Bog- og Bibliotekshistorie* (Dissertations for Danish Book and Library History), Cph. 1949, pp. 116–76.

³ *Catalogus librorum selectissimorum bibliothecae raræ et quoad librorum compactionem nitidissimæ Laur. Ulfeldii*. Hafniæ 1662. Laurids Ulfeld lived 1605–1659. — See appendix 2.

⁴ *Index Auctorum Bibliothecae Laur. Ulfeldii*. NKS 1259 c 4°.

Coptic and the then still unknown language of the hieroglyphs. An Achmet is mentioned, but without further possibilities of identification.

Peder Scavenius' library⁵ included — excl. the numerous Bible editions — just over 120 volumes of printed oriental studies (several with a number of titles bound together), which incidentally should be viewed in the context of the many hundred volumes of theology. The 120 volumes contain 156 texts distributed over the languages in question, as follows:

Hebrew	65	(twenty-three Jewish texts, twenty-three grammars, fifteen dictionaries, two Bible texts and two Christian missionizing texts)
Arabic	43	(twenty-two diverse texts, eleven grammars, six dictionaries, four Korans)
Syrian and Aramaic	18	(ten grammars, five dictionaries, three text editions)
Oriental languages, several	9	(including ancient Egyptian; the first attempts at a scientific Egyptology were made in the 1600, cf. above)
Persian	7	(three literary, two astronomy, one historical account, one grammar)
Turkish	3	(two historical accounts, one grammar)
Armenian	3	(two dictionaries, one calendar)
Malayan	3	(including two catechisms)
Japanese	3	(one grammar, one dictionary, one mission-related work)
Ethiopian	1	(Ethiopian is, however, dealt with in several works together with other Semitic languages)
Annamite	1	(dictionary Vietnamese-Portuguese-Latin).

⁵ Record of this in: *Designatio librorum in qualibet facultate, materia & lingua rariorum summarâ curâ, tum quoad librorum, editionum qve perfectionem, tum quoad eorundem compactionem varijs in locis, in amorem patriæ, et supplementum instructissimæ Bibliothecæ Regiæ, conquistorum [...] Peder Lauridsen Scavenius*. Hafniæ 1665. Peder Scavenius lived 1623–1685. — List of the oriental and orientalist titles in appendix 3.

The years of publication of the titles are distributed as follows (though the year of publication is not given for all of them in the list):

1520-1530	4	1600-1610	10
1530-1540	7	1610-1620	26
1540-1550	5	1620-1630	19
1550-1560	4	1630-1640	30
1560-1570	1	1640-1650	20
1570-1580	1	1650-1660	6
1580-1590	10	1660-1670	1
1590-1600	6		

After 1650 Scavenius concentrated on the law,⁶ and this is no doubt what is reflected in the sudden decline in the acquisition of orientalist works (which make up about 2 % of his collective library). As regards the 1500s, coverage is sparse, apart from the 1580s, while the production of the 1600s is probably sufficiently represented to enable one to get an overview of the subject area.

The four large book collections were integrated into the existing smaller collection at Copenhagen Castle, and thereby formed the nucleus of The Royal Library. The first complete catalogue of the library's printed books appeared in 1660.⁷ The next from 1663⁸ was — after a revision of the holdings, which is clearly marked on the individual pages — used as transference document in connection with the resignation of the first librarian, Marcus Meibom, and his replacement by Peder Schumacher (Griffenfeld). Just as in 1671, it was again used similarly when Willum Worm took over the library.

⁶ See biography in *Dansk Biografisk Leksikon*, 1. ed. (DBL¹), vol. 15, pp. 15-17, and in DBL³ via *Den Store Danske Encyklopædi*

⁷ RL's archive E 1: *Catalogus Bibliothecæ Regiæ (Frideric III) alphabeticus anno 1660*. Enumerates printed books, no manuscripts. — See appendix 1.

⁸ RL's archive E 6: Catalogue of printed books signed by Marcus Meibom at the transference of RL to Peder Schumacher per 18 July 1663 and with the latter's acknowledgement of the same date; also with acknowledgement of receipt by RL by Willum Worm 4 January 1671. 2 vols.: 1 with subject-classified shelfmark catalogue (426 pages), 1 with alphabetical register. — See appendix 5.

At this time, The Royal Library included nearly 230 volumes of printed oriental studies (numerous with several titles bound together). The 230 volumes contain 248 texts distributed on the languages and cultures in question, as follows:

Hebrew	102	(mainly Jewish texts and dissertations, as well as a dozen Bible text editions)
Arabic	43	(mainly philosophy and natural science)
Turkish	39	(predominantly historical and travel accounts)
Persian	15	(mainly belles lettres)
Egyptian and Coptic	12	(mostly about hieroglyphs)
Ethiopian	11	(texts, <i>i.a.</i> Bible texts)
Chinese	10	(generally about Chinese affairs and about the imperial court)
Syrian and Aramaic	7	(mainly text editions)
Indian	2	(generally about Indian affairs)
Japanese	2	(about language and history)
Armenian	2	(calendar and history)
Asia generally	2	(survey descriptions)
Caucasian	1	(about the Georgian alphabet).

Among the early acquisitions there are only a few handwritten original texts — Peder Scavenius' library contained 6 oriental manuscripts,⁹ four Arabic, including one Koran and one dictionary, and two Hebrew, both of which are Jewish interpretations of the Bible:

⁹ *Designatio librorum* 1665 (note 227 above). It has not been possible to identify the manuscripts with certainty.

- Page 368, no. 5: *Codex Arabicus, quo continentur, Lexicon, omniumq; generum Epistolæ & Orationes.* 2°.
- Page 370, no. 18: *Liber Rabbinicus.* 4°.
- Page 370, no. 4: *Liber Arabicus.* 12°.
- no. 5: *Libellus itidem Arabicus.* 12°.
- no. 6: *Alcoranus Arabice in sericâ chartâ seu byssinâ elegantissimis characteribus exquisitissime exaratus.*
- no. 8: *Libellus Rabbinicus excusus anno 1585.* 8°.

In the 1600s, Hebrew philology with Jewish studies as an auxiliary discipline was dominant within the field of Oriental studies, which is also reflected in the distribution here. In organizational terms, however, The Royal Library's stock has in the course of time been divided into a Judaica and an Oriental Collection, and in the following we shall only be dealing with the Oriental Collection. The Judaica Collection will be dealt with separately.

ACCESSION IN THE YEARS IMMEDIATELY FOLLOWING THE ESTABLISHMENT OF THE LIBRARY

In the list of manuscripts acquired¹⁰ under Peder Schumacher¹¹ two Arabic manuscripts are mentioned under the regrettably unidentifiable designation "M.S. Arabicum", one containing a "Grammatica Hebræa in Danish" and one Syrian, probably *Cod. Syr. 1*, which is a transcription of a manuscript made in Paris in November 1634 by Olav Johannesen.¹² The Syrian text is a typical, and at the time topical, encyclopaedic exposition of the universe, about the possibility of apprehending God and his nature, about the created and the invisible world, human nature, the celestial bodies and the nature that surrounds us: birds and fishes, salt water and fresh water, metals and diverse deposits, about divine rule, hell

¹⁰ RL's archive E 8. — See appendix 4.

¹¹ 1635–1699 (*DBL*). Head librarian 1663–1671, Chancellor 1674–1676. Knighted 1673 under the name Griffenfeld.

¹² See list of persons p. 186.

and the irrevocability of damnation. Among the acquired printed books, a Hebrew-Aramaic encyclopaedia is listed as published in Amsterdam 1669, Athanasius Kircher's *China* printed in the same place in 1667, and a new edition of *Olearii reyse nach Moskow undt Persien.* Slesvig 1666".¹³

THEODOR PETRÆUS

Petræus¹⁴ was a wide-ranging orientalist within the *philologia sacra* typical of the era, the scholarship of the holy languages, which both for missionary purposes was to spread the word of the Bible in all the languages of the Orient and to serve research was to collect and publish the already existing oriental versions of the Biblical texts.

Petræus, the first internationally known Danish orientalist, studied oriental languages 1645–1649 in Leipzig, Wittenberg and Jena, 1649–1654 in Leiden, whereupon with the support of the Danish king 1655–1659 he travelled to Palestine, where he got a pilgrim tattoo on his right arm, picked up a stone on Golgotha and acquired a couple of his Ethiopian manuscripts. Then on to Egypt, where he studied Arabic, Ethiopian, Coptic, Persian and Armenian, and he came close to being burned alive by the mob for having picked up a Koran in his hand; and Turkey, where he was in touch with the Dutch diplomatic representative, the orientalist Levin Warner,¹⁵ and where a large part of his purchased manuscripts was confiscated by custom officers who would not allow him to take them out of the country.

On the way in 1656 he stayed for a while in Rome, where he *i.a.* studied Ethiopian with one of the resident Ethiopian clergy and visited the founder of Coptology (and Egyptology) Athanasius Kircher.¹⁶ In 1659 he was in London, 1660–1666 he stayed in Leiden, thereafter in Amsterdam, until he in 1670 (by courtesy of the consulate) arrived in

¹³ See below p. 86–89 and note 43. — 1. edition published 1647, 2. augmented edition 1656.

¹⁴ C. 1630–1672. (*DBL*, vol. 13, pp. 77–79). — Detailed biography by Erik Iversen: "Theodor Petræus og det 17. Aarhundredes orientalske Studier" (Theodor Petræus and the Seventeenth Century's Oriental Studies) in *Fund og Forskning* IX, 1962, pp. 79–113; with very detailed notes. — Harald Ilsøe writes in Ilsøe 1999 (note 223 above), pp. 252–254, "Om en erhvervelse som ikke blev til noget: Theodor Petræus' orientalske håndskrifter" (About an Acquisition Which Came to Nothing: Theodor Petræus's Oriental Manuscripts) — See list of persons p. 195.

¹⁵ See list of persons p. 204.

¹⁶ C. 1602–1680. German Jesuit, who was prolific in a large number of branches of science, primarily within orientalism, geology and medicine.

Copenhagen. In 1667 he was offered a professorship in Königsberg, but did not accept it; on the other hand, the posts in Kiel and Copenhagen, which he really wanted, he did not get.

Petræus published, or made attempts at publishing, texts in Ethiopian¹⁷ and Armenian,¹⁸ but he also worked with Coptic¹⁹ (where he was a pioneer as regards phonetic transcription) and prepared a translation of a historical work in Turkish²⁰ and a work about China.²¹ Printing with oriental types was a problem in the seventeenth century, only a few printing houses had them at their disposal, and they zealously guarded the monopoly, which induced researchers round about Europe to try their own hand within the field — often resulting in financial ruin. After having obtained a promise of financial support from Frederik III, in 1662 Petræus bought a printing house with oriental types from the estate of his close friend and colleague, J. G. Nisselius. However, Petræus did not really succeed in getting his professional colleagues to allow him to print their oriental texts, so the printing firm quickly became a serious financial burden for him.

On his journey to the Near East, Petræus mainly bought manuscripts in Palestine and Egypt, but also a few in Constantinople, and from his collection of manuscripts The Royal Library owns two Korans²² both with a dedication to the king, as well as one Coptic and one Coptic-Arabic manuscript,²³ and also three Turkish or Turkish-related manuscripts,²⁴

¹⁷ *Homilia Æthiopica de nativitate Domini nostri Jesu Christi, in Latinum ad verbum conversa, & notis necessariis ac Æthiopum proverbii illustrata* [...], Londini 1659, 1 sheet (proof impression). Nothing more seems to have been published. — *Prophetæ minores, Æthiopice et Latine* (per Theodorum Petraeum). 313 p. Manuscript. E don.var. 41 4°. Clear and distinct Ethiopian writing.

¹⁸ *Doctrina Christiana, Armenice*, Amstelodami 1667.

¹⁹ *Philologica Coptica, Arabica et Ebraica*. 213 p. (The old catalogue notes: Considered to be in Theodori Petræus' hand.). Manuscript. E don.var. 32 4°.

²⁰ *Historia de Suleimano Muslimanorum Sultano victoriosissimo, Turcice conscripta et en Latinum versa a Theodoro Petraeo. Lugduni Batavorum, Typis et impensis auctoris*. 1664, with dedication to Frederik III; but then followed by a second title page with the year 1671 and with dedication to Christian V. 102 sh. Manuscript. E don.var. 38 4°. Beautiful, regular Arabic (Ottoman-Turkish) hand; elegant, distinct Latin writing. The text is firm and well-proportioned, as if it were the final version.

²¹ *Chronologia Chattai, nunc primum in Latinum versa a Th. P. et Scatim Kandi, Lugduni Batavorum. Typis et sumptibus Auctoris*. Manuscript. E don.var. 40 4°.

²² Cod.Arab. 19, Cod.Arab. 29.

²³ Cod.Copt. 1, Cod.Arab.Copt. 1.

²⁴ E don.var. 38 4° (cf. also note 20 above); 39 4° (cf. also note 26 below); and 40 4°.

among them one with Süleiman's story with inserted leaves with Petræus' notes and the draft for a translation,²⁵ and one manuscript with just a draft for translations.²⁶

Cod.Arab. 19 contains Petræus' personal dedication to the king in Arabic, which is a counterpart in highly emotional Arabic style to his symmetrically arranged Latin-Greek version on the opposite page. The Arabic text in translation runs as follows:

“This Koran is bestowed on the great king,
and widely known monarch,
our ruler Frederik the Third,
son of the ruler Christian the Fourth,
lord of the two kingdoms Denmark and Norway,
may God in the highest let his rule continue,
make his Throne be immortal and his dominion infinite!
Sent from Holland, from Leiden by the poor and humble servant,
respectfully
God's gift [= Theodor]
known as Son
of the Rock [= Petersen]
in the year 1664”.

The draft for a later, never used, dedication to the king ends, however, with the tart remark: “Mais faute d'argent on manque à faire beaucoup de choses! [For lack of money one fails to do many things!]”.²⁷ The king had not kept his word, Petræus' expenses were never recompensed and he was unable to pay the debt he had incurred in expectation of support from the king.²⁸ He died in extreme poverty, and most of Petræus' roughly 30 oriental manuscripts did not come to The Royal Library, but were acquired by the Electoral Prince of Brandenburg.

²⁵ See note 20, above.

²⁶ E don.var. 39 4°. With draft for dedication to Christian V in Arabic and Turkish.

²⁷ Iversen 1962 (note 14 above), pp. 107–108, with source reference E don.var. 38 4°. — Ilsøe 1999 (note 1 above), p. 252.

²⁸ Ilsøe 1999 (note 1 above) reproduces pp. 253–254 an application for this, dated 30. January 1664, from Petræus to treasurer Christoffer Gabel.

ORIENTAL MANUSCRIPTS BOUGHT AT THE AUCTIONS OF THE BOOK COLLECTIONS OF FREDERIK ROSTGAARD AND CHRISTIAN DANNESKIOLD-SAMSØE

The Royal Library acquired a small number of oriental manuscripts at the auctions of Frederik Rostgaard's collection in 1726 and Christian Danneskiold-Samsøe's in 1732. Some of the manuscripts found their way from Rostgaard to Danneskiold-Samsøe and from there to Otto Thott, a few arrived directly at The Royal Library, while others were incorporated in other collections in this country or abroad. Far from all of them have been identified in the library's collections, nor have those bought by Hans Gram,²⁹ director of The Royal Library 1731–1748.

FREDERIK ROSTGAARD

Frederik Rostgaard³⁰ was state archivist, senior secretary, trust founder and one of the most prominent Danish book collectors of the eighteenth century. In 1690–1699 he made a study tour of universities in Germany, Holland, England, France and Italy, and he brought home considerable collections of manuscripts and printed books.

In 1725 Rostgaard experienced financial difficulties and had to sell his property in Købmagergade and his library, which at the time of the auction contained 7,840 printed books and 1,068 manuscripts.³¹ The collection included many rarities and treasures, as well as an oriental print shop with Arabic, Persian and Turkish types, which Rostgaard had bought in 1712 in Amsterdam through Mathias Ancheren.³² In 1726

²⁹ Hans Gram, 1685–1748. *DBL*², vol. VIII, pp. 255–257 — Ilsøe 1999 (note 1 above); Gram's time as librarian is dealt with on pp. 86–108.

³⁰ 1671–1745. — Brief biography in *DBL*¹, vol. 14, pp. 337–338; *DBL*², vol. 20, pp. 189–193; *DBL*³, vol. 12, pp. 404–406. — Detailed biography in Chr. Bruun: *Frederik Rostgaards Liv og Levnet* 1–2, Cph. 1870–1871. — F. Løkkegaard in *Københavns Universitet 1479–1979*, vol. 8, 1992, p. 488. — Stig T. Rasmussen in *Fund og Forskning* 35, 1996, p. 267, and in *Umisteligt. Festskrift til Erland Kolding Nielsen* (Inalienable. Festschrift to Erland Kolding Nielsen) Cph. 2007, pp. 183–192.

³¹ Described in the auction catalogue *Bibliotheca Rostgardiana, in duas partes divisa, quarum Prior Impressos Libros (7,123), Altera Manuscriptos (1,068) exhibet. Vendenda Hafniæ, Anno 1726, a.d. 7. Januarii & seqq.* 57 oriental mss. are listed pp. 443–450. — Detailed description in appendix 7.

³² 1682–1741. *DBL*², vol. I, pp. 293–294. Theologian, orientalist (dissertation 1704 on Rabbinical terminology). 1720–1731 vicar in Tårnby and Copenhagen (Trinitatis). 1731 he was passed over at the appointment of a professor of theology and instead appointed bishop of Ribe.

Rostgaard donated the print types to the University of Copenhagen. It was his wish that the students via the print shop would be induced to practice the oriental languages. And in a grant, which he established in 1736, it was stipulated that the University Library should receive an annual interest income for the purchase of rare books in the fields of botany, natural history or oriental languages.

Of Rostgaard's 57 oriental manuscripts, 24 were bought by Hans Gram,³³ director of The Royal Library, and 26 by Christian Danneskiold-Samsøe,³⁴ — of which Otto Thott³⁵ in 1732 bought a number, which in 1786 together with Thott's other oriental manuscripts were incorporated in The Royal Library.³⁶ 6 were bought by Mathias Ancheren, and 1 by Marcus Wöldike.³⁷ Rostgaard's collection included 30 Arabic manuscripts (of which 4 Korans), 10 Hebrew, 3 Coptic, 3 Turkish, 2 Persian, 2 Armenian, 2 Malabar, 2 Chinese, 1 Syrian, 1 Ethiopian and 1 with several languages.

CHRISTIAN DANNESKIOLD-SAMSØE

Christian Danneskiold-Samsøe³⁸ was a book collector and was in close contact with Hans Gram. At his death the collection amounted to 7,500 volumes of printed books and 522 manuscripts.³⁹ Numbers 1–120 and 236–357 in the catalogue were set aside in advance for The Royal Library.⁴⁰

³³ 1685–1748. *DBL*², vol. VIII, pp. 255–256.

³⁴ 1702–1728. *DBL*², vol. V, pp. 589–590.

³⁵ Otto Thott, 1703–1785. *DBL*¹, vol. XVII, pp. 336–338 *Fund og Forskning* 37 (see note 36 below).

³⁶ Addressed by Stig T. Rasmussen in "Otto Thotts orientalske håndskrifter identificeret på grundlag af Det kgl. Biblioteks Arkiv E 63" (Otto Thott's Oriental Manuscripts Identified on the Basis of RL's Archive E 63), *Fund og Forskning* 37, 1998, pp. 299–324.

³⁷ 1699–1750. *DBL*², vol. XVI, pp. 373–374. Professor of theology and for a time also of Hebrew; treated 1722–1733 in 6 volumes Moses Maimonides' writings on the forbidden foods and contributed 1734–1737 to the translation of the Talmud treatise *Chagiga*. Famulus at The Royal Library in the 1720s.

³⁸ 1702–1728, *DBL*², vol. V, pp. 589–590.

³⁹ Described in *Bibliotheca Daneschioldiana seu Catalogus Librorum B.M. Illustrissimi Domini Dn. Christiani Comititis de Daneschiold in Samsoe, Baronis in Lindenborg et Hoegholm, Equ. Avr.S.Reg.Maj.Dan.&Norv. Cubicularii clavigerorum ordine, ac inter rei maritimae curatores primi. Auctio illorum habebitur Havniæ a d. X. Januar. seqq. An. MDCCXXXII.* Havniæ E Typographéo S.Reg.Maj. [2], 441 p. — Detailed description in appendix 8.

⁴⁰ *På Papir, Pergament og Palmeblade ... Skatte i Det Kongelige Bibliotek* (On Paper, Parchment and Palm Leaves ... Treasures in The Royal Library), Cph. 1993; p. 77. — Ilsøe 1999 (note 1 above), pp. 93–94.

No more than 19 of Rostgaard's and Danneskiold-Samsøe's manuscripts, which have later been incorporated in the library's collections, have been identifiable.⁴¹ One might wonder that so few of the oriental manuscripts have come to The Royal Library, despite the fact that the library's director, Hans Gram, initiated many of the purchases. The explanation might be that Gram also acted as commissioner for other interested parties.

THE LIBRARY AT GOTTORP CASTLE 1735 — ADAM OLEARIUS' PERSIAN JOURNEY

The Royal Library's archive E 32 contains a group of 11 not further specified oriental manuscripts, mentioned collectively as having been transferred from Gottorp, while a further three indicate Gottorp as provenance: Cod.Pers. 22 (medical compendium); Cod.Pers. 42 (history); and Cod.Pers. 84 (Sa'di's *Gūlistān*).⁴²

Adam Olearius,⁴³ who along with much else, was court librarian at Gottorp Castle, dates the establishment of the castle's library⁴⁴ to 1606, although an earlier book collection already existed for the use of the prince (in 1590 comprising 667 titles). According to the oldest records from 1633 the library contained 57 Greek manuscripts, 126 Latin — and, listed among the Greek, a "Liber Arabicus MS". In 1650 the Dutch philologist Nicolaus Heinsius noted during his visit to Gottorp 1 Koran manuscript and 5–6 other "Codices Arabici". A slightly later, undated, list features 554 manuscript titles in 442 volumes.

Adam Olearius participated 1635–1639 in a Holstein delegation, which was dispatched to Persia for the purpose of establishing a trade

⁴¹ List in appendix 9.

⁴² Eschel Lohmann: *Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Gottorpiensis*. Dated 17 September 1735.

⁴³ 1599–1671. — *Vermehrte Neue Beschreibung Der Muscovitischen und Persischen Reyse [...]* Welche zum andern mahl heraus gibt Adam Olearius Ascanius / der Fürstlichen Regierenden Herrschafft zu Schleswig Holstein Bibliothecarius und Hoff Mathematicus. Schleswig Im Jahr MDC LVI [1656]. Hrsg. von Dieter Lohmeier. Tübingen, 1971, Nachwort, pp. 3*–42*; with complete bibliography pp. 63*–72*. — First edition published in 1647.

⁴⁴ The library and its holdings are dealt with in detail in Ilsøe 1999 (note 223), pp. 405–434. — Furthermore by Dieter Lohmeier in "Gottorperbibliothek: Et dansk krigsbytte fra Den store nordiske Krig" (The Gottorp Library: Danish Spoils from The Great Nordic War), *Fund og Forskning* 37, 1998, pp. 63–102, a revised version of the chapter "Die Gottorfer Bibliothek" in *Gottorf im Glanz des Barock*, 1997, vol. I, pp. 325–348.

connection via Russia. It did not succeed, partly due to Persian reserve and the Holsteiners' unrealistic notions, for example with regard to how much silk they could purchase, and partly because of fierce Russian and Swedish opposition. The tangible results were some *curiosa* for the ducal cabinet of curiosities at Gottorp Castle and about 30 Persian manuscripts. In connection with the transfer to Copenhagen of the majority of the castle library's manuscripts and books as a result of the abolition of Gottorp entailed estate in 1713 after the Great Nordic War, a list was prepared in 1732 of 328 titles, receipted by the then director of The Royal Library, Bernhard Møllmann. In 1749 a further 25 manuscripts followed with the transfer of a total of 9,927 volumes of printed books. The library's stock was distributed over 19 subject groups, among which no. 5 included oriental languages.

Among the 353 manuscripts, which were transferred from Gottorp to The Royal Library, there were three identified Persian manuscripts and 11 unidentified, just mentioned as a group. A similar number had been sold in 1672 to The Royal Library in Berlin.⁴⁵ In 1649 Olearius had donated an Arabic manuscript to Wolfenbüttel.⁴⁶

Cod.Pers. 22 is dated 1104 H (1692 CE) and thus does not belong to Olearius' acquisitions. The two identified manuscripts, originating from Olearius' Persian Journey 1636–1639, are as follows:

Cod.Pers. 42: *History of the World*, probably written in Gottorp by the Persian Haqqwirdi, who accompanied Olearius from Persia to Gottorp in 1639 and stayed there for some years. The story begins with the Creation and continues with Adam, Job, Abraham, Joseph, Alexander with the Two Horns (Alexander the Great as a mythical figure) and Jesus. The text ends with Ali, Hasan and Husayn — the major figures of Shiism. On the title page Olearius has described the text in Latin: "Historia De Creatione Mundi, quomodo a Persis juxta Alcoranum ejusdemque paraphrasin per Zsafer Saduk [Ğa'far al-Ğadiq, the 6th imam of shi'ism] factam creditur. Per Hakwirdi Persam conscripta."

Cod.Pers. 84: *Gūlistān* by Abū 'Abd Allāh Muşarrif al-Dīn Sa'di (c. 610 H / 1213 CE – 691 H / 1292 CE). Sa'di's works are very varied. The major works are *Bustān* ("The Garden") and *Gūlistān* ("The Rose Garden"). *Bustān* is speculative poetry, *Gūlistān* consists mainly of anecdotes in rhyme prose. *Gūlistān* paints a vivid picture

⁴⁵ Dieter Lohmeier 1971 (note 43 above), Nachwort, p. 40*, note 168.

⁴⁶ Dieter Lohmeier 1971 (note 43 above), Nachwort, p. 36*, note 141.

of Persian society for better or for worse, with its tensions between rich and poor thrown into relief by a down-to-earth common sense philosophy. This common sense transformed into striking images and powerful linguistic form has secured Sa'di's position as an even now frequently quoted poet. — In the margin of the manuscript Olearius has written notes in Latin, undoubtedly as a preparation for his German translation.⁴⁷ The manuscript had been given to Olearius by a local sheikh, who taught him Persian shortly after his arrival in Iran. Olearius writes about him in his travel account,⁴⁸ 4. Book, chapter 19 "How we lived in Schemachie, what we have seen there, and about certain festivals"; p. 434; quoted from a Danish translation from 1673–1675 in Karen Brahe's library;⁴⁹ "The Mullah in the same school was a cheerful and devoted man, named Maheb Aali, he showed me great friendship and obligingness in teaching me the language: In the same way also an Ohnbaschi or Captain, named Imamculi, Maheb Aali's good friend, the two taking it in turn to visit me, teaching me their language, and I teaching them ours, yes and finally, when they thought that they would come under suspicion because of religion (and not without reason as far as some of our people were concerned) started visiting at night time."

Gûlistân, "The Rose Garden", is presented in 5. Book, chapter 25: "About the Persians' academies and free arts"; p. 618: "They have composed Oratoriam [introduction to oratory] in brief Præ[ce]ptis [directions], and also poetry, but in practice they read them both together, as their oratorical and well as historical manuscripts are endowed with verse, including many fine moralia and ingenious languages; on account of the meticulousness of the language they often prefer to read first of all Kûlûstan [Gulistan] as the most famous poet throughout the

⁴⁷ *Persianischer Rosenthal. In welchem viel lustige Historien / scharffsinnige Reden und nützliche Regeln. Vor 400. Jahren von einem Sinnreichen Poeten SCHICH SAADI in Persischer Sprach beschrieben. Jetzo ober von ADAMO OLEARIO, Mit zuziehung eines alten Persianers Namens HAKWIRDI übersetzt / [...]* — Hamburg, 1654.

⁴⁸ *Vermehrte Neue Beschreibung Der Muscovitischen und Persischen Reyse* (note 43 above).

⁴⁹ Under the signature C.V. 4–5. The quotations here are previously published in *Den arabiske rejse, danske forbindelser med den islamiske verden gennem 1000 år* (The Arabian Journey, Danish Connections with the Islamic World Through 1,000 Years). Forhistorisk Museum, Moesgård 1996, in Stig T. Rasmussen: "De persiske og arabiske rejser i 1600–og 1700-tallet — træk af den videnskabelige udforskning af den islamiske verden" (The Persian and Arabian Journeys in the 1600s and 1700s — Characteristics of the Scientific Exploration of the Islamic World), pp. 44–65.

Orient, Schich Saadi has done, and [which] one year ago [1654] [has been] translated into German [by Olearius himself]; for he displays a delicious oratorical manner of speaking and offers many wise political rules, which he puts into verse; And there is no one in Persia who can read and write that does not own this book or — if they want to appear learned and well brought up — know it by heart, which you easily and with pleasure notice in their conversations on all occasions, at home or elsewhere, since they often quote a verse of his containing a proverb or a parable."

THE ARABIAN JOURNEY 1761–1767

The Arabian Journey — the Danish expedition to Egypt and Yemen dispatched by Frederik V — was originally planned with Biblical language research in mind, but developed into a regular scientific expedition due to the impression of the overwhelming interest of the entire European academic world. A main task for the participants in The Arabian Journey, especially for the expedition's philologist F. C. von Haven, was to purchase Arabic and Hebrew manuscripts for The Royal Library as set out in § 11 of the royal order of 15 December 1760:⁵⁰

"If the travellers can purchase manuscripts at a reasonable price, then they are entitled to do so up to a sum of 2,000 Rigsdaler in current Danish coin. If their opinions differ when choosing the manuscripts, due to an in itself commendable love of their own discipline, the scientist may have the disposal of $\frac{2}{3}$, the philologist of $\frac{1}{3}$ and the mathematician of $\frac{1}{6}$. However, they are not to consider the beauty and value of the manuscripts, but the usability of their content, and lastly — their age. According to the instruction they are not requested to purchase transcripts of the Koran, which one can find much cheaper in Europe after every Turkish war. Moreover, were they to purchase them or touch them, they might sometimes incur threats from the Moslems. Nor should they bring along ascetic books or prayer books, and preferably no Arabic poetry, although the purchase of such manuscripts is not forbidden, if there is good reason to do so. The objective is, however, mainly

⁵⁰ Stig T. Rasmussen (ed.): *Den Arabiske Rejse 1761–1767. En dansk ekspedition set i videnskabshistorisk perspektiv* (The Arabian Journey 1761–1767. A Danish Expedition Seen in a Scientific-Historical Perspective), Cph. 1990, p. 67.

to acquire manuscripts dealing with natural history, geography and history, and also the old codices [manuscripts] from the Hebrew or Greek Bible, at a pinch also old transcripts of Arabic Bible translations. Among Hebrew manuscripts they should prefer those, whose age — and particularly the obsolete and those that deviate from the form of present letters — make them valuable, or those that deviate from present Masoretic texts in such a way as could be of interest to the critics.

Most of the Arabs' medical manuscripts are only of limited usability, but as those, which contain something about smallpox, may deserve some attention, you should particularly bear them in mind when contemplating the purchase of medical manuscripts. If written lexica are offered for sale, then those should be preferred that are not yet used by Golius and Giggeius [the authoritative Arab dictionaries of the time].

We wish and hereby expressly demand that all purchased manuscripts without exception be sent by the travellers to Our royal library in Copenhagen, sent to the in § 9 stated address [Lord Steward count Moltke], respectively, or delivered upon the return."

36 manuscripts were purchased in Istanbul, and 74 in Cairo, of which 7 in Hebrew, and a further 8 in Yemen. In all 118 manuscripts.⁵¹

Under the date 16. December 1761 in his travel diary, von Haven writes about one of the purchases:⁵²

"I had made the acquaintance of a young Sheik at the French Drogueman, who was his instructor in the Turkish language. After he had sometimes brought me Arabic books for sale, I tried if it was possible to obtain from him a catalogue of all the Arabic manuscripts, which are to be found in the great and famous Mosque al-Azhar. I had heard that Mr le Grand, when staying in Egypt, had managed to acquire something like that; despite the fact that

⁵¹ List of the acquired manuscripts in appendix 10.

⁵² *Min Sundheds Forliis. Frederik Christian von Havens Rejsejournal fra Den Arabiske Rejse 1760-1763* (The Shipwreck of my Health. Frederik Christian von Haven's Travel Journal from The Arabian Journey) / pub. by Anne Haslund Hansen and Stig T. Rasmussen, Cph. 2005; pp. 292-293. The excerpt has previously been published in Rasmussen 1990 (note 50 above), pp. 330-331.

he himself did not mention anything about it, when I spoke to him in Constantinople. Mr Fourmon[t], in his brief description of Cairo, the title of which I have mentioned elsewhere, says that such a catalogue exists in the library of the King of France. The aforesaid Sheik was agreeable to the task, he negotiated, and after having contacted the top Sheik, who is the librarian, he proposed an exorbitant price for his pains and for the permission to copy the catalogue. After much haranguing, as one must always struggle with a Turk in all kinds of negotiations, we agreed on the amount of 10 Zermahbuf, besides paying something towards the copyist and the paper. But he demanded the 10 Zermahbuf in advance, before being willing to start the work. Since his honesty was unknown to me, I refused to pay him in advance. The interpreter would not vouch for him, he himself, on the other hand, would do nothing without this condition. So I had to hazard it; but found a middle course, which was not giving him the entire sum. I gave him just 10 Battak, which equals 850 Medines, and he was to have a total of 1,100 Medines. The remainder was 250 M: He then promised to get the copy started at once. The difficulty was to find a competent scribe. One was found, who for the entire assignment demanded 15 Zermahbuf. I chose another, who demanded 25 Medines for each instalment, which was not counted according to what he wrote, but after each 10 sheets in the catalogue, which belonged to the library itself. It had about 650 pages, but badly and illegibly written."

The manuscript — now Cod.Arab. 172 — bears the name of the author Muḥammad 'Īsā al-'Ašmāwī al-Mālikī al-Azharī and the title *Daftar al-kutub fī Ġāmi' al-Azhar* [Register of the books in the al-Azhar mosque]. The Royal Library's manuscript catalogue 1851 characterizes the manuscript thus: "Neschi festinanter quidem, sed satis distincte scriptus, optime conservatus" [A somewhat hastily, but sufficiently clearly written naskhi (body type), in extremely good condition]. — Later examinations have shown, though, that it is not a question of a catalogue as such, but of a general bibliography, a list of all the then known books — and this probably corresponds quite well with what was contained in al-Azhar's library: all acknowledged books were there. And it explains why not one single Koran manuscript was included: It goes without saying that Islam's central university mosque had the Koran.

In 1779 the orientalist Jacob Georg Christian Adler⁵³ composed a list of 146 oriental manuscripts in The Royal Library,⁵⁴ primarily Arabic, beginning with the Kufic Korans, which were particularly favoured by Adler,⁵⁵ but also 16 Indian (Telugu and Tamil) with Christian missionary content.

A few years later, the director of The Royal Library 1781–1787, Jón Erichsen⁵⁶ in his *Udsigt over den gamle Manuscript-Samling i det store Kongelige Bibliothek*,⁵⁷ (Survey of the old manuscript collection in the great Royal Library) Cph. 1786, lists a small number of the near-oriental, and only Arabic and Persian. By way of introduction, Erichsen writes:

“I must remain content merely to report the finest results of what I, with my colleagues, councillor and assistant librarian *Broager* and MA *Nyerup*, have been able to discover about this collection, by listing and organising it anew, and will begin with the Oriental.

A few of these can be traced to having been in the library from ancient times; but most of them by far are the fruits of the journey to the East arranged by our highly blessed King Friderich the Fifth, principally to Arabia, in order to further Eastern learning on the whole, and particularly the Holy Writ’s interpretation, for which his Royal Majesty has recently and most graciously given his permission to collect those left by blessed professor *von Haven*, and which have hitherto been in the University Museum. Finally, a collection has been added, primarily of Turkish or Persian and partly of Arabic, mostly handwritten books, which professor *Kratzenstein*⁵⁸ has acquired from the East Indies after Dr. *Flor*,⁵⁹ and which he in 1786 has handed over to the king, on the occasion of the agreement reached with regard to his apparatus instrumentorum. The Malabar codices, written on palm leaves,⁶⁰ are supposed to originate from the Danish East Indies Mission. Those among these books, which

⁵³ 1756–1834. — See list of persons p. 173.

⁵⁴ RL’s archive E 42: *Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Regiae Havniensis secundum materias digestas*. 1 vol. In it: Index librorum Arabicorum et hebraic. Manuscriptorum. — Manuscript list in appendix 11.

⁵⁵ Resulting in the dissertation *Descriptio codicum quorundam cuficorum in Bibl. regia Hafniensi et ex iisdem de scriptura cufica Arabum observationes novae*, Altona 1780.

⁵⁶ 1728–1787.

⁵⁷ See appendix 12. — Online available at The Royal Library’s website.

⁵⁸ See list of persons p. 188.

⁵⁹ See list of persons p. 180.

⁶⁰ Described by J. G. C. Adler; cf. above, and appendix 11.

are in Arabic-Kufic writing, are all known from our prof. *Adler*’s description, Alt. 1780 I 4to.⁶¹ The Hebrew and Chaldaic are to a certain extent likewise from *Kennikot*’s Bible work,⁶² for which they have been partly used. Of the other Arabic and others, professor *Adler* has at my request (as I am so far from being an orientalist, that my condition has even forced me to forget my Hebrew), besides the information which he has already passed on to the learned world about some of them in *Eichhorn*’s Repert. für die Bibl. und morgenl. Lit. 15 Th. N. VIII p. 265 o.s. stated as the most important.”

OTTO THOTT’S COLLECTION

Otto Thott⁶³ was a statesman and book collector. He studied jurisprudence, history and philosophy in Germany, The Netherlands, England and France, and upon his return made his career in government administration. As first deputy he was 1746–1759 head of the College of Finance and in 1758 became a member of the Privy Council. As a result of prime minister Bernstorff’s fall in 1770, he was dismissed, but reinstated after the fall of the king’s powerful advisor Struensee in 1772, and continued until his death as a member of commissions and governing bodies.

Thott’s true interests seem to have been books and manuscripts, and in the end his library included 116,395 volumes, besides 15,000 dissertations.⁶⁴

The auction of the Thott book collection took three and a half years, from 1788 to 1792, and followed the publication of the 11 volumes of

⁶¹ See note 55 above.

⁶² See Egon Keck: “De hebraiske manuskripter og Kennicott-bibelen” (The Hebrew Manuscripts and the Kennicott Bible), in Rasmussen 1990 (note 50 above), pp. 339–346.

⁶³ 1703–1785 (DBL), vol. 17, pp. 336–338). — E. C. Werlauff: *Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn* (Historical Information about the Great Royal Library in Copenhagen). 2. ed. 1844; particularly pp. 222–231 and 260–262. — Palle Birkelund: “Det Thottske biblioteks sidste dage” (Final Days of The Thott Library) in *Fra de gamle bøgernes verden, Festskrift fra en Kreds af Husets Venner, udsendt i Anledning af Firmaet Herman H. J. Lyng & Sønns 100-årige Bestaaen som videnskabeligt Antikvariat 1853–1953*, Cph. 1953, pp. 83–110. — Harald Ilsøe has in “Hvordan så Otto Thotts bøger ud?” (What did Otto Thott’s Books Look Like?), *Fund og Forskning* 35, 1997, pp. 65–94, examined the book covers in Thott’s library more closely. — The text here is an excerpt from *Fund og Forskning* 37, 1998, pp. 299–324 (note 36 above).

⁶⁴ Werlauff 1844 (note 63 above), p. 260, note y.

the printed *Catalogus Bibliothecae Thottianae*. Just over half of the collection, c. 60,000 volumes, was acquired by The Royal Library, which also by testamentary disposition received Thott's manuscript collection of 4,154 numbers, as well as 6,059 books printed before 1530.

1795 saw the publication of volume VII of the catalogue, which describes the manuscripts with the exception of the oriental ones. Among the book collection's manuscripts there were 76 numbers of oriental origin, and in The Royal Library's archive no. E 63 entitled *Donationis Thottianae Pars prior complectens Libros manu exaratos* there is a record of this under the heading *Bibliothecae Thottianae codicum manuscriptorum Arabic. Persic. Turcicarum et Sinensium*.⁶⁵ The list is in Latin with book titles in Arabic and Hebrew writing; a few descriptions are in Danish. The list is nine pages long; on the tenth page there is an appendix in Latin and a note in Danish by Jón Erichsen,⁶⁶ (head) librarian at The Royal Library 1781–1787.

"These manuscripts listed here have by the executors of the revered Thott estate been properly donated to The Great Royal Library, which is hereby confirmed and is duly acknowledged: Copenhagen 28. September 1786. — [sign.] J. Erichsen".

The manuscript collection is mentioned by Fr. Ekkard in *Københavns Vejviser* (Copenhagen Directory), 1794,⁶⁷ under the heading "About The Great Royal Library":

"At the east end of the hall, adjacent to the State Archives, is placed the older royal manuscript collection, which the late *konferensråd* (an honorary title) Erichsen has arranged in the present order, and of which he himself in 1787 published a brief overview,⁶⁸ that quickly familiarizes the visitor with the most important manuscripts in the collection, and to which almost 100 have been added. Count

⁶⁵ RL's archive E 63. — List of the acquired manuscripts in appendix 13.

⁶⁶ See above pp. 92–93.

⁶⁷ *Topografisk og økonomisk Lommebog over Københavns Mærkværdigheder, samt Post=Taxter og Reise=Router indtil Trondhjem, Aalborg og Hamborg; Saa og Stæmpelpapiirs=Taxterne. Tillegemed Vejviseren til de Flestes Boepæle*. Kjøbenhavn 1794 (Topographical and Economic Notebook of the Peculiarities of Copenhagen, as Well as Post Rates and Travel Routes to Trondheim, Aalborg and Hamburg; Also stamped Papers Rates. Also Guide to Most Addresses. Copenhagen 1794).

⁶⁸ Further details above pp. 92–93.

Thott's manuscript collection, of which the catalogue is now being printed, is not yet displayed: as most lovers of knowledge tend to ask for printed books, and these therefore had to be properly arranged first of all".

"There are some Chinese paintings in the older royal manuscript collection, as well as a number of portraits of Arab Khans, all decorated in gold and with similar foliage round the edges. The same portraits are also to be found in the Thott manuscript collection".⁶⁹

"Two large firmans⁷⁰ written in gold (decrees, passports, permissions e.g. for Europeans to carry out research in Islamic lands) of the Ottoman grand master, in long golden paper cases [that] looked like perspectives, are found among the Thott manuscripts; and likewise a long rolled-up Arabic calendar, written in gold and decorated with foliage.⁷¹ Of more recent Hebrew manuscripts the Thott donation contains most noticeably a large Torah or Pentateuch,⁷² on parchment rolled-up according to ancient custom, with a long shroud of linen, onto which scenes illustrating important Jewish customs are stitched in silk. When the shroud in Thott's library was torn from the Torah, and stamped upon because the minions were unaware of its worth, and the bag that held the Torah was only made of cotton. Mr. David Amsel Meier⁷³ has for this purpose recently donated a clean shroud with printed Hebrew writing, as well as a bag of brocade, trimmed with silver lace. But a cupboard is still needed, where this holy book ought properly to be placed, such as is the custom in the Synagogue.

Another puzzling thing is explained here for readers who do not know the religious arrangements of the Jews. Each affluent head of family is obliged to make sure that a Torah is written: but in order to claim the merit of this act, he himself must write the first and last word. In case errors may have been made in the writing such a copy must not be used in the Synagogue. Now the Thott collection

⁶⁹ Rotul. 3.

⁷⁰ Not identified; not evident from E 63 (cf. note 36, and appendix 13).

⁷¹ Perhaps Rotul. 2: "Rotulus Calendarium Turcicum a.H. 1168 = Ch. 1755 elegantissime exaratum exhibit." [A scroll with calendar for the year 1168 after Hīgrah = 1755 CE, very beautifully executed].

⁷² Cod.Heb.Rotul. 30.

⁷³ 1755–1813 (DBL). Danish merchant and financier, 1808–1811 advisor to Frederik VI.

contains just such a snippet from Genesis,⁷⁴ in which there must have been some mistakes; which is why nobody has wanted to pay for the work, and thus the first word has not been added. Otherwise there is also a small parchment roll with Haman's story, which is read in the Synagogue when the Jews celebrate the day where their forefathers frustrated Haman's treacherous intentions for them. The Haman story is called Megilloth, or more recently Megilles.⁷⁵

The smallest Hebrew book in Thott's donation is the Jews' daily prayer book, with painted figures, depicting the customs in relation to prayer.⁷⁶ A rather large calligraphed folio contains towards the end cabbalistic figures, and is called Ez Chajim or the tree of life.⁷⁷ The title page is decorated with a frontispiece, a pen drawing depicting Moses and Aron. This copy, as well as others belonging to Jewish experts in Copenhagen and Elsinore, was made by an old scribe, Jehudah of Altona.

In the Royal Cabinet you also find the handwritten Damulish Bible translation on palm leaves,⁷⁸ strung on silk cords, with which each Biblical book is also bound together. (Since this entire translation is printed in Tranquebar, it is located in the Nordic hall). Among the Thott manuscripts we also find pieces of that Bible; as well as a few leaves bound together in a ring, which are thought to be letters".

The collection's pivotal point is *religion* (17 Arabic titles, 2 Persian, 2 Turkish, 5 Hebrew, 1 Armenian and 1 Indian), with *literature* (8 Arabic, 9 Persian) and *languages* (5 Arabic, 2 Turkish) next in order, *natural science* (4 Arabic, 1 Turkish) and *history* (2 Arabic, 2 Turkish, 1 Persian) comes next. The collection rounds off with various more practical documents (1 law, 1 passport, 1 calendar) and illustrated works (1 album with portraits of Mogul princes, 1 South-Indian manuscript with drawings), as well as sundry literature (2 Chinese manuscripts, 1 bundle printed Arabic and Persian books, 6 texts and fragments not described in detail).

⁷⁴ Cod.Heb. 15.

⁷⁵ Ashkenazi-Yiddish-inspired pronunciation.

⁷⁶ Cod.Heb. 32.

⁷⁷ Cod.Heb. 43.

⁷⁸ Cod.Tamul.[Christ.] 14.

J. J. REISKE'S ARABIC MANUSCRIPT COPIES

Johann Jakob Reiske⁷⁹ studied Greek and Latin 1728–1732 in Halle an der Saale, and 1733–1738 Arabic in Leipzig, after it turned out to be impossible to continue the classical studies he had begun. In 1738 Reiske went to Leiden. In the beginning, he had to earn his living as a proofreader. The salary was insultingly low, and in other ways, too, Reiske fell out with the orientalisists in Leiden,⁸⁰ so that in the end he was forced to sell his library and register at the medical faculty, where he studied for the next four years. During that time, however, Reiske continued to transcribe Arabic manuscripts,⁸¹ now mainly historical texts as opposed to the previous poetic ones.

In June 1742 Reiske left Leiden and returned to Leipzig. During the years 1746–1758 he just managed to survive as proofreader, private tutor and translator. In terms of scholarship, Reiske primarily read and wrote about Greek texts, but a few Arabic texts did appear in print. Wartime circumstances brought Reiske to the post of headmaster at the St. Nicolai School in Leipzig in 1758. In 1764 he married Ernestine Christine, and for her first birthday after the marriage he gave her a little book with samples of Mutanabbi's Arabic poetry.⁸² The last ten years of his life, Reiske was engaged in scholarly work and correspondence with learned people throughout most of Europe. Carsten Niebuhr was among Reiske's guests in 1771.

The Danish book collector P. F. Suhm⁸³ acquired Reiske's manuscripts in return for an annual pension to his widow, and, together with the rest of Suhm's library, the Arabic manuscript copies⁸⁴ came to The Royal Library in 1796.

⁷⁹ 1716–1774. — Biography in *Allgemeine Deutsche Biographie*, vol. 28, 1889, pp. 129–130. — Autobiography in *Johann Jacob Reiskes von ihm selbst aufgesetzte Lebensbeschreibung*, Leipzig, 1783. Reiske's Arabic manuscripts are listed pp. 152–172, his printed works pp. 178–182.

⁸⁰ *Lebensbeschreibung* (note 79 above), pp. 24–26.

⁸¹ Until the invention of photocopying accurate transcriptions were invaluable to the philologists.

⁸² *Lebensbeschreibung* (note 79 above), p. 92.

⁸³ 1728–1798. Biography in *DBL*, vol. 15, pp. 558–570.

⁸⁴ An annotated list of 51 numbers is found in *Lebensbeschreibung* (note 79 above), pp. 152–167, 28 of which are verified in The Royal Library's collections in appendix 14.

JENS LASSEN RASMUSSEN'S MANUSCRIPT CATALOGUE 1814

*Catalogus manuscriptorum codicum Persicorum, Arabicorum atque Turcicorum Magnæ Regiæ Bibliothecæ quem sub auspiciis Illustrissimi et celeberrimi Dni. D. G. Moldenhawer [...] conscripsit J. L. Rasmussen*⁸⁵ anno MDCCCXIV. 1 vol,⁸⁶ includes 85 Persian manuscripts (of which 58 from P. J. Flor) and 250 Arabic manuscripts, in all 335, entered in a regular, beautiful and legible hand, probably done by a professional scribe, as corrections, marginal notes and 43 later additions have been made in a somewhat less legible hand by Rasmussen himself, as it appears from a note in the catalogue.⁸⁷

Rasmussen was an orientalist with a particular interest in Arabic. He took his theological degree from the University of Copenhagen in 1806, and wrote his dissertation in 1811 (*De monte Caf. Commentatio*, on Arabic popular cosmographic conceptions). In 1811–1813 he made a study tour of European universities and *i.a.* studied with the founder of Arabic philology, Antoine Silvestre de Sacy⁸⁸ in Paris. In 1813 he became a senior lecturer, and 1815 professor of Eastern languages at the University of Copenhagen, where he became the first person also to teach spoken Arabic. He published works on philological and historical subjects, *i.a.* a Hebrew grammar and an influential dissertation in commercial history on *The Arabs' and Persians' commerce and relations to Russia and Scandinavia in the Middle Ages*, 1814 (translated into Swedish, English and French; 1825 revised edition in Latin); furthermore *Historia præcipuorum Arabum regnorum rerumque ab iis gestarum ante Islamismum*, 1817 (with *Additamenta*, 1821) and *Annales Islamismi s. Tabulæ synchronistico-chronologicæ chalifarum et regum Orientis et Occidentis*, 1825 — both with texts published on the basis of manuscripts in The Royal Library. — By far the majority of the catalogued manuscripts have been identified in *Codices Orientales Bibliothecæ Regiæ Hafniensis*,⁸⁹ *Pars II* 1851 and *Pars III* 1857.

RASMUS RASK'S GREAT ORIENTAL JOURNEY 1816–1823

The Royal Library's unique collection of Iranian Avestan manuscripts and significant collection of Indian manuscripts were acquired for the

⁸⁵ 1785–1826. — See list of persons p. 197.

⁸⁶ RL's archive E 70. — See appendix 15.

⁸⁷ The question is dealt with in note 5 in appendix 15.

⁸⁸ 1758–1838. — See list of persons p. 198.

⁸⁹ See below pp. 103–104.

University Library by the Danish philologist Rasmus Rask⁹⁰ during his journey across Russia and Caucasus to Persia and India in 1816–1823. Supplements arrived with acquisitions made by N. L. Westergaard⁹¹ during the latter's journey to Persia and India 1841–1844. In his travel journal⁹² Rask provides detailed information about the acquisition of the Avestan manuscripts:

"Sept. 29. [1820] I disembarked [in Bombay] on a boat that came aboard to receive the shipping papers. Capt. Campbell went with the same boat; I had with me all my Bombay letters and first visited Mr. Shotton, who received me in quite a friendly manner, and accepted several of my letters to dispatch. From there I went to Capt. Fearon, who at once led me to governor Elphinstone. The latter received me exceptionally warmly and assigned me a room in a house close to his own, which was rented by the province. Capt. Fearon offered me tiffin at his home and then took me to my lodgings. I dined with the governor, except at times when I was invited (elsewhere). He was a very learned man and in every way a perfectly [above the line: excellent] man.

30. Onboard to collect Shotton's things and some more of my own besides the ones that had been collected by captain Fearon's soldiers the previous day. With the help of a Parsee servant I acquired several necessities [in the margin: Oct.] in the way of clothes etc. I now made the acquaintance of several gentlemen.

1. Capt. [Mors?] led me to Mr. Erskine and Dr. Taylor, whom we did not find at home. Major Tovi invited me for a walk together with Mrs. Gray on Sunday evening. I saw Major Willes at the governor's. My letter to government secretary Wardin was dispatched.

2. Monday evening attended a ball at the governor's. I there made the acquaintance of the vicar, as well as Mr. Simson and Mr. Wilkins, a nephew of the author of the Sanskrit grammar. The former lent me some books.

3. I dined with Mr. Erskine together with Dr. Taylor and started reading Hindustani with [above the line: language] tutor [in Arabic letters: Dusabhai].

⁹⁰ 1787–1832. — See list of persons p. 196.

⁹¹ 1815–1878. — See list of persons p. 204–205.

⁹² NKS 389^{ek} 8°.

4. Wednesday was the fire worshippers' (or as they call themselves *izdānparsat*) New Year's Day, my language teacher, whom [Shotton] had arranged for me, was one of these Parsees. Also Dr. Jukes had visited me and given me a new remedy for the boil on my right hand.

5. I hired a Palenkin. Saw Mr. Bost, Dr. Juke's brother and delivered my parcel to Major Mackintosh in his office. The governor had lent me Wilson's Sanskrit dictionary and seen several of my rare books. I could not find a Portuguese language teacher and Shotton seemed to have gone off me a little, Willes seems not to like me very much. However, I now had all the necessary books available to study Hindustani and Sanskrit in earnest.

8. On the Sunday the fire worshippers' priest Mulla Piroza visited me, also the Parsee tradesman Ardashir; they did not [in the margin: He insisted that they still spoke Dari in the village or hamlet Khûrâskân near Ispahan] want to partake of anything, nothing much was said as Mr. Wilkins dominated the conversation most of the time, especially with Piroza, with whom he argued heatedly about the authenticity of [Desatten?] etc. He stayed with me until 3 o'clock and informed me about several places in Hitapadesa, which Hamilton has misunderstood.

10. At the lunch table I saw Sir George Cooper, who invited me to stay in his house, whenever I came to Madras. I had dinner with Dr. Taylor, where for the first time I heard a Brahmin read Sanskrit, borrowed the Sanskrit N.T. from Dr. Taylor.

Next after Hindustani I spent the time partly examining Desatir, without much result, and partly reading a little Portuguese with Mr. L. M. de Sousa and another gentleman, whom he recommended, both were half-blacks and not very strong neither in their own language nor in English. Instead they wanted me to teach them French, but we did not advance much in either direction.

25. But for the last month in Bombay my main occupation was to discover the lost knowledge of Zend and Pahlavi. In spite of all translations of Zend-Avestan in Pahlavi, Persian, Sanskrit, Gujarati and French, this language is completely dead. The same applies to a certain extent to Pahlavi, but there are some who insist that they know it. Mulla Piroz did not pretend to know either, but Destur Edeljî alleged to understand both fairly well. I approached his protector [in the margin: following Erskine's advice] and supporter, the wealthy merchant Hormezdji [Z?]omanji, who really did send

me the Destur, but prevented him from passing on his knowledge, which did seem to be highly limited and of little value. Munshi Dusabhai procured for me some pieces of Zend-Avestan and Dr. Juke's Access to the literary society's book collection, where I got Anquetil's Zend-Avestan and Memoires in 30 Tome of Mem. Des Infor. & bell. Lettres. The last being of exceedingly poor value. [...] [in the margin: Capt. Gordon introduced me to the Rev. Mr. Hall, an American missionary, who understood Marathi. The other missionary Mr. Horner seemed to be a very educated man and showed me great kindness in lending me books etc.]. I visited Mulla Piroz several times and he returned the visits, but learned nothing and received nothing from him that could further my examination of Zend and Pahlavi. He did not even show me his Zend and Pahlavi books, despite my asking him, because, as he said, I had brought my Munshi with me. Nonetheless, he revealed to him in Guzeratic that he would direct me to Fedumji Mirzbanji, who would sell me everything he owned in these languages. By the help of my Munshi, I brought this deal to fruition, albeit with much effort and pains, since I got 1,000 Rupies on loan from Mr. Shotton, apart from these I bought several strange pieces elsewhere (Edeljî, Dusabhai etc.).

The Governor had offered to lend me money, when he was travelling to the northern parts of his governorship and when I visited him on Malabar Hill, he asked how much I would need, I answered between 500 and 600 Rupies. He later gave me a written order to Captain Fearon to pay me 600 without me having to worry about repaying it. This made it impossible for me later to ask for more when I concluded the aforesaid book deal, so I was forced to borrow from Mr. Shotton. The Governor proposed me as member of the literary society in Bombay, after having asked me if I would accept it. Erskine pledged his support for me in the society's assembly, as I saw from the message about my acceptance from Major Kennedy in a letter, which reached me in Jâpûri. In the meantime I heard from Mr. Gray that Capt. Close was going to Gvalior, as a British resident at Seindeak's court, and that he would like to have me come along for the sake of company; I later received a written invitation from himself; and as I immediately found him to be an excellent man, learned and friendly, I had no hesitation in changing my initial plan of going first south by sea, then by land to Tranquebar and Madras and from there to Calcutta; I finished my dealings with Ferdumji as soon as possible and accepted Captain Close's offer.

26. From Kundahar I wrote home to [crossed out: Prof. Bülow, Müller and Nyerup] [in the margin:] my Commiss. and Prof. P. E. Müller about my discoveries in Zend, which letters I sent to Erskine to be dispatched by sea to the Danish envoy in London. Erskine had in fact offered, when I said goodbye to him, to be at my service while I was absent. From Bombay I had with Dr. Jefferys written via Teheran and Constantinople to [crossed out: my Commiss. and Prof. Müller] Nyerup and Bülow.

12. [Dec.] On the way I had spent any spare time taking care of my Zend and Pahlav books, as well as composing a list of them, reading Portug., Hindustani etc."

The 33 Avestan manuscripts bought by Rask are briefly catalogued by N. L. Westergaard in *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis*, vol. I, Hafniae 1846, pp. 111–115. Rask's own manuscript descriptions are published in *Collected, in part unpublished, dissertations by R. K. Rask, published after the author's death by H. K. Rask. Part three. Together with a complete list of all the author's manuscripts etc.* Copenhagen 1838; 33 Avestan mss. pp. 4–9, 162 Indian mss. pp. 10–26 (of which, however, a small number in modern Persian and Urdu, as well as a few in other languages such as Thai and Burmese). The 10 manuscripts bought by Westergaard, are described on catalogue cards in the Oriental Collection. The nine most important of Rask's and Westergaard's manuscripts, as well as excerpts from a further two, are published in *Codices avestici et pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis; published in facsimile by the University Library of Copenhagen* / ed. by Arthur Christensen, 1931–1944, 12 vol. The manuscripts have since been transferred to The Royal Library.

D. G. MOLDENHAWER

Daniel Gotthilf Moldenhawer⁹³ studied philology and theology in Göttingen from 1773. He took Danish employment in 1777 as professor of philosophy at the University of Kiel in particular to lecture on oriental languages. In 1778 his appointment was as an extraordinary, and from 1779 as an ordinary professor. From 1783 he became professor of theology at the University of Copenhagen. In 1788 he was appointed head librarian at The Great Royal Library, where for 35 years he made a great contribution in turning the library into an actual scholarly library.

⁹³ 1753–1823. — See list of persons p. 191–192.

Among Moldenhawer's many advantageous auction purchases, the acquisition of the Thott library amounting to 50,000 volumes (1786), P. F. Suhm's book collection (1796) and the Kall manuscript collection (1822) meant *i.a.* a considerable extension of the library's oriental and orientalist holdings. During Moldenhawer's tenure the library's collections grew from 100,000 to 300,000 volumes. In 1809 Moldenhawer submitted plans for a large-scale publication of the library's manuscript collections, but the economic conditions prevented the plans from being realized. His private manuscript collection⁹⁴ was donated to The Royal Library in 1824, by his heirs.

In 1836 Moldenhawer's successor, E. C. Werlauff,⁹⁵ assessed The Royal Library's oriental manuscript collection at a total of 601,⁹⁶ prior to the first major comprehensive catalogue:

CODICES ORIENTALES BIBLIOTHECAE REGIAE HAFNIENSIS, PARS I–III, HAFNIAE 1846–1857

The manuscripts acquired on The Arabian Journey 1761–1767 had further significance for The Royal Library, since this large group of manuscripts had for the first time been systematically acquired, and was thus instrumental in the implementation of the cataloguing of the oriental manuscripts in the catalogue series *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis* 1846–1857.⁹⁷ Prior to this cataloguing, 13 of the expedition's purchased manuscripts had in 1786 been transferred from the university's Natural History Museum,⁹⁸ where they had arrived on account of their content; and 134 oriental manuscripts were transferred

⁹⁴ List of the oriental mss. in appendix 16.

⁹⁵ 1781–1871. Head librarian 1829–1861. — See list of persons p. 204.

⁹⁶ RL's archive, Records, Old Series, no. 890: Werlauff's record of 28 December 1836 of the oriental mss.

⁹⁷ Digital facsimile on Oriental Collection's homepage. — A comprehensive correspondence about the origin of the catalogue is to be found in RL's archive A 8: No 1555–1557 kps. XX: The Oriental Manuscript Collection [...] and -catalogue. — Later additions to vol. 1 are placed in RL's archive E 100: *Codices Orientales ... Tilføjeelse til Pars Prior. Haandskrevne Fortegnelser over senere Erhvervelser* (Addition to Pars Prior. Handwritten Records of Later Acquisitions), — see appendix 17.

⁹⁸ Record of this in *Supplementum Librorum Orientalium in itinere Arabico collectorum per Dr. von Haven sed ex Museo rerum Naturalium Universit. Hafn. per Dr. Brünnich auctoritate Regia in Bibliothecam regiam majorem translatorum 1786*. — See appendix 10.

in 1845 from the University Library.⁹⁹ One may, therefore, consider the acquisitions from The Arabian Journey as the catalyst that started the process that caused The Royal Library's oriental manuscript collection to develop from a collection of curiosities into a scholarly library.

Perhaps even more important for the implementation of the cataloguing, were Rasmus Rask's and N. L. Westergaard's above-mentioned Persian and Indian acquisitions, as the great linguistic interest of the time was centred around the Indo-European languages. The first volume of the catalogue, published in 1846, therefore included the Indian manuscripts, with the Avestan manuscripts in an appendix. Because of the Three-Year War 1848–1850, volume II containing Hebrew and Arabic manuscripts did not appear until 1851, and volume III in 1857, with descriptions of smaller collections in a number of languages, among them modern Persian, Turkish and Urdu, as well as a few manuscripts in Syrian, Ethiopian, Coptic, Armenian, Mongolian and Malayan, and also a "Georgian Grammar" attributed to Rasmus Rask.

The catalogue is written in Latin with quotations from various oriental alphabets (however, not all: *e.g.* Ethiopian, Coptic, Armenian and Tamil are missing; probably the print types were not available and in the meagre post-war years it would not have seemed sensible to spend money on acquiring them for such a limited purpose). For the most part the descriptions are quite thorough as far as content is concerned, but scanty with information on provenance.

No South East and East Asian manuscripts (apart from two Malayan), and only a single Central-Asian manuscript (Mongolian) are described in the catalogue. Not until later did any significant collections within these areas arrive, *i.a.* as results of the Danish Central Asian Expeditions in the 1930s, 1940s and 1950s.

JOHANNES ØSTRUP: NOVELS IN OTTOMAN TURKISH

Johannes Østrup,¹⁰⁰ who was lecturer in Islamic culture 1898–1918, and professor 1918–1937, travelled widely in the Near East, and was particularly interested in modern social conditions and colloquial language

⁹⁹ Svend Dahl: "Det Kongelige Biblioteks orientalske Håndskriftsamling. Hovedtræk af dens historie og katalogisering", i: *Øst og Vest. Afhandlinger tilegnede Professor Dr. phil. Arthur Christensen på Halvfjerdsdaarsdagen* (The Royal Library's Oriental Manuscript Collection. Main Features of its History and Cataloguing, in: *East and West. Dissertations Dedicated to Professor Dr. Phil. Arthur Christensen on the Occasion of his 70th Birthday*). Cph. 1945, p. 34.

¹⁰⁰ 1867–1938. — See list of persons p. 206.

and purchased more than 200 novels in Osmanli (Ottoman Turkish). Østrup writes in his *Memoirs*:¹⁰¹ about one of the most prominent authors of the time, Ahmed Midhat (1841–1916):

"Among the Turks, whom I during this stay [in 1899] had the opportunity of meeting, the most interesting was the famous author *Ahmed Midhat* [...]. He was the characteristic type of the transition of old Turkey to the new, which was just emerging. He had one foot in each of the two worlds, and his massive figure was firm as a rock.

As a young student Ahmed Midhat had joined the ranks of the Young Turks, but his plain common sense had quickly steered him away from them [...] and [he had] joined the Sultan, who — not being accustomed to literary persons' company — rewarded him handsomely with good positions and high honours [...].

Ahmed Midhat was not only a civil servant, but also — and especially — an author, and he worked both as a translator and as an original writer. In his capacity of translator he had set himself the task of sharing with his countrymen the most important achievements of European culture, and with incredible diligence he translated quantities of French works on technology, natural history, philosophy etc. I am not sure he himself understood everything that in this way flowed through his exceptionally fast pen, but it certainly looked good that books covering all these subjects were also available in Turkish.

As an original author, Ahmed Midhat also became the creator of the modern Turkish novel, and his main literary achievement was that he adopted the broad, distinctly popular style,¹⁰² which had been created by professional fairy-tale storytellers.

Due to low levels of literacy, the Orient has always favoured oral story telling over reading, and this also led to all kinds of moral instructions being couched in a free, poetic form; this was the kind of gilding which should induce people to swallow the bitter pill; we also know this from both Indian animal fables and from the parables in the New Testament. Apart from the moral narrative, the fantastic fairy tales provided entertainment for the people, and already during the Middle Ages, café life in the towns attracted professional storytellers, who each evening could entertain the guests

¹⁰¹ Pub. 1937; pp. 41–43, here in extracts.

¹⁰² A similar observation has been made by Arthur Christensen concerning Persian literature, cf. below pp. 110–111.

with edifying or amusing stories. The secret was to do as princess Scheherazade did in "The Arabian Nights" (the subject of a dissertation Østrup wrote in 1891, which is still worth reading, and of which he translated large parts into Danish in 1927–1928) and stop at such an exciting point that one could be sure the audience would turn up the following evening in order to get the next instalment, so that they might once again place a mite on the storyteller's plate.

In contrast to other oriental writers, Turkish narrators have preferred not to stick exclusively to the princesses and dragons and trolls from the world of fantasy; they have developed what one might call the middle class story, scenes from everyday life, with the main emphasis on the correct rendering of this, with an ironic touch here and there. It is characteristic for the Osman Turks, unlike most of the nationalities surrounding them, that they have a great sense of wit and humour; the Arabic Bedouin is usually dead serious — he thinks himself too dignified to dare to laugh — and the Egyptian Fellah is childishly frivolous; but the Turk can produce some really witty remarks. This sense of humour, often combined with a shrewd eye for the small weaknesses of fellow beings, has left its mark on Turkish proverbs and also penetrated into the professional storytellers' performances.

It was this genuine folksy tone, which Ahmed Midhat incorporated into literature, and which for a long time made his novels very popular reading; now, under the Turkish republic, the Turks have acquired other literary ideals."

After the spelling reform in 1928, which abolished the Arabic alphabet in written Turkish, a number of the Osmanli Turkish novels have nevertheless been rewritten time and again, and each time more and more Osmanli words of Arabic and Persian origin have been exchanged for more originally Turkish — *i.e.* East Turkic words. The collection therefore provides excellent opportunities for illustrating this ongoing language purification.

EYSER'S COLLECTION

Johan Eyser¹⁰³ was employed at the University Library in Copenhagen from 1906. He had studied Latin, Greek and German up to the prelimi-

¹⁰³ 1879–1947. — See list of persons p. 178. Lively descriptive memories of Eyser in Dumreicher: *Mellem Bøger og Biblioteker* (Among Books and Libraries), Cph. 1959, pp. 81–83.

nary exam for his MA degree, but his main interest became Pāli (middle Indian), and at the University Library he became responsible for the Indian manuscripts and the Iranian (Avestan and Pahlavi),¹⁰⁴ brought back by Rasmus Rask and N. L. Westergaard, and for which Eyser has written a comprehensive introduction.¹⁰⁵ He worked energetically for the conservation of the manuscripts and participated in the 16. International Orientalist Congress in Athens in 1912. There he also spoke about the plans for their cataloguing and suggested a facsimile edition¹⁰⁶ to secure the content, if the manuscripts in their physical form were to perish. After the congress, he travelled to Istanbul, where he spent his own money on purchasing 53 manuscripts — 17 Arabic, 13 Persian, 21 Turkish and 2 Arabic-Turkish — which he donated to the University Library. Eyser writes:¹⁰⁷

"My return journey from Athens took place via Turkey, and here in Constantinople I had the exceptional luck to acquire from a Turkish antiquarian bookseller a collection of oriental manuscripts, which had belonged to a recently deceased Turkish Dervish, a Moslem scholar, whose remaining library had for the most part been destroyed in one of the fires previously very frequent in the old Stambul. The Swedish diplomatic representative in Constantinople, chamberlain C. Anckarsvärd, who also handled Denmark's diplomatic interests in Turkey, showed me great kindness in letting the manuscripts be deposited in the Swedish legation, until I had settled my account with the Turkish bookseller and via the legation and the Danish Foreign Ministry could have them sent home to Denmark.

A subsequent critical examination of the collection which contained 53 Arabic, Persian and Turkish manuscripts, undertaken by professors Arthur Christensen and J. Østrup, showed that the manuscripts, among which several were very old, were indeed extremely valuable. Under these circumstances I decided to donate the entire collection to the University Library, and in his capacity as president of

¹⁰⁴ See above under Rasmus Rask.

¹⁰⁵ "Vore verdensberømte gammeliranske Haandskrifter" (Our World Famous Old-Iranian Manuscripts), in: *Ex Bibliotheca Universitatis Hafniensis*, Cph. 1920, pp. 144–182.

¹⁰⁶ Realized 1931 ff in *Codices avestici et pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis; published in facsimile by the University Library of Copenhagen* / ed. by Arthur Christensen, 1931–1944, 12 volumes — cf. above under Rasmus Rask.

¹⁰⁷ In his autobiography in the College of Arms, having been awarded the cross of the order of chivalry 2 October 1937.

the Royal Academy of Science, His Exc. Professor Vilhelm Thomsen, who from the very beginning had been very interested in these manuscripts, then took the initiative to having the two above mentioned scholars prepare a descriptive catalogue in French.¹⁰⁸

"Later I have at my own expense had the manuscripts carefully conserved so that they now represent an extremely beautiful collection."

Eyser became very attached to Vilhelm Thomsen,¹⁰⁹ assisted him continuously in various ways, accompanied him on foreign travels, and prepared a bibliography of his works.¹¹⁰

ARTHUR CHRISTENSEN'S PURCHASES IN IRAN 1914

Arthur Christensen¹¹¹ was the first professor of Iranian philology at the University of Copenhagen.¹¹² During his journey to Iran in 1914¹¹³ he acquired 158 Persian manuscripts,¹¹⁴ to supplement the 143 in the old collection,¹¹⁵ as well as 97 Arabic mss.,¹¹⁶ predominantly with Shiite content, thus balancing the existing collection's mainly Sunnite texts. Arthur Christensen writes about the purchases:¹¹⁷

¹⁰⁸ Arthur Christensen and J. Østrup: "Description de quelques manuscrits orientaux appartenant à la Bibliothèque de l'Université de Copenhague", in: *Oversigt over det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger* 3-4, 1915; pp. 255-284.

¹⁰⁹ 1842-1927 (*DBL*). Philologist, professor of comparative philology at the University of Copenhagen 1887-1913. Famous for his interpretation in 1893 of the Runic-Turkish Orkhon-inscriptions from the 700s. — More about Eyser's close connection to Thomsen can be found in the autobiography in the *College of Arms* and in Dumreicher 1959 (note 103 above), pp. 82-83.

¹¹⁰ *Festschrift Vilhelm Thomsen, zur Vollendung des siebzigsten Lebensjahres am 25. Januar 1912 dargebracht, von Freunden und Schülern*, Leipzig 1912. — Bibliography pp. 222-236.

¹¹¹ 1875-1945. Professor 1919-1945. — See list of persons p. 176.

¹¹² Biography by Kaj Barr in *Københavns Universitets Festskrift*, Nov. 1945, pp. 131-141, and Mette Søltoft in *Arthur Christensen, iransk filologi og jagten på det indo-europæiske, en videnskabshistorisk rejse*, postgraduate dissertation, CphUniv/ToRS/CNA, 2002.

¹¹³ About which he wrote *Hinsides det kaspiske Hav, Fra en Orientrejse ved Krigens Udbrud* (Beyond the Caspian Sea, from an oriental journey at the outbreak of war), Cph. 1918.

¹¹⁴ Described in *COMDC* vol. 8.1, in course of publication. — Papers concerning the acquisitions are available in New Royal Collection (NKS) 2688 fol., and Utilg. 319 and 578.

¹¹⁵ Described in *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis*, Pars III, Hafniae 1857. — About this catalogue, see above pp. 103-104.

¹¹⁶ Described in *COMDC* vol. 5.2, 2003.

¹¹⁷ *Hinsides det kaspiske Hav* (note 113 above), pp. 88-90.

"There was, however, one thing that I had to do before leaving. I had to arrange for some of the books bought in Teheran to be sent to Copenhagen. The fact is that the Carlsberg Foundation had placed at my disposal a sum of money for me to buy manuscripts and lithographed prints, which the Foundation intended to hand over to the University Library, and at the same time I had undertaken for The Royal Library to purchase manuscripts, which had a particular value because of their artistic design (miniatures etc.), and also, as far as possible, manuscripts concerning the Bahà'i religion. While my task as far as The Royal Library was concerned was clearly defined, I had a free hand in terms of the choice of literature, I would procure for the University Library, and I had then decided first and foremost to supplement the library's stock of Persian classics with lithographed and handwritten texts, and thereafter to concentrate particularly on manuscripts, which dealt with subjects from the Shiite religion, as it seemed natural to me that the new Persia's national religion be represented as broadly as circumstances permitted in our University Library, which already, thanks to men like Rask and Westergaard, holds the best collection of manuscripts related to the old Persia's national religion (Avestan and Pahlavi literature), that exists anywhere."

"The value of the manuscripts depends partly on their rarity, partly on the binding, the quality of the paper and the elegance of the writing — it must, however, be said that an elegant hand often cloaks a poor text, as the calligraphers are less interested in the content. Finally, the age of the manuscript naturally affects the price."

The ordinary manuscripts are bought and sold purely for the content. But that is not the case with the so-called "illuminated" manuscripts, and I soon discovered that the plan of purchasing manuscripts with miniatures for The Royal Library was sadly not viable. European interest in Persian art had originally concentrated on old Persian carpets and earthenware, then illuminated manuscripts came into fashion. [...] If you are offered an old manuscript with miniatures for 100 or 200 Tumans, you can be absolutely sure that this is a case of forgery".¹¹⁸

"But if it is impossible for people not overly endowed with money to contemplate buying miniature manuscripts, then another kind

¹¹⁸ Page 90-91 in the travel account, Arthur Christensen gives a technical description of the forgeries in the manuscripts.

of illuminated manuscripts exists, which have not yet become the objects of speculation, and which can therefore still be obtained at reasonable prices. These are manuscript with Ser-i-lauh, *i.e.* a decorated frieze, sometimes executed with charming finesse and taste, in colours and gold above the first pages of the text, or of each main section or each chapter. [...]. It was these manuscripts with Ser-i-lauh that became the ones on which I concentrated my purchases for The Royal Library".¹¹⁹

The acquired manuscripts and printed works include the following subjects and types:¹²⁰ Poems and poetry collections (50 mss.). History, diaries and biography (26); particularly interesting are five diaries with travel accounts, three of them written by Nāṣer al-Dīn Šāh Qāğār (ruled 1848–1896).¹²¹ Arthur Christensen writes about them:¹²²

"Those, who devote themselves to classic Persian literature, have often been amazed at the almost complete immutability of the language from the very beginning, when it liberated itself from the restraint of the Arabic language, until our time, *i.e.* through the major part of a millennium. [...] The poetry was always detached from reality, the prose consisted mostly of abstract, theological and philosophical writings [...]. The ordinary life of the common person, with all its conditions, conversations in ordinary language about this and that, did not enter into literature at all.

A change occurred with Nāṣer al-Dīn Šāh Qāğār's travel diaries from the seventies and eighties in the previous [*i.e.* nineteenth] century. Here colloquial language was used for the first time in literature. It was, true enough, the colloquial language of the educated classes, but it did introduce many word and phrases which had been banned from the classical literature. This development

¹¹⁹ Selected ser-i-lauh reproduced in *COMDC* vol. 8.1 (note 342 below). — Arthur Christensen has written about "Boghaandværk og Bogkunst i Persien" (Book Craft and Book Art in Persia) in *Aarbog for Bogvenner* Vol. 2, 1918, pp. 22–46.

¹²⁰ I am indebted to fil.dr. Irmeli Perho for the table of contents. Irmeli Perho has described all the 270 Persian mss. incorporated in the library since the latest catalogue in 1857 (see above pp. 103–104), including Arthur Christensen's acquisitions, to *COMDC* vol. 8.1, 2014. — About *COMDC*, see below p. 137.

¹²¹ *Cod.Pers.AC* 48, 74, 88.

¹²² In *Kulturskitser fra Iran* (Cultural Sketches from Iran), Cph. 1937, p. 39 and 47.

continues especially in drama, and gradually the influence of the press had an impact."

"The approximation of the literary language to the spoken language, which began with Nāṣer al-Dīn Šāh Qāğār's travel diaries, has been continued to a great extent by modern authors.¹²³ Now it is not only a question of the large number of common words and phrases, which belong to the educated spoken language, but which had not been dignified enough to be used in classical literary language. Now the writers draw on language from all sources; they use vulgar terms, artisan and working class slang and jaunty phrases that reflect Iranian popular humour. Grammatical innovations of the spoken language are introduced. In novels the common people speak their own language. On occasion attempts are made to express the vulgar pronunciation in the written forms of the words. Dialect words and local expressions from the authors' native regions contribute to enlivening the style. A comic effect is achieved by making a caricature of the Turks', Armenians' or Europeans' pronunciation of the Persian language. For cultivators of New-Iranian philology, this entire development is exceptionally interesting and instructive, but at the same time it presents great difficulties, as all linguistic resources fail. Neither are the authors afraid of constructing new words, the meaning of which is not always equally transparent. It happens quite often that during the reading, one encounters difficulties, which even an expert Iranian cannot overcome. So the last resort is to ask the author himself. I have even experienced a case, where an author himself did not understand all the words in some dialect verses, which he had included in one of his short stories."

The collection furthermore includes Shiite Islam: tafsīr, ḥadīth, ethics, doctrine (23); prose literature: 16, of which 10 'adab and 6 narratives, of special interest here is folk literature from the decades around the year 1900; and fiqh, Islamic jurisprudence (9).

Within each of the subjects sufism, rhetoric, epistolography, magic,¹²⁴ medicine, genealogy, geography, astrology and Zoroastrianism some texts are available.

¹²³ Similar observations have been made by J. Østrup concerning Turkish literature, cf. above pp. 105–106.

¹²⁴ *Cod.Pers.AC* 5, described by Arthur Christensen in *Videnskabernes Selskabs Historisk-filologiske Meddelelser* III, 4, 1920.

One manuscript is an autograph:¹²⁵ the history of Iran from pre-Islamic time until 1904; it contains the author's autobiography and is interesting in that the latter part of the history, *i.e.* the 1800s, deals with the author's own time.

The collection also contains 60 lithographic printed books, incl. folk literature. These are ordinary books for everyday use, of which generally only a few are preserved, wherefore they are quite rare. Many are illustrated, a few signed by well-known artists. Christensen started his purchases of folk literature in Iranian already in the capital of Georgia Tbilisi (Tiflis) on his way to Iran.¹²⁶

"Secondly I wanted to purchase Ossetic folk literature. The Ossetes, who live in the middle of Caucasus, on both sides of the so-called "Grussian military road" from Vladikaukas to Tiflis, are likewise an Iranian people and speak their own language, which is most closely related to the North-Iranian language. [...] It was professor Andreas, who had pointed out to me the Ossetic folk books. "If you go to Tiflis," he told me, "do buy everything you can lay your hands on of Ossetic folk literature; they are small pamphlets, to be obtained for a few Kopecks, but their number is dwindling all the time; it is a dying literature, and soon it will cease to exist altogether"."

"During the three days of my stay in Tiflis, I rummaged through all the bookshops and bought everything I could find, and probably everything it was possible to get in Tiflis in terms of Ossetic literature. It was not really a great deal, altogether 11 pamphlets,¹²⁷ poems, comedies, Christian legends, an ABC, a brief account of the history of the Ossetes, an Ossetic translation of H. C. Andersen's "The nightingale".¹²⁸ A few Georgian and Armenian trifles I brought with me home to The Royal Library."

OTHER SPECIAL ACCESSIONS

During and immediately after the First World War a total of 125 manuscripts were purchased from booksellers in Europe:¹²⁹ 56 Laotian, 31

¹²⁵ Cod.Pers.AC 20.

¹²⁶ *Hinsides det kaspiske Hav* (note 335 above), pp. 18–19.

¹²⁷ The Ossetic titles are in REX, The Royal Library's OPAC.

¹²⁸ Catalogue signature 57,–76 8°.

¹²⁹ Primarily Markert & Petters in Leipzig, according to Svend Dahl 1945 (note 99 above).

Pali, 20 Arabian, 5 Javanese, 4 Armenian, 4 Persian, 2 Coptic, 1 Syrian, 1 Ethiopian, 1 Turkish.

THE INDIAN PANDIT LIBRARY, 1924

1,127 manuscripts, which together constitute an Indian itinerant scholar's (a pandit's) library, were acquired in 1924 by Poul Tuxen.¹³⁰ The Pandit Collection stems from Maharashtra and is a typical pandit library containing a large number of works within the branches of science, which a traditional Indian pandit is expected to master: Philosophy, including epistemology and logic, grammar, lexicography, poetry, medicine, mathematics, astronomy, astrology, law and justice, as well as eroticism. Add to this poetics and drama, as well as works of a religious nature. Neither Buddhist nor Jaina texts are represented, however, and there seems to be a preponderance of dharmaśāstra (jurisprudence). The manuscripts originating from the 1500–1800s are all written in the devanāgarī alphabet and for the most part written in Sanskrit; a smaller number is in Marāṭhī (37), Prākṛit (2), and Hindi (1). A very large part of the pandit collection's texts are unpublished, and the manuscripts can contribute substantially to the establishment of critical editions. It is, furthermore, possible to study regional differences in the transmissions, as The Royal Library owns manuscripts from both West, North, East and South India. And the many practical ritual instructions are of interest for the history of religions.

A handwritten list of this collection exists, probably made by Tuxen himself. However, the list is not very detailed in its descriptions: Many manuscripts appear with only one title, without mentioning the accompanying comments and sub-comments, just as several appear with the wrong or an inadequate title. Neither does the list explain the individual manuscript's condition, date, scale, scribe, owner's mark, stemmatic relations etc.¹³¹ There remains, therefore, a major cataloguing work, although all the texts of the pandit collections have a mini record in REX.

¹³⁰ 1880–1955. — See list of persons p. 202.

¹³¹ I am indebted to Helge Præstgaard Carlsen and Ph.D. Hartmut Büscher for substantial contributions to the survey. Hartmut Büscher has described a selection of the library's Sanskrit manuscripts in *COMDC* vol. 7.1 (note 196 below).

THE CHINESE COLLECTION¹³²

Right from its founding The Royal Library has held a number of books about China,¹³³ but it cannot be ascertained whether texts written in Chinese were present before the second half of the eighteenth century: In 1782 the king's reference library handed over among 60 works, a Chinese illustrated work on agriculture and sericulture;¹³⁴ in 1786 The Royal Library received from Otto Thott's collection a Chinese work with watercolours of 102 Chinese flowers;¹³⁵ and in 1796 the library received an important Chinese dictionary¹³⁶ from the book collector P. F. Suhm.

When the Cabinet of Curiosities was dissolved in 1827 two fragments of Chinese novels were added. As a special Danish curiosity, it should be mentioned that illustrations, single words and sentences particularly from the largest fragment, *Quanxiang Shuihu chuanzhuan* [*Tales of the river bank*],¹³⁷ printed in China about 1600, served as models for decorated panels at Rosenborg Castle¹³⁸ done by the Dutch lacquerer, Francis de Bray,¹³⁹ who had probably brought the book with him for this purpose.

The corvette Galathea's circumnavigation of the globe 1845–1847 resulted *i.a.* in the acquisition of 15 Chinese titles in 82 volumes on medical topics, purchased in Shanghai. During the second half of the

¹³² A detailed description is available in Bent Lerbæk Pedersen: "Tegn på papir. Den kinesiske samling i Orientalisk Afdeling på Det Kongelige Bibliotek" (Characters on Papers. The Chinese Collection in Oriental Department at The Royal Library), in *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 10. vol., no. 1, June 1995, pp. 13–31. — A summary description arranged according to subject is given in Andreas Hansen: "Det kgl. Biblioteks kinesiske Samling" (The Royal Library's Chinese Collection), in *Bogens Verden* XXV, 1943, pp. 145–157.

¹³³ e.g. P. Alvaro Semido Portuguese: *Relatione della Cina*, la Roma 1653 — see appendix 1; and *Regnum Chinae*, Leidæ 1639, as well as Gonsalos de Mendoza: *Historia rerum morumque in regno Chinae maxime notabilium*, Lat: 1655 Ant: — see appendix 5.

¹³⁴ *Geng zhi tu*, written 1210; this edition is from the late 1600s. OA 102–1449/MS.

¹³⁵ Thott 183 fol.

¹³⁶ *Kangxi zidian*. OA 102–193.

¹³⁷ OA 102–145/Mus.

¹³⁸ Described in "Prinsessens lakerede Tårnkammer på Rosenborg: Nyfund i forbindelse med en restaurering (The Princess' Lacquered Turret Room at Rosenborg: A New Discovery in Connection with a Restoration)," in *Nationalmuseets arbejdsmark*, Copenhagen 1989, pp. 128–142.

¹³⁹ Data unknown — perhaps son of the painter Salomon de Bray 1597–1664, who had 10 sons, of whom three others: Dirck, Jan and Joseph, are well-known painters.

nineteenth century, a few works were incorporated, donated by individuals who in one way or another had had contact with China.¹⁴⁰

In 1907 Knud Kring,¹⁴¹ who was employed at The Royal Library 1906–1908, prepared the handwritten register *Catalogus librorum Sinicorum bibliothecae Regiae Havniensis. Register and bibliographic examinations of the Chinese books etc. at The Royal Library in Copenhagen*,¹⁴² that describes the library's, modest Chinese collection at that time. The catalogue lists just over 600 titles, distributed on 32 subject groups chosen on the basis of specifically Chinese criteria:

"A system must be determined by that which is to be systematized, and [the one here chosen¹⁴³] classification is therefore accordingly based on an examination of the available Chinese literature rather than on a more or less a priori, European literature classification. — The book titles are translated as literally and completely as possible in proper consideration of a natural rendering in Danish. One cannot demand from Chinese book titles, as one cannot from European ones either, that they should indicate the nature of the content."

The most detailed description in the catalogue is the following (p. 18), which also throws a sidelight on censorship of books in China:

"Ta t'ang kuo¹⁴⁴ — — —

China — — —

(A manuscript richly illustrated with coloured hand drawings, without title, pagination, year and author specification. — The text is for the most part in verse. — Gift to the library from first lieutenant C. A. Schultz¹⁴⁵ 1 Sept. 1876.

He writes about it:

Alleges to be a collection of prophesies about the fate of the various Chinese dynasties right from the time of the T'ang Dynasty. It was published about 10 years ago, and as according to the explana-

¹⁴⁰ See Lerbæk Pedersen 1995 (note 132 above), pp. 20–25.

¹⁴¹ 1886–1918. — See list of persons p. 188.

¹⁴² Kept in Oriental Collection.

¹⁴³ Prepared by Maurice Courant (1865–1935), professor of Far Eastern languages in Lyon, France.

¹⁴⁴ OA 102–4/Mus.

¹⁴⁵ 1848–1904. — See list of persons p. 199.

tions of the soothsayers (or rather the explanations about its very abstruse and incomprehensible content, which obtained currency among the population) it was supposed to contain predictions about very great misfortunes, which would befall the present dynasty, it was suppressed by the government and cannot be acquired by purchase. I only succeeded in obtaining this copy by having it copied from a copy, owned by a Chinese friend.)”

In 1908–1918 Kring resided in China for business purposes, where he built up a considerable collection of Chinese literature, containing a small number of manuscripts and 550 titles in close to 10,000 volumes of printed books, particularly dealing with Chinese language and history, as well as editions of the Chinese classics such as Confucius’ collective works with accompanying commentaries. When The Royal Library succeeded in acquiring Kring’s large collection, which thereby doubled the library’s Chinese book holdings, the result was the establishment of the East Asiatic Collection, later the Oriental Collection.

During the decades around 1900, The Great Nordic Telegraph Company had a franchise in China, and three of the company’s Danish expatriate employees donated Chinese texts to The Royal Library: Arthur Bollerup Sørensen,¹⁴⁶ Sophus Black¹⁴⁷ and L. S. Münter¹⁴⁸ (who, however, donated in particular Tibetan and Mongolian block prints). In 1915 Bollerup Sørensen acquired 14 handwritten scrolls¹⁴⁹ from the Dunhuang caves, which together with a large collection of manuscripts in Chinese and about ten other languages had been sealed in the year 1038 and had remained untouched until about the year 1900. The 14 scrolls in The Royal Library contain 16 texts: 15 Buddhist and one Daoistic; four of the texts are of particular interest because of their rarity, one of them is unique.¹⁵⁰

¹⁴⁶ 1880–1932 (DBL³). Head telegraph operator 1901–1931. — See list of persons p. 175.

¹⁴⁷ 1882–1960 (DBL³). Telegraph manager. — See list of persons p. 175.

¹⁴⁸ 1877–1957. Telegraph manager. — See list of persons pp. 192–193.

¹⁴⁹ Described in further detail on the International Dunhuang Project’s website under British Library, which also provides access to digital facsimiles of the scrolls.

¹⁵⁰ See Lerbæk Pedersen 1995 (note 132 above), p. 26; and more detailed in Jens Østergaard Petersen: ‘The Dunhuang Manuscripts in the Royal Library of Copenhagen’ in *Analecta Hafniensia, 25 Years of East Asian Studies in Copenhagen* (ed. Leif Littrup), Copenhagen: Curzon Press, 1988, pp. 112–117.

In 1943, the cataloguing of the then Chinese collection, which included 1,200 titles in 19,000 volumes, was completed. Since then the collection has grown considerably, and with its more than 41,000 titles in 65,000 volumes it now represents a well developed basis for studies within classic Chinese language and culture as well as China’s contemporary history and modern social conditions. The entire collection is catalogued in REX.

THE MANJU COLLECTION

The collection of 105 Manju manuscripts and printed books¹⁵¹ was for the most part acquired by Kurt Wulff¹⁵² in 1922–1923, and a few by Kaare Grønbech¹⁵³ during the 2nd Danish Central-Asian Expedition¹⁵⁴ in 1938–1939.

Of special interest is an anatomical work¹⁵⁵ with drawings after Thomas Bartholin,¹⁵⁶ acquired by merchant P. A. Kierulff¹⁵⁷ in Beijing 1901 and in 1906 donated to The Royal Library.

The anatomical work was ordered¹⁵⁸ by Chinese emperor Kangxi¹⁵⁹ and was done by two Jesuit missionaries, who based the descriptions on

¹⁵¹ Catalogued by Walter Fuchs and Martin Gimm in *Aetas Manjurica. Klassische, moderne und bibliographische Studien zur Mandschuforschung* / herausgegeben von Martin Gimm, Giovanni Stary, Michael Weiers = Studi mancesi classici, moderni e bibliografici, Wiesbaden 1991, vol. 2, pp. 42–114.

¹⁵² See list of persons p. 205.

¹⁵³ See list of persons p. 183.

¹⁵⁴ See below pp. 122–133.

¹⁵⁵ MANJU 49, dated 1723. — Facsimile-edition in *Anatomie mandchoue, facsimilé du manuscrit no. II du fonds oriental de la Bibliothèque Royale de Copenhague* / publié sous les auspices de Abr. Clod-Hansen par Victor Madsen; traduction du texte mandchou par Vilhelm Thomsen. Cph. 1928. Catalogue signature 10,–171 2°.

¹⁵⁶ *Thomæ Bartholini, Archiatri Danici, Anatome quædam renovata*, Lugduni 1677. — Also German edition same year: *Neu verbesserte Künstliche Zerlegung dess Menschlichen Leibes*, Nuremberg. — Th. Bartholin (1616–1680) was a Danish doctor and anatomist, professor at the University of Copenhagen from 1648.

¹⁵⁷ See list of persons p. 187.

¹⁵⁸ The description here is based on Victor Madsen’s introduction to the facsimile edition 1928 (note 155 above).

¹⁵⁹ Ruled 1662–1722. On his instruction a comprehensive Manju dictionary was prepared, MANJU 59, published in 25 vol. in 1708; an extended edition in both Manju and Chinese, MANJU 62, was published in 1772. In Kangxi’s reign a manju version was also published of the new-Confucian main work *Xingli jing-i* in eight volumes, MANJU 58, and a translation of the new-Confucian rationalist Zhu Xi’s moral-philosophical

French anatomists' versions, but preferred Bartholin's drawings. The emperor made available three expert civil servants, two specially selected calligraphers, two well-qualified figure painters and a number of assistants for this work. For every 10 pages completed, the emperor wanted to see the result for approval. Three handwritten and hand-drawn copies were made, of which the first took 20 men eight months to complete. It is not known how the vendor came into possession of the copy that Kierulff purchased, or who he was, only that the acquisition took place immediately after the suppression of the Boxer Uprising in 1900–1901.

THE JAPANESE AND KOREAN COLLECTIONS

The collections of Japanese and Korean texts, predominantly printed books, were for the most part added in the twentieth century. Apart from general literature, the library owns a smaller collection of rather rare, Japanese printed books¹⁶⁰ and a small theatre library of about 100 *nô*- and *kabuki*-texts.¹⁶¹ A few of the older works in the collection cannot be found in the Japanese national bibliographies and are therefore particularly interesting.¹⁶² Several works are illustrated with woodcuts, among them a book from 1805 with colour-printed woodcuts of flora and fauna characteristic of the time,¹⁶³ which belonged to the German doctor Philipp Franz Balthasar von Siebold,¹⁶⁴ who in Dutch service resided in Japan 1823–1829 and who, apart from practical medical advice and instruction in western medicine, made a great contribution in terms of collecting and describing Japanese flora and fauna.

compendium for more than 1,300 years of Chinese history, *Zizhi tongjian gangmu* in 94 vol, MANJU 64. We should also mention the emperor's own brief dissertation from 1704 on astronomical triangulation, MANJU 29.

¹⁶⁰ 90 of the titles were described in 1991 by Peter Kornicki for *Union Catalogue of Early Japanese Books in Europe*, now in an online accessible database at National Institute for Japanese Literature (Kokubungaku Kenkyu Shiryokan) in Tokyo.

¹⁶¹ Donated by Willie Flindt. — See list of persons pp. 179–180.

¹⁶² OA 93–42 and OA 93–158. Digital facsimile versions in REX.

¹⁶³ OA 93–120. At the end of the book, Siebold has identified the birds and the plants in Latin according to Carl von Linné's system (*Systema naturae*, Lugduni Batavorum 1735; numerous later revised and enlarged editions; the 1758 edition is the earliest survey of fauna with binary nomenclature).

¹⁶⁴ 1796–1866. The main part of Siebold's text collection is found at the Cambridge University Library. The ethnografica brought back by him from his first voyage are to be found at Museum Volkenkunde in Leiden, ethnografica from his second voyage are in Staatliches Museum für Völkerkunde, Munich.

The Korean collection dates in the main from the second half of the twentieth century. The collection includes a representative selection of literature from both South and North Korea, the former acquired primarily through purchases and donations from the Korea Foundation, the latter via exchange and official gifts. In 1974, 70 volumes of older Korean (c. 80 titles) manuscripts and block prints were acquired.¹⁶⁵

ORIENTALIA FROM DAVID SIMONSEN'S LIBRARY

In 1932 The Royal Library acquired, through foundation funding, former Chief Rabbi David Simonsen's exceptionally extensive library,¹⁶⁶ which occasioned the establishment of the Judaica Department.

The first head of the department, Rafael Edelmann,¹⁶⁷ has given a fairly detailed description of Simonsen's library,¹⁶⁸ which substantially elaborates on Simonsen's own brief description.¹⁶⁹ The printed books amounted to about 40,000 volumes, of which 25,000 on Jewish subjects in Hebrew and Yiddish as well as in a number of other languages. Simonsen's manuscript collection included 137 Hebrew manuscripts (of which several with more than one text), 21 Arabic (here, too, several mss. with more than one text), 7 Judea-Arabic, 10 Persian, 3 Turkish and 2 in more than one oriental language.

The Hebrew manuscripts are all digitised.¹⁷⁰ The 21 Arabic ones are described in The Royal Library's catalogue series *Catalogue of Oriental*

¹⁶⁵ *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 25. årg., no. 2, 1974, p. 22; bought in South Korea by Hui Dong Shin (note 200 below).

¹⁶⁶ Simonsen's very considerable collection of Hebraica and Judaica, as well as his large letter archive, is dealt with in a separate publication about the Judaica Collection, cf. p. 80 above.

¹⁶⁷ 1902–1972 (*DBL*). Employed at The Royal Library 1933–1970: freelance employee 1933 with management of Simonsen's library as his special task, librarian 1939, senior librarian from 1945. From 1953 also lecturer in Jewish literature at the University of Copenhagen; honorary doctor same place 1966.

¹⁶⁸ In the article "Bibliotheca Simonseniana" printed in: *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen* 24, 1937, pp. 223–232. — Simonsen's Arabic and Persian mss. are listed in appendix 18.

¹⁶⁹ Published in the article "Meine Bibliothek" in *Mitteilungen der Soncino-Gesellschaft*, Neue Folge, Heft 2 (October 1932), pp. 34–39; reprinted in *Wir deutschen Juden, Deutsch-jüdische Kultur der Jahre 1871–1933 im Spiegel der Büchersammlung David Simonsens*, Heide in Holstein 1993, pp. 11–14.

¹⁷⁰ See Judaica Collection's homepage.

*Manuscripts and Xylographs etc. in Danish Collections.*¹⁷¹ The 10 Persian manuscripts are being catalogued.

Among the 7 Judeo-Arabic manuscripts, two collections of responsa¹⁷² by Mūsā ibn Maymūn/Moshe ben Maimon/Moses Maimonides,¹⁷³ the most prominent Jewish thinker of the Middle Ages, are the most outstanding. Simonsen's Muslim-Arabic interests concentrated particularly on *fiqh*, Islamic jurisprudence (9 out of 21 manuscripts), which fits in very well with his Hebrew collection's main emphasis on legal interpretations of the Hebrew bible; next dogmatics (Christian and Muslim, 4 manuscripts, of which two polemic), the Koran (3 manuscripts), Arabic philology (2 manuscripts), the Hebrew bible in Arabic translation (1 manuscript with a few prophet texts), Muslim prayers (1 manuscript) and Arabic manuscripts (1 with catalogue of an unidentified library).

The Persian manuscripts are of a more overall general sort: Epistolography (about the art of writing letters, 4 manuscripts), fiction (2 manuscripts: *'adab* (educative literary genre) 1, narratives 1), ethics (1 manuscript), *fiqh* (1 manuscript), *tafsīr* (Koran commentary, 1 manuscript), history (1 manuscript).

About the manuscripts Simonsen writes:¹⁷⁴

"Im Gegensatz zu vielen anderen wertvollen Büchersammlungen ist meine Bibliothek auf mein *spezielles Studium* und meine *persönlichen Neigungen* zugeschnitten. Mit anderen Worten: ich habe mehr Gewicht darauf gelegt, dass der Inhalt der Bücher für mich von Werte sei, als nach Art vieler Bücherfreunde danach gestrebt, Komplettes auf Spezialgebieten zusammenzubringen.

Mein Studium war von Jugend auf jüdische Theologie mit allen Hilfswissenschaften in weiter Ausdehnung, daneben Semitistik, auch wo diese Wissenschaft, speziell die Arabistik, nicht in nächste Berüh-

¹⁷¹ *Catalogue of Arabic Manuscripts: Codices Arabici Additamenta & Codices Simonseniani Arabici*, [by] Ali Abd Alhussein Alhaidary & Stig T. Rasmussen, COMDC, vol. 5.1, 1995.

¹⁷² Cod.Sim.Jud.Arab. 1 and 2. Both are digitised — see Judaica Collection's homepage. Responsa are authoritative answers to questions about the interpretation of the law and Jewish practice.

¹⁷³ 1138–1204 (*Stanford Encyclopedia of Philosophy*). Rabbi, philosopher, physician. He was born in Cordoba, lived for six years in Fez in Morocco, but spent most of his life (from 1166) in Cairo and wrote in Arabic as well as Hebrew. His rabbinical main work is *Mishneh Torah*, a 14 volume compendium on Jewish law, his philosophical main work, composed in Arabic, *Dalālat al-ḥā'irīn* (in Hebrew *Moreh nebukhim*), "Guide for the perplexed", which seeks to combine Judaism and Aristotelian philosophy.

¹⁷⁴ In "Meine Bibliothek" (note 169 above).

rung mit der jüdischen kam; sodann hatte ich immer historische Interessen, ganz besonders für Biographie und Kulturgeschichte."

"Von besonders schönen Sachen, die auch wissenschaftlich von grossem Wert sind, nenne ich nur zwei prachtvolle Folianten, die *erste Ausgabe* von Natan ben Jeschiel's talmudischen Wörterbuch "Aruch" (wahrscheinlich Rom, vor 1480)¹⁷⁵ und die *erste Mishna-Ausgabe* mit dem Kommentar des Maimonides (Neapel 1492).¹⁷⁶

"*Handschriften* zu sammeln hatte ich wenig Gelegenheit. Auch hier kommen vor allem zwei Sammlungen Responsen des Maimonides in Betracht. Zunächst erwarb ich aus dem Nachlass des Oberrabbiners Bernstein die Handschrift, aus der Mordechai Tama einen Teil hebräisch wiedergegeben und unter dem Namen "Pe'er Hador" veröffentlicht hatte. Den 2. Band erwarb ich während eines Aufenthaltes in Nauheim durch die Vermittlung meines Freundes Prof. Freimann, dem über Tarnopol aus Tiberias eine Anzahl Handschriften zugesandt waren mit der Bitte, dieselben bestens zu verkaufen. Selbstverständlich erheischte das Sammeln eine ungeheure Korrespondenz, und da ich viele Jahre ein recht zeitraubendes Amt inne hatte, wurden meine Nächte sehr kurz. Die vielfachen Katalogen sollten gemustert werden. Einmal fand ich die grosse arabische Bibliographie des Türken Hadschi Chalfa¹⁷⁷ (17. Jhdt.) zu einem recht mässigen Preis angeboten, weil der 7. Band, der viel später als das Hauptwerk gedruckt war, in diesem Exemplar fehlte. Ich kaufte das Werk. Dann hatte ich ein Paar Jahre bei der Durchsicht von orientalischen Katalogen aufzupassen, ob nicht jener 7. Band einzeln vorkommen sollte. Und er kam, und mein Exemplar war vollkommen."

"Es würde zu weit führen, wenn ich über alle Abteilungen meiner Bibliothek berichten sollte, über die Bibelausgaben, die Talmudkommentare, die religionsphilosophischen und historischen Werke, über die christliche Theologie und die Philosophie, über die vielen Briefsammlungen und biographischen Werke, jüdische und allgemeine Wörterbücher aller Art, und über die jüdischen und theologischen Zeitschriften. [...] Die Naturwissenschaften sind

¹⁷⁵ *Arukh*, [by] Nathan ben Jechiel, Roma [before 1480]. — In The Royal Library's incunabula collection: Inc.Haun. 4265.

¹⁷⁶ *Mishna* [with comments by Moses Maimonides], Naples: Josua Salomon de Soncino 1492. — In The Royal Library's incunabula collection: Inc.Haun. 2761.

¹⁷⁷ *كشف الظنون عن أسامي الكتب والفنون*, Lexicon bibliographicum et encyclopædicum, [ed.] Kâtip Çelebi, Gustav Lebrecht Fluegel, Leipzig & London 1835–1858. 1–7 in 8 vols.

sparsam bei mir vertreten, nur die Medizin, speziell die jüdisch-medizinische Literatur, hat ihren Platz. Reichlich ist dagegen die Erzählungskunst vertreten, wo Jüdisches, Orientalisches und allgemein Europäisches nebeneinander stehen. –

Vor dem vielen Erzählen wird zwar nicht der Erzähler, aber vielleicht der Leser müde, und so will ich schliessen."

THE DANISH CENTRAL-ASIA EXPEDITIONS IN THE 1930S, 1940S AND 1950S

During the period 1936–1952 three Danish expeditions were sent out to Central Asia. On all three expeditions, manuscripts and block prints were acquired for The Royal Library, apart from large collections especially for The National Museum, and in continuation of the expeditions two of the participants stayed in Asia for some time in the 1950s, which resulted in further important acquisitions for the library, so that the Mongolian Collection is now considered the best outside Russia and Mongolia itself, while the Tibetan is highly representative, and the Nepal Collection's Newari manuscripts offer a not extensive, but exceptional basis for study.

THE MONGOLIAN COLLECTION

In 1936–1937 Henning Haslund-Christensen¹⁷⁸ purchased in particular canonical Lamaistic literature in Mongolian. He writes about his research results in general:¹⁷⁹

"When in 1936 I left to examine the remains of the once so mighty East-Mongolian horde, my task was first of all to collect as many as possible of the still preserved memories of the past, before they disappeared without trace. I, therefore, visited the most remote camps and their inhabitants and lived with them for six wonderful months."

"It is around the camp fire in the evening that these frugal-living people relate experiences in that awesome nature, which take shape and are reproduced with the primitive man's strongly developed sense of the dramatic, until they assume the fantastic form of the legend, without ever losing their grasp on reality. And it is around

¹⁷⁸ 1896–1948. — See list of persons p. 184.

¹⁷⁹ In *Asiatiske Strejfflog* (Asian Forays), Copenhagen 1945.

the blazing fires in the camp's assembly tents that the exploits of the forefathers are narrated and celebrated, the old melodies and legends of the nomads are kept alive and handed down to the new generation.

The attentive listener feels as if he were only at arm's length from an environment the roots of which go way back to the pre-historic era of the country and its population."

"When after a month's stay at Manchu Ail I again left this refuge from a distant past, I brought with me a copious collection of melodies, legends and ethnographica and much more that created the genuine environment around these primitive people, who had been living a life of the past right up to and into our boisterous present. Once again I had experienced the great joy of the researcher not having to limit himself to reading and dreaming about the time that one is interested in, but actually to experience it first-hand."

Kaare Grønbech,¹⁸⁰ who during 1938–1939 participated in the 2nd Danish Central-Asian Expedition, supplemented the now unique collection of Mongolian manuscripts and block prints, originally intended for the Central-Asian Institute at the University of Copenhagen, which Grønbech had plans for (established in 1948), but in 1949 handed over to The Royal Library. The collection is especially noted for predominantly having its origin in Inner Mongolia, whose literature was almost unknown, and by not only consisting of religious texts, but also including historical sources in the shape of hitherto unknown chronicles and a number of literary texts. Grønbech writes:¹⁸¹

"The part of Mongolia, which lies to the south of Gobi, has been traversed by several scientific expeditions, but as for the people, who live in this country, European research has until recently showed strikingly little interest in them, and until very recently we have known absolutely nothing about their language. This is due to ar-

¹⁸⁰ 1901–1957. — See list of persons p. 183.

¹⁸¹ In "Sprog og skrift i Mongoliet. Foreløbig beretning om det sproglige arbejde paa Det Kgl. Danske Geografiske Selskabs Centralasiatiske Ekspedition (Language and Writing in Mongolia. Preliminary Account of the Linguistic Work on the Royal Danish Geographical Society's Central-Asiatic Expedition) 1938–39", in: *Geografisk Tidsskrift*, vol. 43, 1940, pp. 56–93. Contains an exposition of Mongolian literature in the context of the acquisitions of the expedition.

bitrary reasons, first of all the fact that the study of the Mongolian languages, ever since it took off about 100 years ago, was predominantly in the hands of Russian researchers, whose interest quite naturally was centred on the tribes with which Russia had come into direct contact during her political expansion. Those were the West Mongolians (Oirats), Mongolians (Oirats, Kalmyks) by Volga and in Djungary, Khalkha in North Mongolia and the Buryats in Siberia, and right up until our present time this tripartition, which only reflects the colonisation history of Russia and purely topical political interests, has been accepted, also when it was a question of categorizing the language of the Mongolians. The numerous tribes in East Mongolia, Manchuria and South Mongolia were pushed aside as being degenerated subspecies of the real Nomads, whose archetype was found in the Khalkha Mongolians; for those, who set out from China to study peoples and languages, Inner Mongolia was just a transit country, which one left behind as quickly as possible in order to reach the "genuine" Mongolians north of the desert. South Mongolia was to all intents and purposes left to the natural sciences.

This is all the more remarkable as Inner Mongolia, or South Mongolia, that is to say the entire large steppe area between Gobi and China, has been the arena for Huns, Turks, Kitajs, Tangutes, Juchen and many other peoples, whose obscure past must tempt any historian. With the exception of the Tangutes they have all advanced from the north, hard upon the heels of each other, in order to get a share of China's varied — and also in Central Asia — fabled cultural advantages."

"One of the expedition's tasks was now to acquire a selection of Mongolian literature. It turned out that also for this side of the philological work the location of the headquarters in Chahar was extremely lucky. Chahar's active connection with the Manchurian court led to an extensive knowledge of the Manchurian language. In the yurts round about one often finds as many Manchurian as Mongolian books, and quite often one meets Chahar Mongolians who read Manchurian just as easily as they read their own language. Apparently, the rich literary pursuits also stimulated knowledge of the Mongolian written language, which in Chahar seems to be more widespread among ordinary people than is the case with any other Mongolian tribe. The close connection with China has lately given rise to numerous translations from Chinese into Mongolian,

particularly textbooks and light literature; particularly favoured are the very lengthy heroic stories and quasi-historical novels. This literature is, however, too recent in Mongolia to have been able to influence the Mongolians' culture to any noticeable degree. The expedition has, therefore, not compiled systematic collections of it, but contented itself with a few samples."

"It was not the task of the expedition to conduct a systematic collection of Buddhist literature in Mongolian. This was already represented in collections in Copenhagen of characteristic main works, which by themselves were sufficient for the study of the Mongolian written language. A systematic collection had to begin with the purchase of the entire Kanjur,¹⁸² which would probably exceed the expedition's financial capacity. However, I determined, if possible, to acquire Kanjur's 108th and last volume, which gives a detailed table of contents (karchig, tib. dKarchag, by the Mongolians often with a kindred popular etymology called khārchag 'the shrine'); this could be of importance as a catalogue has never been published of the content of the Mongolian Kanjur, such as is the case with the Tibetan. We succeeded with this in Kuei-hua, where a very small temple, T'ai-p'en-chu, which was no longer in daily use, possessed a terribly dilapidated copy of Kanjur. Following a prolonged search, the desired 108th volume emerged from under a layer of decades of dust. An attempt on the same occasion to purchase the whole Kanjur at a low price came to nothing as the supervising Lama's moral scruples for once exceeded his avarice.

Otherwise, the purchases of Buddhist literature were confined to quite specific areas. Samples of different types of books were bought, among them the so-called blue-books, magnificent manuscripts in poti-format with gold and silver letters on blue paper; furthermore some prints and manuscripts with pictures of a number of Lamaistic gods and church fathers that are important as an initial guide to the quite vast Lamaistic iconography, of which so far nobody has ventured to attempt a collective description.

However, of greater interest for the study of the Mongolians are the texts used at one or another of the phenomena of everyday life. To this belongs primarily the medical literature, which was acquired in support of the expedition's collection of medical instruments and medicine. The Mongolians' doctors are lamas,

¹⁸² See below under the Tibetan collection.

who have often devoted themselves to medicine as their special subject; both their theory and their practice originate from Tibet. The main work is a Tibetan work of more than 1,000 folios 'The eight branches of the secret doctrine', of which the expedition in a temple in Kuei-hua acquired a xylographed edition. It consists of a general systematic part and four so-called commentaries, of which the first enumerates the 2,400 (?) diseases, which are illustrated clearly in the shape of a many-branched tree; the second deals with the diagnosis, which is based on touching with your fingers and examinations of the body's secretions; the third part examines the causes and cures for the diseases, and the fourth contains a physiology. I put down this information as it was given to me; my source was an intelligent and well-read lama, but it was always difficult to perceive when he transgressed the bounds of his knowledge and ventured onto the fringes of fantasy. The entire work is translated and printed in Mongolian, and in Mongolia we acquired transcripts of the individual parts. As a curiosity we also purchased a modern Mongolian medical textbook, based on European models, printed by Mongghol bichgun khoriya."

Apart from original documents, the collection contains the photographed texts, which Grønbech had not been allowed to buy, as well as verbally transmitted narratives written down at his request:

"In Kalgan I succeeded in making the acquaintance of a Khorchin Mongolian, whose private Mongolian name was Sain Bayar, but who was always referred to by his official Chinese name of Pao Yüeh Ch'ing. In his youth he had been warring against the Chinese in the northern frontier regions, had in 1935 cast in his lot with the Sunit prince Teh Wang, when the latter broke away from China, and later, forced by circumstances, had submitted to Japanese protectorate, and had now been placed by the Japanese as nominal head of the Mongolian bank of issue in Kalgan. Like Teh Wang he was a passionate lover of his country, of its songs and of its history, and he owned a book collection, which was renowned all over Mongolia. With touching readiness and interest he placed his unusually beautifully preserved books at my disposal and allowed me to photograph as many as I wanted. The library contained a great number of translations from the Chinese, but I also photographed three large, comparatively late Mongolian

chronicles: Toda Teiike 'The Clear History' in 6 volumes, Dai Yuwan ulusun teiike 'The History of The Great Yuan people' in 13 volumes, and Koke Sudur 'The Blue Book' in 15 volumes. These three chronicles have absorbed a lot of material from Chinese sources, and are characteristic of Mongolian historiography in the nineteenth century."

"In Kuei-hua conditions were not conducive to recording dialect samples, as in places where Mongolians from many different tribes get together, one runs the risk that dialect peculiarities get blurred and make room for a kind of common language. Recording of texts, therefore, had to wait, but as the study of the language was not only to concentrate on the phonetic aspect of the matter, but also include the orally handed-down folk literature, we grasped the opportunities, which already now offered themselves, to collect proverbs; all the many Mongolians, who visited us at our temporary headquarter in Mr. George Söderbom's house in Kuei-hua, were encouraged to write down Mongolian proverbs in a special guest book. Some of these were also recorded on gramophone records, and at an old Tumet family in the mountains north of the town, the collection was supplemented with a manuscript that contained a great number of Mongolian proverbs."

On the basis of the collected text material, Grønbech published *i.a.* *Specimens of Mongolian Poetry*, Stockholm 1944, *Mongolian in Tibetan script*, Helsinki 1953, and (together with John R. Krueger) *Introduction to classical (literary) Mongolian*, Wiesbaden 1955.¹⁸³ Prior to the expeditions The Royal Library owned a single Mongolian manuscript on birch bark from antiquity,¹⁸⁴ as well as a score of texts acquired in 1922–1924. The entire Mongolian Collection has been catalogued.¹⁸⁵

¹⁸³ An overview of text editions and translations of texts from the Mongolian collection is to be found on p. 173 in *Bøger, samlinger, historier. En antologi [Books, Collections, Stories. An Anthology]*, The Royal Library 1999, where the collection is described on pages 161–174 (reprint from *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, vol. 5, no. 2, 1990). — In 1988 Mongolian researchers requested microfilm of 36,000 pages from the collection's texts to supplement the existing collections in Huh Hot, Inner Mongolia.

¹⁸⁴ Described in *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Havnensis*, pars III, 1857, p. 82.

¹⁸⁵ *Catalogue of Mongol Books, Manuscripts and Xylographs*, [by] Walther Heissig, assisted by Charles Bawden. Cph. — 1971. COMDC, vol. 3. — Digital facsimile on Oriental Collection's homepage.

THE TIBETAN COLLECTION

Prince Peter¹⁸⁶ participated in The 3rd Danish Central Asian Expedition 1947–1952 and was in charge of the Memorial Expedition 1953–1955. After the Chinese occupation of Tibet in 1949 it was not possible to gain an entry permit to Tibet, and therefore Prince Peter settled down in Kalimpong in Sikkim and there continued his efforts to acquire Tibetan cultural objects for The National Museum and texts for The Royal Library. He writes:¹⁸⁷

“During the course of my participation in the Third Danish Expedition to Central Asia, from 1950 to 1954, it has been my good fortune to acquire a certain amount of books from that mysterious and, today more than ever, closed country. It was at the request of the Royal Library of Copenhagen that the purchases were made, and with funds made available for the purpose by that institution.”

“Tibetan literature — which is extensive and still hardly known in the West — consists mostly of religious texts; but stories, legends, guide books, medical treatises, dictionaries, etc. are not unknown. The value of the religious texts consists mainly in that, in Tibet, there are translations of Sanskrit originals which no longer exist elsewhere. These can be reconstructed from the Tibetan, which, in nearly all cases, is a word for word rendering of the Indian Buddhist compilation. In some instances, indeed, where the original, believed to have completely disappeared, has been found again, it has been possible to verify translations into Sanskrit thus made, and the results have proved astonishingly accurate. This does not mean, of course, that there is no national Tibetan literature. On the contrary, there definitely is one, but it is still, I repeat, somewhat unknown in the West.

The books acquired for the Royal Library of Denmark are principally the Buddhist Canon, the *Kan-gyur*, and the commentaries on the latter, the *Tän-gyur*. Both consist of a great number of volumes, the former of one hundred and the latter of two hundred and twenty-four, plus one volume of index, the lot constituting a rather bulky collection.”

¹⁸⁶ 1908–1980. — See list of persons p. 195.

¹⁸⁷ In “Books from Tibet”, in *Fund og Forskning* II, 1955, pp. 113–124.

About the difficulties of the delivery of the copy of *Kanjur*, which he had ordered from the Narthang monastery in Tibet, where it was to be printed (with print blocks cut in 1934), Prince Peter reported in 1951:¹⁸⁸

“A message arrived from Lhasa in July that it (*Kanjur*) was ready for dispatch, and would be sent as soon as possible to Kalimpong. However, nothing turned up so inquiries were made as to what had happened. After a considerable delay it transpired that the mules from the Radeng monastery, which were to have brought the load down, had been sent north to Nagchuka on another errand, where they had been stolen by robbers. But *Kanjur* was safe in Tsatora Shimsa in Lhasa, and arrangements had now been made to bring it down as quickly as possible with a caravan that belonged to the Dele Rabden family. Transport prices have unfortunately risen considerably in the meantime, and Rs 130 per animal is now required for the trip from the Tibetan capital to Kalimpong. In an attempt to get the 100 volumes of the ordered *Kanjur* moved out before the Chinese communists arrived, Rs 1,000 were paid in advance on 17. January, 1951. It was considered worth the risk under the given circumstances.”

Later in the year, Prince Peter was able to note: “The *Kanjur*, which had been ordered for The Royal Library in Copenhagen, arrived in May. It was packed in eight large yak hides and weighed nine Indian maunds or 720 pounds. The risk we took by paying Rs 1,000 in advance was thus fully justified. The volumes were sent on to Calcutta for shipment to Copenhagen with the East-Asiatic Company. And it transpired later that they had arrived at their destination. Until now only the transport has been paid for, and we await the final settlement of the account — which might never arrive now that the Chinese communist army has occupied Lhasa.”

One Yak hide,¹⁸⁹ addressed in Tibetan to “Prince Peter, Denmark”, is still kept in the Oriental Collection. The commentary work *Tenjur*, ap-purtenant to *Kanjur*, was subsequently ordered in Narthang in 1953 (printed with print blocks cut in 1742) and has likewise arrived. Apart

¹⁸⁸ Here quoted from *Tarab Tulku XI* (see note 7 in list of persons), 2009, p. 84. Original English version in *Fund og Forskning* II, 1955 (note 187 above).

¹⁸⁹ Stitched together: oblong, square — 37 cm wide, 35 cm tall and 60 cm deep.

from *Kanjur* and *Tenjur* Prince Peter acquired 66 Tibetan major titles¹⁹⁰ containing more than 3,000 texts, distributed on all the genres of Tibetan literature: astronomy and astrology, poetry, exegesis, philosophy, hagiography, history, canonical and apocryphal texts, medicine, sacral geography, fiction and grammar — all seen from the overall perspective of spiritual deliverance. Prince Peter describes how they were obtained:¹⁹¹

“In an interview with the State Librarian, Mr. Palle Birkelund, I volunteered to obtain other Tibetan books if he so wished. I asked, however, to be given a list of the principal Tibetan works needed, and when I left in December 1952, I did so supplied with an exhaustive and comprehensive description of what I should get.

No sooner had I arrived back at my station than I set to work to try to procure these further volumes. My Tibetan friends had in the meantime all gone back to their country, recalled there by their government, so that there seemed very little chance of enlisting their help. Fortunately I made the acquaintance of a monk, an incarnation of the old, unreformed order, a Nyingma-pa Rimpoche, who eventually proved to be a very helpful contact.

Born in Sikkim but of Khampa (eastern Tibetan) parents, he was a big, burly man of attractive physique and much charm of manner. When I asked him to assist me in obtaining these books which I wished to acquire, he immediately agreed and assured me that he would very quickly be able to obtain the principal ones for me. He was perfectly true to his word and regularly, for over eighteen months, kept up a continual supply, very much on time, and at remarkably reasonable prices. Where he procured the books from still remains a mystery to me, but I have learnt enough about Tibetan ways (*lugsö*) to know that one should not be too inquisitive in these matters. As it was, it was sufficient for me and for him that he produced the goods. I suspect, however, that he had many acquaintances who either wanted to make a little cash or to rid themselves of volumes, not always acquired in a perfectly regular fashion. After eighteen months of this, the source seemed to dry up, and I was no longer able to get anything worthwhile from the Nyingma-pa Rimpoche.”

¹⁹⁰ List of this in “Books from Tibet” (note 187 above), pp. 120–123.

¹⁹¹ “Books from Tibet” (note 187 above), pp. 119–120.

Prior to the expeditions a limited number of Tibetan manuscripts were to be found in The Royal Library, a few done in gold and silver, and a larger number of block-printed texts, both acquired in 1922–1924. The Tibetan Collection is catalogued in its entirety.¹⁹²

THE NEPAL COLLECTION

In continuation of the 3rd Danish Central-Asiatic Expedition 1947–1952 Werner Jacobsen acquired in Nepal just over 200 manuscripts in *Newari* — a Sino-Tibetan language, which is spoken in the Kathmandu Valley in Nepal — and classical Indian *Sanskrit*, as well as a number of coloured figurative block prints.¹⁹³ About the block print collection Jacobsen wrote on 24 April 1966 in his handwritten dedication to the library:

“When I arrived in Nepal nobody had as yet “discovered” the block prints. As far as the Nepalese were concerned, the block prints’ function was associated with certain feasts and ceremonies, but apart from that they were of no importance, and were therefore not being preserved.

Encouraged by my activities, a few American and other foreigners in Nepal began to take a mild interest in the block prints, which probably resulted mainly in some of the most culturally inclined individuals using the block prints for their Christmas cards.

The present collection of Nepalese block prints — modest though it may be — is, therefore, possibly the largest one in existence.”

In more general terms, Jacobsen writes in the printed edition “If one wants to illustrate that culture is not necessarily contingent on greatness, one can hardly provide a better example than the Kathmandu Valley. Within a modest area of land, less than 600 square kilometers, a superior culture developed in very ancient times. At a time when Scandinavia was inhabited by primitive tribes,

¹⁹² *Catalogue of Tibetan Manuscripts and Xylographs*, [by] Hartmut Buescher and Tarab Tulku.— Cph. 2000. COMDC Vol. 6.1–2.

¹⁹³ A selection with explanatory text is published in Werner Jacobsen: *Bloktryk fra Nepal* (Block prints from Nepal), Cph. 1966. — A specially produced copy with 45 original block prints—of which several that are not included in the printed edition—and dedication to The Royal Library, as well as a brief handwritten introduction, is to be found in Oriental Collection (NEPAL 185). — Generally about Jacobsen’s purchases in Frede Møller-Kristensen: “Etnographer Werner Jacobsen and The Royal Library”, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 6. vol. no. 2 1991, pp. 17–28.

the Kathmandu Valley was already known and admired across the entire Asiatic cultural sphere, from Cape Comerin at the southern point of India to the coasts of the Yellow Sea, as a diligently working centre of the arts and learning."

"Nepalese handicrafts embellished their own community; but were at the same time a sought-after export commodity, which brought riches to the valley and thereby created the economic opportunity for creating a highly developed culture."

"Numerous old blocks exist, which are no longer used for printing, but which, because of their motifs, can be attributed to certain feasts and ceremonies, without it being possible, however, to trace their original function in these."

The new impression after an old block from Bhaktapur [...], depicts the goddess Durga fighting the buffalo devil Mahishasura, and there is therefore hardly any doubt about this block print having previously been used in connection with the bloody Maha Navami (the great ninth) ceremony."

The Newars call this religious feast Syako Tyako, which means: "Kill as many you can", a request few would disregard. The feast celebrates Durga's victory over Mahishasura, and in front of the numerous statues, which represent this bloodthirsty lady in the valley, innumerable victims, predominantly buffalos, are slaughtered, as these are considered to be symbols of Mahishasura."

"All over the valley blood sacrifices are made, in temples and private houses. The peasant sacrifices to his implements, the workman to his tools, and if you do not have anyone special to present your sacrifice to, you paint a sword on the front of the house with rice starch. Then you can carry out your blood sacrifices to this symbol of Durga. If you have no possibility of sacrificing a buffalo, you can use sheep, goats, hens and ducks."

A few of the 82 acquired manuscripts in Newari¹⁹⁴ have clearly been part of ritualacts, perhaps in a context like the one reported here: there are traces of blood and *i.a.* pasted on poultry feathers.¹⁹⁵ The collection is interesting exactly because its composition is oriented toward cultural history and ethnography, rather than philological criteria.

¹⁹⁴ Digital facsimiles on Oriental Collection's homepage.

¹⁹⁵ Specially NEPAL 06.

In Nepal Werner Jacobsen also purchased 122 Sanskrit manuscripts, which contain a large number of important texts, both Buddhist and Hindu, among them a few until then unknown works. The collection contains a considerable amount of ritual texts, hymns, mantras and tantric works, which are of cultural-historical and religio-historical interest. Some of the texts contain illustrations of considerable art history interest and are therefore reproduced in a larger number than usual in the printed manuscript catalogue.¹⁹⁶ Jacobsen writes about Indian art:¹⁹⁷

"To the modern European observer it looks as if all Indian art is religious. To a certain extent, this is true, but then one must stress at the same time that the concept of religion must be seen in the light of its all-encompassing Indian meaning, which also includes what we call politics, research and science. In short, all possible methods that can be employed in order to obtain an extended perception of the truth and to live in accordance with this perception."

"The other reason [apart from the western world's insistence on rationality], which prevents us from a spontaneous understanding of the unique results, which Indian intuition achieved, is due to the fact that they are conveyed in a code, which is as difficult for us to interpret and understand, as it is for the layman to understand the complicated formula of the mathematician and the physician."

The most important method of dissemination in India was art in all its forms. Dissemination through the written and the spoken word in an area inhabited by people of completely different extraction, speaking a vast number of different languages, with widely different aptitudes for receiving information in verbal or written form, was from the outset confined by insurmountable barriers. Dissemination via art forms, on the other hand, surmounted with the greatest ease these impediments, because the artist saw it as his noblest task to express himself in a recognized symbolism, an artistic alphabet, which also other artists used, and which was therefore feasible and possible for a large population group to interpret and understand."

¹⁹⁶ *Catalogue of Sanskrit Manuscripts: Early Acquisitions and the Nepal Collection*, [by] Hartmut Buescher. Cph. 2011. COMDC vol. 7.1.

¹⁹⁷ In the article "Kunsten, kunstneren og inderen" (Art, the Artist and the Indian), in *Jai Hind — en bog om Indien*, published by Mellemfolkeligt Samvirke (Action Aid Denmark) 1970, pp. 129–144.

SYSTEMATIZED COLLECTION BUILDING, THE SUBJECT SPECIALISTS

Following the establishment of the Oriental Department in 1952, and apart from the heads of department,¹⁹⁸ a number of people were employed to help run the department: subject specialists¹⁹⁹ and assistant subject specialists in the 1960s (Korean,²⁰⁰ Indian,²⁰¹ Chinese,²⁰² Tibetan,²⁰³ Iranian²⁰⁴) in the 1970s (Japanese,²⁰⁵ Arabic²⁰⁶), in the 1980s (one more in Chinese²⁰⁷) and in the 1990s (Japanese again,²⁰⁸ Turkish²⁰⁹) and the beginning of the 2000s (Iranian again²¹⁰). The subject specialists were to build up and extend the collections in co-ordination with the university institutes and Nordic Institute of Asian Studies, harmonized in such a way that the Oriental Collection as well as The Royal Library's relevant western-language collections²¹¹ both supported and, in a complementary scholarly perspective, supplemented the institute libraries' acquisitions according to immediate demands.

The objective of the collection building can be formulated as follows: Generally speaking, Oriental Collection and the library should have:

¹⁹⁸ Leo Buschardt (1906–1966, indologist), employed 1945–1966, head of department 1952–1966; Erik Haahr (1929–1993, tibetologist), head of department 1966–1969.

¹⁹⁹ About the subject specialist system in general, see Erland Kolding Nielsen: "Fra bibliotekar til fagreferent. Udviklingen af et system siden ca. 1945 med særligt henblik på Det Kongelige Bibliotek" (From Librarian to Subject Specialist. The Development of a System since about 1945 with Special Reference to The Royal Library), in *Bibliotek. Tradition och Utveckling. Festschrift til Lars-Erik Sanner den 18 januari 1991*, pp. 87–105.

²⁰⁰ Hui Dong Shin (1935–1985), subject specialist 1965–1985.

²⁰¹ Frede Møller-Kristensen (1933–2003), subject specialist 1967–2000, head of department 1969–1987. In 2003 he was posthumously revealed to have been a book thief on a large scale.

²⁰² Kirsten Rønbo Lauridsen (f. 1937), subject specialist 1967–1989, head of department 1987–1989.

²⁰³ Tarab Tulku (1935–2004), subject specialist 1989–1999; library assistant 1967–1989.

²⁰⁴ Hertha Kirketerp-Møller (1908–1989), subject specialist 1967–1978.

²⁰⁵ Sachiko S. Schierbeck (b. 1932), employed in Oriental Department 1971–1977; and Charlotte Rohde (b. 1951), employed in Oriental Department 1979–1989, subject specialist until 1993.

²⁰⁶ Stig T. Rasmussen (b. 1944), subject specialist 1979–2011, head of department 1989–2011.

²⁰⁷ Bent Lerbæk Pedersen (b. 1949), subject specialist 1988–2011; library assistant 1974–1988.

²⁰⁸ Merete Pedersen (b. 1953), subject specialist 1989–2002.

²⁰⁹ Anne Grete Öker (b. 1944), subject specialist 1992–2007.

²¹⁰ Verner Jul Andersen (1946–2009), subject specialist 2001–2008.

²¹¹ In Foreign Collection, from 2005 Copenhagen University Library.

- Other cultures' core texts (the Koran, Avesta, Buddha's teachings, the Vedas, Dao, Kong Fuzi, Shinto, Zen etc. etc.).
- Other cultures' major works in their individual epochs, from the earliest times to the present time.
- The lexicographic, grammatical, and encyclopedic resources which are necessary in order to gain access to, and achieve a full understanding of, the texts.
- The specialist literature, which is required in order to put the texts into their historical and societal context, and interplay, mutually as well as with the western world.
- Furthermore, taking care of the collections of handwritten and printed material from Asia and North Africa, brought back by Danish travellers and researchers.

In the course of 4–5 decades, well-balanced, coherent collections have been established within the most important Asiatic and North African cultures, as well as representative collections within fields, where the library has not had the available expertise.

The subject specialist system ceased for the University Library in 2007 and for the National Library at the end of 2011.

IMMIGRANT LITERATURE

In the 1980s The Royal Library was the only library in Denmark which owned literature in languages spoken by the increasing number of immigrants from countries in Asia and North Africa. A private donation made it possible to purchase and catalogue a representative collection of modern literature in Thai, and a similar collection was built up in Urdu. The classically oriented collection of Persian literature was in the 1980s supplemented with modern literature via a researcher's²¹² journey to Iran and in the 1990s via a student's²¹³ lengthy stay there. New Arabic literature was currently given high priority, although primarily with a view to acquiring the complete works of authors. Turkish was boosted and extended to also include the new fiction, and a modern literary-

²¹² Senior lecturer Bo Utas (b. 1938), the University of Copenhagen, later professor at Uppsala University. On the same occasion, a smaller collection of cassette tapes was acquired with speeches by Ayatollah Ruhollah Khomeini (1902–1989; 1979–1989 Iran's *de facto* dictator).

²¹³ Shadi Bazeghi (b. 1975), now Danish poet and translator of Persian poetry.

oriented Hindi collection was consolidated.²¹⁴ During the same period, a complete collection was acquired — apart from the printed Indian texts — of recorded Veda recitations.²¹⁵ As far as all these languages were concerned, the acquisitions were limited to original literature from the areas in question, *i.e.* the main rule was not to purchase literature translated from western languages and not general and introductory textbooks; these areas were covered by the public libraries and later the State and University Library's Centre for Immigration, thus establishing a collaborative distribution.

The Thai Collection was in fact augmented until the mid-1990s by gifts from borrowers, who, when finished reading them donated their private books to the library so that other Thai borrowers could enjoy them. And for some years Oriental Department's reading room functioned as an informal exchange centre for weekly and monthly periodicals in Thai; a couple of shelves were made available for this purpose, and the borrowers themselves supervised the unregistered periodicals.

DANISH EGYPTIAN DIALOGUE INSTITUTE

A special grant for the years 2006–2008 from the Danish Egyptian Dialogue Institute in Cairo made it possible to build up a collection of more than 1,500 titles of contemporary literature²¹⁶ with a view in particular to social debate, selected week by week.²¹⁷ The grant was given as part of a strengthening of dialogue, which is the objective of the institute, and was aimed not least at making available relevant literature for Arabic readers in Denmark, so that they could follow the multi-faceted debate, fuelled by the political, social and religious conditions of the present time.

²¹⁴ By Arun Kumari Gupta (b. 1941), 1999–2001.

²¹⁵ Acquired during the 1980s by Guni Hesting Kirchheiner (d. 2007) funded by Danish research grants. The collection, which was initially deposited and since has come into possession of The Royal Library, includes 446 cassette tapes, of which 434 have been re-recorded to CDs, making a comprehensive set, for which there are precise text references. The last 12 tapes contain recitations, for which there are no known original texts. Further description on the Oriental Collection's homepage.

²¹⁶ Available via a link on the Oriental Collection's homepage, which also provides a brief characteristic of selected authors' works. (The text in this section is a slightly revised version of the text on the homepage, by the same author).

²¹⁷ By Duna Ghali (b. 1963), herself an active author.

It has primarily been a question of the acquisition of recently published literature, but also the hard to come by, previously published works by authors, who have *e.g.* attracted politically undesirable attention, have been given high priority. Serious literature about Islam and its many branches of mutual incompatibilities should provide the background for a nuanced understanding of religiously conditioned aspects of public life in the Middle East.

Fictional literature provides well-balanced insights into the private sphere and the personal challenges facing the individual, and it is in fiction that complex inner contexts are best described. Therefore, new prose and poetry were bought comprehensively — also with a view to the much-needed translations into Danish, which is a crucial prerequisite for the ordinary Danish reader being able to identify with near eastern culture.

CATALOGUE OF ORIENTAL MANUSCRIPTS IN DANISH COLLECTIONS (COMDC)

The acquisition of manuscripts in the library since 1857 and developments in the philological disciplines have motivated a new catalogue with accounts of the arrivals of the collections, more detailed description of the individual manuscripts, and accounts of the cultural background and scientific-historical impact. *Catalogue of Oriental Manuscripts, Xylographs etc in Danish Collections* was established in 1952 and is a catalogue that describes manuscripts from Asia and North Africa in The Royal Library and other Danish institutions — though in actual fact only the National Museum — a catalogue raisonné, the preparation of which presupposes scholarly insight and which itself seeks to contribute to relevant sciences. COMDC continues the above mentioned, in 1846–1857 published manuscript catalogue with the main title *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis*.²¹⁸ The first volume of COMDC was published in 1966,²¹⁹ the most recent up till now in 2014; the catalogue series aims at a conclusion in 2015.²²⁰

²¹⁸ See above pp. 103–104.

²¹⁹ The first 4 volumes are available in digital facsimile on the Oriental Collection's homepage.

²²⁰ List of published and scheduled volumes in appendix 19.

STATUS MID-2012

- *The Near Eastern Collection* comprises 515 Arabic, 455 Persian (of which 43 Avestan) and 180 Turkish manuscripts. The oldest originate from the tenth century (Kufic Korans). The circulation collection of printed books includes 8,270 Arabic, 2,300 Persian, 6,390 Turkish, and 700 Caucasian titles (mainly Armenian and Georgian).
- *The South Asian Collection* comprises 1,330 manuscripts in Sanskrit (of which 1,127 in the Pandit Collection), 310 Mid-Indian, 82 Newari, 169 Singhalese, 97 Tamil and 13 Urdu. Of printed books: 3,410 in Sanskrit, 125 mid-Indian, 1,020 new-Indian, 190 in Singhalese and 830 in Urdu.
- *The Central Asian Collection* of manuscripts comprises 437 Tibetan, 448 Mongolian and 14 Manju-Tungusian titles; of block prints 1,375 Tibetan, 86 Mongolian and 64 Manju-Tungusian. Of modern printed books there are 1,900 in Tibetan and 325 in Mongolian.
- *The Southeast Asian Collections* comprise 127 Indonesian, 66 Pali-Burmese, 44 Pali-Cambodian, 82 Laotian and 10 Thai manuscripts. Of printed book 150 titles in Burmese, 2,070 in Thai, 100 Indonesian and 700 in Vietnamese.
- *The East Asian Collections* comprise 30 manuscripts in Chinese (of which 14 Dunhuang scrolls²²¹) and 23 in Korean. Of printed books there are 40,800 titles in Chinese, 6,100 in Japanese and 4,800 in Korean.

Altogether the Oriental Collections thus comprises 4,432 manuscript titles and 1,525 block prints,²²² as well as 80,180 titles of modern printed books.

As per 31 December 2011 acquisition for the department has been suspended for the time being.

²²¹ See note 149 and 150 above.

²²² The number of manuscripts and block prints have in previous accounts been given as a collective number because of the block prints' character of hand-cut print models, modeled on manuscripts.

PERSONOVERSIGT

ENKELTPERSONER OG EKSPEDITIONER, DER HAR BIDRAGET

TIL OPBYGNINGEN AF DE ORIENTALSKE SAMLINGER

ADLER, JACOB GEORG CHRISTIAN

Adler (1756-1834; *DBL*, bd. 1, s. 101f.) var orientalist og generalsuperintendent. Han studerede teologi og østerlandske sprog i Kiel, Bützow og Rostock. Kom 1779 til København og undersøgte i Det Kongelige Bibliotek de derværende kufiske håndskrifter, over hvilke han udarbejdede en beskrivelse (*Descriptio codicum quorundam cuficorum in Bibl. regia Hafniensi et ex iisdem de scriptura cufica Arabum observationes novæ*, Altona 1780). Var 1780-1782 på studierejse til Tyskland, Holland, Frankrig og Italien, resulterende bl.a. i en række meddelelser om arabisk talesprog (f.eks. i G. Wahls *Neue arabische Anthologie*, Leipzig 1791) og udgivelsen 1782 af *Museum Cuficum Borgianum Velitris illustratum*, der 10 år senere fulgtes af et bd. 2, udgivet i København. Blev 1783 professor i syrisk ved Københavns Universitet og udgav 1789 *Novi Testamenti Versiones Syriacæ, simplex Philoxeniana et Hierosolymitana, denuo examinata et octo tabulis ære incisis illustrata*, samt 1789-1794 *Abulfedæ Annales Muslemici, arabice et latine. Opera et studiis Jo. Jac. Reiskii, sumtibus P.F. Suhmii, nunc primum edidit J.C.G. Adler*. – Samtidig med sin akademiske karriere gjorde Adler også gejstlig karriere, først som præst ved den tyske kirke på Christianshavn, siden som professor extraordinarius i teologi og tysk hofpræst. 1792 blev Adler Overkonsistorialraad og Generalsuperintendent i Slesvig.

Cod. Arab. 42, 300

ALBERTSEN, W.

(*COMDC* 3). Antagelig ansat, eller slægtning til ansat, i Store Nordiske Telegrafselskab (en Albertsen, der etablerede telegraflinjer i Mongoliet i 1920, omtales af H. Haslund-Christensen i *In Secret Mongolia* 1934, s. 7, dog med forbogstaverne K.P.).

Mongolske trykte bøger: MONG 109, 537, 538, 539, 540, 541 (gave 1923)

ARABISKE REJSE 1761-1767, DEN

Se under de enkelte ekspeditionsdeltagere:

- Baurenfeind, Georg
- Forsskål, Peter (Petrus, Pehr)
- Haven, Frederik Christian von
- Kramer, Christian Carl
- Niebuhr, Carsten

BALSLEV, JOHANNES

(f. 1944). Biblioteksleder, Esbjerg. Barnebarn af Kina-missionærene Jens Christian Jensen Lykkegaard (se nedf.) og Marie Louise Catharine Balslev Wied (pers. medd. 9.10.2012).

Kinesiske trykte bøger: OA 102-2003-128, OA 102-2010-4 (gave 28. januar 2003)

BARTHOLIN, THOMAS

(1659-1690; *DBL*¹, bd. 1, s. 564). Kgl. antikvar. Blev 1677 tilknyttet Københavns Universitet. Besøgte 1677-1680 akademierne i Leiden, Oxford, London og Paris. Ses ikke at have nogen orientalistisk produktion.

Cod. Arab. 78

BAURENFEIND, GEORG

Georg Wilhelm Baurenfeind (1728-1763; *DBL*; Rasmussen 1990, s. 94). Kobberstikker, deltager i Den Arabiske Rejse 1761-1763. Født i Nürnberg, kom til København omkring 1753 og blev uddannet på Kunstakademiet, hvor han vandt sølvmedalje 1754 og guldmedalje 1759. Der kendes tre breve fra hans hånd (nu i Universitetsbiblioteket i Erlangen) skrevet under Den Arabiske Rejse (Rasmussen 1990, s. 94-97).

Talrige tegninger som forlæg for kobberstukne illustrationer i Carsten Niebuhrs værker og i det botaniske og zoologiske illustrationsbind til Peter Forsskåls flora- og faunabeskrivelser, Icones rerum naturalium 1775. Originaltegningerne er gået tabt under Københavns brand 1795

BLACK, SOPHUS

(1882-1960; *DBL*³). Telegrafbestyrer i Store Nordiske Telegrafelskab i Kina 1902-1931, samler af kinesisk kunst og kulturgjenstande.

Trykte kinesiske bøger, tibetanske mss. (8 bd. med hen ved 200 sjældne nyingma¹-tekster i skønskrift), mongolske mss. og bloktryk; samt en kinesisk kalligrafisk vægdekoration med fire skrifttegn

BOCKWOLDES, FR. A

Måske Friedrich Buchwald (1605-1676; *DBL*³). Officer; var på studierejse i Europa 1619-1622, men ses ikke udtrykkeligt at have været i Cairo. ["Cairi 1626"]

Cod. Arab. 36, 37, 41

BOLLERUP SØRENSEN, ARTHUR

(1880-1932; *DBL*³). Overtelegrafist i Store Nordiske Telegrafelskab i Kina 1901-1931. Rejste i 1915 og 1921-1922 i områderne nord og øst for Tibet i (forgæves) forsøg på at nå Lhasa (rejseberetning i NKS 2467 fol.). Rejserne resulterede i omfangsrige optegnelser om topografi, meteorologi og astronomi, samt ca. 1.100 fotografier; materialet opbevares nu i Det Kongelige Danske Geografiske Selskab.

14 skriftruller fra Dunhuang; trykte kinesiske bøger

BORK, JENS S.

(f. 1944). Antikvitethandler med speciale i kinesisk kunsthåndværk. Har skrevet artikler om boghistorie og bogpleje, samt en monografi om maleren Richard Mortensen.

Kinesisk trykt bog: OA 102-2004-1138 (gave)²

CANTOR, CARL AUGUST

(f. 1799? *Folketelling 1801, Kbh., Snarens Kvarter*). Missionær.

Kinesisk trykt bog: OA 102-6

CHOSSES, ANTONY CAPT., CALCUTTA

Cod. Pers. 54 ("Bought at Capt. Antony Choses in Calcutta 1769. Peter John Flor")

¹ Nyingma: den ældste orden inden for den tibetanske buddhisme. En del af de 200 tekster er påstemplet den kinesiske kejser Kang Xis segl fra 1665 med tibetansk skrift; selve teksterne er skrevet tidligere i Tibet.

² Af Jens Bork er tillige købt flg. trykte kinesiske bøger: *OA 102-2002-703, OA 102-2003-125, 126, 127; OA 102-2003-353, 356, 357, 359, OA 102-2004-867, OA 102-2005-168, 182, 183, 495-498, 757; samt revolutionsplakater.*

CHRISTENSEN, ARTHUR

(1875-1945; *DBL*³). Iranist, første professor i faget ved Københavns Universitet 1919-1945. Var 1914 i Iran, hvor han bl.a. købte persiske og arabiske håndskrifter til Det Kongelige Bibliotek. – Se også s. 45-49.
97 arabiske mss., 197 persiske mss.: 158 Cod.Pers.AC, 39 Cod.Pers.Add.

COLBERT, M.J.

Jean-Baptiste Colbert (1619-1683; *Biographie Universelle*, bd. 8, s. 551-560). Indflydelsesrig fransk politiker under Louis XIV, finansminister 1665-1683, stifter af bl.a. Compagnie du Levant 1670, ejer af et stort bibliotek, der også omfattede orientalske mss. Biblioteket blev 1732 af arvingerne solgt til Bibliothèque Royale (nu Bibliothèque nationale de France).

Cod.Arab. 146

DAMASCENUS, JACOB

Jacobus Salomon Damascenus, kendes også under navnet Salomon Negri (ca. 1665-1729; BnF/SINDBAD; selvbiografi i *Memoria Negriana hoc est Salomonis Negri Damasceni Vita*, Halle 1763). Præceptor [privatlærer] for Fr. Rostgaard (se nedf.) i arabisk i Paris i 1690'erne. Senere virksom i Halle, Rom og London, især som oversætter til og fra arabisk (Ny Testamente, skrifter af Luther, hyldestdigt til pave Clemens XI; arabiske middelalderlige medicinske værker).

Medforfatter til *Arabum philosophia popularis, sive Sylloge nova Proverborum, a Jacobo Salomone Damasceno dictata; exceptit et interpretatus est... Fridericus Rostgaard, ... Edidit cum adnotationibus nonnullis Joannes Christianus Kallius* [J.C. Kall, se nedf.]. Hafniae: typis N.C. Höpffneri, 1764; og af *Epitome vocabularii Latino-Arabici. Fr. Rostgaard. Arabic addidit præceptor eius Jacobus Salomon Damascenus* (Rostg. 42 8°).

Cod.Arab. 77. Cod.Mixt. 11.

DANNESKIOLD-SAMSØE, CHR.

Christian Danneskiold-Samsøe (1702-1728, *DBL*², bd. V, s. 589f.). Kammerherre, deputeret i Søetatens Generalkommissariat. Privatlærd, bogsamler. Hans samling androg ved hans død 7500 bd. trykte bøger og 522 håndskrifter, der solgtes på auktion 1732. – Se også s. 23f. Håndskriftliste i tillæg 8.

14 orientalske mss.: 6 hebraiske, 3 arabisk-koptiske, 2 tyrkiske, 1 arabisk, 1 persisk, 1 etiopisk

DEUNTZER, DR.

Johan Henrik Deuntzer (1845-1918; *DBL*; KB's arkiv E 100). Juraprofessor 1872-1901. Stats- og udenrigsminister 1901-1905. 1897 medstifter af og bestyrelsesmedlem i Østasiatisk Kompagni. Ud over sit omfattende juridiske forfatterskab har Deuntzer skrevet *Af det asiatiske Kompagnis Historie*, Nationaløkonom. Tidsskr., 3. rk. XVI, 1908. Æresdoktor ved Københavns Universitet 1894.

3 laotiske, 17 cambodianske mss.

DORVILLIANUS – SE D'ORVILLE

EDELBERG, LENNART

Lennart Edelberg (1915-1981; *DBL*). Lektor, biolog, etnograf; deltog 1947-1949 i den 3. Danske Centralasien Ekspedition, 1953-1954 i Henning Haslund-Christensens Minde-ekspedition og 1964 i Nationalmu-seets Luristan-ekspedition.

1 pali ms. i burmesisk skrift

ELBERLING, EMIL

Frederik Emil Elberling (1804-1880; *Salmonsens*, 2. udg; KB's arkiv E 100). Cand.jur. 1830, 1834-1846 regeringssekretær i Frederiksnagore (Serampore) i Indien, 1848-1851 guvernementssekretær i Dansk Vestindien; 1851 vendte han tilbage til Danmark. Har udgivet *Treatise on inheritance, gift, will, sale and mortgage with an introduction on the laws of the Bengal Presidency*, Serampore 1843.

23 mss. på sanskrit

ELERS, ALBERT

(H. Ehrencron-Müller: *Forfatterlexikon omfattende Danmark, Norge og Island indtil 1814*, under navneformen Eilers). Immatrikuleret ved Københavns Universitet 1688. Købte mss. på auktion efter the Duke of Lauderdale (se nedf.) i 1692.

Cod.Pers. 37, 41, 104, 111, 114, 121

EVALD, PIERRE

(f. 1944). Lektor ved Danmarks Biblioteksskole (nu Det Informationsvidenskabelige Akademi).

Kinesiske bøger: OA 102-2000-613, OA 102-2005-766 (gave 2000 og 2005)

EYSER, JOHAN STOCKFLETH

(1879-1947; selvbiografi i Ordenskapitlet; oplysninger fra bibliotekshistoriker Karsten Christensen). Ansat ved Universitetsbiblioteket i København 1906. Tillige bibliotekar for Carlsbergfondets bibliotek 1909-1929. Varetog de orientalske håndskrifter, der senere er kommet til Det Kongelige Bibliotek, og har skrevet om avesta-mss. Deltog 1912 i den 16. Internationale Orientalistkongres i Athen og rejste derfra til Istanbul, hvor han for egne midler købte en samling næroslige håndskrifter fra et nedlagt dervish-bibliotek; de 53 erhvervede håndskrifter³ donerede han til Universitetsbiblioteket. Se også s. 43ff.

17 arabiske, 13 persiske, 21 tyrkiske og 2 arabisk-tyrkiske håndskrifter (gave 1912)

FALBE, C.T.

Christian Tuxen Falbe (1791-1849. *DBL*¹, bd. 5, s. 41f.). Søofficer, arkæolog og numismatiker. 1820 udnævnt til generalkonsul i Tunis, 1833 i Grækenland. Deltog 1838 i den videnskabelige ekspedition til Karthago. 1842 tilknyttet det kgl. Mønt- og Medaillekabinet på Rosenborg, og i 1847 udnævnt til direktør for Vase-, Mønt- og Medaillekabinettet på Amalienborg. Falbe har publiceret flere afhandlinger om arkæologiske og numismatiske emner. – 9 mss. knyttes til hans navn, heriblandt *Cod. Arab.* 285 og *Cod. Turc.* 3.

FARMÂĞ, BUṬRUS

Jesuitisk præst i Syrien i første halvdel af 1700-årene (*WorldCat*). Har oversat flere opbyggelige værker til arabisk.

Cod. Arab. 307: "*Liber exercitationum Ignatii Loyolae ex Latino in Arabicum sermonem per Patrem Jesuitam بطرس فرماج Sidone a. 1731 versus*"

FAUSBØLL, V.

Michael Viggo Fausbøll (1821-1908; *DBL*; KB's arkiv E 100). Orientalist, indolog, pionér inden for pali-studiet. 1861-1878 assistent ved Universitetsbiblioteket. 1878-1902 professor i indologi ved Københavns Universitet. Hans hovedværk *The Jataka together with its commentary, being tales of the anterior births of Gotama Buddha*, Copenhagen 1877-1897, 7 volumes, er blevet til bl.a. på grundlag af mss. hjembragt af Rasmus Rask.

Syðøstasiatiske mss.

³ Beskrevet af Arthur Christensen og J. Østrup 1915 (note 108 ovf.).

FENGER, K. PRILT.

Knud Jørgen Fenger (1905-1975; *Danske i Siam 1858-1942*, s. 297). Officer, udnævnt til premierløjtnant 1929 (Forsvarets Bibliotek; KB's arkiv E 100), kaptajnløjtnant 1936, kaptajn 1941. Aktiv i handelsverdenen 1924 i Czekoslovakiet og 1925-1926 i Belgien, derefter i forsvaret 1929-1937 og 1939-1946. Driftsingeniør 1938-1939 ved Siam Cement i Bangkok. Prokurist 1946-1954, eget handels- og ingeniørfirma 1954-1974.

6 laotiske mss., købt i april 1934

FICH, A.

Alfred Berthold Andreas Fich (1871-1935; *Danske i Siam 1858-1942*, s. 130; Sv. Dahl 1945:⁴ kaptajn A. Fich). Reserveløjtnant i marinen 1897, officer i den siamesiske marine 1900-1903; derefter ansat i Magasin du Nord med indkøbsrejser til Østasien, senere assurandør og grosserer.

4 cambodianske mss. i et skrin (ét ms. med miniaturer) (købt i 1905)

FLINDT, WILLIE

(f. 1942; *Gyldendals Teaterleksikon*; SDU). Konzeptudvikler og forfatter, instruktør og performancekunstner. 1965-1969 nô-skuespilleruddannelse ved Komparu-skolen i Tokyo. 1969-1972 studier i japansk sprog og litteratur, samt musiketnologi, særlig nô-teatrets musik. Tilknyttet Center for Kunst og Videnskab ved Syddansk Universitet.

100 nô- og kabuki-tekster på japansk

FLOR, P.J.

Peter Johan Flor (?-1776; ikke i *DBL*). – Kay Larsen: *Danske ostindiske Personalia* (Ny Kgl. Saml 1862 fol.): "Studiosus med. Licentia practicandi fra det medicinske Fakultet. – Kalder sig "Doctor og Vardein". – Ansattes som Vardein ved Mønten i Tr. [Trankebar] og afs. fra Kbh. Novbr. 1759 som Pass. paa "Grev Moltke" o med 4 Rdlr. mlg. Løn. – Ank. til Tr. 3. Juli 1760 hvor han ansattes med 8 Rdlr. mlg. – Fik 23. Juli 60 tillagt 16 Rdlr. mlg; da han ikke kunde leve af mindre (havde 10). – Han og Overmester Lorentzen o, delte saa Bestillingen, saaat L. blev Militær og F. civil Læge i Tr. – Kalder sig snart efter "Chem. & med. practicus". – Ansøger i Tr. 18. Aug. 1761 om at blive Medikus ved Logen Frngr. [Frederiksnagore] i Bengalen med 24 Rdlr. mlg. og 200 Rdlr. Forskud. – Opnaede Ansættelsen og kom til Frngr. 8. Sept. 61. Sögte om Afsked 26. Novbr. 1762 p. Gr. af "svageligt Helbred". – Fik 30. Novbr. Tillad. til at foretage

⁴ Se note 99.

en Rekreatjonsrejse og tog til Calcutta. – Hans Afsked bevilges ham af Guvmt. [Guvernementet] i Tr. 18. Maj 1763. – Tog Tjen. som "Doctor" ved den engelske Lejr i Ghorety. – Var 1776 i Calcutta, da han fik kgl. Tillad. til at gøre en Handelsekspedition til Kbhvn. – Fik Rejsepas i Kbhvn. 20. Novbr. 76 til Tr. – Håndskriftliste i tillæg 15.

58 persiske mss., tilgået Det Kongelige Bibliotek via professor C.G. Kratzenstein (1723-1795)

FORSSKÅL, PETER (PETRUS, PEHR)

(1732-1763; *DBL*¹, bd. 5, s. 258-259. *SBL*, bd. 16, s. 359-362. – W. Lagus 1877. – C. Christensen 1918. – H. Schück 1923. – R. Spärck 1963. – T. Wolff 1986, 1990) var botaniker og zoolog, deltager i Den Arabiske Rejse 1761-1763. Studerede teologi, filosofi og orientalske sprog i Uppsala og Göttingen, men var samtidig elev af Linné. På grund af sin for datiden kontroversielle afhandling *Tankar om den borgerliga friheten* 1759 så han sig nødsaget til at søge udenlands og blev i oktober samme år som naturforsker knyttet til den planlagte danske ekspedition til Sydarabien. Her døde han 11. juli 1763 efter en banebrydende indsats inden for plantegeografien, træfuglestudierne og i særlig grad marinbiologien, der var en helt ny videnskabsgren. Resultaterne af hans naturvidenskabelige indsats publiceredes posthumt af Carsten Niebuhr i *Flora Ægyptiaco-Arabica* 1775 og hans hovedværk *Descriptiones animalium* 1775 med illustrationsbindet *Icones rerum naturalium* 1776. – Se også s. 26-29.

Cod. Arab. 114 m.fl. mss.

FOURMONT

Måske Étienne Fourmont (1683-1745; *Biographie Universelle*, 2me éd. 1843, vol. 14, s. 546-548); fransk orientalist, 1715 professor i arabisk ved Collège de France, men ydede sin største indsats inden for kinesisk grammatik og leksikografi. – Alternativt nevøen Claude-Louis Fourmont (1715-1780; *Biographie Universelle*, 2me éd. 1843, vol. 14, s. 551); ligeledes orientalist, og forfatter til *Description historique et géographique des plaines d'Héliopolis et de Memphis*, Paris 1755, på grundlag af fire års ophold i Ægypten.

Cod. Arab. 42

FRANCKENAU, GEORG FRANCK DE

(1643-1704; *DBL*¹, bd. 5, s. 274f.; Ehrencron-Müller). Læge, 1671 professor i medicin i Heidelberg, 1689 i Wittenberg. Kom til København i

1695 og udnævntes til kgl. livlæge. Ses ikke at have nogen orientalistisk produktion.

Cod. Turc. 2

FREDSTRUP, HR STUDENT

Carl Barner Fredstrup (1868-1903; *DBL*; A. Fabritius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 86-87). Student 1886. Historiker, 1888-1892 assistent ved Rosenborg, 1892-1899 ved Nationalmuseets forhistoriske og etnografiske samlinger. 1899-1903 assistent ved Det Kongelige Bibliotek.

Indførsel i KB's Gavebog bd. 3, 1887, nr. 271 – 11.2.1887.: "Et tamulisk Hdskr paa Palmeblad, paa Seglet et Billede af et Dansk Orlogsskib (med Dannebrog)".

FRIIS-JOHANSEN

Knud Friis-Johansen (1887-1971; *DBL*; *COMDC* 3). Klassisk filolog, 1911-1926 ansat ved Nationalmuseets 1. Afdeling, der også varetog Etnografisk Samling. Professor i arkæologi ved Københavns Universitet 1926-1956.

Mongolske trykte bøger: MONG 66, 542 (gave 1923)

FUGLSANG, N.S.

Niels Studsgaard Fuglsang (1759-1832; *DBL*¹). Præst i Trankebar 1792-1800. 1801 medlem af Asiatic Society i Calcutta. Vendte hjem til Danmark 1802, blev sognepræst 1804 og konsistorialråd 1828. Hjembragte værdifulde samlinger af etnografika og håndskrifter og udgav publikationer om indiske forhold, samt oversættelser af indiske tekster.

40 indiske, mest tamuliske, mss.

GADELIUS, KNUT JONAS

(1864-1932; *Wikipedia*). Svensk forretningsmand, opholdt sig 1886-1889 på Sumatra og oprettede i 1896 eget firma, fra 1904 med kontor i Singapore, med interesser særligt i Japan, hvor en afdeling oprettedes 1907.

80 mss. på laotisk, 2 mss. på shan

GERICKE, CAJ OG INGER

(hhv. 1905-? og 1912-1985). Caj Gericke var 1926 i Shanghai for at besøge sin onkel Vilhelm Meyer (1878-1935; *DBL*), der var generaldirektør i agenturvirkomheden Andersen, Meyer & Co., oprettet 1905 i Shanghai, og dansk vicekonsul sammesteds 1906-1911.

Kinesisk trykt bog: OA 102-2008-464 (gave 1985)

GOLIUS, JACOB

(1596-1667; Jöcher: *Gelehrten-Lexikon*, bd. 2, kol. 1059-1060). Hollandsk arabist, elev af Thomas Erpenius i Leiden. Ledsagede den hollandske ambassadør til Marokko, hvor han fik adgang til at arbejde med en række arabiske historiske værker, som var ukendte i Europa. Blev 1624 udnævnt til professor i arabisk i Leiden. Drev håndskriftstudier i Levanten, Arabien, Mesopotamien og Tyrkiet. Har udgivet *Lexicon arabico-latinum*; *Elmacini historia saracenica cum notiis*; *Ahmedi, ben Arabschia, vita Tamerlanis*; *Muhamedis Alfragani elementa astronomica*, arabisch und lateinisch mit Anmerckungen; *Catalogus eorum librorum, quos ipse ex Oriente in Bibliothecam leidensem publicam transposuit*; og *Elmacini grammatica arabica* i flere udgaver.

Cod. Arab. 59

GRØNBECH, KAARE

(1901-1957; *DBL*). Turkolog, mongolist. Disputats 1936 om tyrkisk sprogstruktur, professor i centralasiatiske sprog ved Københavns Universitet 1947-1957. Udgav i 1936 det sproghistorisk betydningsfulde tyrkisk-persiske håndskrift *Codex Cumanicus* og fra samme år serien *Monumenta Linguarum Asiae Maioris*, facsimileudgaver af vigtige håndskrifter fra Centralasien med tilhørende afhandlinger i *Subsidia*-serien; samt i 1942 *Komanisches Wörterbuch. Türkischer Wortindex zu Codex Cumanicus*, der i mange henseender korrigerede tidligere forskning. – Se også s. 60-64.

Mongolske håndskrifter og bloktryk, tibetanske bloktryk, enkelte manju-tekster

GÜTZLAFF, KARL FRIEDRICH AUGUST

(1803-1851; *ADB*). Tysk missionær, virkede i Hollandsk Ostindien, Thailand, Korea og Kina. Oversatte bibelen til thai, påbegyndte oversættelser til flere fjernøstlige sprog og udgav såvel en kinesisk som en japansk ordbog.

Kinesisk trykt bog: OA 102-3 (gave til Aleth Hansen (1817-1889) i 1846 på korvetten 'Galatea' i Hong Kong)

GÖTSCHKE

Erik Valdemar Gøtzsche (1868-1950; slægtsdatabase; *The Hindu* 10.12. 2001; KB's arkiv E 100). Missionær i Indien 1896-1909, vendte af helbredsgrunde hjem og var 1910-1912 forstander på Fårevejle Højskole. Fra 1914 beklædte han embeder som sognepræst i Holbæk, Svendborg og Vordingborg.

26 indiske mss.

HAMMERICH, L.L.

Louis Leonor Hammerich (1892-1975; *DBL*; *COMDC* vol. 1). Germanist, professor ved Københavns Universitet 1922-1958. Disputats 1918 om metrik med inddragelse af orientalsk litteratur.

1 *singhalesisk ms.*

HANSEN

Rotul. 3 [48 portrætter af indiske fyrster og honoratiores] (i *Codices Orientales*, Pars III, 1857, s. 72: *post ultimam imaginem legitur nomen: "Hansen: in secundis time, in adversis spera"*)

HASLUND-CHRISTENSEN, HENNING

(1896-1948; *DBL*). Forskningsrejsende, mongolskkyndig ekspeditionsleder, musiketnografisk pionér. Han opholdt sig 1923-1926 i Mongoliet for sammen med andre unge danskere at medvirke til oprettelsen af et dansk forsøgslandbrug og en pelshandelsstation. 1927-1930 var han karavanefører for den svenske opdagelsesrejsende Sven Hedin. Haslund-Christensen ledede de tre danske centralasiatiske ekspeditioner 1936-1937, 1938-1939 og 1947-1952, men døde i Afghanistan på den tredje ekspedition i 1948. Han tilvejebragte usædvanlig store og fine samlinger til især Nationalmuseet, som gennem ham fik sjældenheder som en shamanyurte,⁵ et shamanalter og en betydelig samling shamandragter (i 1929 skaffede han Riksmuseet i Stockholm en lamaistisk tempelyurte med alt inventar, som gave til den svenske konge fra en højtstående buddhistisk gejstlig). Han skrev rejsebøgerne *Jabonah*, 1932, og *Zajagan*, 1935, om sine oplevelser i Mongoliet, samt artiklen "Mongolske Troldmænd" i *Fra Nationalmuseets Arbejdsmark* 1944. – Se også s. 59f.

Mongolske håndskrifter og bloktryk

HAVEN, FREDERIK CHRISTIAN VON

(1727-1763; *DBL*¹, bd. 7, s. 166. – S. Rasmussen 1990, hvor rejsejournalen og håndskriftkøbene er behandlet nærmere. – Rejsejournalen udg. af Anne Haslund Hansen og Stig T. Rasmussen: *Min Sundheds Forliis, Frederik Christian von Havens Rejsejournal fra Den Arabiske Rejse 1760-1763*. Kbh. 2005.). Orientalist, deltager i Den Arabiske Rejse 1761-1763. Studerede orientalske sprog hos J.D. Michaëlis i Göttingen og deltog på dennes anbefaling som titulær professor i den danske eks-

⁵ Shaman: åndemaner. Yurte (mongolsk *ger*): et stort, rundt filltelt rejst over et træskelet, beregnet til jævnligt at blive taget ned, flyttet og nyopstillet andetsteds.

pedition til Jemen, hvor han døde 25.5.1763. Hans indsats resulterede i en udførlig rejsejournal og i indkøbet af 118 orientalske håndskrifter til Det Kongelige Bibliotek i København. – Se også s. 26-29 og samlet fremstilling i tillæg 10.

Mere end 100 mss., størsteparten arabiske, også hebraiske m.fl.

HAXTHAUSEN, GREGERS CHRISTIAN

(1733-1802; *DBL*). Diplomat i Polen og Rusland 1757-1763, stiftamtmand, gehejmestatsminister. Efterlod sig en større bogsamling, væsentligst omhandlende polske og russiske forhold, købt af Det Kongelige Bibliotek efter hans død.

Kinesisk trykt bog: OA 102-257

HEYDT, EDUARD VON DER

(1882-1964; *ADB*). Tysk-schweizisk bankier, kunstsamler med særlig interesse for østasiatisk, indisk og afrikansk kunst. I 1946 skænkede han sin samling til Rietberg-museet i Zürich, som dermed blev et af verdens førende på feltet.

Kinesiske sutra-tryk (gave 1946)

HÖST, GEORG

Georg Hjärsing Höst (1734-1794. *DBL*¹, bd. 8, s. 246) tog teologisk embedseksamen 1755, men opgav den gejstlige løbebane og rejste 1760 til Marokko som kommis ved det danske faktori, hvor han erhvervede betydelige arabiskkundskaber. Efter ophævelsen af Det afrikanske Kompagni 1768 kom han til Vestindien og senere til udenrigstjenesten i København. Udgav 1779 *Efterretninger om Marokos og Fes, samlede der i Landene fra Ao. 1760 til 1768* (tysk udg. 1781) og 1791 *Den marokkanske Kejser Mohammed Ben Abdallahs Historie*.

Arabiske mss.: Cod.Arab. 81, 82, 160 og 162

HÖST, JENS KRAGH

(1772-1844; *DBL*¹, bd. 8, s. 247ff.). Historiker og jurist, søn af Georg Höst. Ses ikke at have nogen særlig tilknytning til orientalistikken.

Cod.Arab. 62

JACH, W.

Cod.Pers. 107: "Bostan of Sadi. F.N. Wallich Esqr. from W. Jach" [om Wallich, se nedf.]

JACOBSEN, WERNER

(1914-1979; *DBL*³, bd. 7, s. 204-205). Etnograf, museumsinspektør; deltog 1938-1939 i den 2. Danske Centralasiatiske Ekspedition og var i tidsrummet 1946-1959 på længere forskningsophold i Indien og Nepal. Har skrevet om "Nepalesiske Bloktryk" i *Kuml* 1959, og *Bloktryk fra Nepal*, Kbh. 1966. – Se også s. 67-70.

Nepalsamlingen: 120 mss. på sanskrit, 60 på newari; 15 persiske mss.: Cod.Pers.Add. 52, 73, 74, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 88, 91, 92, 94, 95; 3 tibetanske bloktryk

JOHANNESSEN, OLAV

Har ikke nærmere kunnet identificeres (ms. indgået i Peder Schumachers tid som overbibliotekar 1663-1671, jf. tillæg 4).

Cod.Syr. 1: "Descriptus est hic liber [...] Parisiis [...] anno 1634; finitus est Tischri II. (Novembri) [...] manu imbecilli et peccatoris Olavii, filii Joannis"

JØRGENSEN, JØRN

(d. 2010). Ingeniør.

Koreanske håndskrifter: Kor. M. 84-96 og Kor. M. 99

JØRGENSEN, PEDER

(f. 1935). Missionær i det centrale Thailand 1962-1971 og i NØ-Thailand 1984-1995 (*Kristeligt Dagblad* 28.7.2010; *Udfordringen*, uge 3 og 5 2011).

30-40 sydøstasiatiske mss.

KALL, JOHAN CHRISTIAN

(1714-1775; *DBL*¹, bd. 9, s. 86; *Fund og Forskning* 35, s. 274-275). Orientalist. Studerede 1732-1735 i Jena. Kaldtes 1735 til hoffet i København som lærer for pagerne og, tre år senere, for kronprinsen. Udnævntes 1738 til professor i orientalske sprog ved Københavns Universitet. Foretog til brug for de Kennicottske samlinger kollation af de 7 hebraiske håndskrifter, der var erhvervet på Den Arabiske Rejse 1761-1767, og publicerede en beskrivelse af disse håndskrifter 1766. Har desuden udgivet *Fundamentæ lingvæ arabicæ* 1760, en arabisk grammatik for begyndere, og 1764 en annoteret udgave af Frederik Rostgaards *Arabum philosophia popularis*, samt mindre arbejder.

Cod.Arab. 75

KALL, NICOLAI CHRISTOPHER

(1749-1823; *DBL*; søn af J.C. Kall). Filolog, professor i orientalske sprog ved Københavns Universitet 1781-1823 (rektor 1792 og 1804). 1822 erhvervede Det Kongelige Bibliotek hans håndskriftsamling. Ses ikke at have nogen udgiven orientalistisk produktion.

KIERULFF, PETER A.

(1838-1909; Christopher Bo Bramsen, Lin Hua: *Peace and friendship: Denmark's official relations with China 1674-2000*, Cph: NIAS Press 2000). Dansk forretningsmand i Kina 1862-1893.

I manchuisk ms.: anatomisk atlas efter bl.a. Thomas Bartholin 1677 (udgivet i 1928 ved A. Clod-Hansen og Victor Madsen: *Anatomie Mandchoue, Facsimilé du manuscrit no. II du fonds oriental de la Bibliothèque Royale de Copenhague*)

KIRCHHEINER, GUNI HESTING

(d. 2007). (Interview i *Times Of India* 21.12.1999; Orientalisk Samlings hjemmeside). Etablerede i perioden 1983-1998 en komplet samling lydoptagelser af de fire indiske vedaer (Rig, Yajur, Atharva og Sama veda) reciteret af otte traditionskyndige pundits (lærde mænd). Optagelserne fandt sted under gentagne ophold i Indien 1983-1988 og er i årene 1988-1998 blevet bearbejdet under medvirken af veda-eksperten, professor Shrikant Bahulkar, Pune.

446 kasettebånd (+ kopier heraf på 434 CD'er) med lydoptagelser af indiske vedaer.

KLEVE

(KB's arkiv E 100) [Kleve er også et bynavn i Nordrhein-Westfalen nær den hollandske grænse].

4 fasc. med enkelt dækplade af træ, umalet

KOEFOED, G.

Donerede to håndskrifter i 1937:

Cod.Pers.Add. 45, 46

KRAMER, CHRISTIAN CARL

(1732-1764; T. Wolff i Rasmussen 1990). Tog medicinsk doktorgrad 1760 (elev af C.G. Kratzenstein, 1723-1795) med et entomologisk emne, deltog i Den Arabiske Rejse som læge – såvel for ekspeditionens deltagere som (af taktiske hensyn) for fornemme arabere – og som

videnskabelig medarbejder for P. Forsskål med hensyn til indsamling, bearbejdning, beskrivelse og opbevaring af naturalier (§ 23 i den kgl. instruks). I Bombay nåede Kramer (før han døde 10. februar 1764) at hjælpe Niebuhr med at få ekspeditionens indsamlede materiale pakket og sendt til Trankebar, hvorfra det kunne komme med et af de regelmæssigt anløbende skibe til København.

Cod.Arab. 108

KRATZENSTEIN, CHRISTIAN GOTTLIEB

(1723-1795; *DBL*; E. Snorrason: *C.G. Kratzenstein and his Studies on Electricity during the Eighteenth Century*, Kbh. 1974). Mediciner, fysiker, professor ved Københavns Universitet 1753-1795 (rektor 1765, 1771, 1779 og 1785). Blandt hans studenter var C.C. Kramer, deltager i Den Arabiske Rejse 1761-1764, som skal have foræret Kratzenstein enkelte arabiske mss., der kan være gået tabt under Københavns brand 1795 sammen med Kratzensteins professorgård.

Persiske mss. fra P.J. Flor

KRING, KNUD G.

Knud Gunnar Kring (1886-1918; *DBL*³; A. Fabritius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 138). Kinesiskkyndig forretningsmand og bogsamler; ansat ved Det Kongelige Bibliotek 1906-1908; var 1908-1918 medarbejder i flere handelshuse i Kina og rejste i store dele af landet. Kring udarbejdede i 1907 den håndskrevne fortegnelse *Catalogus librorum Sinicorum bibliothecae Regiae Havniensis*, der beskriver bibliotekets på det tidspunkt beskedne kinesiske samling. – Se også s. 52f.

Kinesiske trykte bøger og enkelte mss.

KRISTENSEN, MICHAEL

Auktionarius.

Kinesisk trykt bog: OA 102-2009-163 (gave 29. marts 2009)

KÜHL, OVE TRESCHOW

(1930-1978; slægtsdatabase; *COMDC* 6.1).

Tibetanske bloktryk

KÖHLER, JOH. BERNH.

Johann Bernhard Köhler (1742-1802; *ADB* 1889, bd. 16, s. 444-445). Orientalist, elev af J.J. Reiske (se nedf.). 1766-1770 professor i Kiel,

1770-1773 i Göttingen, og efter en længere periode som privatlærd professor i Königsberg 1781-1786; derefter juridisk virke i Lübeck og anden ansættelse i Basel.

Cod. Arab. 117

KAARSBERG, HANS

(1854-1929; *DBL*³). Læge, forfatter; foretog som ung længere rejser bl.a. i Centralasien, resulterende i rejseskildringen *Gjennem Stepperne og blandt Kalmykkerne til Hest og med Trespand*, 1892.

1 mongolsk ms.

LAUDERDALE, THE DUKE OF

John Maitland (1616-1682; *Oxford Dictionary of National Biography*). [se også under Albert Elers, ovf.]. Skotsk politiker, bogsamler. På auktionen over hans bibliotek i januar 1692 solgtes 9 persiske mss. (fortegnelse herover aftrykt i *The Bannatyne Miscellany*, Edinburgh 1836, s. 157-158):

91. Of astrology, &c in the Persian Language, in Fol.
92. Named the Orchard, Fol. [*Cod. Pers. 104*]
93. Concerning the Complexion, Lasciviousnes, &c of Women, in Persian. 4°. [*Cod. Pers. 37*]
94. A Poem on the most excellent Mula, in Persian. 4°. [*Cod. Pers. 41?*]
95. Dewan Hahphus, in Persian, large Octavo. [*Cod. Pers. 114*]
96. History of Joseph and Potiphar, in Persian, large Octavo. [*Cod. Pers. 121*]
97. A Persian Mss. in Octavo. [*Cod. Pers. 111?*]
98. Another Persian Mss.
99. A Commentary upon the Persian Law, Octav."

Cod. Pers. 37, 41, 104, 111, 114, 121

LEHMANN

Gottlob Lehmann (ca. 1675-1739; *Cimbria literata* 11, s. 465. *Gejstligheden i Slesvig og Holsten* 11, 1, s. 24; SUB Hamburg). Studerede i Wittenberg og 1699 i København; diakon i Rendsburg, præst i Krempe i Holsten.

Cod. Arab. 272 ("a Lehmanno, Krempensium in Holsatia antistiti, dono datum")

LEMMING, POVEL

(1792-1819). Dansk orientalist, der især studerede og afskrev arabiske håndskrifter. Rasmus Rask skriver meget positivt om ham i brev af

15.8.1818 fra Skt. Petersborg (vedr. Anquetil-Duperrons avesta-udgave i Paris 1771): "[...] jeg frygter at Afskrivningen, som burde skje med Bredsdorffs eller Lemmings egen Haand vil fordre længere Tid og Bekostning end han paa min blotte Anmodning paatager sig. Kunde det ikke af nogen Autoritet i K[øben]havn paalægges eller anbefales en af dem eller begge at skaffe dette og de tillige forsynes med behørig Understøttelse og Anbefalelse dertil fra Vedkommende høje Øvrighed? [...] det bør udføres af et Par saadanne Personer som Bredsdorff og Lemming; ti vi have vel ikke nylig haft deres Ligemænd paa den Kant og faa dem kanskje ikke saa snart igien."

Cod. Arab. 101, 102, 103, 107, 166, 238

LIND, AAGE

(*COMDC* vol. 1)

Mss. på singhalesisk

LUDOLFF, HIOB

(1624-1704; Jöchel: *Gelehrten-Lexikon*, Bd. II, kol. 2574-2575). Tysk lingvist og statsmand. Studerede først i Erfurt og rejste derefter i 1645 til Nederlandene, 1647 til England, Frankrig og Italien, 1650 til Sverige og 1651 til Danmark. Blev 1652 legationssekretær for fyrsten af Gotha, 1654 Hofmeister og 1658 Hofrath. 1675 Cammer-Director i Altenburg, 1681 Cammer-Director for kurfyrsten af Pfalz. 1690 præsident for Collegium imperiale historicum. Inden for de orientalske sprog har Ludolff især koncentreret sig om etiopisk, resulterende i en række publikationer, af hvilke kan fremhæves *Grammatica amharicæ lingvæ*; *Lexicon amharico-latinum*; *Lexicon æthiopico-latinum* og *Grammatica æthiopica*, foruden værker om Etiopiens historie.

Cod. Aethiop. 2 – Cod. Arab. Add. 1

LUNDHOLM, H.

(Fortegnelse i *Orientalisk Samling*). Ingeniør.

28 burmesiske mss. (købt nov. 1953)

LYKKEGAARD, JENS CHRISTIAN JENSEN

(1867-1924; *I Evangeliets Tjeneste. Biografier af Arbejdere i Det Danske Missionselskab*, 1945, s. 108-145). Missionær i Nordkina 1896-1922.

Kinesiske trykte bøger: OA 102-2003-128, OA 102-2010-4

MESNIL

(18. årh.; F. Richard, Bibliothèque Nationale, i brev af 31.8.1988. – H. Omont, 1891, i *Bulletin de la Société de l'Histoire de Paris et de l'Île-de-France*, tome XVIII). Jurist. Inventerede som én blandt flere på Parlamentets ordre det jesuitiske bibliotek i Collège de Clermont, Paris, da biblioteket i 1760'erne opløstes og solgtes som følge af undertrykkelsen af jesuiterordenen i Frankrig.⁶ Bibliotekets videre skæbne er ikke velbelyst; det vides dog, at en større del af bøgerne erhvervedes af Sir Thomas Philipps i 1824 hos Meermans i Leiden.

Cod. Arab. 81, 82 (se Georg Höst ovf.)

MOLDENHAWER, D.G.

Daniel Gotthilf Moldenhawer (1753-1823. *DBL*¹, bd. 11, s. 363ff.; A. Fabricius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 36-37; KB's arkiv E 82: Fortegnelse over bøger og manuskripter skænkede af arvingerne efter afdøde konferensråd og overbibliotekar, ridder D.G. Moldenhawer til det store Kongelige Bibliothek 1824. 1 kps. Anm.: For manuskripternes vedkommende aftrykt og kommenteret i Ada Adler: *D.G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling*, Kbh. 1917, s. 200-256). Tyskfødt teolog, professor ved Københavns Universitet (rektor 1791, 1799). Overbibliotekar ved Det Kongelige Bibliotek 1788-1823, hvor han ved engageret samlingsopbygning fik tredoblet bogbestanden og iværksatte en fuldstændig alfabetisk og systematisk katalog. I hans tid som overbibliotekar blev biblioteket åbnet for offentligheden. – Se også s. 39f. Håndskriftliste i tillæg 16.

Arabiske, hebraiske og enkelte andre mss.

MUNCK, EBBE

(1905-1974; *DBL*). Cand.polit., journalist og diplomat, ambassadør i Bangkok 1959-1967, derefter hofchef.

Mss. på thai (køb)

MUNDT, J.H.

Borgmester, etatsråd Just Henrik Mundt (1782-1859; *DBL*¹; Sv. Dahl 1945), broder til regimentskirurg Christopher Mundt, der under sit

⁶ Se *Catalogus Manuscriptorum Codicum Collegii Claromontani*, Paris 1764; og Léopold Delisle: *Le Cabinet des Manuscrits de la Bibliothèque Impériale*, 3 vols, Paris: Imprimerie Impériale, 1868-1881.

virke i Indien samlede på nærøstlige og indiske håndskrifter, som J.H. Mundt efter broderens død skænkede til Det Kongelige Bibliotek.

Arabiske, persiske og indiske mss.

MUNTHE-BRUN, JOHAN

(1869-1937; *Kraks Blå Bog* 1910; <www.familiesporet.dk>). Direktør i Centralbanken for Handel og Industri, bogsamler (*Fortegnelse over Direktør Johan Munthe-Brun's efterladte Bogsamling. 4. Afd., Kbh. 1937*).

29 tibetanske mss. og bloktryk og 2 batakske barkbøger

MÜNTER, FRIEDRICH CHRISTIAN CARL HINRICH

(1761-1830; *DBL*¹, bd. 12, s. 257f.). Biskop, kirkehistoriker og arkæolog. Studerede 1778-1781 ved Københavns Universitet, derefter i Göttingen og Rom. Vendte 1787 hjem og blev 1790 professor i teologi ved Københavns Universitet. Hans omfangsrige videnskabelige produktion omfatter enkelte orientalistiske afhandlinger, herunder et tidligt forsøg på at tyde den oldpersiske kileskrift.

Cod. Arab. 39

MÜNTER, L.S.

Ludvig Stenersen Münter (1877-1957; *Kraks Blå Bog* 1956; slægtsdatabase <www.skeel.info>). Telegrafbestyrer i Store Nordiske Telegrafelskab i Beijing 1909-1929.

Mss. og bloktryk på tibetansk (85 værker) og mongolsk, enkelte kinesiske (OA 102-654)

MØRCH, HANNE

1 bambusrør med indskrift på batac (gave 22.2.2002)

NIEBUHR, CARSTEN

(1733-1815; *DBL*¹, bd. 12, s. 194ff. – T. Wolff 1990) var kartograf og deltager i Den Arabiske Rejse 1761-1767. Studerede landmåling 1755-1757 i Hamburg og 1757-1760 i Göttingen. 1758 fik han tilbud om at deltage som astronom og naturhistoriker i den af professor J.D. Michaelis, Göttingen, foreslåede danske ekspedition. Som forberedelse studerede han en række fag og særlig Tobias Mayers astronomiske system, specielt hans nye metode til geografiske længdebestemmelser. Niebuhr blev den eneste overlevende efter de øvrige ekspeditionsdeltageres død i 1763, men han gennemførte rejsen og nåede hjem i november 1767. Han havde fra Mokka og Bombay i 1763-1764 sørget for hjemsendelsen

af det indtil da indsamlede materiale, resulterende af såvel hans egen som af G. Baurenfeinds, P. Forsskåls og F.C. von Havens indsats, og efter hjemkomsten skrev han de to store værker *Beschreibung von Arabien*, 1772 (upubliceret dansk udgave 1773 ved Jørgen Stauning: *Beskrivelse over Arabien*, 355 s. Kgl. Bibl. Add. 391 4°), og *Reisebeschreibung nach Arabien und andern umliegenden Ländern*, I-II 1774-1778, III 1837. Samtidig forestod han bearbejdelsen og udgivelsen af Forsskåls efterladte noter. *Enkelte arabiske og hebraiske mss.*

NIELSEN, FRU OVERLÆGE J.

Cod.Arab.Add. 33 (gave 31.3.1960)

OLEARIUS, ADAM

Olearius (1599-1671; *DBL*¹, bd. 12, s. 399ff. – D. Lohmeier i indledningen til facsimile-udgaven af Olearius' *Vermehrte neue Beschreibung der Muscovitischen und Persischen Reyse* 1656, Tübingen 1971) var gesandtskabssekretær, matematiker, astronom, bibliotekar og kunstkammerbestyrer for hertug Frederik III af Gottorp. Var 1633-1635 sekretær for et gesandtskab til Moskva og deltog 1635-1639 i en sendefærd til Persien via Rusland med det formål at grundlægge en gottorpsk-persisk handel. Olearius udgav 1647 sin *Beschreibung der Newen Orientalischen Reise*, der udmærker sig ved sine righoldige etnografiske og historiske oplysninger, samt nøjagtige kort, specielt over Volgaegnene. I samarbejde med en perser, der havde fulgt ham tilbage til Slesvig, oversatte han Sa'di's Gulistan og udgav den 1654 under titlen *Persianischer Rosenthal*. Han ordnede det hertugelige bibliotek, hvis kostbarheder også talte de af ham hjembragte orientalske håndskrifter. En væsentlig del af det hertugelige kunstkammers samlinger udgjordes af ting, Olearius havde hjembragt fra Rusland og Persien. – Se også s. 24ff.

14 persiske mss., to er identificerede: Cod.Pers. 42, 84

OLSEN, KÅRE

(1906-1979; *DBL*; A. Fabritius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 99-100). Historiker. Ansat ved Det Kongelige Bibliotek 1941, bibliotekar 1943, førstebibliotekar i Håndskriftafdelingen 1958-1976. Medudgiver 1948-1956 af *Diplomatarium Danicum* VI-VIII og *Danmarks riges breve* VI-VIII. Har skrevet "Skriftens historie" i *Nordisk håndbog i bibliotekskundskab* I, 1957.

Cod.Arab.Add. 53 (gave marts 1959)

OLUFSEN, OLE

(1865-1929; *DBL*³, bd. 11, s. 56). Officer og geograf, udforskede 1896-1899 Pamir og rejste 1899-1900 i Iran og Kaukasus, 1912 og 1914 i det nordlige Sahara, 1922-1924 i Tunesien og Marokko, og 1927 i Sudan og det sydlige Sahara. Sekretær i Det Kongelige Danske Geografiske Selskab 1903-1923. Titulær professor 1909. Hans ekspeditioner tilvejebragte store samlinger til Nationalmuseet og Zoologisk Museum.

5 persiske mss., ét er identificeret: Cod.Pers.Add. 48

D'ORVILLE, JACQUES-PHILIPPE

(1696-1751; *Biographie Universelle*, bd. 31, s. 430-432). Classicist og orientalist. Studerede i Leiden 1715-1721. Efter længere udlandsophold vendte han 1730 hjem til Holland og udnævntes til professor i Amsterdam. Hans produktion vedrører altovervejende klassiske forfattere, men hans håndskriftsamling, der nu befinder sig i Oxford, omfatter også orientalske tekster. Håndskrifterne er beskrevet i kataloget *Codices manuscripti et impressi cum notis manuscriptis, olim Dorvilliani, qui in bibliotheca Bodleiana apud Oxonienses adservantur*, 1806.

Cod.Arab. 125, 152

PALLIS, SV. AA.

Svend Aage Frederik Dichman Pallis (1894-1972; *DBL*; A. Fabritius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 75-76; *COMDC* vol. 1). Religionshistoriker med særlig interesse for ældre semitiske religioner, specielt mandæisk (disputats 1919) og akkadisk. Ansat ved Det Kongelige Bibliotek 1918-1943, professor i religionshistorie ved Københavns Universitet 1943-1964.

2 singhalesiske mss.

PETER, PRINS

Prins Peter af Grækenland og til Danmark (1908-1980; *DBL*). Etnograf med særlig interesse for Himalaya (disputats 1963 om særlige ægteskabsformer). Rejste 1937 i Indien, Tibet og Ceylon, deltog i den 3. Danske Centralasiatiske Ekspedition 1947-1952, ledede Henning Haslund-Christensen Mindeekspeditionen 1953-1955 og opholdt sig derefter en tid i det nordlige Indien. Hjemsendte betydelige samlinger til Nationalmuseet og Det Kongelige Bibliotek.

Talrige tibetanske mss. og bloktryk

PETRÆUS, THEODOR

Theodor Petræus (ca. 1630-1672. *DBL*¹, bd. 13, s. 77ff. – *Fund og Forskning* IX, 1962, s. 79-113) var orientalist. Han studerede i Leiden 1650-1655 og rejste 1656-1659 i Orienten med Frederik III's understøttelse. 1660-1662 studerede han på ny i Leiden, og 1662-1664 i London. Han medvirkede ved den store armenske Bibeludgave 1666 og publicerede selv flere armenske tekster 1666-1667. Hans efterladte orientalske håndskrifter solgtes for hovedpartens vedkommende til kurfyrsten af Brandenburg. – Se også s. 19ff.

Cod. Arab. 19, *Cod. Arab.* 29, *Cod. Copt.* 1, *Cod. Arab. Copt.* 1; *tyrkiske ms.*; *E don. var.* 38 4°, 39 4°, og 40 4°

PIQUES, LUDOVICUS = LOUIS PICQUES

(1637-1699; F. Richard, *Bibliothèque Nationale*, i brev af 31.8.1988). Bibliotekar ved Collège des Quatre-Nations (Mazarine) indtil 1695. Collège des Quatre-Nations i Paris blev grundlagt 1661 af kardinal Jules Mazarin (1602-1661), der testamentarisk bestemte, at hans betydelige formue skulle anvendes hertil sammen med hans bogsamling. Picques testamenterede 1699 sine orientalske håndskrifter til Couvent des Jacobins i Rue St. Honoré; de konfiskeredes under Revolutionen og kom for størstepartens vedkommende til *Bibliothèque Nationale*. – Francis Richard: "Louis Picques, «docteur de la Maison et Société de Sorbonne»: les annotations d'un théologien féru de langues orientales"; i *Revue de la Bibliothèque nationale de France*, 2, 1999, s. 42-46.

Cod. Arab. 164 (Se Reiske og Seebisch)

RAGOCZY, VALERIUS

Johannes Walther Franz Lothar Valerius Ragoczy (1869-1958; *slægtsdatabase*). Tyskfødt dansk grosserer, storsamler af bl.a. bøger og mønter. Samlingerne solgtes på auktioner i 1959 og 1961.

Cod. Arab. Add. 40, 42, 43, 54, 57

RASK, RASMUS

Rasmus Kristian Rask (1787-1832; *DBL*¹, bd. 13, s. 489ff., specielt s. 495-496. – *DBL*³) var sprogforsker og grundlægger af den systematiske sammenlignende sprogvidenskab. Han studerede i København 1807-13; fra 1808 var han tillige ansat ved Universitetsbiblioteket, først som ulønnet volontør; 1812 udnævntes han til amanuensis og 1814 til underbibliotekar. 1812 var han i Stockholm, 1813-1815 opholdt han sig på Island, og 1816 drog han ud på sin lange rejse over Sverige og Finland

til Skt. Petersborg, hvorfra han efter et ophold på godt et år fortsatte over Moskva og Astrakan til Kaukasus; herfra rejste han videre til Persien og Indien, hvor han i Bombay erhvervede en enestående samling håndskrifter på avestisk og pehlevis. Derfra rejste han over Madras og Trankebar til Ceylon og returnerede efter store vanskeligheder, bl.a. skibbrud, til København i 1823. Som vederlag for den ham ydede støtte overdrog han Det Kongelige Bibliotek en samling på 50 håndskrifter på pali og singhalesisk. 1818 havde han fået titel af professor; og 1823 fik han tillagt en årlig understøttelse for 3 år. 1826 blev det ordinære professorat i orientalske sprog ledigt, men først 1831 udnævntes Rask til ekstraordinær professor heri. 1829 var han rykket op til bibliotekar ved Universitetsbiblioteket. Hans eneste væsentlige orientalistiske arbejde er afhandlingen *Om Zendsprogets og Zendavestas Ælde og Ægthed* 1823 (trykt 1826). – Se også s. 36-39.

33 *avesta-mss.*, 162 *indiske mss.*, enkelte *persiske mss.*

RASMUSSEN, JENS LASSEN

(1785-1826. *DBL*¹, bd. 13, s. 508-510; F. Løkkegaard i *Københavns Universitets historie* 1979). Orientalist med særlig interesse for arabisk, disputats 1811 (om arabiske folkelige kosmografiske forestillinger). 1815 professor ved Københavns Universitet. Har publiceret værker om filologiske og historiske emner. Udarbejdede 1814ff. en katalog over Det Kongelige Biblioteks nærmestlige håndskrifter. – Se også s. 35f. og tillæg 15.

REISKE, JOHANN JAKOB

(1716-1774; *ADB*; *Johann Jakob Reiskens von ihm selbst aufgesetzte Lebensbeschreibung*, Leipzig 1783; Ebert und Hanstein: *Johann Jakob Reiske – Leben und Wirkung*, Leipzig 2005). Arabist med særlig interesse for arabisk historie, byzantinist og numismatiker (han regnes for en af grundlæggerne af arabisk numismatik og tydede bl.a. mønter for Carsten Niebuhr). Reiske studerede og afskrev talrige arabiske mss., som efter hans død ved den fremtrædende tyske digter G.E. Lessings mellemkomst blev købt af den danske bogsamler P.F. Suhm, hvorfra de er kommet til det Kongelige Bibliotek. – Se også s. 34f. og tillæg 14.

Cod. Arab. 98, 109, 116, 120, 125, 129, 152, 164, 165, 171, 210, 211, 213, 216, 230, 238, 239, 240, 241, 248, 250, 253, 258-259, 262, 273; *Cod. Pers.* 45

REŞER, OSMAN

Oprindelig Oskar Rescher (1883-1972; *Türk dili ve edebiyatı ansiklopedisi*, 7:318-319, İstanbul 1990; *Wikipedia*). Tysk-tyrkisk orientalist, boede fra 1928 i İstanbul, hvor han konverterede til islam og tog navneforandring. Han opbyggede en stor samling af arabiske og persiske håndskrifter, som siden for størstepartens vedkommende er kommet til Staatsbibliothek Berlin og Yale University, medens hans omfangsrige samling af trykte bøger har dannet grundstammen i biblioteket ved Seminar für Orientalistik und Islamwissenschaften ved Ruhr Universität Bochum.

Cod.Arab.Add. 34, 36, 37, 38, 39, 41. *Cod.Pers.Add.* 55, 85, 87, 89, 93, 96. *Cod.Turc.Add.* 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 (erhvervet 1959)

ROSTGAARD, FREDERIK

Rostgaard (1671-1745, *DBL*¹, bd. 14, s. 337f.) var gehejmearkivar, oversekretær, samler og legatstifter. Han blev dimitteret 1687, studerede som privatist 1687-1690 og rejste 1690-1699 på studierejse til Tyskland, Holland, England, Frankrig og Italien, hvorfra han hjembragte betydelige samlinger af håndskrifter og trykte bøger, som han 1726 måtte sælge efter en dom for modtagelse af bestikkelse i embedet som oversekretær i Danske Kancelli, hvortil han udnævntes 1721. Rostgaard ses ikke at have nogen orientalistisk produktion. – Se også s. 22f. Håndskriftliste i tillæg 7.

Cod.Arab. 77, *Cod.Armen.* 2.

ROSTRUP, EGILL

(1876-1949; *DBL*). Skuespiller, instruktør og teaterhistoriker (dr.phil. 1921).

Kinesisk trykt bog: OA 102-2010-7 (doneret november 1913)

ŞABBÂÇ, MÎKÂ'ÎL (MICHAEL SABBAGH)

(Virksom omkring år 1800; spredt omtale i forskellige kilder). Syriskfødt skriver, der fulgte med den franske hær, da den trak sig ud af Ægypten efter Napoleons invasion 1798. I Paris fik Sabbagh ansættelse ved det kejserlige trykkeri og samarbejdede med arabisten Silvestre de Sacy (se nedf.).

Cod.Arab. 104, 123, 157 (kopieret af Sabbagh)

SACY, SILVESTRE DE

Antoine Isaac Silvestre de Sacy (1758-1838; *Biographie Universelle* 1843, tome 37, s. 205-217). Fransk arabist og iranist, en af sin tids mest markante, og én af de første, der seriøst arbejdede med arabisk talesprog. Han regnes for grundlæggeren af (europæisk) arabisk filologi og øvede stor indflydelse på sin samtids og den næste generations orientaler, heriblandt Jens Lassen Rasmussen (1785-1826), professor ved Københavns Universitet 1815-1826 (se ovf.), og A.F. van Mehren (1822-1907), professor i semitisk-østerlandsk filologi ved Københavns Universitet 1854-1898.

Cod.Arab. 104, 123, 157

SCHEEL, POUL

(1890-1969; *Kraks Blå Bog* 1969). Dansk generalkonsul i Shanghai 1935-1946.

Kinesiske trykte bøger: OA 102-1566 til 1578 (gave)

SCHIÖPFFE, C.F.

Christian Frederik Schiöppffe (1891-1980; *Danske i Siam* 1858-1942, s. 246). Officer. Opholdt sig 1920-1945 i Thailand, først som plantagebestyrer og senere som hotelmanager og hotelejer. Forfatter til en beretning om forholdene i Bangkok under den japanske besættelse og ophavsmand til den personalhistoriske samling *Danske som officerer i fremmed krigstjeneste 1815-1965 (Schiöppffes Samling)* i Forsvarets Arkiver.

54 javanske billeder (gave 6.1.1971)

SCHNABEL, CHRISTIAN

(1728-1760; *DBL*¹, bd. 15, s. 240). Orientalist og skolelærer. 1745 student, 1748 magister. Studierejse 1749-1751 til Frankrig, Tyskland og Holland. Efter hjemkomsten fortsatte han sin lærervirksomhed og blev 1754 rektor i Roskilde. Har udgivet *Epistolæ quædam et particula prima Agrumiæ ejusque commentariorum*, 1755, og *Continuatio Agrumiæ*, 1756.

Cod.Arab. 190

SCHULTZ, CHRISTIAN AUGUST PHILIP

(1848-1904; *Aner til Christian August Phillip Schultz*; Kring *Cat.libr.Sin.* 1907). Kommandør.

Kinesiske trykte bøger: OA 102-4, OA 102-32, OA 102-34, OA 102-40 (skænket 31.8.1876), 1 kinesisk ms. (afskrift af forbudt trykt bog; gave 1.9.1876)

SCHÄFFER, JÖRN

Antikvarboghandler i Schweiz.

Tre japanske tryk: JAP 950, 951, 952 (erhvervet før 1978 ifl. intern overførselsnote)

SCHÖLLER, FREDERIK CARL GUSTAV

(1825-1911; slægtsdatabase). Oberst. Direktør for Kong Frederiks Hospital og Fødselsstiftelsen København.

Kinesisk trykt bog: OA 102-2 (gave 20.12.1861)

SEEBISCH, SIEGMUND GOTTLOB

(1669-1753; ADB). Bibliotekar, orientalist. Var 1694-1697 på studierejse til Holland og Frankrig og anlagde en samling af orientalske mss. ved køb fra den hollandske arabist Jacob Golius og den tyske hebraist Andreas Acoluth. 1708-1746 bibliotekar ved det kurfyrstelige bibliotek i Dresden, der efter Seebischs død købte en del af hans samling.

Cod. Arab. 98, 109, 164, 210 (Reiske-afskrifter)

SEIDENFADEN, E.

Erik Seidenfaden (1881-1958; DBL; KB's arkiv E 100: "siamesisk major"). Officer, 1906-1920 i Thailand som militærinstruktør. 1920-1941 regnskabschef i Thai Electric Corporation Ltd, Bangkok. Vendte hjem til Danmark 1946.

2 mss. på pali i laotisk skrift (gave 1. nov. 1919)

SNELL, O.B.

(cand.pharm.; seddel på ms. skænket Det Kongelige Bibliotek december 1957)

1 ms. på singhalesisk

SIMONSEN, DAVID

(1853-1932; DBL², bd. 22, s. 25-27; biografi også på Det Kongelige Bibliotek/Judaistisk Samlings website). Overrabbiner, titulær professor, filantrop, bogsamler især inden for judaistik. Hans arkiv med knap 30.000 breve, hans henved 200 håndskrifter og hans 40.000 bd. store samling af trykte bøger, heraf 25.000 vedrørende jødedommen i alle dens aspekter, blev erhvervet af Det Kongelige Bibliotek 1932. – De orientalske håndskrifter er oplistet i tillæg 18. De hebraiske og andre jødiske håndskrifter behandles i en særskilt publikation.

200 mss. på hebraisk, arabisk, persisk, tyrkisk og en række andre sprog; 25.000 trykte bøger

SUHM, P.F.

Peter Frederik Suhm (1728-1798; DBL¹, bd. 15, s. 558-570) var historiker, bogsamler og mæcen. Han bekostede bl.a. J.G.C. Adlers udgave i 5 bind af *Abulfedæ Annales Moslemici* og erhvervede den tyske orientalist J.J. Reiskes (se ovf.) samling af afskrifter af arabiske håndskrifter, som sammen med Suhms henved 100.000 bind store bogsamling ved hans død overgik til Det Kongelige Bibliotek.

SVEJSTRUP

Carl (Charles) Sofus Sveistrup (1861-1939; *Danske i Siam 1848-1942*, s. 104-105), 1890 bibliotekar i det kgl. Vajiranana bibliotek i Bangkok, 1891-1899 sekretær i det siamesiske udenrigsministerium, 1899ff. sekretær i ØK i Kbh. og samtidig sekretær i det siamesiske generalkonsulat i Kbh. indtil 1907, siamesisk vicekonsul 1909-1928. Har skrevet *Hovedpunkter af Det østasiatiske Kompagnis Historie 1897-1909*, Kbh. 1910.

1 ms. på thai (købt 1952)

SYLVA, DON PEDRO DE

(d. ca. 1794; C.A. Bayly: *Empire and Information: Intelligence gathering and social communication in India 1780-1870*, Cambridge 1996, s. 251 (online); Virendra Nath Sharma: *Jai Singh and his astronomy*, Delhi 1995, s. 276 (online); "A Portuguese Doctor at the Maharaja of Jaipur's Court", in *South Asian Studies* 11, issue 1, 1995, s. 51-62). Kom til Indien fra Portugal i 1730 som jesuitisk missionær, læge og astronom og virkede i Jaipur, hvor observatoriet Jantar Mantar var blevet etableret 1727.

Cod. Pers. 49 ("Given to me by Doctor Don Pedro de Sylva at Agra 1768. Peter John Flor")

SÖDERBOM, GEORG

(d. 1973; COMDC 3; Haslund-Christensen: *Asiatiske Strejftog*, 1945). Svensk handelsmand i Mongoliet. Deltog i Den 2. Danske Centralasiatiske Ekspedition. Har udgivet *Bortom kinesiska muren. Skildringar från Mongoliet*, Stockholm 1954.

Mongolske mss.

SØRENSEN, THEO

Theodor August Christian Sørensen (1873-1959; *Store Norske Leksikon*; COMDC6.1). Norsk missionær, virkede 1899-1923 i Chengdu og Kangding, Sichuan, 1925-1936 i Beijing. Han rejste i Tibet 1909, 1918 og 1920, hvor han indsamlede tibetanske skrifter, som han (med en enkelt undtagelse) donerede til universitetet i Oslo.

1 tibetansk ms. skrevet med guld

TAMİR, MİKÂ'İL

(*Codices Orientales* III, 1857). Tolk ved den venetianske legation i Istanbul i 1550'erne.

Cod.Turc. 14 (dateret 1559)

TARAB TULKU NGAWANG LOSANG

(1935-2004; *Tarab Tulku XI*⁷). Højtstående tibetansk lama (11. reinkarnation af sit klostres grundlægger, nr. 21 i rangfølgen efter Dalai Lama), forsker i buddhistisk filosofi. Ledsagede Dalai Lama på dennes flugt fra Tibet i 1959, kom til Danmark 1962. Tilknyttet Nationalmuseet 1962-1965, ansat ved Det Kongelige Bibliotek fra 1967, forskningsbibliotekar 1989-1999. Tillige undervisningsassistent og ekstern lektor i tibetansk ved Københavns Universitet.

29 tibetanske bloktryk

THOTT, OTTO

Thott (1703-1785; *DBL*¹, bd. 17, s. 336ff.) var greve, geheimestatsminister og bogsamler. Han studerede retsvidenskab, historie og filosofi i Tyskland, Holland, England og Frankrig, og gjorde karriere i statsadministrationen. Thotts bibliotek omfattede ved hans død 120.000 bind, hvoraf ca. 60.000 erhvervedes på auktion af Det Kongelige Bibliotek, der derudover fik Thotts håndskriftsamling og et stort antal inkunabler som testamentarisk gave. – Se også s. 31-34. Håndskriftliste i tillæg 13.

Auktion 1786: 41 arabiske, 13 persiske, 9 tyrkiske, 5 hebraiske, 2 armenske og 2 indiske mss., samt 2 kinesiske bøger, 1 rulle med indiske fyrsteportrætter og "et Bundt trykte arabiske og persiske Bøger"

⁷ Portrætbog af Jeannie Andersen og Anne-Sophie Bernstorff: *Tarab Tulku XI. En tibetansk lama i Danmark*, Kbh. 2009. 223 s.

TRIER, JESPER

(f. 1932). Ingeniør, antropolog og konservator ved Moesgaard Museum, Aarhus (1971-2002). Har under forskningsrejser i Nordthailand mellem 1970 og 1994 gennemført etnologiske studier af mlabri-folket og tekniske undersøgelser af lokal, traditionel papirfremstilling (disputats 1972).

65 sydøstasiatiske mss., købt 1970

TUXEN, POUL

(1880-1955; *DBL*³; A. Fabritius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 69-70). Indolog, professor ved Københavns Universitet 1928-1950, forud derfor ansat ved Det Kongelige Bibliotek 1903-1928. Opholdt sig 1921-1922 i Thailand (Siam).

1. 127 indiske mss., 9 pali-mss. fra Thailand, 5 thai mss., 40 fasc. på laotisk

WALLICH, N.

Botaniker og læge Nathanael Wallich (1786-1854; *DBL*¹, bd. 18, s. 225), ansat 1806 som læge ved den danske koloni i Bengalen. Trådte 1814 i engelsk tjeneste som botaniker ved det engelsk-ostindiske kompagnis botaniske have i Calcutta. Wallich foretog talrige forskningsrejser i Indien og sendte botanica til bl.a. København. Hovedværket er *Plantae Asiaticae rariores*, 1830-1832. 1821 æresdoktor ved Københavns Universitet, 1826 medlem af Videnskabernes Selskab. Skænkede en stor samling engelsk-indiske bøger og indiske håndskrifter til Universitetsbiblioteket i København, beskrevet af Rasmus Nyerup i *Catalogus librorum Sanskritanorum, quos Bibliothecae Universitatis Havniensis vel dedit vel paravit Nathanael Wallich*, Hafniæ 1821.

Cod.Ind. 1-37. Cod.Pers. 107.

WALTHER, CHRISTOPHER THEODOSIUS

(1699-1741; *DBL*¹, bd. 18, s. 242). Missionær. Studerede fra 1720 i Halle, blev 1724 kaldet til missionær i Trankebar, hvor han virkede "med stor Nidkjærhed" til 1739. Ud gav i Trankebar mindre arbejder på og om tamulisk (tamilsprog) og udarbejdede afhandlingen *Doctrina temporum Indica*, trykt 1737 i St. Petersborg.

Cod.Arab. 71

WANDALIN, JOHS.

Hans Wandal (1656-1710; *DBL*¹, bd. 18, s. 248-249 + selvbiografi i *Kirkehist. Saml.* 4. rk. II, s. 548ff.). Teolog. Studerede fra 1671 teologi og

østerlandske sprog, især arabisk, ved Københavns Universitet. Opholdt sig 1675-1677 i England og Nederlandene, 1678-1680 i Lund. Udnævntes 1680 til rektor i Sorø, tog 1682 magistergraden og blev 1683 professor i østerlandske sprog ved Københavns Universitet, men overgik allerede samme år til det teologiske fakultet, hvor han var professor i 27 år. Erhvervede 1687 doktorgraden. Hans produktion er altovervejende teologisk.

Cod.Turc. 20

W[ANSLEBEN], J.H.

Johann Michael Wansleben (1635-1679; *Allgemeine Deutsche Biographie*). Orientalist, etiopist, rejste i Det nære Østen, særligt Ægypten og Syrien, og erhvervede 1671-1675 på foranledning af den franske minister Jean-Baptiste Colbert (se ovf.) 334 arabiske, persiske og tyrkiske håndskrifter til Det kongelige Bibliotek i Paris (nu Bibliothèque nationale de France).

Cod.Aethiop. 2 (1692-1695)

WARNER

Levin Warner (1619-1665; J. Witkam: *Inventory... Oriental Manuscripts... Leiden* vol. 1, 2006, s. 110; *Levinus Warner and his legacy, Three centuries Legatum Warnerianum in the Leiden University Library*, Leiden 1970). Immatrikuleret ved universitetet i Leiden 1638. Rejste 1644 til Tyrkiet. 1654 udnævnt til hollandsk gesandt i Konstantinopel. Hans for langt størstepartens vedkommende dér anlagte samling på omkring 1.000 nærøstlige mss. (arabisk, persisk, tyrkisk, hebraisk og armensk) dannede efter hans død 1665, sammen med Joseph Scaligers og Jacob Golius' håndskrifter, kernen i den orientalske samling på Universitetsbiblioteket i Leiden.

Cod.Arab. 116, 118, 119, 120, 230, 241, 248, 250 (*Reiske-afskrifter*)

WENDEL, FRANCISCO XAVIER

Kom til Indien som jesuitisk missionær 1751, virkede fortrinsvis i Lucknow og Agra, døde 1803 i Lucknow (*Siques, Tigers, or Thieves. Eyewitness Accounts of the Sikhs 1606-1809*), ed. Amandeep Singh Madra and Parmajit Singh, Palgrave USA 2004, s. 9). Wendel har bl.a. oversat uddrag af Jahangirs (stormogul 1605-1627) erindringer fra persisk.

Cod.Pers. 57

WERLAUFF, E.C.

Erich Christian Werlauff (1781-1871; *DBL*; A. Fabritius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 37-39). Professor i nordisk historie ved Københavns Universitet 1812-1867. Tilføjede overbibliotekar ved Det Kongelige Bibliotek 1829-1861. Har bl.a. skrevet *Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn*, 1825, hvis 2. forøgede udgave 1844 er den væsentligste fremstilling af bibliotekets historie indtil da.

WESTERGAARD, N.L.

Niels Ludvig Westergaard (1815-1878; *DBL*). Indolog og iranist, rejste 1841-1844 til Indien og Iran. Blev 1845 ekstraordinær og 1850 ordinær professor ved Københavns Universitet. Et væsentligt indologisk arbejde er bd. 1 af *Det Kongelige Biblioteks håndskriftkatalog Codices Indici bibliolhecae regiae Havniensis enumerati et descripti, cum indice codicum Indicorum et Iranicorum Bibliothecae Universitatis Havn.*, Kbh. 1846. Hans vigtigste iranistiske arbejde er den autoritative tekstudgave *Zendavesta or the religious books of the Zoroastrians ed. and transl. with a dictionary, grammar &c, vol. I The Zend Texts*, Kbh. 1852-1854, bl.a. på grundlag af de af Rasmus Rask og Westergaard selv hjembragte håndskrifter.

10 *avesta-mss.*; *indiske mss.*

WIELUCH, DOMAN

(1887-1976; polsk *Wikipedia*). Polsk diplomat og sinolog, bosat i Danmark i flere lange perioder. Har udarbejdet en kinesisk ordbog efter egne opstillingsprincipper og i modificeret Wade-Giles transskription: *Słownik chińsko-polski, do czytania tekstów chińskich bez przygotowania*, Katowice 1936. Skænkede et eksemplar (katalognr. 167,-1632) med brev og dedikation til Det Kongelige Bibliotek, på hvis læsesal han arbejdede med sine kinesiskstudier.

Kinesisk trykt bog: OA 102-2009-81

WOLFF, BENJAMIN

(1790-1866; *DBL*) Godsejer, kunstsamler. Blev 1811 jurist. Rejste 1816 til Indien og fik ansættelse i et engelsk handelshus i Calcutta. Vendte hjem i 1829 og købte et gods på Sydsjælland. Samlede moghul-kunst i Indien og senere især europæiske tegninger fra 1700- og 1800-årene. En stor del af samlingerne blev i 1915 givet til Den kgl. Kobberstiksamling, Det Kongelige Bibliotek og Musikhistorisk Museum.

Persiske og indiske mss., 1 ms. på birkebark

WULFE, KURT

(1881-1939; *DBL*³, bd. 16, s. 87-88; A. Fabritius: *Det Kongelige Biblioteks Embedsmænd og Funktionærer 1653-1943*, Kbh. 1943, s. 156-157). Sprogforsker, ansat ved Det Kongelige Bibliotek 1918-1928, docent i østasiatiske sprog ved Københavns Universitet 1928-1939. Forskningsophold i Kina og Malaysia 1922-1924. Har bl.a. skrevet artiklen "Tibetansk bogkunst" i *Bogens Verden*, Aarg 7, 1925, s. 41-47.

En stor samling kinesiske trykte bøger, hvoriblandt: OA 102-652, OA 102-923, OA 102-971, OA 102-1085, OA 102-1420, OA 102-1449; manchuriske mss. og trykte bøger; enkelte tibetanske og mongolske mss.; 1 persisk ms.: Cod. Pers.Add. 4

ZIEGENBALG, BARTHOLOMAEUS

(1683-1719; *DBL*). Fra 1706 missionær i Trankebar; grundlagde et trykkeri dér og oprettede flere skoler. Han oversatte Luthers katekismus og Det Nye Testamente til tamil, samt skrev en grammatik og en ordbog over tamil, foruden flere afhandlinger om sydindisk-religiøse emner.

1 ms. på tamil

ØSTRUP, JOHS.

Johannes Elith Østrup (1867-1938; *DBL*¹, bd. 19, s. 414-415. – *DBL*², bd. 24, s. 601-605. – *DBL*³, bd. 16, s. 214-216. – Faglig selvbiografi i *Erindringer*, 1937. – F. Løkkegaard i *Københavns Universitet 1479-1979*, bd. 8, 1992, s. 500ff.; *Fund og Forskning* 1996, s. 286-288) tog skoleembedseksamen i græsk, latin og dansk 1890, men havde samtidig læst sammenlignende sprogvidenskab og sanskrit hos de førende danske kapaciteter på disse områder, samt semitiske sprog hos van Mehren. Erhvervede doktorgraden 1891 på en afhandling om *1001 Nat*, rejste 1891 til Ægypten og Syrien, hvorfra han vendte hjem på hesteryg i august 1893. Søgte 1898 van Mehrens professorat i konkurrence med F. Buhl, men blev i stedet midlertidig docent i semitisk sprog og litteratur. Det midlertidige docentur varede, indtil der i 1918 blev oprettet et ekstraordinært professorat i islamisk kultur til Østrup.

I modsætning til sine samtidige kolleger lagde Østrup hovedvægten på den moderne orientalske sprog, kultur og samfundsforhold, og på grundlag af sine egne erfaringer kunne han undervise i moderne arabisk talesprog (ægyptisk og syrisk arabisk) og i osmannisk tyrkisk.

Østrup gjorde en stor indsats for at formidle Nærøstens kultur til den danske offentlighed: han oversatte en række fortællinger (1889, 1890; 1925), digte (1889; 1903) og skyggespil (1901), ligesom han

skrev populære bøger om samtidens Orient, især de udenrigspolitiske forhold i regionen.

Inden for oversættelsesvirksomheden er hovedværket hans oversættelse af et omfattende udvalg af *1001 Nats* historier (6 bind, 1927-1928). Han beskrev de kufiske mønter fra Terslev-fundet (1913-1914) og katalogiserede Nationalmuseets samling af arabiske og tyrkiske mønter (1938). – Se også s. 41ff.

En stor samling trykte osmanniske skønlitterære værker ca. 1870-1930

LIST OF PERSONS

INDIVIDUALS AND EXPEDITIONS THAT HAVE CONTRIBUTED TO THE BUILDING OF THE ORIENTAL COLLECTIONS

ADLER, JACOB GEORG CHRISTIAN

Adler (1756–1834; *Dansk Biografisk Leksikon*, 1st edition (DBL¹), vol. 1, p. 101–103) was an orientalist and *generalsuperintendent*. He studied theology and oriental languages in Kiel, Bützow and Rostock. Arrived 1779 in Copenhagen and investigated The Royal Library's Kufic manuscripts of which he wrote a description (*Descriptio codicum quorundam cuficorum in Bibl. regia Hafniensi et ex iisdem de scriptura cufica Arabum observationes novæ*, Altona 1780). Made 1780–1782 a study tour of Germany, the Netherlands, France and Italy, resulting in *i.a.* a number of notices on Arabic spoken language, (*e.g.* in G. Wahls *Neue arabische Anthologie*, Leipzig 1791) and the publication 1782 of *Museum Cuficum Borgianum Velitris illustratum*, which was followed 10 years later by vol. 2, published in Copenhagen. Was 1783 appointed professor of Syrian at University of Copenhagen and in 1789 published *Novi Testamenti Versiones Syriacæ, simplex Philoxeniana et Hierosolymitana, denuo examinata et octo tabulis ære incisis illustrata*, as well as 1789–1794 *Abulfedæ Annales Muslemici, arabice et latine. Opera et studiis Jo. Jac. Reiskii, sumtibus P. F. Suhmii, nunc primum edidit J. C. G. Adler.* — Concurrently with his academic career, Adler also had an ecclesiastical career, first as vicar at the German church at Christianshavn (a district in central Copenhagen), later as professor extraordinarius in theology and German court chaplain. 1792 Adler became Overkonsistorialraad and *generalsuperintendent* in Slesvig.

Cod. Arab. 42, 300

ALBERTSEN, W.

(*Catalogue of Oriental Manuscripts in Danish Collections (COMDC) vol. 3*). Probably employed, or relative of employee, in Great Nordic Telegraph Company (one Albertsen, who established telegraph lines in Mongolia

in 1920, is mentioned by H. Haslund-Christensen in *In Secret Mongolia* 1934, p. 7, though with the initials K. P.).

Mongolian printed books: MONG 109, 537, 538, 539, 540, 541 (donation 1923)

ARABIAN JOURNEY 1761–1767, THE

See under the individual participants in the expedition:

- Baurenfeind, Georg
- Forsskål, Peter (Petrus, Pehr)
- Haven, Frederik Christian von
- Kramer, Christian Carl
- Niebuhr, Carsten

BALSLEV, JOHANNES

(b. 1944). Library director, Esbjerg. Grandson of missionaries to China Jens Christian Jensen Lykkegaard (see below) and Marie Louise Catharine Balslev Wied (personal message 9 October 2012).

Chinese printed books: OA 102-2003-128, OA 102-2010-4 (donation 28 January 2003)

BARTHOLIN, THOMAS

(1659–1690; *DBL*, vol. 1, p. 564). Keeper of National Antiquities. Affiliated with University of Copenhagen from 1677. Visited 1677–1680 the academies in Leiden, Oxford, London and Paris. Seems not to have had any orientalist production.

Cod. Arab. 78

BAURENFEIND, GEORG

Georg Wilhelm Baurenfeind (1728–1763; *DBL*; Stig T. Rasmussen: *Den Arabiske Rejse 1761–1767: En dansk ekspedition set i videnskabshistorisk perspektiv*, Cph. 1990, p. 94). Engraver, participant in The Arabian Journey 1761–1763. Born in Nuremberg, arrived in Copenhagen around 1753 and was educated at the Royal Danish Academy of Fine Arts, where he was awarded a silver medal in 1754 and a gold medal in 1759. There are three known letters written by him (now in the University Library in Erlangen) written during The Arabian Journey (Rasmussen 1990, p. 94–97).

Numerous of his drawings were the originals for the copper engraved illustrations in Carsten Niebuhr's works and in the botanical and zoological illustra-

tion volume for Peter Forsskål's flora- and fauna descriptions, Icones rerum naturalium 1775. The original drawings were lost during the Great Fire in Copenhagen 1795.

BLACK, SOPHUS

(1882–1960; *DBL*³). Telegraph manager in Great Nordic Telegraph Company in China 1902–1931, collector of Chinese art and cultural artefacts.

Printed Chinese books, Tibetan mss. (8 vols with about 200 rare calligraphed Nyingma¹-texts), Mongolian mss. and block prints; as well as a Chinese calligraphic wall decoration with four characters

BOCKWOLDES, FR. A

Perhaps Friedrich Buchwald (1605–1676; *DBL*³). Officer; on study tour in Europe 1619–1622, but no visit to Cairo is specifically mentioned.

[“Cairi 1626”]

Cod. Arab. 36, 37, 41

BOLLERUP SØRENSEN, ARTHUR

(1880–1932; *DBL*³). Head telegraphist in Great Nordic Telegraph Company in China 1901–1931. Travelled in 1915 and 1921–1922 in the areas north and east of Tibet in (futile) attempts to reach Lhasa (travel account in New Royal Collection (NKS) 2467 fol.). The journeys resulted in extensive notes on topography, meteorology and astronomy, as well as about 1,100 photographs; the material is now kept at The Royal Danish Geographical Society.

14 scrolls from Dunhuang; printed Chinese books

BORK, JENS S.

(b. 1944). Antique dealer specializing in Chinese handicraft. Author of articles on book history and book care, as well as a monograph on the Danish abstract colourist painter Richard Mortensen (1910–1993).

Chinese printed book: OA 102-2004-1138 (donation)²

¹ Nyingma: the oldest order in Tibetan Buddhism. Some of the 200 texts bear the seal of the Chinese emperor Kang Xi from 1665 in Tibetan writing; the texts have been written earlier in Tibet.

² The following printed Chinese books have been purchased from Jens Bork: *OA 102-2002-703, OA 102-2003-125, 126, 127; OA 102-2003-353, 356, 357, 359, OA 102-2004-867, OA 102-2005-168, 182, 183, 495-498, 757; as well as revolutionary posters.*

CANTOR, CARL AUGUST

(b. 1799? *Census 1801*, Cph., *Snarens Kvarter* (district). Missionary.
Chinese printed book: OA 102-6

CHOSSES, ANTONY CAPT., CALCUTTA

Cod.Pers. 54 ("Bought at Capt. Antony Choses in Calcutta 1769. *Peter John Flor*")

CHRISTENSEN, ARTHUR

(1875-1945; *DBL*³). Iranologist, first professor of the subject at the University of Copenhagen 1919-1945. Visited Iran in 1914, where he *i.a.* purchased Persian and Arabic manuscripts for The Royal Library. — See also p. 108-112.

97 Arabic mss., 197 Persian mss.: 158 *Cod.Pers.AC*, 39 *Cod.Pers.Add.*

COLBERT, M. J.

Jean-Baptiste Colbert (1619-1683; *Biographie Universelle*, vol. 8, p. 551-560). Influential French politician under Louis XIV, minister of finance 1665-1683, founder of *i.a.* Compagnie du Levant 1670, owner of a large library, which also included oriental mss. The library was sold by his heirs in 1732 to Bibliothèque Royale.

Cod.Arab. 146

DAMASCENUS, JACOB

Jacobus Salomon Damascenus, also known under the name Salomon Negri (*c.* 1665-1729; BnF/SINDBAD; autobiography in *Memoria Negriana hoc est Salomonis Negri Damasceni Vita*, Halle 1763). Præceptor [private tutor] to Fr. Rostgaard [see below] in Arabic in Paris in the 1690s. Later active in Halle, Rome and London, particularly as translator into and from Arabic (New Testament, works by Luther, poem of tribute to Pope Clemens XI; Arabic medieval medical works).

Co-author of *Arabum philosophia popularis, sive Sylloge nova Proverbiorum, a Jacobo Salomone Damasceno dictata; excepit et interpretatus est ... Fridericus Rostgaard, ... Edidit cum adnotationibus nonnullis Joannes Christianus Kallius* [J. C. Kall, see below]. Hafniae: typis N. C. Höpffneri, 1764; and of *Epitome vocabularii Latino-Arabici*. Fr. Rostgaard. Arabic addidit præceptor eius Jacobus Salomon Damascenus (Rostg. 42 8°).

Cod.Arab. 77. *Cod.Mixt.* 11.

DANNESKIOLD-SAMSØE, CHR.

Christian Danneskiold-Samsøe (1702-1728, *DBL*², vol. V, pp. 589-591). Chamberlain, deputy in *Søetatens Generalkommissariat* (Naval General Commissariat). Autodidact book collector. At the time of his death, his collection amounted to 7,500 volumes printed books and 522 manuscripts, which were sold at auction 1732. — List of manuscripts in appendix 8.

14 oriental mss.: 6 Hebrew, 3 Arabic-Coptic, 2 Turkish, 1 Arabic, 1 Persian, 1 Ethiopian

DEUNTZER, DR.

Johan Henrik Deuntzer (1845-1918; *DBL*; KB's arkiv (Royal Library's (RL) archive E 100). Professor of Law 1872-1901. Prime minister and Foreign Secretary 1901-1905. 1897 co-founder and board member in East Asiatic Company. Apart from his extensive production of legal books, Deuntzer wrote *Af det asiatiske Kompagnis Historie (From the history of Asiatic Company)*, Nationaløkonom. Tidsskr., 3. ser. XVI, 1908. Honorary doctor from the University of Copenhagen 1894.

3 Laotian, 17 Cambodian mss.

DORVILLIANUS — SEE D'ORVILLE

EDELBERG

Lennart Edelberg (1915-1981; *DBL*). Senior lecturer, biologist, ethnographer; participated 1947-1949 in the 3rd Danish Central Asiatic Expedition, 1953-1954 in Henning Haslund-Christensen's Memorial Expedition and 1964 in the National Museum's Luristan Expedition.

1 Pali ms. in Burmese writing

ELBERLING, EMIL

Frederik Emil Elberling (1804-1880; *Salmonsens Konversationsleksikon*, 2nd ed; RL's arkiv E 100). LLB 1830, 1834-1846 government secretary in Frederiksnagore (Serampore) in India, 1848-1851 government secretary in Danish West Indies; returned to Denmark in 1851. Published *Treatise on inheritance, gift, will, sale and mortgage with an introduction on the laws of the Bengal Presidency*, Serampore 1843.

23 mss. in Sanskrit

ELERS, ALBERT

(H. Ehrencron-Müller: *Forfatterlexikon omfattende Danmark, Norge og Island indtil 1814 (Dictionary of authors in Denmark, Norway and Iceland*

until 1814), under the name Eilers). Matriculated at the University of Copenhagen 1688. Purchased mss. at auction after the Duke of Lauderdale (see below) in 1692.

Cod.Pers. 37, 41, 104, 111, 114, 121

Evald, Pierre

(b. 1944). Senior lecturer at the Royal School of Library and Information Science.

Chinese books: OA 102-2000-613, OA 102-2005-766 (donation 2000 and 2005)

Eyser, Johan Stockfleth

(1879-1947; autobiography in The College of Arms; information from library historian Karsten Christensen). Employed at The University Library in Copenhagen 1906. Also librarian for the Carlsberg Foundation Library 1909-1929. In charge of the oriental manuscripts, which were later transferred to The Royal Library, and wrote about Avestan mss. Participated 1912 in the 16th International Orientalist congress in Athens and travelled from there to Istanbul, where he purchased with his own money a collection of near-eastern manuscripts from a discontinued Dervish library; he donated the 53 acquired manuscripts he had acquired to The University Library.³ — See also pp. 106-108.

17 Arabic, 13 Persian, 21 Turkish and 2 Arabic-Turkish manuscripts (donation 1912)

Falbe, C. T.

Christian Tuxen Falbe (1791-1849. *DBL*¹, vol. 5, p. 41-43). Naval officer, archaeologist and numismatist. 1820 appointed consul general in Tunis, 1833 in Greece. Participated 1838 in the scientific expedition to Carthage. 1842 attached to the Royal Coin and Medal Cabinet at Rosenborg, and in 1847 appointed director of the Vase, Coin and Medal Cabinet at Amalienborg. Falbe published several dissertations on archaeological and numismatic subjects. — 9 mss. are linked to his name, among them *Cod.Arab.* 285 and *Cod.Turc.* 3.

Farmâğ, Buğrus

Jesuit priest in Syria during the first half of the 1700s (*WorldCat*). Translated several edifying works into Arabic.

³ Described by Arthur Christensen and J. Østrup 1915 (note 108 above).

Cod.Arab. 307: "*Liber exercitationum Ignatii Loyolae ex Latino in Arabicum sermonem per Patrem Jesuitam بطرس فرماج Sidone a. 1731 versus*"

Fausbøll, V.

Michael Viggo Fausbøll (1821-1908; *DBL*; RL's archive E 100). Orientalist, indologist, pioneer within Pali studies. 1861-1878 assistant at The University Library 1878-1902 professor of Indology at the University of Copenhagen. His main work *The Jataka together with its commentary, being tales of the anterior births of Gotama Buddha*, Copenhagen 1877-1897, 7 volumes, was created *i.a.* on the basis of mss. brought back by Rasmus Rask (about whom, see below).

South Eastern Asiatic mss.

Fenger, K., First Lt.

Knud Jørgen Fenger (1905-1975; *Danske i Siam (Danes in Siam)* 1858-1942, p. 297). Officer, appointed first lieutenant 1929 (The Danish Defence Library; RL's archive E 100), senior lieutenant 1936, captain 1941. Active in the commercial world 1924 in Czechoslovakia and 1925-1926 in Belgium, thereafter in the armed forces 1929-1937 and 1939-1946. Operating engineer 1938-1939 at Siam Cement in Bangkok. Assistant general manager 1946-1954, own commercial and engineering company 1954-1974.

6 Laotian mss., purchased in April 1934

Fich, A.

Alfred Berthold Andreas Fich (1871-1935; *Danske i Siam (Danes in Siam)* 1858-1942, p. 130; Sv. Dahl 1945:⁴ captain A. Fich). Lieutenant of the reserve in the Navy 1897, officer in the Siamese Navy 1900-1903; thereafter employed by the department store Magasin du Nord as purchasing manager in East Asia, later assurer and wholesaler.

4 Cambodian mss. in a shrine (one ms. with miniatures) purchased in 1905

Flindt, Willie

(b. 1942; *Gyldendals Teaterleksikon*; SDU). Concept developer and author, director and performance artist. 1965-1969 nō-actor training at the Komparu school in Tokyo. 1969-1972 studies in Japanese language and literature, as well as music ethnology music technology,

⁴ Cf. note 99 above.

particularly nô-theatre music. Associated with the Centre for Art and Science at University of Southern Denmark.

100 nô- and kabuki texts in Japanese

FLOR, P. J.

Peter Johan Flor (?-1776; not in *DBL*). — Kay Larsen: *Danske ostindiske Personalia* (Danish East Indian Personalia) (Ny Kgl. Saml 1862 fol.): "Studiosus med. Licentia practicandi from the medical faculty. — Calls himself "Doctor and Vardein". — Employed as Vardein at Mönten i Tr. [Tranquebar, Southern India] and dispatched from Cph. Novbr. 1759 as pass. on "Grev Moltke" with 4 Rdlr monthly salary. — Arrived in Tr. 3 July 1760 where he was employed at 8 Rdlr. monthly. — On 23 July 60 augmented by 16 Rdlr. monthly; as he could not exist on anything less (had 10). — He and Senior master Lorentzen, then shared the work so that L became army doctor and F. civil doctor in Tr. — Soon after calls himself "Chem. & med. practicus". — Applies in Tr. 18 Aug. 1761 to become Medikus at Lodge Frngr. [Frederiksnagore] in Bengal with 24 Rdlr. monthly and 200 Rdlr. in advance. — Was successful and arrived in Frngr. 8 Sept. 61. Handed in his resignation on 26 Novbr. 1762 on account of "poor health". — 30 Novbr. Obtained permission to go on a recuperation journey and went to Calcutta. — His resignation was accepted by the Gouvmt. [Gouvernement] in Tr. 18 May 1763. — Took up service as "Doctor" at the English camp in Ghoretty. — Was 1776 in Calcutta, when he obtained royal permission to make a trade expedition to Cph. — Obtained passport in Cph. 20 Novbr. 76 to Tr." — List of manuscripts in appendix 15.

58 Persian mss., received at The Royal Library via professor C. G. Kratzenstein (1723-1795)

FORSSKÅL, PETER (PETRUS, PEHR)

(1732-1763; *DBL*¹, vol. 5, p. 258-259. *Svenskt biografiskt lexicon* [SBL], vol. 16, p. 359-362. — W. Lagus 1877. — C. Christensen 1918. — H. Schück 1923. — R. Spärck 1963. — T. Wolff 1986, 1990) was a botanist and zoologist, participant in The Arabian Journey 1761-1763. Studied theology, philosophy and oriental languages in Uppsala and Göttingen, but was at the same time a pupil of the pioneering Swedish botanist Carl von Linné. Because of his — at that time — controversial dissertation *Tankar om den borgerliga friheten* (Thoughts on civic freedom) 1759 he felt obliged to go abroad and was in October of that year attached as naturalist to the scheduled expedition to South Arabia. Here he died

on 11 July 1763 after a ground-breaking contribution to plant geography, the study of migratory birds and particularly marine biology, which was a completely new branch of science. The results of his scientific achievements were published posthumously by Carsten Niebuhr in *Flora Aegyptiaco-Arabica* 1775 and his main work *Descriptiones animalium* 1775 with the illustration volume *Icones rerum naturalium* 1776. — See also pp. 89-91.

Cod. Arab. 114, and possibly other mss.

FOURMONT

Perhaps Étienne Fourmont (1683-1745; *Biographie Universelle*, 2me éd. 1843, vol. 14, pp. 546-548); French orientalist, 1715 professor of Arabic at Collège de France, but reached his greatest achievements within Chinese grammar and lexicography. — Alternatively his nephew Claude-Louis Fourmont (1715-1780; *Biographie Universelle*, 2me éd. 1843, vol. 14, p. 551); likewise orientalist, and author of *Description historique et géographique des plaines d'Héliopolis et de Memphis*, Paris 1755, on the basis of four years' stay in Egypt.

Cod. Arab. 42

FRANCKENAU, GEORG FRANCK DE

(1643-1704; *DBL*¹, vol. 5, p. 274-275 + Ehrencron-Müller). Doctor of medicine. 1671 professor of medicine in Heidelberg, 1689 in Wittenberg. Arrived in Copenhagen in 1695 and was appointed royal physician. Apparently no orientalist production.

Cod. Turc. 2

FREDSTRUP, HR STUDENT

Carl Fredstrup (1868-1903; *DBL*). Student 1886. Historian, 1888-1892 assistant at Rosenborg Castle, 1892-1899 at the National Museum's prehistoric and ethnographic collections. 1899-1903 assistant at The Royal Library.

Entry in RL's register of donations vol. 3, 1887, no 271 - 11 February 1887.: "Et tamulisk Hdskr paa Palmeblad, paa Seglet et Billede af et Dansk Orlogsskib (med Dannebrog)". (A Tamul mss. on palm leaf, on the seal a picture of a Danish warship (with national flag))

FRIIS-JOHANSEN

Knud Friis-Johansen (1887-1971; *DBL*; *COMDC* vol. 3). Classic philologist, 1911-1926 employed at the National Museum's 1st Department,

which also included the Ethnographic Collection. Professor of archaeology at the University of Copenhagen 1926–1956.

Mongolian printed books: MONG 66, 542 (gift 1923)

FUGLSANG, N. S.

Niels Studsgaard Fuglsang (1759–1832; *DBL*). Clergyman in Tranquebar 1792–1800. 1801 member of Asiatic Society in Calcutta. Returned to Denmark 1802, became vicar 1804 and member of the academic council 1828. Brought back valuable collections of ethnographica and manuscripts and published works on Indian affairs and conditions, as well as translations of Indian texts.

40 Indian, mostly Tamul, mss.

GADELIUS, KNUT JONAS

(1864–1932; *Wikipedia*). Swedish businessman, resided 1886–1889 on Sumatra and established his own firm in 1896, from 1904 with an office in Singapore, with interests particularly in Japan, where a branch was opened in 1907.

80 mss. in Laotian, 2 mss. in Shan

GERICKE, CAJ OG INGER

(1905–? og 1912–1985, respectively). Caj Gericke was 1926 in Shanghai in order to visit his uncle Vilhelm Meyer (1878–1935; *DBL*), who was director general in Agency Andersen, Meyer & Co., established 1905 in Shanghai, and Danish vice-consul in the same place 1906–1911.

Chinese printed book: OA 102–2008–464 (donation 1985)

GOLIUS, JACOB

(1596–1667; Jöcher: *Gelehrten-Lexikon*, vol. 2, col. 1059–1060). Dutch Arabist, pupil of Thomas Erpenius in Leiden. Accompanied the Dutch ambassador to Morocco, where he was given the opportunity to work with a number of Arabic historical works, which were unknown in Europe. Appointed 1624 professor of Arabic in Leiden. Studied manuscripts in the Levant, Arabia, Mesopotamia and Turkey. Published *Lexicon arabico-latinitum*; *Elmacini historia saracenica cum notiis*; *Ahmedi, ben Arabschia, vita Tamerlanis*; *Muhamedis Alfragani elementa astronomica*, arabisch und lateinisch mit Anmerckungen; *Catalogus eorum librorum, quos ipse ex Oriente in Bibliothecam leidendem publicam transposuit*; and *Elmacini grammatica arabica* in several editions.

Cod. Arab. 59

GRØNBECH, KAARE

(1901–1957; *DBL*). Turcologist, Mongolist. Thesis 1936 on Turkish language structure, professor of Central Asiatic languages at the University of Copenhagen 1947–1957. Published in 1936 the influential for historical linguistics Turkish-Persian manuscript *Codex Cumanicus*, and from that same year the series *Monumenta Linguarum Asiae Maioris*, facsimile editions of important manuscripts from Central Asia with appertaining dissertations in the *Subsidia*-series; also in 1942 *Romanisches Wörterbuch. Türkischer Wortindex zu Codex Cumanicus*, which in many respects corrected previous research. — See also pp. 123–127.

Mongolian manuscripts and block prints, Tibetan block prints, a few Manju texts

GÜTZLAFF, KARL FRIEDRICH AUGUST

(1803–1851; *Allgemeine Deutsche Biographie (ADB)*). German missionary, worked in the Dutch East Indies, Thailand, Korea and China. Translated the Bible into Thai, started translations into several Far Eastern languages, and published a Chinese as well as a Japanese dictionary.

Chinese printed book: OA 102–3 (gift for Aleth Hansen (1817–1889) in 1846 on the corvette 'Galatea' in Hong Kong)

GÖTSCHKE

Erik Valdemar Gøtzsche (1868–1950; genealogy database; *The Hindu* 10 December 2001; RL's archive E 100). Missionary in India 1896–1909, returned for health reasons and was 1910–1912 headmaster at Fårevejle Folk High School. From 1914 he held positions as vicar in Holbæk, Svendborg and Vordingborg.

26 Indian mss.

HAMMERICH, L. L.

Louis Leonor Hammerich (1892–1975; *DBL*; *COMDC* vol. 1). Germanic philologist, professor at the University of Copenhagen 1922–1958. Thesis 1918 on metrics with inclusion of Oriental literature.

1 Singhalese ms.

HANSEN

Cannot be identified further. *Rotul. 3* [48 portraits of Indian princes and nobilities] (in *Codices Orientales*, Pars III, 1857, p. 72: *post ultimam imaginem legitur nomen: "Hansen: in secundis time, in adversis spera"*)

HASLUND-CHRISTENSEN, HENNING

(1896–1948; *DBL*). Researcher, explorer, Mongolian expert and expedition leader, pioneer of musicethnography. He stayed 1923–1926 in Mongolia, in order, together with other young Danes, to contribute to the establishment of a Danish experimental agricultural project and a fur trade station. 1927–1930 he was caravaneer for the Swedish explorer Sven Hedin. Haslund-Christensen led the three Danish Central Asiatic expeditions 1936–1937, 1938–1939 and 1947–1952, but died in Afghanistan on the third expedition in 1948. He procured exceptionally large and fine collections for the National Museum in particular, which through him acquired rarities like a shaman's yurt,⁵ a shaman alter and a considerable collection of shaman costumes (in 1929 he procured for the Riksmuseet in Stockholm a Lamaistic temple yurt including all equipment, as a gift for the Swedish king from a high-ranking Buddhist dignitary. He wrote the travel accounts *Jabonah*, 1932, and *Zajagan*, 1935, about his experiences in Mongolia, as well as the article "Mongolske Troldmænd" (Mongolian Wizards) in *Fra Nationalmuseets Arbejdsmark* 1944. — See also pp. 122–123.

Mongolian manuscripts and block prints

HAVEN, FREDERIK CHRISTIAN VON

(1727–1763; *DBL*¹, vol. 7, p. 166. — S. Rasmussen 1990, where the travel journal and the manuscript purchases are dealt with in more detail. von Haven's travel journal has been published by Anne Haslund Hansen and Stig T. Rasmussen: *Min Sundheds Forliis, Frederik Christian von Havens Rejsejournal fra Den Arabiske Rejse 1760–1763 [The Shipwreck of my Health, Frederik Christian von Haven's Travel Journal from the Arabian Journey 1760–1763]*. Cph. 2005). Orientalist, participant in The Arabian Journey 1761–1763. Studied oriental languages with J. D. Michaëlis in Göttingen and on the latter's recommendation participated as titular professor in the Danish expedition to Yemen, where he died 25 May 1763. His achievements resulted in a detailed travel journal and in the purchase of 118 oriental manuscripts for The Royal Library in Copenhagen. — See also pp. 89–91 and an overall account in appendix 10.

More than 100 mss., for the most part Arabic, also Hebrew and others

⁵ *Shaman*: spiritual practitioner who ritually interacts with benevolent as well as malevolent spirits. *Yurt* (Mongolian *ger*): a large, round felt tent pitched over a wooden framework, intended to be frequently dismantled, moved and put up somewhere else.

HAXTHAUSEN, GREGER CHRISTIAN

(1733–1802; *DBL*). Diplomat in Poland and Russia 1757–1763, diocesan chief administrative officer, privy councilor. Left a considerable book collection, mainly about Polish and Russian conditions, purchased by The Royal Library after his death.

Chinese printed book: OA 102–257

HEYDT, EDUARD VON DER

(1882–1964; *ADB*). German-Swiss banker, art collector with specific interest in East Asiatic, Indian and African art. In 1946 he donated his collection to the Rietberg Museum in Zurich, thereby making it the leading museum in the world in that field. His affiliation with Denmark is not clear.

Chinese Sutra prints (donation 1946)

HÖST, GEORG

Georg Hjørsing Höst (1734–1794. *DBL*¹, vol. 8, p. 246) graduated in theology 1755, but gave up his ecclesiastical career and went 1760 to Morocco as an assistant at the Danish factory, where he acquired a considerable knowledge of Arabic. After the dissolution of The African Company 1768 he went to the West Indies and later he joined the Foreign Service in Copenhagen. Published 1779 *Efterretninger om Marókos og Fes, samlede der i Landene fra Ao. 1760 til 1768* (Notes on Marókos and Fes, collected in the countries from 1760 to 1768) (German ed. 1781) and 1791 *Den marokkanske Kejser Mohammed Ben Abdallahs Historie* (The History of the Moroccan Emperor Mohammed Ben Abdallah).

Arabic mss.: Cod.Arab. 81, 82, 160 and 162

HÖST, JENS KRAGH

(1772–1844; *DBL*¹, vol. 8, p. 247–249). Historian and lawyer, son of Georg Höst. Apparently no particular connection with Orientalism.

Cod.Arab. 62

JACH, W.

Cannot be identified further. *Cod.Pers. 107*: "Bostan of Sadi. F. N. Wallich Esqr. From W. Jach" [about Wallich, see below]

JACOBSEN, WERNER

(1914–1979; *DBL*³, vol. 7, p. 204–205). Ethnographer, museum curator; participated 1938–1939 in the 2nd Danish Central Asiatic Expedition and during the period 1946–1959 took lengthy research trips to India and Nepal. Wrote about “*Nepalesiske Bloktryk*” (*Nepalese block prints*) in *Kuml* 1959, and *Bloktryk fra Nepal* (*Block prints from Nepal*), Cph. 1966. — See also pp. 131–133.

Nepal Collection: 120 mss. in Sanskrit, 60 in Newari; 15 Persian mss.: *Cod. Pers. Add.* 52, 73, 74, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 86, 88, 91, 92, 94, 95; 3 *Tibetan block prints*

JOHANNESSEN, OLAV

Cannot be identified further (ms. incorporated during Peder Schumacher’s time as chief librarian 1663–1671, cf. appendix 4).

Cod. Syr. 1: “*Descriptus est hic liber [...] Parisiis [...] anno 1634; finitus est Tischri II. (Novembri) [...] manu imbecilli et peccatoris Olavii, filii Joannis*”

JØRGENSEN, JØRN

(d. 2010). Engineer.

Korean manuscripts: *Kor. M.* 84–96 og *Kor. M.* 99

JØRGENSEN, PEDER

(b. 1935). Missionary in central Thailand 1962–1971 and in North East Thailand 1984–1995 (*Kristeligt Dagblad* 28 July 2010; *Udfordringen*, week 3 and 5 2011).

30–40 *South Eastern Asiatic mss.*

KALL, JOHAN CHRISTIAN

(1714–1775; *DBL*¹, vol. 9, p. 86; *Fund og Forskning* 35, p. 274–275). Orientalist. Studied 1732–1735 in Jena. Summoned 1735 to the court in Copenhagen as tutor for the pages and, three years later, to the crown prince. Appointed 1738 professor of oriental languages at Copenhagen University. Undertook, on behalf of the Kennicott collections, the collation of the 7 Hebrew collections, which had been acquired on The Arabian Journey 1761–1767, and published a description of these manuscripts 1766. Published furthermore *Fundamentæ lingvæ arabicæ* 1760, an Arabic grammar for beginners, and 1764 an annotated edition of Frederik Rostgaard’s *Arabum philosophia popularis*, as well as minor works.

Cod. Arab. 75

KALL, NICOLAI CHRISTOPHER

(1749–1823; *DBL*; son of J. C. Kall). Philologist, professor of oriental languages at the University of Copenhagen 1781–1823 (vice-chancellor 1792, 1804). 1822 The Royal Library acquired his manuscript collection. Apparently no published orientalist production.

KIERULFF, PETER A.

(1838–1909; Christopher Bo Bramsen, Lin Hua: *Peace and friendship: Denmark’s official relations with China 1674–2000*, Cph: NIAS Press 2000). Danish businessman in China 1862–1893.

1 *Manchurian ms.*: *anatomical atlas after i.a. Thomas Bartholin* 1677 (published in 1928 by A. Clod-Hansen and Victor Madsen: *Anatomie Mandchoue, Facsimilé du manuscrit no. II du fonds oriental de la Bibliothèque Royale de Copenhague*)

KIRCHHEINER, GUNI HESTING

(d. 2007) (Interview in *Times of India* 21 December 1999; Oriental Collection’s homepage). Established during the period 1983–1998 a complete collection of sound recordings of the four Indian Vedas (Rig, Yajur, Atharva and Sama Veda) recited by eight expert pundits (learned men). The recordings were made during repeated stays in India 1983–1988 and from 1988–1998 have been processed with the assistance of Veda-expert, professor Shrikant Bahulkar, Pune.

446 cassette tapes (+ copies hereof on 434 CDs) with sound recordings of Indian Vedas.

KLEVE

Cannot be identified further (RL’s archive E 100). [Kleve is also the name of a town in Nordrhein-Westfalen in Germany, near the Dutch border].

4 fasc. *With simple cover plate of wood, unpainted*

KOEFOED, G.

Cannot be identified further. Donated two manuscripts in 1937:

Cod. Pers. Add. 45, 46

KRAMER, CHRISTIAN CARL

(1732–1764; T. Wolff in Rasmussen 1990). Took a doctor’s degree in medicine 1760 (pupil of C. G. Kratzenstein, 1723–1795) with an entomological subject, participated in The Arabian Journey as physi-

cian — both to the expedition's participants and (for tactical reasons) to high-ranking Arabs — and as scientific assistant to Forsskål in terms of collection, processing, description and storing of naturalia (§ 23 in the royal instructions). In Bombay, Kramer (before dying on 10. February 1764) managed to help Niebuhr get the expedition's collected material packed and sent to Tranquebar, from where it could be dispatched on one of the regularly calling ships to Copenhagen.

Cod. Arab. 108

KRATZENSTEIN, CHRISTIAN GOTTLIEB

(1723–1795; *DBL*; E. Snorrason: *C. G. Kratzenstein and his Studies on Electricity during the Eighteenth Century*, Cph. 1974). Physician, physicist, professor at the University of Copenhagen 1753–1795 (vice-chancellor 1765, 1771, 1779 and 1785). Among his students was C. C. Kramer, participant in The Arabian Journey 1761–1764, who is supposed to have given Kratzenstein some Arabic mss., which might have been destroyed in the Great Fire in Copenhagen 1795 together with Kratzenstein's professorial residence.

Persian mss. from P. J. Flor

KRING, KNUD G.

Knud Gunnar Kring (1886–1918; *DBL*³). Businessman and book collector with considerable knowledge of Chinese; employed at The Royal Library 1906–1908; was 1908–1918 employed in several trading houses in China and travelled in many parts of the country. In 1907 Kring prepared the handwritten list *Catalogus librorum Sinicorum bibliothecae Regiae Havniensis*, which describes the modest Chinese collection of the library at that time. — See also pp. 115–116.

Chinese printed books and a few mss.

KRISTENSEN, MICHAEL

Auctioneer.

Chinese printed book: OA 102–2009–163 (donation 29 March 2009)

KÜHL, OVE TRESCHOW

(1930–1978; genealogy database; *COMDC* 6.1).

Tibetan block prints

KÖHLER, JOH. BERNH.

Johann Bernhard Köhler (1742–1802; *ADB*, vol. 16, p. 444–445). Orientalist, pupil of J. J. Reiske (see below). 1766–1770 professor in Kiel, 1770–1773 in Göttingen, and, after a lengthy period as privatescholar, professor in Königsberg 1781–1786; thereafter legal work in Lübeck and other employment in Basel.

Cod. Arab. 117

KAARSBERG, HANS

(1854–1929; *DBL*³). Physician, author; as a young man undertook longer journeys i.a. in Central Asia, resulting in the travel account *Gjennem Stepperne og blandt Kalmykkerne til Hest og med Trespand* (Over the steppes and among the Kalmuks on horseback and with a troika), 1892.

1 Mongolian ms.

LAUDERDALE, THE DUKE OF

John Maitland (1616–1682; *Oxford Dictionary of National Biography*). [see also under Albert Elers, above]. Scotch politician, book collector. At the auction of his library in January 1692, 9 Persian mss. were sold (list of these printed in *The Bannatyne Miscellany*, Edinburgh 1836, pp. 157–158):

- “91. Of astrology, &c in the Persian Language, in Fol.
 92. Named the Orchard, Fol. [*Cod. Pers.* 104]
 93. Concerning the Complexion, Lasciviousnes, &c of Women, in Persian. 4°. [*Cod. Pers.* 37]
 94. A Poem on the most excellent Mula, in Persian. 4°. [*Cod. Pers.* 41?]
 95. Dewan Hahphus, in Persian, large Octavo. [*Cod. Pers.* 114]
 96. History of Joseph and Potiphar, in Persian, large Octavo. [*Cod. Pers.* 121]
 97. A Persian Mss. in Octavo. [*Cod. Pers.* 111?]
 98. Another Persian Mss.
 99. A Commentary upon the Persian Law, Octav.”
- Cod. Pers.* 37, 41, 104, 111, 114, 121

LEHMANN

Gottlob Lehmann (c. 1675–1739; *Cimbria literata* 11, p. 465. *Gejstligheden* (the clergy) i *Slesvig og Holsten* 11, 1, p. 24; Staats- und Universitätsbiblio-

thek (SUB) Hamburg). Studied in Wittenberg and 1699 in Copenhagen; deacon in Rendsburg, vicar in Krempe in Holstein.

Cod. Arab. 272 ("a Lehmanno, Krempensium in Holsatia antistiti, dono datum")

LEMMING, POVEL

(1792–1819). Danish orientalist, who especially studied and transcribed Arabic manuscripts. Rasmus Rask writes very positively about him in a letter of 15 August 1818 from St. Petersburg (conc. Anquetil-Duperron's Avestan-edition in Paris 1771): "[...] I fear that the transcription, which ought to be done by the hands of Bredsdorff or Lemming will require more time and incur more expense than he accepts at my mere request. Could not an authority in Copenhagen tell or recommend one or both of them to procure this and at the same time provide them with adequate funding and recommendation from the authority in question? [...] it should be done by such a pair of persons as Bredsdorff og Lemming; because I doubt that we have recently seen their equals within this sphere and will maybe not encounter them for some time to come."

Cod. Arab. 101, 102, 103, 107, 166, 238

LIND, AAGE

Cannot be identified further (COMDC vol. 1).

Mss. in Singhalese

LUDOLFF, HIÖB

(1624–1704; Jöchel: *Gelehrten-Lexikon*, Vol. II, kol. 2574–2575). German linguist and statesman. Studied first in Erfurt and travelled thereafter in 1645 to The Netherlands, 1647 to England, France and Italy, 1650 to Sweden and 1651 to Denmark. Was 1652 secretary of legation to the prince of Gotha, 1654 *Hofmeister* and 1658 *Hofrath*. 1675 *Cammer-Director* in Altenburg, 1681 *Cammer-Director* to the electoral prince of Pfalz. 1690 president of *Collegium imperiale historicum*. Within the oriental languages, Ludolff concentrated particularly on Ethiopian, resulting in a number of publications of which should be mentioned *Grammatica amharicæ lingvæ*; *Lexicon amharico-latinum*; *Lexicon æthiopico-latinum* and *Grammatica æthiopica*, besides works on the history of Ethiopia.

Cod. Aethiop. 2 — *Cod. Arab. Add.* 1

LUNDHOLM, H.

(List in Oriental and Judaica Collections). Engineer. Cannot be identified further.

28 Burmese mss. (bought Nov. 1953)

LYKKEGAARD, JENS CHRISTIAN JENSEN

(1867–1924; *I Evangeliets Tjeneste. Biografier af Arbejdere i Det Danske Missionsselskab* (In the service of the gospel. Biographies of workers in The Danish Mission Society), 1945, p. 108–145). Missionary in North China 1896–1922.

Chinese printed books: OA 102–2003–128, OA 102–2010–4

MESNIL

(18. cen.; F. Richard, Bibliothèque Nationale, in letter of 31 August 1988. — H. Omont, 1891, in *Bulletin de la Société de l'Histoire de Paris et de l'Île-de-France*, tome XVIII). Lawyer. By order of the Parliament, he, and several others, took an inventory of the Jesuit library in Collège de Clermont, Paris, when the library was dissolved and sold as a result of the suppression of the Jesuit order in France in the 1760s.⁶ The subsequent fate of the library has not been thoroughly investigated; however, it is known that Sir Thomas Philipps acquired a major part of the books in 1824 at Meermans in Leiden.

Cod. Arab. 81, 82 (see Georg Höst above)

MOLDENHAWER, D. G.

Daniel Gotthilf Moldenhawer (1753–1823. *DBL*, vol. 11, p. 363–365; RL's archive E 82: List of books and manuscripts donated by the heirs to the late konferensråd, chief librarian and knight Moldenhawer to the great Royal Library 1824. 1 kps. Ann.: As regards the list of manuscripts, it is printed with commentary in Ada Adler: *D. G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling* (D. G. M and his manuscript collection), Cph. 1917, pp. 200–256). German-born theologian, professor at the University of Copenhagen (vice-chancellor 1791, 1799). Chief librarian at The Royal Library 1788–1823, where by zealous collection building, he managed to triple the holdings and initiated a complete alphabetical and systematic

⁶ See *Catalogus Manuscriptorum Codicum Collegii Claromontani*, Paris 1764; and Léopold Delisle: *Le Cabinet des Manuscrits de la Bibliothèque Impériale*, 3 vols, Paris: Imprimerie Impériale, 1868–1881.

catalogue. During his time as chief librarian, the library was opened to the public. — See also pp. 102–103. Manuscript list in appendix 16.

Arabic, Hebrew and a few other mss.

MUNCK, EBBE

(1905–1974; *DBL*). Cand.polit., journalist and diplomat, Danish ambassador in Bangkok 1959–1967, thereafter lord chamberlain.

Mss. in Thai (purchase)

MUNDT, J. H.

Mayor, titular Councillor of State Just Henrik Mundt (1782–1859; *DBL*); Sv. Dahl: “Det kongelige Biblioteks orientalske Håndskriftsamling. Hovedtræk af dens historie og katalogisering”, in *Øst og Vest. Afhandlinger tilegnede Professor Dr.phil. Arthur Christensen på Halvfjerdsårsdagen*. Kbh. 1945, pp. 21–43). J. H. Mundt was a brother of regimental surgeon Christopher Mundt, who during his work in India collected Near Eastern and Indian manuscripts, which J. H. Mundt donated to The Royal Library after the death of his brother.

Arabic, Persian and Indian mss.

MUNTHE-BRUN, JOHAN

(1869–1937; *Kraks Blå Bog* 1910; <www.familiesporet.dk>). Director in the Central Bank for Trade and Industry, book collector (*Fortegnelse over Direktør Johan Munthe-Brun's efterladte Bogsamling* (List of J.M-B's book collection): 4. Dept., Cph. 1937).

29 Tibetan mss. and block prints and 2 Batak bark books

MÜNTER, FRIEDRICH CHRISTIAN CARL HINRICH

(1761–1830; *DBL*, vol. 12, p. 257–258). Bishop, church historian and archaeologist. Studied 1778–1781 at the University of Copenhagen, thereafter in Göttingen and Rome. Returned home 1787 and became 1790 professor of theology at the University of Copenhagen. His extensive scholarly production contains a few orientalist dissertations, including an early attempt at deciphering the Old Persian cuneiform script.

Cod.Arab. 39

MÜNTER, L. S.

Ludvig Stenersen Münter (1877–1957; *Kraks Blå Bog* 1956; genealogy database <www.skeel.info>). Telegraph manager in Great Nordic Telegraph Company in Beijing 1909–1929.

Mss. and block prints in Tibetan (85 works) and Mongolian, a few Chinese (OA 102–654)

MØRCH, HANNE

Cannot be identified further. 1 bamboo tube with inscription in Batak (donation 22 February 2002)

NIEBUHR, CARSTEN

(1733–1815; *DBL*, vol. 12, p. 194–196 — T. Wolff in Rasmussen 1990) was cartographer and participant in The Arabian Journey, 1761–1767. Studied surveying 1755–1757 in Hamburg and 1757–1760 in Göttingen. In 1758 he was invited to participate as astronomer and naturalhistorian in the Danish expedition proposed by professor J. D. Michaëlis, Göttingen. In preparation he studied a number of subjects, particularly Tobias Mayer's astronomical system, especially his new method for geographical longitudinal reckoning. Niebuhr became the sole survivor following the deaths of the other participants in the expedition in 1763–1764, but he completed the journey and arrived back in November 1767. From Mocca and Bombay he had arranged the dispatch home of the material collected at that point, the results of his own efforts, as well as those of G. Baurenfeind, P. Forsskål og F. C. von Haven. After his return, he wrote the two major works *Beschreibung von Arabien*, 1772 (unpublished Danish edition 1773 by Jørgen Stauning: *Beskrivelse over Arabien*, (Description of Arabia) 355 p. Royal Libr. Add. 391 4°), and *Reisebeschreibung nach Arabien und andern umliegenden Ländern*, I–II 1774–1778, III 1837. At the same time he carried out the editing and posthumous publication of Forsskål's notes.

A few Arabic and Hebrew mss.

NIELSEN, MRS. J. (WIFE OF A PHYSICIAN)

Cannot be identified further. *Cod.Arab.Add.* 33 (donation 31 March 1960)

OLEARIUS, ADAM

Olearius (1599–1671; *DBL*, vol. 12, p. 399–401 — D. Lohmeier in the introduction to the facsimile edition of Olearius' *Vermehrte neue Beschreibung der Muscowitischen und Persischen Reyse* 1656, Tübingen 1971) was diplomatic secretary, mathematician, astronomer, librarian and keeper of the cabinet of curiosities for Duke Frederik III of Gottorp. Was 1633–1635 secretary to a legation to Moscow and participated

1635–1639 in a diplomatic mission to Persia via Russia for the purpose of establishing Gottorp-Persian trade. Olearius published 1647 his *Beschreibung der Newen Orientalischen Reise*, which is remarkable for its abundant ethnographic and historical information, as well as accurate maps, especially of the Volga region. In collaboration with a Persian, who had accompanied him on the way back to Slesvig, he translated Sa'di's *Gûlistân* and published it 1654 under the title *Persianischer Rosenthal*. He organised the ducal library, which among other treasures also included the oriental manuscripts he had acquired. The things that Olearius had brought back with him from Russia and Persia made up a considerable part of the collections in the ducal cabinet of curiosities.. — See also pp. 86–89.

14 Persian mss., two are identified: *Cod.Pers.* 42, 84

OLSEN, KÅRE

(1906–1979; *DBL*). Historian. Employed at The Royal Library 1941, librarian 1943, head of the Manuscript Department 1958–1976. Coeditor 1948–1956 of *Diplomatarium Danicum* VI–VIII and *Danmarks riges breve* (Letters of the Kingdom of Denmark) VI–VIII. Author of "Skriftens historie" (History of writing) in *Nordisk håndbog i bibliotekskundskab* I, 1957.

Cod.Arab.Add. 53 (donation March 1959)

OLUFSEN, OLE

(1865–1929; *DBL*³ vol. 11, p. 56). Officer and geographer, explored 1896–1899 Pamir and travelled 1899–1900 in Iran and Caucasus, 1912 and 1914 in Northern Sahara, 1922–1924 in Tunisia and Morocco, and 1927 in Sudan and Southern Sahara. Secretary in The Royal Danish Geographical Society 1903–1923. Titular professor 1909. His expeditions resulted in large collections for the National Museum and Zoological Museum.

5 Persian mss., one is identified: *Cod.Pers.Add.* 48

D'ORVILLE, JACQUES-PHILIPPE

(1696–1751; *Biographie Universelle*, vol. 31, p. 430–432). Classicist and orientalist. Studied in Leiden 1715–1721. After lengthy stays abroad he returned 1730 to Holland and was appointed professor in Amsterdam. His production predominantly concerns classical authors, but his manuscript collection, which is now placed in Oxford, also includes oriental texts. The manuscripts are described in the catalogue *Codices*

manuscripti et impressi cum notis manuscriptis, olim Dorvilliani, qui in bibliotheca Bodleiana apud Oxonienses adservantur, 1806.

Cod.Arab. 125, 152

PALLIS, SV. AA.

Svend Aage Pallis (1894–1972; *DBL*; *COMDC* vol. 1). Historian of religions with particular interest in older Semitic religions, especially Mandaean (dissertation 1919) and Akkadian. Employed at The Royal Library 1918–1942, professor of the history of religion at the University of Copenhagen 1943–1964.

2 Singhalese mss.

PETER, PRINCE

Prince Peter of Greece and Denmark (1908–1980; *DBL*). Ethnographer with special interest in the Himalayas (dissertation 1963 on specific forms of marriage). Travelled 1937 in India, Tibet and Ceylon, participated in the 3rd Danish Central Asiatic Expedition 1947–1952, in charge of the Henning Haslund-Christensen Memorial Expedition 1953–1955, after which he resided for a while in Northern India. Sent home considerable collections to the National Museum and The Royal Library.

Numerous Tibetan mss. and block prints

PETRÆUS, THEODOR

Theodor Petræus (c. 1630–1672. *DBL*¹, vol. 13, p. 77–79 — *Fund og Forskning* IX, 1962, pp. 79–113) was an orientalist. He studied in Leiden 1650–1655 and travelled 1656–1659 in the Orient with funding from King Frederik III. 1660–1662 he once again studied in Leiden, and 1662–1664 in London. He contributed to the large Armenian Bible edition 1666 and himself published several Armenian texts 1666–1667. After his death, most of his oriental manuscripts were sold to the electoral prince of Brandenburg. — See also pp. 81–83.

Cod.Arab. 19, *Cod.Arab.* 29, *Cod.Copt.* 1, *Cod.Arab.Copt.* 1; Turkish ms.: *E don.var.* 38 4°, 39 4°, and 40 4°

PIQUES, LUDOVICUS = LOUIS PICQUES

(1637–1699; F. Richard, *Bibliothèque Nationale*, in letter of 31 August 1988). Librarian at Collège des Quatre-Nations (Mazarine) until 1695. Collège des Quatre-Nations in Paris was founded 1661 by Cardinal Jules

Mazarin (1602–1661), who arranged by testamentary disposition that his considerable capital should be used for this purpose together with his book collection. Picques willed 1699 his oriental manuscripts to Couvent des Jacobins in Rue St. Honoré; they were confiscated during the Revolution and for the most part went to Bibliothèque Nationale. — Francis Richard: "Louis Picques, «docteur de la Maison et Société de Sorbonne»: les annotations d'un théologien féru de langues orientales"; in *Revue de la Bibliothèque nationale de France*, 2, 1999, pp. 42–46.

Cod. Arab. 164 (cf. Reiske and Seebisch)

RAGOCZY, VALERIUS

Johannes Walther Franz Lothar Valerius Ragoczy (1869–1958; genealogy database). German born Danish merchant, avid collector *i.a.* of books and coins. The collections sold at auction in 1959 and 1961.

Cod. Arab. Add. 40, 42, 43, 54, 57

RASK, RASMUS

Rasmus Kristian Rask (1787–1832; *DBL*¹, vol. 13, p. 489ff., specifically p. 495–496. — *DBL*³) was a philologist and the founder of systematic comparative linguistics. He studied in Copenhagen 1807–13; from 1808 he was also employed at the University Library, at first as an unpaid volunteer; 1812 he was appointed amanuensis and 1814 assistant librarian. 1812 he was in Stockholm, 1813–1815 he resided in Iceland, and 1816 he set off on his long journey across Sweden and Finland to St. Petersburg in Russia, from where, after just over a year, he continued via Moscow and Astrakan to the Caucasus; from there he travelled to Persia and India. In Bombay he acquired a unique collection of manuscripts in Avestan and Pahlavi. He continued via Madras and Tranquebar to Ceylon and returned after great difficulties, among others a shipwreck, to Copenhagen in 1823. In return for the funding he had received, he passed on to The Royal Library a collection of 50 manuscripts in Pali and Singhalese. 1818 he had acquired the title of professor, and 1823 he was awarded an annual grant for 3 years. In 1826 the ordinary professorship in oriental languages became vacant, but not until 1831 was Rask appointed extraordinary professor. 1829 he had become librarian at the University Library. His only significant orientalist work is the dissertation *Om Zendsprogets og Zendavestas Ælde og Ægthed* 1823 (On the age and authenticity of the Zend language and Zend avesta (printed 1826)). — See also pp. 98–102.

33 *Avestan-mss.*, 162 *Indian mss.*, a few *Persian mss.*

RASMUSSEN, JENS LASSEN

(1785–1826. *DBL*¹, vol. 13, p. 508–510. F. Løkkegaard in *Københavns Universitets historie* (The History of the University of Copenhagen) 1979). Orientalist with particular interest in Arabic, dissertation 1811 (on Arabic popular cosmographic conceptions). 1815 professor at the University of Copenhagen. Published works on philological and historical subjects. Prepared from 1814 onwards a catalogue of The Royal Library's Near Eastern manuscripts. — See also p. 98 and appendix 15.

REISKE, JOHANN JAKOB

(1716–1774: *ADB*; *Johann Jakob Reiskens von ihm selbst aufgesetzte Lebensbeschreibung*, Leipzig 1783; Ebert und Hanstein: *Johann Jakob Reiske — Leben und Wirkung*, Leipzig 2005). Arabist with particular interest in Arabic history, Byzantist and numismatist (he is considered to be one of the founders of Arabic Numismatics and deciphered *i.a.* coins for Carsten Niebuhr). Reiske studied and transcribed numerous Arabic mss., which after his death, through the agency of the famous German poet G. E. Lessing, were purchased by the Danish book collector P. F. Suhm, and which thus have come to The Royal Library. — See also p. 97 and appendix 14.

Cod. Arab. 98, 109, 116, 120, 125, 129, 152, 164, 165, 171, 210, 211, 213, 216, 230, 238, 239, 240, 241, 248, 250, 253, 258–259, 262, 273; *Cod. Pers.* 45

REŞER, OSMAN

Originally Oskar Rescher (1883–1972; *Türk dili ve edebiyatı ansiklopedisi*, 7:318–319, İstanbul 1990; *Wikipedia*). German-Turkish orientalist, lived from 1928 in Istanbul, where he converted to Islam and changed his name. He built up a large collection of Arabic and Persian manuscripts, most of which ended up at Staatsbibliothek Berlin or Yale University, while his extensive collection of printed books formed the basis of the library at Seminar für Orientalistik und Islamwissenschaften at Ruhr Universität Bochum.

Cod. Arab. Add. 34, 36, 37, 38, 39, 41. *Cod. Pers. Add.* 55, 85, 87, 89, 93, 96. *Cod. Turc. Add.* 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 (acquired 1959)

ROSTGAARD, FREDERIK

Rostgaard (1671–1745, *DBL*¹, vol. 14, p. 337–338) was state archivist, senior secretary, collector and trust founder. He graduated in 1687,

studied privately 1687–1690 and went 1690–1699 on a study tour of Germany, Holland, England, France and Italy. He brought back considerable collections of manuscripts and printed books, which he 1726 had to sell following a conviction for having taken bribes in his position as senior secretary in Danish Chancellery, to which he had been appointed 1721. Rostgaard seems not to have had any orientalist production. — See also pp. 84–85. List of manuscripts in appendix 7.

Cod.Arab. 77, *Cod.Armen.* 2.

ROSTRUP, EGILL

(1876–1949; *DBL*). Actor, director and theatrical historian (D.Phil. 1921).

Chinese printed book: OA 102-2010-7 (donated November 1913)

ŞABBÂĞ, MİKÂ'ÎL (MICHAEL SABBAGH)

(Active around the year 1800; random mention in various sources). Syrian-born scribe, who followed the French army when it left Egypt after Napoleon's invasion 1798. In Paris Sabbâgh was employed at the imperial printing works and cooperated with the Arabist Silvestre de Sacy (see below).

Cod.Arab. 104, 123, 157 (copied by Sabbagh)

SACY, SILVESTRE DE

Antoine Isaac Silvestre de Sacy (1758–1838; *Biographie Universelle* 1843, tome 37, pp. 205–217). French Arabist and Iranologist, one of the foremost of his time, and one of the first to work seriously with Arabic spoken language. He is considered the founder of (European) Arabic philology and had considerable impact on the orientalist of his time and of the next generation, among them Jens Lassen Rasmussen (1785–1826), professor at the University of Copenhagen 1815–1826 (see above), and A. F. van Mehren (1822–1907), professor of Semitic Eastern philology at the University of Copenhagen 1854–1898.

Cod.Arab. 104, 123, 157

SCHEEL, POUL

(1890–1969; *Kraks Blå Bog* 1969). Danish consul general in Shanghai 1935–1946.

Chinese printed books: OA 102-1566 to 1578 (donation)

SCHIÖPFFE, C. F.

Christian Frederik Schiöppfe (1891–1980; *Danske i Siam 1858–1942* (Danes in Siam), p. 246). Officer. Resided 1920–1945 in Thailand, first as plantation manager and later as hotel manager and hotel proprietor. Author of an account of conditions in Bangkok during the Japanese occupation and instigator of the biographical collection *Danske som officerer i fremmed krigstjeneste 1815–1965* (Danes as officers in foreign active service) (*Schiöpffes Samling*) in The Defence Archives.

54 Japanese pictures (donation 6 January 1971)

SCHNABEL, CHRISTIAN

(1728–1760; *DBL*¹, vol. 15, p. 240). Orientalist and teacher. 1745 student, 1748 MA. Study tour 1749–1751 to France, Germany and Holland. After returning home, he continued as a teacher and became 1754 headmaster in Roskilde. Published *Epistolæ quædam et particula prima Agrumiæ ejusque commentariorum*, 1755, and *Continuatio Agrumiæ*, 1756.

Cod.Arab. 190

SCHULTZ, CHRISTIAN AUGUST PHILIP

(1848–1904; *Ancestors of Christian August Phillip Schultz*; Kring *Cat.lib.* Sin. 1907). Commander.

Chinese printed books: OA 102-4, OA 102-32, OA 102-34, OA 102-40 (donated 31 August 1876) 1 Chinese ms. (transcription of a forbidden printed book; donation 1 September 1876)

SCHÄFFER, JÖRN

Swiss antique book dealer.

Two Japanese prints: JAP 951, 952

SCHÖLLER, FREDERIK CARL GUSTAV

(1825–1911; genealogy database). Colonel. Director of Kong Frederiks Hospital and Fødselsstiftelsen København.

Chinese printed book: OA 102-2 (donation 20 December 1861)

SEEBISCH, SIEGMUND GOTTLÖB

(1669–1753; *ADB*). Librarian, orientalist. Was 1694–1697 on a study tour to Holland and France and started a collection of oriental mss. with purchases from the Dutch Arabist Jacob Golius and the German

Hebraist Andreas Acoluth. 1708–1746 librarian at the Electoral Library in Dresden, which after Seebisch's death bought part of his collection.
Cod. Arab. 98, 109, 164, 210 (*Reiske-transcriptions*)

SEIDENFADEN, E.

Erik Seidenfaden (1881–1958; *DBL*; RL's archive E 100: "Siamese major"). Officer, 1906–1920 in Thailand as military instructor. 1920–1941 chief accountant in Thai Electric Corporation Ltd, Bangkok. Returned to Denmark 1946.

2 mss. in Pali in Laotian writing (donation 1 November 1919)

SNELL, O. B.

(M.Sc. (pharm.); label on ms. donated to RL Dec. 1957)

1 ms. in Singhalese

SIMONSEN, DAVID

(1853–1932; *DBL*² vol. 22, p. 25–27; biography also on The Royal Library's/Judaica Collection's website). Chief rabbi, titular professor, philanthropist, book collector particularly within the field of Judaistics. His archive, which contained about 30,000 letters, almost 200 manuscripts and 40,000 volumes collection of printed books, of which 25,000 concerning Judaism in all its aspects, was acquired by The Royal Library 1932. — See also pp. 119–122, and appendix 18. The Hebrew and other Jewish manuscripts are dealt with in a separate publication.

200 mss. in Hebrew, Arabic, Persian, Turkish and a number of other languages; 25,000 printed books

SUHM, P. F.

Peter Frederik Suhm (1728–1798; *DBL*¹, vol. 15, p. 558–570) was a historian, book collector and patron of the arts. He paid *i.a.* for J. G. C. Adler's edition in 5 volumes of *Abulfedæ Annales Moslemici* and acquired the German orientalist J. J. Reiske's (see above) collection of transcriptions of Arabic manuscripts, which together with Suhm's almost 100,000 volume book collection, came to The Royal Library upon his death.

SVEJSTRUP

Carl (Charles) Sofus Sveistrup (1861–1939; *Danske i Siam* 1848–1942 (Danes in Siam), p. 104–105), 1890 librarian at the royal Vajiranana library in Bangkok, 1891–1899 secretary in the Siamese foreign ministry,

1899 onwards secretary in East Asiatic Company in Cph. and simultaneously secretary in the Siamese Consulate-general in Cph. until 1907, Siamese vice-consul 1909–1928. Wrote *Hovedpunkter af Det østasiatiske Kompagnis Historie* 1897–1909 (Highlights of the history of the East Asiatic Company), Cph. 1910.

1 ms. in Thai (purchased 1952)

SYLVA, DON PEDRO DE

(d. c. 1794; C. A. Bayly: *Empire and Information: Intelligence gathering and social communication in India 1780–1870*, Cambridge 1996, p. 251 [online]; Virendra Nath Sharma: *Jai Singh and his astronomy*, Delhi 1995, p. 276 [online]; "A Portuguese Doctor at the Maharaja of Jaipur's Court", in *South Asian Studies* 11, issue 1, 1995, pp. 51–62). Arrived in India from Portugal in 1730 as a Jesuit missionary, physician and astronomer and worked in Jaipur, where the observatory Jantar Mantar had been established 1727.

Cod. Pers. 49 ("Given to me by Doctor Don Pedro de Sylva at Agra 1768. Peter John Flor")

SÖDERBOM, GEORG

(d. 1973; *COMDC* 3; Haslund-Christensen: *Asiatiske Strejftog* (Asiatic Forays), 1945). Swedish trader in Mongolia. Participated in The 2nd Danish Central Asiatic Expedition. Published *Bortom kinesiska muren. Skildringar från Mongoliet* (Beyond the Chinese Wall. Narratives from Mongolia), Stockholm 1954.

Mongolian mss.

SØRENSEN, THEO

Theodor August Christian Sørensen (1873–1959; *Store Norske Leksikon*; *COMDC* 6.1). Norwegian missionary, worked 1899–1923 in Chengdu and Kangding, Sichuan, 1925–1936 in Beijing. He travelled in Tibet 1909, 1918 and 1920, where he collected Tibetan texts, which he (with one exception) donated to the University in Oslo.

1 Tibetan ms. written in gold

TAMÎR, MÎKÂ'ÎL

(*Codices Orientales* III, 1857). Interpreter for the Venetian Legation in Istanbul in the 1550s.

Cod. Turc. 14 (dated 1559)

TARAB TULKU NGAWANG LOSANG

(1935–2004; *Tarab Tulku XI*⁷). High-ranking Tibetan Lama (11. reincarnation of the founder of his monastery, ranked as no. 21 after Dalai Lama), scholar of Buddhist philosophy. Accompanied Dalai Lama on the latter's flight from Tibet in 1959, arrived in Denmark 1962. Attached to the National Museum 1962–1965, employed at The Royal Library from 1967, research librarian 1989–1999. Also instructor and external senior lecturer in Tibetan at the University of Copenhagen.

29 *Tibetan block prints*

THOTT, OTTO

Thott (1703–1785; *DBL*¹, vol. 17, p. 336–338) was count, titular privy councillor and book collector. He studied jurisprudence, history and philosophy in Germany, Holland, England and France and made a career for himself in government administration. At the time of his death, Thott's library amounted to 120,000 volumes, of which c. 60,000 were acquired at auction by The Royal Library, which moreover received Thott's manuscript collection and a large number of incunabula as a testamentary gift. — Manuscript list in appendix 13.

Auction 1786: 41 Arabic, 13 Persian, 9 Turkish, 5 Hebrew, 2 Armenian and 2 Indian mss., as well as 2 Chinese books, 1 scroll with portraits of Indian princes and "a bundle of printed Arabic and Persian books."

TRIER, JESPER

(b. 1932). Engineer, anthropologist and conservator at Moesgaard Museum, Aarhus (1971–2002). During research journeys in North Thailand between 1970 and 1994 he carried out ethnological studies of the Mlabri people and technical investigations of local, traditional paper production (dissertation 1972).

65 *South Eastern Asiatic mss., purchased 1970*

TUXEN, POUL

(1880–1955; *DBL*³). Indologist, professor at the University of Copenhagen 1928–1950, prior to this employed at The Royal Library. Resided 1921–1922 in Thailand (Siam).

1, 127 *Indian mss., 9 Pali-mss. from Thailand, 5 Thai mss., 40 fasc. in Laotian*

⁷ Portrait book by Jeannie Andersen and Anne-Sophie Bernstorff: *Tarab Tulku XI. En tibetansk lama i Danmark* (A Tibetan Lama in Denmark), Cph. 2009. 223 p.

WALLICH, N.

Botanist and physician Nathanael Wallich (1786–1854; *DBL*¹, vol. 18, p. 225), who 1806 was employed as physician at the Danish colony in Bengal and 1814 entered into English service as botanist at the English East-Indian Company's botanical garden in Calcutta. He made numerous research journeys in India and sent botanica *i.a.* to Copenhagen. His main work is *Plantae Asiaticae rariores*, 1830–1832. 1821 honorary doctor at the University of Copenhagen, 1826 member of the Royal Danish Academy of Sciences and Letters. Donated a large collection of English-Indian books and Indian manuscripts to the University Library in Copenhagen, described by Rasmus Nyerup i *Catalogus librorum Sanskritanorum, quos Bibliotheca Universitatis Havniensis vel dedit vel paravit Nathanael Wallich, Hafniæ* 1821.

Cod.Ind. 1–37. Cod.Pers. 107.

WALTHER, CHRISTOPHER THEODOSIUS

(1699–1741; *DBL*¹, vol. 18, p. 242). Missionary. Studied from 1720 in Halle, was 1724 summoned as missionary in Tranquebar, where he worked "with great zeal" until 1739. Published in Tranquebar minor works in and about Tamul (Tamil language) and wrote the dissertation *Doctrina temporum Indica*, printed 1737 in St. Petersburg.

Cod.Arab. 71

WANDALIN, JOHS.

Hans Wandal (1656–1710; *DBL*¹, vol. 18, p. 248–249 + autobiography in *Kirkehist. Saml.* 4. rk. II, p. 548–550). Theologian. Studied from 1671 theology and oriental languages, in particular Arabic, at the University of Copenhagen. Resided 1675–1677 in England and The Netherlands, 1678–1680 in Lund. Appointed 1680 headmaster in Sorø, was awarded an MA in 1682 and became 1683 professor of oriental languages at the University of Copenhagen, but already that same year transferred to the faculty of theology, where he was professor for 27 years. Acquired his doctorate in 1687. His production is predominantly theological.

Cod.Turc. 20

W[ANSLEBEN], J. H.

Johann Michael Wansleben (1635–1679; *Allgemeine Deutsche Biographie*). Orientalist, Ethiopist, travelled in the Near East, particularly Egypt and Syria, and acquired 1671–1675 at the request of the French minister

Jean-Baptiste Colbert (see above) 334 Arabic, Persian and Turkish manuscripts for The Royal Library in Paris (now Bibliothèque nationale de France).

Cod.Aethiop. 2 (1692–1695)

WARNER

Levin Warner (1619–1665; J. Witkam: *Inventory... Oriental Manuscripts... Leiden* vol. 1, 2006, pp. 110; *Levinus Warner and his legacy, Three centuries Legatum Warnerianum in the Leiden University Library*, Leiden 1970). Matriculated at the university in Leiden 1638. Travelled 1644 to Turkey. 1654 appointed Dutch envoy in Constantinople. By far the major part of his collection of about 1,000 Near Eastern mss. (Arabic, Persian Turkish, Hebrew and Armenian) was started here and formed after his death 1665, together with Joseph Scaliger's and Jacob Golius' manuscripts, the core of the oriental collection at the University Library in Leiden.

Cod.Arab. 116, 118, 119, 120, 230, 241, 248, 250 (*Reiske-transcripts*)

WENDEL, FRANCISCO XAVIER

Arrived in India as a Jesuit missionary 1751, worked predominantly in Lucknow and Agra, died 1803 in Lucknow (*Siques, Tigers, or Thieves. Eyewitness Accounts of the Sikhs (1606–1809)*, ed. Amandeep Singh Madra and Parmajit Singh, Palgrave USA 2004, p. 9). Wendel translated *i.a.* excerpts of Jahangir's (Great Mogul 1605–1627) memoirs from Persian.

Cod.Pers. 57

WERLAUFF, E. C.

Erich Christian Werlauff (1781–1871; *DBL*). Professor of Nordic history at University of Copenhagen 1812–1867. Also chief librarian at The Royal Library 1829–1861. Wrote *i.a.* *Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn* (*Historical communications about the great Royal Library in Copenhagen*), 1825, the 2nd expanded 1844 edition which is the major account of the library's history up to that point.

WESTERGAARD, N. L.

Niels Ludvig Westergaard (1815–1878; *DBL*). Indologist and Iranist, travelled 1841–1844 to India and Iran. Became 1845 extraordinary and 1850 ordinary professor at Copenhagen University. An important indological work is volume 1 of The Royal Library's manuscript cata-

logue *Codices Indici bibliothecae regiae Havniensis enumerati et descripti, cum indice codicum Indicorum et Iranicorum Bibliothecae Universitatis Havn.*, Cph. 1846. His most important Iranist work is the authoritative text edition *Zendavesta or the religious books of the Zoroastrians ed. and transl. with a dictionary, grammar &c.*, vol. I *The Zend Texts*, Cph. 1852–1854, *i.a.* on the basis of the manuscripts brought home by Rasmus Rask and Westergaard himself.

10 *Avesta-mss.*; *Indian mss.*

WIELUCH, DOMAN

(1887–1976; Polish *Wikipedia*). Polish diplomat and sinologist, resided in Denmark for several long periods. Prepared a Chinese dictionary according to his own classification principles and in modified Wade-Giles transcription: *Słownik chińsko-polski, do czytania tekstów chińskich bez przygotowania*, Katowice 1936. Donated a copy (catalogue no. 167,–1632) with letter and dedication to The Royal Library, in whose reading room he worked on his Chinese studies.

Chinese printed book: OA 102–2009–81

WOLFF, BENJAMIN

(1790–1866; *DBL*) Squire, art collector. Graduated in law 1811. Travelled 1816 to India and was employed in an English trading establishment in Calcutta. Returned home in 1829 and bought a manor house in the South of Zealand. Collected Moghul art in India and later especially European drawings from the 1700s and 1800s. A large part of the collection was in 1915 donated to The Royal Copperplate Collection, The Royal Library and the Museum of Musical History.

Persian and Indian mss., 1 ms. on birch bark

WULFF, KURT

(1881–1939; *DBL*³ vol. 16, p. 87–88). Philologist, employed at The Royal Library 1918–1928, lecturer of East Asiatic languages at University of Copenhagen 1928–1939. Resided in China and Malaysia 1922–1924 for research purposes. Wrote *i.a.* the article “Tibetansk bogkunst” (Tibetan book art) in *Bogens Verden*, Vol. 7, 1925, p. 41–47.

A large collection of Chinese printed books, among which: OA 102–652, OA 102–923, OA 102–971, OA 102–1085, OA 102–1420, OA 102–1449; *Manchurian mss. and printed books; a few Tibetan and Mongolian mss.*; 1 *Persian ms.*: *Cod.Pers.Add.* 4

ZIEGENBALG, BARTHOLOMAEUS

(1683–1719; *DBL*). From 1706 missionary in Tranquebar; established a printing house there and also several schools. He translated Luther's catechism and The New Testament into Tamil, as well as writing a grammar and a dictionary of Tamil, besides several dissertations on South-Indian religious subjects.

1 ms. in Tamil

ØSTRUP, JOHS.

Johannes Elith Østrup (1867–1938; *DBL*¹, vol. 19, p. 414–415. — *DBL*², vol. 24, p. 601–605. — *DBL*³, vol. 16, p. 214–216. — Professional autobiography in *Erindringer*, 1937. — F. Løkkegaard in *Københavns Universitet 1479–1979*, vol. 8, 1992, p. 500–502; *Fund og Forskning* 1996, p. 286–288) qualified as a teacher in Greek, Latin and Danish 1890, but had at the same time read comparative philology and Sanskrit with the leading Danish experts within the field, as well as Semitic languages with van Mehren. Took a doctor's degree 1891 with a thesis on *1001 Nights*, travelled 1891 to Egypt and Syria, and returned from there by horseback in August 1893. Applied 1898 for van Mehren's professorship in competition with F. Buhl, but instead became temporary lecturer in Semitic language and literature. The temporary lectureship lasted until an extraordinary professorship in Islamic culture was established for Østrup in 1918.

As opposed to his contemporary colleagues Østrup placed the main emphasis on the language, culture and social conditions of the modern Orient, and based on his own experiences he was able to teach modern Arabic spoken language (Egyptian and Syrian Arabic) and Osmanli Turkish.

Østrup made a great contribution in introducing the culture of the Near East to the Danish public: he translated a number of stories (1889, 1890; 1925), poems (1889; 1903) and shadow plays (1901), and also wrote popular books about the contemporary Orient, particularly foreign policy conditions in the region.

The main work in his translation activities is his translation of large parts of the *Arabian Nights* (6 volumes, 1927–1928). He described the Kufic coins from the Terslev find (1913–1914) and catalogued the National Museum's collection of Arabic and Turkish coins (1938). — See also pp. 104–106.

A large collection of printed Osmanli works of fiction c. 1870–1930

KILDER & LITTERATUR

SOURCES & LITERATURE

1. ARKIVALIER / ARCHIVES

1.A.

MED EKSPPLICIT ANGIVELSE AF RELEVANS FOR ORIENTALIA

EXPLICITLY RELEVANT FOR ORIENTALIA

KB's arkiv A 8: Nr. 1555–1557 kps. XX: Den orientalske manuskriptsamling [...] og-katalog. A 8-248: Fortegnelse over 68 persiske håndskrifter fra professor C.G. Kratzenstein, væsentligst omhandlende historie og medicin, erhvervet af P.J. Flor, der havde praktiseret som medicus i Frederiksnagore fra 1759 til sin død i 1776. — I. Perho, COMDC 5.3, Introduction: "It has only been possible to identify 20 manuscripts that have belonged to Kratzenstein and, out of these, 14 manuscripts contain Peter Flor's name or a note written by him. Of the 20 identified manuscripts one is in Arabic, one in Hindustani and 18 in Persian".¹

KB's arkiv A 13: Østasiatisk [Orientalisk] Afdeling. 1 kps. — Anm.: Heri mange breve til dr.phil. Kurt Wulff.

KB's arkiv E 32: En gruppe på 11 ikke nærmere specificerede orientalske håndskrifter er under ét angivet som overført fra Gottorp, medens yderligere tre er anført med Gottorp som proveniens: Cod.Pers. 22 (medicinsk kompendium); Cod.Pers. 42 (historie) Cod.Pers. 84 (Sa'di's *Gālistān*). — Eschel Lohmann, *Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Gottorpiensis*. Original. D. 17. Sept. 1735. "The 11 unspecified Oriental volumes are numbers 101–111 in Quarto, the Persian manuscripts are numbers 147 in Folio, and 99–100 in Quarto. The Chinese book is nr. 169 in Folio" [I. Perho].

¹ Cod.Arab. 20, Cod.Hind. 12, Cod.Pers. 19, 24, 28, 30, 31, 49, 54, 57, 60, 61, 67, 69, 74, 80, 83, 102, 129, 132.

KB's arkiv E 42: *Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Regiae Havniensis secundum materias digestas*. 1 bd. Heri: Index librorum Arabicorum et hebraic. Manuscriptorum. Fortegnelse over alle KB's mss. i år 1779, heriblandt 146 orientalske v/J.G.Ch. Adler.

KB's arkiv E 63: *Bibliotheca Thottiana codicum manuscriptorum Arabic. Persic. Turcicorum et Sinensium*. 1 bd.

KB's arkiv E 70: *Catalogus manuscriptorum codicum Persicorum, Arabicorum atque Turcicorum Magnae Regiae Bibliothecae quem sub auspiciis Illustrissimi et celeberrimi Dni. D.G. Moldenhawer ... conscripsit J.L. Rasmussen anno MDCCCXIV*. 1 bd.

KB's arkiv E 99: Katalogsedler for arabiske og tamilske håndskrifter. 1 kps.

KB's arkiv E 100: *Codices Orientales ...* Tilføjelse til Pars Prior. Haandskrevne Fortegnelser over senere Erhvervelser.

KB's arkiv E 105a: Forarbejder til en seddelkatalog over Østasiatisk [Orientalisk] Afdeling. 2 kps. – Anm.: Bl.a. med Knud Krings hånd.

KB's arkiv E 108: Henvisning: Håndskrevet katalog over J.C. Kalls orientalske manuskripter, som erhvervedes af Universitetsbiblioteket 1777, findes i samlingen Add. 442, fol.

1.B.

MED DELVIS RELEVANS FOR ORIENTALIA

PARTLY RELEVANT FOR ORIENTALIA

KB's arkiv E 1: *Catalogus Bibliothecae Regiae (Frideric III) alphabeticus anno 1660*. 1 bd.

KB's arkiv E 2: *Catalogi Bibliothecae Gerstorffianæ*. 5 bd. Anm.: Forfattet af Marcus Meibom. To sidste bd. består af indices. Joachim Gersdorffs bogsamling indlemmedes i biblioteket 1661. Se også Carl S. Petersen: "Rigshofmester Joachim Gersdorffs Bibliotek", i Carl S. Petersen: *Afhandlinger til dansk Bog- og Bibliotekshistorie*, Kbh. 1949, s. 116-176.

KB's arkiv E 3: En række hæftede, men uindbundne kataloger fra Peder Schumachers overbibliotekarperiode. 11 hft. Nemlig: Autores Antiqui et Philologi I Lexicographi et Grammatici I Mathematici I Libri Iuridici I Libri Historici I Libri Theologici I Catalogi et Bibliothecae I Antiquarii I Panegyrici et Oratores I Libri Hispanici, Italici, Gallici etc. I Medici et Philosophici.

KB's arkiv E 6: Katalog over Kongens Bibliotek, som det 18. juli 1663 afleveredes af Marcus Meibom til Peder Schumacher og af denne 4. januar 1671 til Willum Worm (med alfabetisk register). 2 bd.

KB's arkiv E 8: Håndskrifter indgået 1663-1671.

KB's arkiv E 9: Katalog på løse ark [under Willum Worm 1670-1704]. 1 kps. Anm.: [...] Judaica (upag.).

KB's arkiv E 20: Katalog over bogbestanden under Andreas Hojer, påbegyndt 1. juni 1729. 4 bd. – Ingen mss. fundet, men en lille del orientalistik, mest bibelrelateret.

KB's arkiv E 24: Katalog over bogbestanden under Hans Gram (1730-1748). 11 bd. – Omfatter ikke håndskrifter. Stikprøvevis opslag viser tilstedeværelsen af en mindre del trykt orientalistik, især bibelrelateret.

KB's arkiv E 28: Afskrift af J. Pechlins katalog over håndskrifter i Gottorperbiblioteket. 1 bd. Anm.: På indersiden af permen læses: "Udgivet efter originalen. Steffenhagen u. Wetzel, Die Klosterbibliothek zu Bordesholm u. die Gottorfer Bibliothek. Kiel 1884. S. 87-112".

KB's arkiv E 29: *Catalogus manuscriptorum Bibliothecae Gottorpiensis*. 1 bd. Anm.: Dateret: anno 1734 mense augusto. Med Bernhard Møllmanns hånd. Jfr. også Werlauff: *Hist. Efterretninger* (1844), s. 158 (fodnote k).

KB's arkiv E 36: Commissionens Fortegnelse over de Gottorpske Bøger. 1 bd. Anm.: Vedr. den 12. august 1778 nedsatte bibliotekskommission i anledning af Bernhard Møllmanns død, jfr. Werlauff: *Hist. Efterretninger* (1844), s. 199ff. Attesteret af Malling, Grube og Schönheyder.

KB's arkiv E 38: *Catalogus Alphabeticus Incrementi Bibliothecae Regiae aetate Møllmanni sive annis 1748-1778*. 1 bd. [Ifølge forordet fortegner dette tilvækst-katalog ikke håndskrifter, men henviser til en særskilt fortegnelse, der ikke har kunnet identificeres].

KB's arkiv E 57: Fortegnelse over de til det store Kongelige Bibliothek hørende inventaria såvidt de ældre deriblandt endnu have været at udfinde i året 1782. 1 bd. Anm.: Er en annoteret fortegnelse over bibliotekets gamle kataloger, ajourført til 1782. Med Jón Erichsens hånd.

KB's arkiv E 82: Fortegnelse over bøger og manuskripter skænkede af arvingerne efter afdøde konferensråd og overbibliotekar, ridder D.G. Moldenhawer til det store Kongelige Bibliothek 1824. 1 kps. Anm.: For manuskripternes vedkommende aftrykt og kommenteret i Ada Adler: *D.G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling*, Kbh. 1917, s. 200-256.

KB's arkiv E 89: *Catalogus Bibliothecae Regiae Hafniensis sub Auspiciis et Jussu Munificentissimi ejus Evergetæ Augustissimi Regis Friderici VIti adornatus*. 85 bd. Anm.: Udenlandske Afdelings Systematiske Katalog udarbejdedes 1817-1830.

- KB's arkiv E 96: Seddelkatalog over håndskrifter i Det kgl. Bibliotek ordnet efter forskellige sprog. 1 kps.
- KB's arkiv E 97: Register til seddelkatalogen over manuskriptsamlingen. 1 kps.
- KB's arkiv E 106: *Codices manuscripti ex Donatione variorum*. 1 bd. Anm.: Med Prof. P. Holms hånd.
- KB's arkiv E 114,3 1926: Accessionsprotokol for håndskrifter (Additamenta). 1 bd. Anm.: Med Alfred Krarups hånd.
- Index Autorum Bibliothecæ Laur. Ulfeldii*. NKS 1259 c 4°.
- KB's arkiv F 60: *Det Store kongelige Biblioteks Gavebog* 1817-1901. Heri bl.a. liste over Rasmus Rask-mss. (året 1824, bd. 1).

2. TRYKTE VÆRKER / PRINTED WORKS

Kronologisk ordnet / Arranged chronologically

- En oversigt over trykte håndskriftkataloger fra Det Kongelige Bibliotek findes på www.kb.dk/da/nb/materialer/haandskrifter/kataloger.html
- A listing of printed catalogues of manuscripts from the Royal Library is found at www.kb.dk/da/nb/materialer/haandskrifter/kataloger.html
- Catalogus librorum selectissimorum bibliothecæ raræ et quoad librorum compactionem nitidissimæ generosi ac strenui dni. Laurentii ulfeldii nobilis dani, quorum auctio constituta est hafniæ ad diem 15 junii anno 1662.*
- Designatio librorum in qualibet facultate, materia & lingua rariorum summâ curâ, tum quoad librorum, editionum ve perfectionem, tum quoad eorundem compactionem varijs in locis, in amorem patriæ, et supplementum instructissimæ Bibliothecæ Regiæ, conquisitorum Peder Lauridsen Scavenius.* Hafniæ 1665.
- Bibliotheca Rostgardiana in duas partes divisa, quarum prior impressos libros altera manuscriptos exhibet,* Hafniæ 1726.
- Jacob G. Ch. Adler, *Descriptio codicum quorundam Cuficorum, partes Corani exhibitum in Bibliotheca Regia Hafniensi et ex iisdem de scriptura Cufica Arabum observationes novae,* Altonæ 1780.

- Jón Erichsen: *Udsigt over den gamle Manuscript-Samling i det store Kongelige Bibliothek*. Kbh. 1786. xvi, 141 s. – The catalogue begins with the Oriental, i.e. Arabic, Persian and Turkish, manuscripts, but the list is far from complete. It contains only 23 Arabic manuscripts, which were selected by J. G. Ch. Adler on the basis of their importance [I. Perho]. – Online tilgængelig på www.kb.dk/permalink/2006/manus/700/dan/.
- Catalogus bibliothecæ rabbinicæ et orientalis quam reliquit D. Jac. Geo. Christ. Adler. Kiliæ Hols.* 1836. 39 s. – Hermed indbundet: b), *Catalogus librorum aliquot rarissimorum et pretiosorum cum manuscriptorum, cum impressorum e bibliotheca beati J.C.G. Adler, Kiliæ Hols.*, 1835. – 15 s. [Det undersøges, om disse mss. er anskaffet af KB; Adler var fra 1783 professor i syrisk ved Kbh. Univ.]
- E.C. Werlauff: *Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i København*. Kbh. 1844. x, 432 s.
- Chr. Bruun: *Aarsberetninger og Meddelelser fra Det Store Kongelige Bibliothek 1870-1902*. – Fortsættes som: *Aarsberetning for Det Kongelige Bibliotek*.
- Chr. Bruun: *Det store kongelige Bibliotheks Stiftelse under Kong Frederik den Tredje og Kong Christian den Femte*. Kbh. 1873. [Digitaliseret version tilgængelig på Google Books: www.archive.org/stream/detstorekongelioobruugoog/detstorekongelioobruugoog_djvu.txt]
- Ada Adler: *D.G. Moldenhawer og hans Haandskriftsamling*. Kbh. 1917. 296 s.
- Carl S. Petersen: *Det Kongelige Biblioteks Haandskriftsamling*. Kbh. 1943. 48 s.
- Svend Dahl: "Det Kongelige Biblioteks orientalske Haandskriftsamling"; i *Øst og Vest. Afhandlinger tilegnede prof. dr.phil. Arthur Christensen*, København, 1945, s. 21-43.
- Harald Ilsøe: *Kilder og litteratur til Det kongelige Biblioteks historie, trykt 1844-1992, en udvalgsbibliografi*. Kbh. 1993. 59 s. Serietitel: Specialhjælpemidler / Det kongelige Bibliotek / 11.
- Harald Ilsøe: *På papir, pergament og palmeblade... Skatte i Det Kongelige Bibliotek, en præsentation i billeder og tekst i anledning af 200-årsdagen for bibliotekets åbning for publikum*. Kbh. 1993. 363 s.
- Det Kongelige Biblioteks Arkiv indtil 1943: registratur*. Kbh. 1994. 89 s. Indsigt; 6. – Online tilgængelig på img.kb.dk/ha/reg/kbarkiv.pdf.
- Dieter Lohmeier: "Gottorf im Glanz des Barock"; in *Kunst und Kultur am Schleswiger Hof 1544-1713*, ed. Uta Khul, Schleswig 1997, 325-348. – Dansk version: "Gottorperbiblioteket – et dansk krigsbytte fra Den store nordiske Krig", *Fund og Forskning* 37, 1997, 63-102.

Harald Ilsøe: *Det kongelige Bibliotek i støbeskeen, studier og samlinger til bestandens historie indtil ca. 1780*. Kbh. 1999. 2 bd.

Harald Ilsøe: *Biblioteker til salg, om danske bogauktioner og kataloger 1661-1811*. Kbh. 2007. 261 s.

3. LITTERATUR OM DE ORIENTALSKE SAMLINGER / LITERATURE ABOUT THE ORIENTAL COLLECTIONS

3.A

GEOGRAFISK OG KRONOLOGISK ORDNET

ARRANGED GEOGRAPHICALLY AND CHRONOLOGICALLY

Generelt om Det Kongelige Biblioteks samlinger

Ilsøe, Harald: *På papir, pergament og palmeblade ... Skatte i Det Kongelige Bibliotek*, Kbh. 1993. Orientalia behandles s. 257-283. Also available in an English edition: *On Parchment, Paper and Palm Leaves ... Treasures of the Royal Library*, Cph. 1993.

Ilsøe, Harald: *Det kongelige Bibliotek i støbeskeen. Studier og samlinger til bestandens historie indtil ca. 1780*, I-II, Kbh. 1999. Orientalia omtales særlig s. 252-254 (Theodor Petrus' håndskrifter) og ellers spredt i form af enkelttitler.

Vestasien

Codices Hebraici et Arabici Bibliothecæ regiæ Hafniensis enumerati et descripti. – Hafniæ, 1851. – *Codices Orientales Bibliothecæ Regiæ Hafniensis*, Pars altera.

Description de quelques manuscrits orientaux / A. Christensen og J. Østrup, *Oversigt over Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger*, 1915. Nr. 3-4, s. 255-284.

D.G. Moldenhawer og hans Håndskrifter / Ada Adler. Kbh. 1917. (Fortegnelse over donation 1824 til Det Kongelige Bibliotek s. 90ff.)

Det kongelige Biblioteks orientalske Håndskriftsamling. Hovedtræk af dens historie og katalogisering / Svend Dahl, Øst og Vest. *Afhandlinger tilegnede Professor Dr. phil. Arthur Christensen på Halvfjerdsdaarsdagen*. Kbh. 1945, s. 21-43.

Fra København til Konstantinopel 1761. På grundlag af F.C. von Havens dagbog / Hertha Kirketerp-Møller, *Fund og Forskning* XVII, 1970, s. 79-94.

Arsenik og gamle håndskrifter. En dansk forskningsekspeditions ophold i Ægypten 1761-62 på grundlag af F.C. von Havens efterladte papirer / Hertha Kirketerp-Møller, *Fund og Forskning* XXIV, 1979-80, s. 119-140.

Med Carsten Niebuhr på den arabiske halvø. Den arabiske rejse 222 år efter / Stig T. Rasmussen, *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 35. årg. nr. 3, 1984, s. 29-44.

Arabiske erotica i Orientalisk Afdeling / Stig T. Rasmussen, *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 36. årg. nr. 4, 1985, s. 13-24.

Carsten Niebuhr und die Arabische Reise 1761-1767. *Ausstellung der Königlichen Bibliothek Kopenhagen in Zusammenarbeit mit dem Kultusminister des Landes Schleswig-Holstein*. Landesbibliothek Kiel, Nov. 1986 – Februar 1987. Konzeption und Katalog: Stig Rasmussen. Heide in Holstein 1986.

Den Arabiske Rejse 1761-1767. En dansk ekspedition set i videnskabshistorisk perspektiv. Red. Stig T. Rasmussen. Kbh. 1990. 413 s.

Catalogue of Arabic Manuscripts in the The Royal Library, Copenhagen: Codices Arabici Additamenta & Codices Simonseniani Arabici / Ali Abd Alhussein Alhaidary, Stig T. Rasmussen. – Copenhagen: The Royal Library, Munksgaard, 1995. 55, 409 s. : ill. – *Catalogue of Oriental Manuscripts, Xylographs etc. in Danish Collections (COMDC)*; vol. 5.1.

Mushaf – Islamisk bogkunst set gennem de orientalske samlinger på Det Kongelige Bibliotek / Bent Lerbæk Pedersen. *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 17. årg. nr. 4, 2004, s. 15-31. Ill.

Iran

Vore verdensberømte gammeliranske Haandskrifter / Johan Eyser, *Ex Bibliotheca Universitatis Hafniensis*. Kbh. 1920, s. 144-192.

Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis: published in facsimile by The University Library of Copenhagen / eds. Arthur Christensen, Kaj Barr. Kbh. 1931-1944. 12 bd.

A propos Adam Olearius's håndskrift af Sa'dis "Golestan" / Verner Jul Andersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, Årg. 17, nr. 2, 2004, s. 51-55.

Tyrkiet og Centralasien

Codices Persici, Turcici, Hindustanici etc. Bibliothecæ regiæ Hafniensis enumerati et descripti / enumerati et descripti ab A.F. van Mehren. – Hafniæ, 1857. – *Codices Orientales Bibliothecæ Regiæ Hafniensis*, Pars tertia.

Catalogue of Mongol Books, Manuscripts, and Xylographs / Walther Heissig, assisted by Charles Bawden. 1971. – COMDC; vol. 3.

Die Türksprachliche Sammlung der kgl. Bibliothek in Kopenhagen / Stig T. Rasmussen, *Materialia Turcica* 9, 1983. Bochum 1984, s. 117-129.

Orientalisk Afdelings mongolske samling / Frede Møller-Kristensen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 5. årg. nr. 2, 1990, s. 3-20. Heri omfattende litteraturfortegnelse. III.

Ebru – tyrkisk marmoreret papir. A propos nyerehvervelser til Orientalisk Afdeling / Stig T. Rasmussen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 5. årg. nr. 4, 1990, s. 29-38. III.

'Den nye verdensorden', 'det multikulturelle Tyrkiet' og den tyrkisksprogede samling på Det Kongelige Bibliotek / Anne Grete Öker, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 11. årg. nr. 2, 1996, s. 15-25.

Den centralasiatiske bog. Nepal, Tibet, Bhutan og Mongoliet / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 19. årg. nr. 2, 2006, s. 33-46. III.

Tibet

Books from Tibet / Peter, prins af Grækenland og til Danmark, *Fund og Forskning* II, 1955, s. 115-124.

De tibetanske Tripitakablokke / Tarab Tulku Losang, *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren* 36. årg., nr. 3., 1985, s. 14. III.

Catalogue of Tibetan Manuscripts and Xylographs / Hartmut Buescher and Tarab Tulku. – NIAS-Curzon, 2000. – COMDC; vol. 6.1-2.

Kongtruls fem samlinger, en oversigt / Anne Burchardi, *Fund og Forskning* 40, 2001, s. 299-330.

Bali

Af Mads Langes balinesiske Brevarkiv / Leo Buschardt, *Fund og Forskning* II, 1955, s. 125-138. III.

Syd- og Sydøstasien

[*Codices indicos continens*] / a N.L. Westergaard. – Hafniæ, 1846. – *Codices Orientales Bibliothecæ Regiæ Hafniensis*, Pars prima.

Pali-håndskrifterne i Det kgl. Bibliotek / Poul Tuxen, *Nordisk tidskrift för bok- og biblioteksväsen* VIII, 1921, s. 170.

Tamil Collections in Denmark / A. Krishnamurti. – 1959. – Håndskrevet katalog i Orientalisk Samling.

Etnografen Werner Jacobsen og Det kongelige Bibliotek / Frede Møller-Kristensen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 6. årg. nr. 2, 1991, s. 17-27. III.

Danmark og Sydasien. Studiemateriale vedrørende Sydasien i danske samlinger / Frede Møller-Kristensen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 6. årg. nr. 4, 1991, s. 33-47. III.

Catalogue of Ceylonese Manuscripts / C.E. Godakumbura. Kbh. 1980. – COMDC; vol. 1.

Catalogue of Pali Manuscripts from Further India / C. E. Godakumbura, assisted by U Tin Lwin. Kbh. 1983. – COMDC; vol. 2.1.

Catalogue des Manuscrits en Pali, Laotien et Siamoises Provenant de la Thaïlande / George Coëdès. Kbh. 1966. – COMDC; vol. 2.2.

Catalogue of Indonesian Manuscripts. Part 1 / P. Voorhoeve, with a contribution by Carl Schuster. Kbh. 1975. – COMDC; vol. 4.1.

Catalogue of Indonesian Manuscripts. Part 2 / Th. Pigeaud, F. H. van Naerssen and P. Voorhoeve. Kbh. 1977. – COMDC; vol. 4.2.

Den indiske bog – Pustaka og Pohti / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 18. årg. nr. 2, 2005, s. 13-30. III.

Den sydøstasiatiske bog / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 18. årg. nr. 4, 2005, s. 23-36. III.

Østasien

Det kgl. Biblioteks østasiatiske Afdeling. Betydningsfulde Erhvervelser gennem Landsmænd i Østen / K. Wulff, *Danmarksposten* nr. 1, 1922, s. 23. III.

Erhvervelser af manchuriske Bøger, *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen* XVII, 1930, s. 195-196.

Det kgl. Biblioteks kinesiske Samling / Andreas Hansen, *Bogens Verden* XXV, 1943, s. 145-157.

- En kinesisk læsebog fra 1908 / Kirsten Rønbøl Lauridsen, *Meddelelser fra Rigsbibliothekaren*, 31. årg. nr. 1, 1980, s. 4-9.
- The Dunhuang manuscripts in the Royal Library of Copenhagen / Jens Ø. Petersen, *Analecta Hafniensia*. Ed. by Leif Littrup. Copenhagen, 1988, s. 112-117.
- Die manjurische Sammlung der Königlichen Bibliothek zu Kopenhagen / F. Fuchs und M. Grimm, *Aetas Manjurica* 2, s. 43-144. Wiesbaden 1991.
- Søgen efter lykke – i Orientalisk Afdelings museumssamling / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 7. årg. nr. 1, 1992, s. 41-50. Ill.
- De første tegn. Begynderbøger i kinesisk for kinesere / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 7. årg. nr. 3, 1992, s. 39-50. Ill.
- Tegn på papir: Den kinesiske samling i Orientalisk Afdeling på Det kongelige Bibliotek / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 10. årg. nr. 1, 1995, s. 13-31. Ill. – Let forkortet engelsk version findes på netadressen <www.uni.kiel.de/easl/be/7/be.7html>.
- Papir, tusch og pensel – og en god portion tro: Fjorten Dunhuang manuskript-ruller i Det Kongelige Biblioteks eje / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 16. årgang nr. 3, 2003, s. 3-13.
- Shu, So og Sho. Den fjernøstlige bog / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 19. årg. nr. 4, 2006, s. 18-36. Ill.
- Mao i Det Kongelige Bibliotek / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 21. årg. nr. 2, 2008 s. 49-55. Ill.
- En svunden tid. Butiksskilte fra det gamle Peking / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 24. årg. nr. 2, 2011, s. 23-37. Ill.

Asien generelt

- Yakhud, kasser, æsker, kapsler og anden indpakning af orientalsk materiale / Bent L. Pedersen, *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 23. årg. nr. 3, 2010, s. 32-47. Ill.
- English version: "Yak Hides, Cases, Boxes, Enclosures and Other Wrappings of Oriental Objects at The Royal Library, Copenhagen", *Journal of Paper Conservation*, Vol. 13 (2012), No. 3, pp. 14-20. Ill.

3.B

ORDNET ALFABETISK EFTER FORFATTERENS EFTERNAVN

ARRANGED ALPHABETICALLY BY AUTHOR

- Adler, Ada: *D.G. Moldenhawer og hans Håndskrifter*. Kbh. 1917. (Fortegnelse over donation 1824 til Det Kongelige Bibliotek s. 9off.)
- Alhaidary, Ali Abd Alhussein og Stig T. Rasmussen: *Catalogue of Arabic Manuscripts in The Royal Library, Copenhagen: Codices Arabici Additamenta & Codices Simonsentani Arabici*. – Copenhagen: The Royal Library, Munksgaard, 1995. – 55, 409 s. : ill. – Catalogue of Oriental Manuscripts, Xylographs etc. in Danish Collections (COMDC); vol. 5.1.
- Buescher, Hartmut and Tarab Tulku: *Catalogue of Tibetan Manuscripts and Xylographs*. – NIAS-Curzon, 2000. – COMDC; vol. 6.1-2.
- Burchardi, Anne: "Kongtruls fem samlinger, en oversigt", *Fund og Forskning* 40, 2001, s. 299-330.
- Buschardt, Leo: "Af Mads Langes balinesiske Brevarkiv", *Fund og Forskning* II, 1955, s. 125-138. Ill.
- Christensen, A. og J. Østrup: "Description de quelques manuscrits orientaux", *Oversigt over Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger*, 1915. Nr. 3-4, s. 255-284.
- Christensen, Arthur og Kaj Barr (ed.): *Codices Avestici et Pahlavici Bibliothecae Universitatis Hafniensis*: published in facsimile by The University Library of Copenhagen. Kbh. 1931-1944. 12 bd.
- Codices Hebraici et Arabici Bibliothecae regiae Hafniensis enumerati et descripti*. – Hafniæ, 1851. – *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis, Pars altera*.
- Codices Persici, Turcici, Hindustanici etc. Bibliothecae regiae Hafniensis enumerati et descripti* / enumerati et descripti ab A.F. van Mehren. – Hafniæ, 1857. – *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis, Pars tertia*.
- Cœdès, George: *Catalogue des Manuscrits en Pali, Laotien et Siamois Provenant de la Thaïlande*. – Cph., 1966. – COMDC; vol. 2.2.
- Dahl, Svend: "Det kongelige Biblioteks orientalske Håndskriftsamling. Hovedtræk af dens historie og katalogisering", *Øst og Vest. Afhandlinger tilegnede Professor Dr.phil. Arthur Christensen på Halvfjerdsdaarsdagen*. Kbh. 1945, s. 21-43.
- Erhvervelser af manchuiske Bøger, *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen* XVII, 1930, s. 195-196.

- Eyser, Johan: "Vore verdensberømte gammeliranske Haandskrifter", *Ex Bibliotheca Universitatis Hafniensis*. Kbh. 1920, s. 144-192.
- Fuchs, F. und M. Grimm: "Die manjurische Sammlung der Königlichen Bibliothek zu Kopenhagen", *Aetas Manjurica* 2, s. 43-144. Wiesbaden 1991.
- Godakumbura, C. E. assisted by U Tin Lwin: *Catalogue of Pali Manuscripts from Further India*. Cph. 1983. COMDC; vol. 2.1.
- Godakumbura, C. E.: *Catalogue of Ceylonese Manuscripts*. Cph. 1980. COMDC; vol. 1.
- Hansen, Andreas: "Det kgl. Biblioteks kinesiske Samling", *Bogens Verden* XXV, 1943, s. 145-157.
- Heissig, Walther assisted by Charles Bawden: *Catalogue of Mongol Books, Manuscripts, and Xylographs*. Cph. 1971. COMDC; vol. 3.
- Ilsøe, Harald: *På papir, pergament og palmeblade... Skatte i Det Kongelige Bibliotek*, Kbh. 1993. Orientalia behandles s. 257-283. Also available in an English edition: *On Parchment, Paper and Palm Leaves... Treasures of the Royal Library*, Cph. 1993.
- Ilsøe, Harald: *Det kongelige Bibliotek i støbeskeen. Studier og samlinger til bestandens historie indtil ca. 1780*, I-II, Kbh. 1999. Orientalia omtales særlig s. 252-254 (Theodor Petrus' håndskrifter) og ellers spredt i form af enkelttitler.
- Jul Andersen, Verner: "A propos Adam Olearius's håndskrift af Sa'dis 'Golestan'", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, Årg. 17, nr. 2, 2004, s. 51-55.
- Kirketerp-Møller, Hertha: "Arsenik og gamle håndskrifter. En dansk forsknings-ekspeditions ophold i Ægypten 1761-62 på grundlag af F.C. von Havens efterladte papirer", *Fund og Forskning* XXIV, 1979-80, s. 119-140.
- Kirketerp-Møller, Hertha: "Fra København til Konstantinopel 1761. På grundlag af F.C. von Havens dagbog", *Fund og Forskning* XVII, 1970, s. 79-94.
- Krishnamurti, A.: *Tamil Collections in Denmark*. – 1959. – Håndskrevet katalog i Orientalisk Samling.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "De første tegn. Begynderbøger i kinesisk for kinesere", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 7. årg. nr. 3, 1992, s. 39-50. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Den centralasiatiske bog. Nepal, Tibet, Bhutan og Mongoliet", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 19. årg. nr. 2, 2006, s. 33-46. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Den indiske bog – Pustaka og Pohti", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 18. årg. nr. 2, 2005, s. 13-30. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Den sydøstasiatiske bog", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 18. årg. nr. 4, 2005, s. 23-36. Ill.

- Lerbæk Pedersen, Bent: "En svunden tid. Butiksskilte fra det gamle Peking", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 24. årg. nr. 2, 2011, s. 23-37. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Mao i Det Kongelige Bibliotek", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 21. årg. nr. 2, 2008 s. 49-55. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Papir, tusch og pensel – og en god portion tro: Fjorten Dunhuang manuskripttruller i Det Kongelige Biblioteks eje", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*. 16. årgang nr. 3, 2003, s. 3-13.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Shu, So og Sho. Den fjernøstlige bog", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 19. årg. nr. 4, 2006, s. 18-36. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Søgen efter lykke – i Orientalisk Afdelings museums-samling", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 7. årg. nr. 1, 1992, s. 41-50. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Yakhud, kasser, æsker, kapsler og anden indpakning af orientalsk materiale", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 23. årg. nr. 3, 2010, s. 32-47. Ill.
- English version: "Yak Hides, Cases, Boxes, Enclosures and Other Wrappings of Oriental Objects at The Royal Library, Copenhagen", *Journal of Paper Conservation*, Vol. 13 (2012), No. 3, pp 14-20. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Mushaf – Islamisk bogkunst set gennem de orientalske samlinger på Det Kongelige Bibliotek", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 17. årg. nr. 4, 2004, s. 15-31. Ill.
- Lerbæk Pedersen, Bent: "Tegn på papir: Den kinesiske samling i Orientalisk Afdeling på Det kongelige Bibliotek", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 10. årg. nr. 1, 1995, s. 13-31. Ill. – Slightly abbreviated English version found at <www.uni.kiel.de/easl/be/7/be.7html>.
- Møller-Kristensen, Frede: "Danmark og Sydasien. Studiemateriale vedrørende Sydasien i danske samlinger" *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 6. årg. nr. 4, 1991, s. 33-47. Ill.
- Møller-Kristensen, Frede: "Etnografen Werner Jacobsen og Det kongelige Bibliotek", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 6. årg. nr. 2, 1991, s. 17-27. Ill.
- Møller-Kristensen, Frede: "Orientalisk Afdelings mongolske samling", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 5. årg. nr. 2, 1990, s. 3-20. Heri omfattende litteraturfortegnelse. Ill.
- Pigeaud, Th., F. H. van Naerssen and P. Voorhoeve: *Catalogue of Indonesian Manuscripts*. Part 2. – Cph., 1977. – COMDC; vol. 4.2.
- Prins Peter af Grækenland og til Danmark: "Books from Tibet", *Fund og Forskning* II, 1955, s. 115-124.

- Rasmussen, Stig T. (red.): *Den Arabiske Rejse 1761-1767. En dansk ekspedition set i videnskabshistorisk perspektiv*. Kbh. 1990. 413 s.
- Rasmussen, Stig T.: "Arabiske erotica i Orientalisk Afdeling", *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 36. årg. nr. 4, 1985, s. 13-24.
- Rasmussen, Stig T.: "Ebru – tyrkisk marmorert papir. A propos nyhvervelser til Orientalisk Afdeling", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 5. årg. nr. 4, 1990, s. 29-38. Ill.
- Rasmussen, Stig T.: "Med Carsten Niebuhr på den arabiske halvø. Den arabiske rejse 222 år efter", *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 35. årg. nr. 3, 1984, s. 29-44.
- Rasmussen, Stig T.: „Die Türksprachliche Sammlung der kgl. Bibliothek in Kopenhagen“, *Materialia Turcica* 9, 1983. Bochum 1984, s. 117-129.
- Rasmussen, Stig T.: *Carsten Niebuhr und die Arabische Reise 1761-1767. Ausstellung der Königlichen Bibliothek Kopenhagen in Zusammenarbeit mit dem Kultusminister des Landes Schleswig-Holstein*. Landesbibliothek Kiel, Nov. 1986 – Februar 1987. Konzeption und Katalog: Stig Rasmussen. Heide in Holstein 1986.
- Rasmussen, Stig T.: "Otto Thotts orientalske håndskrifter identificeret på grundlag af Det kgl. Biblioteks Arkiv E 63". – *Fund og Forskning* 37, 1998, s. 299-324.
- Rønbøl Lauridsen, Kirsten: "En kinesisk læsebog fra 1908", *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 31. årg. nr. 1, 1980, s. 4-9.
- Tarab Tulku Losang: "De tibetanske Tripitakablokke", *Meddelelser fra Rigsbibliotekaren*, 36. årg. nr. 3, 1985, s. 14. Ill.
- Tuxen, Poul: "Pali-håndskrifterne i Det kgl. Bibliotek", *Nordisk tidskrift för bok- og biblioteksväsen* VIII, 1921, s. 170.
- Voorhoeve, P. with a contribution by Carl Schuster: *Catalogue of Indonesian Manuscripts*. Part 1. – Cph., 1975. – COMDC; vol. 4.1.
- Westergaard, N.L.: [*Codices indicos continens*] / a. – Hafniæ, 1846. – *Codices Orientales Bibliothecæ Regiæ Hafniensis*, Pars prima.
- Wulff, Kurt: "Det kgl. Biblioteks østasiatiske Afdeling. Betydningsfulde Erhvervelser gennem Landsmænd i Østen", i: *Danmarksposten* nr. 1, 1922, s. 23. Ill.
- Öker, Anne Grete: "'Den nye verdensorden', 'det multikulturelle Tyrkiet' og den tyrkisksprogede samling på Det Kongelige Bibliotek", *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, 11. årg. nr. 2, 1996, s. 15-25.
- Østergaard Petersen, Jens: "The Dunhuang manuscripts in the Royal Library of Copenhagen", i: *Analecta Hafniensia*. Ed. by Leif Littrup. Copenhagen, 1988, s. 112-117.

TILLÆG 1

FREDERIK III'S ALFABETISKE KATALOG 1660

DET KONGELIGE BIBLIOTEEKS ARKIV E 1

20

CATALOGUS BIBLIOTHECÆ REGIÆ

(FRIDERIC III) ALPHABETICUS ANNO 1660

Opregner trykte bøger, ingen håndskrifter.

Pag. 30

- Biblia Hebraica, Samaritana, Chaldaica, Græca, Syriaca, Arabica, Latina. XI Volum. Parisijs 1645 in fol.
- Biblia Arcæ Montani Ebraico-Latina, una cum Novo Testam. Græco et interlineari versione Latina. Ejusdem. Antverp. apud Christoph. Plantinum, 1584 in f.

Pag. 77

- Robert Flud Philosophia Mosaica. In fol.

Pag. 83

- Godignus de Abassinorum Rebus et Æthiopiæ patriarchis Barreto et Oviedo. Leiden 1615 in 8^t.

Pag. 85

- Grammatica Hebræa. in 8^t.

Pag. 103

- Hottingeri Historia Orientalis. Tiguri 1651.

Pag. 105

- Jacobus Martini de tribus Elohim. 1614 in 8^t.

Pag. 107

- Indicarum Regionum. Narratio per Hispanos quosdam. Francof. 1598 in 4to.

Pag. 113

- Kuszewicz Narratio Legationis Zbaravianæ et rerum apud Otthomanos 1622 gestarum. In Vol. Schi[...] Excercitationis. in 12.

Pag. 117

- Leonis Africani Africa. Leidæ 1632. in 12mo.
- Leunctavij Historiæ Musulmanæ Turcorum de monumentis ipsorum exscriptæ. Francof. 1591. in fol.
- -- Idem de Annalibus Turcicis. Francof. 1588. in 4to.
- -- Idem de Legatione. vid. Legatio. in 8^t.

Pag. 120

- Loniceri Chronicon Turcicorum. tom. prim. Francof. 1584. in 8^t.

Pag. 124

- Masseij Historia Indica. Venetijs 1589. in 4to.

Pag. 129

- Mejeri Arcana Arcanissima, h.e. Hieroglyphica Ægyptio-Græca. in 4to.

Pag. 150

- Petri Martinij Grammatica Hebræa. Amstelod. 1621 in 8^t.

Pag. 157

- Pocockij Porta Mosis. 4to. Hebr.-Lat. Oxon. 1655.

Pag. 179

- Schickardi Horologium Hebræum. Jena 1652. in 8^t.

Pag. 197

- Tayleri Capitula Patrum. Hebraicè et Latinè edita. Londini 1651 [...].

Pag. 200

- Theodori Petræi Epistæ Jacobi et Johannis Arabica et Æthiopica versione. Leid. 1654.

Pag. 218

- *Sequuntur Libri Gallici, Italici, & Hispanici*

Pag. 226

- Cina. vide Relatione della Cina. [pag. 255 yderligere oplysninger: P. Alvaro Semido Portoghese. la Roma 1653].

Pag. 237

- Histoire Naturelle et Morale des Indes tant Orientales qu'Occidentales, par Joseph Acosta. A Paris 1616.

Pag. 238

- Histoire de la Conquete de Constantinople par les Barouns François associez aux Venetiens l'an 1204, par B. de Vigenere. – vid. Vigenere.

Pag. 247 og 248 blanke

Pag. 249-319 fortegnelse med fraktur: tysk litteratur

Pag. 320-346 blanke

Pag. 347: en enkelt indførsel på latin (Seneca)

Pag. 348 blank

Pag. [349-352 – ikke paginerede]: indklæbede sider med tilføjelser på latin, fransk og tysk

Pag. [353-354]; blandede indførsler, mange overstreget

Mellem pag. [354] og [355]: to sedler med tilføjelser indklæbet

Pag. [355] blank

Pag. [356]: blandede tilføjelser og noter

APPENDIX 1

FREDERIK III'S ALPHABETICAL CATALOGUE 1660

THE ROYAL LIBRARY'S ARCHIVE E 1

CATALOGUS BIBLIOTHECÆ REGIÆ

(FRIDERIC III) ALPHABETICUS ANNO 1660

Lists only printed books, no manuscripts.

Pag. 30

- Biblia Hebraica, Samaritana, Chaldaica, Græca, Syriaca, Arabica, Latina. XI Volum. Parisijs 1645 in fol.
- Biblia Arcæ Montani Ebraico-Latina, una cum Novo Testam. Græco et interlineari versione Latina. Ejusdem. Antverp. apud Christoph. Plantinum, 1584 in f.

Pag. 77

- Robert Flud Philosophia Mosaica. In fol.

Pag. 83

- Godignus de Abassinorum Rebus et Æthiopiæ patriarchis Barreto et Oviedo. Leiden 1615 in 8^t.

Pag. 85

- Grammatica Hebræa. in 8^t.

Pag. 103

- Hottingeri Historia Orientalis. Tiguri 1651.

Pag. 105

- Jacobus Martini de tribus Elohim. 1614 in 8^t.

Pag. 107

- Indicarum Regionum. Narratio per Hispanos quosdam. Francof. 1598 in 4to.

Pag. 113

- Kuszewicz Narratio Legationis Zbaravianæ et rerum apud Otthomanos 1622 gestarum. In Vol. Schi[...] Excercitationis. in 12.

Pag. 117

- Leonis Africani Africa. Leidæ 1632. in 12mo.
- Leunctavij Historiæ Musulmanæ Turcorum de monumentis ipsorum exscriptæ. Francof. 1591. in fol.
- -- Idem de Annalibus Turcicis. Francof. 1588. in 4to.
- -- Idem de Legatione. vid. Legatio. in 8^t.

Pag. 120

- Loniceri Chronicon Turcicorum. tom. prim. Francof. 1584. in 8^t.

Pag. 124

- Masseij Historia Indica. Venetijs 1589. in 4to.

Pag. 129

- Mejeri Arcana Arcanissima, h.e. Hieroglyphica Ægyptio-Græca. in 4to.

Pag. 150

- Petri Martinij Grammatica Hebræa. Amstelod. 1621 in 8^t.

Pag. 157

- Pocockij Porta Mosis. 4to. Hebr.-Lat. Oxon. 1655.

Pag. 179

- Schickardi Horologium Hebræum. Jena 1652. in 8^t.

Pag. 197

- Tayleri Capitula Patrum. Hebraicè et Latinè edita. Londini 1651 [...].

Pag. 200

- Theodori Petræi Epistæ Jacobi et Johannis Arabica et Æthiopica versione. Leid. 1654.

Pag. 218

- *Sequuntur Libri Gallici, Italici, & Hispanici*

Pag. 226

- Cina. vide Relatione della Cina. [pag. 255 further information: P. Alvaro Semido Portoghese. la Roma 1653].

Pag. 237

- Histoire Naturelle et Morale des Indes tant Orientales qu'Occidentales, par Joseph Acosta. A Paris 1616.

Pag. 238

- Histoire de la Conquete de Constantinople par les Barouns François associez aux Venetiens l'an 1204, par B. de Vigenere. – vid. Vigenere.

Pag. 247 and 248 blank

Pag. 249–319 list in gothic handwriting: German literature

Pag. 320–346 blank

Pag. 347: a single entry in Latin (Seneca)

Pag. 348 blank

Pag. [349–352 – not paginated]: inserted pages with additions in Latin, French and German

Pag. [353–354]; miscellaneous entries, many crossed out

Mellem pag. [354] and [355]: two inserted slips with additions

Pag. [355] blank

Pag. [356]: miscellaneous additions and notes

TILLÆG 2

LAURIDS ULFELD-KATALOG

APPENDIX 2

LAURIDS ULFELD-CATALOGUE

CATALOGUS LIBRORUM SELECTISSIMORUM
BIBLIOTHECÆ RARÆ ET QVOAD LIBRORUM COMPACTIONEM
NITIDISSIMÆ GENEROSI AC STRENUI DNI. LAURENTII
ULFELDII NOBILIS DANI, QUORUM AUCTIO CONSTITUTA
EST HAFNIÆ AD DIEM 15 JUNII ANNO 1662.

Laurids Ulfelds bibliotek behandles i Ilsøe 1999 (note 1), s. 214–234. /
Laurids Ulfeld's library is treated in Ilsøe 1999 (note 1), pp. 214–234.

- A. Ingen orientalske håndskrifter (men 1 på latin og 4 på dansk)
- B. Libri Ebraici & Chaldaici etc. in folio
1. Biblia sacra Ebraicè, Chaldaicè, Græcè, Latinè, Germanicè, Italicè, Eliæ Hutteri. Norimbergæ 1599.
 - 2.3. Novum Testamentum duodecim lingvarum, Eliæ Hutteri. Norimbergæ 1599. Tomi II.
 4. Thesaurus synonymicus Ebræo-Chaldaico-Rabbinicus, Joannis de Plantavit. Lodovæ 1645.

Flere orientalia ikke fundet i katalogen.

- A. No oriental manuscripts (but 1 in Latin, and 4 in Danish)
- B. Libri Ebraici & Chaldaici etc. in folio
1. Biblia sacra Ebraicè, Chaldaicè, Græcè, Latinè, Germanicè, Italicè, Eliæ Hutteri. Norimbergæ 1599.
 - 2.3. Novum Testamentum duodecim lingvarum, Eliæ Hutteri. Norimbergæ 1599. Tomi II.
 4. Thesaurus synonymicus Ebræo-Chaldaico-Rabbinicus, Joannis de Plantavit. Lodovæ 1645.

No more orientalia found in the catalogue.

TILLÆG 3

PEDER SCAVENIUS-KATALOG 1665

Trykte orientalske og orientalistiske bøger (excl. de talrige bibeludgaver)

APPENDIX 3

PEDER SCAVENIUS-CATALOGUE 1665

Printed oriental and orientalist books (excl. the numerous Bible editions)

DESIGNATIO LIBRORUM [...]

A PETRO SCAVENIO. HAFNIÆ 1665

Peder Scavenius' bibliotek behandles i Ilsøe 1999 (note 1), s. 235-248. /
Peder Scavenius' library is treated in Ilsøe 1999 (note 1), pp. 235-248.

Afsnitsoverskrift / Section heading: Biblia alijq; lib: Orient. in Folio.

- s. 2, nr. 59: Alcoranus, alijq; libelli de origine, vita & moribus Mahumetis & Turcarum, ex editione & cum notis Theod. Bibliandri Bas: 1550.
- s. 3, nr. 10: Psalterium Arabico-Latinum. Rom. 1614.
nr. 15: Novum Test: Arabicè Thomæ Erpenii. Leidæ 1616.
- s. 4, nr. 26: Sepher Schebile Emunach, seu liber Semitarum veritatis. Ebraicè.
nr. 27: Doctr. Christ. Arab. Cur. Card. Richelio Paruis 1640.
nr. 28: Is. Abarbanel Sepher Maschmia Jeschua
nr. 29: Biur al hatorah, seu explicatio Legis.
nr. 30: Rabbi Jehuda sepher Kozri.
Abarbanel Miphaaloth Elohim.
Pirosch Darech Jamim.
nr. 31: Sepher Ohel Moad.
nr. 33: R. Joseph Albo Sepher Akarim.
nr. 34: R. Mosis Majemon. de fundamentis legis cum notis & versione Gvil. Vorstii. Amst: 1638.
nr. 35: Codex Talmudicus Joma de sacrificiis cœterisq; Ministeriis diei expiationis versus à Rob. Sheringamio. Lond. 1648.
nr. 36: Modus confitendi poenitentem Japonicum. Japonicè editus à Didaco Collado. Romæ 1631.
nr. 37: Broughtoni Epistula Ebræa, Gr. & Latina scripta Judæo de Religione Christiana. Amst: 1606.
nr. 38: Rittangelii Sepher Jezirah. Amst: 1642.
nr. 39: Sepher Mazoth. Hanischim lingua Ebræo German.
nr. 40: Sepher Minhagim. Ling. Ebræo German. Amstelod.
nr. 41: Dikduk Elia Ben Levi. Basil 1541.
nr. 42: Samuelis Bohl variæ disputationes Ebraicæ.
nr. 43: Sepher Æmana cum versione Pauli Fagii 1542.
- s. 5, nr. 45: Targum Jonathæ.
Typus Messiaë.
Targum Coheleth.
Epist. Ludov. Carretti ad Judæos.

- nr. 17: N. Testament: lingvâ Hebræo-German. Item Mysteriorum de convertendis Judæis per Eliam Schad. Hebr. Germ. Strassburg 1592.
- nr. 21: Munsteri rudimenta fidei Christianæ Ebra. & Græcè.
- s. 6, nr. 27: Daniel, Esdras, Liber Paralipoménon Hebr:

Afsnitsoverskrift / Section heading: Theologi in Duodecimo

- [s. 74, nr. 22: L'Alcoran de Mahomet en Francois par le Sieur de Ryer. à Paris, 1649.]

Afsnitsoverskrift / Section heading: Libri Historici Chronol. et Polit. in Folio

- s. 160, nr. 95: Musladini Saadi Rosarium Politicum seu sortis humanæ Theatrum, Persicè, cum versione Latina, notisq; Georgij Gentij. Amstelod. 1651.
- s. 161, nr. 119: Annales Sultanorum Ottomanidarum Turcicè, Latinè redditæ & aucti à Jo. Levenclavio. Francof. 1596.
nr. 127: Georg. Elmacini Chronicon Saracenicum Arabicè cum versione Erpenij. Leidæ 1625.

Afsnitsovers. / heading: Libri Historici Chronol. Polit. et Paneg. in Quart.

- s. 182, nr. 172: Historia Tamerlanis, Arabicè. Leidæ 1636.
- s. 183, nr. 185: Greg. Abulfarajii Historia arabum cum versione latina & notis Edvardi Pocockii. Oxon. 1650.
[nr. 186: Tarich seu Series Regum Persiæ illustrata à Wilhelm. Schickard. Tubing. 1628.]

Afsnitsovers. / heading: Libri Historici Chronol. Polit. et Paneg. in Octav.

- [s. 204, nr. 69: Gulistan, ou L'Empire des Roses composé par Sadi, & traduit en François par André du Ryer. à Paris 1634.]

Afsnitsovers. / *Section heading:* Autores Antiqui Philol. et Antiquarii in Folio.

s. 220, nr. 84: Josephus Hebraicè cum vers. lat. Sebastiani Munsteri. Basil. 1541.

Afsnitsoverskrift / *Section heading:* Mathematici, Iconographi etc. in Folio.

s. 298, nr. 108: Euclides Arabicè. Romæ.

Afsnitsoverskrift / *Section heading:* Mathematici, etc. in Quarto.

s. 316, nr. 173: Mich. Hesronitæ Calendarium Syriacum. Romæ 1637.

nr. 174: Sebastiani Munsteri Calendarium Hebraicum. Basil. 1527.

nr. 175: Calendarium Armenum. Romæ 1584.

s. 321, nr. 220: Zarah Bar Nathan Sepher Elim. Hebraicè. Amstelod. 1629.

Josephi del Medico Sepher Majan Gannim, & Sepher Majan Hathom. Hebraicè ibid.

nr. 221: Eliæ Orientalis Compendium Arithmetic. Hebr. Lat. versum à Schreckenfuchsio. Basil. 1646.

Rabbi Abraham Sphæra Mundi Hebraicè, cum interpr. Schreckenfuchsij, & notis Munsteri. Basil. 1546.

nr. 222: Synopsis Propositorum Sapientiae Arabum Philosophorum, inscripta Speculum repræsentans Mundum, Arabicè cum interpretatione Abrahami Ecchellensis. Parisiis 1641.

nr. 223: [...]

Chorasmiae & Mawaralnahræ, seu Regionum extra fluvium Oxum ex Tabulâ Abulfedæ Jsmaelis Principis Hamah. Arabicè cum Lat. Versione Joan. Gravii. ibid. [Londini] 1650.

Afsnitsoverskrift / *Section heading:* Mathematici, etc. in Octavo.

s. 332, nr. 1: Muhammedis Alfragani Arabis Elementa Chronologica & Astron. cum vers. & not. Jac. Christman. Franc. 1590.

s. 333-4, nr. 27: Joan. Bainbridgii Canicularia una cum Joan. Gravij Demonstratione Ortus Sirij Heliaci, pro parallelo Inferioris Ægypti, nec non Ulug Beigi Observationes Logitudinum & Latitudinum Insigniorum aliquot stellarum. Persicè cum Interpretatione Jo. Gravij. Oxon. 1648.

Afsnitsoverskrift / *Section heading:* Lexicographi et Grammatici in Folio.

s. 343, nr. 1: Seper Aaruch. sive Dictionarium hebr. Basileæ.
nr. 2: Sebastiani Munsteri Dictionarium trilingve. Basil. 1562.

Dav. de Pomis Lex. nov. Latino-Italico-Hebr. Ven. 1587.

s. 344, nr. 3: Joan. Plantavij Thesaurus Synonymicus Hebraico-Chaldaico-Rabbinicus. Lodovæ 1645.

nr. 4: – Florilegium Biblicum. ib.

nr. 5: – Florilegium Rabbinicum & Bibliotheca Rabbinica, ib.

nr. 6: Sanctis Pagnini Thesaurus Lingvæ sanctæ, auctus & recognitus operâ Jo. Merceri, Genevæ 1614.

nr. 7: Joh. Buxtorfij Lexicon Chaldaicum, Thalmudicum & Rabbinicum, auctum à Jo. Buxtorfio Fil. Basil. 1640.

nr. 8: Marci Marini Brixiani arca Noë. Venet. 1593.

nr. 9: Valentini Schindleri Lexicon Pentaglotton. Francof. 1612.

nr. 10: Jacobi Golii Lexicon Arabico-Lat. cum Appendice, Leid. 1653.

nr. 11-14: Anton. Giggeij Thesaurus Ling. Arabicæ. Mediolani 1632. T. IV.

nr. 15-17: Dom. Germani Fabrica Ling. Arabicæ. Romæ 1639. T. III.

- nr. 18: Franz Raphelengii Lexicon Arabicum, cum Thomæ Erpenii observ. & Grammatica Arabica, Leidæ 1612.
- nr. 19: Francisci Mariæ Maggij Syntagmata Lingvarum Orientalium, Romæ 1663.
- s. 346, nr. 72: Petri Kirstenii Grammat. Arabicæ
 – lib. 1. seu de orthograph. & Prosod. Arab. Breslæ 1608.
 – Lib. 2. de Etymolog. Arab. ibid. 1610
 – Lib. 3. de Syntaxi Arab. ibid.
 – Notæ in Vitas 4. Evangelistarum, Arab. ibid. 1608.
 – Notæ in Evangel. S. Matthæi. ibid. 1611.
 – Notæ in Epist. Judæ Apostoli Arab. ibid.
 – Tria Specimina, sive, Oratio Dominica, Psalmus 50. Da. & Symbolum Mahummed. Arab. ibid. 1608.
- s. 347: – Clarorum VV. Judicia de laboribus Kirstenii. Lips. 1611.
 – Pauli Apostoli Apistola ad Titum Arabicè cum versione interlineari Joh. Antonidæ. Leid. 1612.
 – Cl. VV. Testimonia de Lingvæ Arab. antiqvitate, dignitate & utilitate. Amstelod. 1611.

Afsnitsoverskrift / Section heading: Lexicographi et Grammatici in Qvart.

- s. 347, nr. 1: Guil Postelli XII. Lingvarum Alphabetum. Paris, 1538.
 – De Hebraicæ Lingvæ antiqvitate variarumq; Lingvarum cum ea affinitate. ibid.
 – Grammat. Arabica. ibid.
- nr. 2: Theodori Bibliandri Comm. De ratione communi omnium Lingvarum, &c. Tiguri 1548.
- nr. 3: J.B. Grammaye specimen literarum & Lingvarum Universi Orbis. Athi apud Jo. Masium.
 Joh. Fabricii Testamentum Muhammedis cum Theod. Bibliand. Apologia pro Editione Alcorani. Rost. 1628.
- nr. 4: Thesei Ambrosii introductio in lingvas Orientales. Papiæ 1539.

- nr. 5: Abrah. de Balmis Grammatica Hebræa. Venet. 1523.
- nr. 6: Alemami Liber Tasriph, seu de Conjugationibus Ling. Arab. cum versione verbali. Romæ 1610.
- nr. 7: Ludov. S. Francisci Globus Canon. & Arcanor. Ling. S. Ro. 1586.
- nr. 8: Bened. Blancuccii Grammatica Hebr. Romæ 1608.
 Jo. Qvinquarborei Grammat. Hebr. Paris 1582.
 – Epitome Grammat. Hebr. ibid.
 – De Notis Hebræorum liber. ibid.
- s. 348, nr. 9: Marii Calasii Canones Generales Lingvæ Sanctæ. Romæ 1616.
- nr. 10: Wilhelmi Schickardi Institutiones Lingvæ Hebrææ, cum Harmonia perpetua lingvarum Orientalium operâ Jo. Ernesti Gerhardi. Jen. 1647.
 – Circulus Conjugationum, cum tabula, ibid. 1646.
- nr. 11: Severini Petræi Grammat. Hebr. Hafn. 1646.
- nr. 12: Christophori Helvici Institutio Lingvæ S. Witeb. 1608.
 – Tractat. Historicus de Chaldaicis Bibliorum Paraphrasibus, earum origine, Numero & Auctorib. Giess. 1612.
 – Explicatio Dictorum, Gen. 4.V.1 & Gen. 3.V.15. ibid. 1613.
- nr. 13: Franc. Gomari Davidis Lyra, seu Hebræa S. Script. Ars Poëtica cum Davidis, Salomonis, Jeremiæ, Mosis & Jobi poëmatum analysi Poetica. Leidæ 1637.
- nr. 14: Georg. Mich. Amiræ Grammat. Syriaca, seu Chaldaic. Ro. 1596.
- nr. 15: Jsaac Sciadrensis Grammatica Syriaca. Romæ 1636.
- nr. 16: Jo. Alberti Widmanstadii Elementa Ling. Syriaca. Vienna 1556.
 Jac. Christmanni Alphabetum Arabicum, cum Isagoge scribendi legendiq; Arabicè. Neapoli 1582.
 Franc. Junii Biturigis Gramm. Hebr. Francof. 1580.
 Summa librorum, qvos in omnibus scientiis & artibus, variis Lingvis conscriptos, vel antè nunquam

- divulgatos, vel Scholiis illustrat. in luc. emittet Aca-
dem. Veneta Ven. 1559.
- nr. 17: Mart. Trostii Grammat. Hebræa Generalis cum Chal-
dæo-Syriasmo, Witeb. 1637.
Andr. Mylij Grammat. Chaldæa, in qvantum ab Hebr.
differt. Dantici 1637.
- nr. 18: Ludov. de Dieu Grammat. Lingvarum orientalium.
Leid. 1628.
- nr. 19: Thomæ Erpenii Grammat. Arabica. Leid. 1636.
Locmani Tabulæ [Fabulæ?] & Adagia Arabica, cum
interpretation. & Notis Erpenii. ibid.
- s. 349: Levini Warneri Proverbiorum & sententiarum Persi-
carum Centuria, cum versione & Notis. Leidæ 1644.
– Epistola valedictoria ad Amicos iter Constantino-
polianum ingressuri. ibid. 1644.
– Compend. Histor. eorum, qvæ Muhammedarii de
Christo & religione Christiana tradiderunt, cum Ap-
pendice Miscellaneorum Theologicor. ibid. 1643.
- nr. 20: Thomæ Erpenii Oratio de Lingvæ Arab. præstantiâ.
Leid. 1613.
– Canones de Literar. Evi. ap. Arab. natura & permut.
ib. 1618.
– Grammat. Giarumia, & Libell. Centum Regium.
ib. 1617.
– Historia Josephi Patriarchæ ex Alcorano Arabicè,
cum triplici versione Latina & Scholiis. ibid. 1617.
– Grammat. Arab. 5. libris methodicè explicata. Leidæ
1613.
- nr. 21: Jo. Gravii Elementa Lingva[e] Persicæ. Lo[n]dini
1649.
Anonymus Persa de Siglis Arabum & Persarum Astro-
nomicis. Londini 1648.
- nr. 28: Sigismundi Gilenii Lexicon Symphonum 4. lingv.
Bas. 1537.
Franc. Donati poma aurea Ling. S. Romæ 1618.
Mart. Trostii Disputat. de mutatione punctorum He-
bræorum generali. Witteb. 1633.

- nr. 29: David. Cohen de Lara convenientia vocabulorum
Rabbinicorum cum Græcis & aliis Europæ Lingvis.
Amst. 1633.
- nr. 30: Zachar. Rosenbachij Moses omniscius. Francof. 1633.
- nr. 31: Joh. Bapt. Ferrarii Nomenclator Syriacus. Romæ
1622.
- s. 350, nr. 32: Mart. Trostii Lexicon Syriacum, Cothensis Anhaltin.
1623.
- nr. 33: Christoph. Crinesij Gymnasium Syriacum. Witeb.
1611.
– Lexicon Syriacum. ibid. 1612.
– Epistola Pauli ad Rom. Syriaca. ib.
- nr. 34: Jac. Wemmers Lexicon Æthiopicum cum Gramm.
Rom. 1638.
- nr. 35: Athan. Kircheri Prodromus Coptus sive Ægypt. Romæ
1636.
- nr. 36: – Lingva Ægyptiaca restituta, cum Prodromi Copti
Ægy[p]tiaci supplemento. Romæ 1643.
- nr. 37: Jo. Fabricii specimen Arabicum. Rostoch. 1638.
- nr. 38: Franc. Rivolæ Dictionarium Armeno-Latinum. Me-
diol. 1621.
Erii Puteani Pietatis Thaumata in Bernh. Bauhusij
Proteum Parthenium. Antverp. 1617.
- nr. 39: Clementis Galani Grammaticæ & Logicæ Institu-
tiones Armenicæ cum Dictionario Armeno-Latino.
Romæ 1645.
- nr. 40: Alexandri de Rhodes Dictionarium Annamiticum,
Lusitanum & Latinum. Romæ 1651.
- nr. 41: Didaci Colladi Grammatica Japonicæ Lingvæ. Romæ
1632.
– Dictionarium Latino-Japonicum cum Addit. ib.
- nr. 42: Davidis Haex Dictionarium Malaico-Latinum & La-
tino-Malaicum. Romæ 1631.

Afsnitsoverskrift / Section heading: Lexicographi et Grammatici in Octavo.

- s. 353 nr. 1: R. David Kimchi liber Michlol. Venetiis.

- nr. 2: R. Mosche Kimchi Grammatica Hebr. cum versione Lat. Munsteri, & Comment. Eliæ Levitæ. Basil. 1531.
– Logica cum versione Munsteri. *ibid.* 1627.
Matthæi Aurogalli de Hebræis Urbium, Locorum, Populorumq; ex V. Test. Witeberg. 1526.
Joel & Malachias, Hebr. cum Comment. R. Mosche Kimchi, opera Munsteri. Basil. 1530.
- nr. 3: Eliæ Judæi de Accentib. Hebræor. lib. versus à Munst. Basil. 1539.
- nr. 4: Thomæ Blebelii Grammatica Hebræa. Witeb. 1587.
- nr. 5: Joh. Buxtorfii Præceptiones Grammaticæ de Ling. Hebr. Bas. 1605.
- nr. 6: – Grammatica Hebræa. Basil. 1629.
- nr. 7: – Abbreviaturæ Hebraicæ, Recensio operis Talmudici, & Bibliotheca Rabbinica. *ibid.* 1640.
– Institutio Epistolaris Hebraica, cum Epistolarum Hebraicar. Centuria & Appendice variar. Epistolar. R. Maiem. *ib.* 1629.
- s. 354, nr. 8: – Abbreviaturæ Hebraicæ &c. Basil. 1613.
– Grammaticæ Chaldaicæ & Syriacæ libri 3. *ibid.* 1615.
- nr. 9: – Synagoga Judaica. *ibid.* 1641.
– Florilegium Hebraicum, *ibid.* 1648.
- nr. 10: – Lexicon Hebraicum & Chald. Basil. 1631.
- nr. 11: Conr. Neandri Tabulæ novæ Conjugation. Hebraic. Witeb. 1596.
Othonis Gualtperii Grammat. Hebræa. Witeb. 1590.
Valentini Schindleri tract. De Accentib. Hebræor. Witeb. 1596.
- nr. 12: Christiani Ravii Præfatio in Manuale Concordantiar. Ebræo-Chaldæarum. Amstelod. 1646.
- nr. 13: Guil. Postelli Comment. de Phœnicum literis, seu de prisco Latinæ & Græcæ Lingvæ caractere. Paris 1552.
- nr. 14: Alphabeta XII. Ling. Oriental. Romæ 1634.
- nr. 15: Wilhelmi Schickardi Rota Hebræa. Lips. 1636.
– Horologium Hebræum. *ibid.*

- nr. 16: Petri Kirstenii Decas Sacra Canticorum & Carminum Arabicorum ex aliquot Mss. cum versione Lat. & Schemate characterum Arab. Breslæ 1609.
- nr. 17: Josephi Acurensis Grammat. Syriaca. Rom. 1647.
- nr. 18: Petri Metoscitæ Institutiones Lingvæ Arabicæ. Rom. 1624.
- nr. 19: Victorii Scialac, & Gabr. Sionitæ Doctrina Catechetica Arabico-Latina. Romæ 1613.
Proverbia Alis Imp. Muslimici &c. Arab. Leidæ 1629.
- nr. 20: Ach. Venerii Institutio Lingvæ Chaldææ, seu Æthiop. Ro. 1630.
- nr. 21: Hieron. Megiseri Institutionum Ling. Turcic. lib. 4. Lips. 1612.
- nr. 25: Hermannii Nicolai Idea Lingvarum Arameorum per comparisonem unius cum altera & utriusq; c. Hebræa. Haun. 1627.
- s. 355: Danielis Textus Chaldaicus cum Epistola Pauli ad Titum & Lutheri Catechesi, Syriacè. *ibid.* 1626.
- s. 359, nr. 70: Sebast. Danckaerts Kort begryp vande hoofdsomme der Christelycker Religie overgeset in bastaert-Maleysche tale, die rot Amboyna, Banda, ende in die Molucken ghebruyckte wert. Ghedruckt ins Graven-Haeg 1623.
- nr. 71: Catechismus Heidelbergensis Lingvâ Malaicâ per Sebastianum Danckaerts. Hagæ 1623.
- nr. 74: Dittionario della Lingva Italiana e Turchesca da Giovanni Molino. in Roma 1641.

Afsnitsoverskrift / Section heading: Lexicographi et Grammat. in Duodec.

- s. 359, nr. 1: Briani Waltoni Introductio in lectionem Lingvarum Orientalium. Hebr. Chald. Samarit. Syr. Arab. Pers. Æthiop. Armenæ & Coptæ. Londini 1655.
- nr. 4: Abr. Echellensis Syriaca Grammat. Rom. 1628.

Orientaliske mss. / Oriental manuscripts:

- s. 368, nr. 5: Codex Arabicus, quo continentur, Lexicon, omniumq;
generum Epistolæ & Orationes. 2°.
- s. 369, nr. 18: Liber Rabbinicus. 4°.
- s. 370, nr. 4: Liber Arabicus. 12°.
- nr. 5: Libellus itidem Arabicus. 12°.
- nr. 6: Alcoranus Arabice in sericâ chartâ seu byssinâ ele-
gantissimis characteribus exquisitissime exaratus.
- nr. 8: Libellus Rabbinicus excusus anno 1585. 8°.

TILLÆG 4

TILVÆKST UNDER PEDER SCHUMACHER 1663-1671

DET KONGELIGE BIBLIOTEKS ARKIV E 8

CATALOGUS LIBRORUM

TYPIS EXARATORUM, PARITER AC MANUSCRIPTORUM, QVIBUS,
CURANTE PETRO SCHUMACHERO, AUCTA EST REGIA BIBLIOTHECA

20 blade

TRYKTE BØGER

Blad 1a

14. Cocceii lexicon Hebraico Chaldaicum. Amstelodam. 1669.

Blad 1b

76. China Athanasii Kircheri. Amstelodam. 1667.

100. Olearii reyse nach Moskow undt Persien. Slesvig 1666.

Blad 2a

HÅNDSKRIFTER IN QVARTO

Blad 19a

M.S. Arabicum

M.S. Arabicum

[]frants Grammattica Hebræa paa danske

Blad 20a

M.S. Syriacum

Antagelig Cod.Syr. 1 (kopieret 1634 i Paris).

Katalogen er kvitteret 4. januar 1671 af Willum Worm.

APPENDIX 4

ACCESSION UNDER PEDER SCHUMACHER 1663-1671

THE ROYAL LIBRARY'S ARCHIVE E 8

CATALOGUS LIBRORUM

TYPIS EXARATORUM, PARITER AC MANUSCRIPTORUM, QVIBUS,
CURANTE PETRO SCHUMACHERO, AUCTA EST REGIA BIBLIOTHECA

20 leaves

PRINTED BOOKS

Leaf 1a

14. Cocceii lexicon Hebraico Chaldaicum. Amstelodam. 1669.

Leaf 1b

76. China Athanasii Kircheri. Amstelodam. 1667.
100. Olearii reyse nach Moskow undt Persien. Slesvig 1666.

Leaf 2a

MSS. IN QVARTO

Leaf 19a

M.S. Arabicum
M.S. Arabicum
[]frants Grammatica Hebræa in Danish

Leaf 20a

M.S. Syriacum
Probably Cod. Syr. 1 (transcribed 1634 in Paris).

The catalogue is receipted 4 January 1671 by Willum Worm.

TILLÆG 5

KATALOG MARCUS MEIBOM, PEDER SCHUMACHER 1663

OG WILLUM WORM 1671

DET KONGELIGE BIBLIOTEKS ARKIV E 6

Katalog over trykte bøger signeret af Marcus Meibom ifm. overdragelsen af Det Kongelige Bibliotek til Peder Schumacher pr. 18.7.1663 og med dennes kvittering af samme dato; endvidere med kvittering for modtagelse af Det Kongelige Bibliotek ved Willum Worm 4.1.1671.
2 bd.: 1 med emneinddelt pladskatalog, 1 med alfabetisk register.

20

APPENDIX 5

CATALOGUE MARCUS MEIBOM, PEDER SCHUMACHER 1663

AND WILLUM WORM 1671

THE ROYAL LIBRARY'S ARCHIVE E 6

Catalogue of printed books signed by Marcus Meibom in connection with the transfer of The Royal Library to Peder Schumacher per 18 July 1663 and with the latter's acknowledgement of the same date; further with acknowledgement of receipt of The Royal Library by Willum Worm 4 January 1671.

2 volumes: 1 with subject-classified shelf list, 1 with alphabetical index.

PLADSKATALOG / SHELF LIST

Pag. 1

- 1-11. Biblia Polyglotta Parisijs ed: Tom IX. Volum. XI. 1645.
 12-17. Biblia Polyglotta, Londini studio Briani Valtoni. Ed. 1657.
 18-25. Biblia Sacra Polygl: Regia Arior Montani studio edita Antverp. à Christ. Plantino 1572.
 10. Targum ן: Paraphrasis Onkeli Chald: in sacra Biblia. Ex Chald: in Lat: versa a Paolo Fagio. Argentor: 1546.

Pag. 2

- 7 og 8. [To udgaver af *Apostlenes Gerninger* oversat fra arabisk til latin, 1578 / Two versions of *Acts of the Apostles*, translated from arabic into latin]

Pag. 4 *Assere XIV. Libr: Hebr: ex Rabb: Vol: 34, 4°*

1. Ænigma R. Ben Ezra de litteris אהרי cum explicatione Ch. David Cohen de Lara. Lugd. Bat. 1658.
 2. Kircheri Prodigium Coptus Romæ 1636.
 3. Postelli in [...] Lingvas Character: differentis Introductio. Deest principium. A^o. 1538.
 Ejusdem Gramm. Arabica. Parisijs.
 Ejusdem de Originibus. Ibid: 1538.
 4. Johannis Qvinquarborum de re Gramm: Hebr: Opus. Paris: 1582.
 Ejusdem De Notis Hebræorum. Ib: eodem.

Pag. 5

5. Sententia Hebræorum cum Biblia Polyglottaersione et Scholijs Pauli Fagi. Jenæ 1542.
 Sententia Morales Ben Syrah, per Eundem. Ibid. 1542.
 Tobias Hebraicè per Eundem.
 Liber Fidei ejusdem. 1542 Jenæ.
 6. Maimonides Doctor Perplexorum per Buxdorph: Basil: 1629.
 7. Lud: de Dicu Historia Christi Persicar. Lugd: Batav: 1629.

8. Clavis Thalmudica per Constantinum l'Empereur. Lugd: Batav: 1634.
 יהר [...] ספר התשבי Basil: Anno שסא.
 9. Tres Manipuli Lingvæ Sanctæ Caspari. Hamburgij 1638.
 Benjamini Mustaphæ Memoria multa. Ejusdem Ib: 1638.
 10. R. David Cohen de Lara, de Convenientia Vocab: Rab: cum Græcis. Amstelod: 1638.
 11. Alphabetum Hebraicum Drusij. Franekeræ 1587.
 Apophthegmata Hebræorum ac Arabum J. Drusij. Ib: 1592.
 Ejusdem Proverb: Classes duæ. Ib: 1590.
 Parallela Sacra Ebraicè et Græcè J. Drusij. Ib: 1588.
 [...] D. Severi Alexandrini quondam Patriarchæ de Riribus Baptismi, et Sacræ Synaxis apud Syros Christianos receptis liber. Gvidone Fabricio Interprete. Antver: 1572.
 Syraeor: lingvæ Elementa prima. Antverp: 1572.
 [...] Alphabetum Arabicum auctore Jacobo Christmanno. Neap. Nem: 1582.
 12. Joannis Drusij Proverb: Classes duæ. Franekeræ 1590.
 Apophthegmata Hebræorum et Arabum Drusij. Ib: 1592.
 Parallela Sacra Ebr: et Gr: Drusij. Ib: 1588.
 In Psalmos Dav: Veterum Interpr: Fragmenta colligente Johanne Driescho. Antverp: 1581.
 Alphabetum Ebraicum vetus Drusij. Franekeræ 1587.
 Drusij ad voces Ebraicos Comm: Antverp: 1582.
 13. Specimen Arabicum Johann: Fabricij. Rostock: 1638.
 14. Joh: Buxtorfij Dissertatio de Nominibus D. Hebraicis. Bas: 1648.
 Ejusdem Dissertatio de Decalogo. Bas. 1643.
 Ejusdem Exercitatio in historiam Instit: S^c cænæ Dominicæ. Ib: 1642.
 15. Morini Exercit: in Pentatheucum utrumqve Samaritanorum. Paris 1631.

Pag. 6

16. Buxtorfij dissertatio de Sponsabibus et Divortijs. Bas: 1652.
17. Thomæ Erpenii Gramm: Arabica, cum Locmanni Fabulis et quibusdam Arab: Lugd: Bat: 1636.
Historia Josephi Patriarchæ ex Alcorano per Erpenio. Leidæ 1627.
18. Gravij Elementa Lingvæ Persicæ. Item Anonymus Persa in Siglis Arabum et Persarum Astronomicis. Londini 1649.
19. Constantinis l'Empereur de Legibus Ebræorum forensibus. Lugd: Bat: 1637.
20. Liber Jezirah, qvi Abrahamo Patriarchæ ascribitur cum Versione et Notis Joh: Steph: Rittangelij. Amst: 1642.
21. Antonij Hulsij Theologia Judaica pars prima de Messia. Bredæ 1653.
22. Porta Mosis R. Maimonides Arabicè et Latine per Pocockium. Oxoniæ A° 1655.
Appendix Notarum Miscellanea. Ejusd: Ib: 1658.
23. R. Samuelis Germani Collectanea, per Josephum del Medrio. Basileæ.
24. Joh: Seldenus de Synedrijs Ebr: lib: 1. Ib: 1650.
25. Ejusdem de Synedrijs. Ebr: lib: 2. Ib: 1653.
26. Tractatus de Patribus R. Nathan cum Versione Taileri. Lond: 1654.
27. Joa. Seldeni Uxor Ebr: Londini 1646.
28. Joma Codex Thalmudicus, de Sacrificijs Hebr: et Lat: per Robertum Sheringhamium. Lond: A° 1648.
29. Duo tituli Thalmudici Sanhedrinij et Maccoth Hebr: et Lat: [...] Johanne Coch. Amst: 1629.
30. Proverbia Ben Sirah, Drusij. Franekeræ 1597.
Exercitium pium in Vitam et Gloriam B.V. Mariæ Carmen. Gerhardi Jacobs Silva Ducis 1608.
31. Bechirath Vehassadath hammælæch s: de Rege Eligendo et Deponendo. Discursus per Frischmidt. Jenæ 1658.
32. Proverb: et Sent: Persicarum Centuriæ Levini Warneri. Lugd: Bat: 1644.

Ejusdem Epta Valedictoria. Ib: Eodem.

33. Drusius de Sectis Judaicis, Contra Trihæresion et Minerval Serarij. Item Scaligeri Elenchus Trihæresij Ejusdem. Arnhemix 1609.
34. פרקי אבות Capitula Patrum Heb: et Lat: per Taylerum. Londini 1652.

Pag. 7

1. Buxtorfij Lexicon Hebr: et Chald: Amstel. 1655.
2. Thesaurus Arabico-Syro-Latinus Thomæ a Novaria Romæ 1636.
Alphabetum Chaldaicum antiquum Estranghelo dictum una cum Alphabeto Syriaco. Ib: Eodem.
Alphabetum Ibericum s: Georgianum. Romæ 1629.
3. Gilbertus Gaulmyn de Vita et Morte Mosis. Paris 1629.
4. Synagoga Judaica Buxtorfij. Basil: 1641.
5. Gramm: Hebr: Francisci Junij deest prim: fol:
6. Simonis Muis Assertio Veritatis Hebr: adversus Murinum. Paris 1631.
7. Hebræomastix Hieron: de Sancta Fide. Francof: 1602.
8. Proverborum Arab: Centuriæ duæ cum Interpr: Scaligeri et Erpenij. Lugd: Bat: 1623.
9. Isaci Abrabanielis et R. Mosis Alschechi Com: in Esaïæ Prophetiam 30, p. Const: l'Empereur. Lugd: bat: 1631.
10. Petrij Martinij Gramm: Hebræa, cum notis Guil: Coddæi. Amst: 1621.
11. Mosis Kimchi ὁδοποιία ad scientiam cum expositione D. Eliæ Constant: l'Empereur. Lugd: Bat: 1631.
Abrabanielis et R. Mosis Alschechi Com: in Esaïæ Proph: cum additamento R. Simeon, p. Constant: l'Empereur. Ib: 1631.
12. Itinerarium Benjamini cum Versione et notis Constant: l'Empereur. Ib: 1633.
13. Schickardi Horologium Hebræum. Jenæ 1652.
14. Menasseh Ben Israel de Fragilitate humana. Amstel: 1642.
15. Ejusdem de Creatione Problemata 30. Amstel: 1635.

16. Proverbiorum Arabicorum Centuriæ duæ per Jos: Scalig: et Erpenium. Lugd: Bat: 1623.
1. Introductio ad lectionem Lingvarum Orientalium. Londini 1655.
3. Menasseh Ben Israel de Termino Vitæ. Amstel: 1639.

Pag. 9

10. Paulus Ricius de Sexcentis et Tredecim Mosaicæ Sanctionis edictis. Aug: Vind: 1515.

Pag. 15

- 2-3. Biblia Hebr: et Chald: Joh: Buxt: Bas: 1620.
4. Ejusdem Concord: Bibl: Hebr: Bas: 1632.

Pag. 17 (nederste halvdel)

4. N.T. Syriacè, Martinij Trostij. Cothenis 1622.
8. Psalterium Arab: et Lat: Romæ 1614.
9. Psalterium Syr: et Lat: Paris 1625.

Pag. 18

1. Prophetia Jonæ Theodori Petræi. Lugd: B: 1660.
2. Homilia Æthiopica Petræi. Leidæ A° 1660.
Prophetia Jonæ, Æthiopic: Lat: Petræi. Ib: Eod:
Proph: Zoph: Georg: Nisselij. Ib: Eod:
Ejusd: liber Ruth Æthiopicè. Ib: Eod:
3. Jac: Epist: Arab: Æthiop: Leidæ 1654.
Joann: Eptæ Ar: Æth: Ejusd: Ib: Eod:
Judæ Ep: Arab: Æth: Ej: Ib: Eod:

Pag. 19

26. Spongia Mosaica Mich. Valteri. Nurib: 1642.

Pag. 21

23. Schickardi Bechinath Haperuschim. Tubing: 1624.

25. Targum Lat: Hierusolymit: In Pentatheuch: Franc: Tailleri. Lond: 1649.
26. Bootij Vindicia pro Ebr: Veritate contra Morinum et Capellum. Paris 1653.
33. Drusij ad Voces Hebr: N.T. Comm: Fran: 1616.

Pag. 49

7. Olaus Borr. de Cabala Characterali. Hafn: 1649.

Pag. 51

54. Sⁱ Ephraimi Syri Operarum T: 1 cum Vers: et Notis Gerh: Vossij. Romæ 1589.

Pag. 52

23. Hottingeri Bibliotheca Orientalis. Heidelb: 1658.

Pag. 56

32. Busbequij Leg: Turc: Ep: 4. Cum Consilio de Bello adv: Turcam Instituendo. Hanoviæ A° 1629.

Pag. 84

14. Ep: Judæ Arabicè et Latine per Pet: Kirstenium: Avicennæ Lib: de Canone Canonis Arab: et Lat: per Pet: Kirstenium. 1642.

Pag. 87

25. Gebri Arabis et Aliorum de Alchymia. Norib: 1641.

Pag. 90

30. Isaci Judæi Salomonis Arabia Regis adopt[...] Regis Filij de Diætis Univ: et Partic: Libr: 2. Bas: 1508.
33. Garsias ab Horto Aromatum et Simplicium aliquot Med: ap: Indos historia ex Versione Clusij cum ejusdem Notis. Antv: 1594.

Pag. 91

7. Avicennæ Compendium Inst: Medicarum. Groningen 1649.

Pag. 92

10. Gebri Arabis aliorumqve Tractatus de Alchymia. 1598.

Pag. 93

15. Avicennæ Opera Lat: Ven: 1564. Cum Notis Hydrontini et Mongij.
 18. Alex: Trallianus, Gr: et Rhaza de pestilentia ex Syrorum Lingva in Græcam translatus cum Gupijli in eosdem Castigationib. Paris 1548 ap. Steph:
 21. Serapion Aggregatus de Medicinis Simplicibus ex Arab: in Lat: versus per Abrahamum Judæum. Mediol: 1473.

Pag. 101

28. Brissonius de Regio Persarum Principatu. Heidelbergæ 1595.

Pag. 111

36. Albohali Arabis de Judicijs Nativitatum Liber 1 sine Involucro. Norib: 1546.

Pag. 113

24. Muhammedis Alfergani Elementa Astronomica. Int: deest.

Pag. 114

5. Itinerarium Orientale Patris Philippi. Lugd: 1649.

Pag. 115

15. Wendelini admiranda Nili. Frf: 1623.

Pag. 118

8. Leonis Africanis descriptio Africæ. Leidæ 1632.
 12. Persia. Ib: [Leidæ] 1633.
 13. Resp: Ebreorum Bertrami. Cum Comm: Constantini l'Empereur. Leidæ 1641.
 19. Japonia. 1649 Amst:

24. Turcia. Leidæ 1630.
 28. Moschovia et Tartaria. Leidæ 1630.
 34. Regnum Chinæ. Leidæ 1639.
 35. Arabia. 1633 Amstel:
 36. De Turcarum Moribus Epitome Barth: Georgiewitz Peregrini. Paris 1568.
 37. Adrichomij Theatrum Terræ Sanctæ. Colon: 1590.

Pag. 121

- [14-15. Almagestum Novum Jo: Bapt: Rixioli Tomi I partes 2: Vol: Folio. Bonon: 1651.]

Pag. 125

25. [...] Del modo di dividere le Superficie attributo a Machometo Bagdedino. In Pezaro 1570.

Pag. 126

44. Bagdedinus de Superficierum divisionibus, per Command: Pisauri 1570.

Pag. 128

31. Pauli Scherlogi Antiqv: Hebr: Dioptra. Lugd: 1651.

Pag. 131

67. יורה דעה Venetiis.
 68. ארזה חיים Venetiis.
 69. ילקות חלק שיני
 70. ספר הזוהר Cremona.
 71. ספר השרשים Ven:
 72-84. Thalmud Cum Comm: Rabbiorum. T. 13. Vol: totid:
 85. Cabalisticæ artis Scriptorum. T: 1. Bas: 1587.
 86. Alcoranus Latine versus. Item Machometis Vita etc. per Bibliandrum. Bas: 1543.

Jo. Santacuceni Apologia contra Hæresin Saracenorum Gr: Bas: 1543.

90-91. Thalmud Lublinensis. T:2 Vol:2.

Pag. 141

9. [...]

Majmonidis Constitutiones de Fundamentis Legis cum vers: et Notis Vorstij.

Et Isaci Abrabanelis Scripto de fidei Capite. Amstel: 1638.

11. Hottingeri Historia Orientalis. Tiguri 1651.

13. Christ: Helvicus de Chaldanis Bibliorum Paraprasib. Giessen 1612.

Ej: Synopsis hist: universalis. Ib: Eod:

Calendrum Palæstinorum. ex vers: Christmanni. Frf: 1594.

16. Historia Judaica ab eversa ade Hieros. ad hæc usum tempora. Lat: ex Vers: Georgij Gentij. Amst: 1651.

Pag. 146

21. Lewenclavij hist: Musulmanna Turcarum. Ib: [Frf:] 1591.

22. Cœlij Augustini Curionis hist: Sarracenicae libri 3. Et Ej: Marocchensis regni descriptio. Item bellum Melitense. Frf: 1590.

23. Martini Crusij Turco Græcia libr. 8. Bas: 1584.

24. Lewenclavij annales Sultanorum Ottomanidarum. Frf: 1596.

Pag. 147

2. Joh: Gravij Epoche Chatajorum SyroGr; Arabum, Persarum, Chorasmaeorum. Lond: 1650.

Pag. 150

19. Rerum Turcico-Pannonarum Narrationes Reusneri. Frf: 1603.

21. Hist: Sarracenica Lat: ex Vers: Erpenij. Leidæ 1625.

22. Pokokkij Specimen hist: Arabum. Oxon: 1650.

23. Jo. Petri Mapheji hist: Ind: libri 16. Brixik 1600.

24. Alexandri de Rodes Jonchinensis Historia. Lugd: 1652.

25. Nic: Trigautius de Christ: expeditione Soc: Jesu. ap. Chinas. Lugd: 1616.

Pag. 151

26. Gonsalos de Mendoza historia rerum morumque in regno Chinæ maxime notabilium. Lat: 1655 Ant:

27. Narratio Regionum Indicarum per Hispanos quosdam vastatorum. Frf: 1598.

28. Hist: Orientalis Hæthoni Armenii et M. Pauli Veneti Itinerarium cum fragm. Vincentij. Helmst: 1585.

29. Jo. Petri Maffej hist: Indicarum libri 16 et Selectarum ex India Cp: libri 4. Cum Vita Loyolæ. Ven: 1589.

30. Martini Martinij hist: Chinicæ decas primæ Monach: 1658.

Pag. 154

14. [...]

Ori Apollinis Niliaci de 8^{is} Ægyptorum notis Ægyptiacæ expressis libri 2. Lat: Gallice, Paris 1574.

21. Phil: Lonseri hist: Turcica. Frf: 1584.

22. Doozer Iter Constantinop. Leidæ 1599.

23. Sylburgij Sarracenica s. Muhammetica. Grl: Heidelberg: 1595.

24. Nic. Honigeri Turcarum res gestæ. Bas: 1577.

25. Itinerar: Constantinopolitanum. Aug: Gieslæni Busbeqvij. Ant: 1582.

Pag. 155

29. Petri Martyris de reb. Oceanicis et Novo Orbe Decades 3. et Legatio Babylonica. Item Damianus a Goes de reb. Æthiopicis. Colon: 1574.

32. Postellus de Originib. Tartarorum, Persarum etc. Bas: 1553.

Turcicarum rerum Comm. per Jorium. Lat: Ant: 1538.

Cœlij Sec. Curionis bellum Melitense cum Pet: Alcmariani Declaratione de bello Turcis Inferendo. Bas: 1536.

Pag. 159

14. [...]

Hist. Musulmanna Turcorum Lewenclavij. Frf: 1591.

Pag. 167

19. [...]

Alphabetum Hebr. Paris 1543.

Pag. 172

1. Musladini Sadi Rosarium Politicum Pers: et Lat. Amst: 1651.

Pag. 184

1-3. Athan: Kircheri Oedipus Ægyptiacus. Vol. II. Romæ 1652.

Pag. 189

32. Caspar Wazerus de antiq. Nummis Hebræorum, Chald: etc. Tiguri 1605.

Pag. 196

4. Boxtorf: Florileg: Hebr: Basil. 1648.

Pag. 198 (*Quadrante III Assere 1*)

1. Thes: Lingvæ S^æ Pagnini. Lugd: 1575.
2. Buxt: Lexicon Hebr: Chald: Thalmud: Rabbin: Bas. 1639.
3. Dictionar: Hebr: Forsteri. Bas. 1557.

Pag. 241

14. Pignorij Characteres Ægyptij s: Mensæ Ægyptiacæ Expositio. Frf: 1608.
15. Hieroglyphica Horapollinis per Dav: Hoeskelium. Aug: 1595.
20. Hieroglyphica Ægyptio-Græca 1630 Mich: Mejeri.

Pag. 247

22. Avicennæ opera Philosophica Lat: Ven: 1508.

23. Averroës Comm: in Arist: Lat: Ven: 1523.

Pag. 253

13. Alkindus de Temporum Mutatione. Paris 1540.

Pag. 260

9. Des Peregrinations Orientales de Nic: d[...] Dauphine. à Lyon 1568.

Pag. 277

10. Voyage de Rubruqvis en Tartarie avec un abrege de l'Histoire des Saracins par P. Bergeron. Paris 1634.

Pag. 279

42. Gulistan, ou l'Empire des Roses, traduit en Francois par A. du Ryer. Paris 1634.

Pag. 281

17. L'Alcoran par Le Sr du Ryer. à Paris 1649.
18. Idem Ibid: sed minorib: typis.

Pag. 285

24. Histoire de la Religion des Turcs par Michel Baudier. Paris 1625.
 Histoire Generale du Seraill. Ej: Ib: 1626.
 Histoire de la Cour du Roi de la Chine. Ej: Ib: Eod:

Pag. 286

20. Thresor de l'histoire des langves de cet univers par Claude Duret. à Colognij 1613.

Pag. 287

14. L'Examen du Monde en Ebr: et Fr: par Ph: Aquin. Paris 1629.
 Vett: Rabb: In exponendo Pentatheuco modi tredecem. Paris 1629.

[...]

Les Sentences et Proverbes des Anciens Rabins. Ej: Ib: Eod:

Pag. 290

22. Histoire Æthiopique d'Heliodore trad: Nouvelle. Paris 1627.

Pag. 294

9. A Pisgah Sight of Palestin by Th: Fuller. Lond: 1650.

Pag. 300

24. Cabala Mysteries of State. London 1634.

Pag. 303

12. De Alcoran. London 1649.

Pag. 304

49. John Greaves description of de Turkish Emperors Court. London 1650.

Pag. 305

14. The History of the present Jewes by Leo Modena. translated in English. London 1650.

Pag. 311

2. Decada quarta da Asia. Por Diogo do Couto, em Lisboa 1602.
3. Decada quinta da Asia, Ej: em Lisboa 1612.
4. Æthiopia Oriental por F. João dos Santos 1609 no Convento de Sant Domingos de Evora.

Pag. 313

28. Antialcoran de Bernardo Peres de Chinchon en Salamanca 1595.
31-34. Menasse Ben Israel Conciliator T: 4 Vol: totidem 1: Frf: 1632.
Coeteri Amst: 5410.

35. Menasse Ben Israel de la fragilidad humana. parte primera Amst: 5402.

Pag. 318 (*Assere IX*)

2. Pedro Texeyra de los Reyes de Persia y del Harmúz. con la Relation del Camino dende la India Oriental hasta Italia por tierra. Antv: 1610.
3. Hist: de Æthiopia der Fr: Alvarez traducida por Miguel de Selves en Toledo 1588.
6. Historia de Japon por Buxeda de Leyva en Saragozza 1591.

Pag. 320

3. Menasse ben Israel de la estatua de Nebuchadnezar. Amst: 5415.
5. Menasse ben Israel de la Resurrection Amst: 5396.

Pag. 324

5. La Historia de los Turcos por Vicente Rocca. en Valencia 1555.

Pag. 328

37. Rabbi Moyse al mos Nino de las Grandezas de Constantinopla. en Madrid 1638.
41. Imperio de la China por Manuel de Faria 1642 Madrid.

Pag. 333

3. Esperanca de Israel por Menasse ben Israel. Amst: 5410.
11. Jesus Syrach en Español, en Leon 1550.
17. Vara de Júda por Rabbi Selomo. Amst: 1640.

Pag. 341

19. Historia della China. di Alvardo Semedo. in Roma 1653. Sine involucro.
32. Historia de la Guerra contra Turci. de P. Contarini. Venet: 1645.

Pag. 350

12. Dittionario della Lingva Italiana e Turchesca da Gjoanni Molino. Rom: 1641.

Pag. 354

10. L'Alcorano 1547.
17. Historia del Origine e Guerre de Turci. di Sanzovino acreschuta del Conte Majolino Bisaccioni. Ven: 1654.

Pag. 355

10. Historia Universale de Turci da Sanzovina 1568.
11. Idem Ven: 1600.
12. Annali Turcesci di Sanzovina 1573.

Pag. 356

21. Commentarj de' le Cose de' Turci di Paolo Jovio. Rom: 1537.
26. Vita de Scanderbeg. Ven. 1584.

Pag. 359

7. Peregrinatione di Terra Santa di Rochetta. Palermo 1630.

Pag. 361

2. Historia di Scanderbeg. Ven. 1580.
13. Viaggi in Oriente di diversi. Ven: 1543.
14. Le Caggioni que mossero Sultan Solyman a venir con tanti eserciti a i danni d'Alamagna.
15. Viaggio in Persia di Catherino Zeno In Ven: 1558. sine Invol:

Pag. 362

29. I Costumi de Turci di Ant: Menavino. In Fiorenca 1551.
32. [...]
Marco Polo de le Maravellose cose del Mundo. sine Involucro.
33. Viaggi di Marco Polo. In Ven: 1626. sine Invol.

Pag. 368

4. Syrach. Ej: [v: Joh: Matthesius]. Leipzig 1586.

Pag. 369 (Assere III)

6. Jesus Syrach auszgelegt durch Caspar Haberin. Norib: 1553.

Pag. 376

32. Judaismus ex Rabb: Scriptis delectus durch Joh: Muller. Hamb: 1644. holos: nigro.

Pag. 377

6. Syrach.
9. Syrach. Viteb: 1542.

Pag. 382

21. Confusio Sectæ Mahumetanæ durch Christ: Cœlium. Frf: 1647.

Pag. 383

12. Türrische Historien durch Nie: Honiger. Zu Basel 1578.

Pag. 384

19. Türrische und Ungarische Chronica. Norib: a° 1663.

Pag. 385

4. Morgenländische Reise Beschreibung durch Jon Mandelslo. Slesvig 1658.

Pag. 386

18. Vermerte Muscovitische und Persianische Reisebeschreibung durch Adam Olearius. Schlesswig 1656.

Pag. 387

17. Constantinopol: Reyse durch Adam Wennern, 1622.

Pag. 388

26. Von einer Reiss und Schiffart zu der Türchey. Zu Antorff 1577.
29. Reyss Beschreibung nach Constant: und Jer: durch Salom: Schweiger. Norib: 1639.

Pag. 390

17. Alcoranus Muhammeticus durch Henr: Leuchter. Frf: 1604.
18. Idem durch Sal: Schweiger. Norib: 1623.

Pag. 391

13. Türrhische Chronica. Frf: 1577.
Skanderbegss historia. Frf: 1577.

Pag. 394

32. Melchior Lorch Figuren zu Ross und Fuss sampt schönen türchischen Gebäude. Hamb: 1626.

Pag. 406

11. Persianischer Rosenthal, durch Adam Olearium. Slesvig 1654.

Pag. 424

60. Imagines primæ Magni Tamerlanis. Siartres [?] excudit. tynd bog.

TILLÆG 6

KATALOG WILLUM WORM 1670-1704
DET KONGELIGE BIBLIOTEKS ARKIV E 9

Pladskatalog på løse ark over trykte bøger, udarbejdet under Willum Worm 1670-1704.

1 kps. Ann.: [...] Judaica (upag.).
1 læg med hebraica og judaica

APPENDIX 6

CATALOGUE WILLUM WORM 1670-1704
THE ROYAL LIBRARY'S ARCHIVE E 9

Shelf list of printed books on loose sheets, prepared under Willum Worm 1670-1704.

1 kps. Ann.: [...] Judaica (unpag.).
1 folder with Hebraica and Judaica

Pag. 1 (upagineret)

IN FOLIO

1. More Nebuchim. Venet. 5611. Author Rabbi Meir.
2. Lexicon Rabbi David Kinkali. V. Josephi Venet.
3. Liber precationum Judaicarum. Pragæ.
4. Liber Lebtob. Pragæ.
5. Lexicon, Rabbi Abraham, et Rabbi Meir. Basil. 5659.

IN QVARTO

1. Psalterium Davidis cum commentario Caph. Nachi. Cracow 1658.
2. Prophetæ Germanicè.
3. Liber Portarum Rabbi Salomon Lori. Basil. 1354.
Liber Renet Dodim ejusdem. Basil. 1354.
4. Lexicon Rabbi J. Kimchi. Cracou.
5. Johan Reuchlin de accentibus et ortographiâ Hebraicâ.
6. Liber lucis oculorum.
7. Corona legis. Lux populorum. Bologniæ.
8. Historia ab orbe condito, Germanicè.
9. Commentarius, Sepher Caphtaroperach. Basil.
10. Jüdische Theriai.
11. Jüdische Bedtbuch.
12. Sepher Beer Mose. Pragæ.
13. Idem in Mosem, et Prophetas. Pragæ 5363.
14. Ordo precationum per annum.
15. Hagiographi cum comment. Rabbi Sarchi. Venet. 1345.

Pag. 2

16. Institutio Hebreæ Lingvæ Christoph. Helvici. Witeberg. 1608.
17. Johan Isaac Levitæ institutions in Hebraicam Lingvam. Colon. 1553.
18. Proverbia B. Siræ per L. Drusum. Francof. 1597.
19. [ingen tekst / no text].

IN OCTAVO

1. Lithurgia Hebræorum.
2. Sepher Agorat Hachadosch, s. liber nummi sancti Rabbi Mosis ben Nachman. Basel.
3. Sepher Maanelasokon, s. liber responsi Lingvæ. Cracou.
4. Liber precationum.
5. Liber Hymnorum, et laudum. Basil.
6. Sepher Reschidchochma, s. initii sapientiæ. Basil.
7. Sepher Kenijch Bechireja. Eman. Tremellis. Ferrara, s. initii Dei cognitorum.
8. El. Levitæ Grammatica Hebraica.

Pag. 3 og 4 blanke / Pag. 3 and 4 blank

1 læg med THEOLOGI in fol. 4. 8. et 12. / 1 folder with THEOLOGY in fol. 4. 8. et 12.

Pag. 1

- 1-6. Biblia Complutensia cum Vocabulario.
- 7-8. Biblia HebraicoLatina Munsteri. Basil. 1534.
- 9-13. Biblia quadrilingvia ex editione Regiâ apud Plantinum.
14. Biblia Polyglotta Ariæ Montani. Apud Plantinum 1572.
- 15-16. Vet. Test. Junii et Tremelli. Francof. 1579. Vol. I.II. Tom. IV.
17. Biblia HebraicoLatina Ariæ Montani. Antverp. apud Plantinum 1584.
- 18-19. Biblia Hebr. Græc. Lat. Valabli, ex officinâ SanctAndreas 1588.
20. [ikke orientalsk / not oriental]
21. Pentateuchus VI. lingvarum Eliæ Hutteri. Norib. 1599.
- 22-23. Biblia Hebræa Bombergi. Venet. 1618. Vol. I.II.
- 24-25. Biblia Hebræa et Chaldaica Buxtorfi. Basil. 1618. Vol. I.II.
- 26-28. [ikke orientalsk / not oriental]
29. [ikke orientalsk / not oriental]
- 30-40. Biblia Polyglotta Parisiensia. Tom. IX. Vota. XI. 1645.
- 41-46. Biblia Polyglotta Briani Valtoni. Londin. 1657. Vol. VI.

47. [ikke orientalsk / not oriental]

48-49. Novum Testamentum Hebræo Syriacum. Tremelli, apud Henricum Stephanum. Genev. 1569. Vol. I.II.

50-51. Novum Testamentum XII lingvarum Eliæ Hutteri. Noriberg. 1599. Vol. I.II.

52-55. Biblia quadrilingvia David Wolderi. Hamburgi.

Pag. 2 [ikke orientalsk / not oriental]

Pag. 3 [ikke orientalsk / not oriental]

Pag. 4

32-49. Thalmud Hierosolymitanum. Vol. XVIII.

Pag. 5

50-51. Thalmud Lublinense. Vol. I.II.

52-53. Thalmud cum Commentariis Rabbinorum.

54-63. Idem.

64. Thalmud Babylonici Tomus Octavus.

Pag. 6

1. Liber [Jore Dear?] sive docens scientiarum. Venet.

2. Liber Orachchaim, s. Semitæ vitæ. Rabbi Jacob. Venet. 1349.

3. Talkut, s. Pera Pastorum. Pars 2. Lublin.

4. Sepher Zohar. Cremonæ.

5. Pi[...]usch Cathora, s. Explicatio Legis, D. Isaak Abarbanet. Venet. 1339.

6. Liber Sebak Pesach, s. sacrificii Paschatis. R. Abarbanet.

7. Sepher Aruch Schulchan, s. mensæ paratæ. Basil.

8. Abarbanet in prophetas posteriors. Basil.

9ff. [ikke orientalske / not oriental]

Pag. 37

1. Biblia Hebræa Plantin. Antverp. 1566

3-6. Biblia Ebræa Roberti Stephani. Paris 1543.

7. Biblia Armena. Amsterdam.

23. Hoseas Ebraicè et Chaldaicè Gullelmi Coddæi. Lugd. Batav. 1621.

25. Psalterium Davidis Syriacum Th. Erpenii. Lugd. Batav. 1625.

31. Isaias Ebraicè, Græcè et Latinè, per Sebastianum Munsterum. Basileæ.

[32. Prophetia Jonæ ex Æthiopico in Latinum versa, a Theod. Petræo. Lugd. Batav. 1660].

Pag. 38

37. Liber SS Evangelii Syriacè. Viennæ 1556.

38. N. Testamentum Syriacè. M. Trostii. Cothenis. 1622.

39. N. Testamentum Arabicè Th. Erpenii. Leidæ 1626.

51. S. Jacobi Epistolæ Catholicæ versio Arabica et Æthiopica. per Theod. Petræum. Lugd. Batav. 1654.

52. Apocalypsis Sti Johannis Characterè Syro et Hebræo edita a Ludou. De Dieu. Lugd. Batav. 1627.

53. Historia Christi Persicè Hieron. Xavier, latinè reddita a Ludou. De Dieu. Lugd. Batav. 1639.

55-56. Concordantiæ V.T. Græcæ Ebræis vocibus respondents. Conrad. Kircheri. Francof. 1607.

59. Christoph. Helvicus de Chaldaicis Bibliorum paraphrasibus. Gies. 1612.

Pag. 43

43. Johannis Lichtfooti horæ Hebraicæ et Talmudicæ [indsat over linjen / inserted above the line:] in Matthæum. Cantabrig. 1658.

44. Johan. Wandalini Scriba edoctus ad regnum cœlorum. Hauniæ 1663.

45. J. Lichtfooti horæ Hebraicæ et Talmudicæ in Marcum. Cantabrig. 1663.

Pag. 45

77. Ejusdem [ɔ: Johan. Henrici Hottingeri] smegma orientale. Heidelberg. 1658
80. Ejusdem [ɔ: Johan. Henrici Hottingeri] Juris Hebræorum Leges 261. Tiguri 1655.
81. Ejusdem [ɔ: Johan. Henrici Hottingeri] historia Orientalis. Tiguri 1651.
82. Johan. Vorstius de Hebraismis Novi Testamenti. Amstelodami 1665.
85. Arnoldus Bootii vindiciæ pro Hebraicâ veritate. Paris 1653.
87. Joh. Buxtorfii vindiciæ veritatis Hebraicæ. Basil. 1653.

Pag. 56

26. Josephus Hebraicus Sebast. Munsteri. Basil. 1543.

Pag. 57

27. Georg. Gentii Historia Judaica. Amstelod. 1631.
28. Joh. Drusius de sectis judaicis et Josephi Scaligeri Elenchus Trihæresis ejusdem. Arnheimiæ 1619.
30. Johan. Henr. Hottingeri Historia Orientalis. Tiguri 1651.

Pag. 73

17. Ejusdem [ɔ: Theodor. Thummii] de festis Judæorum et Christianorum. Tubingæ 1624.

Pag. 77

79. Theodor. Petræi homilia Æthiopica de nativitate Christi. Lugd. Batav. 1660

Pag. 81

31. Andr. Mulleri M.S. Turcicum de cognitione Dei, et hominis ipsius. Colon. Brandenb. 1665.
34. Jul. Conrad. Ottonis monstratio dogmatum Rabbinicorum de Messiâ. Noriberg. 1605.

37. Ejusdem [ɔ: Gerard. Joan. Vossius] Rabbi Moyses Majmonides de idololatriâ, com notis Dionys. Vossii. Amsterdam 1642.

Pag. 82

65. Joseph. de Voisin theologia Judæorum. Paris 1647.
66. Petri Strozæ disputatio de dogmatibus Chaldæorum. Romæ 1617.
67. Anton. Hulsii Theologia Judaica. Bredæ 1653.
68. Petrus Philomusus de origine Judæorum. Venet. 1588.
69. Joh. Drusius de sectis Judaicis. Arnheimb. 1619.
70. Constantin. L. Empereur de sectibus Ebræorum forensibus. Lugd. Batau. 1637.
- 71-73. Joan. Seldenus de Synedriis veterum Ebræorum. Londin. 1650.

Pag. 83

74. Joan. Seldeni Uxor Hebraica. Londin. 1646.
76. Robert. Scheringhamius in codicem Thalmudicum, de sacrificiis. Londin. 1648.
78. Thom. Godwini synopsis antiquitatum Hebraicarum. Oxon. 1616.
79. Constant. L. Empereur codex Middleth. Lugd. Batau. 1630. [*hebraisk? / Hebrew?*]
80. Robert. Scheringhamii codex Thalmudicus, de sacrificiis, cæterisq. ministeriis diei expiationis. Londin. 1648.
81. Rabbi Joseph Albosepher Albarim.
82. Biur al hotorach seu explicatio legis.
83. Rabbi Schuda Sepher Kozri.
Abarbanet Miphahalot Elohim.
Pirosch Darech Jamim.
84. Sepher Ohel Mohad.
85. Sepher Schebile Emunach, seu Liber semitarum veritatis.
86. Sepher Maschmia Jesekva Is. Abarbanet.
87. Rabbi Moyses Majmonides de fundamentis legis. Amstelod. 1638.

89. Liber Jesirach cum commentario R. Abraham F.D. per Joannem Stephanum Ritangelium. Amstelodam. 1642.
90. Jonathani Caldæi Targum. Paris 1556.
91. Typus Messiæ ex veterum Prophetarum præsentatione Targum Cohelet, per Petrum Costum. Lugduni 1554.
Ludovici Carreti Liber visorum Divinorum, ad Judæos. Paris 1554.
92. Francisci Taylari Targum Hierosolymitanum. Londin. 1649.
93. Sepher Minhayim.
94. R. Samuelis Germani collectanea.

Pag. 84

95. Pauli Fagii exposition dictionum Hebraicum quatuor capitum. Geneseos 1542.
96. Sepher Æmanæ cum Latinâ versione Pauli Fagii.
97. Samuel Bohl divisio Decalogi ex principio accentuationis. Rostocki 1637.
98. Liber Misachon R. Lipmanni versus a Theodorico Hackspan, et Wulfgangus Enoter de usu librorum Rabbinicorum. Noriberg. 1644.
99. Rabbi Moyses Majmonidis Doctor perplexorum, per Jo. Buxtorfium. Basil. 1639.
100. Du[?] tituli Thalmudici, Sanhedrin, et Maccoth cum excerptis ex utriusqv. Gemara. Amster. 1629.
101. R. Nathan de Patribus translatus a Francisco Tailero. Londin. 1654.
102. Joan. Drusii Proverbia BenSyræ. Franeker. 1597.
- 103-106. [ikke udfyldt – orientalske? / not filled in – oriental?]
107. Joan. Fabricii specimen Arabicum. Rostock. 1638.
108. Apophtegmata Patrum, per Paulum Fagrium. Ienæ 1541.
109. Porta Mosis R. Moysis Majmonidis, per Eduardum Pocockium. Oxon. 1655.
110. Ænigma Abrahami Ben Heznæ de literis 778 per R. David Cohen de Lana. Lugd. Batau. 1658.

111. Manasseh Ben Israel Conciliator. Francof. 1632.
112. Clavis Talmudica per Constantinum L. Empereur. Lugd. Batau. 1634.
Paraphrasis Jos. Jacchiadæ in Danielelem, per Constantin. L. Empereur. Amstelodam. 1633.
Epistola Petri II, Johannis II, Judæ III, Jacobi I. Syriacè per Eduardum Pococke. Lugd. Batau. 1630.

Pag. 85

117. Wilh. Schickardi Bechinath Happeruschim. Tubingæ 1624.
118. Johan. Buxtorfii dissertatio de nominibus Dei Hebraicis. Basil. 1645.
Ejusdem dissertatio de Decalogo. Basil. 1643.
Idem de primæ cœnæ ritibus, et formâ. Basil. 1642.
119. J. Drusii proverbiorum classes duæ. Franeker. 1590.
Ejusdem Apophtegmata Hebræorum, et Arabum. Franeker. 1591.
Ejusdem Parallela sacra græcè et latinè. Franek. 1588.
Veterum interpretum fragmenta in Psalmos Davidis, per Johan. Driesschum. Antverp. 1581.
J. Drusii Alphabetum Ebraicum vetus. Franek. 1587.
Ejusdem commentarii ad voces Ebraicas N.T. Antverp. 1582.
120. Philippi Aquini veterum Rabbinorum, in exponendo Pentateucho modi 13. Paris 1620.
Gilberti Genebrardi Isagoge ad legenda Rabbinorum scripta. Paris 1559.
121. Jacobi Gaffarellæ abdita Divinæ Cabalæ. Paris 1625.
Ejusdem Qvæstio num orta in Religione dissidia componi possint. Paris. 1645.
122. Doctrina Christiana lingvâ Arabicâ. Paris 1640.
123. Historia Josephi, ex Alcorano, Arabicè, per Th. Erpenium. Leidæ 1617.
124. Philippi Gvadagnoli considerationes ad Mahometanos, cum responsione ad objectiones Ahmed Filii Zin. Romæ 1649.

Pag. 86 *Hebræorum*

125. Proverb. et sententiarum Persicarum Centuria, per Levinum Warnerum. Lugd. Batau. 1644.

Pag. 88

9. [titel nr. 7] Consideratio legis et sectæ Saracenorum. Tubing. 1619.

Pag. 91 *Theologi in Octavo*

- 1-2. Biblia Ebræa Francofurtensia.
36. Sententia Salomonis, juxta Hebraicam veritatem, per Phil. Melanct. Lipsiæ 1561.
37. Idem 1541.

Pag. 92

43. N. Testamentum lingvâ Hebræo Germanicâ. 1592.

Pag. 95

103. Conjectura de Gog et Magog. 1645.
8. Interpretationes Hebræorum, Chaldæorum et Græcorum nominum Nov. Testam. Antverp. 1528.

Pag. 111

105. Henningii Henningl. Liber precationum Muhammedicarum. Sleswig. 1666.

Pag. 113

138. Joan. de Turrecremata contra errores Machometi. Romæ 1606.

Pag. 116

43. Catechesis lingvâ Malaicâ. Hagæ Com. 1623.
44. Catechesis Heidelbergensis lingvâ Malaicâ. Hagæ Com. 1623.
50. Nicol. Petræi colloquia Hebræa. Hafniæ 1628.

Johan. Boxtorph. Epitome Grammaticæ Hebrææ. Basil. 1632.
Wilhelm. Schickardi rota Hebræa. Lipsiæ 1636.

53. Georg. Theophil. Sadolini compendium Mosaicum. Hafniæ 1642.

Pag. 131

47. Annotationes in Genesin, ex triplici Targum. Londin. 1648.
48. Catalogus omnium præceptorum legis Mosaicæ. Basil. per Sebast. Munsterum.
49. Isaac Abrabanielis, et R. Mosis Asschechi comment. in Esaiaæ Prophetiam. Lugd. Batau. 1631.
50. Mosis Kimchi ὁδοποιία ad scientiam per Constant. L'Empereur. Lugd. Batau. 1631.

Pag. 132

51. Itinerarium Benjaminis cum notis et versione. Constant. L'Empereur. Lugd. Batau. 1633.
52. Menasseh Ben Israel de fragilitate humanâ. Amstelod. 1642.
53. Sexcenta tredecim præcepta legis, ex more Nebuchim. Paris 1569.
R. Samuel de erroribus Judæorum per Hieronymum Moratinum. Venet. 1655.
54. J. Drusii Quæstiones Hebraicæ. 1599.
Bonau. Corn. Bertrami specimen interpretationum in loca utriusque testamenti. Altorf. 1645.
55. Joseph. de Voisin Liber de Jubilæo secundum Hebræorum et Christianorum doctrinam. Paris 1655.
56. R. Israel filii R. Mosis disputatio Cabalistica de Animâ. Paris 1635.
58. Mosis BarCepha Commentarius de Paradijso. Antverp. 1569.
59. Lucret. Tyrobosc. Asolani differentia fere 6000 verborum in Psalmis omnibus existentium. Venet. 1572.
60. Liber Micklol R. David Kimchi.
61. Petri Kirsteni Cantorum Arabicorum Decas. Breslæ 1609.
62. Doctrina Christiana Bellarmini Arabicè, per Victorium Scialac.

Pag. 133

66. Matthæus. Hebraicè. Paris 1551.
67. Hieron. de sancta fide liber qvo refutantur errores Judæorum. Francof. 1602.
68. Simeon de Muijs assertio veritatis Hebraicæ adversus Exercitationes Hebraicas Morini. Paris 1631.
69. Johan. Buxtorfii synagoga Judaica. Basil. 1641.
70. Gilbert. Gaulmijn. de vita et morte Mosis. Paris 1629.
71. Volfgang. Sedelius de templo Salomonis mystico. 1548.
Julii Sperberi Cabalisticæ precationes. Magdeburg 1600.
Timotheus Poteratus de characteribus filiorum Dei. 1601.
72. Angelus Caninus de locis Scripturæ Hebraicis. Antverp. 1600.
73. Petri Strozæ de Chaldæorum dogmatibus disputatio. Colon. Agrip. 1617.
74. Menasseh Ben Israel de creatione. Amstelod. 1635.

Pag. 139

58. Petrus Stroza de dogmatibus Chaldæorum. Colon. Agrip. 1617.
69. Joan. Pici Cabalistarum selectiora et obscuriora dogmata. Venet. 1569.

Pag. 141

86. Johan. Buxtorfii Synagoga Judaica. Basil. 1641.
Ejusdem Florilegium Hebraicum. Basil. 1648.

Pag. 142

- 1-4. Biblia Hebræa Francofortensia.
5. Biblia Hebræa.
- 6-12. Biblia Hebræa.
13. Canticum canticorum paraphrasi ligatâ, Hebræâ et Danicâ et prosâ Latinâ, per Laurentium Petræum. Hafniæ 1640.
30. [N. Testamentum] Idem Syriacè. Antverp. 1575.

Pag. 153

86. Claud. Cappellani mare Rabbinicum infidum. Paris 1667.

1 læg med / 1 folder with POLIT. HISTOR. PHILOL.

Pag. 96

95. J.B. Grammaij specimen literarum et linguarum universi Orbis. Athi.
Johan. Fabricii Muhamedis Testamentum. Rostock. 1638.
96. Postellus de duodecim lingvarum convenientiâ. 1538.
97. Christoph. Crinesius de confusione lingvarum. Noriberg. 1629.
Ejusdem Lingva Samaritica. Althdorfi.
Thom. Reinesius de lingvâ Punicâ, per Tob. Seifartum. Altenburg. 1637.

Pag. 97

99. Theod. Bibliander de ratione communi omnium lingvarum et literarum. Tiguri. 1548.
100. Jud. de Dieu Grammatica lingvarum Orientalium. Lugd. Batau. 1528.
101. Ben. Blancuccii institutiones in lingvam Hebraicam. Romæ 1608.
102. Abraham de Balmis Grammatica Hebræa. Bomberg. 1523.
103. Matth. Wasmuth Hebraismus restitutus. Kiloni 1666.
104. Christoph. Helvici Grammatica Hebræa. Witeberg. 1608.
Idem de Chaldaicis Bibliorum paraphrasibus. Giessæ 1612.
Ejusdem desiderium matris Evæ. Giessæ 1613.
105. Wilh. Schickardi Institutiones lingvæ Hebrææ. Jenæ 1647.
106. Mart. Trostii Grammatica Ebræa. Witteberg. 1638.
107. Severin. Petræi Grammatica Hebræa. Hafniæ 1646.
108. Caspar. Seidelii tres Manipuli lingvæ sanctæ. Hamburg. 1638.
109. J. Drusii Alphabetum Ebraicum vetus. Franek. 1591.
Ejusdem apophthegmata Ebræorum. Franeker. 1591.
Ejusdem proverbia. Franeker. 1590.
Ejusdem parallela veteris et novi testamenti. Franeker. 1588.

Severus Alexandrinus de ritibus baptismi et sacræ synaxis apud Syros Christianos. Antverp. 1572.

Jacob. Christmanni Alphabetum Arabicum. Neapoli Nemetum 1582.

110. Fr. Ludovici Globus Canonum et arcanorum lingvæ Sanctæ ac Divinæ Scripturæ. Romæ 1586.

Pag. 98

111. Bonavent. Cornel. Bertrami comparatio Grammaticæ Hebraicæ et Aramicæ. 1574.
112. Mar. Calasii Canones Lingvæ Sanctæ. Romæ 1616.
113. Zachar. Rosenbacchius Moses omniscius. Francofurt. 1633.
114. David Cohen de Lara convenientia vocabulorum Rabbinicorum cum Græcis. Amstelod. 1548.
115. Johan Buxtorfius de punctorum vocalium, et accentuum in libris Vet. Test. origine. Basil. 1648.
116. Christian. Nolchi concordantiæ particularum Ebreochaldaicarum. Hafniæ 1679.
117. Thom. Erpenius de punctorum vocalium, et accentuum apud Hebreos antiquitate. Lugd. Batau. 1624.
118. Thom. Bangii cælum Orientis. Hauniæ 1657.
119. Michael. Amiræ Grammatica Syriaca. Romæ 1596.
120. Isaac Sciadrensis Grammatica lingvæ Syriacæ. Romæ 1636.
121. Johan. Albert. Widmanstadii elementa Syriacæ lingvæ. Vien. Aust. 1555.
- Jacobi Christmanni Alphabetum Arabicum. Neapoli Nemetum 1582.
- Fr. Junii Grammatica Hebrææ lingvæ. Francof. 1580.
- Summa librorum Academiæ Venetæ. 1559.
122. Christoph. Crinesii Gymnasium Syriacum. Witteberg. 1611.
123. Thesei Ambrosii introductio in lingvam Syriacam, Chaldaicam, Armenicam, et decem alias. 1539.
124. Athanas. Kircheri lingva Ægyptiaca restituta. Romæ 1644.
125. Compendiosa notitia conjugationum verbi Arabici. Romæ 1610.

Pag. 99

126. Thom. Erpenii Grammatica Arabica. Lugd. Batau. 1636.
- Ejusdem Locmanni fabulæ. Lugd. Batau. 1636.
- Ejusdem historia Josephi ex Alcorano. Leidæ 1617.
127. Levin. Warneri Proverbia, et sententiæ Pers. Lugd. Batau. 1644.
- Idem de stilo Timuri. Luygd. Batau. 1644.
- Ejusdem compendium Historicum eorum, qvæ Muhammedani de Christo tradiderunt. Lugd. Batau. 1643.
128. Thom. Reinesi lingva Punica, per Tobiam Seifarti. Altenburg. 1637.
129. Johan. Gravii Elementa lingvæ Persicæ. Londin. 1649.
130. Didaci Collado Grammatica Japonica. Romæ 1632.
131. Clement. Galani Grammatica et logica Armenica. Romæ 1645.

Pag. 101

19. J. Bapt. Ferrarii Nomemclator Syriacus. Romæ 1622.
20. Martini Trostii Lexicon Syriacum. N.T. Cothenis 1623.
21. Laurent. Fabricii reliquiæ Syræ. Witteberg.
22. Jacob. Wemmers Lexicon et Grammat. Aethiopicum. Romæ 1638.
23. Jobi Ludolfi Lexicon Æthiopicum, et Grammatica. Londin. 1661.
24. Francisci Rivolæ Dictionarium Armeno Latinum. Mediolan. 1621.
25. Stephani Paolini Dictionarium Giorgianum et Italicum. Roma 1629.
26. David Haix Dictionarium Malaico Latinum. Romæ 1631.

Pag. 102

56. [Sigismundi Gelenii Lexicon symphonum. Basil. 1537.]
- Francisci Donati poma aurea Hebraicæ lingvæ. Romæ 1618.
- Martin Trostius de mutatione punctorum Ebræorum. Witteberg. 1633.

Pag. 109

38. David Chytræus de Russorum et Tartarorum Religione ac moribus. 1582.
39. Th. Erpenii Oratio de lingvæ Arabicæ præstantiâ. Leidæ 1613.
Idem de literarum apud Arabes naturâ et permutatione. Leidæ 1618.
Ejusdem Grammatica Arabica. Leidæ 1617.
Ejusdem Josephi Historia. 1617.
Ejusdem Grammatica Arabica. Leidæ 1613.

Pag. 114

104. Francisc. Gomari Hebræa SS. ars Poetica. Lugd. Batau. 1637.

Pag. 120

42. [Jac. Marchantii Flandria. Antverp. 1596].
Andr. Scholti Literæ Japonicæ. Antverp. 1615.
Nicol. Trigautii Literæ Sinenses. Antverp. 1615.

Pag. 129

101. Gaspar. Scioppii Mercurius quadrilingvis. Patau. 1637.
Diatrise de facile lingvam Hebræam et Chaldæam condiscendi ration.
102. Merici Casauboni de qvatuor lingvis Commentarius. Londin. 1650.
103. David. Wolderi Donatus Hebraicus. Hamburg. 1591.
Ambros. Reudenii Isagoge Grammatica in L. Hebraicam. Witteberg.
104. Rab. Mosche Kimhi Grammatica. Basil. 1531.
Rab. Simeonis Logica. Basil. 1527.
Matth. Aurogallus de Hebræis urb. pop. loc. Nominibus. Witteberg.
Joel et Malachias cum comment. R.D. Kimhi. 1530.

Pag. 130

105. Thom. Blebelii Grammatica Hebræa. Witteberg. 1587.

106. Johan Dinckelii Epitome Grammaticæ Hebreæ. Witteberg. 1579.
Ejusdem Oratio de lingvâ Hebræâ.
Michael. Neandri Grammatica Hebræa. Viteberg. 1581.
107. Johan. Buxtorfii Grammatica Hebræa. Basil. 1605.
108. Wilh. Schickardi Horologium Hebræum. Lipsiæ 1633.
109. Idem. Jenæ 1652.
110. Idem. Lipsiæ 1636.
111. Franc. Junii Grammatica Hebræa.
112. Robert. Bellarmini institutiones lingvæ Hebraicæ. Colon. 1580.
Nicol. Clenardi tabulæ in Grammaticam Hebræam. Colon. 1581.
Ambros. Reudenii Periocha Grammatices Hebreæ. Witeberg. 1581.
Philip. Melanchtonis Chronologia scriptorum. Gorlicii 1582.
David Chytræus de ratione discendi. Witeberg. 1576.
Johan. Vigandus de arguendis falsis Dogmatibus. 1580.
Johan. Olearii Oratio de lingvâ Hebræâ. Helmstad. 1581.
Johan Dinckelii Oratio de lingvâ Chaldæâ. 1582 Erphord.
Anton. Cevallerii Alphabetum Hebraicum. 1568.
113. Neandri tabulæ conjugationum Hebraicarum. Witeberg. 1596.
Othon. Gvalterii Grammatica lingvæ Sanctæ. Witeberg. 1590.
Valentin. Schindlerus de accentibus Hebræorum. Witeberg. 1596.
114. Elias Judæus de accentibus Hebræorum, per Sebast. Muntherum. Basil. 1539.
115. Petri Martinii Grammatica Hebræa. Amstelod. 1623.

Pag. 131

116. Idem. 1612.
Ejusdem Grammaticæ Hebrææ Technologia. 1611.
Ejusdem Grammatica Chaldæa. 1611.
117. Johan. Buxtorfii Grammatica Hebræa. Basil. 1629.
118. Idem de abbreviaturis Grammaticis. Basil. 1613.
Ejusdem Grammatica Chaldaica, et Syriaca. Basil. 1615.
119. Idem de abbreviaturis Hebraicis. Basil. 1640.

Ejusdem Bibliotheca Rabbinica.

Ejusdem institutio Epistolaris Hebraica. Basil 1629.

120. Ejusdem Epitome Grammat. Hebraicæ. Basil. 1624.

Th. Erpenii rudimenta lingvæ Arabicæ. Leidæ 1620.

Matth. Haffenrefferus de punctam: de ratione. Tubing. 1618.

121. [David Kyberus de re Grammaticâ. Basil. 1552.]

Ejusdem meditationes Grammaticæ ex threnis Hieremiæ. Basil. 1552.

122. Johan. Hottingeri Erotemata lingvæ Sanctæ. Tiguri. 1647.

Ejusdem Grammatica Chaldæo Syriaca. Tiguri 1652.

123. Michel. Neandri Erotemata lingvæ Hebrææ. Basil.

124. Henric. Uranius de servilium literarum apud Hebræos usu. Colon. Agrip. 1570.

125. Joseph. Acurensis Grammatica lingvæ Syriacæ. Romæ 1647.

126. Chaldeæ, seu Æthiopica lingvæ institutiones. Romæ 1630.

127. Petri Metoscitæ Institutiones lingvæ Arabicæ. Romæ 1624.

128. Hieron. Megiserii Grammatica Turcica. 1612.

Pag. 132

129. Christian. Ravii præfatio in manuale Concord. Ebræo Chaldaicar. Amstel. 1646.

130. Gul. Postellus de Fœnicum literis. Paris 1552.

131. Alphabetum Chaldaicum, cum Oratione Dominicâ. etc. Romæ 1634.

132. Introductio ad lectionem lingvarum Orientalium. Londin. 1655.

133. Herman. Nicolai Idea lingvarum Aramearum. Hafniæ 1627.

137. Jacob. Gretseri institutiones lingvæ sanctæ. Ingolstad. 106.

1. Wilhelmi Schickardi Horologium Hebræum. Lipsiæ 1626.

Pag. 138

94. Joh. Buxdorfii Lexicon Hebraicum, et Chaldaicum. Amstelod. 1655.

95. Idem. Basil. 1631.

96. Thom. a Novaria thesaurus Arabico-Syro-Latinus. Romæ 1636.

Pag. 150

68. R.P. [Res Publica] Moscoviæ et Tartarorum. Lugd. Batau. 1630.

70. R.P. Arabiæ. Amstel. 1633.

Pag. 151

73. R.P. Turcica. Lugd. Batau. 1630.

77. P. Cunæi R.P. Hebræorum. Lugd. Batau. 1632.

78. R.P. Africæ. Joan. Leon. Africani. Lugd. Batau. 1632.

84. Regnum Chinense. Lugd. Batau. 1639.

85. Regnum Persicum. Lugd. Batau. 1633.

87. Imperium Magni Mogolis. Lugd. Batau. 1631.

90. Topographia Constantinopoleos. Lugd. Batau. 1632.

93. Descriptio Ragni [rettere: Regni] Japaniæ. Bernhard. Varem. Amstelodam. 1649.

94. Cornel. Bertramus de R.P. Hebræorum. Lugd. Batau. 1641.

99. Barthol. Georgieviz de Turcarum moribus. Paris 1568.

Pag. 165

99. Joan. Bapt. Casalius de veteribus Ægyptiorum ritibus. Romæ 1644.

100. Athanas. Kircheri prodromus Coptus. Romæ 1636.

101. Hieroglyphica Horapollinis David. Hoeschelii. Aug. Vind. 1595.

102. Michael. Majeri Hieroglyphica Ægyptio Græca.

107. Nicol. Causinus de symbolicâ Ægyptiorum sapientiâ. Paris 1618.

108. Idem. Paris 1647.

109. Petri Angelii commentarius de Obelisco. Romæ 1586.

1 læg med / 1 folder with GERMANI

Pag. 13

58. Adam Olearii Persianischer Rosenthal, Schleswig. 1654.

1 læg med / 1 folder with ANGLI

Pag. 2

1. A Pisgah-sight of Palestine, by Thomas Fuller. London 1650.

Pag. 3

18. Naaman the Syrian. by Daniel Rogers. London 1642.

Pag. 6

35. Description of the Turkish Empire of Ægypt by George Sandys. London 1627.
36. The present State of Ottoman Empire, By Paul Rycaut. London 1668.
37. History of the present state of the Turkish Empire, by George Sandys. London 1652.
38. Travels into Africa et Asia the Great, by Thomas Herbert. London 1638.
39. The holy State, By Thomas Fuller. London 1642.
40. Idem. London 1652.

1 læg med / 1 folder with GALLICI

Pag. 1

1. Fl. Joseph. Antiquitez Judaiques par Arnauld d'Andilly. Paris 1667.
2. Le mesme. 1668.
3. Jean Calvin sur les livres de Job. A Geneve 1621.

Pag. 5

14. Histoire des Barbaries, et ses Corsaires. Paris 1649.
15. [Relations de diverses voyages Curieux. Paris 1666.]
16. Les navigations et Peregrinations Orientales, d. N. de Nicolay. Lyon 1568.

1 læg med / 1 folder with HISPANI

Pag. 5

39. Coronica de los Moros de Espanna, por Jayme Bleda, Valencia 1618.
41. Historia Oriental de las peregrinaciones de Fernan. Mendez Pinto, por Francisco de Herrera Maldonado, Madrid 1627.
42. Historia General de la Yndia, por Antonio de san Roman. Valladolid 1603.

Pag. 6

44. Historia general de las Indias, por Gonçalo Hernandez de Qyiedo y Valdes. Valladolid 1557.
- 50-51. Description de Africa por Luys del Marmol. Granda 1573.
53. Historia della Gverna, y presa de Africa por Pedro de Salazar. En Napoli 1552.
54. Conqvista de las Islas Malucas por Bartolomè Leonardo Argensola. Madrid 1609.
- 55-58. Asia por Joaõ de Barros. Lisboa 1628.
- 1-2. Diego do Couto Decada IV. y V. da Asia. Lisboa 1602.
3. Ethiopia Oriental por Joaõ dos santos. Evora 1609.
9. Hystoria de la origen y gverras de los Turcos, Valencia 1556.

Pag. 20

35. Historia de la Etiopia por Luys de Urreta. Valencia 1610.
36. Imperio de la China por Manuel de Faria y Sousa. Madrid 1642.

Pag. 22

77. Expulsion de los Moriscos de España, por Marco de Guadalajara. Pamplona 1613.

Pag. 27

5. Esperança de Israel por Menasseh Ben Israel. Amsterdam. 5410.

Pag. 28

13. Vara de Juda. por Rab. Selomoh. Amsterdam. 1640.
19. Templo de Salomon, por Martin. Estevan. Alcala. 1615.

Pag. 30

14. Historia de Ethiopia por Francesco Alvarez. Toledo 1588.
15. Del Origen de los Reyes de Persia, por Pedro Teixeira. Amberes 1610.
16. Historia del Reyno de Japon, por Buxeda de Leyva. En Çaragoça 1592.

Pag. 34

3. Estatua de Nebucadnesar por Menasseh Ben Israel. Amsterdam 5415.
6. Menasseh Ben Israel de la resurrection. Amsterdam 5396.

1 læg med / 1 folder with MATHEMATICI

Pag. 3

7. Alhazeni, vel Vitellionis Optica, per Federicum Risnerum. Basil. 1572.

Pag. 6

64. Alkindus de temporum mutationibus, per Hieronymum a Scaliniis. Paris 1540.

Pag. 7

14. Albohazen Haly de Judiciis Astrorum. Venet. 1584.

Pag. 15

48. Mahomet Bagdedino del modo di dividere le superficie. Pesaro 1570.

Pag. 17

78. Alfragani rudimenta Astronomica et Albategnius de motu stellarum. Norimberg. 1537.

Pag. 18

98. Muhammedis Alfragani elementa Astronomica, per J. Golium. Amstel. 1669.

Pag. 19

115. Ulugh. Beghi Tamerlan. tabulæ longitudinum ac latitudinum stellarum, per Thomam Hyde. Oxon. 1665.

Pag. 24

50. Calend. Hebraicum Sebast. Munsteri. Basil 1527.
51. Calend. Armenicum. Romæ 1584.
52. Calendarium Judæorum. Francof. 1594.
53. Epochæ celebriores Chatajorum, SyroGræcorum, Arabum, Persarum, et Chorasmiarum, per Johan. Gravium. Londin. 1650.

Pag. 25

65. Albohali de judiciis nativitatum. Norib. 1546.

Pag. 26

69. Albohali de judiciis nativitatum. Norib. 1546.

Pag. 27

83. Omar Tiberladis liber de nativitatibus, et interrogationibus. Venet. 1503.

Pag. 30

130. Theon. Smyrnæus per Ismaelem Bulialdum. Paris 1624.
14. Gabriel. Sionitæ geographia Nubiensis. ÆParuis 1619.
15. Idem Arabicè.

Pag. 36

112. Shah Cholgii Persæ Astronomica, per Johan. Gravium. Londin. 1652.
- Nassir Eddini Persæ et Ulugh Beggi Tartari tabulæ geographicæ, per Johan. Gravium. Londin. 1652.
113. Synopsis propositorum sapientiæ Arabum Philosophorum, per Abraham Ecchellensem. Paris 1641.
114. Rabi Abraham Sphæra mundi per Sebast. Munsterum. Basil.

115. ספר אילם

116. Joan. Cotovici itinerarium Hierosolymitanum, et Syriacum. Antverp. 1619.

117. Barthol. de Saligniaco itinerarium S. Scripturæ. Magdeburg 1593.

Ejusdem itinerarium Hierosolymitanum. 1587.

Pag. 40

59. Muhamed. Alfragani Elementa Chronologica, et Astronomica. Francof. 1590.

Pag. 44

119. Hodoeporicon navigationis ex Constantinopoli in Syriam etc.

Matth. Dresserus de statu Ecclesiæ in Æthiopiâ.

Georg. Sabinus de Russorum et Tartarorum Religione, et ritibus. Lipsiæ 1589.

Pag. 46

8. Ejusdem [Christoph. Heidmani] Palæstina. Helmaestad. 1625.

16. Joan. DublJulii Hierosolymitanæ peregrinationis hodoeporicum. Colon. M.D.IC.

18. Aug. Gisl. Busbeqvii Itinera Constantinopolitanum, et Amasianum. Antverp. 1581.

19. R.P. Philippi itinerarium Orientale. Lugdun. 1649.

20. Alex. Geraldini itinerarium ad Regionem sub Æquinoctiali. Romæ 1631.

Pag. 47

24. Frid. Wendelini admiranda Nili. Francof. 1623.

Pag. 50

36. Joan. Hesei peregrinatio Hierosolymitana. Antverp 1565.

TILLÆG 7

FREDERIK ROSTGAARDS HÅNSKRIFTER 1726

20

Er beskrevet i auktionskataloget *Bibliotheca Rostgardiana, in duas partes divisa, quarum Prior Impressos Libros (7123), Altera Manuscriptos (1068) exhibet. Vendenda Hafniæ, Anno 1726, a.d. 7. Januarii & seqq.*

57 orientalske mss. er opregnet s. 443-450, af hvilke 13 har kunnet verificeres i det Kongelige Biblioteks samlinger:

Classis I. Codices Hebraici, Syriaci, Arabici, Turcici, Persici, Coptici, Armenici, Malabarici, Sinici, Æthiopici, variarumq; Lingvarum Americæ, cum uno Grönländico

Nr. 1

Biblia Hebræa. Codex Ms. duar. columnar. in membrana, optimæ notæ, in folio majori.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 1.

Cod. Heb. 10

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851,¹ s. 13.

Nr. 2

Pars Pentateuchi Hebraici. Cod. Ms. optimæ notæ, eleganter scriptus, in membrana virginea, in folio.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 3.

Cod. Heb. 13

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 1), s. 15

Nr. 5

Rabbi Majmonides More Nebochim, s. Doctor Perplexorum. Cod. membran. scriptus A. 1348. Barcellonæ à Levi Bar R. Isaac è regione Salmanacca in usum R. Menachem Bezaleel Barcelonæ, characteribus Rabinicis & quidem Lusitanicis: Schabtai visus, & propter eximium nitorem commendatissimus, in 4to.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 6.

Cod. Heb. 37

På fol. 2v dedikation: "Hunc librum cum quatuor aliis Msstis Ebraicis Amico suo Honoratissimo Nobiliss: Friderico Rostgaard dono dedit J. Bartholin".²

På fol. 3v: "Fridericus Rostgaard Hafniæ".

¹ *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis jussu et auspiciis regiis enumerati et descripti. Pars altera. Codices Hebraicos et Arabicos continens.* Hafniae 1851. – Om dette katalog, se ovf. s. 40f.

² Hans Bartholin (1665-1738). *DBL¹*, *DBL²*, bd. II, s. 202-203; *DBL³*, bd. I, s. 474-475. Studerede fra 1684 østerlandske sprog og bibelsk filologi i Tyskland, Holland, England og Frankrig. 1688 professor i filosofi ved Københavns Universitet, 1692 professor i hebraisk og 1693 i teologi.

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 1), s. 26, og *Index of Jewish Art*,³ vol. V, Ms. 1994. 4/1 card 41-45, med yderligere henvisninger.

Nr. 13

Psalterium Arabicum, ex versione Syriaca translatum, adeoq; ab editis diversum, manu Jacobi Salomonis Damasceni in usum Friderici Rostgaard Parisiis A°. 1697 exaratum. Cod. chartaceus nitidissime script. & splendidè ligat. in octavo minori.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 4

Cod. Arab. 77

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 1), s. 61.

Nr. 14

Vita Sancti Pauli Apostoli. Epistola Ejusdem ad Laodicenses. Apocalypsis S. Johannis Apostoli. Arabicè. Cod. chartaceus splendidè ligat. in folio.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 497.

Cod. Arab. Copt.

Beskrevet i *Codices Orientales* 1857,⁴ s. 80.

Nr. 17

Alcoranum, lingvâ Arabicâ quam nitidissimè scriptum. Exemplar elegantissimum, in 8vo majori.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 495.

Cod. Arab. 16 eller 18 (?)

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 1), s. 37-38.

Nr. 18

Alcoranus. Codex Ms. in charta serica manu docta & nitidissima exaratus, in 12mo.

³ *Index of Jewish Art. Iconographical Index of Hebrew Illuminated Manuscripts. Volume V. Illuminated manuscripts of the Copenhagen Collection at the Royal Library, Copenhagen / by Bezalel Narkiss and Gabrielle Sed-Rajna.* [Copenhagen] – Jerusalem – Paris, 1994.

⁴ *Codices Orientales* (note 1 ovf.). *Pars tertia. Codices Persicos, Turcicos, Hindustanicos &c. continens.* Hafniae 1857.

Købt af Hans Gram.

Cod. Arab. 26 (?)

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 1), s. 39.

Nr. 24

Historia Turcica de Sultano Suleimano, Sultani Selimi filio, quam in Latinum vertit, & primus publicavit Theodorus Petræus Cimber, exscript. & typis destinat 1671. (Arabicus textus totus est descriptus, versio autem Latina non ultra 5. paginas producta). in 4to.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 503.

E don.var. 38 4°

Nr. 25

Explicatio Historiæ de Solymano, Imperatore Turcico. Lugd. Bat. 1664. scripta Theod. Petræi manu. in 4to.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 504.

E don.var. 38 4°

Nr. 45

Ulugh Beghi, Principis Indiæ & Turcostanniæ, Systema Observationum Mathematicarum (Codex optimus, Persicis characteribus descriptus, rubris pariter ac atris, manu antiqva & elegabte. in folio.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 496.

Cod. Arab. 84

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 1), s. 68-69.

Nr. 48

Poesis Persarum, de variis carminum generibus, adductis in exemplum versibus quam plurimis. Codex eleganti caractere descriptus. in folio minori.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 500

Cod. Pers. 115 (?)

Beskrevet i *Codices Orientales* 1857 (note 4), s. 39.

Nr. 50

Lexicon Coptico-Arabicum Theodori Petræi. in 4to.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 505.

E don.var. 37 4°

Nr. 59

Volumen Prophetas XII. minores complectens, lingua Æthiopica, manu Theodori Petræi, qui hæc in eo notavit: Has Prophetas ex Ms. Æthiopica pervetusto fideliter descripsi, quod jussu Urbani PP. VIII Hierusalem Romam fuit transmissum, mihi verò communicatum ab Gregorio Habasino, Præceptore meo plurimum colendo, Romæ. [Versio Latina plerisq; vocibus initio libri, postea aliquibus hinc inde superscripta est.] in 4to.

Købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 507.

E don.var. 41 4°

Ud over håndskrifter ejede Rostgaard en del trykte orientalske og orientalistiske bøger. Et udvalg af dem samlede han i sit "Museum Orientale".⁵

⁵ Fortegnelse herover i Rostg. Saml. 153, 4to.: *Bibliotheca vetus in folio* [...] – pag. 39-57. "Museet" er beskrevet af Stig T. Rasmussen i *Umisteligt. Festskrift til Erland Kolding Nielsen*, Kbh. 2007, s. 183-192.

APPENDIX 7

FREDERIK ROSTGAARD'S MANUSCRIPTS 1726

Described in the auction catalogue *Bibliotheca Rostgardiana, in duas partes divisa, quarum Prior Impressos Libros (7123), Altera Manuscriptos (1068) exhibet. Vendenda Hafniæ, Anno 1726, a.d. 7. Januarii & seqq.*

57 oriental mss. are listed pp. 443–450, of which 13 have been verified in The Royal Library's collections:

Classis I. Codices Hebraici, Syriaci, Arabici, Turcici, Persici, Coptici, Armenici, Malabarici, Sinici, Æthiopici, variarumq; Lingvarum Americæ, cum uno Grönländico

No. 1

Biblia Hebræa. Codex Ms. duar. columnar. in membrana, optimæ notæ, in folio majori.

Bought by Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, No. 1.

Cod. Heb. 10

Described in *Codices Orientales* 1851,¹ p. 13.

No. 2

Pars Pentateuchi Hebraici. Cod. Ms. optimæ notæ, eleganter scriptus, in membrana virginea, in folio.

Bought by Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, No. 3.

Cod. Heb. 13

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 1), p. 15

No. 5

Rabbi Majmonides More Nebochim, s. Doctor Perplexorum. Cod. membran. scriptus A. 1348. Barcellonæ à Levi Bar R. Isaac è regione Salmanacca in usum R. Menachem Bezaleel Barcelonæ, characteribus Rabinicis & quidem Lusitanicis: Schabtai visus, & propter eximium nitorem commendatissimus, in 4to.

Bought by Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, No. 6.

Cod. Heb. 37

On fol. 2v dedication: "Hunc librum cum quatuor aliis Msstis Ebraicis Amico suo Honoratissimo Nobiliss: Friderico Rostgaard dono dedit J. Bartholin".²

On fol. 3v: "Fridericus Rostgaard Hafniæ"

¹ *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis jussu et auspiciis regis enumerati et descripti. Pars altera. Codices Hebraicos et Arabicos continens.* Hafniæ 1851. – About this catalogue, see above pp. 103–104.

² Hans Bartholin (1665–1738). *DBL*¹, *DBL*², vol. II, pp. 202–203; *DBL*³, vol. I, pp. 474–475. Studied from 1684 oriental languages and Biblical philology in Germany, Holland, England and France. 1688 professor of philosophy at University of Copenhagen, 1692 professor of Hebrew and 1693 of theology.

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 1), p. 26, and *Index of Jewish Art*,³ vol. V, Ms. 1994. 4/1 card 41–45, with further references.

No. 13

Psalterium Arabicum, ex versione Syriaca translatum, adeoq; ab editis diversum, manu Jacobi Salomonis Damasceni in usum Friderici Rostgaard Parisiis A°. 1697 exaratum. Cod. chartaceus nitidissime script. & splendidè ligat. in octavo minori.

Bought by Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, No. 4

Cod. Arab. 77

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 1), p. 61.

No. 14

Vita Sancti Pauli Apostoli. Epistola Ejusdem ad Laodicenses. Apocalypsis S. Johannis Apostoli. Arabicè. Cod. chartaceus splendidè ligat. in folio.

Bought by Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, No. 497.

Cod. Arab. Copt.

Described in *Codices Orientales* 1857,⁴ p. 80.

No. 17

Alcoranum, lingvâ Arabicâ qvam nitidissimè scriptum. Exemplar elegantissimum, in 8vo majori.

Bought by Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, No. 495.

Cod. Arab. 16 eller 18 (?)

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 1), pp. 37–38.

No. 18

Alcoranus. Codex Ms. in charta serica manu docta & nitidissima exaratus, in 12mo.

³ *Index of Jewish Art. Iconographical Index of Hebrew Illuminated Manuscripts.* Volume V. Illuminated manuscripts of the Copenhagen Collection at the Royal Library, Copenhagen / by Bezalel Narkiss and Gabrielle Sed-Rajna. [Copenhagen] – Jerusalem – Paris, 1994.

⁴ *Codices Orientales* (note 1 above). *Pars tertia. Codices Persicos, Turcicos, Hindustanicos &c. continens.* Hafniæ 1857.

Bought by Hans Gram.
Cod. Arab. 26 (?)

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 1), p. 39.

No. 24

Historia Turcica de Sultano Suleimano, Sultani Selimi filio, quam in Latinum vertit, & primus publicavit Theodorus Petræus Cimber, exscript. & typis destinat 1671. (Arabicus textus totus est descriptus, versio autem Latina non ultra 5. paginas producta). in 4to.

Bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, No. 503.
E don.var. 38 4°

No. 25

Explicatio Historiæ de Solymano, Imperatore Turcico. Lugd. Bat. 1664. scripta Theod. Petræi manu. in 4to.

Bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, No. 504.
E don.var. 38 4°

No. 45

Ulugh Beghi, Principis Indiæ & Turcostanniæ, Systema Observationum Mathematicarum (Codex optimus, Persicis characteribus descriptus, rubris pariter ac atris, manu antiqua & elegabte. in folio.

Bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, No. 496.
Cod. Arab. 84

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 1), pp. 68–69.

No. 48

Poesis Persarum, de variis carminum generibus, adductis in exemplum versibus quam plurimis. Codex eleganti caractere descriptus. in folio minori.

Bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, No. 500
Cod. Pers. 115 (?)

Described in *Codices Orientales* 1857 (note 4), p. 39.

No. 50

Lexicon Coptico-Arabicum Theodori Petræi. in 4to.

Bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, No. 505.
E don.var. 37 4°

No. 59

Volumen Prophetas XII. minores complectens, lingua Æthiopica, manu Theodori Petræi, qui hæc in eo notavit: Has Prophetas ex Ms. Æthiopica per vetusto fideliter descripsi, quod jussu Urbani PP. VIII Hierusalem Romam fuit transmissum, mihi verò communicatum ab Gregorio Habasino, Præceptore meo plurimum colendo, Romæ. [Versio Latina plerisque vocibus initio libri, postea aliquibus hinc inde superscripta est.] in 4to.

Bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, No. 507.
E don.var. 41 4°

Apart from manuscripts, Rostgaard owned a number of printed oriental and orientalist books. A selection of these he gathered together in his "Museum Orientale".⁵

⁵ List of these in Rostg. Col. 153, 4to.: *Bibliotheca vetus in folio* [...] – pp. 39–57. "The Museum" is described by Stig T. Rasmussen in *Umisteligt. Festskrift til Erland Kolding Nielsen*, Cph. 2007, pp. 183–192.

TILLÆG 8

CHRISTIAN DANNESKIOLD-SAMSØES HÅNDSKRIFTER 1732

2

Danneskiold-Samsøes' bogsamling androg ved hans død 7.500 bd. trykte bøger og 522 håndskrifter.

Katalogen over hans bogsamling har titlen *Bibliotheca Daneschioldiana seu Catalogus Librorum B.M. Illustrissimi Domini Dn. Christiani Comitis de Daneschiold in Samsoe, Baronis in Lindenberg et Hoegholm, Equ. Avr. S. Reg. Maj. Dan. & Norv. Cubicularii clavigerorum ordine, ac inter rei maritimae curatores primi. Auctio illorum habebitur Havniæ a.d. X. Januar. seqq. An. MDCCXXXII.* – Havniæ E Typographéo S. Reg. Maj. – [2], 441 s. – Med talrige køberangivelser.²

Katalogens nr. 1-120 og 236-357 blev forlods udtaget til Det Kongelige Bibliotek.³

Orientaliske håndskrifter omtales flere steder. 14 har kunnet verificeres i Det Kongelige Biblioteks samlinger, heraf 11 købt på auktionen over Frederik Rostgaards bibliotek 1726:

Side 399ff.:

Nr. 1

Biblia Hebraica, cum Paraphrasi Chaldaica, in Folio Codex membranceus antiquus, in quo, præter neglectum discrimen literarum majuscularum & minu[scu]larum, sectionumqu; clausarum & apertarum, literis Begadchepath, quando non habent Dagesch, inscripta ubiq; lineola Raphe apparet. Vocalium autem accentuumqu; nota recentiori manu adjecta. Cæterum mutilus hinc inde Codex & [akephalos] incipit à Gen. VII v. 11.

Cod. Heb. 10

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851,⁴ s. 13.

¹ 1702-1728. – Se personoversigt s. 142.

² Katalogsignatur 51, – 71 4°.

³ *På Papir, Pergament og Palmeblade... Skatte i Det Kongelige Bibliotek*, Kbh. 1993; s. 77. – Ilsøe 1999, s. 93-94.

⁴ *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis jussu et auspiciis regiis enumerati et descripti. Pars altera. Codices Hebraicos et Arabicos continens.* Hafniæ 1851. – Om dette katalog, se s. 40f.

Nr. 2

Biblio Hebraica, cum Masora Magna & Parva, in Fol. Codex membranceus annorum plusquam 300, elegans & accuratus, punctis vocalibus accentibusq; instructus, & picturis auro varioq; colore insignibus, quibus Arta Fæderis & Vasa sacra repræsentantur, exornatus.

Cod. Heb. 2

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 3), s. 4-6.

Nr. 3

Pentateuchus Ebraicus, plurimis locis mutilus, fol. Codex membran. vetus, literis grandioribus elegantibusq; sine vocall. & accentib.

Rostgaard 1726, nr. 2.

Cod. Heb. 13

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 3), s. 15.

Nr. 4

Psalterium Arabicum, in 8vo. Diversum ab editis, utpote ex versione Syriaca translatum, Codex novus, Anno 1697. Parisiis manu Jacobi Salomonis Damasceni, in usum Friderici Rostgaard, exaratus.

Rostgaard 1726, nr. 13.

Cod. Arab. 77

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 3), s. 61.

Nr. 6

Rabbi Majmonidis More Nebochim, in 4to. Codex membranaceus, anno (æra Christ.) 1348. Barcellonæ à Levi Bar R. Isaac in usum R. Menachem Bexaleel, caractere Lusitanico scriptus.

Rostgaard 1726, nr. 5.

Cod. Heb. 37

På fol. 2v dedikation: "Hunc librum cum quatuor aliis Msstis Ebraicis Amico suo Honoratissimo Nobiliss: Friderico Rostgaard dono dedit J. Bartholin".

På fol. 3v: "Fridericus Rostgaard Hafniæ"

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 3), s. 26, og *Index of Jewish Art* (note 5), vol. V, Ms. 1994. 4/1 card 41-45, med yderligere henvisninger.

Nr. 7

Schaare Ora, auctore R. Joseph Gikatilia. Codex chartaceus, à Mose Ben Chajim Ekkeris, è profugis Hispaniæ ante annos 200, scriptus, in 4to.

Rostgaard 1726, nr. 7.

Cod. Heb. 10 [jf. nr. 1 ovf.]

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 3), s. 13.

Side 438-440:

Nr. 496

Ulugh Beghi, Principis Indiæ & Turcostanniæ, Systema Observationum Mathematicarum, in fol. Codex optimus Persicis literis, rubris pariter ac atris, manu antiqva eleganter descriptus.

Rostgaard 1726, nr. 45.

Købt af Abbé Goset.

Cod. Arab. 84

Beskrevet i *Codices Orientales* 1851 (note 3), s. 68-69.

Nr. 497

Vita S. Pauli Apostoli. Ejusdem Epistola ad Laodicenses. S. Johannis Apostoli Apocalypsis, omnia Arabice. in fol. Codex chartac.

Rostgaard 1726, nr. 14.

Købt af Abbé Goset.

Cod. Arab. Copt.

Beskrevet i *Codices Orientales* 1857,⁶ s. 80.

⁵ *Index of Jewish Art. Iconographical Index of Hebrew Illuminated Manuscripts. Volume V. Illuminated manuscripts of the Copenhagen Collection at the Royal Library, Copenhagen / by Bezalel Narkiss and Gabrielle Sed-Rajna. [Copenhagen] – Jerusalem – Paris, 1994.*

⁶ *Codices Orientales* (note 4 ovf.). *Pars tertia. Codices Persicos, Turcicos, Hindustanicos &c. continens.* Hafniæ 1857.

Nr. 500

Poësis Persarum, de variis Carminum generibus, adductis in exemplum versibus quam plurimis, in fol. min. Codex eleganti caractere descriptus.

Rostgaard 1726, nr. 48.

Købt af Abbé Goset.

Cod. Pers. 115 (?)

Beskrevet i *Codices Orientales* 1857 (note 5), s. 39.

Nr. 503

Historia Turcica de Sultano Suleimano, Sultani Selimi filio, quam im Latinum vertit & primus publicare destinavit Theodorus Petræus Cimper, Anno 1671. in 4to. (Arabicus quidem textus totus hic descriptus, versio autem Latina non ultra 5. pag. producta).

Rostgaard 1726, nr. 24.

Købt af Hans Gram.

E don.var. 38 4°

Nr. 504

Explicatio Historiæ de Solymanno, Imperatore Turcico, Theodori Petræi manu, Ludg. Bat. Anno 1664. scripta, in 4to.

Rostgaard 1726, nr. 25.

Købt af Hans Gram.

E don.var. 38 4°

Nr. 505

Theodori Petræi Lexicon Coptico-Arabicum, in 4to.

Rostgaard 1726, nr. 50.

Købt af Hans Gram.

E don.var. 37 4°

Nr. 506

[Theodori Petræi] *Adversaria Philologica Lingvæ Copticæ*, in 8vo.

Købt af Hans Gram.

E don.var. 32 4° (?)

Nr. 507

Volumen Prophetas XII. minores complectens, lingvâ Æthiopica, manu Theodori Petræi, qui hæc in eo notavit: Hos Prophetas ex Ms. Æthiopico per vetusto fideliter descripti, quod jussu Urbani PP. VIII. Hierusalem Romam fuit transmissum, mihi verò communicatum ab Gregorio Habassino, Præceptore meo plurimum colendo, Romæ, Versio Latina plerisque vocibus initio libri, postea aliquibus hinc inde superscripta est, in 4to.

Rostgaard 1726, nr. 59.

Købt af Hans Gram.

E don.var. 41 4°

APPENDIX 8

CHRISTIAN DANNESKIOLD-SAMSØE'S MANUSCRIPTS 1732

20

Danneskiold-Samsøe's book collection amounted at his death to 7,500 volumes printed books and 522 manuscripts.

The catalogue of his collection is entitled *Bibliotheca Daneschioldiana seu Catalogus Librorum B.M. Illustrissimi Domini Dn. Christiani Comitis de Daneschiold in Samsoe, Baronis in Lindenberg et Hoegholm, Equ. Avr. S. Reg. Maj. Dan. & Norv. Cubicularii clavigerorum ordine, ac inter rei maritimae curatores primi. Auctio illorum habebitur Havniæ a.d. X. Januar. seqq. An. MDCCXXXII.* – Havniæ E Typographéo S. Reg. Maj. – [2], 441 p. – With numerous specifications of purchasers.²

The catalogue's no. 1–120 and 236–357 were allocated beforehand to The Royal Library.³

Oriental manuscripts are mentioned several times. 14 have been verified in The Royal Library's collections, 11 of which were bought at the auction of Frederik Rostgaard's library 1726:

Page 399ff.:

No. 1

Biblia Hebraica, cum Paraphrasi Chaldaica, in Folio Codex membranceus antiquus, in quo, præter neglectum discrimen literarum majuscularum & minu[scu]larum, sectionumqu; clausarum & apertarum, literis Begadchepath, quando non habent Dagesch, inscripta ubiq; lineola Raphe apparet. Vocalium autem accentuumqu; nota recentiori manu adjecta. Cæterum mutilus hinc inde Codex & [akephalos] incipit à Gen. VII v. 11.

Cod. Heb. 10

Described in *Codices Orientales* 1851,⁴ p. 13.

¹ 1702–1728. – See list of persons p. 177.

² Catalogue signature 51,–71 4°.

³ *På Papir, Pergament og Palmeblade... Skatte i Det Kongelige Bibliotek* (On Paper, Parchment and Palm Leaves... Treasures in The Royal Library), Cph. 1993; p. 77. – Ilsøe 1999, pp. 93–94.

⁴ *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis jussu et auspiciis regis enumerati et descripti. Pars altera. Codices Hebraicos et Arabicos continens.* Hafniæ 1851. – About this catalogue, see pp. 103–104.

No. 2

Biblio Hebraica, cum Masora Magna & Parva, in Fol. Codex membranceus annorum plusquam 300, elegans & accuratus, punctis vocalibus accentibusq; instructus, & picturis auro varioq; colore insignibus, quibus Arta Fæderis & Vasa sacra repræsentantur, exornatus.

Cod. Heb. 2

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 3), pp. 4–6.

No. 3

Pentateuchus Ebraicus, plurimis locis mutilus, fol. Codex membran. vetus, literis grandioribus elegantibusq; sine vocall. & accentib.

Rostgaard 1726, No. 2.

Cod. Heb. 13

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 3), p. 15.

No. 4

Psalterium Arabicum, in 8vo. Diversum ab editis, utpote ex versione Syriaca translatum, Codex novus, Anno 1697. Parisiis manu Jacobi Salomonis Damasceni, in usum Friderici Rostgaard, exaratus.

Rostgaard 1726, No. 13.

Cod. Arab. 77

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 3), p. 61.

No. 6

Rabbi Majmonidis More Nebochim, in 4to. Codex membranceus, anno (æra Christ.) 1348. Barcellonæ à Levi Bar R. Isaac in usum R. Menachem Bexaleel, caractere Lusitanico scriptus.

Rostgaard 1726, No. 5.

Cod. Heb. 37

On fol. 2v dedication: "Hunc librum cum quatuor aliis Msstis Ebraicis Amico suo Honoratissimo Nobiliss: Friderico Rostgaard dono dedit J. Bartholin".

On fol. 3v: "Fridericus Rostgaard Hafniæ"

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 3), p. 26, and *Index of Jewish Art*⁵ (note 5), vol. V, Ms. 1994. 4/1 card 41–45, with further references.

No. 7

Schaare Ora, auctore R. Joseph Gikatilia. Codex chartaceus, à Mose Ben Chajim Ekkeris, è profugis Hispaniæ ante annos 200, scriptus, in 4to.

Rostgaard 1726, No. 7.
Cod. Heb. 10 [cf. nr. 1 above]

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 3), p. 13.

Page 438–440:

No. 496

Ulugh Beghi, Principis Indiæ & Turcostanniæ, Systema Observationum Mathematicarum, in fol. Codex optimus Persicis literis, rubris pariter ac atris, manu antiqva eleganter descriptus.

Rostgaard 1726, No. 45.
Bought by Abbé Goset.
Cod. Arab. 84

Described in *Codices Orientales* 1851 (note 3), pp. 68–69.

No. 497

Vita S. Pauli Apostoli. Ejusdem Epistola ad Laodicenses. S. Johannis Apostoli Apocalypsis, omnia Arabice. in fol. Codex chartac.

Rostgaard 1726, No. 14.
Bought by Abbé Goset.
Cod. Arab. Copt.

Described in *Codices Orientales* 1857,⁶ p. 80.

⁵ *Index of Jewish Art. Iconographical Index of Hebrew Illuminated Manuscripts*. Volume V. Illuminated manuscripts of the Copenhagen Collection at the Royal Library, Copenhagen / by Bezalel Narkiss and Gabrielle Sed-Rajna. [Copenhagen] – Jerusalem – Paris, 1994.

⁶ *Codices Orientales* (note 4 above). *Pars tertia. Codices Persicos, Turcicos, Hindustanicos &c. continens*. Hafniæ 1857.

No. 500

Poësis Persarum, de variis Carminum generibus, adductis in exemplum versibus quam plurimis, in fol. min. Codex eleganti caractere descriptus.

Rostgaard 1726, No. 48.
Bought by Abbé Goset.
Cod. Pers. 115 (?)

Described in *Codices Orientales* 1857 (note 5), p. 39.

No. 503

Historia Turcica de Sultano Suleimano, Sultani Selimi filio, quam im Latinum vertit & primus publicare destinavit Theodorus Petræus Cimper, Anno 1671. in 4to. (Arabicus quidem textus totus hic descriptus, versio autem Latina non ultra 5. pag. producta).

Rostgaard 1726, No. 24.
Bought by Hans Gram.
E don.var. 38 4°

No. 504

Explicatio Historiæ de Solymanno, Imperatore Turcico, Theodori Petræi manu, Ludg. Bat. Anno 1664. scripta, in 4to.

Rostgaard 1726, No. 25.
Bought by Hans Gram.
E don.var. 38 4°

No. 505

Theodori Petræi Lexicon Coptico-Arabicum, in 4to.

Rostgaard 1726, No. 50.
Bought by Hans Gram.
E don.var. 37 4°

No. 506

[Theodori Petræi] *Adversaria Philologica Lingvæ Copticæ*, in 8vo.

Bought by Hans Gram.
E don.var. 32 4° (?)

No. 507

Volumen Prophetas XII. minores complectens, lingvâ Æthiopica, manu Theodori Petræi, qui hæc in eo notavit: Hos Prophetas ex Ms. Æthiopico per vetusto fideliter descripti, quod jussu Urbani PP. VIII. Hierusalem Romam fuit transmissum, mihi verò communicatum ab Gregorio Habassino, Præceptore meo plurimum colendo, Romæ, Versio Latina plerisque vocibus initio libri, postea aliquibus hinc inde superscripta est, in 4to.

Rostgaard 1726, No. 59.

Bought by Hans Gram.

E don.var. 41 4°

TILLÆG 9

IDENTIFICEREDE HÅNDSKRIFTER FRA ROSTGAARDS
OG DANNESKIOLD-SAMSØES SAMLINGER

29

10 af Frederik Rostgaards og Christian Danneskiold-Samsøes håndskrifter har kunnet identificeres i Orientalsk Samling:

Cod.Heb. 2

Danneskiold 1732, nr. 2.

Uden køberangivelse.

Cod.Heb. 10

Danneskiold 1732, nr. 1.

Uden køberangivelse.

Cod.Heb. 13

Rostgaard 1726, nr. 2; købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 1.

Cod.Heb. 37

Rostgaard 1726, nr. 5; købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 6.

Cod.Arab. 16 eller 17 (?)

Rostgaard 1726, nr. 17; købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 495.

Cod.Arab. 26 (?)

Rostgaard 1726, nr. 18; købt af Hans Gram.

Cod.Arab. 77

Rostgaard 1726, nr. 13; købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 4

Cod.Arab. 84

Rostgaard 1726, nr. 45; købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 496.

Cod.Arab.Copt.

Rostgaard 1726, nr. 14; købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 497.

Cod.Pers. 115. (?)

Rostgaard 1726, nr. 48; købt af Danneskiold-Samsøe.

Danneskiold 1732, nr. 500

Hertil kommer 9 håndskrifter, der er opstillet i Håndskriftafdelingen:

E don.var. 32 4° (?)

Købt af Hans Gram.

E don.var. 37 4°

Rostgaard 1726, nr. 50.

E don.var. 37 4°

Danneskiold 1732, nr. 505.

E don.var. 38 4°

Rostgaard 1726, nr. 24.

E don.var. 38 4°

Rostgaard 1726, nr. 25.

E don.var. 38 4°

Danneskiold 1732, nr. 503.

E don.var. 38 4°

Danneskiold 1732, nr. 504.

E don.var. 41 4°

Rostgaard 1726, nr. 59.

E don.var. 41 4°

Danneskiold 1732, nr. 507.

APPENDIX 9

IDENTIFIED MANUSCRIPTS FROM ROSTGAARD'S AND
DANNESKIOLD-SAMSØE'S COLLECTIONS

10 of Frederik Rostgaard's and Christian Danneskiold-Samsøe's manuscripts have been identified in the Oriental Collection:

Cod. Heb. 2

Danneskiold 1732, no. 2.
No purchaser identification.

Cod. Heb. 10

Danneskiold 1732, no. 1.
No purchaser identification.

Cod. Heb. 13

Rostgaard 1726, no. 2; bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, no. 1.

Cod. Heb. 37

Rostgaard 1726, no. 5; bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, no. 6.

Cod. Arab. 16 eller 17 (?)

Rostgaard 1726, no. 17; bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, no. 495.

Cod. Arab. 26 (?)

Rostgaard 1726, no. 18; bought by Hans Gram.

Cod. Arab. 77

Rostgaard 1726, no. 13; bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, no. 4

Cod. Arab. 84

Rostgaard 1726, no. 45; bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, no. 496.

Cod. Arab. Copt.

Rostgaard 1726, no. 14; bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, no. 497.

Cod. Pers. 115. (?)

Rostgaard 1726, no. 48; bought by Danneskiold-Samsøe.
Danneskiold 1732, no. 500

An additional 9 manuscripts, placed in the Manuscript Department:

E don. var. 32 4° (?)

Bought by Hans Gram.

E don. var. 37 4°

Rostgaard 1726, no. 50.

E don. var. 37 4°

Danneskiold 1732, no. 505.

E don. var. 38 4°

Rostgaard 1726, no. 24.

E don. var. 38 4°

Rostgaard 1726, no. 25.

E don. var. 38 4°

Danneskiold 1732, no. 503.

E don. var. 38 4°

Danneskiold 1732, no. 504.

E don. var. 41 4°

Rostgaard 1726, no. 59.

E don. var. 41 4°

Danneskiold 1732, no. 507.

TILLÆG 10

HÅNDSKRIFTER FRA
DEN ARABISKE REJSE 1761-1767

En hovedopgave for Den Arabiske Rejses deltagere, specielt ekspeditionens filolog F.C. von Haven, var at indkøbe arabiske og hebraiske håndskrifter til Det Kongelige Bibliotek.

F.C. von Haven har i sin rejsejournal¹ beskrevet 110 indkøbte håndskrifter, og det har kunnet eftervises, at han har købt yderligere 8.² De 118 håndskrifter fordeler sig på genrer som følger:³

Håndskrifter beskrevet af von Haven selv⁴

Poesi og kommentarer hertil	36	Profetens biografi	1
Historie	23	Fiqh	1
Antologier	7	Etik	1
Retorik	7	Astronomi	1
Prosa ('adab)	5	Sufisme (mystik)	1
Filologi	4	Katalog over håndskrifter i al-Azhar	1
Geografi	4	Andet (bl.a. regnetabeller og fysiognomilære)	3
Erotica	4	Farmakologi (det ene med Forsskåls noter)	2
Biografier	2	Hebraica	7

¹ NKS 133 2°, bd. I. – Udgivet 2005, se note 52 ovf.

² Stig T. Rasmussen (red.): *Den Arabiske Rejse 1761-1767 – En dansk ekspedition set i videnskabshistorisk perspektiv*, Kbh. 1990; s. 332-334. Der er anført i alt 108 mss., men der er faktisk indkøbt 7 – ikke som angivet 5 – hebraiske, så det samlede antal bliver 110.

³ Rasmussen 1990 (note 2), s. 335.

⁴ Hertha Kirketerp-Møller har behandlet von Havens håndskriftkøb i to artikler: "Fra København til Konstantinopel. På grundlag af F.C. von Havens dagbog", *Fund og Forskning* XVII, 1970, s. 79-94; og "Arsenik og gamle håndskrifter. En dansk forskningsekspe-
dition i Ægypten 1761-62. På grundlag af F.C. von Havens dagbog", *Fund og Forskning* XXIV, 1979, s. 119-140.

Senere identificerede håndskrifter

<i>Arabisk</i>			
Teologi (kristen)	1	Cod.Arab. 79	
Historie (Jemen)	1	Cod.Arab. 140	
Filologi (grammatik)	1	Cod.Mixt. 6	
Geografi og naturhistorie	1	Cod.Arab. 97	
Medicin	1	Cod.Arab. 10 [købt af Kramer?]	
Kalender	1	Rotul. 1 eller 2	

<i>Persisk</i>			
Poesi	1	[har ikke kunnet identificeres]	

<i>Etiopisk</i>			
Helgenbiografier	1	Cod.Aethiop. 1	

LISTE OVER HÅNDSKRIFTER

KØBT UNDER DEN ARABISKE REJSE 1761-1767

Opstilling:

Cod.Arab. nr. (von Haven nr.) – Titel / Forfatter – Datering – Kollation
– Proveniens – Noter.

A. ARABISKE

Cod.Arab. 66 (vH 4): *Ġawāhir al-fiqh* / li-Ṭāhir ibn Islām ibn Qāsim al-Ḥwārizmī. – Forf. 771 H [1370 e.vt.], kopieret ?. – 4°, 113 foll. – Konstantinopel. – *Fiqh*.

Cod.Arab. 68-69 (vH 97-98): *Kitāb al-'Urar wa-l-ġurar fī 'ilm al-aḥlāq* / li-Muḥammad ibn Yaḥyā al-Kutbī. [S.l.], [s.a.]. – 4°, 151 + 150 foll. – Cairo. – *Etik*.

- Cod.Arab. 70 (vH 29): 1. *Kitâb al-Mudhiš* 2. *Kitâb al-Murtağal* / li-Šams al-Dīn ibn al-Muẓaffar Ibn al-Ġawzī – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 230 foll. [1: fol. 1-178v. 2: 179r-230]. – Konstantinopel. – *Homiletik*.
- Cod.Arab. 72 (vH 84): *al-Naṣīḥah al-radīyyah ilâ al-ṭarīqah al-Muḥammadīyyah* / li-Muḥammad al-‘Alamī. – 4°, 52 foll. – Cairo. – *Mystik*.
- Cod.Arab. 74 (intet vH nr.): [I 1851-katalogen: “Catechismus doctrinae Druzorum”]. – [Anonym]. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 16 foll. – [?]. – *Dru-sisk katekismus*. I 1851-katalogen, s. 59: “Codex a C. Niebuhrio ex oriente allatus”.
- Cod.Arab. 79 (Brünnich 1786,⁵ nr. 4): *Kitâb al-Ġa’bah al-masīḥīyyah al-qâtûlīyyah*. – [Anonym]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 264 foll. – [?]. – I 1851-katalogen, s. 61: “*Pharethra Christiana Catholica*”. Ifl. Brünnich 1786 hjemsendt fra Alexandria af C.C. Kramer.
- Cod.Arab. 83⁶ (intet vH nr.): *Taṣwīr šuwar al-kawâkib* / Abû al-Ḥusayn ‘Abd al-Raḥmân ibn ‘Umar al-Šûfî. – Kopieret 1010 H [1602 e.v.t.] af Muḥammad al-Mağribî. – 2°, 126 foll.: ill. – *Stjernebilleder*. Købt af Carsten Niebuhr eller Peter Forsskål i Cairo.
- Cod.Arab. 85⁷ (intet vH nr.): *al-Nisbah al-sittīniyya* [rette: *sittīniyyah*] / [Anonym]. – Kopieret 1175 H [1761 e.v.t.]. – 4°, 18 foll. – *Multiplikationstabel*. Købt af Carsten Niebuhr eller Peter Forsskål i Cairo.
- Cod.Arab. 87⁸ (intet vH nr.) [ms. med 3 tekster]: 1. *Risâlah fî al-‘amal bi-al-rub’ al-mawsûm bi-al-muqanṭarât* / Ġalâl al-Dīn Ibn al-Mağrî 2. *Risâlah fî al-‘amal bi-al-rub’ al-muğîb* / Badr al-Dīn Sibṭ al-Mârdinî 3. [*Risâlah*] / Yûnus ibn ‘Abd al-Qâdir ibn Aḥmad al-Rašadî. – Udateret. – 4°, 14 foll. – *Vejledninger i brugen af kvadrant*. Sandsynligvis købt af Carsten Niebuhr i Cairo.
- Cod.Arab. 89⁹ (intet vH nr.): *Buğyat al-naḥs fî ḥall al-šams. Hâdihi Nuṣṣat* [rette: *Natīğat*] *al-afkâr fî a’mâl al-layl wa-al-nahâr* / Muḥammad ibn Muḥammad al-Lâdiqî. – Kopieret 1174 H [1760-61 e.v.t.]. – 4°,

⁵ *Supplementum Librorum Orientalium in itinere Arabico collectorum per Dr. von Haven sed ex Museo rerum Naturalium Universit. Hafn. per Dr. Brünnich auctoritate Regia in Bibliothecam regiam majorem translatorum 1786. Catalogus Manuscriptorum Bibliothecæ Regiæ in Folio. Scriptus ordinatus A° 1784.*

⁶ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

⁷ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

⁸ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

⁹ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

- 26 foll. – *Astronomisk-kronologiske tabeller*. Købt af Carsten Niebuhr eller Peter Forsskål i Cairo.
- Cod.Arab. 90¹⁰ (vH 40[?]): *Taqwīm al-sanah al-šamsiyyah al-wâliğah fî 14 Šafar 1057* [1647 e.v.t.] / Muḥammad al-Mağribî. – Udateret. – 4°, 26 foll. – Cairo. – *Beregninger vedrørende solåret 1647*.
- Cod.Arab. 93¹¹ (vH 37): *Ḥarīdat al-‘ağā’ib wa-farīdat al-ğarā’ib* / li-Sirāğ al-Dīn Abī Ḥaḥṣ al-Wardī. – Kopieret 1031 H [1622 e.v.t.]. – 4°, 213 foll.: [1] kort. – Cairo. – *Kosmografi*.
- Cod.Arab. 97 (Brünnich 1786, nr. 9): *al-Durr al-manḍûd fî ‘ağā’ib al-wuğûd* / [Anonym]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 125 foll. – [?]. – *Geografi*.
- Cod.Arab. 99-100 (vH 16-17): *Muğam al-buldân* / li-Abī ‘Abd Allâh Yâqût ibn ‘Abd Allâh – Skrevet 621 H [1224 e.v.t.] (forf. døde 626 H/1229 e.v.t.). – 4°. 1: 378 foll. 2: 171, 216 foll. – Konstantinopel. – *Geografisk leksikon*.
- Cod.Arab. 105-106 (*Cod. man. chart. ... Forskål et Niebuhr 1763*,¹² nr. 4-5): *Ḥayât al-ḥayawân* / – Muḥammad ibn Mûsâ ibn ‘Îsâ ibn ‘Alî al-Damîrî. – Forf. 773 H [1372 e.v.t.], kopieret 1142 H [1730 e.v.t.]. – 4°. 1: 402 foll. 2: 588 foll. – [?]. – *Zoologi*.
- Cod.Arab. 108 (Brünnich 1786, nr. 8): *Kitâb Bur’u fî ‘ilm al-ṭibb* / li-Abī Muḥammad ibn Zakariyyâ al-Râzî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 13 foll. – [?]. – *Medicin*.
- Cod.Arab. 110 (*Cod. man. chart. ... Forskål et Niebuhr ... 1763*, nr. 6): *Tadkirat ‘ulâ l-‘albâb wal-ğâmi’ lil-‘ağab al-‘uğğâb* / Dâ’ûd al-Anṭâkî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 443 foll. – [?]. – *Medicin*.
- Cod.Arab. 111 (*Cod. man. chart. a ... Forskål et Niebuhr ... 1763*, nr. 10): *Risâlat al-masâ’il al-šihâbiyyah fî al-šinâ’ah al-ṭibbiyyah* / [Anonym]. – Kopieret 1095 H [1684 e.v.t.]. – 4°, 78 foll. – [?]. – *Medicin*.
- Cod.Arab. 112 (intet vH nr.): *Minhâğ al-bayân fî mâ yasta’milu-hu al-‘insân* / Abû ‘Alî Yaḥyâ ibn ‘Îsâ Ibn Ġazlah [på titelbladet er anført: *wa-huwa aydan min Mufradât Ibn al-Bayṭâr*]. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 307 foll. – [?]. – *Farmakologi*.

¹⁰ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

¹¹ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

¹² *Codices Manuscripti chartacei a Dris Forskaal et Niebuhr Hafniam transmissi a. 1763*. Kgl. Bibl. arkiv A 8, Ældre række, nr. 76.

- Cod.Arab. 113 (Brünnich 1786, nr. 3): *Kitâb Minhâğ al-bayân fî al-ṭibb* / [Abû 'Alî] Yahyâ [ibn 'Îsâ] Ibn Ġazlî [*i.e.* Ibn Ġazlah]. – Kopieret 1039 H [1630 e.v.t.]. – 4°, 340 foll. – [?]. – *Medicin*.
- Cod.Arab. 114¹³ (Brünnich 1786, nr. 2): *Kitâb al-Ṭibb* / l-Ibn al-Bayṭâr [tilskrevet]... – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 116 foll. – [Cairo?]. – *Farmakologi*. Med Forsskåls noter i margen.
- Cod.Arab. 121 (vH 31): *Ta'rîḥ muḥtaṣar al-duwal* / li-Ḥusayn ibn Ḥasan al-Qaṣṭamûnî [Abî l-Farağ ibn Hârûn = Gregorius, Primas Orients]. – Forfattet efter 683 H [1284 e.v.t.]. – Kopieret 1074 H [1663 e.v.t.]. – 2°, 169 foll. – Konstantinopel. – *Dynastihistorie*.
- Cod.Arab. 124 (vH 23): *Rawḍat al-manâẓir fî 'ilm al-'awâ'il wa-l-'awâhir* / li-Abî l-Walîd Ibn Šihnah. – Kopieret 833 H [1430 e.v.t.]. – 2°, 154 foll. – Konstantinopel. – *Historie*.
- Cod.Arab. 126 (vH 22): *al-Ġumân fî muḥtaṣar aḥbâr al-zamân* / li-Šihâb al-Dîn al-Maqarrî al-Fâsî. – Kopieret 1054 H [1644 e.v.t.]. – 4°, 232 foll. – Konstantinopel. – *Historie*.
- Cod.Arab. 128 (vH 15): *Aḥbâr al-duwal wa-'âtâr al-'uwal* / li-Abî l-'Abbâs Aḥmad ibn Yûsuf al-Dimašqî. – Kopieret 1008 H [1599 e.v.t.]. – 4°, 300 foll.: illumineret. – Konstantinopel. – *Dynastihistorie*.
- Cod.Arab. 132 (vH 63): *Ta'rîḥ al-Ḥamîs* [*i.e.* *al-Ḥamîs fî aḥwâl nafs al-nafîs*] / li-Ḥusayn ibn Muḥammad ibn al-Ḥasan al-Diyârbakrî. – Kopieret 1009 H / 1601 e.v.t. – 2°, 373 foll. – Cairo. – *Profetbiografi*.
- Cod.Arab. 133 (vH 71): [ğuz' min] *Tuḥfat al-'anâm fî ta'rîḥ al-islâm* / Šams al-Dîn Abû 'Abd Allâh Muḥammad al-ma'rûf bi-al-Dahabî (673-748 H = 1274-1347 e.v.t.). – Kopieret 998 H [1590 e.v.t.] – 2°, 262 foll... – Cairo. – *Islams historie*.
- Cod.Arab. 134 (vH 7): *Wafayât al-a'yân wa-'anbâ' abnâ' al-zamân* / li-Šams al-Dîn Abî al-'Abbâs Aḥmad ibn Muḥammad Ibn Ḥallikân. – Kopieret 1018 H [1609-10 e.v.t.]. – 2°, 442 foll. – Konstantinopel. – *Biografier af berømte mænd*.
- Cod.Arab. 135 (intet vH nr.): *Muḥtaṣar ta'rîḥ al-ḥulafâ'* / li-Abî Muḥammad Ismâ'il ibn 'Alî al-Ḥuṭabî. – Kopieret 580 H [1185], kollationsnoter fra 582 og 648 H. – 2°, 58 foll. – [Cairo?]. – *Kaliffernes historie*.

¹³ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

- Cod.Arab. 136 (vH 73): *Ta'rîḥ al-ḥulafâ'* / li-Ġalâl al-Dîn 'Abd al-Raḥmân Abû Bakr al-Suyûṭî. – Kopieret 1015 H [1607 e.v.t.]. – 4°, 323 foll. – Cairo. – *Kaliffernes historie*.
- Cod.Arab. 137 (vH 30): *Futûḥât al-'Irâq* / li-al-Wâqidî. – [?]. – 4°, foll. 145. – Konstantinopel. – *Iraqs erobringshistorie*.
- Cod.Arab. 138 (vH 25): *Futûḥ Bahnasâ wa-mâ waqa'a li-al-šihâbah ma'a l-Buṭlû* / li-Abî 'Abd Allâh Muḥammad al-Muqrî. – Kopieret 1106 H [1694 e.v.t.] – 4°, 118 foll. – Konstantinopel. – *Ægyptens erobringshistorie*.
- Cod.Arab. 139 (vH 58): *Tuḥfat al-karâm bi-'aḥbâr al-Balad al-Ḥarâm* / li-Taqî al-Dîn Muḥammad ibn Aḥmad al-Ḥasanî al-Fâsî al-Makkî. – Forfattet 812 H [1409 e.v.t.], kopieret 851 H [1447 e.v.t.]. – 4°, 172 foll. – Cairo. – *Mekkas historie*.
- Cod.Arab. 140 (Cod. man. char. ... Forskål et Niebuhr ... 1763, nr. 1): *al-Barq al-yamânî wa-al-faṭḥ al-'uṭmânî* / li-al-Quṭbî [*i.e.* Quṭb al-Dîn Muḥammad ibn Aḥmad al-Makkî]. – Kopieret 1004 H [1595 e.v.t.]. – 4°, 226 foll. – [Jemen?]. – *Historie/Jemen*.
- Cod.Arab. 141 (Brünnich 1786, nr. 10): *Buğyat al-mustafîd fî aḥbâr madînat Zabîd* / li-Wağîḥ al-Dîn ibn 'Alî Ibn al-Rabî – Kopieret 1063 H [1653 e.v.t.]. – 4°, 89 foll. – [Jemen?]. – *Byen Zabîds historie*.
- Cod.Arab. 143 (vH 3): *Ithâf al-aḥiṣṣâ' bi-fadâ'il al-Masğid al-Aqsâ* / li-Kamâl al-Dîn Muḥammad Ibn Šarîf al-Miṣrî. – Forfattet 906 H [1470 e.v.t.], kopieret 1087 H [1676 e.v.t.]. – 4°, 277 foll. – Konstantinopel. – *Om al-Aqsâ-moskéen* (Jerusalem).
- Cod.Arab. 144 (vH 78): *Kitâb Sukurdân al-malik* / li-Šihâb al-Dîn Abû al-'Abbâs Aḥmad al-Tilimsânî. – [? – efter 776 H [1374 e.v.t., der er forfatterens dødsår]]. – 4°, 177 foll. – Cairo. – Del af *Ægyptens historie*.
- Cod.Arab. 145 (intet vH nr.): *Kitâb Sukurdân al-malik* / li-mawlâ-nâ al-Sultân Šihâb al-Dîn Abû al-'Abbâs Aḥmad al-Tilimsânî. – [? – efter 1374, forfatterens dødsår]]. – 4°, 162 foll. – [Cairo?]. – Del af *Ægyptens historie* – samme tekst som Cod.Arab. 144.
- Cod.Arab. 148 (vH 1): *Ḥusn al-muḥâḍarah fî aḥbâr Miṣr wa-l-Qâhirah* / li-Ġalâl al-Dîn al-Suyûṭî. – Kopieret 1002 H [1594 e.v.t.]. – 4°, 370 foll. – Konstantinopel. – *Ægyptens historie*.

- Cod.Arab. 149 (vH 25): – *Ġawâhir al-buḥûr wa-waqâ'i' al-umûr wa-'ağâ'ib al-duḥûr* / li-Ibrâhîm Ibn Wâṣif Šâh. – Kopieret 1104 H [1692 e.v.t.]. – 4°, 65 foll. – Cairo (købt sammen med Cod.Arab. 138). – *Ægyptens historie*.
- Cod.Arab. 150 (vH 2): *Ġawâhir al-sulûk fî-man malika Miṣr min al-mulûk* / [Anonym]. – Forfattet efter 583 H [1187 e.v.t.]. – Kopieret 990 H [1582 e.v.t.]. – 4°, 242 foll. – Konstantinopel. – *Ægyptens historie*.
- Cod.Arab. 151 (vH 38): *Nuzhat al-nâzirîn fî ta'rîḥ man waliya Miṣr min al-ḥulafâ' wa-al-salâtîn* / li-Mar'î ibn Yûnus al-Muqaddasî. – Kopieret 1027 H [1618 e.v.t.]. – 4°, 66 foll. – Cairo. – *Ægyptens historie indtil Osman II*.
- Cod.Arab. 153 (vH 39): *Laṭâ'if aḥbâr al-'uwal fî man taṣarrafa fî Miṣr* / li-Muḥammad ibn 'Abd al-Mu'ṭî al-Minûfî al-Ishâqî. – Kopieret 1093 H [1682 e.v.t.]. – 4°, 257 foll. – Cairo. – *Ægyptens historie under osmannerne*.
- Cod.Arab. 154, 155, 156 (vH 19, 20, 21): *Azhâr al-rawḍatayn fî aḥbâr al-dawlatayn* / li-Šihâb al-Dîn 'Abd al-Raḥmân ibn Ismâ'il al-maṣḥûr bi-Abî Šamah. – Kopieret 676-726 H [1276-1328 e.v.t.]. – 4°, 3 bd. (bd. 1: 218 foll. – bd. 2: 273 foll. – bd. 3: 187 foll.). – Konstantinopel. – *Krønike fra korstogstiden, omhandlende Nûr al-Dîn og Šalâḥ al-Dîn [Saladin]*.
- Cod.Arab. 158 (vH 79): *al-Tuḥfah al-bahiyyah fî tamalluk Âl 'Uṭmân al-diyâr al-miṣriyyah* / li-Sams al-Dîn Muḥammad ibn Abî al-Surûr I-Šiddiqî. – Forfattet efter 1045 H [1636 e.v.t.]. – Kopieret 1164 H [1751 e.v.t.]. – 4°, 101 foll. – Cairo. – *Ægyptens historie under osmannerne*.
- Cod.Arab. 159¹⁴ (vH 35): *Ta'rîḥ Miṣr* / li-Muṣṭafâ ibn Ibrâhîm tâbi' al-marḥûm Ḥasan Âgâ Dimirdâšî. – Forfattet og kopieret efter 1152 H [1739 e.v.t.]. – 4°, 216 foll. – Cairo. – *Ægyptens historie under osmannerne*.
- Cod.Arab. 167¹⁵ (vH 69): [To titler i ms.] 1: *Lubb al-lubâb fî taḥrîr al-ansâb* / li-Ġalâl al-Dîn al-Suyûṭî. 2: *Dayl Lubb al-lubâb* / li-Aḥmad ibn Aḥmad al-'Ağamî. – Kopieret 1145 H [1733 e.v.t.]. – 4°, 178, 60 foll. – Cairo. – *Om eponymer ("geografiske" personnavne)*.

¹⁴ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.¹⁵ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

- Cod.Arab. 169¹⁶ (vH 60): *Ḥarîdat al-qaṣr wa-ḡarîdat al-'aṣr* / li-'Imâd al-Dîn Muḥammad ibn Muḥammad al-Iṣfahânî. – [Uden datering]. – 4°, 89 foll. – Cairo. – *Digterbiografier*.
- Cod.Arab. 170 (vH 81): *Dayl Naḥḥat al-rayḥânah wa-raṣḥat ṭilâ' al-ḥânah* / li-Muḥammad al-Amîn al-Muḥibbî; [red.] Muḥammad ibn Maḥmûd al-Sûlâtî. – Kopieret 1144 H [1731 e.v.t.]. – 4°, 154 foll. – Cairo. – *Litteraturhistorie*.
- Cod.Arab. 172 (vH 68): *Daftar al-kutub fî Ġâmi' al-Azhar* / Ḥâğğ Ḥalfah; kopist Muḥammad 'Îsâ al-'Aṣmâwî al-Azharî. – Kopieret 1176 H [1762 e.v.t.]. – 2°, 372 foll. – Cairo. – *Fortegnelse over mss. i al-Azhar Moskén (i virkeligheden afskrift af bibliografi)*. Illumineret titelblad.
- Cod.Arab. 173 (vH 32): *Sirâğ al-mulûk wa-l-ḥulafâ' wa-minḥâğ al-wilâh wa-l-umarâ'* / li-Abî Muḥammad ibn al-Walîd al-Quraṣî al-Fihri l-Ṭarṭûšî al-maṣḥûr b-Ibn Abî Rindaqah. – Forfattet før 520 H [1126 e.v.t.], forfatterens dødsår. – Kopieret 840 H [1436 e.v.t.]. – 2°, 183 foll. – Konstantinopel. – *Politisk historie*.
- Cod.Arab. 177 (vH 109): [To titler i ms.] 1: *Šarḥ al-Miṣbâḥ al-musammâ bi-al-Iftitâḥ* / li-Ḥasan Bâšâ ibn 'Alâ' al-Dîn al-'Aswad. – 2: *Fawâ'id qayyadtu-hâ 'alâ šarḥ dîbâğat al-Miṣbâḥ* / li-Ya'qûb ibn Sayd 'Alî. – Kopieret 1077 H [1667 e.v.t.]. – 4°, 158 foll. – Cairo. – *Kommentar til digtet al-Miṣbâḥ af Burhân al-Dîn Abû al-Faṭḥ Nâsir al-Muṭarrizî*.
- Cod.Arab. 187 (Brünnich 1786, nr. 6): *Farâ'id al-qalâ'id fî muḥtaṣar šarḥ al-šawâhid* / li-Badr al-Dîn Abî Muḥammad ibn Aḥmad al-'Aynî. – Forfattet før 855 H [1451 e.v.t.]. – Kopieret 1069 H [1659 e.v.t.]. – 2°, 116 foll. – [Cairo?]. – *Kompendium med kommentarer til belæg-vers*.
- Cod.Arab. 188¹⁷ (vH 48): *Taḍmîm Alfîyyat Ibn Mâlik al-naḥawî fî al-ğazal* / li-Ibrâhîm ibn Aḥmad al-Ḥalabî. – [Ikke dateret]. – 4°, foll. 23. – Cairo. – *Grammatisk digt*.
- Cod.Arab. 196 (vH 8): *al-Šihâḥ* / li-[Abî Naṣr Ismâ'il ibn Ḥammâd] al-Ġawharî. – Kopieret 702 H [1303 e.v.t.]. – 2°, 299 foll.: illumineret. – Konstantinopel. – *Arabisk-arabisk leksikon*.

¹⁶ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.¹⁷ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

- Cod.Arab. 198 (vH 28): – *Qâmûs al-luġah* / li-Muḥammad ibn Ya'qûb ibn Muḥammad Maġd al-Dîn al-Fîrûzâbâdî. – Kopieret 959 H [1552 e.v.t.]. – 2°, 592 foll. – Konstantinopel. – *Arabisk-arabisk leksikon*.
- Cod.Arab. 199 (vH 82): *al-Miṣbâḥ al-munîr fî ġarîb al-Šarḥ al-Kabîr* / li-Šihâb al-Dîn Aḥmad ibn 'Alî al-Maqqarrî al-Fayyûmî. – Kopieret 1098 H [1687 e.v.t.]. – 4°, 490 foll. – Cairo. – *Arabisk-arabisk leksikon*.
- Cod.Arab. 201 (vH 14): *al-Muḥtaṣar* / li-Mas'ûd ibn 'Umar al-mad'û bi-Sa'd al-Taftâzânî. – Kopieret 1122 H [1710 e.v.t.]. – 8°, 149 foll.: illumineret. – Konstantinopel. – *Retorik*.
- Cod.Arab. 202 (vH 100): *Ma'âhid al-tanšîš 'alâ šawâhid al-talḥîš* [li al-Qazwînî] / li-'Abd al-Raḥîm Ibn al-'Abbâsî. – Kopieret 1156 [1743 e.v.t.]. – 4°, 228 foll. – Cairo. – *Retorik*.
- Cod.Arab. 203 (vH 108): *Šarḥ al-Ġumân fî 'ilm al-ma'ânî wa-al-bayân* / li-'Abd al-Raḥmân ibn 'Îsâ Ibn Muršid al-Ḥanafî al-'Umarî. – Kopieret 1128 H [1716 e.v.t.]. – 4°, 374 foll. – Cairo. – *Retorik: kommentar til Suyûtî's digt 'Uqûd al-ġumân*.
- Cod.Arab. 204 (vH 46): [al-ġuz' al-'awwal min] *Šarḥ al-Badî'iyyah* / li-Abî Bakr ibn 'Alî al-Ḥamawî [al-mašhûr b-] Ibn Ḥuġġah. – Kopieret 1072 H [1662 e.v.t.]. – 4°, 307 foll. – Cairo. – *Retorik: kommentar til forfatterens eget digt al-Badî'iyyah*.
- Cod.Arab. 205 (Brünnich 1786, nr. 11): [al-ġuz'] *al-tânî min Šarḥ al-Badî'iyyah* / li-Abî al-Maḥâsin Taqî al-Dîn [= Abû Bakr ibn 'Alî al-Ḥamawî al-mašhûr b-] Ibn Ḥuġġah. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 99 foll.: illumineret. – [Cairo?]. – *Retorik: kommentar til forfatterens eget digt al-Badî'iyyah*.
- Cod.Arab. 206¹⁸ (vH 41): *Imâd al-balâġah, wa-huwa muḥtaṣar al-muḍâf wa-al-mansûb li-al-Ta'âlibî* / li-'Abd al-Ra'ûf al-Munâwî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 82 foll. – Cairo. – *Retorik: kompendium til Tamarât al-qulûb af Abû Maṣṣûr 'Abd al-Malik ibn Muḥammad al-Ta'âlibî*.
- Cod.Arab. 207 (vH 83) [4 tekster i ms.]: 1. *Kitâb al-T'ġâz wa-al-'iġâz* / li-Abî Maṣṣûr 'Abd al-Malik ibn Muḥammad al-Ta'âlibî. 2: *Mi'at kalimah min kalâm 'amîr al-mu'minîn* / [tilskrives: 'Alî ibn Abî Ṭâlib. 3. [buyût min] *al-qasîdah al-Zaynabiyyah* / [Anonym]. 4: *Ḥadîṭ 'Umm*

- Zur'* / [Anonym]. – Kopieret 1079 H [1668 e.v.t.]. – 4°, 37 foll. – Cairo. – *Retorik*.
- Cod.Arab. 209 (vH 101): *Badâ'i' al-Bidâyah* / li-Ġamâl al-Dîn Abî al-Ḥasan 'Alî Ibn Zâhir. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 231 foll. – Cairo. – *Retorik*.
- Cod.Arab. 214 (vH 36): *Dîwân al-Šabâbah* / li-Šihâb al-Dîn Abî al-'Abbâs Aḥmad al-Tilimsânî [al-mašhûr bi-Ibn Abî Ḥaġalah]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 110 foll. – Cairo. – *Erotisk antologi*. – På fol. 108 er skrevet: *Šaḥḥa 'anna ḥadâ al-kitâb fî mulk al-ḥawâġâ Fûn Ḥawîn, dvs. "Det bekræftes, at denne bog er Hr. von Havens ejendom"*.
- Cod.Arab. 215 (vH 95): *Tamarât al-awraq* / li-Abî Bakr ibn 'Alî al-Ḥamawî al-mašhûr bi-Ibn Ḥuġġah. – Kopieret 1115 H [1704 e.v.t.]. – 4°, 191 foll. – Cairo. – *Antologi*.
- Cod.Arab. 217 (vH 47): 1. [Filologiske noter] / [li-al-Fîrûzâbâdî?]. 2. *Mu-laḥḥaš taḍmîn al-Maḥamah* / Burḥân al-Dîn al-Bâ'ûnî. 3. *Mufaḥḥarat al-sayf wa-al-qalam* / Zayn al-Dîn 'Umar Ibn al-Wardî. 4. *al-Maqsûrah* / [Abû Bakr Muḥammad ibn al-Ḥasan] Ibn Durayd. – [S.l.], [s.a.]. – 4° minor, 29 foll. – Cairo. – *Antologi*.
- Cod.Arab. 219 (vH 62) [ms. med 4 tekster]: 1. [Digt med åbningsstrofen: *Da'â-ki bi-aqšâ l-maġrabayni ġarîbu, wa-'anti 'alâ bu'di l-mazâri qarîbu*] / [Anonym]. 2. *Al-qism al-'awwal fî-al-manẓûm. Al-qism al-tânî fî-al-mantûr* / [formentlig] Abû Yaḥyâ Muḥammad ibn Abî Bakr Ibn 'Âsim. 3. [En serie digte] / [forskellige forf., bl.a.] Abû 'Abd Allâh Muḥammad al-Širân al-Ġarnâtî, Abû 'Abd Allâh al-Azraq al-Ġarnâtî, Abû Ḥayyân al-Ġarnâtî, Ibn al-Ḥaṭîb al-Ġarnâtî og Ibn 'Iyâd al-Qurṭubî. 4. [Brevformler og ligaturer] / [Anonym]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 131 foll. – Cairo. – *Antologi*.
- Cod.Arab. 220 (vH 61) [ms. med 6 tekster]: 1. [41 spørgsmål med tilhørende svar, formentlig fra] *al-Durr al-nafîs wa-al-ḥall al-'anîs* / [formentlig] Šams al-Dîn 'Abd al-Raḥîm Ibn al-Ṭûsî. 2. [Uddr. af digte] / [Anonym]. 3. *Ġannat al-wildân fî al-ḥisân min al-ġilmân* / [formentlig] Šihâb al-Dîn al-Ḥiġâzî. 4. *al-Kunnas al-ġawârî fî al-milâḥ min al-ġawârî* / [formentlig] Šihâb al-Dîn al-Ḥiġâzî. 5. [Uddrag. af digte] / [Adskillige forfatternavne er anført i ms.]. 6. [Uddrag af] *'Iqd al-'aqâ'id* / [Anonym]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 76 foll. – Cairo. – *Antologi*.

¹⁸ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

Cod.Arab. 221¹⁹ (vH 57): *Dîwân Ibn Hafâğah al-Andalusî* / Abû 'Ishâq 'Ibrâhîm Abû al-Faṭḥ ibn 'Abd Allâh al-mašhûr bi-Ibn Hafâğah. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 119 foll. – Cairo. – *Antologi*.

Cod.Arab. 223 (vH 66): *Qurrat al-nâẓir wa-nuzhat al-hâtir* [på fol. 1 fejlagtigt anført: *Hâdâ dîwân Nuzhat al-nufûs wa-muḍḥik al-'ubûs*] / li-Nûr al-Dîn Abî al-Matn al-Bašbağâwî. – Kopieret 972 H [1565 e.v.t.]. – 4°, 115 foll. – Cairo. – *Antologi af digte*.

Cod.Arab. 224 (vH 49): *Maqâmât* / Abû al-Faḍl Aḥmad ibn al-Ḥusayn Badî' al-Zamân al-Hamadânî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 81 foll. – Cairo. – *'Adab (kunstprosa)*.

Cod.Arab. 225 (vH 18): *Maqâmât al-Ḥarîrî* / li-Abî Muḥammad al-Qâsim ibn 'Alî ibn Muḥammad al-Ḥarîrî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 340 foll. – Konstantinopel. – *'Adab (kunstprosa)*. Noter i margen og interlineært på arabisk, persisk og tyrkisk.

[Cod.Arab. 226 (intet vH nr.): *Maqâmât* / [Abû Muḥammad al-Qâsim ibn 'Alî ibn Muḥammad] al-Ḥarîrî. – [Roma?], [175-?]. – 4°, 300 foll. – Måske købt i Rom under von Havens forberedende ophold dér: på fol. 300v. er skrevet "Hâdihi li-al-qass Lâwindiyus sâlim" – jf. Cod.Arab. 269. – *'Adab (kunstprosa)*.]

Cod.Arab. 231 (vH 86): [*11 korte tekster*] / [11 forskellige forf.]. – Kopieret 1009 H [1600 e.v.t.]. – 4°, 68 foll. – Cairo. – *'Adab (kunstprosa)*.

Cod.Arab. 232 (vH 67): *al-Muḥtâr min nawâdir al-aḥbâr* / li-Šams al-Dîn ibn 'Abd Allâh Muḥammad ibn Aḥmad al-Muqrî. – Kopieret 1173 H [1760 e.v.t.]. – 4°, 116 foll. – Cairo. – *'Adab (kunstprosa)*.

Cod.Arab. 235 (vH 51): *Aḥbâr Mağnûn [wa-] Laylâ wa-'aš'âru-hu* / 'anâ bi-ğam'i-hi Abû Bakr al-Walibî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 48 foll... – Cairo. – *'Adab (kunstprosa)*.

Cod.Arab. 237 (vH 13): *Dîwân al-ḥamâsah* / li-Abî Tammâm Ḥabîb ibn 'Aws al-Ṭâ'î. – Kopieret 738 H [1337 e.v.t.]. – 4°, 209 foll. – Konstantinopel. – *Poesi*.

Cod.Arab. 244²⁰ (vH 43): *Dîwân Ibn al-'Alîf* / li-Šihâb al-Dîn Aḥmad ibn al-Ḥusayn al-ma'rûf b-Ibn al-'Alîf. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 143 foll. – Cairo. – *Poesi*.

¹⁹ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

²⁰ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

Cod.Arab. 249 (vH 93): *Kunh al-murâd fî bayân Bânat Su'âd* [li-Ka'b ibn Zuhayr] / li-Ğalâl al-Dîn al-Suyûtî. – Kopieret 1116 H [1704 e.v.t.]. – 8°, 105 foll. – Cairo. – *Kommentar til poesi*.

Cod.Arab. 251 (vH 74): *Dîwân Ibn al-Mu'tazz* [1. del] / li-Abî al-'Abbâs 'Abd Allâh Ibn al-Mu'tazz. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 101 foll. – Cairo. – *Poesi*.

Cod.Arab. 252 (vH 75): *Dîwân Ibn al-Mu'tazz* [2. del] / li-Abî al-'Abbâs 'Abd Allâh Ibn al-Mu'tazz. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 144 foll. – Cairo. – *Poesi*.

Cod.Arab. 254 (vH 6 eller 34): *Dîwân* / Abû al-Ṭayyib Aḥmad ibn al-Ḥusayn al-Mutanabbî. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 183 foll. – Konstantinopel. – *Poesi. Titelsiden illumineret*.

Cod.Arab. 255 (vH 34 eller 6): *Šarḥ Dîwân al-Mutanabbî* / li-Abî al-Ḥasan 'Alî ibn Aḥmad al-Wâhidî al-Nisâbûrî. – Kopieret kort efter W.s død i 468 H [1075 e.v.t.]. – 2°, 437 foll. – Konstantinopel. – *Kommentar til poesi*.

Cod.Arab. 260²¹ (vH 85): *Taltîf al-mazâğ min šî'r Ibn al-Ḥağğâğ* / li-Ibn al-Ḥağğâğ – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 122 foll. – Cairo. – *Poesi*.

Cod.Arab. 263 (vH 33): *Ġayt al-'adab [...] šarḥ Lâmiyyat al-'ağam* / li-Šalâḥ al-Dîn Ibn Aybak al-Šafadî. – Kopieret 831 H [1427 e.v.t.]. – 2°, 303 foll. – Konstantinopel. – *Poesi. Titelsiden illumineret*.

Cod.Arab. 264 (vH 92): *Dîwân* / Abû 'Abd Allâh Aḥmad ibn Muḥammad al-Ḥayyât al-Dimašqî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 137 foll. – Cairo. – *Poesi*.

Cod.Arab. 265 (vH 45): *Dîwân* / Abû Bakr Aḥmad ibn al-Ḥusayn al-Arğânî al-mulaqqab bi-Nâşir [rette Nâşih] al-Dîn. – Kopieret 1099 H [1688 e.v.t.]. – 4°, 297 foll. – Cairo. – *Poesi*.

Cod.Arab. 266²² (vH 99): *Dîwân* / Abû al-Ḥasan 'Umârah al-Yamanî – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 217 foll. – Cairo. – *Poesi*.

Cod.Arab. 267 (vH 65): *Dîwân* / Kamâl al-Dîn Abû al-Ḥasan 'Alî al-mašhûr b-Ibn Nabîh. – Kopieret 1157 H [1744 e.v.t.]. – 4°, 47 foll... – Cairo. – *Poesi*.

²¹ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

²² Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

- Cod.Arab. 268 (vH 5): *Dîwân* / Abû Ḥafṣ 'Umar ibn Abî al-Ḥasan [...] al-mašhûr b-Ibn al-Farîd. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 94 foll. – Konstantinopel. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 269 (vH 5?): *Dîwân* / Abû Ḥafṣ 'Umar ibn Abî al-Ḥasan [...] al-mašhûr b-Ibn al-Farîd – 1760. – 2°, 124 foll. – Måske købt af von Haven i Rom under hans forberedende ophold dér: pag. 124 infra står: "wa-kâna kâtibu-hu wa-nâsiḥu-hu ... al-qass Lâwindiyûs", jf. Cod.Arab. 226. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 270 (vH 24): *Dîwân* / Bahâ' al-Dîn Abû l-Faḍl Zuhayr ibn Muḥammad ibn 'Alî. – Kopieret 1015 H [1606 e.v.t.]. – 4°, 129 foll. – Konstantinopel. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 271 (vH 54): *al-Qaṣā'id al-watriyyât* / li-Maḡd al-Dîn Muḥammad ibn Abî Bakr ibn Rašîd al-Baḡdādî. – Kopieret 1173 H [1759 e.v.t.]. – 8°, 67 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 275 (vH 12): *Dîwân* / Ṣafî al-Dîn 'Abd al-'Azîz ibn Sarâyâ ibn 'Alî al-Ḥillî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 263 foll. – Konstantinopel. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 276²³ (vH 64): *Badl al-istiṭâ'ah fî madḥ ṣâhib al-ṣafâ'ah* / li-Šams al-Dîn Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn 'Abd Allâh ibn Muḥammad al-mašhûr bi-al-Kaffâf. – Kopieret 787 H [1385 e.v.t.]. – 2°, 286 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 277²⁴ (vH 53): *Dîwân Muḥammad Ibn Wafâ'* / li-'Alî ibn Muḥammad Ibn Wafâ'. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 88 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 278 (vH 52): *al-Durr al-muntaqâ* / li-'Abd al-Qâdir ibn Abî Bakr ibn Ḥiḍr al-Dimašqî. – Kopieret 892 H [1487 e.v.t.]. – 4° minor, 78 foll... – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 279 (vH 96): *Dîwân* / Šihâb al-Dîn Aḥmad al-Qusantûnî [rette: Qusanṭînî] al-Šâḍilî al-Mâlikî. – Kopieret 920 H [1514 e.v.t.]. – 4°, 98 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 281 (vH 77): *Dîwân al-šayḥ al-Mâmâ'î* / Muḥammad ibn Aḥmad ibn 'Abd Allâh al-Mâmâ'î al-Rûmî. – Kopieret 1060 H [1650 e.v.t.]. – 4°, 403 foll. – Cairo. – *Poesi*.

²³ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.²⁴ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

- Cod.Arab. 282 (vH 44): *al-Dîwân al-nabawî* / li-Šams al-Dîn Muḥammad al-Šâlîḥ al-Dimašqî. – Kopieret 1026 H [1616]. – 4°, 74 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 283 (vH 42): *Dîwân* / Šihâb al-Dîn al-Ḥafâḡî. – Kopieret efter 1069 H [1658]. – 2° minor, 235 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 284 (vH 70): *Dîwân Ibn Ḥalûf al-Andalusî* / Aḥmad ibn Abî al-Qâsim al-Ḥalûf. – Kopieret 1118 H [1707]. – 4°, 74 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 285 (vH 56): *Dîwân* / Ibn Mangak Bâšâ. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 39 foll. – Cairo. – *Poesi*.
- Cod.Arab. 287 (vH 80): *Kitâb Tazyîn al-aswâq bi-tartîb aḥwâl al-'uṣṣâq* / li-Dâwûd al-Baṣîr al-Ḥakîm. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 304 foll. – Cairo. – *Eroticon*. Se også beskrivelse i Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. årg. nr. 4, s. 13-24. – Kalligrafisk skriftprøve efter kolofonen.
- Cod.Arab. 288 (vH 76): *Tuḥfat al-'arûs wa-nuzhat al-nufûs* / li-Abî 'Abd Allâh Muḥammad ibn Aḥmad ibn Muḥammad ibn Abî l-Qâsim al-Tîḡânî. – Kopieret 1125 H [1713]. – 4°, 176 foll. – Cairo. – *Eroticon*. Se også beskrivelse i Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. årg. nr. 4, s. 13-24.
- Cod.Arab. 290 (vH 59): *Law'at al-šâkî wa-dam'at al-bâkî* / li-Ġamâl al-Dîn Yûsuf. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 50 foll. – Cairo. – *Eroticon*. Se også beskrivelse i Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. årg. nr. 4, s. 13-24.
- Cod.Arab. 292 (vH 106): *Nuzhat al-albâb fî-mâ lâ yûḡad fî kitâb* / li-Aḥmad al-Tînfâšî [rette: Tayfâšî eller Tîḡâšî] al-Mâlikî al-Maḡribî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 142 foll. – Cairo. – *Eroticon*. – Se også beskrivelse i Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. årg. nr. 4, s. 13-24.
- Cod.Arab. 294²⁵ (vH 91): *Kašf al-ḥâl fî waṣf al-ḥâl* / li-Šalâḥ al-Dîn al-Šafadî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 58 foll. – Cairo. – *Fysiognomilære*. Illumineret titelside (kufisk skrift).
- Cod.Arab. 297 (vH 50): *Tašnîf al-sam' fî waṣf al-dam'* / li-Šalâḥ al-Dîn Ibn Aybak al-Šafadî. – Kopieret 1006 H [1597 e.v.t.]. – 4°, 88 foll... – Cairo. – Om tårer i litteraturen.

²⁵ Digital facsimile på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

Cod.Arab. 299 (vH 11): *Ḥalbat al-kumayt* / li-Šams al-Dīn Muḥammad ibn al-Ḥasan al-Nawwāḡī. – Kopieret 1032 H [1623 e.v.t.]. – 4°, 290 foll. – Konstantinopel. – *Om vin*.

B. HEBRAISKE²⁶

Købt i Cairo

Cod.Heb. 1 (vH 94): *Bibel* (ukomplet) fra Castilien, 1400-årene.

Cod.Heb. 3-4 (vH 88-89): *Bibel* i to bd., fra Castilien, 1472.

Cod.Heb. 5 (vH 107): *Bibel* (ukomplet) fra Castilien, sidst i 1400-årene.

Cod.Heb. 6 (vH 102): *Bibel* (ukomplet), 1300- eller 1400-årene.

Cod.Heb. 7-9 (vH 103-105):²⁷ *Bibel* i tre bd., Iberiske Halvø, midt i 1400-årene.

Cod.Heb. 11 (vH 90):²⁸ *De fem Mosebøger*, Frankrig (?) 1290.

Cod.Heb. 17 (vH 87): *De tidlige profetbøger*, 1390.

APPENDIX 10

MANUSCRIPTS FROM THE ARABIAN JOURNEY 1761-1767

29

²⁶ Samlet fremstilling ved Eva-Maria Jansson på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

²⁷ Facsimile af von Havens beskrivelse i *Reisejournal* på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside. Digital facsimile af håndskriftet smst. (bd. 2 og 3). Bd. 1 er undervejs.

²⁸ Facsimile af von Havens beskrivelse i *Reisejournal* på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside. Digital facsimile af håndskriftet smst.

A major responsibility of the participants of The Arabian Journey, particularly the expedition's philologist F. C. von Haven, was the purchase of Arabic and Hebrew manuscripts for The Royal Library.

F. C. von Haven has in his travel journal¹ described 110 purchased manuscripts, and it has been established that he has bought a further 8.² The 118 manuscripts are distributed in genres as follows:³

*Manuscripts described by von Haven himself*⁴

Poetry with commentary	36	Biography of the Prophet	1
History	23	Fiqh	1
Anthologies	7	Ethics	1
Rhetoric	7	Astronomy	1
Prose ('adab)	5	Sufism (mysticism)	1
Philology	4	Catalogue of manuscripts in al-Azhar	1
Geography	4	Miscellaneous (<i>i.a.</i> arithmetical tables and physiognomy)	3
Erotica	4	Pharmacology (one with Forsskål's notes)	2
Biographies	2	Hebraica	7

¹ NKS 133 2°, vol. I. — Published 2005, cf. note 52 above.

² Stig T. Rasmussen (ed.): *Den Arabiske Rejse 1761-1767 – En dansk ekspedition set i videnskabshistorisk perspektiv* (The Arabian Journey 1761-1767 – A Danish expedition seen in the perspective of the history of science), Cph. 1990; pp. 332-334. A total of 108 mss. are listed there, but in fact 7 — not as stated 5 — Hebrew mss. were purchased, making it a total of 110.

³ Rasmussen 1990 (note 2), p. 335.

⁴ Hertha Kirketerp-Møller has dealt with von Haven's manuscript purchases in two articles: "Fra København til Constantinople. På grundlag af F.C. von Haven's dagbog" (From Copenhagen to Constantinople. On the basis of F. C. von Haven's diary), *Fund og Forskning* XVII, 1970, pp. 79-94; and "Arsenik og gamle håndskrifter. En dansk forsknings ekspedition i Ægypten 1761-62. På grundlag af F.C. von Havens dagbog" (Arsenic and old manuscripts. A Danish research expedition in Egypt), *Fund og Forskning* XXIV, 1979, pp. 119-140.

Later identified manuscripts

Arabic

Theology (Christian)	1	Cod.Arab. 79
History (Yemen)	1	Cod.Arab. 140
Philology (grammar)	1	Cod.Mixt. 6
Geography and natural history	1	Cod.Arab. 97
Medicine	1	Cod.Arab. 108 [bought by Kramer?]
Calendar	1	Rotul. 1 or 2

Persian

Poetry	1	[has not been possible to identify]
--------	---	-------------------------------------

Ethiopian

The lives of saints	1	Cod.Aethiop. 1
---------------------	---	----------------

LIST OF MANUSCRIPTS

PURCHASED DURING THE ARABIAN JOURNEY 1761-1767

Classification:

Cod.Arab. no. (von Haven no.) – Title / Author – Date – Collation – Provenance – Notes.

A. ARABIC

Cod.Arab. 66 (vH 4): *Ġawâhir al-fiqh* / li-Ṭâhir ibn Islâm ibn Qâsim al-Ḥwârizmî. – Forf. 771 H [1370 CE], copied ?. – 4°, 113 foll. – Constantinople. – *Fiqh*.

Cod.Arab. 68-69 (vH 97-98): *Kitâb al-'Urar wa-l-ġurar fî 'ilm al-ahlâq* / li-Muḥammad ibn Yaḥyâ al-Kutbî. [S.l.], [s.a.]. – 4°, 151 + 150 foll. – Cairo. – *Ethics*.

- Cod.Arab. 70 (vH 29): 1. *Kitâb al-Mudhiš* 2. *Kitâb al-Murtağal* / li-Šams al-Dîn ibn al-Muẓaffar Ibn al-Ğawzî – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 230 foll. [1: fol. 1–178v. 2: 179r.–230]. – Constantinople. – *Homiletics*
- Cod.Arab. 72 (vH 84): *al-Našîhah al-raḍiyyah ilâ al-ṭarîqah al-Muḥammadîyyah* / li-Muḥammad al-‘Alamî. – 4°, 52 foll. – Cairo. – *Mysticism*.
- Cod.Arab. 74 (no vH no.): [In 1851-catalogue: “Catechismus doctrinae Druzorum”]. – [Anonymous]. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 16 foll. – [?]. – *Druse catechism*. In 1851-catalogue, p. 59: “Codex a C. Niebuhrio ex oriente allatus”.
- Cod.Arab. 79 (Brünnich 1786,⁵ no. 4): *Kitâb al-Ğa’bah al-masîhiyyah al-qâtûlîqîyyah*. – [Anonymous]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 264 foll. – [?]. – In 1851-catalogue, p. 61: “*Pharethra Christiana Catholica*”. According to Brünnich 1786 sent home from Alexandria by C. C. Kramer.
- Cod.Arab. 83⁶ (no vH no.): *Taṣwîr šuwar al-kawâkib* / Abû al-Ḥusayn ‘Abd al-Rahmân ibn ‘Umar al-Šûfî. – Copied 1010 H [1602 CE] by Muḥammad al-Mağribî. – 2°, 126 foll.: ill. – *Constellations*. Purchased by Carsten Niebuhr or Peter Forsskål in Cairo.
- Cod.Arab. 85⁷ (no vH no.): *al-Nisbah al-sittiniyya* [more correct: *sittîniyyah*] / [Anonymous]. – Copied 1175 H [1761 CE]. – 4°, 18 foll. – *Multiplication table*. Bought by Carsten Niebuhr or Peter Forsskål in Cairo).
- Cod.Arab. 87⁸ (no vH no.) [ms. with 3 texts]: 1. *Risâlah fî al-‘amal bi-al-rub’ al-mawsûm bi-al-muqanṭarât* / Ğalâl al-Dîn Ibn al-Mağrî 2. *Risâlah fî al-‘amal bi-al-rub’ al-muğîb* / Badr al-Dîn Sibṭ al-Mârdînî 3. [*Risâlah*] / Yûnus ibn ‘Abd al-Qâdir ibn Aḥmad al-Rašadî. – Undated. – 4°, 14 foll. – *Instruction in the use of a quadrant [geopositional instrument]*. Probably bought by Carsten Niebuhr in Cairo.
- Cod.Arab. 89⁹ (no vH no.): *Buğyat al-nafs fî ḥall al-šams. Hâdihi Nuṣṣat* [or rather: *Natîğat*] *al-afkâr fî a’mâl al-layl wa-al-nahâr* / Muḥammad

⁵ *Supplementum Librorum Orientalium in itinere Arabico collectorum per Dr. von Haven sed ex Museo rerum Naturalium Universit. Hafn. per Dr. Brünnich autoritate Regia in Bibliothecam regiam majorem translatorum* 1786. *Catalogus Manuscriptorum Bibliothecæ Regiæ in Folio. Scriptus ordinatus* A° 1784.

⁶ Digital facsimile at The Royal Library’s website.

⁷ Digital facsimile at The Royal Library’s website.

⁸ Digital facsimile at The Royal Library’s website.

⁹ Digital facsimile at The Royal Library’s website.

- ibn Muḥammad al-Lâdiqî. – Copied 1174 H [1760–61 CE]. – 4°, 26 foll. – *Astronomical-chronological tables*. Bought by Carsten Niebuhr or Peter Forsskål in Cairo.
- Cod.Arab. 90¹⁰ (vH 40?): *Taqwîm al-sanah al-šamsiyyah al-wâliğah fî 14 Šafar 1057* [1647 CE] / Muḥammad al-Mağribî. – Undated – 4°, 26 foll. – Cairo. – *Calculation concerning the solar year 1647*.
- Cod.Arab. 93¹¹ (vH 37): *Ḥarîdat al-‘ağâ’ib wa-farîdat al-ğarâ’ib* / li-Sirâğ al-Dîn Abî Ḥaṣṣ al-Wardî. – Copied 1031 H [1622 CE]. – 4°, 213 foll.: [1] map. – Cairo. – *Cosmography*.
- Cod.Arab. 97 (Brünnich 1786, no. 9): *al-Durr al-mandûd fî ‘ağâ’ib al-wuğûd* / [Anonymous]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 125 foll... – [?]. – *Geography*.
- Cod.Arab. 99–100 (vH 16–17): *Muğam al-buldân* / li-Abî ‘Abd Allâh Yâqût ibn ‘Abd Allâh. – Authored 621 H [1224 CE] (author died 626 H/1229 CE). – 4°. 1: 378 foll. 2: 171, 216 foll. – Constantinople. – *Geographical lexicon*.
- Cod.Arab. 105–106 (Cod. man. chart. ... Forsskål et Niebuhr 1763,¹² no. 4–5): *Ḥayât al-ḥayawân* / – Muḥammad ibn Mûsâ ibn ‘Îsâ ibn ‘Alî al-Damîrî. – Authored 773 H [1372 CE], copied 1142 H [1730 CE]. – 4°. 1: 402 foll. 2: 588 foll. – [?]. – *Zoology*.
- Cod.Arab. 108 (Brünnich 1786, no. 8): *Kitâb Bur’u fî ‘ilm al-ṭibb* / li-Abî Muḥammad ibn Zakariyyâ al-Râzî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 13 foll. – [?]. – *Medicine*.
- Cod.Arab. 110 (Cod. man. chart. ... Forsskål et Niebuhr ... 1763, no. 6): *Tadkirat ‘ûlâ l-‘albâb wal-ğâmi’ lil-‘ağab al-‘uğğâb* / Dâ’ûd al-Anṭâkî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 443 foll. – [?]. – *Medicine*.
- Cod.Arab. 111 (Cod. man. chart. a ... Forsskål et Niebuhr ... 1763, no. 10): *Risâlat al-masâ’il al-šihâbiyyah fî al-šinâ’ah al-ṭibbiyyah* / [Anonymous]. – Copied 1095 H [1684 CE]. – 4°, 78 foll. – [?]. – *Medicine*.
- Cod.Arab. 112 (no vH no.): *Minhâğ al-bayân fî mâ yasta’milu-hu al-‘insân* / Abû ‘Alî Yaḥyâ ibn ‘Îsâ Ibn Ğazlah [on the title page: *wa-huwa*

¹⁰ Digital facsimile at The Royal Library’s website.

¹¹ Digital facsimile at The Royal Library’s website.

¹² *Codices Manuscripti chartacei a Dris Forsskaal et Niebuhr Hafniam transmissi a. 1763*. Royal Lib. archive A8, Old Series, no. 76.

- aydan min Mufradât Ibn al-Baytâr*. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 307 foll. – [?]. – *Pharmacology*.
- Cod.Arab. 113 (Brünnich 1786, no. 3): *Kitâb Minhâğ al-bayân fi al-ṭibb* / [Abû 'Alî] Yahyâ [ibn 'Îsâ] Ibn Ġazlî [*i.e.* Ibn Ġazlah]. – Copied 1039 H [1630 CE]. – 4°, 340 foll. – [?]. – *Medicine*.
- Cod.Arab. 114¹³ (Brünnich 1786, no. 2): *Kitâb al-Ṭibb* / l-Ibn al-Baytâr [ascribed]... – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 116 foll. – [Cairo?]. – *Pharmacology*. With Forsskål's notes in the margin.
- Cod.Arab. 121 (vH 31): *Ta'rîḥ muḥtaṣar al-duwal* / li-Ḥusayn ibn Ḥasan al-Qaṣṭamûnî [Abî l-Farağ ibn Hârûn = Gregorius, Primas Orientis]. – Authored after 683 H [1284 CE]. – Copied 1074 H [1663 CE]. – 2°, 169 foll. – Constantinople. – *Dynasty history*.
- Cod.Arab. 124 (vH 23): *Rawḍat al-manâẓir fi 'ilm al-'awâ'il wa-l-'awâḥir* / li-Abî l-Walîd Ibn Šihnah. – Copied 833 H [1430 CE]. – 2°, 154 foll. – Constantinople. – *History*.
- Cod.Arab. 126 (vH 22): *al-Ġumân fi muḥtaṣar aḥbâr al-zamân* / li-Šihâb al-Dîn al-Maqarrî al-Fâsî. – Copied 1054 H [1644 CE]. – 4°, 232 foll. – Constantinople. – *History*.
- Cod.Arab. 128 (vH 15): *Aḥbâr al-duwal wa-'âtâr al-'uwal* / li-Abî l-'Abbâs Aḥmad ibn Yûsuf al-Dimašqî. – Copied 1008 H [1599 CE]. – 4°, 300 foll.: illuminated. – Constantinople. – *Dynasty history*.
- Cod.Arab. 132 (vH 63): *Ta'rîḥ al-Ḥamîs* [*i.e.* *al-Ḥamîs fi aḥwâl nafs al-nafîs*] / li-Ḥusayn ibn Muḥammad ibn al-Ḥasan al-Diyârbakrî. – Copied 1009 H [1601 CE]. – 2°, 373 foll. – Cairo. – *Biography of the Prophet*.
- Cod.Arab. 133 (vH 71): [ğuz' min] *Tuḥfat al-'anâm fi ta'rîḥ al-islâm* / Šams al-Dîn Abû 'Abd Allâh Muḥammad al-ma'rûf bi-al-Ḍahabî (673–748 H = 1274–1347 CE). – Copied 998 H [1590 CE]. – 2°, 262 foll... – Cairo. – *History of Islam*.
- Cod.Arab. 134 (vH 7): *Wafayât al-a'yân wa-'anbâ' abnâ' al-zamân* / li-Šams al-Dîn Abî al-'Abbâs Aḥmad ibn Muhammad Ibn Ḥallikân. – Copied 1018 H [1609–1610 CE]. – 2°, 442 foll. – Constantinople. – *Biographies of famous men*.

¹³ Digital facsimile at The Royal Library's website.

- Cod.Arab. 135 (no vH no.): *Muḥtaṣar ta'rîḥ al-ḥulafâ'* / li-Abî Muḥammad Ismâ'il ibn 'Alî al-Ḥuṭabî. – Copied 580 H [1185 CE], collation notes from 582 and 648 H. – 2°, 58 foll. – [Cairo?]. – *History of the Caliphs*.
- Cod.Arab. 136 (vH 73): *Ta'rîḥ al-ḥulafâ'* / li-Ġalâl al-Dîn 'Abd al-Raḥmân Abû Bakr al-Suyûtî. – Copied 1015 H [1607 CE]. – 4°, 323 foll. – Cairo. – *History of the Caliphs*.
- Cod.Arab. 137 (vH 30): *Futûḥât al-'Irâq* / li-al-Wâqidî. – [?]. – 4°, foll. 145. – Constantinople. – *History of the conquest of Iraq*.
- Cod.Arab. 138 (vH 25): *Futûḥ Bahnasâ wa-mâ waqa'a li-al-šihâbah ma'a l-Buṭlû* / li-Abî 'Abd Allâh Muḥammad al-Muqrî. – Copied 1106 H [1694 CE]. – 4°, 118 foll. – Constantinople. – *History of the conquest of Egypt*.
- Cod.Arab. 139 (vH 58): *Tuḥfat al-karâm bi-'aḥbâr al-Balad al-Ḥarâm* / li-Taqî al-Dîn Muḥammad ibn Aḥmad al-Ḥasanî al-Fâsî al-Makkî. – Authored 812 H [1409 CE], Copied 851 H [1447 CE]. – 4°, 172 foll. – Cairo. – *History of Mekka*.
- Cod.Arab. 140 (Cod. man. char. ... Forskål et Niebuhr ... 1763, no. 1): *al-Barq al-yamânî wa-al-faṭḥ al-'uṭmânî* / li-al-Quṭbî [*i.e.* Quṭb al-Dîn Muḥammad ibn Aḥmad al-Makkî]. – Copied 1004 H [1595 CE]. – 4°, 226 foll. – [Yemen?]. – *History/Yemen*.
- Cod.Arab. 141 (Brünnich 1786, no. 10): *Buğyat al-mustafîd fi aḥbâr madînat Zabîd* / li-Wağîh al-Dîn ibn 'Alî Ibn al-Rabî. – Copied 1063 H [1653 CE]. – 4°, 89 foll. – [Yemen?]. – *History of the town of Zabîd*.
- Cod.Arab. 143 (vH 3): *Iṭḥâf al-aḥiṣṣâ' bi-faḍâ'il al-Masğîd al-Aqṣâ* / li-Kamâl al-Dîn Muḥammad Ibn Šarîf al-Miṣrî. – Authored 906 H [1470 CE], Copied 1087 H [1676 CE]. – 4°, 277 foll. – Constantinople. – *About the al-Aqṣâ-mosque (Jerusalem)*.
- Cod.Arab. 144 (vH 78): *Kitâb Sukurdân al-malik* / li-Šihâb al-Dîn Abû al-'Abbâs Aḥmad al-Tilimsânî. – [? – after 776 H [1374 CE], the year of the author's death]. – 4°, 177 foll. – Cairo. – Part of *History of Egypt*.
- Cod.Arab. 145 (no vH no.): *Kitâb Sukurdân al-malik* / li-mawlâ-nâ al-Sultân Šihâb al-Dîn Abû al-'Abbâs Aḥmad al-Tilimsânî. – [? – after

- 1374 CE, the year of the author's death]. – 4°, 162 foll. – [Cairo?]. – Part of *History of Egypt* – same text as Cod.Arab. 144.
- Cod.Arab. 148 (vH 1): *Husn al-muḥâḍarah fî aḥbâr Miṣr wa-l-Qâhirah* / li-Ġalâl al-Dîn al-Suyûtî. – Copied 1002 H [1594 CE]. – 4°, 370 foll. – Constantinople. – *History of Egypt*.
- Cod.Arab. 149 (vH 25): *Ġawâhir al-buḥûr wa-waqâ'i' al-umûr wa-'ağâ'ib al-duḥûr* / li-Ibrâhîm Ibn Wâṣif Šâh. – Copied 1104 H [1692 CE]. – 4°, 65 foll. – Cairo (purchased together with Cod.Arab. 138). – *History of Egypt*.
- Cod.Arab. 150 (vH 2): *Ġawâhir al-sulûk fî-man malika Miṣr min al-mulûk* / [Anonymous]. – Authored after 583 H [1187 CE]. – Copied 990 H [1582 CE]. – 4°, 242 foll. – Constantinople. – *History of Egypt*.
- Cod.Arab. 151 (vH 38): *Nuzhat al-nâzirîn fî ta'rîḥ man waliya Miṣr min al-ḥulafâ' wa-al-salâtîn* / li-Mar'î ibn Yûnus al-Muqaddasî. – Copied 1027 H [1618 CE]. – 4°, 66 foll. – Cairo. – *History of Egypt until Osman II*.
- Cod.Arab. 153 (vH 39): *Laṭâ'if aḥbâr al-'uwal fî man taṣarrafa fî Miṣr* / li-Muḥammad ibn 'Abd al-Mu'î al-Minûfî al-Iṣḥâqî. – Copied 1093 H [1682 CE] – 4°, 257 foll. – Cairo. – *History of Egypt under the Ottomans*.
- Cod.Arab. 154, 155, 156 (vH 19, 20, 21): *Azhâr al-rawḍatayn fî aḥbâr al-dawlatayn* / li-Šihâb al-Dîn 'Abd al-Raḥmân ibn Ismâ'il al-mašhûr bi-Abî Šamah. – Copied 676–726 H [1276–1328 CE]. – 4°, 3 volumes (vol. 1: 218 foll. – vol. 2: 273 foll. – vol. 3: 187 foll.). – Constantinople. – *Chronicle from the time of the Crusades, concerning Nûr al-Dîn and Šalâḥ al-Dîn [Saladin]*.
- Cod.Arab. 158 (vH 79): *al-Tuḥfah al-baḥiyyah fî tamalluk Âl 'Utmân al-diyâr al-miṣriyyah* / li-Šams al-Dîn Muḥammad ibn Abî al-Surûr l-Šiddiqî. – Authored after 1045 H [1636 CE]. – Copied 1164 H [1751 CE]. – 4°, 101 foll. – Cairo. – *History of Egypt under Ottoman rule*.
- Cod.Arab. 159¹⁴ (vH 35): *Ta'rîḥ Miṣr* / li-Muṣṭafâ ibn Ibrâhîm tâbi' al-marḥûm Ḥasan Âgâ Dimirdâšî. – Authored and copied after 1152 H [1739 CE]. – 4°, 216 foll. – Cairo. – *History of Egypt under Ottoman rule*.

¹⁴ Digital facsimile at The Royal Library's website.

- Cod.Arab. 167¹⁵ (vH 69): [Two titles in ms.] 1: *Lubb al-lubâb fî taḥrîr al-ansâb* / li-Ġalâl al-Dîn al-Suyûtî. 2: *Dayl Lubb al-lubâb* / li-Aḥmad ibn Aḥmad al-'Ağamî. – Copied 1145 H [1733 CE] – 4°, 178, 60 foll. – Cairo. – *On eponyms (geographically derived personal names)*.
- Cod.Arab. 169¹⁶ (vH 60): *Harîdat al-qaṣr wa-ḡarîdat al-'aṣr* / li-'Imâd al-Dîn Muḥammad ibn Muḥammad al-Iṣfahânî. – [No date]. – 4°, 89 foll. – Cairo. – *Biographies of poets*.
- Cod.Arab. 170 (vH 81): *Dayl Naṣḥat al-rayḥânah wa-raṣḥat ṭilâ' al-ḥânah* / li-Muḥammad al-Amîn al-Muḥibbî; [ed.] Muḥammad ibn Maḥmûd al-Sûlâtî. – Copied 1144 H [1731 CE]. – 4°, 154 foll. – Cairo. – *History of literature*.
- Cod.Arab. 172 (vH 68): *Daftar al-kutub fî Ġâmi' al-Azhar* / Ḥâğğ Ḥalfah; copyist Muḥammad 'Îsâ al-'Ašmâwî al-Azharî. – Copied 1176 H [1762 CE]. – 2°, 372 foll. – Cairo. – *Inventory of mss. in the al-Azhar mosque (actually transcript of a bibliography). Illuminated title page*.
- Cod.Arab. 173 (vH 32): *Sirâğ al-mulûk wa-l-ḥulafâ' wa-minḥâğ al-wilâh wa-l-umarâ'* / li-Abî Muḥammad ibn al-Walîd al-Qurašî al-Fihri l-Tarṭûšî al-mašhûr bi-Ibn Abî Rindaqah. – Authored before 520 H [1126 CE], the year of the author's death. – Copied 840 H [1436 CE]. – 2°, 183 foll. – Constantinople. – *Political history*.
- Cod.Arab. 177 (vH 109): [Two titles in ms.] 1: *Šarḥ al-Miṣbâḥ al-musammâ bi-al-Iftitâḥ* / li-Ḥasan Bâšâ ibn 'Alâ' al-Dîn al-'Aswad. – 2: *Fawâ'id qayyadtū-hâ 'alâ šarḥ dîbâğat al-Miṣbâḥ* / li-Ya'qûb ibn Sayd 'Alî. – Copied 1077 H [1667 CE]. – 4°, 158 foll. – Cairo. – *Commentary on the poem al-Miṣbâḥ by Burḥân al-Dîn Abû al-Faṭḥ Nâsir al-Muṭarrizî*.
- Cod.Arab. 187 (Brünnich 1786, no. 6): *Farâ'id al-qalâ'id fî muḥtaṣar šarḥ al-šawâhid* / li-Badr al-Dîn Abî Muḥammad ibn Aḥmad al-'Aynî. – Authored before 855 H [1451 CE]. – Copied 1069 H [1659 CE]. – 2°, 116 foll. – [Cairo?]. – *Compendium with commentary on source texts*.
- Cod.Arab. 188¹⁷ (vH 48): *Taḍmîn Alfīyyat Ibn Mâlik al-naḥawî fî al-ğazal* / li-Ibrâhîm ibn Aḥmad al-Ḥalabî. – [Undated]. – 4°, foll. 23. – Cairo. – *Grammatical poem*.

¹⁵ Digital facsimile at The Royal Library's website.

¹⁶ Digital facsimile at The Royal Library's website.

¹⁷ Digital facsimile at The Royal Library's website.

- Cod.Arab. 196 (vH 8): *al-Šihâh* / li-[Abî Naşr Ismâ'il ibn Ḥammâd] al-Ğawharî. – Copied 702 H [1303 CE]. – 2°, 299 foll.: illuminated. – Constantinople. – *Arabic-Arabic lexicon*.
- Cod.Arab. 198 (vH 28): – *Qâmûs al-luġah* / li-Muḥammad ibn Ya'qûb ibn Muḥammad Mağd al-Dîn al-Fîrûzâbâdî. – Copied 959 H [1552 CE]. – 2°, 592 foll. – Constantinople. – *Arabic-Arabic lexicon*.
- Cod.Arab. 199 (vH 82): *al-Mişbâh al-munîr fî ġarîb al-Šarḥ al-Kabîr* / li-Šihâb al-Dîn Aḥmad ibn 'Alî al-Maqarrî al-Fayyûmî. – Copied 1098 H [1687 CE]. – 4°, 490 foll. – Cairo. – *Arabic-Arabic lexicon*.
- Cod.Arab. 201 (vH 14): *al-Muhtaşar* / li-Mas'ûd ibn 'Umar al-mad'û bi-Sa'd al-Taftâzânî. – Copied 1122 H [1710 CE]. – 8°, 149 foll.: illuminated. – Constantinople. – *Rhetoric*.
- Cod.Arab. 202 (vH 100): *Ma'âhid al-tanşîş 'alâ şawâhid al-talḥîş* [li al-Qazwînî] / li-'Abd al-Raḥîm Ibn al-'Abbâsî. – Copied 1156 [1743 CE]. – 4°, 228 foll. – Cairo. – *Rhetoric*.
- Cod.Arab. 203 (vH 108): *Šarḥ al-Ġumân fî 'ilm al-ma'ânî wa-al-bayân* / li-'Abd al-Raḥmân ibn 'Îsâ Ibn Murşid al-Ḥanafî al-'Umarî. – Copied 1128 H [1716 CE]. – 4°, 374 foll. – Cairo. – *Rhetoric: Commentary on Suyûtî's poem* 'Uqûd al-ġumân.
- Cod.Arab. 204 (vH 46): [al-ġuz' al-'awwal min] *Šarḥ al-Badî'iyah* / li-Abî Bakr ibn 'Alî al-Ḥamawî [al-mašhûr b-] Ibn Ḥuġġah. – Copied 1072 H [1662 CE]. – 4°, 307 foll. – Cairo. – *Rhetoric: Commentary on author's own poem* al-Badî'iyah.
- Cod.Arab. 205 (Brünnich 1786, no. 11): [al-ġuz'] *al-tânî min Šarḥ al-Badî'iyah* / li-Abî al-Maḥâsin Taqî al-Dîn [= Abû Bakr ibn 'Alî al-Ḥamawî al-mašhûr b-] Ibn Ḥuġġah. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 99 foll.: illuminated. – [Cairo?]. – *Rhetoric: Comment on author's own poem* al-Badî'iyah.
- Cod.Arab. 206¹⁸ (vH 41): *Imâd al-balâġah, wa-huwa muhtaşar al-muḍâf wa-al-mansûb li-al-Ta'âlibî* / li-'Abd al-Ra'ûf al-Munâwî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 82 foll. – Cairo. – *Rhetoric: Compendium for Tamarât al-qulûb* by Abû Mañşûr 'Abd al-Malik ibn Muḥammad al-Ta'âlibî.
- Cod.Arab. 207 (vH 83) [4 texts in ms.]: 1. *Kitâb al-T'ġâz wa-al-ġġâz* / li-Abî Mañşûr 'Abd al-Malik ibn Muḥammad al-Ta'âlibî. 2: *Mi'at*

¹⁸ Digital facsimile at The Royal Library's website.

- kalimah min kalâm 'amîr al-mu'minîn* / [ascribed to:] 'Alî ibn Abî Ṭâlib. 3. [buyût min] *al-qasîdah al-Zaynabîyyah* / [Anonymous]. 4: *Ḥadîṭ 'Umm Zur'* / [Anonymous]. – Copied 1079 H [1668 CE]. – 4°, 37 foll. – Cairo. – *Rhetoric*.
- Cod.Arab. 209 (vH 101): *Badâ'i' al-Bidâyah* / li-Ġamâl al-Dîn Abî al-Ḥasan 'Alî Ibn Zâhir. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 231 foll. – Cairo. – *Rhetoric*.
- Cod.Arab. 214 (vH 36): *Dîwân al-Šabâbah* / li-Šihâb al-Dîn Abî al-'Abbâs Aḥmad al-Tilimsânî [al-mašhûr bi-Ibn Abî Ḥaġalah]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 110 foll. – Cairo. – *Erotic anthology*. – *On fol. 108 is written: Šaḥḥa 'anna hâdâ al-kitâb fî mulk al-ḥawâġâ Fûn Hâwîn, dvs. "It is confirmed that this book is Mr. von Haven's property"*.
- Cod.Arab. 215 (vH 95): *Tamarât al-awrâq* / li-Abî Bakr ibn 'Alî al-Ḥamawî al-mašhûr bi-Ibn Ḥuġġah. – Copied 1115 H [1704 CE]. – 4°, 191 foll... – Cairo. – *Anthology*.
- Cod.Arab. 217 (vH 47): 1. [*Philosophical notes*] / [li-al-Fîrûzâbâdî?]. 2. *Muḥaḥḥaş taḍmîn al-Maḥamah* / Burhân al-Dîn al-Bâ'ûnî. 3. *Mufâḥarat al-sayf wa-al-qalam* / Zayn al-Dîn 'Umar Ibn al-Wardî. 4. *al-Maqşûrah* / [Abû Bakr Muḥammad ibn al-Ḥasan] Ibn Durayd. – [S.l.], [s.a.]. – 4° minor, 29 foll. – Cairo. – *Anthology*.
- Cod.Arab. 219 (vH 62) [ms. with 4 texts]: 1. [Poem with the opening stanza: *Da'â-ki bi-aqşâ l-maġrabayni ġarîbu, wa-'anti 'alâ bu'di l-mazâri qarîbu*] / [Anonymous]. 2. *Al-qism al-'awwal fî-al-manẓûm. Al-qism al-tânî fî-al-mantûr* / [probably] Abû Yaḥyâ Muḥammad ibn Abî Bakr Ibn 'Âşim. 3. [*A series of poems*] / [different authors, i.a.] Abû 'Abd Allâh Muḥammad al-Širân al-Ġarnâṭî, Abû 'Abd Allâh al-Azraq al-Ġarnâṭî, Abû Ḥayyân al-Ġarnâṭî, Ibn al-Ḥaṭîb al-Ġarnâṭî og Ibn 'Iyâd al-Qurṭubî. 4. [*Letter formula and ligatures*] / [Anonymous]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 131 foll. – Cairo. – *Anthology*.
- Cod.Arab. 220 (vH 61) [ms. with 6 texts]: 1. [41 questions with corresponding answers, probably from] *al-Durr al-nafîs wa-al-ḥall al-'anîs* / [probably] Šams al-Dîn 'Abd al-Raḥîm Ibn al-Ṭûsî. 2. [*Excerpts from poems*] / [Anonymous]. 3. *Ġannat al-wildân fî al-ḥisân min al-ġilmân* / [probably] Šihâb al-Dîn al-Ḥiġâzî. 4. *al-Kunnas al-ġawârî fî al-milâḥ min al-ġawârî* / [probably] Šihâb al-Dîn al-Ḥiġâzî. 5. [*Excerpts from poems*] / [Several author names are given in ms.]. 6. [*Excerpts from*] *Ṭqd al-'aqâ'id* / [Anonym]. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 76 foll. – Cairo. – *Anthology*.

- Cod.Arab. 221¹⁹ (vH 57): *Dîwân Ibn Hafâğah al-Andalusî* / Abû 'Ishâq 'Ibrâhîm Abû al-Fath ibn 'Abd Allâh al-mašhûr bi-Ibn Hafâğah. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 119 foll. – Cairo. – *Anthology*.
- Cod.Arab. 223 (vH 66): *Qurrat al-nâzir wa-nuzhat al-hâtir* [on fol. 1 incorrectly stated: *Hâdâ dîwân Nuzhat al-nufûs wa-muḍḥik al-'ubûs*] / li-Nûr al-Dîn Abî al-Matn al-Bašbagâwî. – Copied 972 H [1565 CE]. – 4°, 115 foll. – Cairo. – *Anthology of poems*.
- Cod.Arab. 224 (vH 49): *Maqâmât* / Abû al-Faḍl Aḥmad ibn al-Ḥusayn Badî' al-Zamân al-Hamadânî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 81 foll. – Cairo. – *'Adab (artistic prose)*.
- Cod.Arab. 225 (vH 18): *Maqâmât al-Ḥarîrî* / li-Abî Muḥammad al-Qâsim ibn 'Alî ibn Muḥammad al-Ḥarîrî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 340 foll. – Constantinople. – *'Adab (artistic prose)*. Notes in margin and interlineary in Arabic, Persian and Turkish.
- Cod.Arab. 226 (no vH no.): *Maqâmât* / [Abû Muḥammad al-Qâsim ibn 'Alî ibn Muḥammad] al-Ḥarîrî. – [Roma?], [175-? CE]. – 4°, 300 foll. – Possibly purchased in Rome during von Haven's preparatory stay there: on fol. 300v. written "Hâdihi li-al-qass Lâwindiyus sâlim" – cf. Cod.Arab. 269. – *'Adab (artistic prose)*.
- Cod.Arab. 231 (vH 86): [11 brief texts] / [11 different auth.]. – Copied 1009 H [1600 CE]. – 4°, 68 foll. – Cairo. – *'Adab (artistic prose)*.
- Cod.Arab. 232 (vH 67): *al-Muhtâr min nawâdir al-aḥbâr* / li-Šams al-Dîn ibn 'Abd Allâh Muḥammad ibn Aḥmad al-Muqrî. – Copied 1173 H [1760 CE]. – 4°, 116 foll. – Cairo. – *'Adab (artistic prose)*.
- Cod.Arab. 235 (vH 51): *Aḥbâr Mağnûn [wa-] Laylâ wa-'aš'âru-hu* / 'anâ bi-ğam'i-hi Abû Bakr al-Walîbî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 48 foll... – Cairo. – *'Adab (artistic prose)*.
- Cod.Arab. 237 (vH 13): *Dîwân al-ḥamâsah* / li-Abî Tammâm Ḥabîb ibn 'Aws al-Ṭâ'î. – Copied 738 H [1337 CE]. – 4°, 209 foll. – Constantinople. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 244²⁰ (vH 43): *Dîwân Ibn al-'Alîf* / li-Šihâb al-Dîn Aḥmad ibn al-Ḥusayn al-ma'rûf b-Ibn al-'Alîf. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 143 foll. – Cairo. – *Poetry*.

¹⁹ Digital facsimile at The Royal Library's website.²⁰ Digital facsimile at The Royal Library's website.

- Cod.Arab. 249 (vH 93): *Kunh al-murâd fî bayân Bânat Su'âd* [li-Ka'b ibn Zuhayr] / li-Ğalâl al-Dîn al-Suyûṭî. – Copied 1116 H [1704 CE]. – 8°, 105 foll. – Cairo. – *Comments on poetry*.
- Cod.Arab. 251 (vH 74): *Dîwân Ibn al-Mu'tazz* [1. part] / li-Abî al-'Abbâs 'Abd Allâh Ibn al-Mu'tazz. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 101 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 252 (vH 75): *Dîwân Ibn al-Mu'tazz* [part 2] / li-Abî al-'Abbâs 'Abd Allâh Ibn al-Mu'tazz. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 144 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 254 (vH 6 or 34): *Dîwân* / Abû al-Ṭayyib Aḥmad ibn al-Ḥusayn al-Mutanabbî. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 183 foll. – Constantinople. – *Poetry. Title page illuminated*.
- Cod.Arab. 255 (vH 34 or 6): *Šarḥ Dîwân al-Mutanabbî* / li-Abî al-Ḥasan 'Alî ibn Aḥmad al-Wâḥidî al-Nisâbûrî. – Copied shortly after W.s death in 468 H [1075 CE]. – 2°, 437 foll. – Constantinople. – *Commentary on poetry*.
- Cod.Arab. 260²¹ (vH 85): *Talṭîf al-mazâğ min šî'r Ibn al-Ḥağğâğ* / li-Ibn al-Ḥağğâğ – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 122 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 263 (vH 33): *Ġayt al-'adab [...]* *šarḥ Lâmiyyat al-ağam* / li-Šalâḥ al-Dîn Ibn Aybak al-Šafadî. – Copied 831 H [1427 CE]. – 2°, 303 foll. – Constantinople. – *Poetry. Title page illuminated*.
- Cod.Arab. 264 (vH 92): *Dîwân* / Abû 'Abd Allâh Aḥmad ibn Muḥammad al-Ḥayyât al-Dimašqî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 137 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 265 (vH 45): *Dîwân* / Abû Bakr Aḥmad ibn al-Ḥusayn al-Arrağânî al-mulaqqab bi-Nâšîr [or rather: Nâših] al-Dîn. – Copied 1099 H [1688 CE]. – 4°, 297 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 266²² (vH 99): *Dîwân* / Abû al-Ḥasan 'Umârah al-Yamanî – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 217 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 267 (vH 65): *Dîwân* / Kamâl al-Dîn Abû al-Ḥasan 'Alî al-mašhûr b-Ibn Nabîh. – Copied 1157 H [1744 CE]. – 4°, 47 foll... – Cairo. – *Poetry*.

²¹ Digital facsimile at The Royal Library's website.²² Digital facsimile at The Royal Library's website.

- Cod.Arab. 268 (vH 5): *Dîwân* / Abû Ḥafṣ 'Umar ibn Abî al-Ḥasan [...] al-mašhûr b-Ibn al-Farîd. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 94 foll. – Constantinople. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 269 (vH 5?): *Dîwân* / Abû Ḥafṣ 'Umar ibn Abî al-Ḥasan [...] al-mašhûr b-Ibn al-Farîd – 1760. – 2°, 124 foll. – Possibly purchased by von Haven in Rome during his preparatory stay there: pag. 124 infra: “wa-kâna kâtibu-hu wa-nâsiḥu-hu ... al-qass Lâwindiyûs”, cf. Cod.Arab. 226. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 270 (vH 24): *Dîwân* / Bahâ' al-Dîn Abû l-Faḍl Zuhayr ibn Muḥammad ibn 'Alî. – Copied 1015 H [1606 CE]. – 4°, 129 foll. – Constantinople. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 271 (vH 54): *al-Qaṣā'id al-watriyyât* / li-Mağd al-Dîn Muḥammad ibn Abî Bakr ibn Rašîd al-Bağdādî. – Copied 1173 H [1759 CE]. – 8°, 67 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 275 (vH 12): *Dîwân* / Ṣafî al-Dîn 'Abd al-'Azîz ibn Sarâyâ ibn 'Alî al-Ḥillî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 263 foll. – Constantinople. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 276²³ (vH 64): *Badl al-istiṭâ'ah fî madḥ ṣāḥib al-ṣafâ'ah* / li-Šams al-Dîn Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn 'Abd Allâh ibn Muḥammad al-mašhûr bi-al-Kaffâf. – Copied 787 H [1385 CE]. – 2°, 286 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 277²⁴ (vH 53): *Dîwân Muḥammad Ibn Wafâ'* / li-'Alî ibn Muḥammad Ibn Wafâ'. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 88 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 278 (vH 52): *al-Durr al-muntaqâ* / li-'Abd al-Qâdir ibn Abî Bakr ibn Ḥiḍr al-Dimašqî. – Copied 892 H [1487 CE]. – 4° minor, 78 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 279 (vH 96): *Dîwân* / Šihâb al-Dîn Aḥmad al-Qusantûnî [or rather: Qusanṭînî] al-Šâdilî al-Mâlikî. – Copied 920 H [1514 CE]. – 4°, 98 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 281 (vH 77): *Dîwân al-šayḥ al-Mâmâ'i* / Muḥammad ibn Aḥmad ibn 'Abd Allâh al-Mâmâ'i al-Rûmî. – Copied 1060 H [1650 CE]. – 4°, 403 foll. – Cairo. – *Poetry*.

²³ Digital facsimile at The Royal Library's website.²⁴ Digital facsimile at The Royal Library's website.

- Cod.Arab. 282 (vH 44): *al-Dîwân al-nabawî* / li-Šams al-Dîn Muḥammad al-Šâlihî al-Dimašqî. – Copied 1026 H [1616 CE]. – 4°, 74 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 283 (vH 42): *Dîwân* / Šihâb al-Dîn al-Ḥafâğî. – Copied after 1069 H [1658 CE]. – 2° minor, 235 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 284 (vH 70): *Dîwân Ibn Ḥalûf al-Andalusî* / Aḥmad ibn Abî al-Qâsim al-Ḥalûf. – Copied 1118 H [1707 CE]. – 4°, 74 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 285 (vH 56): *Dîwân* / Ibn Manğak Bâšâ. – [S.l.], [s.a.]. – 2°, 39 foll. – Cairo. – *Poetry*.
- Cod.Arab. 287 (vH 80): *Kitâb Tazyîn al-aswâq bi-tartîb aḥwâl al-'uṣṣâq* / li-Dâwûd al-Bašîr al-Ḥakîm. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 304 foll. – Cairo. – *Eroticon*. See also description in Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. vol. no. 4, pp. 13–24. – Calligraphic specimen after colophon.
- Cod.Arab. 288 (vH 76): *Tuḥfat al-'arûs wa-nuzhat al-nufûs* / li-Abî 'Abd Allâh Muḥammad ibn Aḥmad ibn Muḥammad ibn Abî l-Qâsim al-Tiğânî. – Copied 1125 H [1713 CE]. – 4°, 176 foll. – Cairo. – *Eroticon*. See also description in Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. vol. no. 4, pp. 13–24.
- Cod.Arab. 290 (vH 59): *Law'at al-šâkî wa-dam'at al-bâkî* / li-Ġamâl al-Dîn Yûsuf. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 50 foll. – Cairo. – *Eroticon*. See also description in Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. vol. no. 4, pp. 13–24.
- Cod.Arab. 292 (vH 106): *Nuzhat al-albâb fî-mâ lâ yûğad fî kitâb* / li-Aḥmad al-Tinfâšî [or rather: Tayfâšî or Tiğâšî] al-Mâlikî al-Mağribî. – [S.l.], [s.a.]. – 8°, 142 foll. – Cairo. – *Eroticon*. – See also description in Meddelelser fra Rigsbibliotekaren, 36. vol. no. 4, pp. 13–24.
- Cod.Arab. 294²⁵ (vH 91): *Kašf al-ḥâl fî wasf al-ḥâl* / li-Šalâḥ al-Dîn al-Šafadî. – [S.l.], [s.a.]. – 4°, 58 foll. – Cairo. – *Physiognomy*. Illuminated title page (Kufic script).
- Cod.Arab. 297 (vH 50): *Tašnîf al-sam' fî wasf al-dam'* / li-Šalâḥ al-Dîn Ibn Aybak al-Šafadî. – Copied 1006 H [1597 CE]. – 4°, 88 foll. – Cairo. – *On tears in literature*.

²⁵ Digital facsimile at The Royal Library's website.

Cod.Arab. 299 (vH 11): *Halbat al-kumayt* / li-Šams al-Dîn Muḥammad ibn al-Ḥasan al-Nawwâḡî. – Copied 1032 H [1623 CE]. – 4°, 290 foll. – Constantinople. – *On wine*.

B. HEBREW²⁶

Purchased in Cairo

Cod.Heb. 1 (vH 94): *Bible* (incomplete) from Castile, 1400s.

Cod.Heb. 3–4 (vH 88–89): *Bible in two volumes*, from Castile, 1472.

Cod.Heb. 5 (vH 107): *Bible* (incomplete) from Castile, late 1400s.

Cod.Heb. 6 (vH 102): *Bible* (incomplete), 1300s or 1400s.

Cod.Heb. 7–9 (vH 103–105):²⁷ *Bible in three volumes*, Iberian Peninsula, mid-1400s.

Cod.Heb. 11 (vH 90):²⁸ *the Pentateuch*, France (?) 1290.

Cod.Heb. 17 (vH 87): *The early prophet books*, 1390.

²⁶ Collective description by Eva-Maria Jansson at The Royal Library's website.

²⁷ Facsimile of von Haven's description in *Reisejournal* at The Royal Library's website. Likewise digital facsimile of the manuscript (vol. 2 and 3). Vol. 1 is on the way.

²⁸ Facsimile of von Haven's description in *Reisejournal* at The Royal Library's website. Likewise digital facsimile of the manuscript.

TILLÆG 11

FORTEGNELSE OVER ARABISKE OG HEBRAISKE HÅNDSKRIFTER 1779

DET KONGELIGE BIBLIOTEKS ARKIV E 42

APPENDIX 11

LIST OF ARABIC AND HEBREW MANUSCRIPTS 1779

THE ROYAL LIBRARY'S ARCHIVE E 42

INDEX LIBRORUM ARABICORUM ET HEBRAICOR.

MANU SCRIPTORUM BIBLIOTHECAE REGIAE HAUNIENSIS, AUCTORE

JACOBO GEORGIO ADLER, HOLSATO. TH. ET LL. OO. C. 1779.

Pag. 1 [selvstændig paginering i fortegnelsen over orientalske ms.]

Pag. 1 [independent pagination in list of oriental mss.]

Pag. 2 beskrevet med henvendelse til "Lecturis", der efterfølgende er overstreget

On pag. 2 an address to 'Lecturis', which has subsequently been crossed out

Pag. 3

MANU SCRIPTA CUFICA

1. Fragmentum Corani, Arabice, literis Cuficis, in pergam. fol. XXX-IV nitide scriptum et bene conseruatum. Continet Sura[?] vel capita LIX ad LXII. Incipit medio versu 17 Suræ LIX vocibus *انا اخاف الله* et pergīt recto ordine ad medium versum 24 eiusdem capituli, ad voces *القدوس السلام الم*. Nunc desunt folia II. Incipit pagina sequens vocibus *قد كانت لكم* Sura LX, vers. 1. Recto ordine pergīt ad finem usque fragmenti, Sur. LXIV, vers. 1. *ما في سموات و*. inclusive. Capitum initia more Arabum deaurata sunt, et versuum initia puncto maiori distincta.
[Cod. Arab. 41].
2. Fragmentum Corani, Arabice, literis Cuficis. An priori antiquius, dubium, sed omnino male conseruatum est. 58 fol. in pergam. Incipit Sura XX versu 71 *قلنا لا تخف انك انت على* Pergīt ad Suram *الممنين* h.e. XIII vers. 57 inclusiue. Versuum initia annotata quidem sunt punctis aureis, sed, ut scriptura, detritis et vix conspicuis. Titulus surarum literis auris scriptus est. In fine nihil deficere videtur. Ultimae paginae enim auro aliisque ornamentis repletae sunt. Quod extrinsecus[?] inscriptum est codici literis recentioribus, nihil aliud est, quam titulus eiusdem Suræ XXIII, sed corrupte, a puero forsan, scriptus.
[Cod. Arab. 37].
3. Fragmentum Corani, Arabice, literis Cuficis. Melius conseruatum quam 2. 55 fol. in pergam. Incipit Sur. XXI, v. 18 med., *اهق ولكم* [الويل] ad v. 41 inclusiue. Deest folium unum. Incipit versus v. 44 voce ult. *يصحبون* et pergīt ad v. 62 Suræ sequentis XXII.
[Cod. Arab. 38].

Pag. 4

فتصبح الارض مخضرة. Capituum versuumque initia more consueto indicata sunt.

[Cod. Arab. 38].

4. Particula Corani, Arabice, literis Cuficis. XII fol. in pergam. bene script. Incipit Sura XIX vers. 29 med. *ما كان ابوك* Pergīt ad Suram XX vers. 102 med. *في الصور ونحشر*. Desunt folia duo. Incipit pagina sequens vers. 28 Suræ sequentis XXI *يعلم* [ما بين ايديهم] Desinit voce prima versus 58 eiusdem capituli *وتالله*.
[Cod. Arab. 36].
5. Fragmentum codicis membranacei Corani, literis Cuficis scripti, fol. XXIX. Incipit Sur. XXIII, vers. 52 med. *واويناهما الى ربوة*. Incipit Sur. XXIV *ومغفرة ورزق*. In medio nihil deficit. Initia capitum versuumque punctis literisque aureis indicata sunt.
[Cod. Arab. 40].
6. Folia VII arab. literis Cuficis e diuersis Corani codicibus. Versus, quos continent, indicare, difficillimum foret, cum concordantiae Corani nobis deficiunt, nec operae pretium esse videtur, totum perlegere Coranum, horum versuum inuestigandorum caussa. Iuncta est his foliis epistola Gallica de Mr. Fourmont l'aîné qui eorum quatuor, a Rege Danice [indsat over linjen / entered above the line: per Mr. le Comte de Plelo] ei missa, explicare tentauit. Quod vero folia 2, 3 et 4 Alphabetum Cuficum vel syllabarium continere putet, in eo omnium errat. Omnia Corani particula sunt. Incipit e.c. folium unum hisce verbis *وان يكن لهم الحق ياتو اليه* h.e. si ad indicium vocaretur, veniunt ad illud obsequentes etc. Raritatem Mss. Cuficorum epistola haec eo etiam affirmat, quod in bibliotheca Parisiensi Regia nullum codicum Arabicum Cuficum scriptum, nec fragmentum etiam exstare testatur.
[Cod. Arab. 42].

Pag. 5-6 beskrevet med en tidligere version af (udkast til?) håndskriftfortegnelsen pag. 15ff.

On pag. 5-6 an earlier version of (draft for?) the list of manuscripts pag. 15ff.

Pag. 7-8: *Codices hebraici Bibliorum sacrorum manu scripti* [beskriver 11 mss., heraf nr. 5-11 hidrørende fra Den Arabiske Rejse 1761-1767].

Pag. 7-8: [describes 11 mss., of which no. 5-11 originate from *The Arabian Journey* 1761-1767]

Pag. 9

LIBRI MALABARICI ETC.

IN FOLIIS PALMARUM, QUAS OLA DICUNT,
SCRIPTI.

1. Biblia sacra Vet. Test. cum apocryphis in lingua Warugicam vel Gentou versa ab Beniam Schulzio. in V. fasciculis.
[Libri a viris christianis in linguam Telinganam versi, 9-45]
2. IV Euangelia, acta Apostolarum, Epistolae ad Ephesios et Jacobi, et Joannis Apocalypsis. Warugice.
[Libri a viris christianis in linguam Telinganam versi, 1-8]
3. Arnde wahre Christentum. Tomi IV. Warugice.
[Libri a viris christianis in linguam Telinganam versi, 50-53]
4. Thomas a Kempis de Christo imitando. IV tomi. Warugice.
[Libri a viris christianis in linguam Telinganam versi, 46-49]
5. Id. liber. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 20-23]
6. Euangelia Matth. Lucae, Ioannis et VI capita Marci. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 2, 5-7]
7. Arnde Paradiesgärtlein. Tamulice. IV Tomi.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 24-27]
8. Theologiae compendium. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 17?]
9. Epistolae, quae in ecclesiis in diebus dominicis explicantur. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 11?]

10. Eiusdem generis quaedam. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 12?]
11. Epistola ad Malabares gentiles. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 29]
12. der Weg zur Seligkeit. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 30]
13. Marcanda puranum, historia miraculosa Malabarica. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 52?]
14. 2 libelli et 2 epistolae incertae sine titulis. Tamulice.
[Libri Tamulici a viris christianis compositi aut versi, 53?]
15. epistolae V in lingua Badagahs scriptae, qua Rex Golcondae utitur.
[Cod. Gujarat. 1-2?]
16. alii libelli III ignoti, malabarice.
[Cod. Tamul. 57?]

[Signeret: / Signed: P. Schøningh Grube]

Pag. 10-12 blanke / blank

Pag. 13-14: *Codices manuscripti Arabici literis Cuficis* (renskrift af ovenstående s. 3-4 / fair copy of pp. 3-4 above)

Pag. 15

CODICES ARABICI MANU SCRIPTI RECENTIORES,
LITERIS NESHI.

in Fol.

1. كتاب الصحاح الجوهري Lexicon Gieuharii. [i margen: / in the margin: in catalogo Niebuhri No. 8. const. 23½ Piast.]
[Cod. Arab. 196].
2. كتاب وفيات الاعيان وانباء ابناء الزمان ... تأليف الشيخ ... شمس الدين ... بن خلكان Virorum illustrium historia, ordine alphabetico concinnata,

- auctore Schamsoddino ibn Chalican. In fronte codicis est index virorum omnium, quorum vitae descriptae sunt. [i margen: / in the margin: N.n. 7. const. 30 p.].
[Cod.Arab. 134].
3. ديوان ابو الطيب المتنبي Carmina Motanabbi Arabum poetarum principis, in urbe Cufa in Mesopotamia nati. Floruit Saec. X. – Cum adnotationibus margini adscriptis. [i margen: / in the margin: Niebuhr. n. 34. const. 12 p.].
[Cod.Arab. 254?].
4. Idem liber, cum commentariis. [i margen: / in the margin: Niebuhr n. 6. const. 20 p.].
[Cod.Arab. 255?].
5. كتاب سراج الملوك والخلفاء Lucerna Regum et Chalifarum, auctore Abubecro Muhammed ibn Valid. [indsat over linjen / entered above the line: Idem auctor est, qui nostratibus Averroës vocatur]. Negligenter scriptus. [i margen: / in the margin: N. 32. const. 5 p.].
[Cod.Arab. 173].
6. كتاب القاموس المحيط Camus h.e. Oceanus. Lexicon linguae arabicae celeberrimum. Auctore Muhammed ibn Jacob ibn Muhammed Feirusabadi. Auctor multos annos in Arabia egit, studiorum causa. Lexicon Meccae absoluit. Obiit Zebidi anno Heg. 817. [i margen: / in the margin: N. 28. const. 100 p.].
[Cod.Arab. 198].
7. شرح لامية العجم Liber Lamiat alagiam cum commentariis. auctore Saladino Essafedi. [i margen: / in the margin: N. 33. const. 15 p.].
[Cod.Arab. 263].
8. تاريخ مختصر في الدول Historiae asiaticae compendium. Scriptus est, ut in fine annotatur, a. Heg. 1074. [i margen: / in the margin: N. 31. const. 12 p.].
[Cod.Arab. 121].
9. كتاب المدهش Opera Giemaloddin Abulfarash. Operis encyclopedici genus. [i margen: / in the margin: N. 29]
[Cod.Arab. 70].

10. الجزء الثاني من شعر ابي العباس Pars secunda carminum Abulabassi abdullah ibn elmotas billah. Deest pars prima. [i margen: / in the margin: N. 73].
[Cod.Arab. 252].
- Pag. 16
11. كتاب تاريخ الملوك Historia Aegyptiae eiusque regum. Scriptus a. Heg. 870. [i margen: / in the margin: N. 72].
[Cod.Arab. 145?].
12. تاريخ الاسلام Historia Islamismi, vel religionis Muhammed. auctore Elsahabi. [i margen: / in the margin: N. 71].
[Cod.Arab. 133].
13. دفتر الكتب في جامع الازهر Bibliotheca Arabica. nitide scripta. [i margen: / in the margin: N. 68].
[Cod.Arab. 172].
14. ديوان الخفاف Carmen, ordine alphabetico concinnatum, ita est versus omnes capitis primi desinant littera Elif, secundi litera Be etc. auctore Schamsoddino abi Abdallah. Scriptus anno Heg. 787. [i margen: / in the margin: N. 64].
[Cod.Arab. 276].
15. اسماعيل بيك تاريخ الخميس Historia universalis, auctore Ismael Beg [i margen: / in the margin: N. 63].
[Cod.Arab. 132].
16. داستان شاه قباد – وپادشاه دچين Historia regis Cubad ex regione Damasci et Regis Sinae. Turcice. In fine scriptus est annus aerae Christianae 1649. A Christiano quodam forte descriptus est.
[Cod.Turc. 16].
17. Lexicon Turcicum cum formulis epistolarum, in eadem lingua. Additae sunt vocum explicationes Italice, et epistolarum argumenta Italice, margine adscripta. Scriptum an. Heg. 1013.
[Cod.Turc. 14?].
18. كتاب الايمان الصحاح h.e. Religio vera. Liber theologicus antiquus, auctore Abu Muhammed Hossain ibn Massud.
[Cod.Arab. 55].

19. Epistola Paulli ad Galatas coptice [dialecto Memphitica] et arabice. Eiusdem ad Ephesios, coptice et arabice. Eiusdem ad Philipenses, coptice et arabice.
[Cod.Arab.Copt.]
- 20-21. تاريخ راشد افندي [indsat over linjen: Tarich Rasched Effendi] h.e. Historia imperii turcici, lingua Turcica, auctore Rasched Effendi. II Vol. impressa Constantinopoli a. Heg. 1153. [i margen: / in the margin: N. 9.10. const. 25 p.].
[OS-193]
22. Liber continens effigies XXXI imperatorum, Vezirorum, aliorumque viror. Illustrium Turcor. eleganter pictas.
[Rotul. 4]

Pag. 17

23. كتاب روضة المناظر في علم الاوائل والاواخر تاليف ... ابو الوليد محمد ابن الشنم Historia Arabica, auctore Abulualido. In margine adscripta est chronologia, cum aliis nonnullis obseruationibus. [i margen: / in the margin: Nieb. n. 23. const. 8 p.].
[Cod.Arab. 124].
24. كتاب بدائع البدير في علم الادب [titlen korrumperet] liber inscriptus nouarum rerum conditor ad institutionem bonarum morum. Auctore Imamo Ibn Dafer. [i margen: / in the margin: N. 101].
[Cod.Arab. 209].
25. Carmina ibn Manshak Pascha ديوان ... ابن منجك [i margen: / in the margin: N. 56].
[Cod.Arab. 285].
26. Liber astronomicus [indsat over linjen: et geometricus] s. tit. auct., ut in fine legitur, Muhammed Magrebi Hanefita [المغربي الحنفي]. [i margen: / in the margin: N. 40].
[Cod.Arab. 90].
27. كتاب نهاج البيان فيما يستعمله الانسان h.e. introductio in explicationem eorum, quibus utuntur homines scil. in Medicina. Epitome libri Ibn Beitar de simplicibus medicamentis [indsat over linjen: / entered above the line: ordine alphabetico]. Deest folium unum in litera د ad vocem دهن. [i venstre margen to hebraiske ord med

- ulæselige glosser, vedr. rectale lidelser, samt to arabiske ord med tilsvarende radikaler / in the left margin two Hebrew words with illegible glosses, related to rectal pains, as well as two Arabic words with corresponding radicals]. [i højre margen: / in the right margin: Cairi emtus a cel. v. Haven. 4 imper. et 21 para].
[Cod.Arab. 114].
28. صور الكواكب Figuræ stellarum cum earundem descriptione, auctore Abdolrahman Effendi. Cum figuris signorum coelestium calamo pictis et coloratis. Index in pagina ultima. [i margen: / in the margin: ibid. emtus].
[Cod.Arab. 83].
29. Primus psalmus Daudis, Coptice, a Theodoro Petraeo Holsato Regi Fredrico III oblatus, anno 1661. Cui iuncta est prima Sura Corani, ab eodem Petraeo in latinum versa.
[ikke verificeret / not verified].

[Signeret: / Signed: P. Schøning Grube]

Pag. 18 blank

Pag. 19

Quart.

1. Coranus, bene scriptus.
[Cod.Arab. 4].
2. كتاب الحماسة لابي تمام Hamasa, liber [indsat over linjen / entered above the line: poeticus] celebris. auct. Abi Tamamo. [i margen: / in the margin: Nieb. n. 13].
[Cod.Arab. 237].
- 3-4. معجم البلدان - ياقوت Jacuti Lexicon Geographicum, II Volum. Desunt multa. Scriptum anno Hegiræ 681. [i margen: / in the margin: Nieb. n. 16.17. const. 15 p.].
[Cod.Arab. 89-90].
- 5-7. لابي شامي تاريخ الروصين من الدولتين [titlen korrumperet] Historia Principum Nureddin et Salaheddin. III Vol. liber antiquus. Auct. Schihabeddin ben Ismael. [i margen: / in the margin: Nieb. n. 19.20.21. const. 27 p.].
[Cod.Arab. 154-156].

8. **كتاب تاريخ الامم واخبار ملوك العرب والعجم** *Historia populorum et narratio de regibus Arabiae et Persiae, qui Islamismum confessi sunt. Alias جواهر السلوك Giawaher esselluk* dicitur. [i margen: / in the margin: N. n. 2. const. 5 p.].
[Cod.Arab. 150].
9. **كتاب اتحاف الاخصار** [titlen korrumperet / title corrupted] *Historia de locis sanctis et urbibus Palaestinae*. [i margen: / in the margin: N. 3. const. 5 p.].
[Cod.Arab. 143].
10. **كتاب تاريخ مصر** *Historia Aegypti*, auctore Mustafa ibn Ibrahim Teba. Exempl. nitidum. [i margen: / in the margin: N. n. 35].
[Cod.Arab. 159].
11. **كتاب الخزينة العجائب** [titlen korrumperet / title corrupted] h.e. thesaurus rerum mirabilium, auctore Abu Had Omar ibn *Alwardi*. *Geographia Asiae*. [i margen: / in the margin: N. n. 37].
[Cod.Arab. 93].
12. **لابي عبد الله محمد المقرئ كتاب فتوح البهنسا وما وقع للصحابه مع البطلوس** *Historia expugnationis Bahnesae* (urbis Aegyptiae) et eorum quae acciderunt sociis cum Batluso. Auctore Abi Abdallah Muhammed elmukri. Ad calcem additus est alius liber, quaedam ad historiam Aegypti pertinentia continens, cui titulus est **كتاب جوهر البحور ووقائع الامور**. [i margen: / in the margin: N. n. 25. const. 5 P.].
[Cod.Arab. 138-139].
13. **كتاب نزهة الناظرين** *Oblectamentum spectatorum*. Auctore Marai ibn Jusuf Hanbali. Vitae et res gestas Chalifarum et Sultanarum Aegypti continet. [i margen: / in the margin: N. n. 38].
[Cod.Arab. 151].
14. **ملخص تضمين الملح** (1) *Carmen*, auctore Burhaneddino, (2) **مفاخرة السيف والقلم** *Gloria ensis et calami*, auctore Sainoddino Omar ibnolwardi, (3) *Carmen* Imami Abubekr Mohammed ibn Hassan. et al. in 4 min. [i margen: / in the margin: N. n. 47].
[Cod.Arab. 217b].

Pag. 20

15. **اخبار مجنون ليلي واسعاره** *Historia* [indsat over linjen: / entered above the line: cuiusdam] *daemone obsessi, Sinsani, eiusque furoris, cui nomen fuit Kanin ibn Muluh. Auctore Abobecro elualbi*. [i margen: / in the margin: Nieb. n. 57].
[Cod.Arab. 235].
16. **كتاب وصف الخال** [titlen stærkt forkortet / title greatly abbreviated] *Laudes arrogantiæ* Continet varias variorum auctorum sententias. [i margen: / in the margin: N. 55].
[Cod.Arab. 293].
17. etc. **كتاب تحفة الكرام** *Descriptio historica urbis Meccae*. Auctore Imamo *تقي الدين*. [i margen: / in the margin: N. 58].
[Cod.Arab. 139].
18. **لوعة الشاكي ودمعة الباكي** *Carmina Imami Giemaloddin Jusuf*. in 4 min. [i margen: / in the margin: N. 59].
[Cod.Arab. 290].
19. **ديوان علي كمال الدين** *Carmina Kadi Ali Kemaloddin abulhassan ibn elnabiia* [h.e. filii Prophetissae, uxoris Muhammedis]. [i margen: / in the margin: N. 65].
[Cod.Arab. 268].
20. **المختار من نوادر الاخبار** h.e. *Selectissimae et singulares historiae vel narrationes* auctore Schamsoddino abu abdallah Muhammed. [i margen: / in the margin: N. 67].
[Cod.Arab. 232].
21. **كتاب لب الالباب في تحرير الانساب** *liber, cor cordium*, auctore Imamo Gielaloddin Essaiuti. *Index generationum seu Genealogia nobilium Arabum*. [i margen: / in the margin: N. 69].
[Cod.Arab. 167].
22. **كتاب تاريخ الخلفاء** *Historia Chalifarum ab Abubecro ad tempora usque auctoris, Gielaloddini abulfadl abdolahman*. [i margen: / in the margin: N. 73].
[Cod.Arab. 136].

23. Historia eorum, quas sub Sultano Selim in Aegypto ab eius principibus gesta sunt. Auctore Schamsoddino Muhammed. [i margen: / in the margin: N. 79].
[Cod.Arab. 158].
- 24-25. كتاب العرر والغرر Sententiae morales etc. auctore محمد الكتبي Muhammed elKatebi. Liber diuisus in XIII capita. II Vol. [i margen: / in the margin: N. 97.98].
[Cod.Arab. 68-69].
26. كتاب المصباح المنير h.e. lucerna splendens, auctore Ahmed ibn Muhammed ibn Ali. Cum multis adnotationibus margini adscriptis. [i margen: / in the margin: N. 82].
[Cod.Arab. 199].
27. Collectanea. 1. كتاب النصيحة الرضية الى الطريقة المحمدية h.e. Consilium bonum ad viam gloriae. Commentarius in carmen Imami Muhammed. 2. ترعيب اهل الاسلام في سكني الشام auctore Imamo Kemaloddin. 3. كتاب التنوير في اسقاط الالتدبير libellus theologicus, auctore Abulabbas Ahmed essakanderi. 4. Epistola quaedam, pessima scripta. et al. [i margen: / in the margin: N. 84].
[Cod.Arab. 72].

Pag. 21

28. ديوان العارف بالله Carmina Arefbillah – Ahmed ibn Abubecri Kosnatini. [i margen: / in the margin: N. 96].
[Cod.Arab. 279].
29. كتاب ثمرات الاوراق h.e. fructus foliorum [NB الاوراق sunt folia plantarum, ex folia chartae] auctore Abubecro ibn Hagia Hanefita. Sententiae, carmina etc. [i margen: / in the margin: N. 95].
[Cod.Arab. 215].
30. ديوان شعر ابن الحسن عمارة ابن ابي الحسن الحلبي اليمني Carmina Abulhassani Jemanitae [h.e. ex Arabia felice orti]. Codex antiquus. [i margen: / in the margin: N. 99].
[Cod.Arab. 266].
31. ديوان الشيخ ابي عبد الله Carmina senis Abuabdallah, ab eo concinnata cum in Damascum profectus erat, anno fugae Muh. 487, ut in

- praefatione dicitur. Codex antiquus. In margine passim adnotationes adscriptae sunt. [i margen: / in the margin: N. 92].
[Cod.Arab. 264].
32. Poëmata varia. In primis obseruandum ultimum ordine alphabetico concinnatum, ita ut versus priores desinant litera Elif, sequentes litera Be etc. Auctore ibn Essaati. [i margen: / in the margin: N. 91].
[ikke verificeret / not verified].
33. كتاب شرح عقود الجمان في علم المعاني والبتان للعلامة Commentarius in librum عقود الجمان h.e. monilia margaritarum, auctore ابن مرشد ibn Murschid Hanefita. Partes II in volumine uno. [i margen: / in the margin: N. 108].
[Cod.Arab. 203].
34. Poëmata auctore Abdolrahman elabassi [العباسي]. Volumen I. Deest volumen alterum. In fine huius tomi claris verbis dicitur كمل الجزء الاول ويتلوه في الجزء الثاني h.e. absolutus est tomus prior, Aggredimus alterum. [i margen: / in the margin: N. 100].
[Cod.Arab. 202].
35. ديوان ابن عاصم Poëmata Ibn azemi. [i margen: / in the margin: N. 62].
[Cod.Arab. 219].
36. الاسواق بتفضيل اشواق العشاق تزيد [titlen korrumperet / title corrupted] Narrationes iocosae, carmina amatoria etc. auctore Dauud [h.e. Daud]. [i margen: / in the margin: N. 80].
[Cod.Arab. 287].
37. ذيل النفحة h.e. boni odoris fragrantia. Variorum auctorum carmina, collecta, ut in fine legitur, a Muhammedo ibn Mahmud essuwalati [السولاتي] anno Hegirae s. fugae Muh. 1111. Scriptus est codex noster an. 1144. [i margen: / in the margin: N. 81].
[Cod.Arab. 170].
38. كتاب الادوية Ars medica, commendans meicamenta, experimentis probata etc. auctore Abubecro Mohammed Elfarsi [h.e. Persa].
[Cod.Arab. 115a].

Pag. 22

39. Coranus, antiquus, male conseruatus.
[Cod.Arab. 5].
40. Coranus, praecedente antiquior.
[ikke verificeret / not verified].
41. حاشية مولانا عصام الدين علي تفسير البضاوي Glossae Asemoddini in commentarium Kadii Beidaweni in Alcoranum. Commentarius Beidaweni [indsat over linjen: / entered above the line: in Coranum] Arabibus celebratissimus est. Commentator noster Asemoddin in comm. Beidaweni in praefatione nominatur Ibrahim f. Mohammed, nepos Arabgia Spheranensis. Praecipua commentatio grammatica est, secunda theologica, sed raro Beidaweni fabulas tangit. – Hic primus tantum tomus Glossarum est, et pars quarta totius libri. Nam in expositione cap. V. Corani desinit.
[Cod.Arab. 45].
42. كتاب كتان Varias, variorum auctorum, sententias continet, cum explicatione. Persice. Passim interpretatio latina in margine scripta inuenitur.
[ikke verificeret / not verified].
43. Historia de creatione mundi etc., quomodo a Persis iuxta Alcoranum eiusdemque Paraphrasin per Saduk factam creditur. auctore Hakwirdi Persa. Persice.
[Cod.Pers. 42].
44. كتاب ابو مسلم جلدي ثالث Opera Abu Muslimi. Turcice.
[Cod.Turc. 18].
- 45-46. حياة الحيوان Damirii historia naturalis animalium. liber celeberrimus. Vol. II... [i margen: / in the margin: emta Cairi 12½ imper. a v. Haven].
[Cod.Arab. 105-106].
47. افكار في اعمال الليل والنهار Observationes in opera noctis et diei h.e. observationes astronomicae, cum multis tabulis in fine, auct. Muhammede fil. Muhammedis elatassi. [i margen: / in the margin: ibid. emtus].
[Cod.Arab. 89].

48. Teskeret Dauud, seu Daudis liber memorialis [تذكرة داوود] laudatissimus hoc tempore apud Aegyptios liber medicus. Titulo caret. Folium primum laesum. [i margen: / in the margin: ibid. emtus X imper.].
[Cod.Arab. 110].
49. فتحة رطوان افندي Riduani Effendi compendium Astrologiae. [i margen: / in the margin: ibid.].
[Cod.Arab. 88].
50. ريال الربع [titlen korrumperet / title corrupted] Dissertatio de quadrante, Rabba vel Almakantarat Arabibus. [i margen: / in the margin: ibid.].
[Cod.Arab. 87].
51. جداول النسبه الستنيه tabulae multiplicationis arithmeticae per numerum 60. Utuntur illis ad librum Ulugh Beighi facilius intelligendum. Desunt quaedam in medio. [i margen: / in the margin: ibid.].
[Cod.Arab. 85].
52. Libelli variorum auctorum في العمل الربع h.e. de Quadrante, eiusque utilitate, scilicet

Pag. 23

- a. Ahmedis elschörfi,
b. Bederoddini eladib,
c. Muhammedis fil. Muhammedis ex urbe Mardin.
[i margen: / in the margin: ibid.].
[Cod.Arab. 86].
53. عجائب المخلوقات mirabilia rerum creatarum. h.e. Cazuini historia [indsat over overstregede ord: / entered above crossed-out words: naturalis. Agit de rebus geographicis et physicis, e.o. de lapidibus pretiosis] initium deficit. [i margen: / in the margin: ibid.].
[Cod.Arab. 95].
54. Essaiuthi Historia Aegypti et Cairi. Nieb. n. 1.
[Cod.Arab. 148].

[Signeret: / Signed: P. Schøningh Grube]

Pag. 24 blank

Pag. 25

In octavo et forma minori

1. Coranus. bene scriptus. 8 mai.
[Cod.Arab. 14].
2. Coranus. nitidissime scriptus 12. Scriptus a. Heg. 934.
[Cod.Arab. 26].
3. Coranus. nitide scriptus. 8 mai. Augustissimo Regi Frider. III oblatuſ a Theodoro Petraeo.
[Cod.Arab. 19].
4. Coranus, literis minutissimis iisque nitidis scriptus. ab eodem oblatuſ.
[Cod.Arab. 29].
5. كتاب تاريخ نادري مشهور بتاريخ جهان كشا من كلام ميرزا مهدي خان Historia Schah Nadiri, auctore Mirza Mahadi Chan ex Mazanderan, Nadiri a libellis secretioribus. Liber percelebris, in varias Europ. linguas versus. Cel. Niebuhr hunc librum in urbe Schiras emit. [i margen: / in the margin: N. 74].
[Cod.Pers. 63].
6. ديوان الصفي الحلي Poëmata Safa elhali. In 12 cap. diuisa. [i margen: / in the margin: Nieb. 12 const. 8½ Piast.].
[Cod.Arab. 275].
7. كتاب حلبة الكميت Mulsio vini. Variorum auctorum carmina in laudem vini, collecta a Mohammedo Nauagii. [i margen: / in the margin: N. 11 const. 8½ P.].
[Cod.Arab. 299].
8. Rhetorica. Characterه تعليق Taalik, pendente. [i margen: / in the margin: Nieb. 14].
[Cod.Arab. 201].

9. اخبار الدول واثار الاول Historia Chalifarum etc., auctore Abuabbas Ahmed ibn Jusuf. Exempl. nitidissimum. Diuisus liber in LV cap. [i margen: / in the margin: N. 15. 24 P.].
[Cod.Arab. 128].
10. مقامات الحريري Haririi consessus L. Usque ad dimidium librum adnotationibus multae tum in margine, tum inter lineas ipsas scriptae sunt. Liber celeberrimus. [i margen: / in the margin: N. 18. 11 P.].
[Cod.Arab. 225].
11. كتاب جواهر فقهه Gieuharii Juris et rerum diuinarum scientia. [i margen: / in the margin: N. 4. 2 P.].
[Cod.Arab. 66].
12. ديوان سلطان – عمر ابن الفارض Carmina Sultani Omar ibn Elfared. [i margen: / in the margin: N. 5. 2 P.].
[Cod.Arab. 268].
13. كتاب تاريخ الجمان في مختصر اخبار الزمان h.e. Historia margaritarum in compendio enarrationis temporum, i.e. historia ab orbe condito ad Muhammed et inde a Muhammede ad Sacr. V. inst. Hegirae. Auctore Schehaboddino Ahmed Mukri. [i margen: / in the margin: N. 22. 10 P.].
[Cod.Arab. 126].

Pag. 26

14. ديوان ابو الفضل زهير Carmina Sohairs, insignis Arabum poetæ. [i margen: / in the margin: Nieb. n. 24 const. 5 Piast.].
[Cod.Arab. 270].
15. فتوحة عراق للواقدي Historia expugnationis Iraki, auctore Eluakidi. liber celeberr. [i margen: / in the margin: N. 30. 10 P.].
[Cod.Arab. 137].
16. كتاب ديوان الصبابة Carmina amatoria. In XXX capita distributa. Variorum auctorum. [i margen: / in the margin: N. 36].
[Cod.Arab. 214].

17. Historia principum Aegypt. variorumque huius regni commutationem etc. auctore Muhammed ibn abdolmiti elmanufi. Partes II in volumine uno. nitide script. [i margen: / in the margin: N. 39].
[Cod.Arab. 153].
18. Columna eloquentiae, h.e. Rhetorica, auctore Elmunau. [i margen: / in the margin: N. 41].
[Cod.Arab. 206].
19. Carmina heroum. ديوان شهاب الخفاجي [i margen: / in the margin: N. 42].
[Cod.Arab. 283].
20. Carmina poëtae celebris Ahmedi ibn Hossein Schoheiri. Ordine alphabetico eodem modo concinnat. quam supra n. 32 quart. [i margen: / in the margin: N. 43].
[Cod.Arab. 244].
21. Commentarius in librum البديعية Muhammedi ibn elbasri etc. [ابن البازري الجهني الشافعي] auctore Abubecro ibn Hagia. [i margen: / in the margin: N. 46].
[Cod.Arab. 204].
22. Carmina Kadi Abubecri Ahmed ibn Muhammed ibn elhossain elarragiani. ديوان القاضي احمد etc. [i margen: / in the margin: N. 45].
[Cod.Arab. 265].
23. Carmina Semaroddini Mohammed, Damascensis. ديوان شمس الدين محمد [i margen: / in the margin: N. 44].
[Cod.Arab. 282].
24. carminis amatorii Ibrahimi [Abrahami] ibn Ahmad. في الغزل - ابراهيم احمد الحلبي Explicatio [i margen: / in the margin: N. 48].
[Cod.Arab. 288].
25. Consessus XXXI Abulfadli ibn Hossein. Imitatio consessuum Haririi. n. 10. مقامات انشاها الاستاذ ابو الفضل etc. [i margen: / in the margin: N. 49].
[Cod.Arab. 224].

26. Variorum auctorum cantus lugubres, naemia, collect. a Selaheddino Chalil ibn Ibak el Safedi. كتاب تشنيف السمع في وصف الدمع [i margen: / in the margin: N. 50].
[Cod.Arab. 297].
 27. Sententiae, epigrammata, carmina Abdulkadari ibn Abubekr Damasi. كتاب الدر المنتقى etc. [i margen: / in the margin: N. 52].
[Cod.Arab. 278].
 28. Poëmata Muhammedis ibn Wafa Elarefbillah. محمد ابن وفا [i margen: / in the margin: N. 53].
[Cod.Arab. 277].
 29. Poëmata Muhammed ibn Abubeker ibn Raschid cum glossis. [i margen: / in the margin: N. 54].
[Cod.Arab. 271].
- Pag. 27
30. Carmina ibn Chafagia Hispani Andalusii. ديوان ابن خفاجة الاندلسي In praefatione plenius nominatur Vesir abu Ishak Ibrahim ibn abulfatah ibn Chafagia. [i margen: / in the margin: Nieb. n. 57].
[Cod.Arab. 221].
 31. Carmina Integrata [indsat over linjen: / entered above the line: Oblectatio] animi, ex alia auctore Ali ibn Elgianab. ديوان نزهة النفوس [i margen: / in the margin: N. 66].
[Cod.Arab. 223].
 32. Poëmata ibn Chaluf. ديوان ابن خلوف [i margen: / in the margin: N. 70].
[Cod.Arab. 284].
 33. Carmina ibn Elmotas, vel, ut in praefatione nominatur, Abdallah ibn Elmotas alabassi [العباسي]. ديوان ابن المعتز [i margen: / in the margin: N. 75].
[Cod.Arab. 251].
 34. Munus oblatum sponsis, et oblectamentum animi oblectatio animi. De consuetudine, quae inter كتاب تحفة العروس ونزهة النفوس

- viros feminasque intercedat **debet**, agere videtur. auctore – abi abdallah – – ibn abulkasem. [i margen: / in the margin: N. 76].
[Cod.Arab. 288].
35. ديوان الشيخ الماماي الرومي Carmina Mama er-Rumi. [i margen: / in the margin: N. 77].
[Cod.Arab. 281].
36. كتاب سكردان مولانا السلطان Historia Suciardan (Zukkerdosa) Sultani. auctore ibn abu Hagial. In fronte libri est index capitum. Liber historicus. [i margen: / in the margin: N. 78].
[Cod.Arab. 144].
37. تلطيف مزاج من شعر ابن حجاج Explicatio carminum ibn Hegiag Heshash. Auctore Shemaloddino Mohammed. [i margen: / in the margin: N. 85].
[Cod.Arab. 260].
38. Libelli IIII in volumine uno.
1. الدرة المنيرة في مناظرة الجسر والجزيرة auct. Abulfatah Muhammed elashari.
 2. كتاب الوصفين الظرفين في سفاخرة الحرمين Sermones dicae الشريفين nobiles in laudem duarum sanctuarum nobiliumque (urbium). – Colloquium inter urbem Meccam et Medinam.
 3. الحجج المبينة في التفضيل بين مكة والمدينة Festi Meccani celebrationes insignes in praestantia Meccae et Medinae. h.e. De praerogationis duarum urbium. auct. Shelaloddin abulfadl – essaiuti.
 4. libellus, sine tit.
[i margen: / in the margin: N. 86].
[Cod.Arab. 231].
39. كتاب المرلد في بيان بانث سعاد auctore eodem Shelaloddin Essaiuti. [i margen: / in the margin: N. 93].
[Cod.Arab. 249].
40. كتاب نزهة الالباب فيما لا يوجد في كتاب liber, oblectatio animi etc. auctore Ahmed Tamfasi. [i margen: / in the margin: N. 106].
[Cod.Arab. 292].

41. كتاب الاعجاز والايجاز Sententiae Prophetae Mohamm. aliorumque. Huic uinctus est alius libellus, titulo carens, forte Arithmeticus. [i margen: / in the margin: N. 83].
[Cod.Arab. 207].
42. مشارق الانوار شرح مشارق الانوار. Literis تعليق s. penditibus scriptus.
[Cod.Arab. 56].
- Pag. 28
43. etc. الذيل على خريدة القصر Carmina iocosa, amatoris etc. variorum auctorum. Poëtarum Arabum vitae, breuiter enarratae, cum indice carminum ab iis scriptorum. [i margen: / in the margin: N. 60].
[Cod.Arab. 119].
44. كتاب الدر النفيس والخل الانيس Unio pretiosa etc. Carmina varia. [i margen: / in the margin: N. 61].
[Cod.Arab. 220].
45. كتاب مزامير داود Psalterium Daudis ex Syriaca versione translatum. A Jacobo Damasceno an. Chr. 1697 descript. Parisiis.
[Cod.Arab. 77].
46. تاريخ اعوانين Historia Agwanaeorum. Turcice. impressa Constantinop. A. Heg. 1142. [i margen: / in the margin: N. 62. const. 2 P.].
[OS-??].
47. Miscellanea. Preces et al. Arabice et Persice. [i margen: / in the margin: N. 26].
[Cod.Mixt. 4?].
48. كتاب بيطر نامه Explicatio somniorum, et ex iisdem diuinatis. Cum precibus nonnullis.
[Cod.Turc. 9].
49. كتاب الطهره الصلوه etc. Liber de precationibus, precibus etc. Character pendente scriptus. In fronte est index capitum.
[Cod.Arab. 65].

50. Variae Corani Surae ~~vel~~ capita ... pessime scriptae.
[Cod.Arab. 35].
51. Liber precum, Arabice, cum variis Alcorani Suris. nitide scriptus.
Suris preces quaedam in margine eleganter adscriptae sunt.
[Cod.Arab. 49?].
52. Liber precum, cum variis Suris, et Calendario.
[ikke verificeret / not verified].
53. tres libri precum.
[ikke verificeret / not verified].
54. libellus, cum imaginibus [indsat over linjen: / entered above the line: XXXII] imperatorum, Vezirorum al. eleganter pictis.
Imperatorum capita gloria, ut dicunt, cincta sunt. Nomina omnibus adscripta sunt.
[Rotul. 3].

#

- * Magnum volumen librorum imperfectorum Arabicorum et Persicorum.
- ** V. Epistolae turcicae, quorum tres inuolucro serico teguntur.

[i venstre margen / in the left margin: # accedunt] n. 55. etc.
رسالة المسائل الشهادية h.e. literae interrogantis dulcedinem in opere bonae linguae. Liber medicus auctore Schehâdeddîn ahmed ibn aisa. [i margen: / in the margin: A v. Haven emtus Cairi].
[Cod.Arab. 111].

56. Fragmentum, Psalmos nonnullos versionis arabicae continens.
[Cod.Arab. 78?]

[Signeret: / Signed: P. Schøning Grube]

57. Liber precum, cum Suris aliquot Corani, calendario [et bogstav delvis dækket af falsen / one character partially covered by joint].
[ikke verificeret / not verified]

TILLÆG 12

JON ERICHSENS OVERSIGT 1786

Jón Erichsen: *Udsigt over den gamle Manuscript-Samling i det store Kongelige Bibliothek*, Kbh. 1786, xvi, 141 s.

APPENDIX 12

JON ERICHSEN'S SURVEY 1786

Jón Erichsen: *Survey of the old Manuscript Collection in the great Royal Library* [in Danish], Cph. 1786, xvi, 141 p.

Pag. 5: [Liste over mss. / List of mss.] In Folio.

1. Kitâb Şihâh al-Ğawharî, *Lexicon Gieuharii*.
[Cod.Arab. 197].
2. Kitâb Wafayân al-a'yân wa-anbâ' anbâ' [rettere: / or rather: abnâ'] al-zamân, *Virorum illustrium historia* ordine alphabetico, auctore Schamsoddino ibn Chalican.
[Cod.Arab. 134].
3. Dîwân Abû [rettere / or rather: Abî] al-Ṭayyib al-Mutanabbî, *Carmina Motanabbi*, Arabum poetarum principis, in urbe Cufa in Mesopotamia nati. Floruit Sec. X.
[Cod.Arab. 254 eller 257].
5. Kitâb Sirâğ al-mulûk wa-al-ḥulafâ', *Lucerna regum & chalifarum*, auctore Abubecro Muhammed ibn Valid, nostratibus Averroë [fejlagtig identifikation / erroneous identification]. Liber politicus, regi Hispaniæ Muhammed Abdallah dicatus.
[Cod.Arab. 173].
6. Kitâb al-Qâmûs al-muḥîṭ *Camus*, h.e. Oceanus. Lexicon lingvæ Arabicæ celeberrimum, autore Muhammed ibn Jacob ibn Muhammed Firusabadi.
[Cod.Arab. 198].
8. Ta'rîḥ muḥtaşar fi al-duwal *Abulfaragii* [fejlagtig identifikation / erroneous identification] historia compendiosa dynastiarum, descripta, ut in fine annotatur, a Heg. 1074. Editum est hoc opus ab Edv. Pocockio. Oxoniae 1663 4to.
[Cod.Arab. 121].
17. *Lexicon Turcicum*, cum formulis epistolarum in eadem lingua. Ad-ditæ sunt vocum explicationis italice, & epistolarum argumenta italice margini adscripta.
[Cod.Turc. 14].
18. *Epistolæ Pauli ad Galatas, Ephes[i]os & Philippenses* coptice (dialecto memphitica) & arabice.
[Cod.Arab.Copt.].

22. Liber continens *effigies 31 Imperatorum, Vezirorum aliorumque virorum illustrium Turcarum eleganter pictas*.
[Rotul. 4].
23. Kitâb Rawḍatu al-manâẓir fi 'ilm al-awa'il wa-al-awâḥir ta'lîf Abû al-Walîd Muḥammed Ibn al-Şuḥnah *Ebn Shohna* historia universalis. In margine adscripta est chronologia, cum aliis nonnullis observationibus. Vid. Herbelot in voce *Schohnah*.
[Cod.Arab. 124].
28. Şuwar al-kawâkib *Figuræ stellarum*, cum earundem descriptione, auctore Abdolrahman Essufi.
[Cod.Arab. 83].

Pag. 6: In Quarto.

2. Kitâb al-Hamâsah li-Abî Tamâm, *Hamasa*, liber poeticus celebris, autore Abi Thamamo.
[Cod.Arab. 238].
- 3-4. Mu'ğam al-buldân ta'lîf Yâqût, *Jacuti Lexicon Geographicum*. 2 Voll. script. anno Hegiræ 681. Deficiunt multa.
[Cod.Arab. 99-100].
10. Kitâb ta'rîḥ Mişr *Historia Ægypti*, autore Mustafa ibn Ibrahim Teba.
[Cod.Arab. 159].
12. Kitâb Futûḥ al-Bahnasâ wa-mâ waqa'a li-al-şahâbah ma'a al-Buṭlûs li-Abî 'Abd Allâh Muḥammad al-Muqrî *Historia Expugnationis Bahnesæ* (urbis Ægypti) & eorum, quæ acciderunt sociis cum Batluso, autore Abi Abdalla Mohammed Elmukri.
[Cod.Arab. 138].
13. Kitâb Nuzhat al-nâẓirîn *Oblectamentum Spectatorum*, autore Marai ibn Jusuf Hanbali. Vitas et res gestas Chalifarum & Sultanarum Ægypti continet.
[Cod.Arab. 151].
- 45-46. Ḥayât al-ḥayawân *Damirii Historia naturalis animalium*. 2 Voll.
[Cod.Arab. 105-106].

53. 'Ağâ'ib al-maḥlûqât *Mirabilia rerum creatarum*, h.e. Cazuini Historia naturalis.
[Cod.Pers. 19].

Pag. 7: In Octavo.

4. Kitâb Târiḥ-e Nâdirî *Historia Schah Nadiri*, autore Mirza Mahadi Chan ex Masanderan, Nadiri a libellis secretioribus.
[Cod.Pers. 62].
10. Maqâmât al-Ḥarîrî. *Haririi consessus L.*
[Cod.Arab. 225].
15. Futûḥat [rettere / or rather: futûḥât] 'Irâq li-al-Wâqidî *Historia expugnationis Iraki*, autore Eluakidi.
[Cod.Arab. 137]
30. Diwân Ibn Ḥafâğah al-Andalusî Carmina *Ibn Chafagia*, Hispani.
[Cod.Arab. 221].
45. Kitâb Mazâmîr Dâwûd Psalterium Davidis ex Syriaca versione translatum. A Jacobo Damasceno a.C. 1697 descript. Parisiis.
[Cod.Arab. 77].

Pag. 7: E collectione von Haven.

2. Kitâb al-Ṭibb l-Ibn Bayṭar Ibn Beithar, botanici celebris, liber medicus vel de simplicibus rel. ordine alphabetico.
[Cod.Arab. 114].
3. Kitâb Minhâğ al-bayân l-Ibn Ğarlah [rettere / or rather: Ğazlah] fî al-ṭibb *Ibn Giaslæ liber Menhag Dictus*, h.e. de medela morborum, ordine alphabetico.
[Cod.Arab. 112].

Pag. 8

10. Aḥbâr [rettere / or rather: aḥbâr] madînat Zabîd li-al-šayḥ Sayf ibn Dî Yazn ['Abd al-Raḥmân Ibn al-Dayba'] *Historia urbis Sabid* in Arabia felice.
[Cod.Arab. 141].

Pag. 8: E collectione Kratzensteiniana.

- xvi. Ma'rifat aşturlâb *Scientia astrolabii*, liber astronomicus, e Ptolomæi Almagesto translatus. Turcice.
[ikke identificeret / not identified].
- xxiii. *Historia Bikermangit*, regis ethnici, qui Ujeni residebat, autore Berdg Pandet Ozir Rajæ Belodje.
[ikke identificeret / not identified].
- xxxiii. Kitâb Kaşf al-luğât *Kaschfellogat*, Lexicon Persicum, autore Abderrahimo [Ibn Sûr].
[Cod.Pers. 67].
- xxxvi-xxxvii. 'Âlam girî persice *Historia Alanger vel Orangzeb*. 2 Exemplaria.
[Cod.Pers. 60-61].
- xxxviii. Alfâz adawiyah – Nûr al-Dîn ibn Muḥammad Lexicon, autore Nureddino Muhammed; vel rectius, *Lexicon medicum*, alphabetico ordine herbas omnes & medicinas explicans, earumque virtutem, qualitatem et quantitatem, quæ ægroto dantur.
[Cod.Pers. 31].
1. 'Ağâ'ib al-maḥlûqât *Mirabilia rerum creatarum*, autore Zacharia fil. Muhammedis fil. Mahmudis Camunensis. Agit de coelo, sole, luna, astris & signis coelestibus, deinde de arboribus, plantis, animalibus, avibus, quæ singula-nitidissimis pictoris illustrantur.
[Cod.Pers. 19].
2. Lexicon, ubi voces peregrinæ, usu in Medicina recepta, e.c. græce, ordine alphabetico explicantur.
[ikke identificeret / not identified].

Pag. 9

7. Ḥavâşş-e çûb-e çînî manqûl 'an Tuḥfat al-mu'minîn, Descriptio radicis chinæ, & medicina Infantum.
[Cod.Pers. 33].

TILLÆG 13

OTTO THOTTS ORIENTALSKE HÅNSKRIFTER 1786

Fortegnelse over Otto Thotts orientalske håndskrifter ordnet
efter rækkefølgen i Det Kongelige Biblioteks arkiv E 63

Efter Stig T. Rasmussen: "Otto Thotts orientalske håndskrifter, identificeret på grundlag af Det kgl. Biblioteks arkiv E 63", i *Fund og Forskning* 37, 1998, s. 299-324.

- 1 *Cod. Arab. 82*
[al-Istikmâl] / [al-Mu'taman ibn Hûd (konge af Zaragoza 1081-1085 e.v.t.)].
[S.l.], [s.a.]
2°, 128 foll.: ill. – Maghrebinsk skrift.
På fol. 1r. i margen: "Paraphé au désir de l'arrest du 5. juillet 1763. Mesnil".¹
På fol. 128v: "Coll. Paris. Soc.tis Jesu".
- 2 *Cod. Arab. 81*
al-Maqâlah al-hâmisah min kitâb Iqlîdis fî al-uşûl, naql Ishâq ibn Hunayn, wa-işlâh Tâbit ibn Qurrah / [Euklid].
[S.l.], [s.a.]
2°, 214 foll. – Ældre naskhi-skrift.
På fol. 1r.: "Paraphé au désir de l'arrest du 5. juillet 1763. Mesnil".²
- 3 *Cod. Arab. 47*
Tafsîr al-Qur'ân / Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn 'Alî al-Şâṭibî.
[S.l.], 1174 H [1761 e.v.t.].
2°, 133 foll. – Naskhi-skrift.
- 4 *Cod. Arab. 61*
al-Risâlah fî al-madḥal ilâ 'ilm ġaml min wâġib 'umûr al-diyânah / Abû Muḥammad 'Abd Allâh ibn Abî Zayd al-Qayrawânî.
[S.l.], 1128 H [1716 e.v.t.].
2°, 121 foll. – Maghrebinsk skrift.

¹ Hvilket dokumenterer proveniens fra Bibliothèque des Jésuites du Collège de Clermont, Paris – ifl. brev fra F. Richard, Bibliothèque nationale de France, 31.8.1988. – Håndskriftets titel og forfatter er identificeret af Jan Hogendijk, Universiteit Utrecht, i brev af 29.10.1993. Dette fragment er det største eksisterende af teksten, der er behandlet af Hogendijk, bl.a. i: Discovery of an 11th century geometrical compilation: the Kitâb al-Istikmâl of Al-Mu'taman ibn Hûd, king of Saragossa. *Historia Mathematica* 13, 1986, pp. 43-52; og The geometrical parts of the Istikmâl of Yûsuf al-Mu'taman ibn Hûd (11th century). An analytical table of contents. *Archives Internationales d'Histoire des Sciences*, 41, 1991, pp. 207-281.

² Hvilket dokumenterer proveniens fra Bibliothèque des Jésuites du Collège de Clermont, Paris – ifl. brev fra F. Richard, jf. note 1 ovf.

- 5 *Cod. Arab. 75*
[Pentateuchen på arabisk].
[S.l.], [s.a.]
4°, 289 foll. – Ældre naskhi-skrift.
Med noter i margen på dansk af J.C. Kall.³
- 6 *Cod. Arab. 4 (?)*
[Koran]
4°, 663 foll.
Proveniens: C.P. Müller⁴ 1719.
I E 63: "Coranus. Passim glossae latinae in margin scriptae".
I 1851-katalogen: "Usque ad finem pag. 79. ab Europaeo aliquo homine versuum numeri adscripti sunt in margine, et annotationes Latinae haud paucae, interpretationem maxime textus Arabici trium priorum Corani capitum exhibentes".
- 7 *Cod. Arab. ?*
[Koran]
I E 63: "Coranus".
- 8 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
I E 63: "Coranus".
- 9 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
I E 63: "Coranus".
- 10 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
I E 63: "Coranus, in involucro servatus".

³ 1714-1775. – Se personoversigt s. 151.

⁴ Caspar Peter Müller, 1698-1736. – *Studerterne ved Københavns Universitet 1479-1880* / H. Friis-Petersen, 1978. *Randers Amts Historiske Årbøger*, 1916, s. 124. W. Paludan-Müller 3. – Student 1713; præst i Harridslev-Albæk.

- 11 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
I E 63: "Coranus, forma minori, litterisque nitidis".
- 12 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
I E 63: "Coranus, forma minori, nitidus".
- 13 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
I E 63: "Coranus antiquus sed mutilus et lacerus, in involucrio".
- 14 *Cod. Arab. 71*
Munîr al-qulûb / [Uden forfatterangivelse]. al-Ḥuṭbah / Abû Yahyâ Ibn Nubâtah.
[S.l.], [før 1728 e.v.t.].
4°, 328 foll. – Naskhi-skrift.
Proveniens: Trankebar. I 1851-katalog: Fol. 2r. inscripta sunt haec: "Schaich [...] Fârsi-mullâ [...] Trangambariae per aliquot annos Societati Indicae interpretis Persici operam nauans, anno 1728. duo haec manuscripta Arabica descripsit pro quatuordecim Thaleris. C.T. Walther."⁵
- 15 *Cod. Arab. 162*
Kitâb al-Tawârîḡ al-ma'rûf b-Ibn Bassâm fî ihtibâr al-ḥaḍrah al-mar-râkuṣiyyah / Abû l-Ḥasan 'Alî Ibn Bassâm.
[S.l.], 1175 H [1761 e.v.t.].
4°, 180 foll. – Maghrebinsk skrift.
Proveniens: Georg Höst.⁶
- 16 *Cod. Arab. 96*
Nuḥbat al-zahr fî 'ağā'ib al-barr wa-l-baḥr / Šams al-Dîn Muḥammad ibn Abî Ṭâlib al-Anšârî.
[S.l.], [s.a.].

⁵ Christopher Theodosius Walther, 1699-1741. – Se personoversigt s. 167.

⁶ Georg Hjørsing Høst, 1734-1794. – Se personoversigt s. 150.

- 4°, 158 foll.: ill. – Maghrebinsk skrift.
- 17 *Cod. Arab. ?*
I E 63: Kitâb 'ağîb fî al-ḥikâyat wa-al-muḍḥikât wa-l-ğara'ib. – Ingen tekst under denne titel har kunnet findes i Det Kongelige Biblioteks samlinger.
- 18 *Cod. Arab. ?*
Maqâmat al-Harîrî.
I E 63: "Haririi consessus vel dissertationes Liber celeberrimus, cuius priores tres consessus arabice et latine edidit Alb. Schultens,⁷ Tranquerae [Franeker] 1731. 4°. Codex nitidus, punctis vocalium distinctus. Praemittitur praefatio, in margine glossae additae reperiuntur."
- 19 *Cod. Arab. 234*
Qışsat madînat al-naḥâs. Ḥadîṭ Iram dât al-'imâd. Qışsat Bişr al-'Âbid ma'a Hind. Ḥikâyat Waḍḍâḥ al-Yamânî ma'a Ḥayr al-Quṣūr. Qışsat al-Ġamğamah ma'a Sayyidi-nâ 'Îsâ. Ḥadîṭ al-Ward fî al-Ak-mâm. Ḥadîṭ Iblîs ma'a Nûḥ. Ḥadîṭ al-fatâ al-ğinnî ma'a al-mar'ah al-sâḥirah / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], [s.a.].
4°, 50 foll. – Maghrebinsk skrift.
- 20 *Cod. Arab. 272 (?)*
[Šarḥ qaṣîdat al-Burdah] / [Muḥyî al-Dîn Muḥammad ibn Muṣṭafâ, al-ma'rûf bi-Šayḥzâdeh]. [S.l.], 1034 H [1625 e.v.t.].
4°, 83 foll. – Nasta'liq-skrift.
Krigsbytte fra slaget ved Buda 1686. – Lehmann,⁸ Holsten, 1717.
I 1851-katalogen: "E duplici inscriptione fol. 83. r. et v., altera Germanica, Latina altera, hunc librum discimus ad spolia ex expugnatione urbis Budae a. 1686. reportata pertinuisse, et a. 1717 Lehmanno, Krempensium in Holsatia antistiti, dono datum esse."

⁷ Albert Schultens (1686-1750). – *Nouvelle biographie générale* XLIII, s. 595. – Hollandsk orientalist. Professor i arabisk i Leiden 1732. Har især publiceret inden for hebraisk og arabisk filologi.

⁸ Gottlob Lehmann (ca. 1675-1739). – Se personoversigt s. 154.

- 21 *Cod. Arab. ?*
Kitâb al-Ḥadîṭ fî falâḥ al-fâsiqîn / [Anas ibn Mâlik].
I E 63: Titlen på arabisk og latin, samt note om forf., med henvisning til Herbelot.
- 22 *Cod. Arab. 191*
Kitâb al-Ṣarf. Marâḥ al-alwâḥ / Aḥmad ibn 'Alî ibn Mas'ûd. al-'Izzî / 'Izz al-Dîn Abû l-Faḍâ'il Ibrâhîm ibn 'Abd al-Wahhâb al-Zangânî. al-Maqsû / [Uden forfatterangivelse]. Kitâb binâ' al-amṭilah / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], [s.a.].
8°, 99 foll. – Nasta'liq-skrift.
- 23 *Cod. Arab. 192*
Šarḥ Marâḥ al-arwâḥ / [Uden forfatterangivelse]. [Šarḥ] / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], 828 H [1425 e.v.t.].
4°, 135 foll. – Nasta'liq-skrift. – Marginalnoter.
- 24 *Cod. Arab. 193*
Šarḥ Marâḥ / [Šams al-Dîn Aḥmad] Dunqûs.
[S.l.], 1049 H [1639 e.v.t.].
4°, 143 foll. – Nasta'liq-skrift.
- 25 *Cod. Arab. ?*
Dîwân 'amîr al-mu'minîn 'Alî / ['Alî ibn Abî Ṭâlib].
I E 63: "Poëma Ali Chalifae, vid. Herbelot⁹ in Hi. Scriptum est hoc exemplum in palatio imperiali Ispahanensi ab ibn Mirza. Quo libro absoluto sequuntur varii generis collectanea. Liber memorialis huius Ibn Mirza fuisse videtur."
- 26 *Cod. Arab. 49*
Dalîl al-ḥayrât / Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn Sulaymân al-Ġuzûlî.
[Indledning til qaṣîdat al-Burdah] / [Uden forfatterangivelse].

⁹ Barthélémy d'Herbelot (1625-1695). – *Nouvelle biographie générale* XXIII-XXIV, s. 283. – Fransk orientalist. Professor i syrisk ved Collège de France 1692. Hovedværket er den arabisk-persisk-tyrkiske encyklopædi *Bibliothèque orientale, ou dictionnaire universel contenant tout ce qui fait connaître les peuples de l'Orient*, Paris 1697.

- Asmâ' Allâh al-ḥusnâ / [Uden forfatterangivelse]. [Bønnebog] / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], [s.a.].
8°, 159 foll. – Naskhî-skrift.
- 27 *Cod. Arab. 50*
Dalîl al-ḥayrât / Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn Sulaymân al-Ġuzûlî.
[S.l.], [s.a.].
12°, 136 foll. – Maghrebinsk skrift.
- 28 *Cod. Pers. 1*
Tâğ al-tarâğim fî tafsîr al-Qur'ân li-l-a'āğim / Abû al-Muẓaffar Ṭâhir ibn Muḥammad al-Isfarâ'inî.
[S.l.], [s.a.].
2°, 352 foll. – Naskhî-skrift.
- 29 *Cod. Pers. ?*
I E 63: "Liber persicus recens, non absolutus. Scriptus a. 1183 vel 1769".
- 30 *Cod. Turc. 11*
Tabaqât al-mamâlik wa-darağât al-masâlik / Muṣṭafâ ibn Ġalâl.
[S.l.], [s.a.].
2°, 430 foll. – Naskhî-skrift.
- 31 *Cod. Pers. 104 (?)*
Bustân / Sa'dî. Tuḥfat al-'irâqîn [*el.* irâqayn] / Ibrâhîm ibn 'Alî al-Ḥâqânî.
[S.l.], 994 H [1586 e.v.t.].
2°, 100 foll. – Ta'liq-skrift.
Proveniens: Albert Elers.¹⁰ The Duke of Lauderdale.
- 32 *Cod. Pers. 37*
Lazzat al-nisâ' / Ḍiyâ'-e Naḥṣabî. Faṣl-e duvvum dar bayân-e kardan [...] / [Uden forfatterangivelse]. [10 kapitler om afrodisiaca] /

¹⁰ Albert Elers (= Ehlers, Eilers). – Se personoversigt s. 143.

- [‘Abd al-Raḥmân Nâsir al-Dîn Šîrâzî?]. Îḍâḥ fî asrâr al-nikâḥ / ‘Abd al-Raḥmân Nâsir al-Dîn Šîrâzî.
4°, 74 foll. – Ta’lîq-skrift.
Proveniens: Albert Elers.¹¹ The Duke of Lauderdale.
- 33 *Cod.Pers. ?*
I E 63: “Aliud poëma persicum, nitide scriptum”.
- 34 *Cod.Pers. ?*
I E 63: “De Scherifis seu Muhammedis posteris. Persice. Script. a. 1026 aerae vulg. 1617”.
- 35 *Cod.Pers. 122 (?)*
[Dîwân] / [‘Abd al-Raḥmân Ğâmî].
[S.l.], 91 [= 1091?] H [1680?].
4°, 343 foll. – Ta’lîq-skrift.
- 36 *Cod.Pers. 112 (?)*
[Dîwân] / [Šams al-Dîn Muḥammad Ḥâfiz].
[S.l.], 980 H [1573 e.v.t.].
4°, 213 foll. – Ta’lîq-skrift.
- 37 *Cod.Pers. ?*
I E 63: “Commentarius in legem Persicam. Script. a. 1037 l. 1627”.
- 38 *Cod.Pers. ?*
I E 63: “Poëma persicum”.
- 39 *Cod.Pers. 97 (?)*
[Antologi af digte] / [Šâhî. Ğâmî. Ahlî. Ḥaydar. Muflis. Humâyûn].
8°, 30 foll.: ill.
- 40 *Cod.Pers. 117*
[Dîwân] / [Âzerî].
[S.l.], 863 H [1459 e.v.t.].
4°, 91 foll.

¹¹ se note 10.

- 41 *Cod.Turc. 10*
Tawâriḥ Âl ‘Uṭmân / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], [s.a.].
4°, 220 foll. – Naskhî-skrift.
- 42 *Cod.Mixt. 10 (?)*
[Uden titel] / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], [s.a.].
4°, 58 foll.
I E 63: “Collectio epistolarum Turcicarum, et stili epistolographici specimina.”
I 1851-katalogen: “Codex [...] char. Diwanico mediocriter exaratus collectionem epistolarum et specimina styli elegantis Arabici, Persici, Turcici sermonis continet”.
- 43 *Cod.Turc. 14*
[Tyrkisk-italiensk ordliste] / Mikâ’il Temîr.
[Istanbul?], 1559 e.v.t.
2°, 114 foll. – Diwânî-skrift.
I E 63: “Grammatica Turcico-Italiana”.
I 1851-katalogen: “Codex [...] vocabularium Turcicum versione Italiana verbis singulis subjecta exhibet; fol. 74-114 varia stili Turcici elegantis et epistolarum specimina continet. Fol. 74v. a 1559, quo liber compositus est, legitur; ibidem nomen compositoris Mikâ’il Temîr, qui interpres portae Othmannicae Venetiis fuit, indicatur”.
- 44 *Cod.Turc. ?*
I E 63: “Tabulae mathematicae, turcice”.
- 45 *Cod.Arab. 6 (?)*
[Koran].
[S.l.], [s.a.].
4°, 396 foll. – Tyrkisk naskhî-skrift.
I E 63: “Coranus arabice, mutilus ab initio, in medio, in fine”.

- I 1851-katalogen: "Codex [...] char. Neschi satis magno et expedito, recentiore manu, ni fallimur, Turcica, festinantius scriptus, ab initio et fine mutilus".
- 46 *Cod. Mixt. 15 (?)*
[Bønnebog] / [Uden forfatterangivelse].
8°, 72 foll. – Naskhî-skrift.
I E 63: "Liber Turcicus mutilus ab initio et in fine. Cui additur fragmentum Corani arabice a Cap. 38 v. 30 ad Cap. 39 v. 57".
I 1851-katalogen: "Codex Arabico-Turcicus in 8vo ab initio mutilus [...] precatationes varias [...] cum virtutibus earum continet; sed folia nonnulla in medio codice desunt".
- 47 *Cod. Arab. ?*
I E 63: "Collectanea arabica".
- 48 *Cod. Turc. ?*
I E 63: "Libellus turcicus".
- 49 *Cod. Arab. ?*
I E 63: "Varia fragmenta, litteris Mauritanicis scripta".
- 50 *Cod. Arab. 190*
[Šarḥ al-Ġurrūmiyyah] / Ḥâlid ibn 'Abd Allâh ibn Abî Bakr al-Azharî.
[S.l.], [s.a.].
4°, 101 foll.
Afskrevet 1752 af Chr. Schnabel¹² efter ms. i Paris, ifl. 1851-katalogen. Har dannet grundlag for Chr. Schnabels udgave, Amsterdam 1755-1756.
- 51 *Cod. Arab. 127*
[Del af] Kitâb al-Ġumân fî muḥtaṣar aḥbâr al-zamân / Šihâb al-Dîn Aḥmad al-Maqqarrî al-Fâsî.
[S.l.], 1175 H [1761 e.v.t.].
4°, 118 foll. – Maghrebinsk skrift.

¹² Christian Schnabel, 1728-1760. – Se personoversigt s. 163.

- 52 *Cod. Arab. 194*
Baḥt al-maṭâlib wa-ḥatt al-ṭâlib / Ġabrîl Farḥât.
[S.l.], 1720 e.v.t.
8°, 156 foll. – Naskhî-skrift.
- 53 *Cod. Arab. 289*
al-Rawḍ al-'âṭir fî nuzhat al-ḥâṭir / Abû 'Abd Allâh 'Umar ibn Muḥammad al-Nafzâwî.
[S.l.], 1133 H [1721 e.v.t.].
4°, 64 foll. – Maghrebinsk skrift.
Eroticon; men i E 63: "Liber de variis rebus philosophicis agens [...]".¹³
- 54 *Cod. Arab. 91*
al-Muqni' fî 'ilm Abî l-Muqri' / Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn Sa'id al-Sûsî.
[S.l.], [s.a.].
2°, 76 foll. – Naskhî-skrift med maghrebinsk præg.
- 55 *Cod. Arab. 245 (?)*
[Antologi af digte] / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], [s.a.].
4°, 47 foll. – Maghrebinsk skrift.
I E 63: "Poëmata, historiae, sententiae lapidae al. a variis collectae Liber memorialis, e quo in publicis locis coram plebe more suo recitabant. Usu valde detritus est".
I 1851-katalogen: "Codex [...] char. Africano recentiore atramento pallido male exaratus, anthologiam poeticam continens".
- 56 *Cod. Arab. 247 (?)*
[Antologi af digte] / [Uden forfatterangivelse].
[S.l.], [s.a.].
4°, 114 foll. – Maghrebinsk skrift.
I E 63: "Similis liber, pessime scriptus, a variis auctoribus".

¹³ "En bog om forskellige filosofiske emner"

I 1851-katalogen: "Codex [...] chartae orientalis, char. Africano mediocriter partimque pessime a diversis hominibus scriptus, usu valde tritus, Collectanea continens poëtica ejusdem fere erotici argumenti, cujus sunt duo nuper commemorati" [= Thott 55/Cod. Arab. 245 og Thott 57/Cod. Arab. 246].

57 *Cod. Arab. 246 (?)*

[Antologi af digte] / [Uden forfatterangivelse].

[S.l.], [s.a.].

4°, 52 foll. – Maghrebinsk skrift.

I E 63: "Similis liber, male exaratus. Omnes tres [*i.e.* Thott 55-57] litt. Mauritanicis recentioribus".

I 1851-katalogen: "Codex [...] char. Africano mediocriter scriptus, Collectanea poëtica continens".

58

I E 63: "Et Bundt trykte arabiske og persiske Böger".

59

I E 63: "Et malabarisk Haandskrift med Tegninger".

60 *Cod. Arab. 58 (?)*

[Dogmatik] / [Uden forfatterangivelse].

[S.l.], [s.a.].

8°, 58 foll. – Naskhî-skrift.

I E 63: "Breviarium Muhammed. preces et nonnulla Corani capita continens. Nitide exaratus".

I 1851-katalogen: "Fragmenta tria libri de doctrina traditionali [...] char. Neschi pulchro scripta".

61 *Cod. Pers. ?*

I E 63: "Poema persicum, omne qua fieri potuit elegantia scriptum coloribus variis et auro ornatum".

62 *Cod. Turc. ?*

I E 63: "Libellus turcicus theologicus".

63 *Cod. Heb. 31 (?)*

4°, 728 foll.

I E 63: "Machsor, vel breviarium Judaeorum preces, Psalmos, cantiones continens, quae in Synagogis diebus festis recitari solent. Codex insignis, nitide in membrana tenui exaratus [...]".

I 1851-katalogen: "Codex membranaceus in 4to [...] literis quadratis eleganter scriptus, additis punctis vocalibus."

64 *Cod. Heb. 30 (?)*

Machsor.

4°, 242 foll.

I E 63: "Cantica et preces Judaicae, varii generis, a variis celebr. Rabbinis compositae [...] Scriptus est codex in membrana, non quidem caractere Judaeorum Africano, ut quidam putavere, sed litteris Rabbincis Hispanorum."

I 1851-katalogen: "Codex membranaceus in 4to [...] rabbinicis litteris ad quadratam formam proxime accedentibus caractere inter Judaeos Africanos usitato eleganter scriptus, additis punctis vocalibus [...] Continetur in hoc codice Machsor seu collectio precum et canticorum [...]".

65 *Cod. Heb. 32*

Seder birkat ha-mazor.

[Neustadt ?], 1728 e.v.t.

16°, 20 foll.

66-67 [KB-katalogsignatur?]

I E 63: "Fasciculi duo variorum codicum Sinensium".

68 *Cod. Heb. 43*

Sefer ez ha-chajim.

[S.l.], 1749 e.v.t.

2°, 206 foll.

I E 63: "Sepher etz hachajim v. Liber arboris vitae, litteris rabbinicis in charta [...] recens."

I 1851-katalogen: "Codex chartaceus in folio [...] rabbinicis litteris maximam partem conscriptus est."

69 *Rotul. 3*

[Fyrsteportrætter]

2°, 48 ill.

Proveniens: Hansen [ej identificeret].

I E 63: "Effigies principum quorundam Arabicorum coloribus variegatis nitide in membrana delineatorum".

I 1851-katalogen: "Codex in folio continet XLVIII. egregie pictas imperatorum, principum filiorum eorum (Mirza), virorum sanctorum, Chânorum, aliorumque virorum in Hindostania celebrium, ita ut habitus singulorum, ornatus, vestitus accurate distincti sint. Incipit haec collectio ab Akbaro et Gihângiro; singulis imaginibus nomina hominum depictorum adscripta sunt. Textus non invenitur".

70 *Cod.Armen. 1*

[Paulus-breve].

[S.l.], [s.a.].

2°, 161 foll.

I E 63: "70-71 Libri duo idiomate armenico".

71 *Cod.Armen. 3*

[Kalender]

[S.l.], [s.a.].

12°, 7 foll.

I E 63: "70-71 Libri duo idiomate armenico".

72 *Cod.Arab. ?*

I E 63: "Fasciculus librorum Arabicorum manu exaratorum, quorum nonnulli laceri et mutili".

73 *Cod.Arab. ?*

I E 63: "Varia Arabica nitide et partim litteris aureis perscripta, in capsula".

74 *Cod.Heb.Rotul. 30*

I E 63: "Jødernes Thorah på Pergament med Totaphot." – Sidstnævnte stemmer ikke: der er ikke kommentarer til teksten; men da der flere steder er unøjagtigheder i beskrivelserne (nr. 42 og 46), og da der ikke omtales andre torah'er, anses dette håndskrift for identisk med Cod.Heb.Rotul. 30, jf. også Fr. Ekkards beskrivelse ovenfor.

75 *Cod.Turc. ?*

I E 63: "En tyrkisk Firman".

76 *Cod.Tamul.[Christ.] 14*

I E 63: "Et Bundt Palmeblade med malabarisk Skrift, heriblant Johan Hübners 52 Biblische Historien aus dem neuen Testament in die Tamulische oder Malabarische Sprache übersetzt".

Der er tilføjet: Appendix, Comprehendit varios fasciculos manuscritorum, omnium fere exigui vel nullius momenti, ex parte etiam mutilorum et mancorum. Longe maxima pars efficitur prælectionibus academicis calamo exceptis nec non exercitiis styli scholasticis, aliisque ejusmodi qvisqvilis.¹⁴

¹⁴ "Indeholder forskellige bundter håndskrifter, næsten alle af begrænset eller ingen interesse, til dels også beskadigede og mangelfulde. Langt størsteparten er nedskrifter af forelæsninger, elevs skrivelser og andre ubetydeligheder af samme art."

EMNEMÆSSIGT FORDELER TITLERNE SIG SOM FØLGER:

Arabiske

- 9 koraner
- 2 korankommentarer
- 2 arabiske bønnebøger
- 1 indføring i Islam
- 1 islamisk dogmatik
- 1 hadîth-samling
- 1 opbyggeligt skrift på arabisk
- 1 Mosebøgerne på arabisk
- 3 arabisk poesi
- 1 kommentar til poesi
- 3 arabisk grammatik
- 2 kommentarer til arabisk grammatik
- 2 geometriske afhandlinger
- 1 kosmografi
- 1 astronomi
- 1 Marokkos historie
- 1 historie
- 1 maqâmât (højliterær prosa)
- 1 humoristiske fortællinger
- 1 folkefortællinger
- 1 eroticon
- 4 ikke nærmere specificerede tekstsamlinger

Persiske

- 8 persisk poesi
- 1 Korankommentar
- 1 Islams historie
- 1 jura
- 1 eroticon
- 1 ikke-identificeret

Tyrkiske

- 2 tyrkisk historie
- 1 islamisk teologi

- 1 bønnebog
- 1 tyrkisk brevstilistik
- 1 tyrkisk-italiensk ordliste
- 1 matematisk tabelværk
- 1 firmân (rejsepas)
- 1 ikke-identificeret

Hebraiske

- 2 breviarier (machsor)
- 1 Thorah
- 1 afhandling om Livets Træ
- 1 bønnebog

Armenske

- 1 Paulusbreve på armensk
- 1 armensk kalender

Indiske

- 1 malabarisk håndskrift med tegninger
- 1 bundt palmeblade med malabarisk skrift (missionslitteratur)

Andre

- 2 kinesiske håndskrifter
- 1 album med moghul-fyrsteportrætter
- 1 bundt trykte arabiske og persiske bøger

Samlingen har sit tyngdepunkt i *religion* (17 arabiske titler, 2 persiske, 2 tyrkiske; 5 hebraiske; 1 armensk og 1 indisk), med *litteratur* (8 arabiske, 9 persiske) og *sprog* (5 arabiske, 2 tyrkiske) i næste række. *Naturvidenskab* (4 arabiske, 1 tyrkisk) og *historie* (2 arabiske, 2 tyrkiske, 1 persisk) følger. Samlingen afrundes af forskellige mere *praktiske dokumenter* (1 jura, 1 rejsepas, 1 kalender) og *billedværker* (1 album med moghul-fyrsteportrætter, 1 malabarisk håndskrift med tegninger), samt lidt diverse litteratur (2 kinesiske håndskrifter, 1 bundt trykte arabiske og persiske bøger, 6 ikke nærmere beskrevne tekster og fragmenter).

APPENDIX 13

OTTO THOTT'S ORIENTAL MANUSCRIPTS 1786

List of Otto Thott's oriental manuscripts arranged according
to the order in The Royal Library's archive E 63

After Stig T. Rasmussen: "Otto Thott's oriental manuscripts,
identified on the basis of The Royal Library archive E 63"
[in Danish], in *Fund og Forskning* 37, 1998, pp. 299–324.

- 1 *Cod. Arab. 82*
[al-Istikmâl] / [al-Mu'taman ibn Hûd (king of Zaragoza 1081–1085 CE)].
[S.l.], [s.a.]
2°, 128 foll.: ill. – Maghrebin script.
On fol. 1r. in margin: “Paraphé au désir de l'arrest du 5. juillet 1763. Mesnil”.¹
On fol. 128v: “Coll. Paris. Soc.tis Jesu”.
- 2 *Cod. Arab. 81*
al-Maqâlah al-ḥâmisah min kitâb Iqlîdis fî al-uṣûl, naql Ishâq ibn Hunayn, wa-islâḥ Ṭābit ibn Qurrah / [Euklid].
[S.l.], [s.a.]
2°, 214 foll. – Older Naskhi script.
On fol. 1r.: “Paraphé au désir de l'arrest du 5. juillet 1763. Mesnil”.²
- 3 *Cod. Arab. 47*
Tafsîr al-Qur'ân / Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn 'Alî al-Šaṭībî.
[S.l.], 1174 H [1761 CE].
2°, 133 foll. – Naskhi script.
- 4 *Cod. Arab. 61*
al-Risâlah fî al-madḥal ilâ 'ilm ġaml min wâġib 'umûr al-diyânah / Abû Muḥammad 'Abd Allâh ibn Abî Zayd al-Qayrawânî.
[S.l.], 1128 H [1716 CE].
2°, 121 foll. – Maghrebi script.

¹ Which documents the provenance from Bibliothèque des Jésuites du Collège de Clermont, Paris – according to letter from F. Richard, Bibliothèque nationale de France, 31.8.1988. – Title and author of the manuscript are identified by Jan Hogendijk, Universiteit Utrecht, in letter of 29.10.1993. This fragment is the largest existing one of the text, which is dealt with by Hogendijk, *i.a.* in: Discovery of an 11th century geometrical compilation: the Kitâb al-Istikmâl of Al-Mu'taman ibn Hûd, king of Saragossa. *Historia Mathematica* 13, 1986, pp. 43–52; and The geometrical parts of the Istikmâl of Yûsuf al-Mu'taman ibn Hûd (11th century). An analytical table of contents. *Archives Internationales d'Histoire des Sciences*, 41, 1991, pp. 207–281.

² Which documents the provenance from Bibliothèque des Jésuites du Collège de Clermont, Paris – according to letter from F. Richard, cf. note 1 above.

- 5 *Cod. Arab. 75*
[The Pentateuch in Arabic].
[S.l.], [s.a.]
4°, 289 foll. – Older Naskhi script.
With notes in margin in Danish by J. C. Kall.³
- 6 *Cod. Arab. 4(?)*
[Koran]
4°, 663 foll.
Provenance: C. P. Müller⁴ 1719.
I E 63: “Coranus. Passim glossae latinae in margin scriptae”.
In the 1851-catalogue: “Usque ad finem pag. 79. ab Europaeo aliquo homine versuum numeri adscripti sunt in margine, et annotationes Latinae haud paucae, interpretationem maxime textus Arabici trium priorum Corani capitum exhibentes”.
- 7 *Cod. Arab. ?*
[Koran]
In E 63: “Coranus”.
- 8 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
In E 63: “Coranus”.
- 9 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
In E 63: “Coranus”.
- 10 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
In E 63: “Coranus, in involucro servatus”.

³ 1714–1775. – See list of persons p. 186.

⁴ Caspar Peter Müller, 1698–1736. – *Studerterne ved Københavns Universitet* (Students at Copenhagen University) 1479–1880 / H. Friis-Petersen, 1978. *Randers Amts Historiske Årbøger*, 1916, pag 124. W. Paludan-Müller 3. – Student 1713; vicar in Harridslev-Albæk.

- 11 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
In E 63: "Coranus, forma minori, litterisque nitidis".
- 12 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
In E 63: "Coranus, forma minori, nitidus".
- 13 *Cod. Arab. ?*
[Koran].
In E 63: "Coranus antiquus sed mutilus et lacerus, in involucrio".
- 14 *Cod. Arab. 71*
Munîr al-qulûb / [No author indication]. al-Ḥuṭbah / Abû Yaḥyâ Ibn Nubâtah.
[S.l.], [before 1728 CE].
4°, 328 foll. – Naskhi script.
Provenance: Trankebar. In 1851-catalogue: Fol. 2r. inscripta sunt haec: "Schaich [...] Fârsi-mullâ [...] Trangambariae per aliquot annos Societati Indicae interpretis Persici operam nauans, anno 1728. duo haec manuscripta Arabica descripsit pro quatuordecim Thaleris. C. T. Walther."⁵
- 15 *Cod. Arab. 162*
Kitâb al-Tawârîḫ al-ma'rûf b-Ibn Bassâm fî ihtibâr al-ḥaḍrah al-mar-râkuṣiyyah / Abû l-Ḥasan 'Alî Ibn Bassâm.
[S.l.], 1175 H [1761 CE].
4°, 180 foll. – Maghrebi script.
Provenance: Georg Höst.⁶
- 16 *Cod. Arab. 96*
Nuḥbat al-zahr fî 'ağ'a'ib al-barr wa-l-baḥr / Šams al-Dîn Muḥammad ibn Abî Ṭâlib al-Anšârî.
[S.l.], [s.a.].

⁵ Christopher Theodosius Walther, 1699–1741. – See list of persons p. 203.

⁶ Georg Hjärsing Höst, 1734–1794. – See list of persons p. 185.

- 4°, 158 foll.: ill. – Maghrebi script.
- 17 *Cod. Arab. ?*
In E 63: Kitâb 'ağ'ib fî al-ḥikâyat wa-al-muḍḥikât wa-l-ğara'ib. – No text with this title has been located in The Royal Library's collections.
- 18 *Cod. Arab. ?*
Maqâmat al-Harîrî.
In E 63: "Haririi consessus vel dissertationes Liber celeberrimus, cuius priores tres consessus arabice et latine edidit Alb. Schultens,⁷ Tranquerae [Franeker] 1731. 4°. Codex nitidus, punctis vocalium distinctus. Praemittitur praefatio, in margine glossae additae reperiuntur."
- 19 *Cod. Arab. 234*
Qißat madînat al-naḥâs. Ḥadîṭ Iram dât al-'imâd. Qißat Bişr al-'Âbid ma'a Hind. Ḥikâyat Waḍḍâḥ al-Yamânî ma'a Ḥayr al-Quşûr. Qißat al-Ġamğamah ma'a Sayyidi-nâ 'Îsâ. Ḥadîṭ al-Ward fî al-Ak-mâm. Ḥadîṭ Iblîs ma'a Nûḥ. Ḥadîṭ al-fatâ al-ğinnî ma'a al-mar'ah al-sâḥirah / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
4°, 50 foll. – Maghrebi script.
- 20 *Cod. Arab. 272 (?)*
[Šarḥ qaṣîdat al-Burdah] / [Muḥyî al-Dîn Muḥammad ibn Muṣṭafâ, al-ma'rûf bi-Šayḥzâdeh]. [S.l.], 1034 H [1625 CE].
4°, 83 foll. – Nasta'liq script.
Spoils from the battle of Buda 1686. – Lehmann,⁸ Holsten, 1717.
In the 1851-catalogue: "E duplici inscriptione fol. 83. r. et v., altera Germanica, Latina altera, hunc librum discimus ad spolia ex expugnatione urbis Budae a. 1686. reportata pertinuisse, et a. 1717 Lehmanno, Krempensium in Holsatia antistiti, dono datum esse."

⁷ Albert Schultens (1686–1750). – *Nouvelle biographie générale* XLIII, p. 595. – Dutch orientalist. Professor of Arabic in Leiden 1732. Has published particularly within the field of Hebrew and Arabic philology.

⁸ Gottlob Lehmann (c. 1675–1739). – See list of persons pp. 189–190.

- 21 *Cod. Arab. ?*
Kitâb al-Ḥadîṭ fî falâḥ al-fâsiqîn / [Anas ibn Mâlik].
In E 63: Title in Arabic and Latin, also note on author with reference to Herbelot.
- 22 *Cod. Arab. 191*
Kitâb al-Ṣarf. Marâḥ al-alwâḥ / Aḥmad ibn 'Alî ibn Mas'ûd. al-'Izzî / 'Izz al-Dîn Abû l-Faḍâ'il Ibrâhîm ibn 'Abd al-Wahhâb al-Zangânî. al-Maqsû / [No author indication]. Kitâb binâ' al-amṭilah / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
8°, 99 foll. – Nasta'lîq script.
- 23 *Cod. Arab. 192*
Šarḥ Marâḥ al-arwâḥ / [No author indication]. [Šarḥ] / [No author indication].
[S.l.], 828 H [1425 CE].
4°, 135 foll. – Nasta'lîq script. – Marginal notes.
- 24 *Cod. Arab. 193*
Šarḥ Marâḥ / [Šams al-Dîn Aḥmad] Dunqûs.
[S.l.], 1049 H [1639 CE].
4°, 143 foll. – Nasta'lîq script.
- 25 *Cod. Arab. ?*
Dîwân 'amîr al-mu'minîn 'Alî / ['Alî ibn Abî Ṭâlib].
In E 63: "Poëma Ali Chalifae, vid. Herbelot⁹ in Hi. Scriptum est hoc exemplum in palatio imperiali Ispahanensi ab ibn Mirza. Quo libro absoluto sequuntur varii generis collectanea. Liber memorialis huius Ibn Mirza fuisse videtur."
- 26 *Cod. Arab. 49*
Dalîl al-ḥayrât / Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn Sulaymân al-Ġuzûlî.
[Introduction to qaṣîdat al-Burdah] / [No author indication].

⁹ Barthélémy d'Herbelot (1625–1695). – *Nouvelle biographie générale* XXIII–XXIV, p. 283. – French orientalist. Professor of Syrian at Collège de France 1692. Main work is the Arabic-Persian-Turkish encyclopaedia *Bibliothèque orientale, ou dictionnaire universel contenant tout ce qui fait connaître les peuples de l'Orient*, Paris 1697.

- Asmâ' Allâh al-ḥusnâ / [No author indication]. [Prayer book] / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
8°, 159 foll. – Naskhî script.
- 27 *Cod. Arab. 50*
Dalîl al-ḥayrât / Abû 'Abd Allâh Muḥammad ibn Sulaymân al-Ġuzûlî.
[S.l.], [s.a.].
12°, 136 foll. – Maghrebi script.
- 28 *Cod. Pers. 1*
Tağ al-tarâğim fî tafsîr al-Qur'ân li-l-a'âğim / Abû al-Muẓaffar Ṭâhir ibn Muḥammad al-Isfarâ'inî.
[S.l.], [s.a.].
2°, 352 foll. – Naskhî script.
- 29 *Cod. Pers. ?*
In E 63: "Liber persicus recens, non absolutus. Scriptus a. 1183 vel 1769".
- 30 *Cod. Turc. 11*
Tabaqât al-mamâlik wa-darağât al-masâlik / Muṣṭafâ ibn Ğalâl.
[S.l.], [s.a.].
2°, 430 foll. – Naskhî script.
- 31 *Cod. Pers. 104 (?)*
Bustân / Sa'dî. Tuḥfat al-'irâqîn [*el.* irâqayn] / Ibrâhîm ibn 'Alî al-Ḥâqânî.
[S.l.], 994 H [1586 CE].
2°, 100 foll. – Ta'lîq script.
Provenance: Albert Elers.¹⁰ The Duke of Lauderdale.
- 32 *Cod. Pers. 37*
Lazzat al-nisâ' / Ḍiyâ'-e Naḥṣabî. Faṣl-e duvvum dar bayân-e kardan [...] / [No author indication]. [10 chapters on aphrodisiacs] /

¹⁰ Albert Elers (= Ehlers, Eilers). – See list of persons pp. 177–178.

- [‘Abd al-Rahmân Nâsir al-Dîn Šîrâzî?]. Îdâh fî asrâr al-nikâh / ‘Abd al-Rahmân Nâsir al-Dîn Šîrâzî.
4°, 74 foll. – Ta’lîq script.
Provenance: Albert Elers.¹¹ The Duke of Lauderdale.
- 33 *Cod.Pers. ?*
In E 63: “Aliud poëma persicum, nitide scriptum”.
- 34 *Cod.Pers. ?*
In E 63: “De Scherifis seu Muhammedis posteris. Persice. Script. a. 1026 aerae vulg. 1617”.
- 35 *Cod.Pers. 122 (?)*
[Dîwân] / [‘Abd al-Rahmân Ğâmî].
[S.l.], 91 [= 1091?] H [1680?].
4°, 343 foll. – Ta’lîq script.
- 36 *Cod.Pers. 112 (?)*
[Dîwân] / [Šams al-Dîn Muḥammad Ḥâfiz].
[S.l.], 980 H [1573 CE].
4°, 213 foll. – Ta’lîq script.
- 37 *Cod.Pers. ?*
In E 63: “Commentarius in legem Persicam. Script. a. 1037 l. 1627”.
- 38 *Cod.Pers. ?*
In E 63: “Poëma persicum”.
- 39 *Cod.Pers. 97 (?)*
[Anthology of poems] / [Šâhî. Ğâmî. Ahlî. Ḥaydar. Muflis. Humâyûn].
8°, 30 foll.: ill.
- 40 *Cod.Pers. 117*
[Dîwân] / [Âzerî].
[S.l.], 863 H [1459 CE].
4°, 91 foll.

¹¹ see note 10.

- 41 *Cod.Turc. 10*
Tawâriḥ Âl ‘Uṭmân / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
4°, 220 foll. – Naskhî script.
- 42 *Cod.Mixt. 10 (?)*
[No title] / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
4°, 58 foll.
In E 63: “Collectio epistolarum Turcicarum, et stili epistolographici specimina.”
In 1851-catalogue: “Codex [...] char. Diwanico mediocriter exaratus collectionem epistolarum et specimina styli elegantis Arabici, Persici, Turcici sermonis continet”.
- 43 *Cod.Turc. 14*
[Turkish-Italian vocabulary] / Mikâ’il Temîr.
[Istanbul?], 1559 CE
2°, 114 foll. – Diwânî script.
In E 63: “Grammatica Turcico-Italiana”.
In 1851-catalogue: “Codex [...] vocabularium Turcicum versione Italiana verbis singulis subjecta exhibet; fol. 74–114 varia stili Turcici elegantis et epistolarum specimina continet. Fol. 74v. a 1559, quo liber compositus est, legitur; ibidem nomen compositoris Mikâ’il Temîr, qui interpres portae Othmannicae Venetiis fuit, indicatur”.
- 44 *Cod.Turc. ?*
In E 63: “Tabulae mathematicae, turcice”.
- 45 *Cod.Arab. 6 (?)*
[Koran].
[S.l.], [s.a.].
4°, 396 foll. – Turkish Naskhî script.
In E 63: “Coranus arabice, mutilus ab initio, in medio, in fine”.

- In 1851-catalogue: "Codex [...] char. Neschi satis magno et expedito, recentiore manu, ni fallimur, Turcica, festinantius scriptus, ab initio et fine mutilus".
- 46 *Cod.Mixt. 15 (?)*
[Prayer book] / [No author indication].
8°, 72 foll. – Naskhî script.
In E 63: "Liber Turcicus mutilus ab initio et in fine. Cui additur fragmentum Corani arabice a Cap. 38 v. 30 ad Cap. 39 v. 57".
In 1851-catalogue: "Codex Arabico-Turcicus in 8vo ab initio mutilus [...] precationes varias [...] cum virtutibus earum continet; sed folia nonnulla in medio codice desunt".
- 47 *Cod.Arab. ?*
In E 63: "Collectanea arabica".
- 48 *Cod.Turc. ?*
In E 63: "Libellus turcicus".
- 49 *Cod.Arab. ?*
In E 63: "Varia fragmenta, litteris Mauritanicis scripta".
- 50 *Cod.Arab. 190*
[Šarḥ al-Āğurrûmiyyah] / Ḥālid ibn 'Abd Allāh ibn Abī Bakr al-Azharī.
[S.l.], [s.a.].
4°, 101 foll.
Copied 1752 by Chr. Schnabel¹² after ms. in Paris, according to 1851-catalogue. Has formed the basis for Chr. Schnabel's edition, Amsterdam 1755–1756.
- 51 *Cod.Arab. 127*
[Part of] Kitāb al-Ġumân fī muḥtaṣar aḥbār al-zamân / Šihāb al-Dīn Aḥmad al-Maqarrī al-Fāsī.
[S.l.], 1175 H [1761 CE].
4°, 118 foll. – Maghrebi script.

¹² Christian Schnabel, 1728–1760. – See list of persons p. 199.

- 52 *Cod.Arab. 194*
Baḥṭ al-maṭālib wa-ḥaṭṭ al-tālib / Ġabrīl Farḥāt.
[S.l.], 1720 CE
8°, 156 foll. – Naskhî script.
- 53 *Cod.Arab. 289*
al-Rawḍ al-'āṭir fī nuzhat al-ḥāṭir / Abū 'Abd Allāh 'Umar ibn Muḥammad al-Nafzāwī.
[S.l.], 1133 H [1721 CE].
4°, 64 foll. – Maghrebi script.
Eroticon; but in E 63: "Liber de variis rebus philosophicis agens [...]".¹³
- 54 *Cod.Arab. 91*
al-Muqni' fī 'ilm Abī l-Muqri' / Abū 'Abd Allāh Muḥammad ibn Sa'īd al-Sūsī.
[S.l.], [s.a.].
2°, 76 foll. – Naskhî script with traces of Maghrebi.
- 55 *Cod.Arab. 245 (?)*
[Anthology of poems] / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
4°, 47 foll. – Maghrebi script.
In E 63: "Poëmata, historiae, sententiae lapidae al. a variis collectae Liber memorialis, e quo in publicis locis coram plebe more suo recitabant. Usu valde detritus est".
In 1851-catalogue: "Codex [...] char. Africano recentiore atramento pallido male exaratus, anthologiam poeticam continens".
- 56 *Cod.Arab. 247 (?)*
[Anthology of poems] / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
4°, 114 foll. – Maghrebi script.
In E 63: "Similis liber, pessime scriptus, a variis auctoribus".

¹³ "A book about various philosophical subjects"

- In 1851-catalogue: "Codex [...] chartae orientalis, char. Africano mediocriter partimque pessime a diversis hominibus scriptus, usu valde tritus, Collectanea continens poëtica ejusdem fere erotici argumenti, cujus sunt duo nuper commemorati" [= Thott 55/Cod. Arab. 245 og Thott 57/Cod. Arab. 246].
- 57 *Cod. Arab. 246 (?)*
[Anthology of poems] / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
4°, 52 foll. – Maghrebi script.
In E 63: "Similis liber, male exaratus. Omnes tres [*i.e.* Thott 55–57] litt. Mauritanicis recentioribus".
In 1851-catalogue: "Codex [...] char. Africano mediocriter scriptus, Collectanea poëtica continens".
- 58
In E 63: "A bundle of printed Arabic and Persian books".
- 59
In E 63: "A Malabar manuscript with drawings".
- 60 *Cod. Arab. 58 (?)*
[Dogmatics] / [No author indication].
[S.l.], [s.a.].
8°, 58 foll. – Naskhî script.
In E 63: "Breviarium Muhammed. preces et nonnulla Corani capita continens. Nitide exaratus".
In 1851-catalogue: "Fragmenta tria libri de doctrina traditionali [...] char. Neschi pulchro scripta".
- 61 *Cod. Pers. ?*
In E 63: "Poema persicum, omne qua fieri potuit elegantia scriptum coloribus variis et auro ornatum".
- 62 *Cod. Turc. ?*
In E 63: "Libellus turcicus theologicus".

- 63 *Cod. Heb. 31 (?)*
4°, 728 foll.
In E 63: "Machsor, vel breviarium Judaeorum preces, Psalmos, cantiones continens, quae in Synagogis diebus festis recitari solent. Codex insignis, nitide in membrana tenui exaratus [...]".
In 1851-catalogue: "Codex membranaceus in 4to [...] literis quadratis eleganter scriptus, additis punctis vocalibus."
- 64 *Cod. Heb. 30 (?)*
Machsor.
4°, 242 foll.
In E 63: "Cantica et preces Judaicae, varii generis, a variis celebr. Rabbinis compositae [...] Scriptus est codex in membrana, non quidem caractere Judaeorum Africano, ut quidam putavere, sed litteris Rabbinicis Hispanorum."
In the 1851-catalogue: "Codex membranaceus in 4to [...] rabbinicis litteris ad quadratam formam proxime accedentibus caractere inter Judaeos Africanos usitato eleganter scriptus, additis punctis vocalibus [...] Continetur in hoc codice Machsor seu collectio precum et canticorum [...]".
- 65 *Cod. Heb. 32*
Seder birkat ha-mazor.
[Neustadt ?], 1728 CE
16°, 20 foll.
- 66–67 [*RL catalogue signature?*]
In E 63: "Fasciculi duo variorum codicum Sinensium".
- 68 *Cod. Heb. 43*
Sefer ez ha-chajim.
[S.l.], 1749 CE
2°, 206 foll.
In E 63: "Sepher etz hachajim v. Liber arboris vitæ, litteris rabbinicis in charta [...] recens."

In 1851-catalogue: "Codex chartaceus in folio [...] rabbinicis litteris maximam partem conscriptus est."

69 *Rotul. 3*

[Portraits of princes]

2°, 48 ill.

Provenance: Hansen [not identified].

In E 63: "Effigies principum quorundam Arabicorum coloribus variegatis nitide in membrana delineatorum".

In 1851-catalogue: "Codex in folio continet XLVIII. egregie pictas imperatorum, principum filiorum eorum (Mirza), virorum sanctorum, Chânorum, aliorumque virorum in Hindostania celebrium, ita ut habitus singulorum, ornatus, vestitus accurate distincti sint. Incipit haec collectio ab Akbaro et Gihângiro; singulis imaginibus nomina hominum depictorum adscripta sunt. Textus non invenitur".

70 *Cod.Armen. 1*

[The letters of St Paul].

[S.l.], [s.a.].

2°, 161 foll.

In E 63: "70-71 Libri duo idiomate armenico".

71 *Cod.Armen. 3*

[Calendar]

[S.l.], [s.a.].

12°, 7 foll.

In E 63: "70-71 Libri duo idiomate armenico".

72 *Cod.Arab. ?*

In E 63: "Fasciculus librorum Arabicorum manu exaratorum, quorum nonnulli laceri et muti".

73 *Cod.Arab. ?*

In E 63: "Varia Arabica nitide et partim litteris aureis perscripta, in capsula".

74 *Cod.Heb.Rotul. 30*

In E 63: "Jewish Torah on parchment with Totaphot." – The latter is incorrect: there are no comments on the texts; but as there are inaccuracies several times in the descriptions (no. 42 and 46), and as no other Thorahs are mentioned, this manuscript is considered identical to *Cod.Heb.Rotul. 30*, cf. also Fr. Ekkard's description above.

75 *Cod.Turc. ?*

In E 63: "A Turkish Firman".

76 *Cod.Tamul.[Christ.] 14*

In E 63: "A bundle of palm leaves with Malabar script, including Johan Hübner's 52 Biblische Historien aus dem neuen Testament in die Tamulische oder Malabarische Sprache übersetzt".

Added: Appendix, Comprehendit varios fasciculos manuscriptorum, omnium fere exigui vel nullius momenti, ex parte etiam mutilorum et mancorum. Longe maxima pars efficitur prælectionibus academicis calamo exceptis nec non exercitiis styli scholasticis, aliisque ejusmodi quisquiliis.¹⁴

20

¹⁴ "Contains various bundles of manuscripts, nearly all of limited or no interest, partly also damaged or incomplete. By far the majority are notes from lectures, students' writing exercises and other trifles of that kind."

DISTRIBUTION OF THE TITLES BY SUBJECT:

Arabic

- 9 Korans
- 2 Koran commentaries
- 2 Arabic prayer books
- 1 Introduction to Islam
- 1 Islamic dogmatics
- 1 hadîth-collection
- 1 Edifying text in Arabic
- 1 The Pentateuch in Arabic
- 3 Arabic poetry
- 1 Comment on poetry
- 3 Arabic grammar
- 2 Commentary on Arabic grammar
- 2 Geometrical dissertations
- 1 Cosmography
- 1 Astronomy
- 1 History of Morocco
- 1 history
- 1 maqâmât (erudite prose)
- 1 humorous tales
- 1 folk tales
- 1 eroticon
- 4 not further specified text collections

Persian

- 8 Persian poetry
- 1 Koran commentary
- 1 History of Islam
- 1 Law
- 1 Eroticon
- 1 not identified

Turkish

- 2 Turkish history
- 1 Islamic theology

- 1 Prayer book
- 1 Turkish letter stylistics
- 1 Turkish-Italian vocabulary
- 1 Mathematical table
- 1 Firmân (passport)
- 1 not identified

Hebrew

- 2 breviaries (Machsor)
- 1 Torah
- 1 Dissertation on the Tree of Life
- 1 Prayer book

Armenian

- 1 St Paul's letters in Armenian
- 1 Armenian calendar

Indian

- 1 Malabar manuscript with drawings
- 1 Bundle of palm leaves with Malabar script (mission literature)

Others

- 2 Chinese manuscripts
- 1 Album with Mogul princely portraits
- 1 Bundle printed Arabic and Persian books

The pivotal point in the collection is *religion* (17 Arabic titles, 2 Persian, 2 Turkish; 5 Hebrew; 1 Armenian and 1 Indian), with *literature* (8 Arabic, 9 Persian) and *languages* (5 Arabic, 2 Turkish) next. *Natural science* (4 Arabic, 1 Turkish) and *history* (2 Arabic, 2 Turkish, 1 Persian) follow. The collection is rounded off by various more *practical documents* (1 law, 1 passport, 1 calendar) and *illustrated works* (1 album with Mogul princely portraits, 1 Malabar manuscript with drawings), and some miscellaneous literature (2 Chinese manuscripts, 1 bundle of printed Arabic and Persian books, 6 not further described texts and fragments).

TILLÆG 14

JOHANN JAKOB REISKES
ARABISKE HÅNDSKRIFTKOPIER 1796

Johann Jakob Reiske¹ studerede 1728-1732 græsk og latin i Halle an der Saale og 1733-1738 arabisk i Leipzig, efter at det viste sig uigen-nemførligt at fortsætte de klassiske studier, han var begyndt på:

“Die griechischen Autoren, ein Demosthenes, ein Theokritus, wa-ren mir zu schwer. Niemanden hatte ich, der sie mir erklärt hätte! ich ward ihrer alsobald überdrüssig, und legte sie weg. Dagegen bemächtigte sich meiner Seele, eine gewisse, ich weis selbst nicht woher entstandene, unsägliche und unaufhaltbare Begierde, ara-bisch zu lernen.

Diese brennende Begierde verdrang und verschlung alle andere Neigungen und Gedanken. Alles, was ich mir am nothwendigsten abbrechen, und von meinem äuserst geringen Vermögen erspa-ren konnte, das wendete ich auf arabische Bücher. Auch hierinne ward ich, wie in allem, was ich je gelernt und getrieben habe, mein eigner Lehrer. Und dann ist es auch leicht zu erachten, daß alle Fehler der Autodidactoren auch mir angeklebt haben, daß alle Schwierigkeiten, die diesen seltsamen Leuten begegnen, auch mir vorgestoßen sind”.²

1738 rejste Reiske til Leiden: “Ich sollte, ich mußte Leyden sehen. Darüber ließ ich alle in Händen habende Vortheile fahren. Mei-ner Reise nach Leyden, und dem Durste, die dortigen arabischen Manuscripte zu durchwühlen, opferte ich alle Aussichten meines künftigen Glückes auf”.³ “Im arabischen konnte ich nun weiter in Leipzig nichts mehr thun. Denn von gedruckten arabischen Bü-chern, hatte ich alles gelesen, und von den geschriebenen, hatten die hiesigen Bibliotheken wenig, und selbst das wenige war von kei-ner Wichtigkeit. Allemal konnte es meinen Durst nicht löschen”.⁴

I begyndelsen måtte Reiske i Leiden – efter uklogt (“mit einer [...] zur Unzeit angebrachten Großmuth”⁵) at have takket nej til en stilling

¹ 1716-1774. – Biografi i *Allgemeine Deutsche Biographie*, bd. 28, 1889, s. 129f. – Selv-biografi i *Johann Jacob Reiskens von ihm selbst aufgesetzte Lebensbeschreibung*, Leipzig, 1783. Reiskes arabiske håndskrifter er opregnet s. 152-172, hans trykte værker s. 178-182. – Se også personoversigt s. 161.

² *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 9-10.

³ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 11.

⁴ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 15.

⁵ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 18.

ved universitetet i Amsterdam – forsørge sig som korrekturlæser. Men

“Bey diesen Beschäftigungen, die mir Brod geben mußten, ver-säumte ich meine eignen Studia, und den Hauptzweck meines Daseyns nicht. Ich besuchte Herrn Schultens Collegia; er erwies mir die Liebe, und communicirte mir arabische Manuscripte aus der öffentlichen Bibliothek. Er wuste es wohl, daß ich sie mit nach Hause nahm; doch wollte er das nicht wissen. Er wurde vorgegeben, ich schriebe sie für ihn, in seinem Hause ab, wo ich täglich hin-gieng, mich mit seinem Sohne, dem itzigen Professor Schultens, der gleiches Vornamens, und gleiches Alters mit mir ist, im arabischen zu üben.” [...] “Die arabischen Manuscripte der Leydenschen Bi-bliothek waren sehr in Unordnung gerathen. Die vielen, auf je-dem Codice angeklebten Numern, nach dem alten und nach dem neuen Catalogo, machten einen nur irre. Wenigstens konnte Herr Schultens sich nicht drein finden. Ich machte mich also in einem Sommer drüber, gieng alle Bücher durch, klebte neue Numern, nach dem neuen Catalogo, der 1716. in Folio edirt ist, an, stellte die Bücher in ihrer gehörigen Ordnung, nach den Numern auf, und machte einen eignen geschriebnen Catalogum, nicht wie der alte war, nach den Materien, sondern nach der Reihe, oder Folge der Bücher, nach dem Formate”.⁶

Lønnen herfor var fornærmeligt lav, og også på andre områder kom Reiske på kant med orientalisterne i Leiden,⁷ så han til sidst måtte sælge sit bibliotek og indskrive sig ved det medicinske fakultet, hvor han studerede de næste fire år. I den tid afskrev Reiske dog fortsat arabiske håndskrifter, nu hovedsagelig historiske tekster i modsætning til de tidligere afskrevne poetiske:

“So schrieb ich mir damals den Ibn Coteibah, einen alten und guten Geschichtsschreiber aus dem gten Jahrhunderte, den Abu Osaibah de vitis excellentium medicorum, die beyden Werke des Abulfeda, das historische und geographische, den Hamzah Ispaha-nensis, den Ibn Schochnah, und noch einige andere Kleinigkeiten ab”.⁸

⁶ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 22-23.

⁷ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 24-26.

⁸ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 29.

Reiske erhvervede doktorgraden i maj 1746 med en heftigt omdiskuteret afhandling på grundlag af arabiske medicinske tekster og med klare udtryk for hans antiteologiske synspunkter:

“Wolle man dem Arabischen aufhelfen, so müsse man es nicht als Theologe treiben; die Historie, Geographie, Mathematik, Physik und Medicin, daraus aufklären und bereichern”.⁹

I juni samme år forlod Reiske Leiden og vendte tilbage til Leipzig. 1746-1758 slog han sig nødtørftigt igennem som korrekturlæser, privatlærer og oversætter. Videnskabeligt var det hovedsagelig græske tekster, Reiske læste og skrev om,¹⁰ men enkelte arabiske tekster kom dog også på tryk:

“Um eben dieselbe Zeit, nemlich 1754, ließ ich den ersten Theil meiner lateinischen Uebersetzung von Abilfeda Geschichte, unter der Aufschrift: Annales Moslemici, auf meine Kosten drucken; [...] Auch ließ ich eine kleine arabische Schrift: Risalet Abil Walid, arabisch und lateinisch drücken”.¹¹

Krigsomstændigheder – og grevelig gunst på grund af tydningen af en sjælden ring med indskrift – bragte i 1758 Reiske til rektorposten ved St. Nicolai-skolen i Leipzig. 1764 giftede han sig med Ernestine Christine, og til hendes første fødselsdag derefter forærede han hende et lille skrift med prøver af Mutanabbi's arabiske digtning.¹² I sine sidste 10 år levede Reiske optaget af videnskabeligt arbejde¹³ og korrespondance med lærde over det meste af Europa.¹⁴ Selvbiografien slutter i 1770, og de sidste fire år beskrives kort¹⁵ af udgiveren, Reiskes nære ven [navn mv?]. Blandt Reiskes gæster i 1771 var Carsten Niebuhr:

⁹ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 31-32.

¹⁰ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 53-57 giver en liste over Reiskes bidrag til tidsskrifter 1748-1757.

¹¹ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 68-69.

¹² *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 92.

¹³ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 100-101 bringer en fortegnelse over utrykte og påbegyndte værker.

¹⁴ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 102-108 opregner disse lærde alfabetisk, fulgt af en kort beskrivelse s. 108-136 af kontakten med hver enkelt.

¹⁵ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 137-151.

“Im Winter besuchte Herr Niebuhr, (damaliger Capitain, itziger Justizrath zu Melldorf im Dithmarschischen,) der aus Arabien zurückgekommen war, meinen Freund, um sich von ihm mancherley Inschriften und Münzen erklären zu lassen; von welchen er hernach in seiner Beschreibung Arabiens Nachricht gegeben hat. Ein nachheriger lehrreicher Briefwechsel unterhielt die Freundschaft dieser zwey rechtschaffnen Männer, die es beyde gleich werth waren, von einander geschätzt zu werden; und ich bin noch itzt so glücklich, an dem Herrn Justizrath einen wahren Freund zu besitzen”.¹⁶

Reiskes håndskrifter lå ham på sinde til det sidste: “Wenige Tage vor seiner Auflösung empfahl er mir die Sorge für seine Handschriften – – Daß ich sie nicht Leuten überlassen wollte, die es nicht redlich mit ihm gemeint hätten; mußte ich ihm schwören. Er hatte den Hofrath Lessing zu Wolfenbüttel von ganzem Herzen geschätzt, und dieser berühmte Gelehrte war auch sein warmer inniger Freund. Ihm vertraute ich also die so theuern Papiere an, als ich, krank am Leibe und Gemüthe, mir das Grab nahe dachte [...] Der Hofrath Lessing behielt diese Manuscripte so lange bey sich, bis sie des Herrn Kammerherrn von Suhm Excellenz, unter für mich sehr vortheilhaften Bedingungen, übernahmen, und ihrer eben so vortrefflichen, als großen, Bibliothek einverleibten”.¹⁷

P.F. Suhm¹⁸ erhvervede Reiskes håndskrifter mod en årlig pension til hans enke, og sammen med Suhms øvrige bibliotek kom de arabiske håndskriftkopier¹⁹ til Det Kongelige Bibliotek i 1796. 28 er beskrevet i bibliotekets katalog 1851:²⁰

Cod. Arab. 98: Taqwīm al-buldān li-Ṣāḥib Ḥamāt. Kopieret i Leiden sept.-okt. 1745.

Cod. Arab. 109: Zād al-musāfir fī ‘ilāğ al-adwā’ allatī ta’raḍ fī l-ğasad. Kopieret i Leiden aug.-sept. 1747.

¹⁶ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 139.

¹⁷ *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 143-144.

¹⁸ 1728-1798. – Se personoversigt s. 165.

¹⁹ En annoteret liste på 51 numre findes i *Lebensbeschreibung* (note 1), s. 152-167.

²⁰ *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis I-III*, 1846-1857. – Om dette katalog, se s. 40f.

- Cod. Arab. 116:* Kitâb al-ma'ârif fî aḥbâr al-'arab wa-ansâbi-him. Kopieret i [tekst mgl.] san al-Iṣbahânî. Kopiering i Leiden afsluttet 14. sept. 1745.
- Cod. Arab. 120:* 1 Uddrag af Mir'ât al-zamân af Šams al-Dîn Ibn al-Ġawzî. 2 Uddrag af Kitâb al-ġibâl wal-amkinah wa-l-miyâh af Abû l-Qâsim Muḥammad al-Zamahšarî. Kopieret i Leiden, uden datering.
- Cod. Arab. 122:* "Abilfedae Annales Moslemici". Kopiering i Leiden afsluttet 29. maj 1749.
- Cod. Arab. 125:* Kitâb Rawḍat al-manâẓir fî 'ilm al-awâ'il wa-l-awâḥir af Abû l-Walîd Ibn Šiḥnah. Kopieret i Leiden januar 1745.
- Cod. Arab. 129:* Uddrag af Nihâyat al-arab fî funûn al-'adab af al-Nuwayrî. Kopieret i Leiden juli 1741.
- Cod. Arab. 152:* Kitâb Nuzhat al-nâẓirîn. Kopiering i Leiden afsluttet 20. marts 1745.
- Cod. Arab. 164:* Ḥâtimah af Aḥmad Ibn 'Arabšâh. Kopieret i Dresden 28.-29. nov. 1736.
- Cod. Arab. 165:* al-Ġuz' al-awwal min kitâb al-Iṣtiqâq af Abû Bakr Ibn Durayd. Kopieret i Leiden nov.-dec. 1739.
- Cod. Arab. 171:* Uddrag af 'Uyûn al-anbâ' fî ṭabaqât al-aṭibbâ' af Ibn Abî Uṣaybi'ah. Kopieret i Leiden marts-april 1746.
- Cod. Arab. 210:* Rawḍat al-aḥbâr fî rabî' al-abrâr af Abû Aḥmad Ibn al-Ḥaṭîb. Kopieret i Dresden juni-august 1755.
- Cod. Arab. 211:* Uddrag af Kitâb Rayḥân al-albâb wa-rî'ân al-albâb fî marâtib al-âdâb af Abû l-Qâsim Ibn al-Madâ'inî. Ikke dateret.
- Cod. Arab. 213:* Uddrag af Nihâyat al-arab fî funûn al-'adab af al-Nuwayrî; jf. *Cod. Arab. 129* ovf. Ikke dateret.
- Cod. Arab. 216:* "Collectanea". Kopieret i Leipzig 1736-1737.

- Cod. Arab. 230:* Kitâb Šarḥ al-'uyûn fî šarḥ risâlat Ibn Zaydûn. Kopiering i Leiden afsluttet 27. sept. 1740.
- Cod. Arab. 238:* Kitâb al-Ḥamâsah af Abû Tammâm. Kopiering afsluttet i Leiden 12. maj 1740.
- Cod. Arab. 239:* Kitâb al-Ḥamâsah af Abû 'Ubâdah al-Buḥturî. Kopiering afsluttet i Leiden 10. sept. 1740.
- Cod. Arab. 240:* Dîwân al-Hudaliyyîn med al-Sukkarî's kommentar. Ikke dateret.
- Cod. Arab. 241:* al-Mu'allaqât al-sab'. Kopieret i Leiden nov.-dec. 1738.
- Cod. Arab. 248:* 1 Dîwân Imri' l-Qays. 2 Muqatta'ât min marâtî. Kopieret i Leiden februar 1739.
- Cod. Arab. 250:* 1 al-ġuz' al-awwal min Dîwân Ġarîr ibn 'Aṭiyyah. 2 Lâmiyyat al-'arab af al-Šanfarâ. 3 Dîwân Ṭahmân ibn 'Amr al-Kilâbî. Kopieret i Leiden i marts og juli 1739.
- Cod. Arab. 253:* Kitâb al-Maqṣûrah al-Duraydiyyah af Abû Bakr Ibn Durayd. Kopieret i Leiden maj 1739.
- Cod. Arab. 258-259:* Dîwân Abî l-Ṭayyib al-Mutanabbî. Kopieret i Leiden marts 1739.
- Cod. Arab. 262:* Šarḥ dîwân Saqd al-zind af Abû l-'Alâ' ibn 'Abd Allâh al-Tabrîzî. Ikke dateret.
- Cod. Arab. 273:* al-Burdah af al-Bûšîrî. Kopieret i Dresden februar 1748.
- Cod. Pers. 45:* Ġadval-e vaqâye' mâyeh avval az târiḥ-e hiġrah naba-viyeh. Kopieret i Dresden 1746.

APPENDIX 14

JOHANN JAKOB REISKE'S
ARABIC MANUSCRIPT COPIES 1796

Johann Jakob Reiske¹ studied 1728–1732 Greek and Latin in Halle an der Saale, and 1733–1738 Arabic in Leipzig, after it had not proved feasible to continue the classical studies he had begun:

“Die griechischen Autoren, ein Demosthenes, ein Theokritus, waren mir zu schwer. Niemanden hatte ich, der sie mir erklärt hätte! ich ward ihrer alsobald überdrüssig, und legte sie weg. Dagegen bemächtigte sich meiner Seele, eine gewisse, ich weis selbst nicht woher entstandene, unsägliche und unaufhaltbare Begierde, arabisch zu lernen.

Diese brennende Begierde verdrang und verschlung alle andere Neigungen und Gedanken. Alles, was ich mir am nothwendigsten abbrechen, und von meinem äuserst geringen Vermögen ersparen konnte, das wendete ich auf arabische Bücher. Auch hierinne ward ich, wie in allem, was ich je gelernt und getrieben habe, mein eigener Lehrer. Und dann ist es auch leicht zu erachten, daß alle Fehler der Autodidactoren auch mir angeklebt haben, daß alle Schwierigkeiten, die diesen seltsamen Leuten begegnen, auch mir vorgestoßen sind”.²

1738 Reiske travelled to Leiden: “Ich sollte, ich mußte Leyden sehen. Darüber ließ ich alle in Händen habende Vortheile fahren. Meiner Reise nach Leyden, und dem Durste, die dortigen arabischen Manuscripte zu durchwühlen, opferte ich alle Aussichten meines künftigen Glückes auf”.³ “Im arabischen konnte ich nun weiter in Leipzig nichts mehr thun. Denn von gedruckten arabischen Büchern, hatte ich alles gelesen, und von den geschriebenen, hatten die hiesigen Bibliotheken wenig, und selbst das wenige war von keiner Wichtigkeit. Allemal konnte es meinen Durst nicht löschen”.⁴

At the beginning, Reiske—after having unwisely (“mit einer [...] zur

¹ 1716–1774. – Biography in *Allgemeine Deutsche Biographie*, vol. 28, 1889, p. 129f. – Autobiography in *Johann Jacob Reiskens von ihm selbst aufgesetzte Lebensbeschreibung*, Leipzig, 1783. Reiske's Arabic manuscripts are listed pp. 152–172, his printed works pp. 178–182. — See also list of persons p. 197.

² *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 9–10.

³ *Lebensbeschreibung* (note 1), p. 11.

⁴ *Lebensbeschreibung* (note 1), p. 15.

Unzeit angebrachten Großmuth”⁵) rejected the offer of a position at the university in Amsterdam—had to support himself in Leiden by working as a proof-reader. But

“Bey diesen Beschäftigungen, die mir Brod geben mußten, versäumte ich meine eignen Studia, und den Hauptzweck meines Daseyns nicht. Ich besuchte Herrn Schultens Collegia; er erwies mir die Liebe, und communicirte mir arabische Manuscripte aus der öffentlichen Bibliothek. Er wuste es wohl, daß ich sie mit nach Hause nahm; doch wollte er das nicht wissen. Er wurde vorgegeben, ich schriebe sie für ihn, in seinem Hause ab, wo ich täglich hinging, mich mit seinem Sohne, dem itzigen Professor Schultens, der gleiches Vornamens, und gleiches Alters mit mir ist, im arabischen zu üben.” [...] “Die arabischen Manuscripte der Leydenschen Bibliothek waren sehr in Unordnung gerathen. Die vielen, auf jedem Codice angeklebten Numern, nach dem alten und nach dem neuen Catalogo, machten einen nur irre. Wenigstens konnte Herr Schultens sich nicht drein finden. Ich machte mich also in einem Sommer drüber, gieng alle Bücher durch, klebte neue Numern, nach dem neuen Catalogo, der 1716. in Folio edirt ist, an, stellte die Bücher in ihrer gehörigen Ordnung, nach den Numern auf, und machte einen eignen geschriebnen Catalogum, nicht wie der alte war, nach den Materien, sondern nach der Reihe, oder Folge der Bücher, nach dem Formate”.⁶

The salary for this was insultingly low, and in other ways, too, Reiske got on the wrong side of the orientalist in Leiden,⁷ so that in the end he was forced to sell his library and enroll at the medical faculty, where he studied for the next four years. During that time, however, Reiske continued to transcribe Arabic manuscripts, now mainly historical texts as opposed to the poetic texts he had previously transcribed:

“So schrieb ich mir damals den Ibn Coteibah, einen alten und guten Geschichtsschreiber aus dem 9ten Jahrhunderte, den Abu Osaibah de vitis excellentium medicorum, die beyden Werke des Abulfeda, das historische und geographische, den Hamzah Ispaha-

⁵ *Lebensbeschreibung* (note 1), p. 18.

⁶ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 22–23.

⁷ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 24–26.

nensis, den Ibn Schochnah, und noch einige andere Kleinigkeiten ab".⁸

Reiske acquired his doctor's degree in May 1746 with a hotly debated dissertation on the basis of Arabic medical texts and with definite expressions of his ante-theological view points:

"Wolle man dem Arabischen aufhelfen, so müsse man es nicht als Theologe treiben; die Historie, Geographie, Mathematik, Physik und Medicin, daraus aufklären und bereichern".⁹

In June of that year Reiske left Leiden and returned to Leipzig. 1746–1758 he struggled as proof-reader, private tutor and translator. Reiske read and wrote primarily on Greek texts as a scholar,¹⁰ but a few Arabic texts did appear in print:

"Um eben dieselbe Zeit, nemlich 1754, ließ ich den ersten Theil meiner lateinischen Uebersetzung von Abilfeda Geschichte, unter der Aufschrift: Annales Moslemici, auf meine Kosten drucken; [...] Auch ließ ich eine kleine arabische Schrift: Risalet Abil Walid, arabisch und lateinisch drücken".¹¹

Events of the war—and favours from an earl due to the interpretation of an inscription on an unusual ring—brought in 1758 Reiske to the post as headmaster at the St. Nicolai school in Leipzig. 1764 he married Ernestine Christine, and on her first birthday after the marriage, he gave her a little booklet with examples of Mutanabbi's Arabic poetry.¹² During the last 10 years of his life, Reiske was engaged in scientific work¹³ and correspondence with learned people throughout most of Europe.¹⁴ The autobiography ends in 1770, and the last four years are briefly described¹⁵

⁸ *Lebensbeschreibung* (note 1), p. 29.

⁹ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 31–32.

¹⁰ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 53–57 gives a list of Reiske's contributions to periodicals 1748–1757.

¹¹ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 68–69.

¹² *Lebensbeschreibung* (note 1), p. 92.

¹³ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 100–101 gives a list of unprinted and works commenced.

¹⁴ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 102–108 lists these learned people in alphabetical order, followed by a brief description pp. 108–136 of the contact with each of them.

¹⁵ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 137–151.

by the publisher, Reiske's close friend. Among Reiske's guests in 1771 was Carsten Niebuhr:

"Im Winter besuchte Herr Niebuhr, (damaliger Capitain, itziger Justizrath zu Melldorf im Dithmarschischen,) der aus Arabien zurückgekommen war, meinen Freund, um sich von ihm mancherley Inschriften und Münzen erklären zu lassen; von welchen er hernach in seiner Beschreibung Arabiens Nachricht gegeben hat. Ein nachheriger lehrreicher Briefwechsel unterhielt die Freundschaft dieser zwey rechtschaffnen Männer, die es beyde gleich werth waren, von einander geschätzt zu werden; und ich bin noch itzt so glücklich, an dem Herrn Justizrath einen wahren Freund zu besitzen".¹⁶

Reiske's manuscripts were close to his heart till the very end: "Wenige Tage vor seiner Auflösung empfahl er mir die Sorge für seine Handschriften — Daß ich sie nicht Leuten überlassen wollte, die es nicht redlich mit ihm gemeint hätten; mußte ich ihm schwören. Er hatte den Hofrath Lessing zu Wolfenbüttel von ganzem Herzen geschätzt, und dieser berühmte Gelehrte war auch sein warmer inniger Freund. Ihm vertraute ich also die so theuern Papiere an, als ich, krank am Leibe und Gemüthe, mir das Grab nahe dachte [...] Der Hofrath Lessing behielt diese Manuscripte so lange bey sich, bis sie des Herrn Kammerherrn von Suhm Excellenz, unter für mich sehr vortheilhaften Bedingungen, übernahmen, und ihrer eben so vortrefflichen, als großen, Bibliothek einverleibten".¹⁷

P. F. Suhm¹⁸ acquired Reiske's manuscripts in return for an annual pension for his widow, and together with Suhm's existing library, the Arabic manuscript copies came to The Royal Library in 1796. 28 are described in the library's catalogue 1851:¹⁹

Cod. Arab. 98: Taqwīm al-buldān li-Ṣāḥib Ḥamāt. Transcribed in Leiden Sept.–Oct. 1745.

¹⁶ *Lebensbeschreibung* (note 1), p. 139.

¹⁷ *Lebensbeschreibung* (note 1), pp. 143–144.

¹⁸ 1728–1798. — See list of persons p. 200.

¹⁹ *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hafniensis* I–III, 1846–1857. — About this catalogue, see pp. 103–104.

- Cod. Arab. 109:* Zâd al-musâfir fî 'ilâğ al-adwâ' allatî ta'rağ fî l-ğasad. Transcribed in Leiden Aug.-Sept. 1747.
- Cod. Arab. 116:* Kitâb al-ma'ârif fî aḥbâr al-'arab wa-ansâbi-him. Transcribed in [text missing] san al-Iṣbahânî. Transcription in Leiden finished 14 Sept. 1745.
- Cod. Arab. 120:* 1 Excerpt of Mir'ât al-zamân af Šams al-Dîn Ibn al-Ğawzî. 2 Excerpt of Kitâb al-ğibâl wal-amkinah wal-miyâh af Abû l-Qâsim Muḥammad al-Zamahşarî. Transcribed in Leiden, no date.
- Cod. Arab. 122:* "Abilfedae Annales Moslemici". Transcription in Leiden finished 29 May 1749.
- Cod. Arab. 125:* Kitâb Rawḍat al-manâẓir fî 'ilm al-awâ'il wa-l-awâḥir af Abû l-Walîd Ibn Šiḥnah. Transcribed in Leiden January 1745.
- Cod. Arab. 129:* Excerpt from Nihâyat al-arab fî funûn al-'adab af al-Nuwayrî. Transcribed in Leiden July 1741.
- Cod. Arab. 152:* Kitâb Nuzhat al-nâẓirîn. Transcription in Leiden finished 20 March 1745.
- Cod. Arab. 164:* Hâtimah af Aḥmad Ibn 'Arabšâh. Transcribed in Dresden 28-29 Nov. 1736.
- Cod. Arab. 165:* al-Ğuz' al-awwal min kitâb al-Ištiqâq af Abû Bakr Ibn Durayd. Transcribed in Leiden Nov.-Dec. 1739.
- Cod. Arab. 171:* Excerpt from 'Uyûn al-anbâ' fî ṭabaqât al-aṭibbâ' af Ibn Abî Uṣaybi'ah. Transcribed in Leiden March-April 1746.
- Cod. Arab. 210:* Rawḍat al-aḥbâr fî rabî' al-abrâr af Abû Aḥmad Ibn al-Ḥaṭîb. Transcribed in Dresden June-August 1755.
- Cod. Arab. 211:* Excerpt from Kitâb Rayḥân al-albâb wa-rî'ân al-albâb fî marâtib al-âdâb af Abû l-Qâsim Ibn al-Madâ'inî. No date.
- Cod. Arab. 213:* Excerpt from Nihâyat al-arab fî funûn al-'adab af al-Nuwayrî; cf. *Cod. Arab. 129* above. No date.

- Cod. Arab. 216:* "Collectanea". Transcribed in Leipzig 1736-1737.
- Cod. Arab. 230:* Kitâb Šarḥ al-'uyûn fî šarḥ risâlat Ibn Zaydûn. Transcription in Leiden finished 27 Sept. 1740.
- Cod. Arab. 238:* Kitâb al-Ḥamâsah af Abû Tammâm. Transcription finished in Leiden 12 May 1740.
- Cod. Arab. 239:* Kitâb al-Ḥamâsah af Abû 'Ubâdah al-Buḥturî. Transcription finished in Leiden 10 Sept. 1740.
- Cod. Arab. 240:* Dîwân al-Hudaliyyîn with al-Sukkarî's comment. No date.
- Cod. Arab. 241:* al-Mu'allaqât al-sab'. Transcribed in Leiden Nov.-Dec. 1738.
- Cod. Arab. 248:* 1 Dîwân Imrî' l-Qays. 2 Muqaṭṭa'ât min marâtîf. Transcribed in Leiden February 1739.
- Cod. Arab. 250:* 1 al-ğuz' al-awwal min Dîwân Ğarîr ibn 'Aṭiyyah. 2 Lâmiyyat al-'arab af al-Šanfarâ. 3 Dîwân Ṭahmân ibn 'Amr al-Kilâbî. Transcribed in Leiden in March and July 1739.
- Cod. Arab. 253:* Kitâb al-Maqşûrah al-Duraydiyyah af Abû Bakr Ibn Durayd. Transcribed in Leiden May 1739.
- Cod. Arab. 258-9:* Dîwân Abî l-Ṭayyib al-Mutanabbî. Transcribed in Leiden March 1739.
- Cod. Arab. 262:* Šarḥ dîwân Saqd al-zind af Abû l-'Alâ' ibn 'Abd Allâh al-Tabrîzî. No date.
- Cod. Arab. 273:* al-Burdah af al-Bûşîrî. Transcribed in Dresden February 1748.
- Cod. Pers. 45:* Ğadval-e vaqâye' mâyeḥ avval az târiḥ-e hiğrah naba-viyeh. Transcribed in Dresden 1746.

TILLÆG 15

JENS LASSEN RASMUSSENS KATALOG 1814

DET KONGELIGE BIBLIOTEEKS ARKIV E 70

APPENDIX 15

JENS LASSEN RASMUSSEN'S CATALOGUE 1814

THE ROYAL LIBRARY'S ARCHIVE E 70

CATALOGUS MANUSCRIPTORUM

CODICUM PERSICORUM, ARABICORUM ATQUE TURCICORUM
MAGNÆ REGIÆ BIBLIOTHECÆ QVEM SUB AUSPICIIS ILLUSTRISSIMI
ET CELEBERRIMI DNI. D.G. MOLDENHAWER S:R:M: A CONSILIIS
CONFERENTIARUM ORDINIS DANNEBROGICI EQVITIS INAURATI
BIBLIOTHECÆ PROTOBIBLIOTHECARIJ ETC. ETC.

CONSCRIPSIT

J.L. RASMUSSEN

ANNO MDCCCXIV

Katalogen indeholder 52 beskrevne sider og giver en stedvis ganske detaljeret fortegnelse over 335 mss.:

Codices Persici – 58 *E Collectione Cratzensteiniana* og
21 *E Collectione antiqua Regia*, ikke opdelt i formater.

Codices Arabici, opdelt i formater:

- A. Asiatici*, *in folio*: 28 [+4 i margen, tilføjet i en anden hånd].
in quarto: 73
- in octavo et forma minori*: 67 [+4 efter hovedteksten og 7 i margen, tilføjet i en anden hånd].
- B. Africani*, *in folio*: 8 [+5 i margen, tilføjet i en anden hånd].
in quarto: 7 [+1 efter hovedteksten og en del noter i margen, tilføjet i en anden hånd].
- in octavo et forma minori*: [+11 efter hovedteksten, tilføjet i en anden hånd].

På pag. 52 er der en overskrift i hovedtekstens hånd: III: *Codices Turcici*. Overskriften er overstreget, og nedenunder er der, med den samme hånd, som i øvrigt har tilskrevet noter og titler andetsteds i katalogen, indført mss. nr. 79-82, af hvilke kun den første indeholder tyrkisk tekst (*Liber precatationis, cum interpretatione Turcica*).

I det følgende anføres håndskrifternes persiske og arabiske titler uden de nærmere beskrivelser, samt identifikation med *Cod. Pers.* og *Cod. Arab.* m.fl. i *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hauniensis, Pars II-III*, Hauniae 1851-1857. Titlerne gengives som skrevet, incl. fejl og misforståelser.

The catalogue contains 52 written pages and sporadically gives a fairly detailed list of 335 mss.:

Codices Persici – 58 *E Collectione Cratzensteiniana* og
21 *E Collectione antiqua Regia*, not divided into formats.

Codices Arabici, divided into formats:

- A. Asiatici*, *in folio*: 28 [+4 in margin, added in another hand].
in quarto: 73
- in octavo et forma minori*: 67 [+4 after the main text and 7 in margin, added in another hand].
- B. Africani*, *in folio*: 8 [+5 in margin, added in another hand].
in quarto: 7 [+1 after the main text and a number of notes in the margin, added in another hand].
- in octavo et forma minori*: [+11 after the main text, added in another hand].

On page 52 is a headline in the hand of the main text: III: *Codices Turcici*. The heading is crossed out, and below is entered, in the same hand, which also has added notes and titles elsewhere in the catalogue, mss. nos. 79-82, of which only the first contains Turkish text (*Liber precatationis, cum interpretatione Turcica*).

In the following, the Persian and Arabic titles of the manuscripts are given, without the further descriptions, as well as identification with *Cod. Pers.* and *Cod. Arab.* etc. in *Codices Orientales Bibliothecae Regiae Hauniensis, Pars II-III*, Hauniae 1851-1857. The titles are reproduced as written, incl. mistakes and misunderstandings.

Pag. 1

I. CODICES PERSICI

A. E. COLLECTIONE CRATZENSTEINIANA

1. کتاب قرا بادین شفای
[Cod.Pers. 34]
2. فرهنگ طب شهابی
[Cod.Pers. 23]
3. کتاب المجربات
[Cod.Pers. 24]
4. Dschehangir-nama
[Cod.Pers. 62]
5. Historia Moguli Magni Dschelaleddin Muhamed Acbar
[Cod.Pers. 52]
6. طفرنامه صاحبقران میر تیمور
[Cod.Pers. 49]

Pag. 2

7. فرهنگ نور الدین جهانگیر
[Cod.Pers. 66]
8. گلستان شیخ مصلح الدین سعدی شیرازی
[Cod.Pers. 83]
9. دیوان ولی
[Cod.Hind. 12]
10. مفرح القلوب
[Cod.Pers. 79]
11. باب دهم از کتاب شهنشاه نامه در ذکر وقایع زمان دولت خاقانه رضوان [...] مکان سلطان السلاطین
[Cod.Pers. 131]

Pag. 3

12. Poëma celeberrimum Joseph et Zuleikha auctore elDiami.
[Cod.Pers. 118]
13. Volumen varios continet tractatus [...] in 40 capita divisa [...] عبادت [...] اخلاق [...] دعا
[Cod.Pers. 5]
14. مثنویات, disticha varii et multiplicis argumenti, continent [...] narrationes (حکایات), Cel: Sadij Gulistano haud dissimiles [...].
[i margin, med anden hånd: / in margin, in another hand: Mesneviyati Mevlana Binaji (بنائی), i.e. disticha]
[Cod.Pers. 124]

Pag. 4

15. جامع عباسی پانزده باب از جمله تصنیفات شاکرد شیخ بها الدین محمد العاملی نظام الدین ابن محمد حسین الدین
[Cod.Pers. 6]
16. بیت باب اسطرلاب
[Cod.Pers. 17]

Pag. 5

17. Explicatio somniorum in 59 capita divisa
[Cod.Pers. 133]
18. کتاب المجربات
[Cod.Pers. 25]
19. دستور الاطبا
[Cod.Pers. 22]
20. کتاب الانصاف
[Cod.Pers. 69]
21. خیر التجارب
[Cod.Pers. 28]

Pag. 6

22. معرفة افراس
[Cod.Pers. 39]
23. سنکھاس بتي سي [...] inscripta: افسانه
[Cod.Pers. 80]
24. Idem prorsus liber [...] sed minus bene scriptus.
[Cod.Pers. 81]
25. دستور العمل همه پادشاهان وراجهاي
[Cod.Pers. 47]
26. Liber moralis [...] atque inscripta est نزهة الارواح
[Cod.Pers. 12]

Pag. 7

27. Historia Moguli magni eiusdem male et impedita scripta.
[ikke verificeret / not verified]
28. اختيارات بديع
[Cod.Pers. 29]
29. Historiæ Moguli magni Abulfetah Dschelal-eddin Muhamed Acbar volumen primum, male transcriptum et lectu difficile.
[Cod.Pers. 53]
30. عين اكبري
[Cod.Pers. 54]
31. معدن الشفا [...] طب سکندر
[Cod.Pers. 21]

Pag. 8

32. كشف اللغات
[Cod.Pers. 67]
33. مقصدة اول في علم كيميا
[Cod.Pers. 132]

34. Idem liber ac N° XXI cum additamentis et adnotationibus
[Cod.Pers. 27]
35. Liber titulo et præfatione prorsus carens, continet narrationes fabulasque quam [...] ut e mille et una nocte conspiceres licet. [...] Tantummodo legitur in fronte libri: ٥ مجلد اول: volumen primum. Nostrum exemplar perbene et sæpissime eleganter scriptum est.
[ikke verificeret / not verified]
36. عالمکیر نامه تصنیف محمد ساقی. A et B in octavo.
[Cod.Pers. 60-61]
37. تاریخ دنکشا شمشیر خان
[Cod.Pers. 43]
38. الفاظ ادویه تصنیف حکیم نور الدین محمد شیرازی
[Cod.Pers. 31]
39. اجتماع مکاتبات
[Cod.Pers. 70?]
40. Ajen Acbari, volumen secundum cfr N° XXX.
[Cod.Pers. 53]

Pag. 10

41. نال ودمن [...] دیوان [hovedtekstens beskrivelse er overstreget, og i marginen er med en anden hånd indsat en ny beskrivelse / the main text's description is crossed out, and in the margin a new description has been inserted in another hand].
[Cod.Pers. 128]
42. Idem liber, ac N° XLI, sed minus bene transcriptus.
[Cod.Pers. 129]
43. Arithmetica et geometrica practica cum figuris. [...] in fine legitur, eum inscriptum esse: لیلاوتي
[Cod.Pers. 18]
44. جلد سیوم از طبقات اکبري
[Cod.Pers. 61]

45. Lexicon Persico-Danicum, aliquot vocabula, imprimis ea, quæ in usu vitæ quotidianæ sunt, continens.
[Cod.Mixt. 35?]
46. Grammaticæ Persicæ compendium, latine scriptum.
[NKS 155a?]
47. Beschreibung der Feldzüge von Thamasz Kuli Chan, oder Nadir Shah in Ostindien, aus dem französischen von Joseph Tieffentaller, e Societ: Jesu, 1764.
[Cod.Pers. 62?]
48. Succincta narratio expeditionum et incursionum Afganorum in Indiam, scripsit J. Tieffentaller, e Societ: Jesu A° 1762.
[NKS 561 4°]

Pag. 11

49. نظم بدايع هاشمي
[Cod.Pers. 127]
50. كتاب عجائب المخلوقات وغرائب الموجودات
[Cod.Pers. 19]
51. كتاب در كيفيت سكندر ذو القرنين
[Cod.Pers. 44]
52. كتاب اخلاق المحسنين
[Cod.Pers. 11]
53. انوار سهيلي
[Cod.Pers. 90]

Pag. 12

54. تحفه المومنين
[Cod.Pers. 30]
55. Historia de creatione mundi vitæque hominum antediluvium, quomodo in Alcorano et traditionibus fingitur, ab europæo quo-

- dam transcripta. Titulo et praefatione prorsus caret, in fine libri aliquid deest.
[Cod.Pers. 42?]
56. Poëma celeberrimi Djami, Jusuf et Zuleikha dictum, pulchre transcriptum A°. f. 1133, sed multa desunt in fine.
[Cod.Pers. 119?]
57. تاج التراجم في تفسير القرآن الجلد الاول
[Cod.Pers. 1]
58. ترجيع مبدلان
[Cod.Pers. 130?]

Pag. 13

B. E COLLECTIONE ANTIQVA REGIA

59. Codex varia continet:
1. رساله در اختيار ايام
 2. Epistola ab eodem autore de cautionibus inter precandum [...]
 3. Epistola de matrimonio [...]
 4. Alius de matrimonio tractatus [...]
 5. De precatione matutina [...]
 6. Epistola sermonum aliquot eloquentium [...]
 7. Preces arabicæ, quas Ibn Abbas a propheta acceperat [...]
 8. Tractatus در معالجت بعضي امراض
[Cod.Mixt. 2]
60. Collectio, nitidissime exarata odorum erotico-mysticarum [...] auctoribus Fettahi (فتاحي) et Chumazi (خمازي).
[Cod.Pers. 115]
61. Liber continens 48 effigies Mogulorum [...]
[Rotul. 3]
62. Bostan, s: hortus, poema Persicum celeberrimum [...] Sadij
[Cod.Pers. 116? 117?]

63. Odæ celeberrimi Hafiz, nitidissime scriptus a Muhamed Baker [...]. Chorasano, A°. f. 980.
[Cod.Pers. 112]

64. دیوان املح الشعرا مولانا ارزي
[Cod.Pers. 117]

Pag. 14

65. Calendarium anni solaris Persici in annum 1092 cum observationibus adjectis, Turcice translatis a Scheicho Vafa.
[Cod.Turc. 7]

66. کتاب لوامع الاشراق في مكارم الاعلاق
[Cod.Pers. 8]

67. Epitome paucorum foliorum geographiae universalis [...]
[Cod.Pers. 20]

68. Gulistan s: rosarium cel: [...] Sadij [...], addita passim latina versione [...] A°. f. 1048.
[Cod.Pers. 84]

69. شبستان [...] Fetahhi (cf. N°. LX) [...]
[Cod.Pers. 89]

70. کتاب ایمان [...] A°. f. 1037, emtum est a bibliotheca ducis Lauderdaleiae Londini A°. Dom. 1692 ab Alberto Elers.
[Cod.Pers. 41]

Pag. 15

71. Odæ celeberrimi Hafiz. Exemplar e bibliotheca ducis Lauderdaleiae Londini A°. 1692 emtum a cel: Alberto Elers.
[Cod.Pers. 114]

72. دیوان عبد الرحمان جامي [...] scriptum est A°. f. 989.
[Cod.Pers. 121]

73. کتاب لذة النساء
[Cod.Pers. 37]

Pag. 16

74. کتاب در خواص چوب جيني منقول از تحفة المومنين
[Cod.Pers. 33]

75. Varia continet:

- a) کتاب الحديث في فلاح الفاسقين
b) کتاب منهاج الفلاح
c) کتاب نصاب الصبتان من تصنيف ابو نصر فراهي
d) کتاب لغات مثلث
e) کتاب دستور اللغات مسمي كلید الكنز
[Cod.Mixt. 3]

76. Carmina incerti auctoris, theosophii soliti argumenti de contemptu mundi rerumque mundanarum, solitudine et contemplatione Dei. Scripta sunt A°. f. 1051.
[Cod.Pers. 14]

77. Liber continens effigies XXXI imperatorum, vezirorum aliorumque virorum illustrium, elegantissime et ex more Orientalium pictas.
[Rotul. 4]

De følgende mss. er indført i en anden hånd: / The following mss. have been entered in another hand:

78. Idem liber ac No. XXVI viginti octo capita epilogum continet.
[Cod.Pers. 13]

79. Iskendername [...]. Exaratus est codex in India A°. f. 1096.
[Cod.Pers. 99]

80. Codex continet I. Poema Chosru et Schirin, auct. Katifi [...]. Totum deest in fronte libelli. [fortsætter i venstre margen: / continues in left margin:] II. صفة العاشقين. III. Poema pulcherrime exaratum [...] de Bahramguri rebus gestis.
[Cod.Pers. 125]

I venstre margen: / In left margin:

81. Odæ Hafizi aliorumque.
[Cod.Pers. 113]

82. Fragmentum lexicī.
[ikke verificeret / not verified]
83. Gulistan, aut. Sadij Schirazensi. Desunt nonnulla in fine.
[Cod.Pers. 88?]
84. Fragmentum libri medici.
[Cod.Pers. 38?]
85. Fragmentum libri chemici et pharmacologici argument de fabricando e.g. mercūrium sublimatum calcinatum [...]. Adscripta sunt Persicis litteris latina nomina.
[Cod.Pers. 32?]

Pag. 1 (ny paginering og håndskriften atter hovedtekstens). / Pag. 1 (new pagination, and the hand is again that of the main text).

CODICES ARABICI. A) IN FOLIO.

A. ASIATICI

1. كتاب الصحاح الجوهري في اللغة A°. f. 702. A cel: Niebuhr emtum.
[Cod.Arab. 196]
2. كتاب وفيات الاعيان وانباء الزمان [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 134]
3. ديوان ابي الطيب احمد المتنبى [...] cum scholiis copiosissimis [...] Aluahidi [...] A°. f. 483. Niebuhr.
[Cod.Arab. 255]
4. Idem liber, ac N°. 3, sed sine commentario. Niebuhr.
[Cod.Arab. 254]
5. كتاب سراج الملوك والخلفاء [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 173]

Pag. 2

6. كتاب قاموس المحيط
[Cod.Arab. 198]

7. شرح لامية العجم [...] (Niebuhr).
[Cod.Arab. 263]
8. تاريخ مختصر الدول [...] A°. f. 1074.
[Cod.Arab. 121]
9. كتاب المدهش في الواعظ
[Cod.Arab. 70]
10. الجزء الثاني من شعره ابي العباس عبد الله المعتز بالله فيه المديح والخمريات [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 252]
11. الجزء الثاني من شرح البديعة [...] a Cel: v. Haven emt:
[Cod.Arab. 205]

Pag. 3

12. الجزء الاول من تاريخ الاسلام [...] A°. f. 998. Niebuhr.
[Cod.Arab. 133]
13. كتاب كشف الظنون عن اسما الكتب والغنون [hovedtekstens beskrivelse er overstreget og erstattet af en ny i en anden hånd, bortset fra de to sidste linjer: / the main text's description is crossed out and replaced by another in another hand, apart from the last two lines:] In involucro libri est hicce titulus: دفتر الكتب في جاعع الازهر. Niebuhr.
[Cod.Arab. 172]
14. كتاب الاستطاعة في مدح صاحب الشفاعة [...] A°. f. 787. Exemplar nitidum. Niebuhr.
[Cod.Arab. 276]
15. تاريخ الخميس في احوال نفس نفيس [...] A°. f. 1009. Niebuhr.
[Cod.Arab. 132]
16. كتاب فرايد القلايد في مختصر شرح الشواهد [...] A°. f. 1064.
[Cod.Arab. 187]

Pag. 4

17. Alcoranus tempore rerum edace valde læsus. Nonnihil deest, et in initio et in fine.
[Cod.Arab. 1]
18. كتاب الايمان الصحاح
[Cod.Arab. 55]
19. كتاب في شرح مشكلات الكتاب [...] Abu Abdallah Muhammed ben Ali Andalusico [...] Aschatebi.
[Cod.Arab. 47]
20. كتاب منهاج البيان فيما يستعمله الانسان [...] v. Haven.
[Cod.Arab. 112]
21. تصوير صور الكواكب [...] v. Haven.
[Cod.Arab. 83]
22. Liber titulo prorsus destitutus, astronomici argumenti disputatur nempe de anno solari [...]. Niebuhr.
[Cod.Arab. 90]

Pag. 5

23. كتاب روضة المناظر في علم الاوائل والاواخر [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 124]
24. كتاب بدايع البداية في علم الادب [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 209]
25. ديوان ابن منجك باشا [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 285]
26. التعليم المسيحي Catechismus minor Lutheri [...] Halæ 1716.
[Cod.Arab. 80]
27. المقالة الخامسة من كتاب اقليدس في اصول نقل اسحاق ابن حنين
[Cod.Arab. 81]

De følgende mss. er indført i en anden hånd end hovedtekstens (samme som tidligere tilføjelser): / The following mss. are entered in another hand than that of the main text (same as previous additions):

28. الاغانى الكبير [...] Codex nitidissimus, A°. f. 616 exaratus.
[Cod.Arab. 168]

I højre margen: / In right margin:

29. S. Apostoli Pauli epistola ad Galatas, Ephesios et Philippenses, Coptice et Arabice.
[Cod.Arab.Copt.]
30. Tractatus de prima Alcorani sura, autore Muhammad Amin f. Dsedreddin Esschirvani, cum commentario, anno f. 1034 Constantinopoli scripto.
[Cod.Arab. 46]
31. Fragmentum libri theologici.
[Cod.Arab. 44]
32. مختصر تاريخ الخلفاء [...] aut. Abû Muhammed Ismael ben Ali ben Ismail Alchûtbi [...] Codex exaratus est a° fugæ 580 (E don. Moldenhaver).
[Cod.Arab. 135]
33. Magna collectio terminum religiosi et mystico-erotici argument, ab Abu-l-feth Albesti (ابو الفتح البستي) collectorum (E don. Moldenhaver).
[Cod.Arab. 218]

Pag. 6

I venstre margen: / In left margin:

34. Tractatus grammaticus pessime exaratus, incerto autore, multa desunt.
[Cod.Arab. 176]
35. Divan celeberrimi poetæ Abi-l-thaib Motanebbi, cum scholiis copiosis incerti auctori, margini adscriptis [...] (e don. Moldenhaveriana).
[Cod.Arab. 257]

36. [...] (e don. Moldenhaver)
[Cod.Arab. 146]
37. Pericopæ, qvæ diebus festis et dominicis in templis Syriacii præleguntur, ex evangelii syriace, et deinde arabice translata [...] (E don. Moldenh.)
[Cod.Syr.Arab. 1]
38. Fragmenta arabicæ versionis V.T. [...] (E don. Moldenhaver).
[Cod.Arab. 76]

I selve tekstblokken (med hovedtekstens hånd, bortset fra omnummerering som følge af de i margen indsatte beskrivelser): / In the text block itself (in the hand of the main text, apart from re-numbering due to the descriptions inserted in the margin):

- (29) 39. كتاب تحفة الالباب [...] A°. f. 1187.
[Cod.Arab. 92]
- (30) 40. خريدة العجب في ذكر اقليم البلدان والبحور وغيرهم [...] A°. f. 1189.
[Cod.Arab. 94]
- (31) 41. Euclidis elementorum exemplar mutilum et a tineis arrosam.
[Cod.Arab. 82]
- (32) 42. Varia continet:
a. كتاب مختصر من واجب امور الديانة
b. كتاب الدر الثمين والمورد المعين في شرح المرشد المعين علي ضروري من علوم الدين
c. Commentarius [...] de reputatione uxorum.
e. المقنع في اختصار علم ابي مفرع
[Cod.Arab. 61]

Pag. 7

- (33) 43. كتاب مشتمل علي مقطعات من اشعار وبعض قطايع من ديوان المتنبي ابي الطيب
[Cod.Arab. 243]

- (34) 44. I. كتالب ذكر الملوك الادريسية

- II. كتاب كشف رمز الحروف منقول من كتاب حياة الحيوان للامام محمد الدميري
[Cod.Arab. 161]

(35-36)

- الانيس المطرب في اخبار ملوك المغرب وتاريخ مدينة فاس. 45-46.
[Cod.Arab. 160]

Pag. 8

B) IN QVARTO

A. ARABICI

- 1 (a: 6). Coranus, bene scriptus.
[Cod.Arab. 4]
- 3 et 4. كتاب معجم البلدان
[Cod.Arab. 99-100]
- 5, 6 et 7. Niebuhr. [...] كتاب ازهار الروضتين في اخبار الدولتين
[Cod.Arab. 154-156]
8. جواهر السلوك فيمن ملك مصر من ملوك
[Cod.Arab. 150]
- Pag. 9
9. Niebuhr. [...] كتاب اتحاف الاخصا بفضايل المسجد الاقصى
[Cod.Arab. 143]
10. Historia Ægypti sub imperio Sultanarum Turcicorum Muhamed Chan, Suleiman Chan II, Ahmad Chan II [...] ab A°. f. 1100 [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 159]

Pag. 10

11. كتاب خريدة العجايب وفريدة الغرايب لسراج الدين ابن محمد بن عمر ابي الفوارس
[...] Niebuhr. [...] ابن الوردي القرشي البكري
[Cod.Arab. 93]

12. a. [...] Niebuhr. كتاب فتوح البهنسا وما وقع للصحابه مع البطلولس
[Cod.Arab. 138]
12. b. كتاب جواهر البحور ووقايح الامور وعجائب الدهور واخبار الديار المصرية وما
[...] Niebuhr. ورد فيها من الايات العظيمة والاحاديث الشريفة
[Cod.Arab. 149]
13. [...] Niebuhr. كتاب نزهة الناظرين في تاريخ من ولي مصر من الخلفا والسلاطين
[Cod.Arab. 151]
14. كتاب منير القلوب
[Cod.Arab. 71]

Pag. 11

15. [...] Niebuhr. كتاب اخبار مجنون وليلى واشعاره واسمه قيس بن الملوح العقيلي
[Cod.Arab. 235]
16. [...] A°. f. 996. كتاب في وصف الخال وما جاء في تشبيهه
[Cod.Arab. 293]
17. [...] Niebuhr. باخبار البلد الحرام كتاب تحفة الكرام
[Cod.Arab. 139]
18. [...] Niebuhr. لوعة الشاكي ودمعة الباكي
[Cod.Arab. 290]
19. كتاب ديوان سيدنا ومولانا القاضي علي كمال الدين ابو الحسن بن النبيه
[Cod.Arab. 267]
20. [...] Niebuhr. كتاب المختار من نواذر الاخبار
[Cod.Arab. 232]

Pag. 12

21. [...] Niebuhr. كتاب لب الاباب في تحرير الانسان
[Cod.Arab. 167]
22. [...] Niebuhr. كتاب تاريخ الخلفا
[Cod.Arab. 136]

23. كتاب التحفة البهية في تملك آل عثمان الديار المصرية
[Cod.Arab. 158]
- 24-25. [...] Niebuhr. كتاب غرر الخصائص الواضحة وعرر النقايس الفاصحة لابن الكتبي
[Cod.Arab. 68-69]
26. [...] Niebuhr. كتاب المصابيح المنير في غرين الشرح الكبير
[Cod.Arab. 199]
- Pag. 13
27. Varia continet theologici argumenti:
a. كتاب النصيحة الرضية الي الطريقة المحمدية
[Cod.Arab. 72]
27. b. ترغيب اهل الاسلام في سكني الشام
[Cod.Arab. 72]
27. c. كتاب التنوير في اسقاط التدبير
[Cod.Arab. 73]
27. d. رسالة في اسرار الذكر هو الله
[Cod.Arab. 48]
27. e. فتح البصاير لعبد القادر
[Cod.Arab. 52]
28. [...] Niebuhr. ديوان العارف بالله شيخنا شهاب الدين احمد القسنطيني
[Cod.Arab. 279]

Pag. 14

29. كتاب مراح الارواح
[Cod.Arab. 192]
30. [...] Niebuhr. ديوان شعر ابي الحسن عمارة بن ابي الحسن الحكمي اليميني
[Cod.Arab. 266]
31. [...] Niebuhr. ديوان الشيخ ابي عبد الله احمد بن محمد بن الحناط الدمشقي
[Cod.Arab. 274]

32. Pentateuchus.
[Cod.Arab. 75]
33. [...] شرح عقود الجمان في علم المعاني والبيان للعلامة ابن مرشد الحنفي
conscriptus A°. f. 1128.
[Cod.Arab. 203]
34. كتاب معاهد التنصيص علي شواهد التلخيص
[Cod.Arab. 202]

Pag. 15

35. [...] Niebuhr. الروضة النبوية الشريفة علي ساكنها
[Cod.Arab. 219]
36. كتاب تزييد الاسواق بتفضيل اشواق العشاق
[Cod.Arab. 287]
37. [...] A°. f. 1144 exaratum est. Niebuhr. كتاب ذيل النفحة
[Cod.Arab. 170]

Pag. 16

38. [...] E bibliotheca Erici Rosenkrantz. الدرة المنتخبة في الادوية المحربة
[Cod.Arab. 115]
39. Alcoranus antiquus, male conservatus.
[Cod.Arab. 5]
40. ديوان الصبابة
[Cod.Arab. 214]

Pag. 17

41. كتاب حاشية مولانا عصام الدين علي تفسير القاضي البيضاوي
[Cod.Arab. 45]
42. كتاب الدر المنضود في عجائب الوجود
[Cod.Arab. 97]

43. Commentarius in Agrumiam, Parisiis olim descriptus, deinde latine redditus a Christiano Schnabel, Roschildiæ, A°. Dom. 1751.
[Cod.Arab. 190]

Pag. 18

44. /a Ac. 7./ Conjugatio verbi Arabici نصر, additis observationibus necessariis (v. Haven).
[Cod.Mixt. 6]
- 45-46. [...] A°. f. 1142. v. Haven. كتاب حياة الحيوان
[Cod.Arab. 105-106]
47. بغية النفس في حل الشمس
[Cod.Arab. 89]
48. [...] v. Haven. كتاب تذكرة اولي الالباب
[Cod.Arab. 110]

Pag. 19

49. [...] v. Haven. والنتيجة الجامعة الجوهرة الالامعة
[Cod.Arab. 88]
50. رسالة في العمل بالربع الموسوم بالمقنطرات
[Cod.Arab. 87]
51. مقامات الحريري
[Cod.Arab. 226]
52. [...] v. Haven. كتاب حاوي المختصرة في العمل بالربع المقنطرات
[Cod.Arab. 86]

Pag. 20

53. [beskrivelsen er overstreget, og i stedet er der med en anden hånd end hovedtekstens skrevet: / description crossed out, and instead in another hand than that of the main text is written: Ibn Alvardii vide N°. 11 in 4to]

54. كتاب حسن المحاضرة في اخبار مصر والقاهرة [...] A°. f. 1002.
[Cod.Arab. 148]

Pag. 21

[beskrivelsen af nr. 54 fortsætter på hele denne side / the description of no. 54 continues on this entire page]

Pag. 22

55. Alcoranus a sura secunda incipiens. In calce libri aliquot sura desunt.
[Cod.Arab. 6]
56. Alcoranus integer.
[Cod.Arab. 2]
57. ديوان القاضي الفاضل الاديب ابو بكر احمد بن محمد بن الحسين الارجاني الملقب ناصر الدين [...] A°. f. 1099. Niebuhr.
[Cod.Arab. 265]
58. كتاب شرح البديعية للشيخ الامام ابي بكر بن حجة الحموي [...] A°. f. 1072.
[Cod.Arab. 204]
59. كتاب ثمرات الاوراق علما تاليف الامام تقي الدين ابو بكر بن حجة الحنفي [...] A°. f. 1115.
[Cod.Arab. 215]

Pag. 23

60. [beskrivelsen er overstreget, og i margen er med meget lille håndskrift noteret:] NB. N° 60 af Prof. Rasmussen [...] erklæret [?] for en trykt Bog uden Mss. Noter og derfor insat iblandt de trykte Bøger. I dens Sted skal være insat en anden, med [...]:
/ [the description is crossed out, and in the margin is noted in a very small hand:] NB. N° 60 by Prof. Rasmussen [...] declared [?] a printed book without mss. notes and therefore placed among the printed books. In its place should be inserted another, with [...]:
61. Alcoranus integer, bene scriptus.
[Cod.Arab. 7]

62. كتاب حلبة الكميت [...] A°. f. 1032. Niebuhr.
[Cod.Arab. 299]
63. كتاب بغية المستفيد في اخبار مدينة زبيد [...] A°. f. 1063.
[Cod.Arab. 141]

Pag. 24

64. ديوان s. poemata omnia Scheichi Achmed ben Hossein ibn Alôlif Alâki Aladennani Aljemeni, cognominati شاعر البطحا [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 244]
65. ديوان الصفي الحلي
[Cod.Arab. 275]
66. ديوان العارف بالله سيدي محمد بن وفا
[Cod.Arab. 277]
67. شرح القصيدة البردة
[Cod.Arab. 272]

Pag. 25

68. ديوان بها الدين ابو الفضل بن زهير
[Cod.Arab. 270]
69. Alcoranus.
[Cod.Arab. 8]

De følgende mss. er indført i en anden hånd end hovedtekstens (samme som tidligere tilføjelser): / The following mss. are entered in another hand than that of the main text (same as previous additions):

70. كتاب الطب لرئيس الحكماء للشيخ الفاضل بن البيطار
[Cod.Arab. 114]
71. Syntaxis Kafia dicta, auct. Ibn Alhageb.
[Cod.Arab. 129]

72. Titulus et nonnulla folia in fronte libri desunt. Codex continet magnum carminum numerum, moralis, theologici et juridici argument, ut: الصوم [...] الزكوة [...] العتاق [...] الطلاق jejunio etc. etc.

[Cod.Arab. 67]

73. Alcoranus, bene exaratus.

[Cod.Arab. 9]

Pag. 26

[i hovedtekstens hånd / in the hand of the main text]

B. AFRICANI.

74. Libellus continet:

كناش مجموع فيه بعض مطالع اول الفاظ الرسايل للملوك واولادهم والعلماء والفقهاء والصالحين.

كناش فيه بعض الوثائق الفاظ ما يكتب في الرسوم وهم الفقوه.

[Cod.Arab. 208]

75. Carmina nonnulla absqve titulo et proemio.

[Cod.Arab. 246]

76. كتاب التواريخ المعروف بابن بسام في اختيار ملوك الحضرة المراكشية وما جرا لهم في الجهاد مع النصاري في فتوح بلاد الاندلس وافريقية وغيرها من المداين [...] A°. f. 1175.

[Cod.Arab. 162]

77. كتاب المقنع في علم ابي مفرع

[Cod.Arab. 91]

Pag. 27

78. كتاب الروض العاطر في نزهة خاطر

[Cod.Arab. 289]

79. كتاب نخبة الزهر في عجائب البر والبحر

[Cod.Arab. 96]

Pag. 28

80. Historia incerti editoris, in consessu Abdelmalek cum Veziris [...]

[Cod.Arab. 234]

De følgende mss. er indført i en anden hånd end hovedtekstens (samme som tidligere tilføjelser): / The following mss. are entered in another hand than that of the main text (same as previous additions):

81. [...] مدخل في اصول الفقه A°. f. 1129 exaratus (Høst).

[Cod.Arab. 62]

I venstre margen: / In left margin:

82. كتاب لوعة الشاكي ودمعة الباكي

[Cod.Arab. 291]

83. Descriptio Egypti, inscripta فضائل مصر [...] A°. f. 973 [...] E don. Moldenhaver.

[Cod.Arab. 147]

84. Divan Schemseddin Abi Abdalla Muhamed f. Afif eddin Suleiman Altalmajani (e don. Moldenh.)

[Cod.Arab. 222]

85. [...] كتاب الاشربة واختلاف الناس فيها [...] ben Koteibah. (Exemplar nostr. ao. 981 exaratus est).

[Cod.Arab. 298]

Pag. 29

I højre margen: / In right margin:

86. Tema [?] et exercitationes, ad lingvam Arabicam discendam tironi utilissimæ (E don. Mold.)

[Cod.Arab. 195]

87. Divan Abi-l-ola Ahmed f. Abdallæ f. Suleimani, Almaarri cum commentario [...] A°. f. 523 exaratus est. (E don. Moldenhav.)

[Cod.Arab. 261]

88. Historia et descriptio urbis Haleb [...] بغية الطلب في تاريخ حلب [...] Ibn Chathib (E don. Moldenh.).
[Cod.Arab. 142]
89. In codice continetur:
- 1) صورة الاعتراف بين الكاهن والمعترف
 - 2) Precatio ante coenam
 - 3) الجزء الثاني من دلالة الحارين
- [Cod.Mixt. 33]

Fortsættes på den følgende side i venstre margen: / Continued on the following page in left margin:

90. كتاب بغية الملتمس في رجال اهل الاندلس [...] (E don. Moldenhaver).
[Cod.Arab. 163]
91. [*overstreget / crossed out*] Abulfedae Geographia, transscripta a cel. Reiskio.
[Cod.Arab. 98?]
92. [*overstreget / crossed out*] Abulfedae Annales Moslemorum.
[Cod.Arab. 122?]

Pag. 29

[i tekstfeltet, med hovedtekstens hånd / in the text panel, in the hand of the main text]

C) IN OCTAVO ET FORMA MINORI

A. ASIATICI

1. Varia continet:
- I. ملخص تضمين الملحه
 - II. مفاخرة السيف والقلم
- [Cod.Arab. 217]
2. كتاب البرق البماني والفتح العثماني [...] A°. f. 1004.
[Cod.Arab. 140]

Pag. 30

3. Alcoranus, nitidissime scriptus et compactus, August. Regi Frederico tertio a Theodoro Petræo Lugduno Batavorum oblates.
[Cod.Arab. 19]
4. Alcoranus.
[Cod.Arab. 22]
5. Alcoranus.
[Cod.Arab. 23]
6. Alcoranus A°. f. 974 scriptus.
[Cod.Arab. 24]
7. Alcorani aliquot Suræ.
[Cod.Arab. 25]
8. Alcoranus pulchre scriptus A°. f. 934.
[Cod.Arab. 26]
9. كتاب اخبار الدول واثار الاول في التاريخ [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 128]

Pag. 31 [beskrivelsen af nr. 9 fortsætter på hele denne side / the description of no. 9 continues on this entire page]

Pag. 32 [beskrivelsen af nr. 9 fortsætter på hele denne side / the description of no. 9 continues on this entire page]

Pag. 33

10. مقامات حريري [...] adnotationes multæ, tum in margine, tum inter lineas ipsas scriptæ sunt. Niebuhr.
[Cod.Arab. 225]
11. كتاب جواهر [...] A°. f. 771 [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 66]
12. ديوان شيخ شرف الدين عمر بن الفارض [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 268]

13. كتاب الجمان في مختصر اخبار الزمان [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 126]

Pag. 34

14. Alcoranus integer bene exaratus.
[Cod.Arab. 16]
15. جداول النسبة
[Cod.Arab. 85]
16. تلخيص مفتاح العلوم
[Cod.Arab. 201]
17. كتاب لطايف اخبار الاول فيمن تصرف في مصر من ارباب الدول
Niebuhr.
[Cod.Arab. 153]

Pag. 35

18. كتاب عماد البلاغة [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 206]

Pag. 36

19. ديوان الشهاب الخفاجي [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 283]
20. كتاب عجب في الحكايات والمضحكات والغرائب مضحكات الملوك, *historiæ et narrationes lepidæ et jocosæ, risum moventes, incerto auctore. Præfatio prorsus deest. Transscriptus est noster codex ab Europæo quodam.*
[Cod.Arab. 233]
21. ديوان محمد الصالحي الدمشقي [...] Scriptus est hic Divan ab autore
A°. f. 1026.
[Cod.Arab. 282]
22. [Beskrivelsen (Davids salmer på arabisk, trykt i London 1725) er overstreget, og i stedet er der med en anden hånd – den samme som andetsteds i katalogen – skrevet:] Alcoranus nitidissime et splendidissime

exaratus, et in purpureo holoserico compactus, multisiq seritis involucris involutus. [Ms. er mærket Peter Johan Flor 1765 og hører således rettere til den ovenfor først beskrevne Collectio Cratzensteiniana] / [The description (The Book of Psalms in Arabic, printed in London 1725) is crossed out, and instead is written in another hand – the same as elsewhere in the catalogue –:] Alcoranus nitidissime et splendidissime exaratus, et in purpureo holoserico compactus, multisiq seritis involucris involutus. [Ms. is marked Peter Johan Flor 1765 and thus belongs more properly to the above initially described Collectio Cratzensteiniana]
[Cod.Arab. 20]

23. Aliqvot Suræ Alcorani atqve præces. Hic libellus, prout in calce libri Germanice legitur, in bello Russorum cum Tartaris Crimensibus, a duce Russico [...] A°. 1736 d 19 Maji [...] ademtus est.
[Cod.Mixt. 24]

Pag. 37

24. تضمين ابن مالك النحوي في الغزل للعلامة ابراهيم بن احمد الحلبي
[Cod.Arab. 188]
25. كتاب مقامات, Makamat s. consessus XXXI [...] Abu-l Fadl Ahmed ben Alhossein Alhamadani [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 224]
26. كتاب تشنيف السمع في وصف الدمع [...] A°. f. 1006. Niebuhr.
[Cod.Arab. 297]
27. كتاب الدرالمنتقى من نظم كاتبه العبد الفقير بن ابي بكر الدماصي 892.
[Cod.Arab. 278]

Pag. 38

28. برو ساعة لشيخ العارف بالله ابو بكر محمد ابن زكريا الرازي
[Cod.Arab. 108]
29. القصايد لمجد الدين محمد ابن ابي بكر بن رشيد البغدادي
[Cod.Arab. 271]

30. [...] Niebuhr. ديوان الوزير الفقيه ابو اسحاق ابراهيم ابن خفاجة
[Cod.Arab. 221]
31. [...] Niebuhr. ديوان نزهة النفوس ومضحك العبوس وديوان قرّة الناظر ونزهة الخاطر
[Cod.Arab. 223]

Pag. 39

32. Liber grammatici argumenti [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 294?]
33. ديوان فخر الخلفاء وعمدة الحنفا الشعر البديع عبد الله ابن المعتز بن المتوكل ابن المعتصم ابن الرشيد
[Cod.Arab. 251]
34. [...] Niebuhr. تحفة العروس ونزهة النفوس
[Cod.Arab. 288]

Pag. 40

35. [...] Niebuhr. ديوان الشيخ الاديب والامام الكامل ماماي الرومي
[Cod.Arab. 281]
36. [...] Niebuhr. كتاب سكردان مولانا السلطان
[Cod.Arab. 144]

Pag. 41

37. تلطيف المزاج من شعر ابن حجاج
[Cod.Arab. 260]
38. Quatuor continet libellos:
I. الدرة المنيرة في مناظرة الجسر والجزيرة
II. كتاب الوصفين الظرفين في مفاخرة الحرمين الشريفين
III. الحجج المبينه في التفضيل بين مكة والمدينة
IV. Epistolæ, in quibus inter calamus et gladium de principatu dimicatur [...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 231]

Pag. 42

39. [...] A°. f. 1116. Niebuhr. كتاب كنه المراد في بيان بانث سعاد لجلال الدين السيوطي
[Cod.Arab. 249]
40. [...] Niebuhr. كتاب نزهة الاباب فيما لا يوجد في كتاب
[Cod.Arab. 292]
41. Fragmentum paucorum foliorum Davidis Psalmorum continet Ps. 9 ad 15.
[Cod.Arab. 78]
42. شرح كتاب مشارق الانوار النبوية
[Cod.Arab. 56]

Pag. 43

43. [...] Niebuhr. كتاب الذيل علي خريدة القصر وجريدة العصر
[Cod.Arab. 169]
44. Duos libellos continet:
I. كتاب الدر النفيس والخل الانيس
II. كتاب الكنس الجواني في الحسان من الجواني
[...] Niebuhr.
[Cod.Arab. 220]

Pag. 44

45. [...] Psalterium Davidis, e syriaca versione translatum, curante cel: Frederico Rostgaard, descriptum a Jacobo Damasceno, Parisiis A°. Dom. 1697.
[Cod.Arab. 77]
46. [...] A°. f. 1118. Niebuhr. ديوان ابن خلوفا الاندلسي
[Cod.Arab. 284]
47. الجعبة المسيحية القاتوليكية
[Cod.Arab. 79]

48. Alcoranus integer, bene scriptus.
[Cod.Arab. 11]
49. Liber prooemio prorsus destitutus, theologici argument, incerto autore, practica exponit præcepta religionis Muhammedicæ [...] الطهارة [...] التيمم [...] المسح علي الخفتين
[Cod.Arab. 65]

Pag. 45

50. اختصار اخبار الزمان [...] A°. f. 1175.
[Cod.Arab. 127]
51. Alcorani sura prima et secunda.
[Cod.Arab. 30]
52. كتاب بحث المطالب وحث الطالب [...] Scriptus est codex A°. Domini 1720.
[Cod.Arab. 194]

Pag. 46

53. [hovedtekstens beskrivelse er overstreget, og i stedet er skrevet med en anden hånd – den samme som andetsteds i katalogen: / the main text's description is crossed out, and instead is written in another hand – the same as elsewhere in the catalogue:]
1. Syntaxis arabica
 2. مصباح في النحو
[Cod.Arab. 178]
54. 55 et 56. Aliqvot Suræ Alcorani.
[Cod.Arab. 31, 32, 33]

Pag. 47

57. Volumen continet:
Carmina chalifæ Ali ben Abi Taleb, exarata Isfahanæ.
Excerpta breviora persica et arabica e variis variisque argumenti libris e.g. تهافت الفلاسفة [...] e libro منهج السلامة [...] Liber in India orientali scriptus est.
[Cod.Mixt. 5]

58. Editio præstantissima carminum celeberrimi poetæ Abu Hafis Scharfeddin [...] Ebn Faredh [...] Scriptum est [...] Romæ A°. Dom. 1760 (cfr: No. 12 in 8vo.)
[Cod.Arab. 269]

Pag. 48

59. كتاب مراح الارواح
[Cod.Arab. 191]
60. Varia continet:
- 1) Alphabetum Georgianum
 - 2) Alphabetum Armenicum
 - 3) Variæ particulæ breviores [...] Arabice, Persice et Turcice
 - 4) Alphabetum Persicum
 - 5) Alphabetum Æthiopicum
[Cod.Mixt. 11]

Pag. 49

61. كتاب مراح الارواح في التصريف
[Cod.Arab. 193]
62. [hovedtekstens beskrivelse er overstreget, og i stedet er med en anden hånd – den samme som andetsteds i katalogen – skrevet: / the main text's description is crossed out, and instead is written in another hand – the same as elsewhere in the catalogue:] Liber, quo continentur preces et formulæ talismanicæ Arabice et Turcice scriptæ.
[Cod.Mixt. 19?]
63. كتاب منهاج الدكان البيان فيما يستعمله الانسان لابن جزله [...] A°. f. 1039.
[Cod.Arab. 113]
64. كتاب رسالة المسائل الشهابية في الصناعة الطبية [...] A°. f. 1095.
[Cod.Arab. 111 – bemærk trykfejl i 1851-katalogen: N. 64 in 4to. i stedet for 8vo. / note printing error in 1851-catalogue: N. 64 in 4to. instead of 8vo.]

Pag. 50

65. Alcoranus.
[Cod.Arab. 12]
66. كتاب ورد حضرة سلطان المشايخ السيد يحيى الشرواني
[Cod.Arab. 51]
67. Aliqvot particula Alcorani, atqve preces Arabicæ cum versione Persica sæpissime lineis superscriptâ.
[Cod.Mixt. 4?]

De følgende mss. er indført i en anden hånd end hovedtekstens (samme som tidligere tilføjelser): / The following are entered in another hand than that of the main text (same as previous additions):

68. Liber theologici argumenti plures continet [indsat over linjen: nullius momenti] tractatus, nempe: رسالة في البسمة والحمدلة والصلوة [...] [Cod.Mixt. 14? 18? 20-22?]
69. Liber ejusdem argumenti. Primo loco aliqvot Alcorani sūræ leguntur. Sequuntur preces.
[ikke verificeret / not verified]
70. Copiosissimus incerti auctoris commentarius in librum rhetoricum: تلخيص المفتاح في علم المعاني وعلم البيان وعلم البديع [Cod.Arab. 200]
71. دلائل الخيرات وشوارق الانوار في ذكر الصلوة علي النبي [Cod.Arab. 49]

Pag. 51

[Overskriften B. Africani, samt nr. 68 og 69 beskrevet i hovedtekstens hånd, er overstreget / The heading B. Africani, as well as no. 68 and 69 described in the hand of the main text, is crossed out]

72. Liber precessionis. Nonnulla desunt in fine.
[ikke verificeret / not verified]
73. Collectio carminum breviumqve tractatum argumenti theologici.
[Cod.Arab. 242]

74. Liber precessionis. Nonnulla desunt in fine.
[ikke verificeret / not verified]
75. Capra, in qva servatur: I. الهيكل المبارك [...] II. Calendarium Turcicum ad annum f. 1168 nitidissime exaratum.
[Cod.Arab. 53]
76. Alcoranus formâ litterisque minutissimis, a Theodoro Petræo bibliothecæ Regiæ anno 1665 oblatus.
[Cod.Arab. 29]
77. مائة عامل, centum operantes, vide no. 53 oct.
[Cod.Arab. 247]

[I en tredje hånd, forskellig fra hovedtekstens og de tidligere tilføjelsers, er noteret forneden til højre: / In a third hand, different from that of the main text and the previous additions, is noted at the bottom right:] Adest alter codex signatus numero 77, cui inscripsi 77b.

78. Liber precessionis.
[ikke verificeret / not verified]

Pag. 52

[III. Codices Turcici er overstreget. De efterfølgende beskrivelser er i en anden hånd end hovedtekstens, den samme som i tidligere beskrivelser / III. Codices Turcici is crossed out. The subsequent descriptions are done in another hand than that of the main text, the same as in previous descriptions]

79. Liber precessionis cum interpretatione Turcica.
[Cod.Mixt. 13?]
80. Codex continet:
a) historiam Heikari (حيفار)
b) Concionem sacram, a Christiano oriental scriptam
c) Celebrationes sanctæ virginis [...] (E don. Moldenhaver).
[Cod.Arab. 236]
81. Alcoranus nitidissimus, anno f. 1030 exaratus (e don. Moldenhaver).
[Cod.Arab. 28]

82. Codex continet sūram qvinqvagesimam octavam usque ad finem [...] R.P. Thomas [...] attulit ex Aleppo A°. Dom. 1647 (e don. Moldenh.).

[Cod.Arab. 24]

Pag. 53-62 blanke / blank

Pag. 63

[beskrivelserne fortsætter i samme hånd som ovf. pag. 52 og tidligere i kataloget / the descriptions continue in the same hand as above pag. 52 and previously in the catalogue]

- (82) 1. **تقويم البلدان**, Geographia Abulfedae, anno 1745 ex autographae autoris, qvōd in bibliotheca Lugduni Batavorum (vide Cat. p. 477) servatus, descripta.¹

[Cod.Arab. 98]

- (83) 3 [nr. 2 ses ikke / no. 2 is not present]. Abulfedæ annales Moslemici e Cod. Leid. (vide Cat. p. 479) descripta, et a rev. Adlero sumtibus ert auguriis Suhmii² Hauniæ editi.³

[Cod.Arab. 122]

(84 et 85)

- 4-5. Abulfedæ Annales Moslemici, latine translati. Duo volumina.

[ikke verificeret / not verified]

- (86) 6. Tabulæ genealogicæ ad Abulfedæ annales. [i margen / in the margin:] (alter 86) hodie 12.

[ikke verificeret / not verified]

¹ Reiske-afskrift: kopi udført af den tyske orientalist Johann Jakob Reiske (1716-1774; jf. tillæg 14), hvis orientalske mss. købtes af den danske bogsamler P.F. Suhm (1728-1798) og af denne blev overdraget til Det Kongelige Bibliotek i 1796. / Reiske-transcription done by the German orientalist Johann Jakob Reiske (1716-1774; cf. appendix 14), whose oriental mss. were bought by the Danish book collector P. F. Suhm (1728-1798) and by him donated to The Royal Library in 1796.

² P.F. Suhm (note 1). – Se også personoversigt s. 165 / See also list of persons p. 200.

³ Reiske-afskrift / Reiske-transcription.

- (87) 7. **كتاب الاشتقاق** s. etymologicon genealogiarum Arabum, autore Abubecr Muhammed Ibn Doreid, anno 1739 e codice bibl. Leidensis (vide Cat. p. 481) descriptum.⁴

[Cod.Arab. 165]

- (88) 8. **شرح رسالة ابن زيدون**, Epistola Ibn Zeidûni cum præfatione et commentario Ibn Nabatah. Cfr. Casiri, T. 1, p. 105 et 160: Catalogum [...] Mss. Universitatis Hauniensis, a me scriptum, atqve historiam Arabum ante Islamismum,⁵ p. 25 [...].

[Cod.Arab. 229]

- (89) 9. Excerpta e Masudio et Sebakæo, historiciis Arabicis.⁶

[Cod.Arab. 118]

Pag. 64

- (90) 10. **نهاية العرب في فنون الادب** tomi qvinti sectionis [...] Vide historiam Arabum ante Islamismum.⁷

[Cod.Arab. 129]

⁴ Reiske-afskrift / Reiske-transcription.

⁵ Denne passus kunne tyde på, at den her og en del andre steder i kataloget forefundne håndskrift, forskellig fra hovedtekstens, er J.L. Rasmussens egen, idet han er forfatter til værket *Historia præcipuorum Arabum regnorum rerumque ab iis gestarum ante Islamismum*, Hafn. 1817. Den meget regelmæssige håndskrift i den første del af kataloget må i så fald være skrevet af en professionel skriver på Rasmussens vegne i 1814, medens tilføjelserne er indført senere, efter 1817, da det anførte historieværk udkom. For denne antagelse taler også, at Rasmussens *Historia...* 1817 anføres uden forfatterangivelse, hvad der næppe ville have været tilfældet, hvis det var en anden, der skrev. / This passage might indicate that the handwriting seen here and also several times elsewhere in the catalogue, which differs from that of the main text, is J. L. Rasmussen's own, as he is the author of the work *Historia præcipuorum Arabum regnorum rerumque ab iis gestarum ante Islamismum*, Hafn. 1817. The very regular handwriting in the first part of the catalogue must at any rate have been done by a professional scribe on behalf of Rasmussen in 1814, while the additions have been made later, after 1817, when the historical work mentioned was published. In favour of this supposition is also that Rasmussen's *Historia...* 1817 is given without the name of the author, which would hardly have been the case, if someone else were writing.

⁶ Reiske-afskrift / Reiske-transcript.

⁷ Reiske-afskrift / Reiske-transcript.

- ⁽⁹¹⁾ 2. مقامات حريري, Consessus Hariri,⁸ vide No. 51 qvart. et No. 10 oct. [Cod.Arab. 227]
92. I. Index in Geographiam Nûbiensem, ed. Rom. II. Index in Ibn Doreidi etymologicon. III. Index in Abraschadiæ historiam Timuri. IV. Emendationes in historiam Timuri. [ikke verificeret / not verified]
- ⁽⁹³⁾ No. 16. Hamasa Abi Temami cum scholiis excerptis Menzurii et Tebrizii, e cod. Bibl. Leid. descripta.⁹ Vide No. 2 qvart. [Cod.Arab. 212, fol. 33-93]
- ⁽⁹⁴⁾ 14. زاد المسافر [...] e codice Seebischiano descriptus.¹⁰ [Cod.Arab. 109]
95. I. Tituli Arabici alphabetico ordine digesti librorum orientalium, qvi in Herbelotii bibliotheca orientali¹¹ atqve catalogo Parisiensis et Leidensis memorantur. II. Tituli arabici codicum Arabicorum bibliothecæ Leidensis. [ikke verificeret / not verified]
96. Primæ lineæ historiæ regnorum et rerum ab Arabibus medio inter Christum et Muhammedum tempore gestarum. Vide historiam Arabum ante Islamismum, in præfatione, p. V. [ikke verificeret / not verified]

⁸ Reiske-afskrift / Reiske-transcription.

⁹ Reiske-afskrift? / Reiske-transcription?

¹⁰ Reiske-afskrift. — Sigmund Gottlob Seebisch (1669-1753, se personoversigt s. 164). Biblioteket i Dresden købte en del af Seebischs samling efter hans død, og Reiske har afskrevet håndskriftet dér i august-september 1747. / Reiske-transcription. — Sigmund Gottlob Seebisch (1669-1753, see list of persons pp. 199-200). The library in Dresden purchased part of Seebisch's collection after his death, and Reiske has transcribed the manuscript there in August-September 1747.

¹¹ Barthélémy d'Herbelot: *Bibliothèque orientale, ou dictionnaire universel contenant généralement tout ce qui regarde la connoissance des peuples de l'orient, Leur histoires et traditions véritables ou fabuleuses, Leur religions, sectes et politiques, Les vies et auctons de tous leurs saintes, docteurs, philosophes, Des jugemens critiques, et des extraits de tous leurs ouvrages*. Paris 1697; 2. udgave Maestricht 1776. / Barthélémy d'Herbelot: *Bibliothèque orientale, ou dictionnaire universel contenant généralement tout ce qui regarde la connoissance des peuples de l'orient, Leur histoires et traditions véritables ou fabuleuses, Leur religions, sectes et politiques, Les vies et auctons de tous leurs saintes, docteurs, philosophes, Des jugemens critiques, et des extraits de tous leurs ouvrages*. Paris 1697; 2. edition Maestricht 1776.

97. Hagi Chalfæ tabulæ Chronologicæ e turcica lingua in latinam versæ.
[ikke verificeret / not verified]

Pag. 65

98. Alburdah Carmen Arabicum [indsat over linjen: / written above the line: cum commentario] e gemino codice msto bibliothecæ Dresdensi anno 1748 descriptum.¹² Vide No. 67 qvart. [Cod.Arab. 273]
- ⁽⁹⁹⁾ No. 17. كتاب المعارف في اخبار العرب وانسابهم [...] ben Koteibah. Descripserat e codice qvondam Warneriano¹³ nunc bibliothecæ Leidensis No. 782, sed illo pessimæ notæ Reiske ao. 1745,¹⁴ ex cujus apographo hoc exemplar descripsit J.B. Köhler,¹⁵ Lipsiæ 1763. [Cod.Arab. 116]
- ⁽¹⁰⁰⁾ 18. a et b. Liber nuper commemoratur, latine a beato Reiskio ao. 1746 versus, et ex autographo Reiskii a Koehlero transcriptus [...]
[ikke verificeret / not verified]
101. Index historicus in annales Abulfedæ [...] Vide additamenta ad hist. Arabum ante Islamismum.
[ikke verificeret / not verified]
102. I. المقصورة الدريدية [...] Ibn Chaluvæ (خالوية) et Ibn Hescham Lachmai (الحمي) e duobus codicibus bibl. Leidensis (v. Cat. p. 473) anno 1739 transscriptum.¹⁶
II. Poema laudatorium in Muhammedem, auctore Caab ben Zoheir, cum commentariis (v. Cat. bibl. Leid. P. 472). Vide infra No. 39 oct.
[Cod.Arab. 253]

¹² Reiske-afskrift / Reiske-transcription.

¹³ Levin Warner (1619-1665). — Se personoversigt s. 168. / See list of persons p. 204.

¹⁴ Reiske-afskrift / Reiske-transcription.

¹⁵ Johann Bernhard Köhler (1742-1802). — Se personoversigt s. 153f. / See list of persons p. 189.

¹⁶ Reiske-afskrift / Reiske-transcription.

Pag. 66

- ⁽¹⁰³⁾ 13. روض الاخبار في ربيع الابرار [...] e codice qvondam Seebischiano,¹⁷ nunc bibliothecæ Dresdensis anno 1755 descriptus.¹⁸

[Cod.Arab. 210]

104. Hagi Chalfa Mostafa liber memorialis rerum a Muhamēdanis gestarum. Anno 1747 latine versus.

[ikke verificeret / not verified]

105. Hagi Chalfa liber memorialis etc. cum animadversionibus copiosis usque ad annum fugæ 118. Cetera desunt.

[ikke verificeret / not verified]

106. Excerpta ex Abulfedæ historia de rebus gestis Nureddin cum Francis in Palæstina.

[ikke verificeret / not verified]

107. Proben d. arabischen Dichtkunst in einem Auszug aus dem Mutanabbi.¹⁹

[Cod.Arab. 258-259?]

108. Rudimenta historiæ et chronologiæ Arabicæ ante Muhamēdem.

[ikke verificeret / not verified]

- ⁽¹⁰⁹⁾ 11. Multa e Nuveirio excerpta, maximam partem ad historiam Arabum ante Muhammedem pertinentia.

[ikke verificeret / not verified]

110. Notæ philologicæ in Abulfedam.

[ikke verificeret / not verified]

¹⁷ Siegmund Gottlob Seebisch (note 10 ovf./above).

¹⁸ Reiske-afskrift / Reiske-transcription.

¹⁹ Reiske-afskrift? Uvisheden om proveniens gælder også de efterfølgende nr. 108-112. – Det Kongelige Bibliotek opbevarer i Orientalisk Samling en samling ikke nærmere beskrevne pakker hidrørende fra Reiske, og heri kunne de ovennævnte ikke-verificerede mss. befinde sig, om end det meste er fragmenter og noter. / Reiske-transcription? The uncertainty about provenance also applies to the subsequent nos. 108-112. — The Royal Library keeps in the Oriental Collection a number of packages, not described in detail, originating from Reiske, and the above-mentioned non-verified mss. might be among them, although most of it is fragments and notes.

111. Index arabicus in Abulfedam.

[ikke verificeret / not verified]

Pag. 67 [ikke pagineret / not paginated]

112. Excerpta nonnulla e lexico Gieuharii.

[ikke verificeret / not verified]

Bogens sidste sider, pag. 68-76 [ikke paginerede], er blanke. / The last pages of the book, pag. 68-76 [not paginated], are blank.

TILLÆG 16

D.G. MOLDENHAWERS HÅNDSKRIFTER 1824

Orientaliske mss. med proveniens fra D.G. Moldenhawer

Efter Ada Adler: *D.G. Moldenhawer og hans Håndskrifter*. Kbh. 1917, s. 200-210.
(Fortegnelse over donation 1824 til Det Kongelige Bibliotek s. 90ff.).

- Cod.Heb.* 27 (Biblioteket ved benediktinerklosteret San Martín¹ i Madrid)
- Cod.Heb.* 28 (Escorial)
- Cod.Arab.* 24 (Paris, Carmes déchaussée²)
- Cod.Arab.* 28 (Bibliotheca Croftsiana³ 8324?)
- Cod.Arab.* 76
- Cod.Arab.* 135 (Bibliotheca Croftsiana 8344)
- Cod.Arab.* 142
- Cod.Arab.* 146 (Bibl M.S. Colbert⁴)
- Cod.Arab.* 147 (Bibliotheca Croftsiana 8343)
- Cod.Arab.* 163 (Spanien, Escorial?) Afskrift udført af don Faustino de Muscat y Gusman,⁵ der også har indsat oversættelse til spansk på hver anden side, skrevet en fyldig indledning og annoteret teksten.
- Cod.Arab.* 176
- Cod.Arab.* 195 (Bibliotheca Croftsiana 8302)
- Cod.Arab.* 218 (Bibliotheca Croftsiana 8304)
- Cod.Arab.* 222
- Cod.Arab.* 236 (Paris, Carmes déchaussée)
- Cod.Arab.* 257 (Bibliotheca Croftsiana 8360)

¹ Det ældste kloster i Madrid, grundlagt før 1126.

² Karmeliterkloster grundlagt 1611 i rue Cassette, Paris 6me. Karmeliterne missionerede i Mellemøsten, bl.a. i Aleppo i Syrien, i Iran og i Indien.

³ Auktion over Thomas Crofts bibliotek 1783. Katalog tilgængelig i online-version. Thomas Croft (1717-1783) var engelsk gejstlig og bogsamler.

⁴ Bibliotek grundlagt af statsmanden Jean-Baptiste Colbert (1619-1683 – Se personoversigt s. 142), solgt på auktion i Paris 1728; hovedparten købtes af la Bibliothèque du Roy (nu Bibliothèque nationale de France).

⁵ Ca. 1740 – ca. 1812, også benævnt Faustino de Borbón. Spansk arabist og sprogforsker; mest kendt for at have udgivet selvopfundne, før-romanske, iberiske indskrifter. – Digital facsimile af *Cod.Arab.* 163 på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside.

- Cod.Arab.* 261 (Bibliotheca Croftsiana 8338)
- Cod.Arab.* 298 (Bibliotheca Croftsiana 8315)
- Cod.Arab.* 305 (L. Picques⁶ / rue St. Honoré)
- Cod.Syr.Arab.* 1 (Bibliotheca Croftsiana 8321)
- Cod.Mixt.* 33 (L. Picques)
- MANJU 1 (Bibliotheca Croftsiana 8300?)

⁶ 1637-1699. – Se personoversigt s. 160.

APPENDIX 16

D.G. MOLDENHAWER'S MANUSCRIPTS 1824

Oriental mss. with provenance from D. G. Moldenhawer

After Ada Adler: *D. G. Moldenhawer og hans Håndskrifter* (D. G. M. and his manuscripts).
Cph. 1917, pp. 200–210. (List of donations 1824 to The Royal Library p. 9off.).

- Cod.Heb.* 27 (The library of the Benedictine monastery San Martín¹ in Madrid)
- Cod.Heb.* 28 (Escorial)
- Cod.Arab.* 24 (Paris, Carmes déchaussée²)
- Cod.Arab.* 28 (Bibliotheca Croftsiana³ 8324?)
- Cod.Arab.* 76
- Cod.Arab.* 135 (Bibliotheca Croftsiana 8344)
- Cod.Arab.* 142
- Cod.Arab.* 146 (Bibl M.S. Colbert⁴)
- Cod.Arab.* 147 (Bibliotheca Croftsiana 8343)
- Cod.Arab.* 163 (Spain, Escorial?) Transcription done by don Faustino de Muscat y Gusman,⁵ who has also inserted a translation into Spanish on every other page, written an ample introduction and annotated the text.
- Cod.Arab.* 176
- Cod.Arab.* 195 (Bibliotheca Croftsiana 8302)
- Cod.Arab.* 218 (Bibliotheca Croftsiana 8304)
- Cod.Arab.* 222
- Cod.Arab.* 236 (Paris, Carmes déchaussée)
- Cod.Arab.* 257 (Bibliotheca Croftsiana 8360)

¹ The oldest monastery in Madrid, founded before 1126.

² Carmelite monastery founded 1611 in rue Cassette, Paris 6me. The Carmelites sent missionaries to the Middle East, *i.a.* in Aleppo in Syria, in Iran, and in India.

³ Auction of Thomas Crofts' library 1783. Catalogue available in an online version. Thomas Croft (1717–1783) was an English ecclesiastic and book collector.

⁴ Library founded by statesman Jean-Baptiste Colbert (1619–1683 – See list of persons p. 176), sold at auction in Paris 1728; the main part purchased by la Bibliothèque du Roy (now Bibliothèque nationale de France).

⁵ c. 1740 – c. 1812, also called Faustino de Borbón. Spanish Arabist and philologist; best known for having published self-invented, pre-Roman, Iberian inscriptions. – Digital facsimile of *Cod.Arab.* 163 at The Royal Library's website.

- Cod.Arab.* 261 (Bibliotheca Croftsiana 8338)
- Cod.Arab.* 298 (Bibliotheca Croftsiana 8315)
- Cod.Arab.* 305 (L. Picques⁶ / rue St Honoré)
- Cod.Syr.Arab.* 1 (Bibliotheca Croftsiana 8321)
- Cod.Mixt.* 33 (L. Picques)
- MANJU* 1 (Bibliotheca Croftsiana 8300?)

⁶ 1637–1699. – See list of persons pp. 195–196.

TILLÆG 17

HÅNDSKRIFTKATALOG 1846-1857, TILFØJELSER

DET KONGELIGE BIBLIOTEKS ARKIV E 100

CODICES ORIENTALES ...

TILFØJELSE TIL PARS PRIOR. HAANDSKREVNE

FORTEGNELSER OVER SENERE ERHVERVELSER.

Side 1 [i øverste højre hjørne: Oct. 1913]

Fortegnelse over indiske Palmebladshaandskrifter købt af Dr. Deuntzer. Bestemte af fil.lic. Helmer Smith.

Numrene I-III: Bagindisk Alfabet beslægtet med Kambodja og Siamesisk
[over linjen tilføjet med blyant: d.e. Laos!]

1-17: Kambodja Alfabet.

Side 3

Foreløbig Fortegnelse over Götsches Samling af indiske Haandskrifter [26 mss.]

Side 5

Fortegnelse over de af Dr. P. Tuxen 1922 fra Siam hjembragte Manuskripter.

Pali: I-IX
Laotisk: ca. 40 fasc.
Siamesisk: X-XV

Side 6

Fengers Samling, købt af Prlt. K. Fenger Apr. 1934 [over linjen tilføjet med blyant: saml. måske også af en anden Fenger, J. eller (og) A.P. Fenger] [6 laotiske mss.]

Side 7

Diverse, d.v.s. mss., hvis tilhørsforhold inden for de forskellige samlinger ikke kan konstateres. LB [Leo Buschardt] 1952.

Div. 1-3 [2 laotiske mss., 1 uden angivet sprog]

Side 8

Kleves Samling

Kleve, fasc. 1-4, med enkelt dækplade af træ, umalet.

Side 9

Kladde til Bl. (Skab V Hylde 1-3)

Bag på side 9 [egtl. blad 9, idet der skiftes fra paginering til foliering] indklæbet tre sedler

På seddel 1:

= Bl. Nr. 15, 16, 17

[3 indiske mss. beskrevet af Helmer Smith 18.8.1916]

På seddel 2:

Nyerhvervelse Nov. 1919

= Bl. 11

Pali-sprog. Laos-skrift. [...] Skænket af siamesisk major E. Seidenfaden 1. Nov. 1919. – Bestemt af H. Smith.

På seddel 3:

Nyerhvervelse Nov. 1919

Pali-sprog. Laos-skrift. [...] Skænket af siamesisk major E. Seidenfaden 1. Nov. 1919. – Bestemt af H. Smith.

Blad 10

1-18: mss. på indiske og sydøstasiatiske sprog.

Blad 11

19-24: mss. på indiske og sydøstasiatiske sprog.

Indlagt ark med fire sider:

Blandinger nr. 5. Sanskrit mss.:

[23 mss.]

Påskrift nederst på side 4: Vedlagt et brev fra V. Fausbøll, dat. 8.11.1882, til "le Candidat Elberling", hvor samlingen betegnes som "ubetydelige Stumper af Puraṇa og Tantra Literaturen", men dog afkøbes Elberling for 10 kr. – Formodentlig Emil Elberling, hvis hustru var født i Serampore i Bengalen som datter af regeringssekretær [Frederik Emil] Elberling († 1880)

APPENDIX 17

MANUSCRIPT CATALOGUE 1846-1857, ADDITIONS
THE ROYAL LIBRARY'S ARCHIVE E 100

CODICES ORIENTALES ...

ADDITION TO PARS PRIOR. HAND-
WRITTEN LIST OF LATER ACQUISITIONS.

Page 1 [in top right corner: Oct. 1913]

List of Indian palm leaf manuscripts purchased by Dr. Deuntzer. Classified by D.phil.lic. Helmer Smith.

Numbers I–III: Indo Chinese alphabet related to Cambodian and Siamese
[above the line added in pencil: d.e. Laos!]

1–17: Cambodian alphabet.

Page 3

Preliminary list of Götsche's collection of Indian manuscripts [26 mss.]

Page 5

List of the by Dr. P. Tuxen 1922 from Siam collected manuscripts.

Pali: I–IX
Laotian: c. 40 fasc.
Siamese: X–XV

Page 6

Fenger's collection, bought by Prlt. K. Fenger Apr. 1934 [above the line added in pencil: coll. perhaps also by another Fenger, J. or (and) A. P. Fenger]

[6 Laotian mss.]

Page 7

Miscellaneous, i.e. mss., the relation of which to any of the various collections cannot be established. LB [Leo Buschardt] 1952.

Div. 1–3 [2 Laotian mss., 1 without indicated language]

Page 8

Kleve's collection

Kleve, fasc. 1–4, with single cover plate of wood, unpainted.

Page 9

Draft for Bl. (Cupboard V Shelf 1–3)

Back of page 9 [actually leaf 9, as there is a change from pagination to foliation] inserted three slips

On slip 1:

= Bl. No. 15, 16, 17

[3 Indian mss. described by Helmer Smith 18 August 1916]

On slip 2:

Recent acquisition Nov. 1919

= Bl. 11

Pali-language. Laotian script. [...] Donated by Siamese major E. Seidenfaden 1 November 1919. – Classified by H. Smith.

On slip 3:

Recent acquisition Nov. 1919

Pali-language. Laotian script. [...] Donated by Siamese major E. Seidenfaden 1 November 1919. – Classified by H. Smith

Leaf 10

1–18: mss. in Indian and South East Asiatic languages.

Leaf 11

19–24: mss. in Indian and South East Asiatic languages.

Inserted sheet with four pages:

Miscellaneous no. 5. Sanskrit mss.:

[23 mss.]

Note at the bottom of page 4: Enclosed a letter from V. Fausbøll, dated 8 November 1882, to "le Candidat Elberling", where the collection is described as "insignificant bits of the Purana and Tantra Literature", nevertheless bought from Elberling at 10 kr. – Probably Emil Elberling, whose wife was born in Serampore in Bengal, the daughter of government secretary [Frederik Emil] Elberling († 1880).

TILLÆG 18

ORIENTALSKE HÅNDSKRIFTER FRA
DAVID SIMONSENS BIBLIOTEK 1932

Simonsens arabiske håndskrifter

- Cod.Sim.Arab. 1:* [Uden titel- og forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 2:* *Fath al-ğalîl fî hall alfâz [...]* *Halîl* / [Muḥammad ibn Ibrâhîm al-Tatâ'î (d. 942 H = 1545 e.v.t.). [Uden sted og år]. – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 3:* *al-Niṣf al-'awwal min Tahrîr al-fatâwî 'alâ al-Tanbîh wa-al-Minhâğ wa-al-Hâwî* / al-Šayḥ al-Muḥâmilî al-Šâfi'î [= Aḥmad ibn 'Abd al-Raḥîm Ibn al-'Irâqî (762-826 H = 1361-1423 e.v.t.). [Uden sted og år]. – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 4:* *Koranen*. [Skriver:] 'Iṣmat Allâh Ḥân. [Uden sted og år].
- Cod.Sim.Arab. 5:* [Uden titel] / A. ['Abd Allâh ibn Ismâ'il] al-Hâšimî. B. ['Abd al-Masîḥ ibn Ishâq] al-Kindî (9. årh. e.v.t.). [Uden sted og år]. – Dogmatik (kristen-muslimsk polemik).
- Cod.Sim.Arab. 6:* *al-Dam' al-maṣğûm 'alâ intisâq al-Rûm* / al-Qass al-Raḥîb al-Yasû'î. [Uden sted og år]. – Kristen dogmatik.
- Cod.Sim.Arab. 7:* A. [Uden titel]. [Uden sted], 1118 H (1706 e.v.t.). – Tekster fra den hebraiske bibel: Amos, Obadia, Daniel, oversat til arabisk.
B. [Uddrag af *Nafḥat al-Yaman*] / [Aḥmad ibn Muḥammad al-Širwânî (d. 1253 H = 1837 e.v.t.). [Uden sted], 1118 H (1706 e.v.t.). – Arabisk skønlitteratur.
C. *Maqâmât* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted], 1118 H (1706 e.v.t.). – Arabisk skønlitteratur.
- Cod.Sim.Arab. 8:* *Kitâb Kunûz al-mahfiyah fî 'idâḥ kutub al-Ḥizânah al-Wârisiyah, 'aw al-Kawâkib al-bâhiyah fî 'idâḥ kutub al-Ḥizânah al-Wârisiyah* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Håndskriftkatalog.
- Cod.Sim.Arab. 9:* A. *Taqyîd al-qirâ'ât al-sab'* / [Uden forfatterangivelse]. [Skriver:] Aḥmad ibn Muḥammad ibn 'Alî. – Om kunsten at recitere koranen.
B. *Kayfiyat al-takbîr* / ['Imâd al-Dîn Abû al-Fidâ' Ibn Kaṭîr (700-774 H = 1301-1373 e.v.t.). [Uden sted],

- 1254 H = 1838 e.v.t. – Om kunsten at recitere koranen.
- Cod.Sim.Arab. 10:* *Matn al-Rahbiyah fî 'ilm al-farâ'id* / [Muḥammad ibn 'Alî] al-Rahbî [al-Mutafanninah (497-577 H = 1104-1172 e.v.t.). [Uden sted], 1208 H (1794 e.v.t.). – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 11:* *al-Budûr al-mušriqât fî 'a'mâl al-munâsa'ât* / 'Alî ibn 'Abd al-Qâdir al-Nabtî (d. 1060 H = 1650 e.v.t.). [Muligvis autograf]. [Uden sted og år]. – Fiqh (arveret).
- Cod.Sim.Arab. 12:* *Koranen*. [Uden skriverangivelse]. [Uden sted], [Muligvis 9. årh. H = 15. årh. e.v.t.).
- Cod.Sim.Arab. 13:* *Risâlah* / Abû Muḥammad 'Abd Allâh ibn Abî Zayd al-Sulaymânî al-Qayrawânî (310-386 H = 922-996 e.v.t.). [Uden sted], 971 H (1563 e.v.t.). – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 14:* A. [*Tašrîf al-'Izzî*] / 'Izz al-Dîn ['Abd al-Wahhâb ibn Ibrâhîm] al-Zanğânî (d. 655 H = 1258 e.v.t.). [Uden sted], 1105 H (1693 e.v.t.). – Arabisk grammatik.
B. *Kitâb al-Sa'd-Dîn* [šarḥ *Tašrîf al-'Izzî*] / Sa'd al-Dîn [al-Taftazânî?]. [Uden sted], 895 H (1490 e.v.t.). – Arabisk grammatik.
- Cod.Sim.Arab. 15:* A. *Ḥawâṣṣ al-Burdah* / 'Abd al-Salâm ibn Idrîs al-Mar-râkušî. [Uden sted], 1085 H (1674 e.v.t.). – Skønlitteratur.
B. Šarḥ al-ğawṭiyah / Abû Mahdî ibn Mûsâ al-Tiğânî. [Uden sted], 1085 H (1674 e.v.t.). – Bønnebog.
C. *Muḥtaṣar min kitâb al-Barakah* / al-Šayḥ al-Ḥabašî. [Uden sted og år]. – Fiqh.
D. [Uden titel] / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Bønnebog.
- Cod.Sim.Arab. 16:* *Ḥâšiyat [al-]Ḥayyâlî* ['alâ al-Nasafiyyah] / Aḥmad ibn Mûsâ al-Ḥayyâlî (829-862 H = 1425-1457 e.v.t.). – Muslimsk dogmatik.
- Cod.Sim.Arab. 17:* A. *Kitâb Šarḥ al-Farâ'id* / Šihâb al-Dîn Abû Ḥâmid ibn Muḥammad ibn Maḥmûd (d. 860 H = 1456 e.v.t.). [Uden sted og år]. – Fiqh.

- B. Šihâb al-Dîn fî al-Farâ'id / Šihâb al-Dîn [al-Sîwasî]. [Uden sted], 993 H (1585 e.v.t.). – Fiqh (arveret).
- C. *Du'â' Sayyid-nâ 'Îsâ* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Bønner til den islamiske Jesus.
- Cod.Sim.Arab. 18:* Šarḥ ['aqîdat ahl al-tawḥîd al-]ṣuġrâ / Abû al-Ḥasan 'Alî ibn Muḥammad al-Sufyânî. [Uden sted], 1074 H (1636 e.v.t.). – Muslimsk dogmatik.
- Cod.Sim.Arab. 19:* 'Umdat al-sâlik wa-'uddat al-nâsik / Šihâb al-Dîn Aḥmad ibn Lu'lu' ibn al-Naqîb (702-769 H = 1302-1368 e.v.t.). [Uden sted], 804 H (1401 e.v.t.). – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 20:* A. *Marâḥ al-'arwâḥ* / Aḥmad ibn 'Alî Ibn Mas'ûd (d. 700 H = 1300 e.v.t.). [Uden sted og år]. – Arabisk grammatik.
- B. [*Taṣrîf al-'Izzî 'aw al-'Izzî fî al-taṣrîf*] / ['Izz al-Dîn 'Abd al-Wahhâb ibn Ibrâhîm al-Zanġânî (d. 655 H = 1258 e.v.t.)]. [Uden sted og år]. – Arabisk grammatik.
- C. *al-Maqṣûd* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Arabisk filologi.
- D. *al-Binâ* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Arabisk filologi.
- E. *al-Amṭilah* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Arabisk filologi.
- Cod.Sim.Arab. 21:* *Kitâb Ṣalawât 'alâ al-Nabî* [= *Kunûz al-'asrâr fî al-ṣalât 'alâ al-Nabî al-Muḥtâr*] / 'Abd Allâh al-Ḥayyât ibn Muḥammad al-šahîr bi-al-Hârûsî (d. 1179 = 1761 e.v.t.). – Bønnebog.

De 21 arabiske mss. er mere detaljeret beskrevet i Det Kongelige Biblioteks katalogserie *Catalogue of Oriental Manuscripts and Xylographs etc. in Danish Collections* (COMDC).¹

¹ *Catalogue of Arabic Manuscripts: Codices Arabici Additamenta & Codices Simonseniani Arabici*, [by] Ali Abd Alhussein Alhaidary & Stig T. Rasmussen, COMDC, vol. 5.1, 1995.

Simonsens persiske håndskrifter

- Cod.Sim.Pers. 1:* Šāhnâme / Abû al-Qâsem Ferdowsî Ṭûsî (d. 411 H = 1020 e.v.t. eller 416 H = 1025 e.v.t.). [Uden sted], 1089 H (1679 e.v.t.). – Historisk epos.
- Cod.Sim.Pers. 2:* *Mavâhebe-e 'Aliyeh*, volume 1 / Ḥosayn Vâ'ez-e Kâšefî [Sabzavârî] (d. 910 H = 1504 e.v.t.). [Uden sted og år]. – Korankommentar.
- Cod.Sim.Pers. 3:* *Meftâḥ al-ṣalât* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted], 1264 H (1848 e.v.t.). – Fiqh.
- Cod.Sim.Pers. 4:* *Aḥlâq-e moḥsenî* / Ḥosayn [Vâ'ez-e] Kâšefî [Sabzavârî] (d. 910 H = 1504 e.v.t.). [Uden sted og år]. – Muslimsk etik.
- Cod.Sim.Pers. 5:* *Golestân* / Sa'dî-ye Šîrâzî (d. 691 H = 1292 e.v.t.). – Persisk prosa.
- Cod.Sim.Pers. 6:* *Ketâb Ṭûṭî-nâme* / [oversat fra sanskrit af] Moḥammad Ḥodâvand Qâderî. [Uden sted og år]. – Prosa-fortællinger indsat i en rammehistorie.
- Cod.Sim.Pers. 7:* [*Breve*] / [Nizâm 'Alî Ḥân]. [Uden sted], 1214 H (1800 e.v.t.). – Om kunsten at skrive breve.
- Cod.Sim.Pers. 8:* *Mokâtabât-e 'Allâmî* / Abû al-Fazl 'Allâmî (d. 1011 H = 1602 e.v.t.). [Uden sted og år]. – Om kunsten at skrive breve.
- Cod.Sim.Pers. 9:* *Enšâ[']* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Om kunsten at skrive breve.
- Cod.Sim.Pers. 10:* *Enšâ[']* / [Uden forfatterangivelse]. [Uden sted og år]. – Om kunsten at skrive breve.

De 10 persiske mss. er mere detaljeret beskrevet i COMDC-katalogserien.²

² *Catalogue of Persian Manuscripts*, by Irmeli Perho. COMDC, vol. 8.1, 2014.

APPENDIX 18

ORIENTAL MANUSCRIPTS FROM
DAVID SIMONSEN'S LIBRARY 1932

Simonsen's Arabic manuscripts

- Cod.Sim.Arab. 1:* [No title or author indication]. [No place or year]. – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 2:* *Fath al-ğalil fî ħall alfâz* [...] *Ĥalîl* / [Muḥammad ibn Ibrâhîm al-Tatâ'î (d. 942 H = 1545 CE). [No place or year]. – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 3:* *al-Nisf al-'awwal min Tahrîr al-fatâwî 'alâ al-Tanbîh wa-al-Minhâğ wa-al-Hâwî* / al-Šayḥ al-Muḥâmili al-Šâfi'î [= Aḥmad ibn 'Abd al-Raḥîm Ibn al-'Irâqî (762–826 H = 1361–1423 CE). [No place or year]. – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 4:* *The Koran*. [Scribe:] 'Iṣmat Allâh Ḥân. [No place or year].
- Cod.Sim.Arab. 5:* [No title] / A. ['Abd Allâh ibn Ismâ'il] al-Hâšimî. B. ['Abd al-Masîḥ ibn Ishâq] al-Kindî (9. cen. CE)]. [No place or year]. – Dogmatics (Christian-Muslim polemics).
- Cod.Sim.Arab. 6:* *al-Dam' al-masğûm 'alâ intisâq al-Rûm* / al-Qass al-Rahîb al-Yasû'î. [No place or year]. – Christian dogmatics.
- Cod.Sim.Arab. 7:* A. [No title]. [No place], 1118 H (1706 CE). – Texts from the Hebrew bible: Amos, Obadia, Daniel, translated into Arabic.
B. [Excerpts from *Nafḥat al-Yaman*] / [Aḥmad ibn Muḥammad al-Širwânî (d. 1253 H = 1837 CE)]. [No place], 1118 H (1706 CE)– Arabic belles-lettres.
C. *Maqâmât* / [No author indication]. [No place], 1118 H (1706 CE). – Arabic belles-lettres.
- Cod.Sim.Arab. 8:* *Kitâb Kunûz al-mahfiyah fî 'idâḥ kutub al-Ĥizânah al-Wârisiyah, 'aw al-Kawâkib al-bâhîyah fî 'idâḥ kutub al-Ĥizânah al-Wârisiyah* / [No author indication]. [No place or year]. – Manuscript catalogue.
- Cod.Sim.Arab. 9:* A. *Taqyîd al-qirâ'ât al-sab'* / [No author indication]. [Scribe:] Aḥmad ibn Muḥammad ibn 'Alî. – About the art of reciting the Koran.
B. *Kayfiyat al-takbîr* / ['Imâd al-Dîn Abû al-Fidâ' Ibn Kaṭîr (700–774 H = 1301–1373 CE)]. [No place],

- 1254 H = 1838 CE– About the art of reciting the Koran.
- Cod.Sim.Arab. 10:* *Matn al-Rahbiyah fî 'ilm al-farâ'id* / [Muḥammad ibn 'Alî] al-Rahbî [al-Mutafanninah (497–577 H = 1104–1172 CE). [No place], 1208 H (1794 CE). – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 11:* *al-Budûr al-mušriqât fî 'a'mâl al-munâsa'ât* / 'Alî ibn 'Abd al-Qâdir al-Nabtûṭ (d. 1060 H = 1650 CE). [Possibly autograph]. [No place or year]. – Fiqh (law of wills and succession).
- Cod.Sim.Arab. 12:* *The Koran*. [No scribe indication]. [No place], [Possibly 9. cen. H = 15. cen. CE].
- Cod.Sim.Arab. 13:* *Risâlah* / Abû Muḥammad 'Abd Allâh ibn Abî Zayd al-Sulaymânî al-Qayrawânî (310–386 H = 922–996 CE). [No place], 971 H (1563 CE). – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 14:* A. [*Tašrif al-'Izzî*] / 'Izz al-Dîn ['Abd al-Wahhâb ibn Ibrâhîm] al-Zanğânî (d. 655 H = 1258 CE). [No place], 1105 H (1693 CE). – Arabic grammar.
B. *Kitâb al-Sa'd-Dîn* [šarḥ *Tašrif al-'Izzî*] / Sa'd al-Dîn [al-Taftazânî?]. [No place], 895 H (1490 CE). – Arabic grammar.
- Cod.Sim.Arab. 15:* A. *Ḥawâṣṣ al-Burdah* / 'Abd al-Salâm ibn Idrîs al-Marrâkušî. [No place], 1085 H (1674 CE). – Belles-lettres.
B. *Šarḥ al-ğawṭiyah* / Abû Mahdî ibn Mûsâ al-Tiğânî. [No place], 1085 H (1674 CE). – Prayer book.
C. *Muḥtaṣar min kitâb al-Barakah* / al-Šayḥ al-Ḥabašî. [No place or year]. – Fiqh.
D. [No title] / [No author indication]. [No place or year]. – Prayer book.
- Cod.Sim.Arab. 16:* *Ḥâšiyat [al-]Ḥayyâlî* ['alâ al-Nasafiyyah] / Aḥmad ibn Mûsâ al-Ḥayyâlî (829–862 H = 1425–1457 CE). – Muslim dogmatics.
- Cod.Sim.Arab. 17:* A. *Kitâb Šarḥ al-Farâ'id* / Šihâb al-Dîn Abû Ḥâmid ibn Muḥammad ibn Maḥmûd (d. 860 H = 1456 CE). [No place or year]. – Fiqh.

- B. Šihâb al-Dîn fî al-Farâ'id / Šihâb al-Dîn [al-Sîwasî]. [No place], 993 H (1585 CE). – Fiqh (law of wills and succession).
- C. *Du'â' Sayyid-nâ 'Îsâ* / [No author indication]. [No place or year]. – Prayers to the Islamic Jesus.
- Cod.Sim.Arab. 18:* Šarḥ ['aḳîdat ahl al-tawḥîd al-]ṣuġrâ / Abû al-Ḥasan 'Alî ibn Muḥammad al-Sufyânî. [No place], 1074 H (1636 CE). – Muslim dogmatics.
- Cod.Sim.Arab. 19:* 'Umdat al-sâlik wa-'uddat al-nâsik / Šihâb al-Dîn Aḥmad ibn Lu'lu' ibn al-Naqîb (702–769 H = 1302–1368 CE). [No place], 804 H (1401 CE). – Fiqh.
- Cod.Sim.Arab. 20:* A. *Marâḥ al-'arwâḥ* / Aḥmad ibn 'Alî Ibn Mas'ûd (d. 700 H = 1300 CE). [No place or year]. – Arabic grammar.
- B. [*Taṣrîf al-'Izzî 'aw al-'Izzî fî al-taṣrîf*] / ['Izz al-Dîn 'Abd al-Waḥhâb ibn Ibrâhîm al-Zangânî (d. 655 H = 1258 CE)]. [No place or year]. – Arabic grammar.
- C. *al-Maqṣûd* / [No author indication]. [No place or year]. – Arabic philology.
- D. *al-Binâ'* / [No author indication]. [No place or year]. – Arabic philology.
- E. *al-Amṭilah* / [No author indication]. [No place or year]. – Arabic philology.
- Cod.Sim.Arab. 21:* *Kitâb Ṣalawât 'alâ al-Nabî* [= *Kunûz al-'asrâr fî al-ṣalât 'alâ al-Nabî al-Muḥtâr*] / 'Abd Allâh al-Ḥayyât ibn Muḥammad al-šahîr bi-al-Hârûsî (d. 1179 = 1761 CE). – Prayer book.

The 21 Arabic mss. are described in more detail in The Royal Library's catalogue series *Catalogue of Oriental Manuscripts and Xylographs etc. in Danish Collections* (COMDC).¹

¹ *Catalogue of Arabic Manuscripts: Codices Arabici Additamenta & Codices Simonseniani Arabici*, [by] Ali Abd Alhussein Alhaidary & Stig T. Rasmussen, COMDC, vol. 5.1, 1995.

Simonsen's Persian manuscripts

- Cod.Sim.Pers. 1:* Šâhnâme / Abû al-Qâsem Ferdowsî Ṭûsî (d. 411 H = 1020 CE)eller 416 H = 1025 CE). [No place], 1089 H (1679 CE). – Historical epos.
- Cod.Sim.Pers. 2:* *Mavâheb-e 'Aliyeh*, volume 1 / Ḥosayn Vâ'ez-e Kâšefî [Sabzavârî] (d. 910 H = 1504 CE). [No place or year]. – Koran commentary.
- Cod.Sim.Pers. 3:* *Meftâḥ al-ṣalât* / [No author indication]. [No place], 1264 H (1848 CE). – Fiqh.
- Cod.Sim.Pers. 4:* *Aḥlâq-e moḥsenî* / Ḥosayn [Vâ'ez-e] Kâšefî [Sabzavârî] (d. 910 H = 1504 CE). [No place or year]. – Muslim ethics.
- Cod.Sim.Pers. 5:* *Golestân* / Sa'dî-ye Šîrâzî (d. 691 H = 1292 CE). – Persian prose.
- Cod.Sim.Pers. 6:* *Ketâb Ṭûṭî-nâme* / [translated from Sanskrit by] Moḥammad Ḥodâvand Qâderî. [No place or year]. – Prose stories inserted in a framework story.
- Cod.Sim.Pers. 7:* [*Letters*] / [Nizâm 'Alî Ḥân]. [No place], 1214 H (1800 CE). – On the art of letter writing.
- Cod.Sim.Pers. 8:* *Mokâtabât-e 'Allâmî* / Abû al-Faẓl 'Allâmî (d. 1011 H = 1602 CE). [No place or year]. – On the art of letter writing.
- Cod.Sim.Pers. 9:* *Enšâ'* / [No author indication]. [No place or year]. – On the art of letter writing.
- Cod.Sim.Pers. 10:* *Enšâ'* / [No author indication]. [No place or year]. – On the art of letter writing.

The 10 Persian mss. are described in more detail in the COMDC catalogue series.²

² *Catalogue of Persian Manuscripts*, by Irmeli Perho. COMDC, vol. 8.1, 2014.

TILLÆG 19

APPENDIX 19

CATALOGUE OF ORIENTAL MANUSCRIPTS
IN DANISH COLLECTIONS 1966-2015

Følgende bind er udkommet pr. ultimo 2013: / The following volumes published per ultimo 2013:

- Vol. 1: *Catalogue of Ceylonese Manuscripts* / C.E. Godakumbura. – 1980.
- Vol. 2.1: *Catalogue of Pali Manuscripts from Further India* / C.E. Godakumbura, assisted by U Tin Lwin. – 1983.
- Vol. 2.2: *Catalogue des Manuscrits en Pali, Laotien et Siamois provenant de la Thaïlande* / Georges Cœdès. – 1966.
- Vol. 3: *Catalogue of Mongol Books, Manuscripts and Xylographs* / Walther Heissig, assisted by Charles Bawden. – 1971.
- Vol. 4.1: *Catalogue of Indonesian Manuscripts. Part 1.* / P. Voorhoeve, with a contribution by Carl Schuster. – 1975.
- Vol. 4.2: *Catalogue of Indonesian Manuscripts. Part 2.* / Th. Pigeaud, E.H. van Naerssen and P. Voorhoeve. – 1977.
- Vol. 5.1: *Catalogue of Arabic Manuscripts: Codices Arabici Additamenta & Codices Simonseniani Arabici* / Ali Abdalhussein Alhaidary and Stig T. Rasmussen. – 1995.
- Vol. 5.2: *Catalogue of Arabic Manuscripts: Codices Arabici Arthur Christenseniani* / Irmeli Perho. – 2003.
- Vol. 5.3, Book 1-3: *Catalogue of Arabic Manuscripts: Codices Arabici & Codices Arabici Additamenta* / Irmeli Perho. – 2007.
- Vol. 6.1-2: *Catalogue of Tibetan Manuscripts and Xylographs* / Hartmut Buescher and Tarab Tulku. – 2000.
- Vol. 7.1: *Catalogue of Sanskrit Manuscripts: Early Acquisitions and the Nepal Collection* / Hartmut Buescher. – 2011.

Følgende bind er planlagt til udgivelse 2014-2015: / The following volumes are scheduled for publication 2014-2015:

- Vol. 8.1: *Persian manuscripts.*
- Vol. 9: *Chinese manuscripts and rare books.*
- Vol. 10: *Japanese and Korean manuscripts and rare books.*
- Vol. 11: *Supplementary volume.*

REGISTER

ORIENTALSKE HÅNDSKRIFTER I DET KONGELIGE BIBLIOTEK

INDEX

ORIENTAL MANUSCRIPTS IN THE ROYAL LIBRARY

- Add. 442 fol.:
208
- Cod.Aethiop. ...
— 1: 323, 339
— 2: 155, 168, 190, 204
- Cod.Arab.:
383-386, 390, 393, 401-404, 408, 412
- Cod.Arab. ...
— 1: 446
— 2: 454
— 4: 361, 383, 401, 449
— 5: 366, 452
— 6: 389, 407, 454
— 7: 454
— 8: 455
— 9: 456
— 10: 323
— 11: 464
— 12: 466
— 14: 368
— 16: 291, 297, 314, 318, 460
— 17: 314, 318
— 18: 291, 297
— 19: 20f., 82f., 160, 195, 368, 459
— 20: 207, 461
— 22: 459
— 23: 459
— 24: 459, 468, 476, 480
— 25: 459
— 26: 292, 298, 314, 318, 368, 459
— 28: 467, 476, 480
— 29: 20, 82, 160, 195, 368, 467
— 30: 464
— 31: 464
- (Cod.Arab. ...)
— 32: 464
— 33: 464
— 35: 374
— 36: 141, 175, 355
— 37: 141, 175, 354
— 38: 354f.
— 39: 157, 192
— 40: 355
— 41: 141, 175, 354
— 42: 139, 146, 173, 181, 355
— 44: 447
— 45: 366, 452
— 46: 447
— 47: 382, 400, 446
— 48: 451
— 49: 374, 386, 404, 466
— 50: 387, 405
— 51: 466
— 52: 451
— 53: 467
— 55: 359, 446
— 56: 373, 463
— 58: 392, 410
— 59: 148, 182
— 61: 382, 400, 448
— 62: 150, 185, 457
— 65: 373, 464
— 66: 323, 339, 369, 459
— 67: 456
— 68: 323, 339, 364, 451
— 69: 323, 339, 364, 451
— 70: 324, 340, 358, 445
— 71: 167, 203, 384, 402, 450
— 72: 324, 340, 364, 451
— 73: 451
— 74: 324, 340

- (Cod.Arab. ...)
— 75: 151, 186, 383, 401, 452
— 76: 448, 476, 480
— 77: 142, 162, 176, 198, 291, 297, 303, 309, 314, 318, 373, 378, 463
— 78: 140, 174, 374, 463
— 79: 323f., 339f., 463
— 80: 446
— 81: 150, 156, 185, 191, 382, 400, 446
— 82: 150, 156, 185, 191, 382, 400, 448
— 83: 324, 340, 361, 377, 446
— 84: 292, 298, 304, 310, 314, 318
— 85: 324, 340, 367, 460
— 86: 367, 453
— 87: 324, 340, 367, 453
— 88: 367, 453
— 89: 324, 340, 361, 366, 453
— 90: 325, 341, 360f., 446
— 91: 391, 409, 456
— 92: 448
— 93: 325, 341, 362, 449
— 94: 448
— 95: 367
— 96: 384, 402, 456
— 97: 323, 325, 339, 341, 452
— 98: 161, 164, 197, 200, 421, 429, 458, 468
— 99: 325, 341, 377, 449
— 100: 325, 341, 377, 449
— 101: 155, 190
— 102: 155, 190
— 103: 155, 190
— 104: 162f., 198
— 105: 325, 341, 366, 377, 453
— 106: 325, 341, 366, 377, 453
- (Cod.Arab. ...)
— 107: 155, 190
— 108: 153, 188, 325, 339, 341, 461
— 109: 161, 164, 197, 200, 421, 430, 470
— 110: 325, 341, 367, 453
— 111: 325, 341, 374, 465
— 112: 325, 341, 378, 446
— 113: 326, 342, 465
— 114: 146, 181, 326, 342, 361, 378, 455
— 115: 452
— 115a: 365
— 116: 161, 168, 197, 204, 422, 430, 471
— 117: 154, 189
— 118: 168, 204, 469
— 119: 168, 204, 373
— 120: 161, 168, 197, 204, 422, 430
— 121: 326, 342, 358, 376, 445
— 122: 422, 430, 458, 468
— 123: 162f., 198
— 124: 326, 342, 360, 377, 446
— 125: 159, 161, 195, 197, 422, 430
— 126: 326, 342, 369, 460
— 127: 390, 408, 464
— 128: 326, 342, 369, 459
— 129: 161, 197, 422, 430, 455, 469
— 132: 326, 342, 359, 445
— 133: 326, 342, 359, 445
— 134: 326, 342, 358, 376, 444
— 135: 326, 343, 447, 476, 480
— 136: 327, 343, 363, 450
— 137: 327, 343, 369, 378
— 138: 327f., 343f., 362, 377, 450
— 139: 327, 343, 362f., 450
— 140: 323, 327, 339, 343, 458
— 141: 327, 343, 378, 455

(Cod.Arab. ...)

- 142: 458, 476, 480
- 143: 327, 343, 362, 449
- 144: 327, 343f., 372, 462
- 145: 327, 343, 359
- 146: 142, 176, 448, 476, 480
- 147: 457, 476, 480
- 148: 327, 344, 367, 454
- 149: 328, 344, 450
- 150: 328, 344, 362, 449
- 151: 328, 344, 362, 377, 450
- 152: 159, 161, 195, 197, 422, 430
- 153: 328, 344, 370, 460
- 154: 328, 344, 361, 449
- 155: 328, 344, 361, 449
- 156: 328, 344, 361, 449
- 157: 162f., 198
- 158: 328, 344, 364, 451
- 159: 328, 344, 362, 377, 449
- 160: 150, 185, 449
- 161: 449
- 162: 150, 185, 384, 402, 456
- 163: 458, 476, 480
- 164: 160f., 164, 196f., 200, 422, 430
- 165: 161, 197, 422, 430, 469
- 166: 155, 190
- 167: 328, 345, 363, 450
- 168: 447
- 169: 329, 345, 463
- 170: 329, 345, 365, 452
- 171: 161, 197, 422, 430
- 172: 29, 91, 329, 345, 359, 445
- 173: 329, 345, 358, 376, 444f.
- 176: 447, 476, 480
- 177: 329, 345
- 178: 464

(Cod.Arab. ...)

- 187: 329, 345, 445
- 188: 329, 345, 461
- 190: 163, 199, 390, 408, 453
- 191: 386, 404, 465
- 192: 386, 404, 451
- 193: 386, 404, 465
- 194: 391, 409, 464
- 195: 457, 476, 480
- 196: 329, 346, 357, 444
- 197: 376
- 198: 330, 346, 358, 376, 444
- 199: 330, 346, 364, 451
- 200: 466
- 201: 330, 346, 368, 460
- 202: 330, 346, 365, 452
- 203: 330, 346, 365, 452
- 204: 330, 346, 370, 454
- 205: 330, 346, 445
- 206: 330, 346, 370, 460
- 207: 330, 346, 373
- 208: 456
- 209: 331, 347, 360, 446
- 210: 161, 164, 197, 200, 422, 430, 472
- 211: 161, 197, 422, 430
- 212: 470
- 213: 161, 197, 422, 430
- 214: 331, 347, 369, 452
- 215: 331, 347, 364, 454
- 216: 161, 197, 422, 431
- 217: 331, 347, 458
- 217b: 362
- 218: 447, 476, 480
- 219: 331, 347, 365, 452
- 220: 331, 347, 373, 463
- 221: 332, 348, 371, 378, 462

(Cod.Arab. ...)

- 222: 457, 476, 480
- 223: 332, 348, 371, 462
- 224: 332, 348, 370, 461f.
- 225: 332, 348, 369, 378, 459
- 226: 332, 334, 348, 350, 453
- 227: 470
- 229: 469
- 230: 161, 168, 197, 204, 423, 431
- 231: 332, 348, 372, 462
- 232: 332, 348, 363, 450
- 233: 460
- 234: 385, 403, 457
- 235: 332, 348, 363, 450
- 236: 467, 476, 480
- 237: 332, 348, 361
- 238: 155, 161, 190, 197, 377, 423, 431
- 239: 161, 197, 423, 431
- 240: 161, 197, 423, 431
- 241: 161, 168, 197, 204, 423, 431
- 242: 466
- 243: 448
- 244: 332, 348, 370, 455
- 245: 391f., 409f.
- 246: 392, 410, 456
- 247: 391, 409, 467
- 248: 161, 168, 197, 204, 423, 431
- 249: 333, 349, 372, 463
- 250: 161, 168, 197, 204, 423, 431
- 251: 333, 349, 371, 462
- 252: 333, 349, 359, 445
- 253: 161, 197, 423, 431, 471
- 254: 333, 349, 358, 376, 444
- 255: 333, 349, 358, 444
- 257: 447, 476, 480
- 258: 161, 197, 423, 431, 472

(Cod.Arab. ...)

- 259: 161, 197, 423, 431, 472
- 260: 333, 349, 372, 462
- 261: 457, 477, 481
- 262: 161, 197, 423, 431
- 263: 333, 349, 358, 445
- 264: 333, 349, 365
- 265: 333, 349, 370, 454
- 266: 333, 349, 364, 451
- 267: 333, 349, 450f.
- 268: 334, 350, 363, 369, 459
- 269: 332, 334, 348, 350, 465
- 270: 334, 350, 369, 455
- 271: 334, 350, 371, 461
- 272: 154, 190, 385, 403, 455
- 273: 161, 197, 423, 431, 471
- 274: 451
- 275: 334, 350, 368, 455
- 276: 334, 350, 359, 445
- 277: 334, 350, 371, 455
- 278: 334, 350, 371, 461
- 279: 334, 350, 364, 451
- 281: 334, 350, 372, 462
- 282: 335, 351, 370, 460
- 283: 335, 351, 370, 460
- 284: 335, 351, 371, 463
- 285: 144, 178, 335, 351, 360, 446
- 287: 335, 351, 365, 452
- 288: 335, 351, 370, 372, 462
- 289: 391, 409, 456
- 290: 335, 351, 363, 450
- 291: 457
- 292: 335, 351, 372, 463
- 293: 363, 450
- 294: 335, 351, 462f.
- 297: 335, 351, 371, 461
- 298: 457, 477, 481

(Cod.Arab. ...)

- 299: 336, 352, 368, 455
 — 300: 139, 173
 — 305: 477, 481
 — 307: 144, 179

Cod.Arab.Add. ...

- 1: 155, 190
 — 33: 158, 193
 — 34: 162, 197
 — 36: 162, 197
 — 37: 162, 197
 — 38: 162, 197
 — 39: 162, 197
 — 40: 160, 196
 — 41: 162, 197
 — 42: 160, 196
 — 43: 160, 196
 — 53: 158, 194
 — 54: 160, 196
 — 57: 160, 196

Cod.Arab.Copt.:

- 291, 297, 304, 310, 314, 318, 360,
 376, 447

Cod.Arab.Copt. ...

- 1: 20, 82, 160, 195

Cod.Armen. ...

- 1: 394, 412
 — 2: 162, 198
 — 3: 394, 412

Cod.Copt. ...

- 1: 20, 82, 160, 195

Cod.Gujarat. ...

- 1: 357
 — 2: 357

Cod.Heb. ...

- 1: 336, 352
 — 2: 303, 309, 314, 318
 — 3: 336, 352
 — 4: 336, 352
 — 5: 336, 352
 — 6: 336, 352
 — 7: 336, 352
 — 8: 336, 352
 — 9: 336, 352
 — 10: 290, 296, 302, 304, 308, 310,
 314, 318
 — 11: 336, 352
 — 13: 290, 296, 303, 309, 314, 318
 — 15: 33, 96
 — 17: 336, 352
 — 27: 476, 480
 — 28: 476, 480
 — 30: 393, 411
 — 31: 393, 411
 — 32: 33, 96, 393, 411
 — 37: 290, 296, 303, 309, 314, 318
 — 43: 33, 96, 393, 411

Cod.Heb.Rotul. ...

- 30: 32, 95, 395, 413

Cod.Hind. ...

- 12: 207, 436

Cod.Ind. ...

- 1-37: 167, 203

Cod.Mixt. ...

- 2: 441
 — 3: 443
 — 4: 373, 466
 — 5: 464
 — 6: 323, 339, 453
 — 10: 389, 407
 — 11: 142, 176, 465
 — 13: 467
 — 14: 466
 — 15: 390, 408
 — 18: 466
 — 19: 465
 — 20: 466
 — 21: 466
 — 22: 466
 — 24: 461
 — 33: 458, 477, 481
 — 35: 440

Cod.Pers.:

- 387f., 391, 405f., 410

Cod.Pers. ...

- 1: 387, 405, 441
 — 5: 437
 — 6: 437
 — 8: 442
 — 11: 440
 — 12: 438
 — 13: 443
 — 14: 443
 — 17: 437
 — 18: 439
 — 19: 207, 378f., 440
 — 20: 442
 — 21: 438

(Cod.Pers. ...)

- 22: 24f., 86f., 207, 437
 — 23: 436
 — 24: 207, 436
 — 25: 437
 — 27: 439
 — 28: 207, 437
 — 29: 438
 — 30: 207, 440
 — 31: 207, 379, 439
 — 32: 444
 — 33: 379, 443
 — 34: 436
 — 37: 143, 154, 178, 189, 387, 405,
 442
 — 38: 444
 — 39: 438
 — 41: 143, 154, 178, 189, 442
 — 42: 24f., 86f., 158, 194, 207, 366,
 441
 — 43: 439
 — 44: 440
 — 45: 161, 197, 423, 431
 — 47: 438
 — 49: 165, 201, 207, 436
 — 52: 436
 — 53: 438f.
 — 54: 141, 176, 207, 438
 — 57: 168, 204, 207
 — 60: 207, 379, 439
 — 61: 207, 379, 439
 — 62: 378, 436, 440
 — 63: 368
 — 66: 436
 — 67: 207, 379, 438
 — 69: 207, 437f.
 — 70: 439

- (Cod.Pers. ...)
- 74: 207
 - 79: 436
 - 80: 207, 438
 - 81: 438
 - 83: 207, 436
 - 84: 24f., 86f., 158, 194, 207, 442
 - 88: 444
 - 89: 442
 - 90: 440
 - 97: 388, 406
 - 99: 443
 - 102: 207
 - 104: 143, 154, 178, 189, 387, 405
 - 107: 150, 167, 185, 203
 - 111: 143, 154, 178, 189
 - 112: 388, 406, 442
 - 113: 443
 - 114: 143, 154, 178, 189, 442
 - 115: 292, 298, 305, 311, 315, 319, 441
 - 116: 441
 - 117: 388, 406, 441f.
 - 118: 437
 - 119: 441
 - 121: 143, 154, 178, 189, 442
 - 122: 388, 406
 - 124: 437
 - 125: 443
 - 127: 440
 - 128: 439
 - 129: 207, 439
 - 130: 441
 - 131: 436
 - 132: 207, 438
 - 133: 437
- Cod.Pers.AC ...
- 5: 49, 111
 - 20: 49, 112
 - 48: 47, 110
 - 74: 47, 110
 - 88: 47, 110
- Cod.Pers.Add. ...
- 4: 170, 205
 - 45: 152, 187
 - 46: 152, 187
 - 48: 159, 194
 - 52: 151, 186
 - 55: 162, 197
 - 73: 151, 186
 - 74: 151, 186
 - 78: 151, 186
 - 79: 151, 186
 - 80: 151, 186
 - 82: 151, 186
 - 83: 151, 186
 - 84: 151, 186
 - 85: 162, 197
 - 86: 151, 186
 - 87: 162, 197
 - 88: 151, 186
 - 89: 162, 197
 - 91: 151, 186
 - 92: 151, 186
 - 93: 162, 197
 - 94: 151, 186
 - 95: 151, 186
 - 96: 162, 197
- Cod.Sim.Arab. ...
- 1: 492, 498
 - 2: 492, 498

- Cod.Sim.Arab. ...
- 3: 492, 498
 - 4: 492, 498
 - 5: 492, 498
 - 6: 492, 498
 - 7: 492, 498
 - 8: 492, 498
 - 9: 492, 498
 - 10: 493, 499
 - 11: 493, 499
 - 12: 493, 499
 - 13: 493, 499
 - 14: 493, 499
 - 15: 493, 499
 - 16: 493, 499
 - 17: 493, 499
 - 18: 494, 500
 - 19: 494, 500
 - 20: 494, 500
 - 21: 494, 500
- Cod.Sim.Jud.Arab. ...
- 1: 56, 120
 - 2: 56, 120
- Cod.Sim.Pers. ...
- 1: 495, 501
 - 2: 495, 501
 - 3: 495, 501
 - 4: 495, 501
 - 5: 495, 501
 - 6: 495, 501
 - 7: 495, 501
 - 8: 495, 501
 - 9: 495, 501
 - 10: 495, 501
- Cod.Syr. ...
- 1: 18, 80, 151, 186, 244, 246
- Cod.Syr.Arab. ...
- 1: 448, 477, 481
- Cod.Tamul. ...
- 57: 357
- Cod.Tamul.Christ. ...
- 14: 33, 96, 395, 413
- Cod.Turc.:
- 389ff., 394, 407f., 410, 413
- Cod.Turc. ...
- 2: 147, 181
 - 3: 144, 178
 - 7: 442
 - 9: 373
 - 10: 389, 407
 - 11: 387, 405
 - 14: 166, 201, 359, 376, 389, 407
 - 16: 359
 - 18: 366
 - 20: 168, 203
- Cod.Turc.Add. ...
- 14: 162, 197
 - 15: 162, 197
 - 16: 162, 197
 - 17: 162, 197
 - 18: 162, 197
 - 19: 162, 197
 - 20: 162, 197
 - 21: 162, 197

- (Cod.Turc.Add. ...)
- 22: 162, 197
 - 23: 162, 197
 - 24: 162, 197
 - 25: 162, 197
 - 26: 162, 197
 - 27: 162, 197
 - 28: 162, 197
 - 29: 162, 197
 - 31: 162, 197
 - 32: 162, 197
 - 33: 162, 197
 - 34: 162, 197
 - 35: 162, 197
 - 36: 162, 197
 - 37: 162, 197
 - 38: 162, 197
 - 39: 162, 197
 - 40: 162, 197
 - 41: 162, 197
- Div. ...
- 1-3: 488
- E don. Moldenhaver:
- 447f., 457f., 467f.
- E don.var. ...
- 32 4°: 20, 82, 305, 311, 315, 319
 - 37 4°: 293, 299, 305, 311, 315, 319
 - 38 4°: 20f., 82, 160, 195, 292, 298, 305, 311, 315, 319
 - 39 4°: 20f., 82f., 160, 195
 - 40 4°: 20, 82, 160, 195
 - 41 4°: 20, 82, 293, 299, 306, 312, 315, 319
- Inc.Haun. ...
- 2761: 57, 121
 - 4265: 57, 121
- JAP ...
- 950: 164
 - 951: 164, 199
 - 952: 164, 199
- Kor. M. ...
- 84-96: 151, 186
 - 99: 151, 186
- MANJU ...
- 1: 477, 481
 - 29: 54, 118
 - 49: 54, 117
 - 58: 54, 117
 - 59: 54, 117
 - 62: 54, 117
 - 64: 54, 118
- Miscellaneous no. ...
- 5: 489
- MONG ...
- 66: 147, 182
 - 109: 139, 174
 - 537: 139, 174
 - 538: 139, 174
 - 539: 139, 174
 - 540: 139, 174
 - 541: 139, 174
 - 542: 147, 182

- NEPAL ...
- 06: 69, 132
 - 185: 67, 131
- NKS ...
- 155a: 440
 - 389^{ek} 8°: 36, 99
 - 561 4°: 440
 - 2467 fol.: 141
- OA ...
- 93-42: 55, 118
 - 93-120: 55, 118
 - 93-158: 55, 118
 - 102-2: 164, 199
 - 102-3: 148, 183
 - 102-4: 163, 199
 - 102-4/Mus.: 52, 115
 - 102-6: 141, 176
 - 102-32: 163, 199
 - 102-34: 163, 199
 - 102-40: 163, 199
 - 102-145/Mus.: 51, 114
 - 102-193: 51, 114
 - 102-257: 150, 185
 - 102-652: 170, 205
 - 102-654: 157, 193
 - 102-923: 170, 205
 - 102-971: 170, 205
 - 102-1085: 170, 205
 - 102-1420: 170, 205
 - 102-1449: 170, 205
 - 102-1449/MS.: 51, 114
 - 102-1566: 163, 198
 - 102-1567: 163, 198
 - 102-1568: 163, 198
 - 102-1569: 163, 198
- (OA ...)
- 102-1570: 163, 198
 - 102-1571: 163, 198
 - 102-1572: 163, 198
 - 102-1573: 163, 198
 - 102-1574: 163, 198
 - 102-1575: 163, 198
 - 102-1576: 163, 198
 - 102-1577: 163, 198
 - 102-1578: 163, 198
 - 102-2000-613: 143, 178
 - 102-2002-703: 141, 175
 - 102-2003-125: 141, 175
 - 102-2003-126: 141, 175
 - 102-2003-127: 141, 175
 - 102-2003-128: 140, 155, 174, 191
 - 102-2003-353: 141, 175
 - 102-2003-356: 141, 175
 - 102-2003-357: 141, 175
 - 102-2003-359: 141, 175
 - 102-2004-867: 141, 175
 - 102-2004-1138: 141, 175
 - 102-2005-168: 141, 175
 - 102-2005-182: 141, 175
 - 102-2005-183: 141, 175
 - 102-2005-495: 141, 175
 - 102-2005-496: 141, 175
 - 102-2005-497: 141, 175
 - 102-2005-498: 141, 175
 - 102-2005-757: 141, 175
 - 102-2005-766: 143, 178
 - 102-2008-464: 147, 182
 - 102-2009-81: 169, 205
 - 102-2009-163: 153, 188
 - 102-2010-4: 140, 155, 174, 191
 - 102-2010-7: 162, 198

OS-193:	(Rotul. ...)
360	— 3: 32, 95, 149, 183, 374, 394, 412, 441
Rostg. ...	— 4: 360, 377, 443
— 42 8°: 142, 176	
Rotul. ...	Thott ...
— 1: 323, 339	— 55: 392, 410
— 2: 32, 95, 323, 339	— 56: 392, 410
	— 57: 392, 410
	— 183 fol.: 51, 114

REGISTER

PERSONNAVN

- Acoluth, Andreas 164, 200
 Adler, Ada 209, 211f., 217
 Adler, Jacob Georg Christian 29f.,
 92f., 139, 165, 173, 200, 208, 210f.
 Ahmed Midhat 42f., 105f.
 Albertsen, W. 139, 173
 Alhaidary, Ali Abd Alhussein 213,
 217
 Anchersen, Mathias 22f., 84f.
 Anckarsvärd, C. 44, 107
 Andersen, H.C. 49, 112
 Andreas, professor 112
 Anquetil-Duperron, Abraham 38,
 101, 155, 190
 Ardashir, købmand 37, 100
- Bahulkar, Shrikant 152, 187
 Balslev, Johannes 140, 174
 Barr, Kaj 213, 217
 Bartholin, Hans 290, 296
 Bartholin, Thomas 54, 117f., 140,
 152, 174, 187
 Baurenfeind, Georg Wilhelm 140,
 158, 174, 193
 Bawden, Charles 127, 214, 218
 Bazeghi, Shadi 72, 135
 Bernstein, rabbiner 58, 121
 Bernstorff, J.H.E. von 31, 93
 Birkelund, Palle 66, 130
 Black, Sophus 53, 116, 140, 175
 Bockwoldes; se Buchwald
 Bollerup Sørensen, Arthur 53, 116,
 141, 175
 Borbón, Faustino de 476, 480
 Bork, Jens S. 141, 175
 Bost, hr. 37, 100
 Brahe, Karen 26, 88
 Bray, Francis de 51, 114
- Bray, Salomon de 51, 114
 Bredsdorff, Jacob Hornemann 155,
 190
 Broager, underbibliotekar 30, 92
 Bruun, Chr. 211
 Brünnich, Morten Thrane 324, 340
 Buțrus Farmăg 144, 178
 Buchwald, Friedrich 141, 175
 Buhl, Frants 170, 206
 Burchardi, Anne 214, 217
 Buschardt, Leo 70, 134, 214, 217,
 484, 488
 Bülow, Johan 39, 102
 Büscher, Hartmut 113, 214, 217
- Campbell, kapt. 36, 99
 Cantor, Carl August 141, 176
 Chalfa, hadschi 58, 121
 Choses, Antony 141, 176
 Christensen, Arthur 42, 44-47, 102,
 105, 107-112, 142, 144, 176, 178,
 211ff., 217
 Christensen, Karsten 144, 178
 Christian IV 83
 Christian V 20f., 82f.
 Clemens XI, pave 142, 176
 Close, kapt. 38f., 101
 Coedès, George 215, 217
 Colbert, Jean-Baptiste 142, 168, 176,
 204, 476, 480
 Colbert, M.J. 142, 176
 Cooper, George 37, 100
 Courant, Maurice 52, 115
 Croft, Thomas 476, 480
- Dahl, Svend 112, 145, 211, 213, 217
 Dalai Lama 166, 202
 Damascenus, Jacob Salomon 142,
 176

- Danneskiold-Samsøe, Christian 22f.,
 84ff., 142, 177, 290-293, 296-299
 Deuntzer, Johan Henrik 143, 177,
 484, 488
 Dusabhai, munshi 37f., 99, 101ff.
- Edelberg, Lennart 143, 177
 Edelji, destur 38, 100f.
 Edelmann, Rafael 56, 119
 Ehlers; se Elers
 Eichhorn, Johann Gottfried 30, 93
 Eilers; se Elers
 Ekkard, Fr. 32, 94, 395, 413
 Elberling, Emil 485, 489
 Elberling, Frederik Emil 143, 177
 Elers, Albert 143, 154, 177f., 189,
 387f., 405f.
 Elphinstone, Mountstuart 36, 99
 Erichsen, Jón 29, 31f., 92, 94, 209,
 211
 Erpenius, Thomas 14, 76, 148, 182
 Erskine, hr. 36-39, 99-102
 Evald, Pierre 143, 178
 Eyser, Johan Stockfleth 43ff., 106f.,
 144, 178, 213, 218
- Falbe, Christian Tuxen 144, 178
 Fausbøll, Michael Viggo 144, 179,
 485, 489
 Fearon, kapt. 36, 38, 99, 101
 Fedumji / Ferdumji Mirzbanji; se
 Mirzbanji
 Fenger, Knud Jørgen 145, 179, 484,
 488
 Fich, Alfred Berthold Andreas 145,
 179
 Flindt, Willie 55, 118, 145, 179
 Flor, Peter Johan 30, 35, 92, 98, 141,
 145, 153, 176, 180, 188, 207, 461
- Forsskål, Peter 140, 146, 153, 158,
 174f., 180, 188, 193, 324ff., 340ff.
 Fourmont, Claude-Louis 28, 91, 146,
 181
 Fourmont, Étienne 28, 91, 146, 181
 Franckenau, Georg Franck de 146,
 181
 Frederik III 13, 20f., 75, 82f., 160,
 195, 208, 211
 Frederik III af Gottorp 158, 193
 Frederik V 26, 30, 89, 92
 Frederik VI 33, 95, 209
 Fredstrup, Carl Barner 147, 181
 Freimann, Aron 58, 121
 Friis Johansen, Knud 147, 181
 Friis, Mogens 13, 75
 Fuchs, F. 216, 218
 Fuglsang, Niels Studsgaard 147, 182
- Gabel, Christoffer 21, 83
 Gadelius, Knut Jonas 147, 182
 Ġa'far al-Šādiq 87
 Gericke, Caj 147, 182
 Gericke, Inger 147, 182
 Gersdorff, Joachim 13f., 75f., 208
 Ghali, Duna 72, 136
 Giggeius, Antonius 27, 90
 Godakumbura, C.E. 215, 218
 Golius, Jacob 27, 90, 148, 164, 168,
 182, 199, 204
 Gordon, kapt. 38, 101
 Goset, abbé 304f., 310f.
 Gram, Hans 22ff., 84ff., 209, 292,
 298, 305f., 311f., 314f., 318f.
 Grand, hr. le 28, 90
 Gray, fru 36, 99
 Gray, hr. 38, 101
 Griffenfeld; se Schumacher, Peder
 Grimm, M. 216, 218

- Grube, P. Schøning 209, 357, 361, 367, 374
 Grønbech, Kaare 54, 60, 63f., 117, 123, 126f., 148, 183
 Gupta, Arun Kumari 72, 136
 Gusman, Faustino de Muscat y 476, 480
 Gützlaff, Karl Friedrich August 148, 183
 Gøtzsche, Erik Valdemar 148, 183

 Hall, hr. 38, 101
 Hamilton, Alexander 37, 100
 Hammerich, Louis Leonor 149, 183
 Hansen, Andreas 215, 218
 Haqqwirdi 25, 87
 Haslund-Christensen, Henning 59, 122, 139, 143, 149, 159, 174, 177, 184, 195
 Haven, Frederik Christian von 27f., 30, 89f., 92, 140, 149, 158, 174, 184, 193, 213, 218, 322, 331f., 334, 338, 347f., 350
 Haxthausen, Gregers Christian 150, 185
 Hedin, Sven 149, 184
 Heinsius, Nicolaus 24, 86
 Heissig, Walther 127, 214, 218
 d'Herbelot, Barthélémy 386, 404, 470
 Heydt, Eduard von der 150, 185
 Hogendijk, Jan 382, 400
 Hojer, Andreas 209
 Holm, P. 210
 Hormezdji Zomanji 38, 100
 Horner, missionær 38, 101
 Höst, Georg Hjersing 150, 185, 384, 402
 Höst, Jens Kragh 150, 185
 Haahr, Erik 70, 134
 Ilsøe, Harald 211f., 218
 Imamculi, kapt. 88

 Jach, W. 150, 185
 Jacobsen, Werner 67ff., 131, 133, 151, 186, 215, 219
 Jahangir, stormogul 168, 204
 Jeffery, dr. 39, 102
 Jehudah af Altona 33, 96
 Johannesen, Olav 18, 80, 151, 186
 Jukes, dr. 37f., 100f.
 Jul Andersen, Verner 70, 134, 213, 218
 Jørgensen, Jørn 151, 186
 Jørgensen, Peder 151, 186

 Kall, Johan Christian 40, 103, 142, 151f., 176, 186f., 208, 383, 401
 Kall, Nicolai Christopher 152, 187
 Kangxi, kinesisk kejser 54, 117, 141, 175
 Karl, prins af Brandenburg 83
 Kennedy, major 38, 101
 Kennikot, Benjamin 93
 Khomeini, Ruhollah 72, 135
 Kierulff, Peter A. 54f., 117f., 152, 187
 Kircher, Athanasius 14, 19, 76, 81
 Kirchheiner, Guni Hesting 72, 136, 152, 187
 Kirketerp-Møller, Hertha 70, 134, 213, 218
 Kleve 152, 187, 484, 488
 Koefoed, G. 152, 187
 Konfutse 53
 Kornicki, Peter 118
 Kramer, Christian Carl 140, 152f., 174, 187f., 324, 340
 Krarup, Alfred 210

- Kratzenstein, Christian Gottlieb 30, 92, 146, 152f., 180, 187f., 207
 Kring, Knud Gunnar 52f., 115f., 153, 188, 208
 Krishnamurti, A. 215, 218
 Kristensen, Michael 153, 188
 Krueger, John R. 64, 127
 Kühl, Ove Treschow 153, 188
 Köhler, Johann Bernhard 153, 189, 471
 Kaarsberg, Hans 154, 189

 Lange, Mads 214, 217
 Lauderale; se Maitland
 Lehmann, Gottlob 154, 189, 385, 403
 Lemming, Povel 154f., 190
 Lessing, Gotthold Ephraim 161, 197, 421, 429
 Lind, Aage 155, 190
 Linné, Carl von 118, 146, 180
 Littrup, Leif 216, 220
 Lohmann, Eschel 207
 Lohmeier, Dieter 211
 Louis XIV, fransk konge 142, 176
 Ludolff, Hiob 155, 190
 Lundholm, H. 155, 191
 Luther, Martin 142, 170, 176, 206
 Lwin, U Tin 215, 218
 Lykkegaard, Jens Chr. Jensen 140, 155, 174, 191
 Løkkegaard, Frede 161

 Mackintosh, major 37, 100
 Madsen, Victor 117
 Maheb Ali 88
 Maimonides, Moses 23, 56f., 85, 120f., 156
 Maitland, John (hertug af Lauderdale) 143, 154, 178, 189, 387f., 405f.
 Malling, H.A. 209
 Mao Zedong (Tse Tung) 219
 Mayer, Tobias 157, 193
 Mazarin, Jules 160, 195f.
 Mehren, A.F. van 163, 170, 198, 206, 214, 217
 Meibom, Marcus 16, 78, 208
 Meier, David Amsel 33, 95
 Mesnil 156, 191
 Meyer, Vilhelm 147, 182
 Michaëlis, Johann David 149, 157, 184, 193
 Mirzbanji, Fedumji / Ferdumji 38, 101
 Mohammed Ben Abdallah 150, 185
 Moldenhawer, Daniel Gotthilf 35, 39f., 98, 102f., 156, 191, 208f., 211f., 217f.
 Moltke, Adam Gottlob 28, 90
 Mors, kapt. 36, 99
 Mortensen, Richard 141, 175
 Moshe ben Maimon; se Maimonides, Moses
 Muḥammad 'Īsā al-'Aṣmāwī al-Mālikī al-Azharī 29, 91
 Munck, Ebbe 156, 192
 Mundt, Christopher 156, 192
 Mundt, Just Henrik 156f., 192
 Munthe-Brun, Johan 157, 192
 Mūsā ibn Maymūn; se Maimonides, Moses
 Mutanabbi 34, 97, 420, 428
 Müller, Caspar Peter 383, 401
 Müller, P.E. 39, 102
 Münter, Friedrich Chr. Carl H. 157, 192

- Münter, Ludvig Stenersen 53, 116, 157, 192
 Møller-Kristensen, Frede 70, 134, 214f., 219
 Møllmann, Bernhard 25, 87, 209
 Mørch, Hanne 157, 193
- Nâşer al-Dîn Şâh Qâğâr 47f., 110f.
 Naerssen, F.H. van 215, 219
 Napoléon Bonaparte 162, 198
 Nâseroddîn Shâh; se Nâşer al-Dîn Şâh Qâğâr
 Natan ben Jeschiel 121
 Negri, Salomon 142, 176
 Niebuhr, Carsten 35, 97, 140, 146, 153, 157, 161, 174, 181, 188, 193, 197, 213, 220, 324f., 340f., 420f., 429
 Nielsen, fru overlæge J. 158, 193
 Nisselius, J.G. 20, 82
 Nyerup, Rasmus 30, 39, 92, 102
- Olearius, Adam 24ff., 86-89, 158, 193, 213, 218
 Olsen, Kåre 158, 194
 Olufsen, Ole 159, 194
 d'Orville, Jacques-Philippe 159, 194
- Pallis, Svend Aage Fr. Dichman 159, 195
 Pao Yüeh Ching 63, 126
 Pechlin, J. 209
 Pedersen, Bent Lerbæk 70, 134, 213-216, 218f.
 Pedersen, Merete 70, 134
 Perho, Irmeli 110, 211
 Peter, prins 64ff., 128ff., 159, 195, 214, 219
 Petersen, Carl S. 208, 211
- Petræus, Theodor 19ff., 81ff., 160, 195, 212, 218
 Philipps, Thomas 156, 191
 Picques, Louis 160, 195
 Pigeaud, Th. 215, 219
 Piroz/Piroza, Mulla 37f., 100f.
 Polo, Marco 14, 76
 Præstgaard Carlsen, Helge 113
- Ragoczy, Johannes Walther Franz Lothar Valerius 160, 196
 Rask, H.K. 102
 Rask, Rasmus Kristian 36, 39, 41, 44, 46, 98f., 102, 104, 107, 109, 144, 154, 160f., 169, 179, 190, 196, 205, 210
 Rasmussen, Jens Lassen 35, 98, 161, 163, 197f., 208
 Rasmussen, Stig T. 70, 134, 213f., 217, 220
 Reiske, Johann Jakob 34f., 97, 153, 161, 165, 189, 197, 200, 418-421, 426-429, 468-472
 Rescher, Oskar 162, 197
 Reser, Osman 162, 197
 Richard, F. 382, 400
 Rohde, Charlotte 70, 134
 Rostgaard, Frederik 22f., 84ff., 142, 151, 162, 176, 186, 197f., 302, 308
 Rostrup, Egill 162, 198
 Rubruk; se Vilhelm af Rubruk
 Rønbøl Lauridsen, Kirsten 70, 134, 216, 220
- Sabbagh, Michael 162, 198
 Sacy, Antoine Isaac Silvestre de 35, 98, 162f., 198
 Sadî, Abû Abd Allâh Muşarrîf al-Dîn 25f., 87ff., 158, 194, 207, 213, 218

- Sain Bayar 63, 126
 Scaliger, Joseph 168, 204
 Scavenius, Peder 13, 15ff., 75, 77ff., 210
 Scheel, Poul 163, 198
 Schierbeck, Sachiko S. 70, 134
 Schiöppfe, Christian Frederik 163, 199
 Schnabel, Christian 163, 199, 390, 408
 Schulten, Albert 385, 403, 419, 427
 Schultz, Christian August Philip 52, 115, 163, 199
 Schumacher, Peder 16, 18, 78, 80, 151, 186, 208
 Schuster, Carl 215, 220
 Schäffer, Jörn 164, 199
 Schöller, Frederik Carl Gustav 164, 199
 Schønheyder, Johan Christian 209
 Seebisch, Siegmund Gottlob 164, 199, 470, 472
 Seidenfaden, Erik 164, 200, 485, 489
 Shin, Hui Dong 55, 70, 119, 134
 Shotton, hr. 36ff., 99ff.
 Siebold, Philipp Franz B. von 55, 118
 Simonsen, David 56f., 119f., 164, 200
 Simson, hr. 37, 99
 Smith, Helmer 484f., 488f.
 Snell, O.B. 164, 200
 Sousa, L.M. de 37, 100
 Stath 37
 Struensee, Johann Friedrich 31, 93
 Sudur, Koke 63
 Suhm, Peter Frederik 35, 40, 51, 97, 103, 114, 139, 161, 165, 173, 197, 200, 421, 429, 468
 Sveistrup, Carl Charles Sofus 165, 200
- Süleiman I 20, 83
 Sylva, Pedro de 165, 201
 Söderbom, Georg 63, 127, 165, 201
 Sørensen, Th. August Christian 166, 201
 Saadi; se Sadi
- Tama, Mordechai 121
 Tamîr, Mikâil 166, 201
 Tarab Tulku XI Ngawang Losang 70, 134, 166, 202, 214, 217, 220
 Taylor, dr. 36f., 99f.
 Teh Wang 63, 126
 Teiike, Dai Yuvan ulusun 63
 Teiike, Toda 63
 Thomsen, Vilhelm 45, 108
 Thott, Otto 22f., 31ff., 40, 51, 84f., 93-96, 103, 114, 166, 202, 208, 220
 Tovi, major 36, 99
 Trier, Jesper 167, 202
 Tuxen, Poul 50, 113, 167, 202, 215, 220, 484, 488
- Ulfeldt, Laurids 13f., 75f., 210
 Utas, Bo 72, 135
- Vilhelm af Rubruk 14, 76
 Voorhoeve, P. 215, 219f.
- Wallich, Nathanael 167, 203
 Walther, Chr. Theodosius 167, 203, 384, 402
 Wandal, Hans 167, 203
 Wandalin, Johs.; se Wandal, Hans
 Wansleben, Johann Michael 168, 203
 Wardin, sekretær 36, 99
 Warner, Levin 19, 81, 168, 204, 471
 Wendel, Francisco Xavier 168, 204

- Werlauff, Erich Christian 40, 103,
169, 204, 209, 211
- Westergaard, Niels Ludvig 36, 39, 41,
44, 46, 99, 102, 104, 107, 109, 169,
204, 215, 220
- Wied, Marie Louise C. Balslev 140,
174
- Wieluch, Doman 169, 205
- Wilkins, hr. 37, 99f.
- Willes, major 36f., 99f.
- Wilson, Horace Hayman 37, 100
- Wolff, Benjamin 169, 205
- Worm, Willum 16, 78, 208f., 244,
246
- Wulff, Kurt 54, 117, 170, 205, 207,
215, 220
- Wöldike, Marcus 23, 85
- Zhu Xi 117
- Ziegenbalg, Bartholomaeus 170, 206
- Zsafer Saduk; se Ča'far al-Šādiq
- Öker, Anne Grete 70, 134, 214, 220
- Østergaard Petersen, Jens 216, 220
- Østrup, Johannes 41f., 44, 104-107,
111, 144, 170, 178, 206, 212, 217

INDEX

NAMES OF PERSONS

٢٠

- Acoluth, Andreas 164, 200
 Adler, Ada 209, 211f., 217
 Adler, Jacob Georg Christian 29f., 92f., 139, 165, 173, 200, 208, 210f.
 Ahmed Midhat 42f., 105f.
 Albertsen, W. 139, 173
 Alhaidary, Ali Abd Alhussein 213, 217
 Anchersen, Mathias 22f., 84f.
 Anckarsvärd, C. 44, 107
 Andersen, H.C. 49, 112
 Andreas, professor 112
 Anquetil-Duperron, Abraham 38, 101, 155, 190
 Ardashir, tradesman 37, 100

 Bahulkar, Shrikant 152, 187
 Balslev, Johannes 140, 174
 Barr, Kaj 213, 217
 Bartholin, Hans 290, 296
 Bartholin, Thomas 54, 117f., 140, 152, 174, 187
 Baurenfeind, Georg Wilhelm 140, 158, 174, 193
 Bawden, Charles 127, 214, 218
 Bazeghi, Shadi 72, 135
 Bernstein, rabbi 58, 121
 Bernstorff, J.H.E. von 31, 93
 Birkelund, Palle 66, 130
 Black, Sophus 53, 116, 140, 175
 Bockwoldes; see Buchwald
 Bollerup Sørensen, Arthur 53, 116, 141, 175
 Borbón, Faustino de 476, 480
 Bork, Jens S. 141, 175
 Bost, Mr. 37, 100
 Brahe, Karen 26, 88
 Bray, Francis de 51, 114
 Bray, Salomon de 51, 114
 Bredsdorff, Jacob Hornemann 155, 190
 Broager, assistant librarian 30, 92
 Brünnich, Morten Thrane 324, 340
 Bruun, Chr. 211
 Buṭrus Farmâğ 144, 178
 Buchwald, Friedrich 141, 175
 Buhl, Frants 170, 206
 Bülow, Johan 39, 102
 Burchardi, Anne 214, 217
 Buschardt, Leo 70, 134, 214, 217, 484, 488
 Büscher, Hartmut 113, 214, 217

 Campbell, Capt. 36, 99
 Cantor, Carl August 141, 176
 Chalfa, Hadschi 58, 121
 Charles, Electoral Prince of Brandenburg 83
 Choses, Antony 141, 176
 Christensen, Arthur 42, 44-47, 102, 105, 107-112, 142, 144, 176, 178, 211ff., 217
 Christensen, Karsten 144, 178
 Christian IV, King of Denmark 83
 Christian V, King of Denmark 20f., 82f.
 Clemens XI, Pope 142, 176
 Close, Capt. 38f., 101
 Coedès, George 215, 217
 Colbert, Jean-Baptiste 142, 168, 176, 204, 476, 480
 Colbert, M.J. 142, 176
 Confucius 53
 Cooper, George 37, 100
 Courant, Maurice 52, 115
 Croft, Thomas 476, 480

- Dahl, Svend 112, 145, 211, 213, 217
 Dalai Lama 166, 202
 Damascenus, Jacob Salomon 142, 176
 Danneskiold-Samsøe, Christian 22f., 84ff., 142, 177, 290-293, 296-299
 Deuntzer, Johan Henrik 143, 177, 484, 488
 Dusabhai, Munshi 37f., 99, 101ff.

 Edelberg, Lennart 143, 177
 Edelji, Destur 38, 100f.
 Edelmann, Rafael 56, 119
 Ehlers; see Elers
 Eichhorn, Johann Gottfried 30, 93
 Eilers; see Elers
 Ekkard, Fr. 32, 94, 395, 413
 Elberling, Emil 485, 489
 Elberling, Frederik Emil 143, 177
 Elers, Albert 143, 154, 177f., 189, 387f., 405f.
 Elphinstone, Mountstuart 36, 99
 Erichsen, Jón 29, 31f., 92, 94, 209, 211
 Erpenius, Thomas 14, 76, 148, 182
 Erskine, Mr. 36-39, 99-102
 Evald, Pierre 143, 178
 Eyser, Johan Stockfleth 43ff., 106f., 144, 178, 213, 218

 Falbe, Christian Tuxen 144, 178
 Fausbøll, Michael Viggo 144, 179, 485, 489
 Fearon, Capt. 36, 38, 99, 101
 Fedumji / Ferdumji Mirzbanji; see Mirzbanji
 Fenger, Knud Jørgen 145, 179, 484, 488

 Fich, Alfred Berthold Andreas 145, 179
 Flindt, Willie 55, 118, 145, 179
 Flor, Peter Johan 30, 35, 92, 98, 141, 145, 153, 176, 180, 188, 207, 461
 Forsskål, Peter 140, 146, 153, 158, 174f., 180, 188, 193, 324ff., 340ff.
 Fourmont, Claude-Louis 28, 91, 146, 181
 Fourmont, Étienne 28, 91, 146, 181
 Franckenau, Georg Franck de 146, 181
 Frederik III, Duke of Gottorp 158, 193
 Frederik III, King of Denmark 13, 20f., 75, 82f., 160, 195, 208, 211
 Frederik V, King of Denmark 26, 30, 89, 92
 Frederik VI, King of Denmark 33, 95, 209
 Fredstrup, Carl Barner 147, 181
 Freimann, Aron 58, 121
 Friis Johansen, Knud 147, 181
 Friis, Mogens 13, 75
 Fuchs, F. 216, 218
 Fuglsang, Niels Studsgaard 147, 182

 Gabel, Christoffer 21, 83
 Gadeliuss, Knut Jonas 147, 182
 Ġa'far al-Šādiq 87
 Gericke, Caj 147, 182
 Gericke, Inger 147, 182
 Gersdorff, Joachim 13f., 75f., 208
 Ghali, Duna 72, 136
 Giggeius, Antonius 27, 90
 Godakumbura, C.E. 215, 218
 Golius, Jacob 27, 90, 148, 164, 168, 182, 199, 204
 Gordon, Capt. 38, 101

- Goset, abbé 304f., 310f.
 Gøtzsche, Erik Valdemar 148, 183
 Gram, Hans 22ff., 84ff., 209, 292, 298, 305f., 311f., 314f., 318f.
 Grand, Mr. le 28, 90
 Gray, Mr. 38, 101
 Gray, Mrs. 36, 99
 Griffenfeld; see Schumacher, Peder
 Grimm, M. 216, 218
 Grønbech, Kaare 54, 60, 63f., 117, 123, 126f., 148, 183
 Grube, P. Schønning 209, 357, 361, 367, 374
 Gupta, Arun Kumari 72, 136
 Gusman, Faustino de Muscat y 476, 480
 Gützlaff, Karl Friedrich August 148, 183

 Haahr, Erik 70, 134
 Hall, Mr. 38, 101
 Hamilton, Alexander 37, 100
 Hammerich, Louis Leonor 149, 183
 Hansen, Andreas 215, 218
 Haqqwirdi 25, 87
 Haslund-Christensen, Henning 59, 122, 139, 143, 149, 159, 174, 177, 184, 195
 Haven, Frederik Christian von 27f., 30, 89f., 92, 140, 149, 158, 174, 184, 193, 213, 218, 322, 331f., 334, 338, 347f., 350
 Haxthausen, Gregers Christian 150, 185
 Hedin, Sven 149, 184
 Heinsius, Nicolaus 24, 86
 Heissig, Walther 127, 214, 218
 d'Herbelot, Barthélémy 386, 404, 470
 Heydt, Eduard von der 150, 185
 Hogendijk, Jan 382, 400
 Hojer, Andreas 209
 Holm, P. 210
 Hormezdji Zomanji 38, 100
 Horner, missionary 38, 101
 Höst, Georg Hjersing 150, 185, 384, 402
 Höst, Jens Kragh 150, 185

 Ilsøe, Harald 211f., 218
 Imamculi, Capt. 88

 Jach, W. 150, 185
 Jacobsen, Werner 67ff., 131, 133, 151, 186, 215, 219
 Jahangir, Great Mogul 168, 204
 Jeffery, Dr. 39, 102
 Jehudah of Altona 33, 96
 Johannesen, Olav 18, 80, 151, 186
 Jørgensen, Jørn 151, 186
 Jørgensen, Peder 151, 186
 Jukes, Dr. 37f., 100f.
 Jul Andersen, Verner 70, 134, 213, 218

 Kaarsberg, Hans 154, 189
 Kall, Johan Christian 40, 103, 142, 151f., 176, 186f., 208, 383, 401
 Kall, Nicolai Christopher 152, 187
 Kangxi, Chinese emperor 54, 117, 141, 175
 Kennedy, Major 38, 101
 Kennikot, Benjamin 93
 Khomeini, Ruhollah 72, 135
 Kierulff, Peter A. 54f., 117f., 152, 187
 Kircher, Athanasius 14, 19, 76, 81
 Kirchheiner, Guni Hesting 72, 136, 152, 187

- Kirketerp-Møller, Hertha 70, 134, 213, 218
 Kleve 152, 187, 484, 488
 Koefoed, G. 152, 187
 Köhler, Johann Bernhard 153, 189, 471
 Kornicki, Peter 118
 Kramer, Christian Carl 140, 152f., 174, 187f., 324, 340
 Krarup, Alfred 210
 Kratzenstein, Christian Gottlieb 30, 92, 146, 152f., 180, 187f., 207
 Kring, Knud Gunnar 52f., 115f., 153, 188, 208
 Krishnamurti, A. 215, 218
 Kristensen, Michael 153, 188
 Krueger, John R. 64, 127
 Kühl, Ove Treschow 153, 188

 Lange, Mads 214, 217
 Lauderdale; see Maitland
 Lehmann, Gottlob 154, 189, 385, 403
 Lemming, Povel 154f., 190
 Lessing, Gotthold Ephraim 161, 197, 421, 429
 Lind, Aage 155, 190
 Linné, Carl von 118, 146, 180
 Littrup, Leif 216, 220
 Lohmann, Eschel 207
 Lohmeier, Dieter 211
 Løkkegaard, Frede 161
 Louis XIV, King of France 142, 176
 Ludolff, Hiob 155, 190
 Lundholm, H. 155, 191
 Luther, Martin 142, 170, 176, 206
 Lwin, U Tin 215, 218
 Lykkegaard, Jens Chr. Jensen 140, 155, 174, 191
 Mackintosh, Major 37, 100
 Madsen, Victor 117
 Maheb Ali 88
 Maimonides, Moses 23, 56f., 85, 120f., 156
 Maitland, John (The Duke of Lauderdale) 143, 154, 178, 189, 387f., 405f.
 Malling, H.A. 209
 Mao Zedong (Tse Tung) 219
 Mayer, Tobias 157, 193
 Mazarin, Jules 160, 195f.
 Mehren, A.F. van 163, 170, 198, 206, 214, 217
 Meibom, Marcus 16, 78, 208
 Meier, David Amsel 33, 95
 Mesnil 156, 191
 Meyer, Vilhelm 147, 182
 Michaëlis, Johann David 149, 157, 184, 193
 Mirzbanji, Fedumji / Ferdumji 38, 101
 Mohammed Ben Abdallah 150, 185
 Moldenhawer, Daniel Gotthilf 35, 39f., 98, 102f., 156, 191, 208f., 211f., 217f.
 Møller-Kristensen, Frede 70, 134, 214f., 219
 Møllmann, Bernhard 25, 87, 209
 Moltke, Adam Gottlob 28, 90
 Mørch, Hanne 157, 193
 Mors, Capt. 36, 99
 Mortensen, Richard 141, 175
 Moshe ben Maimon; see Maimonides, Moses
 Muḥammad 'Īsā al-'Aṣmāwī al-Mālikī al-Azharī 29, 91
 Müller, Caspar Peter 383, 401
 Müller, P.E. 39, 102
 Munck, Ebbe 156, 192

- Mundt, Christopher 156, 192
 Mundt, Just Henrik 156f., 192
 Münter, Friedrich Chr. Carl H. 157, 192
 Münter, Ludvig Stenersen 53, 116, 157, 192
 Munthe-Brun, Johan 157, 192
 Mûsâ ibn Maymûn; se Maimonides, Moses
 Mutanabbi 34, 97, 420, 428

 Nâşer al-Dîn Şâh Qâğâr 47f., 110f.
 Naerssen, F.H. van 215, 219
 Napoléon Bonaparte 162, 198
 Nâseroddîn Shâh; see Nâşer al-Dîn Şâh Qâğâr
 Natan ben Jeschiel 121
 Negri, Salomon 142, 176
 Niebuhr, Carsten 35, 97, 140, 146, 153, 157, 161, 174, 181, 188, 193, 197, 213, 220, 324f., 340f., 420f., 429
 Nielsen, Mrs. J. (wife of a physician) 158, 193
 Nisselius, J.G. 20, 82
 Nyerup, Rasmus 30, 39, 92, 102

 Öker, Anne Grete 70, 134, 214, 220
 Olcarius, Adam 24ff., 86–89, 158, 193, 213, 218
 Olsen, Kåre 158, 194
 Olufsen, Ole 159, 194
 d'Orville, Jacques-Philippe 159, 194
 Østergaard Petersen, Jens 216, 220
 Østrup, Johannes 41f., 44, 104–107, 111, 144, 170, 178, 206, 212, 217

 Pallis, Svend Aage Fr. Dichman 159, 195
 Pao Yüeh Ching 63, 126
 Pechlin, J. 209
 Pedersen, Bent Lerbæk 70, 134, 213–216, 218f.
 Pedersen, Merete 70, 134
 Perho, Irmeli 110, 211
 Peter, Prince of Greece and Denmark 64ff., 128ff., 159, 195, 214, 219
 Petersen, Carl S. 208, 211
 Peträus, Theodor 19ff., 81ff., 160, 195, 212, 218
 Philipps, Thomas 156, 191
 Picques, Louis 160, 195
 Pigeaud, Th. 215, 219
 Piroz/Piroza, Mulla 37f., 100f.
 Polo, Marco 14, 76
 Præstgaard Carlsen, Helge 113

 Ragoczy, Johannes Walther Franz Lothar Valerius 160, 196
 Rask, H.K. 102
 Rask, Rasmus Kristian 36, 39, 41, 44, 46, 98f., 102, 104, 107, 109, 144, 154, 160f., 169, 179, 190, 196, 205, 210
 Rasmussen, Jens Lassen 35, 98, 161, 163, 197f., 208
 Rasmussen, Stig T. 70, 134, 213f., 217, 220
 Reiske, Johann Jakob 34f., 97, 153, 161, 165, 189, 197, 200, 418–421, 426–429, 468–472
 Rescher, Oskar 162, 197
 Reser, Osman 162, 197
 Richard, F. 382, 400
 Rohde, Charlotte 70, 134
 Rønbøl Lauridsen, Kirsten 70, 134, 216, 220

- Rostgaard, Frederik 22f., 84ff., 142, 151, 162, 176, 186, 197f., 302, 308
 Rostrup, Egill 162, 198
 Rubruck; see William of Rubruck

 Saadi; see Sadî
 Sabbagh, Michael 162, 198
 Sacy, Antoine Isaac Silvestre de 35, 98, 162f., 198
 Sadî, Abû Abd Allâh Muşarrîf al-Dîn 25f., 87ff., 158, 194, 207, 213, 218
 Sain Bayar 63, 126
 Scaliger, Joseph 168, 204
 Scavenius, Peder 13, 15ff., 75, 77ff., 210
 Schäffer, Jörn 164, 199
 Scheel, Poul 163, 198
 Schierbeck, Sachiko S. 70, 134
 Schiöppfe, Christian Frederik 163, 199
 Schnabel, Christian 163, 199, 390, 408
 Schöller, Frederik Carl Gustav 164, 199
 Schønheyder, Johan Christian 209
 Schulten, Albert 385, 403, 419, 427
 Schultz, Christian August Philip 52, 115, 163, 199
 Schumacher, Peder 16, 18, 78, 80, 151, 186, 208
 Schuster, Carl 215, 220
 Seebisch, Siegmund Gottlob 164, 199, 470, 472
 Seidenfaden, Erik 164, 200, 485, 489
 Shin, Hui Dong 55, 70, 119, 134
 Shotton, Mr. 36ff., 99ff.
 Siebold, Philipp Franz B. von 55, 118
 Simonsen, David 56f., 119f., 164, 200
 Simson, Mr. 37, 99
 Smith, Helmer 484f., 488f.
 Snell, O.B. 164, 200
 Söderbom, Georg 63, 127, 165, 201
 Sørensen, Th. August Christian 166, 201
 Sousa, L.M. de 37, 100
 Stath 37
 Struensee, Johann Friedrich 31, 93
 Sudur, Koke 63
 Suhm, Peter Frederik 35, 40, 51, 97, 103, 114, 139, 161, 165, 173, 197, 200, 421, 429, 468
 Suleiman I 20, 83
 Sveistrup, Carl Charles Sofus 165, 200
 Sylva, Pedro de 165, 201

 Tama, Mordechai 121
 Tamîr, Mikâil 166, 201
 Tarab Tulku XI Ngawang Losang 70, 134, 166, 202, 214, 217, 220
 Taylor, Dr. 36f., 99f.
 Teh Wang 63, 126
 Teiike, Dai Yuvan ulusun 63
 Teiike, Toda 63
 Thomsen, Vilhelm 45, 108
 Thott, Otto 22f., 31ff., 40, 51, 84f., 93–96, 103, 114, 166, 202, 208, 220
 Tovi, Major 36, 99
 Trier, Jesper 167, 202
 Tuxen, Poul 50, 113, 167, 202, 215, 220, 484, 488

 Ulfeldt, Laurids 13f., 75f., 210
 Utas, Bo 72, 135

 Voorhoeve, P. 215, 219f.
 Wallich, Nathanael 167, 203

- Walther, Chr. Theodosius 167, 203,
384, 402
Wandal, Hans 167, 203
Wandalin, Johs.; see Wandal, Hans
Wansleben, Johann Michael 168,
203
Wardin, secretary 36, 99
Warner, Levin 19, 81, 168, 204, 471
Wendel, Francisco Xavier 168, 204
Werlauff, Erich Christian 40, 103,
169, 204, 209, 211
Westergaard, Niels Ludvig 36, 39, 41,
44, 46, 99, 102, 104, 107, 109, 169,
204, 215, 220
Wied, Marie Louise C. Balslev 140,
174
Wieluch, Doman 169, 205
Wilkins, Mr. 37, 99f.
Willes, Major 36f., 99f.
William of Rubruck 14, 76
Wilson, Horace Hayman 37, 100
Wöldike, Marcus 23, 85
Wolff, Benjamin 169, 205
Worm, Willum 16, 78, 208f., 244,
246
Wulff, Kurt 54, 117, 170, 205, 207,
215, 220
Zhu Xi 117
Ziegenbalg, Bartholomaeus 170, 206
Zsafer Saduk; see Ġa'far al-Şâdiq

REGISTER

STEDNAVNE

20

- Afghanistan 149, 184
 Afrika 13, 71, 73, 76, 135, 137
 Agra, Indien 165, 168, 201, 204
 al-Aqsâ (moské) 327, 343
 al-Azhar (moské) 1, 28f., 90f., 329, 345
 Albæk 383, 401
 Aleppo, Syrien 476, 480
 Alexandria, Egypten 324, 340
 Altenburg, Tyskland 155, 190
 Altona, Tyskland 33, 96, 139, 173
 Amalienborg 144, 178
 Amsterdam 19, 22, 81, 84, 159, 194, 419, 427
 Armenien 48f.
 Astrakhan, Rusland 161, 196
 Athen 44, 107, 144, 178

 Bali, Indonesien 214
 Bangkok 145, 156, 163ff., 179, 192, 199f.
 Basel, Schweiz 154, 189
 Beijing 54, 117, 157, 166, 192, 201, 216
 Belgien 145, 179
 Bengalen 145, 167, 203, 485, 489
 Berlin 25, 87, 162, 197
 Bhaktapur, Nepal 68, 132
 Bhutan 214
 Bochum, Tyskland 162, 197
 Bombay; se Mumbai
 Brandenburg, Tyskland 21, 83, 160, 195
 Buda, Ungarn 385, 403
 Bützow, Tyskland 139, 173

 Cairo 28, 56, 72, 90f., 120, 136, 141, 175, 324f., 340f.
 Calcutta; se Kolkata
 Cambridge, England 55, 118
 Cape Comorin; se Kanyakomari
 Caribien (Vestindien) 143, 150, 185
 Centralasien 58, 60f., 64, 117, 122ff., 128, 131, 143, 148, 154, 177, 183f., 186, 189, 195, 201, 214
 Ceylon; se Sri Lanka
 Chahar, Indre Mongoliet 61, 124
 Chengdu, Kina 166, 201
 Chennai (Madras), Indien 37, 39, 100f., 161, 196
 Christianshavn 139, 173
 Cordoba, Spanien 56, 120

 Djungariet 60, 124
 Dresden, Tyskland 164, 200, 422f., 430f., 470
 Dunhuang, Kina 53, 74, 116, 138, 141, 175, 216

 Edinburgh 154
 Egypten 19f., 26, 28, 72, 81f., 89f., 136, 146, 162, 168, 170, 181, 198, 203, 206, 213, 327f., 343f.
 England 22, 31, 84, 93, 155, 162, 166, 168, 190, 198, 202f.
 Erfurt, Tyskland 155, 190
 Erlangen, Tyskland 140, 174
 Esbjerg 140, 174
 Escorial, Spanien 476, 480
 Etiopien 13, 76, 155, 190

 Fez, Marokko 56, 120, 150, 185
 Finland 160, 196
 Frankrig 22, 28, 31, 52, 84, 91, 93, 115, 139, 146, 155f., 160, 162ff., 166, 168, 173, 181, 190f., 196, 198f., 202, 204, 400, 480

- Frederiksnagore; se Serampore
 Fårevejle 148
 Georgien 49, 112
 Ghoretty, Indien 146, 180
 Gobi 60f., 123f.
 Golgatha 19, 81
 Gotha, Tyskland 155, 190
 Gottorp, Tyskland 24f., 76, 86f., 158, 193f., 207, 209, 211
 Grækenland 144, 159, 214
 Gulehavet 68, 132
 Gvalior, Indien 38, 101
 Göttingen, Tyskland 39, 102, 146, 149, 154, 157, 180, 184, 189, 192f.

 Halle an der Saale, Tyskland 34, 97, 142, 167, 176, 203, 418, 426
 Hamburg, Tyskland 154, 157, 190, 193
 Harrikslev 383, 401
 Heidelberg, Tyskland 146, 181
 Helsingør 33, 96
 Himalaya 159, 195
 Hitopadesha 100
 Holbæk 148, 183
 Holland 21f., 31, 83f., 93, 139, 148, 155, 159, 162ff., 166, 168, 190, 194, 198f., 202f.
 Holsten, Tyskland 24, 86f., 154, 190, 385, 403
 Hong Kong 148, 183
 Huh Hot, Indre Mongoliet 64, 127

 Indien 29, 36, 50, 65, 67-70, 99, 113, 128f., 131ff., 143, 147ff., 151f., 157, 159, 161, 165, 167-170, 177, 180, 182f., 185ff., 192, 195f., 201, 203-206, 215, 476, 480
 Indonesien 215
 Iran 14, 19, 24ff., 36, 45-49, 72, 76, 81, 86-89, 98f., 105f., 108-112, 135, 142, 154, 158f., 161, 169, 176, 189, 194, 196f., 204f., 213, 476, 480
 Island 160, 196
 Ispahan, Iran 37, 100
 Istanbul (Konstantinopel) 20, 28, 39, 44, 82, 90f., 102, 107, 144, 162, 166, 168, 178, 197, 201, 204, 213
 Italien 22, 84, 139, 155, 162, 173, 190, 198

 Jaipur, Indien 165, 201
 Japan 14, 55, 63, 76, 118, 126, 145, 147f., 179, 182f., 199
 Jápúri 38, 101
 Jemen; se Yemen
 Jena, Tyskland 19, 81, 151, 186
 Jerusalem 327, 343

 Kalgan; se Zhangjiakou
 Kalimpong, Indien 64f., 128f.
 Kaliningrad (Königsberg), Rusland 20, 82, 154, 189
 Kandahar, Afghanistan 39, 102
 Kangding, Tibet 166, 201
 Kanyakomari, Indien 68, 132
 Karakorum, Mongoliet 14, 76
 Karthago 144, 178
 Kaspiske Hav 45
 Kathmandu 67f., 131f.
 Kaukasus 36, 49, 99, 112, 159, 161, 194, 196
 Khampa 66, 130
 Khûrâskân 37, 100
 Kiel, Tyskland 20, 39, 82, 102, 139, 153, 173, 189

- Kina 14, 19f., 51-54, 60f., 63-66, 76, 81f., 114-117, 124, 126, 140f., 146, 148, 152f., 155, 157, 169f., 174f., 183, 187f., 191, 201, 205, 215f.
- Kleve, Tyskland 152, 187
- Kolkata (Calcutta), Indien 39, 66, 101, 129, 141, 146f., 167, 169, 176, 180, 182, 203, 205
- Konstantinopel; se Istanbul
- Korea 55, 118f., 148, 151, 183
- Krempe, Tyskland 154, 190
- Kueihua 62f.
- Königsberg; se Kaliningrad
- Laos 215, 484, 488
- Leiden, Holland 19, 21, 34, 55, 81, 83, 97, 118, 140, 148, 156, 159f., 168, 174, 182, 191, 194f., 204, 385, 403, 418-423, 426-431
- Leipzig, Tyskland 19, 34, 81, 97, 139, 161, 173, 418, 420, 422, 426, 428, 431
- Levanten 148, 182
- Lhasa 65f., 129, 141, 175
- London 19, 39, 81, 102, 140, 142, 160, 174, 176, 195
- Lucknow, Indien 168, 204
- Lund, Sverige 168, 203
- Luristan, Iran 143, 177
- Lübeck, Tyskland 154, 189
- Lyon, Frankrig 52, 115
- Madras; se Chennai
- Madrid 476, 480
- Maharashtra, Indien 50, 113
- Malabar Hill, Indien 38, 101
- Malaysia 170, 205
- Manchu Ail, Indre Mongoliet 59, 123
- Manchuriet, Kina 60, 124, 215f.
- Marokko 56, 120, 148, 150, 159, 182, 185, 194
- Mekka, Saudi-Arabien 327, 343
- Mesopotamien 148, 182
- Mokka, Jemen 157, 193
- Mongoliet 59-64, 76, 122-127, 139, 149, 165, 173f., 184, 201, 214
- Moskva 19, 81, 158, 161, 193, 196
- Mumbai (Bombay) 36-39, 99-102, 153, 157, 161, 188, 193, 196
- München, Tyskland 55, 118
- Nagchuka, Tibet 65, 129
- Napoli, Italien 57, 121
- Narthang, Tibet 65f., 129
- Nauheim, Tyskland 58, 121
- Nepal 59, 67ff., 122, 131ff., 151, 186, 214
- Nordrhein-Westfalen, Tyskland 152, 187
- Norge 21, 83
- Nürnberg, Tyskland 140, 174
- Orkhon, Mongoliet 45, 108
- Oslo 166, 201
- Ossetien 49, 112
- Ostindien 30, 148, 180, 183
- Oxford, England 140, 159, 174, 194
- Palæstina 13, 19f., 75, 81f.
- Pamir 159, 194
- Paris 18, 35, 80, 98, 140, 142, 146, 151, 155f., 160, 162, 168, 174, 176, 181, 190f., 195, 198, 204, 382, 386, 390, 400, 404, 408, 476, 480
- Peking; se Beijing
- Persien; se Iran
- Pfalz, Tyskland 155, 190

- Polen 150, 185, 205
- Pune, Indien 152, 187
- Radeng, Tibet 65, 129
- Rendsburg, Tyskland 154, 190
- Ribe 22, 84
- Rom 19, 57, 81, 121, 142, 157, 176, 192, 332, 334, 348, 350
- Rosenborg Slot 51, 114, 144, 147, 178, 181
- Roskilde 163, 199
- Rostock, Tyskland 139, 173
- Ruhr, Tyskland 162, 197
- Rusland 24, 35f., 59f., 87, 98f., 122, 124, 150, 158, 185, 194, 196
- Sahara 159, 194
- San Martín, Madrid 476, 480
- Schweiz 150, 164, 185
- Serampore (Frederiksnagore) 143, 145, 177, 180, 207, 485, 489
- Shanghai, Kina 51, 114, 147, 163, 182, 198
- Siam; se Thailand
- Sibirien 60, 124
- Sichuan, Kina 166, 201
- Sikkim, Indien 64, 66, 128, 130
- Singapore 147, 182
- Sjælland 169, 205
- Skandinavien 35, 98, 131
- Skt. Petersborg, Rusland 155, 161, 196
- Slesvig, Tyskland 19, 24, 81, 86, 139, 154, 158, 173, 194
- Sorø 168, 203
- Spanien 476, 480
- Sri Lanka (Ceylon) 159, 161, 195f., 215
- Stambul; se Istanbul
- Stockholm 149, 160, 184, 196
- Sudan 159, 194
- Sumatra 147, 182
- Svendborg 148, 183f.
- Sverige 155, 160
- Syrien 144, 168, 170, 178, 198, 203, 206, 476, 480
- Taipeichu 62
- Tbilisi (Tiflis) 49, 112
- Teheran 39, 46, 102, 109
- Terslev 171, 206
- Thailand (Siam) 145, 148, 151, 163ff., 167, 179, 183, 186, 199-202, 215, 484, 488
- Tiberias, Israel 58, 121
- Tibet 62, 64-67, 122, 125-131, 141, 159, 166, 170, 175, 195, 201f., 205, 214
- Tiflis; se Tbilisi
- Tjekkoslovakiet 145, 179
- Tokyo 55, 118, 145, 179
- Trankebar (Tharangambadi), Indien 33, 39, 96, 101, 145, 147, 153, 161, 167, 170, 180, 182, 188, 196, 203, 206, 384, 402
- Tsatora Shimsa, Lhasa 65, 129
- Tunesien 144, 159, 178, 194
- Tyrkiet 19, 42ff., 48, 75, 81, 105ff., 148, 168, 182, 204, 214
- Tyskland 22, 31, 84, 93, 139, 162f., 166, 173, 187, 198f., 202
- Tårnby 22, 84
- Uppsala, Sverige 72, 135, 146, 180
- Utrecht, Holland 382

Vestindien; se Caribien	Yale, USA 162, 197
Vladikaukas, Rusland 49, 112	Yemen 26, 28, 89f., 150, 184, 327, 343
Volga, Rusland 60, 124, 158, 194	
Vordingborg 148, 183	Zaragoza, Spanien 382, 400
	Zhangjiakou, Kina 63, 126
Wiesbaden, Tyskland 216	Zürich, Schweiz 150, 185
Wittenberg, Tyskland 19, 81, 146, 154, 181, 190	
Wolfenbüttel, Tyskland 25, 87, 421, 429	Ægypten; se Egypten
	Aarhus 167, 202

INDEX

PLACE NAMES

- Aarhus, Denmark 167, 202
 Afghanistan 149, 184
 Africa 13, 71, 73, 76, 135, 137
 Agra, India 165, 168, 201, 204
 al-Aqsâ (mosque) 327, 343
 al-Azhar (mosque) 1, 28f., 90f., 329, 345
 Albæk, Denmark 383, 401
 Aleppo, Syria 476, 480
 Alexandria, Egypt 324, 340
 Altenburg, Germany 155, 190
 Altona, Germany 33, 96, 139, 173
 Amalienborg, Cph. 144, 178
 Amsterdam 19, 22, 81, 84, 159, 194, 419, 427
 Armenia 48f.
 Astrakhan, Russia 161, 196
 Athens 44, 107, 144, 178

 Bali, Indonesia 214
 Bangkok 145, 156, 163ff., 179, 192, 199f.
 Basel, Switzerland 154, 189
 Beijing 54, 117, 157, 166, 192, 201, 216
 Belgium 145, 179
 Bengal 145, 167, 203, 485, 489
 Berlin 25, 87, 162, 197
 Bhaktapur, Nepal 68, 132
 Bhutan 214
 Bochum, Germany 162, 197
 Bombay; see Mumbai
 Brandenburg, Germany 21, 83, 160, 195
 Buda, Hungary 385, 403
 Bützow, Germany 139, 173

 Cairo 28, 56, 72, 90f., 120, 136, 141, 175, 324f., 340f.
 Calcutta; see Kolkata
 Cambridge, England 55, 118
 Cape Comorin; see Kanyakomari
 Caribe (West Indies) 143, 150, 185
 Carthage 144, 178
 Caspian Sea 45
 Caucasus 36, 49, 99, 112, 159, 161, 194, 196
 Central Asia 58, 60f., 64, 117, 122ff., 128, 131, 143, 148, 154, 177, 183f., 186, 189, 195, 201, 214
 Ceylon; see Sri Lanka
 Chahar, Inner Mongolia 61, 124
 Chengdu, China 166, 201
 Chennai (Madras), India 37, 39, 100f., 161, 196
 China 14, 19f., 51-54, 60f., 63-66, 76, 81f., 114-117, 124, 126, 140f., 146, 148, 152f., 155, 157, 169f., 174f., 183, 187f., 191, 201, 205, 215f.
 Christianshavn, Cph. 139, 173
 Cleves, Germany 152, 187
 Cordoba, Spain 56, 120
 Czechoslovakia 145, 179

 Dresden, Germany 164, 200, 422f., 430f., 470
 Dunhuang, China 53, 74, 116, 138, 141, 175, 216
 Dzungaria 60, 124

 Edinburgh 154
 Egypt 19f., 26, 28, 72, 81f., 89f., 136, 146, 162, 168, 170, 181, 198, 203, 206, 213, 327f., 343f.
 El Escorial, Spain 476, 480
 Elsinore, Denmark 33, 96
 England 22, 31, 84, 93, 155, 162, 166, 168, 190, 198, 202f.

- Erfurt, Germany 155, 190
 Erlangen, Germany 140, 174
 Esbjerg, Denmark 140, 174
 Ethiopia 13, 76, 155, 190

 Fårevejle, Denmark 148
 Fez, Morocco 56, 120, 150, 185
 Finland 160, 196
 France 22, 28, 31, 52, 84, 91, 93, 115, 139, 146, 155f., 160, 162ff., 166, 168, 173, 181, 190f., 196, 198f., 202, 204, 400, 480
 Frederiksnagore; see Serampore

 Georgia 49, 112
 Germany 22, 31, 84, 93, 139, 162f., 166, 173, 187, 198f., 202
 Ghoretty, India 146, 180
 Gobi, The 60f., 123f.
 Golgotha 19, 81
 Gotha, Germany 155, 190
 Göttingen, Germany 39, 102, 146, 149, 154, 157, 180, 184, 189, 192f.
 Gottorf, Germany 24f., 76, 86f., 158, 193f., 207, 209, 211
 Greece 144, 159, 214
 Gwalior, India 38, 101

 Halle (Saale), Germany 34, 97, 142, 167, 176, 203, 418, 426
 Hamburg, Germany 154, 157, 190, 193
 Hårdslev, Denmark 383, 401
 Heidelberg, Germany 146, 181
 Himalaya 159, 195
 Hitopadesha 100
 Hohhot, Inner Mongolia 64, 127
 Holbæk, Denmark 148, 183

 Holstein, Germany 24, 86f., 154, 190, 385, 403
 Hong Kong 148, 183

 Iceland 160, 196
 India 29, 36, 50, 65, 67-70, 99, 113, 128f., 131ff., 143, 147ff., 151f., 157, 159, 161, 165, 167-170, 177, 180, 182f., 185ff., 192, 195f., 201, 203-206, 215, 476, 480
 Indies, The 30, 148, 180, 183
 Indonesia 215
 Iran 14, 19, 24ff., 36, 45-49, 72, 76, 81, 86-89, 98f., 105f., 108-112, 135, 142, 154, 158f., 161, 169, 176, 189, 194, 196f., 204f., 213, 476, 480
 Isfahan, Iran 37, 100
 Istanbul (Constantinople) 20, 28, 39, 44, 82, 90f., 102, 107, 144, 162, 166, 168, 178, 197, 201, 204, 213
 Italy 22, 84, 139, 155, 162, 173, 190, 198

 Jaipur, India 165, 201
 Japan 14, 55, 63, 76, 118, 126, 145, 147f., 179, 182f., 199
 Jápúri 38, 101
 Jemen; see Yemen
 Jena, Germany 19, 81, 151, 186
 Jerusalem 327, 343

 Kalgan; see Zhangjiakou
 Kalimpong, India 64f., 128f.
 Kaliningrad (Königsberg), Russia 20, 82, 154, 189
 Kandahar, Afghanistan 39, 102
 Kangding, Tibet 166, 201
 Kanyakomari, India 68, 132
 Karakorum, Mongolia 14, 76

- Kathmandu 67f., 131f.
 Kham 66, 130
 Khûrâskân 37, 100
 Kiel, Germany 20, 39, 82, 102, 139, 153, 173, 189
 Kolkata (Calcutta), India 39, 66, 101, 129, 141, 146f., 167, 169, 176, 180, 182, 203, 205
 Königsberg; see Kaliningrad
 Konstantinopel; see Istanbul
 Korea 55, 118f., 148, 151, 183
 Krempe, Germany 154, 190
 Kueihua 62f.
 Laos 215, 484, 488
 Leiden, Netherlands 19, 21, 34, 55, 81, 83, 97, 118, 140, 148, 156, 159f., 168, 174, 182, 191, 194f., 204, 385, 403, 418-423, 426-431
 Leipzig, Germany 19, 34, 81, 97, 139, 161, 173, 418, 420, 422, 426, 428, 431
 Levant, The 148, 182
 Lhasa 65f., 129, 141, 175
 London 19, 39, 81, 102, 140, 142, 160, 174, 176, 195
 Lübeck, Germany 154, 189
 Lucknow, India 168, 204
 Lund, Sweden 168, 203
 Luristan, Iran 143, 177
 Lyons, France 52, 115
 Madras; see Chennai
 Madrid 476, 480
 Maharashtra, India 50, 113
 Malabar Hill, India 38, 101
 Malaysia 170, 205
 Manchu Ail, Inner Mongolia 59, 123
 Manchuria, China 60, 124, 215f.
 Mekka, Saudi Arabia 327, 343
 Mesopotamia 148, 182
 Mocha, Yemen 157, 193
 Mongolia 59-64, 76, 122-127, 139, 149, 165, 173f., 184, 201, 214
 Morocco 56, 120, 148, 150, 159, 182, 185, 194
 Moscow 19, 81, 158, 161, 193, 196
 Mumbai (Bombay) 36-39, 99-102, 153, 157, 161, 188, 193, 196
 Munich, Germany 55, 118
 Nagchuka, Tibet 65, 129
 Naples, Italy 57, 121
 Narthang, Tibet 65f., 129
 Nauheim, Germany 58, 121
 Nepal 59, 67ff., 122, 131ff., 151, 186, 214
 North Rhine-Westphalia, Germany 152, 187
 Norway 21, 83
 Nuremberg, Germany 140, 174
 Orkhon, Mongolia 45, 108
 Oslo 166, 201
 Ossetia 49, 112
 Oxford, England 140, 159, 174, 194
 Palatinate, Germany 155, 190
 Palestine 13, 19f., 75, 81f.
 Pamir (Mountains) 159, 194
 Paris 18, 35, 80, 98, 140, 142, 146, 151, 155f., 160, 162, 168, 174, 176, 181, 190f., 195, 198, 204, 382, 386, 390, 400, 404, 408, 476, 480
 Peking; see Beijing
 Persia; see Iran
 Poland 150, 185, 205
 Pune, India 152, 187

- Radeng, Tibet 65, 129
 Rendsburg, Germany 154, 190
 Ribe, Denmark 22, 84
 Rome 19, 57, 81, 121, 142, 157, 176, 192, 332, 334, 348, 350
 Rosenborg Castle, Cph. 51, 114, 144, 147, 178, 181
 Roskilde, Denmark 163, 199
 Rostock, Germany 139, 173
 Ruhr, Germany 162, 197
 Russia 24, 35f., 59f., 87, 98f., 122, 124, 150, 158, 185, 194, 196
 Sahara 159, 194
 Saint Petersburg, Russia 155, 161, 196
 San Martín, Madrid 476, 480
 Scandinavia 35, 98, 131
 Schleswig, Germany 19, 24, 81, 86, 139, 154, 158, 173, 194
 Serampore (Frederiksnagore) 143, 145, 177, 180, 207, 485, 489
 Shanghai, China 51, 114, 147, 163, 182, 198
 Siam; see Thailand
 Sibiria 60, 124
 Sichuan, China 166, 201
 Sikkim, India 64, 66, 128, 130
 Singapore 147, 182
 Sorø, Denmark 168, 203
 Spain 476, 480
 Sri Lanka (Ceylon) 159, 161, 195f., 215
 Stambul; see Istanbul
 Stockholm 149, 160, 184, 196
 Sudan 159, 194
 Sumatra 147, 182
 Svendborg, Denmark 148, 183f.
 Sweden 155, 160
 Switzerland 150, 164, 185
 Syria 144, 168, 170, 178, 198, 203, 206, 476, 480
 Taipenchu 62
 Tårnby, Denmark 22, 84
 Tbilisi (Tiflis) 49, 112
 Teheran 39, 46, 102, 109
 Terslev, Denmark 171, 206
 Thailand (Siam) 145, 148, 151, 163ff., 167, 179, 183, 186, 199-202, 215, 484, 488
 The Netherlands 21f., 31, 83f., 93, 139, 148, 155, 159, 162ff., 166, 168, 190, 194, 198f., 202f.
 Tiberias, Israel 58, 121
 Tibet 62, 64-67, 122, 125-131, 141, 159, 166, 170, 175, 195, 201f., 205, 214
 Tiflis; see Tbilisi
 Tokyo 55, 118, 145, 179
 Tranquebar (Tharangambadi), India 33, 39, 96, 101, 145, 147, 153, 161, 167, 170, 180, 182, 188, 196, 203, 206, 384, 402
 Tsatora Shimsa, Lhasa 65, 129
 Tunisia 144, 159, 178, 194
 Turkey 19, 42ff., 48, 75, 81, 105ff., 148, 168, 182, 204, 214
 Uppsala, Sweden 72, 135, 146, 180
 Utrecht, Netherlands 382
 Vladikavkas, Russia 49, 112
 Volga, Russia 60, 124, 158, 194
 Vordingborg, Denmark 148, 183
 West Indies; see Caribe
 Wiesbaden, Germany 216

Wittenberg, Germany 19, 81, 146,
154, 181, 190	Yemen 26, 28, 89f., 150, 184, 327,
343
Wolfenbüttel, Germany 25, 87, 421,
429	Zaragoza, Spain 382, 400
Yale, United States 162, 197	Zealand, Denmark 169, 205
Yellow Sea 68, 132	Zhangjiakou, China 63, 126
	Zürich, Switzerland 150, 185

DANISH HUMANIST TEXTS AND STUDIES

Edited for The Royal Library by Erland Kolding Nielsen

Volume 1

Peter Allan Hansen

A Bibliography of Danish Contributions
to Classical Scholarship from the Sixte-
enth Century to 1970
1977. 335 pages. Cloth

Volume 2

Stephanus Johannis Stephanus

Notæ Uberiores in Historiam Danicam
Saxonis Grammatici. Sorø 1645
Facsimile edition with an introduction
by H.D. Schepelern
1978. 362 pages. Cloth

Volume 3

Hanne Trautner-Kromann

Skjold og sværd: Jødisk polemik mod kri-
stendommen og de kristne i Frankrig og
Spanien fra 1100–1500. [Dissertation]
1990. 236 pages. Cloth

Volume 4

Birgit Bjørnum & Klaus Møllerhøj

Carl Nielsens Samling: Katalog over
komponistens musikhåndskrifter i Det
kongelige Bibliotek. / The Carl Nielsen
Collection: A Catalogue of the Compo-
ser's Musical Manuscripts in the Royal
Library
1992. 275 pages. Illustrated. Cloth

Volume 5

Harald Ilsøe

Bogtrykkerne i København og deres
virksomhed ca. 1600–1810: En biobiblio-

grafisk håndbog med bidrag til bogpro-
duktionens historie
Mit deutscher Zusammenfassung
1992. 307 pages. Illustrated. Cloth

Volume 6

Kirsten Dreyer (ed.)

Kamma Rahbeks brevveksling med Chr.
Molbech. With an introduction and
notes by Kirsten Dreyer
1993–94. 940 pages, 3 volumes. Illu-
strated. Cloth

Volume 7

Ruth Bentzen (ed.)

Ung sprogforsker på rejse: Breve fra og
til Holger Pedersen 1892–1896
With an introduction and notes by Ruth
Bentzen
1994. 285 pages. Cloth

Volume 8

Flemming Gorm Andersen

Danmark og Antikken 1980–1991: En
bibliografi over 12 års dansk-sproget
litteratur om
den klassiske oldtid
1994. 308 pages. Cloth

Volume 9

Bjarne Schartau

Codices Graeci Haunienses: Ein
deskriptiver Katalog des griechischen
Handschriftenbestandes der königlichen
Bibliothek Kopenhagen
1994. 615 pages + 40 plates. Illustrated.
Cloth

Volume 10

Dan Fog

Lumbye-Katalog: Fortegnelse over H.C. Lumbyes trykte kompositioner
Verzeichnis der gedruckten Kompositionen von H.C. Lumbye (1810–74)
1995. 176 pages. Illustrated

Volume 11

Grethe Jacobsen

Kvinder, køn og købstadslovgivning
1400–1600: Lovfaste mænd og ærlige kvinder
Mit deutscher Zusammenfassung. [Dissertation]
1995. 387 pages. Cloth

Volume 12

Birgitte Possing & Bruno Svindborg (eds.)
Det Kongelige Biblioteks Håndskriftafdeling: Erhvervelser 1924–1987: Vejledning i benyttelse / The Royal Library, The Manuscript Department: Acquisitions 1924–1987: Guide for Users
1995. 675 pages, 2 volumes. Cloth

Volume 13

Carol Gold

Educating Middle Class Daughters: Private Girls Schools in Copenhagen
1790–1820
1996. 244 pages. Illustrated. Cloth

Volume 14

Paul Flandrup & Kristine Heltberg (eds.)

C.W. Smith i jego polscy korespondenci / C.W. Smith og hans polske korrespondenter 1861–1879
A correspondence published with a Danish translation, introduction and notes
With an English summary
1997. 371 pages. Illustrated. Cloth

Volume 15

Michael Bregnsbo

Samfundsorden og statsmagt set fra prædikestolen: Danske præsters deltagelse i den offentlige opinionsdannelse vedrørende samfundsordenen og statsmagten 1750–1848 belyst ved trykte prædikener
With an English Summary
1997. 464 pages. Illustrated. Cloth

Volume 16

Henrik Horstbøll & John T. Lauridsen (eds.)

Den trykte kulturarv: Pligtaflevering gennem 300 år: Historie. Aktstykker og statistik. With an English summary
1998. 631 pages. Illustrated. Cloth

Volume 17

Inger Sørensen (ed.)

J.P.E. Hartmann og hans kreds: En komponistfamilies breve 1780–1900
With an introduction and notes by Inger Sørensen
1999 (vol. 1–3) and 2002 (vol. 4). 2460 pages, 4 volumes. Illustrated. Cloth

Volume 18

Erik Petersen

Intellectum liberare: At frigøre intellektet: Johann Albert Fabricius en humanist i Europa
Mit deutscher Zusammenfassung. [Dissertation]
1998. 1090 pages, 2 volumes. Illustrated. Cloth

Volume 19

Henrik Horstbøll

Menigmands medie: Det folkelige bogtryk i Danmark 1500–1840: En kulturhistorisk undersøgelse
With an English summary. [Dissertation]
1999. 795 pages. Illustrated. Cloth

Volume 20

John T. Lauridsen

Krig, købmænd og kongemagt og andre 1600-tals studier
1999. 333 pages. Cloth

Volume 21

Harald Ilsøe

Det Kongelige Bibliotek i støbeskeen: Studier og samlinger til bestandens historie indtil ca. 1780
With an English summary
1999. 717 pages, 2 volumes. Illustrated. Cloth

Volume 22

Søren Gosvig Olesen

Transcendental historie: Overvejelser angående den menneskelige erkendelse
2000. 112 pages. Cloth

Volume 23

Charlotte Appel

Læsning og bogmarked i 1600-tallets Danmark
With an English summary. [Dissertation]
2001. 1009 pages, 2 volumes. Illustrated. Cloth

Volume 24

John T. Lauridsen

Samarbejde og modstand: Danmark under den tyske besættelse 1940–45: En bibliografi
With an introduction in English
2002. 687 pages. Cloth

Volume 25

Claus Røllum-Larsen

Impulser i Københavns koncertrepertoire 1900–1935: Studier i præsentationen af ny, især udenlandsk instrumentalmusik. With an English summary

2002. 310 + 382 pages, 2 volumes. Illustrated. Cloth

Volume 26

John T. Lauridsen

'Føreren har ordet!' Frits Clausen om sig selv og DNSAP
2003. 846 pages. Illustrated. Cloth

Volume 27

Flemming Gorm Andersen

Danish Contributions to Classical Scholarship 1971–1991: A Bibliography
2004. 160 pages. Cloth

Volume 28

Mads Mordhorst & Jes Fabricius Møller

Historikeren Caspar Paludan-Müller
2004. 344 pages. Illustrated. Cloth

Volume 29

Olav Harstløf (ed.)

Georg Brandes og Europa
2004. 426 pages + DVD, 'Georg Brandes i Firenze'. Illustrated

Volume 30

Erland Kolding Nielsen, Niels Christian Nielsen & Steen Bille Larsen (eds.)

Kommunikation erstatter transport
2005. 774 pages. Illustrated. Cloth

Volume 31

Harald Ilsøe

Biblioteker til salg: Om danske bogauktioner og kataloger 1661–1811
2007. 261 pages. Illustrated. Cloth

Volume 32

John T. Lauridsen

Nazism and the Radical Right in Austria 1918–1934
2007. 548 pages. Illustrated. Cloth

Volume 33
Finn Egeland Hansen
Layers of Musical Meaning
2006. 335 pages. Illustrated. Cloth

Volume 34
Anne Ørbæk Jensen, John T. Lauridsen, Erland Kolding Nielsen, Claus Røllum-Larsen (eds.)
Musikvidenskabelige kompositioner. Festskrift til Niels Krabbe.
2006. 772 pages. Illustrated. Cloth

Volume 35
Helle Hønegaard-Lassen
Et andet hjem. Kvindelig læseforenings historie
2008. 480 pages. Illustrated. Cloth

Volume 36
Inger Sørensen (ed.)
Niels W. Gade og hans europæiske kred. En brevvæksling 1836–1891
Niels W. Gade und sein europäischer Kreis. Ein Briefwechsel 1836–1891
2008. 1660 pages, 3 volumes. Illustrated. Cloth

Volume 37
Ole Kongsted, Niels Krabbe, Michael Kube and Morten Michelsen (eds.)
A due. Musical Essays in Honour of John D. Bergsagel & Heinrich W. Schwab
2008. 740 pages. Illustrated. Cloth

Volume 38
Anne-Marie Reynolds
Carl Nielsen's Voice: His Songs in Context
2010. 369 pages. Illustrated. Cloth

Volume 39
Sebastian Olden-Jørgensen
Stormen på København. Et københavnsk

og nationalt erindringssted gennem 350 år
2011. 176 pages. Illustrated. Cloth

Volume 40
Inger Sørensen (ed.)
Et venskab. C.F.E. Hornemans korrespondance med Edvard Grieg
2011. 166 pages. Illustrated. Cloth

Volume 41
Esko Håkli
Innovation through Corporation
The History of LIBER
2011. 371 pages. Cloth

Volume 42
Rasmus Mølgaard Mariager (ed.)
Politik, historie og jura: Politisk overvågning i Danmark og Skandinavien under Den Kolde Krig
2012. 353 pages. Cloth

Volume 43
John T. Lauridsen & Jakob Kyril Meile (eds.)
Werner Bests korrespondance med Auswärtiges Amt og andre tyske akter vedrørende besættelsen af Danmark 1942–1945. Die Korrespondenz von Werner Best mit dem Auswärtigen Amt und andere Akten zur Besetzung von Dänemark 1942–1945, Bind/Band 1–10
2012. 5086 pages, 10 volumes. Cloth

Volume 44
Harald Ilse
De gamle bogomslag: 610 dekorerede danske bogomslag fra ca. 1820 til 1920 afbildet og præsenteret af Harald Ilse
2013. 260 pages. Illustrated. Cloth

Volume 45
Michael Fjeldsø
Kulturradikalismens musik
2013. 832 pages. Cloth

Volume 46
John T. Lauridsen
Tysk besættelsespolitik i Danmark 1940–1945: En introduktion til kilder og litteratur
2013. 345 pages. Paperback

Volume 47
Jesper Düring Jørgensen
Den smilende kamæleon: Karl Larsen (1860–1931). Digter, journalist, militær
2013. 595 pages. Cloth

Volume 48
Jens Bjerring-Hansen
Ludvig Holberg på bogmarkedet: Studier i Peder Paars og den litterære kultur i 1700- og 1800-tallet
2015. 333 pages. Cloth

Volume 49
Claus Røllum-Larsen
Knudåge Riisager: Komponist og skribent
2015. 808 pages, 2 volumes. Cloth

Volume 50
Rolena Adorno & Ivan Boserup (eds.)
Unlocking the Doors to the Worlds of Guaman Poma and His *Nueva corónica*
2015. 484 pages. Richly illustrated. Cloth

Volume 51
Palle Roslyng-Jensen, Karl Christian Lamers & Niklas Olsen

Nazismen, universiteterne og videnskaben i Danmark
2015. 358 pages. Cloth.

Volume 52
John Bergsagel, David Hiley & Thomas Riis (eds.)
Of Chronicles and Kings: National Saints and the Emergence of Nation States in the High Middle Ages
2015. 340 pages. Cloth

These titles can be purchased from all major bookshops and online retailers or directly via Museum Tusculanum Press's online bookshop, www.mtp.dk

Museum Tusculanum Press
Birketinget 6
DK-2300 Copenhagen S
www.mtp.dk

GUIDES TO THE COLLECTIONS OF THE ROYAL LIBRARY

Edited by Erland Kolding Nielsen

Volume 1

Stig T. Rasmussen

De Orientalske Samlinger · En guide /

The Oriental Collections · A Guide

2016. 544 pages. Cloth

Volume 2

Steen Bille Larsen

Guide til Det Kongelige Biblioteks sam-
linger om 1. Verdenskrig 1914-1918.

2016. c.120 pages. Cloth